

Budapest,
1998. március 7.,
szombat

17. szám

Ára: 980,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
1998: IX. tv.	
1998: X. tv.	
43/1998. (III. 7.) Korm. r.	
Az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény (GATT) keretében kialakított, a Kereskedelmi Világszervezet létrehozó Marrakesh-i Egyezmény és mellékleteinek kihirdetéséről . . .	1289
A „Gyalogsági aknák alkalmazásának, felhalmozásának, gyártásának és átadásának betiltásáról, illetőleg megsemmisítéséről” szóló Egyezmény megerősítéséről és kihirdetéséről . . .	1499
Az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény (GATT) keretében kialakított, a Kereskedelmi Világszervezet létrehozó Marrakesh-i Egyezmény és mellékletei kihirdetéséről szóló 1998. évi IX. törvény végrehajtásáról	1506
Helyesbítés	1509

II. rész JOGSZABÁLYOK

Törvények

1998. évi IX. törvény

az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény (GATT) keretében kialakított, a Kereskedelmi Világszervezet létrehozó Marrakesh-i Egyezmény és mellékleteinek kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény (GATT) keretében kialakított és 1995. január 1-jén hatályba lépett, a Kereskedelmi Világszervezet létrehozó Marrakesh-i Egyezményt és mellékleteit (a továbbiakban: Egyezmény) e törvénnyel kihirdeti. (Az Egyezmény megerősítéséről szóló nyilatkozat letétbe helyezése 1994. december 29-én megtörtént, ennek alapján az Egyezmény a Magyar Köztársaság vonatkozásában 1995. január 1-jén lépett hatályba.)

* A törvényt az Országgyűlés az 1998. február 24-i ülésnapján fogadta el.

2. § Az Egyezmény magyar nyelvű fordítása a következő:

„A Kereskedelmi Világszervezet létrehozó Marrakesh-i Egyezmény

Az Egyezményben részt vevő Felek

elismerve, hogy kereskedelmi és gazdasági törekvéseik terén kapcsolataikat az életszínvonal emelése, a teljes foglalkoztatottság és a reáljövedelem és valós kereslet nagy és kitartóan növekvő volumenének biztosítása, az áruk és szolgáltatások előállításának és kereskedelmének növelése érdekében kell alakítaniuk, miközben lehetővé teszik a világ erőforrásainak optimális használatát összhangban a fenntartható fejlődés céljával, kívánva mind a környezet védelmét és megóvását, mind az ezt szolgáló eszközök erősítését oly módon, ami megfelel igényeiknek és aggályaiknak a gazdasági fejlődés különböző szintjein,

elismerve továbbá, hogy pozitív erőfeszítésekre van szükség annak érdekében, hogy biztosítsák a fejlődő és különösen a legkevésbé fejlett országok számára, hogy gazdasági fejlődésük szükségleteihez mérten részesülhessenek a nemzetközi kereskedelem növekedéséből,

kívánva, hogy e célokhoz kölcsönös és kölcsönösen előnyös, a vámok és más kereskedelmi akadályok lényeges csökkentésére és a nemzetközi kereskedelmi kapcsolatokat

ban meglévő hátrányosan megkülönböztető elbánás felszámolására irányuló megállapodások megkötésével hozzájáruljanak,

eltökélten azért, hogy egy integrált, életképesebb és tartósabb multilaterális kereskedelmi rendszert fejlesszenek ki, felölelve az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezményt, a korábbi kereskedelem liberalizálási erőfeszítések eredményeit és a Multilaterális Kereskedelmi Tárgyalások Uruguay-i Fordulója összes eredményét,

elhatározva, hogy a multilaterális kereskedelmi rendszer alapelveit megőrzik, és alapvető céljainak megvalósulását elősegítik

a következőkben állapodnak meg:

I. Cikk

A Szervezet létrehozása

A Kereskedelmi Világszervezet (a továbbiakban: WTO) ezennel létrejön.

II. Cikk

A WTO hatálya

1. A WTO közös intézményi keretet nyújt a Tagjai közötti kereskedelmi kapcsolatok alakítására, a jelen Egyezmény Mellékleteiben szereplő megállapodásokkal és kapcsolódó jogi szabályozásokkal összefüggő ügyekben.

2. Az 1., 2. és 3. Mellékletekben szereplő megállapodások és kapcsolódó jogi szabályozások (a továbbiakban: Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások) a jelen Egyezmény szerves részét alkotják, minden Tagra nézve kötelezőek.

3. A 4. Mellékletben szereplő megállapodások és kapcsolódó jogi szabályozások (a továbbiakban: Többoldalú Kereskedelmi Megállapodások) ugyancsak részei a jelen Egyezménynek az azokat elfogadó Tagok számára, és azokra kötelezőek. A Többoldalú Kereskedelmi Megállapodások nem teremtenek sem jogot, sem kötelezettséget olyan Tagok számára, akik azokat nem fogadták el.

4. Az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény 1994, ahogyan azt az 1. A) Melléklet meghatározza (a továbbiakban: GATT 1994) jogilag különböző az 1947. október 30-i keltű, az Egyesült Nemzetek Kereskedelmi és Foglalkoztatási Konferenciája Előkészítő Bizottságának Második Ülésszakát befejezően elfogadott Záróokmányhoz mellékelte, a későbbiekben kiigazított, kiegészített vagy módosított Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezménytől (a továbbiakban: GATT 1947).

III. Cikk

A WTO funkciói

1. A WTO a jelen Egyezmény és a Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások végrehajtását, igazgatását és működését segíti elő, céljait előmozdítja, valamint keretet ad a Többoldalú Kereskedelmi Megállapodások végrehajtásához, igazgatásához és működéséhez.

2. A WTO tárgyalási fórumot nyújt Tagjai számára multilaterális kereskedelmi kapcsolataikat illetően olyan ügyekben, amelyekkel a jelen Egyezmény Mellékleteiben szereplő megállapodások foglalkoznak. A WTO szintén fórumot biztosíthat a Tagjai közötti további tárgyalásokra multilaterális kereskedelmi kapcsolataikat illetően és keretet nyújthat az ilyen tárgyalások eredményeinek végrehajtásához, ha a Miniszteri Konferencia így határoz.

3. A WTO működteti a Vitarendezési szabályokról és eljárásokról szóló Egyetértést (a továbbiakban: Vitarendezési Egyetértés vagy DSU), amit a jelen Egyezmény 2. Melléklete tartalmaz.

4. A WTO működteti a Kereskedelempolitikai Felülvizsgálati Mechanizmust (a továbbiakban: TPRM), amit a jelen Egyezmény 3. Melléklete tartalmaz.

5. Annak érdekében, hogy a globális gazdaságpolitika alakításában nagyobb összhang valósuljon meg, a WTO megfelelő módon együttműködik a Nemzetközi Valutaalappal és a Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bankkal, valamint a hozzájuk tartozó szervezetekkel.

IV. Cikk

A WTO struktúrája

1. Az összes Tag képviselőiből álló Miniszteri Konferencia létesül, amely legalább két évente egyszer ülésezik. A Miniszteri Konferencia ellátja a WTO funkcióit és intézkedéseket hoz ezzel kapcsolatban. A Miniszteri Konferencia jogosult bármely Multilaterális Kereskedelmi Megállapodás alá tartozó valamennyi ügyben döntést hozni, ha ezt egy Tag igényli, összhangban a jelen Egyezmény és az érintett Multilaterális Kereskedelmi Megállapodás különös döntéshozatali követelményeivel.

2. Az összes Tag képviselőiből álló Általános Tanács létesül, amely szükség szerint ülésezik. A Miniszteri Konferencia ülései közötti időszakokban annak funkcióit az Általános Tanács gyakorolja. Az Általános Tanács emellett gyakorolja a jelen Egyezményben ráruházott funkciókat is. Az Általános Tanács kialakítja eljárási szabályait és jóváhagyja a 7. bekezdésben említett Bizottságok eljárási szabályait.

3. Az Általános Tanács szükség szerint ül össze, hogy ellássa a Vitarendezési Egyetértésben hivatkozott Vitarendezési Testület feladatait. A Vitarendezési Testületnek külön elnöke lehet, aki megállapíthatja a feladatok végrehajtásához szükségesnek ítélt eljárási szabályokat.

4. Az Általános Tanács szükség szerint ül össze, hogy ellássa a TPRM-ben hivatkozott Kereskedelempolitikai Felülvizsgálati Testület feladatait. A Kereskedelempolitikai Felülvizsgálati Bizottságnak külön elnöke lehet, aki megállapíthatja a feladatok végrehajtásához szükségesnek ítélt eljárási szabályokat.

5. Létrejön az Árukereskedelmi Tanács, a Szolgáltatás-kereskedelmi Tanács és a Szellemi Tulajdonjogok Kereskedelmi Vonzataival foglalkozó Tanács (a továbbiakban: TRIPS Tanács), amelyek az Általános Tanács általános irányítása alatt működnek. Az Árukereskedelmi Tanács felügyeli az 1. A) Mellékletben szereplő Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások működését. A Szolgáltatás-kereskedelmi Tanács felügyeli a Szolgáltatások Kereskedelméről szóló Általános Egyezmény (a továbbiakban: GATS) működését. A TRIPS Tanács felügyeli a Szellemi Tulajdonjogok Kereskedelmi Vonzatairól szóló Megállapodás (a továbbiakban: TRIPS Megállapodás) működését. Ezek a Tanácsok ellátják azon funkciókat, amelyeket a vonatkozó egyezmények és az Általános Tanács részükre meghatároznak. Eljárási szabályukat az Általános Tanács jóváhagyásával alakítják ki. A Tanácsokban való részvétel minden Tag képviselője előtt nyitva áll. A Tanácsok szükség szerint üléseznek feladataik ellátása érdekében.

6. Az Árukereskedelmi Tanács, a Szolgáltatás-kereskedelmi Tanács és a TRIPS Tanács szükség szerint alárendelt szerveket létesít. Ezek az alárendelt szervek eljárási szabályukat az illetékes Tanácsok jóváhagyásával alakítják ki.

7. A Miniszteri Konferencia létrehoz egy Kereskedelmi és Fejlesztési Bizottságot, egy Fizetési Mérleg Korlátozó Bizottságot és egy Költségvetési, Pénzügyi és Igazgatási Bizottságot, amelyek ellátják a jelen Egyezményben és a Multilaterális Kereskedelmi Megállapodásokban számukra meghatározott feladatokat és az Általános Tanács által rájuk ruházott bármely további funkciót. A Miniszteri Konferencia a megfelelőnek tartott funkciókkal további ilyen Bizottságokat is létrehozhat. Feladatai részeként a Kereskedelmi és Fejlesztési Bizottság időszakonként áttekinti a Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások legkevésbé fejlett fejlődő országok javát szolgáló előírásait és jelentést tesz az Általános Tanácsnak megfelelő intézkedésre. A részvétel e Bizottságokban nyitva áll minden Tag képviselői számára.

8. A Többoldalú Kereskedelmi Megállapodásokban hivatkozott testületek ellátják a Megállapodásokban számukra előírt feladatokat és a WTO intézményi keretein belül tevékenykednek. E testületek rendszeresen tájékoztatják az Általános Tanácsot tevékenységükről.

V. Cikk

Kapcsolatok más szervezetekkel

1. Az Általános Tanács megfelelő megegyezéseket hoz létre a hatékony együttműködésre más olyan kormányközi szervezetekkel, amelyek feladatai kapcsolatosak a WTO feladataival.

2. Az Általános Tanács megfelelő megegyezéseket hozhat létre konzultációra és együttműködésre olyan nem-kormányzati szervezetekkel, amelyek a WTO-val kapcsolatos ügyekben érdekeltek.

VI. Cikk

A Titkárság

1. Létrejön a WTO Titkársága (a továbbiakban: Titkárság), amit a Vezérigazgató vezet.

2. A Miniszteri Konferencia kinevezi a Vezérigazgatót és elfogadja a Vezérigazgató jogkörét, kötelezettségeit, szolgálati feltételeit és hivatali idejét meghatározó előírásokat.

3. A Vezérigazgató kinevezi a Titkárság személyzetének tagjait és meghatározza feladataikat és szolgálati feltételeiket, összhangban a Miniszteri Konferencia által elfogadott előírásokkal.

4. A Vezérigazgató és a Titkárság személyzetének felelőssége kizárólagosan nemzetközi jellegű. Feladataik ellátása során a Vezérigazgató és a Titkárság személyzete nem kérhet és nem fogadhat el utasítást egyetlen kormánytól sem, illetve a WTO-n kívüli egyetlen más hatóságtól sem. Tartózkodniuk kell bármely tevékenységtől, ami hátrányosan érintheti nemzetközi tisztviselői pozíciójukat. A WTO Tagjai tiszteletben tartják a Vezérigazgató és a Titkárság személyzete felelősségének nemzetközi jellegét, és nem kívánják befolyásolni őket feladataik ellátásában.

VII. Cikk

Költségvetés és hozzájárulások

1. A Vezérigazgató a Költségvetési, Pénzügyi és Igazgatási Bizottság elé terjeszti a WTO éves költségvetési tervét és pénzügyi beszámolóját. A Költségvetési, Pénzügyi és Igazgatási Bizottság megvizsgálja a Vezérigazgató által előterjesztett éves költségvetési tervet és pénzügyi beszámolót, és ajánlást tesz ezekre vonatkozóan az Általános Tanácsnak. Az éves költségvetési tervet az Általános Tanács hagyja jóvá.

2. A Költségvetési, Pénzügyi és Igazgatási Bizottság pénzügyi szabályokat javasol az Általános Tanácsnak, amelyek előírásokat tartalmaznak, meghatározva:

a) a hozzájárulások mértékét, a WTO kiadásait felosztva a Tagok között; és

b) a hátralékban levő Tagokkal szemben teendő intézkedéseket.

A pénzügyi szabályokat, amilyen mértékben alkalmazható, a GATT 1947 szabályaira és gyakorlatára kell alapozni.

3. Az Általános Tanács a pénzügyi szabályokat és az éves költségvetési tervet a WTO Tagok több mint felét jelentő kétharmados többséggel fogadja el.

4. Minden Tag késelelem nélkül befizeti hozzájárulását a WTO-nak a WTO kiadásaiban való részesedése szerint, összhangban az Általános Tanács által elfogadott pénzügyi szabályokkal.

VIII. Cikk

A WTO jogállása

1. A WTO jogi személy és minden egyes Tag olyan jogképességgel ruházza fel, amely szükséges lehet feladatai ellátásához.

2. A WTO számára minden egyes Tag olyan előjogokat és mentességeket biztosít, amelyek szükségesek feladatai ellátásához.

3. A WTO tisztviselőinek és a Tagok képviselőinek a Tagok hasonlóan olyan előjogokat és mentességeket nyújtanak, amelyek szükségesek a WTO-val kapcsolatos feladataik független ellátásához.

4. Egy Tag által a WTO, annak tisztviselői és Tagjainak képviselői részére nyújtandó előjogok és mentességek hasonlóak azon előjogokhoz és mentességekhez, amelyeket az Egyesült Nemzetek Közgyűlése által 1947. november 21-én jóváhagyott, a Szakosított Szervezetek Előjogairól és Mentességeiről szóló Konvenció tartalmaz.

5. A WTO székhely megállapodást köthet.

IX. Cikk

Döntéshozatal

1. A WTO folytatja a GATT 1947 alatt követett konszenzuson alapuló döntéshozatali gyakorlatot¹. Más rendelkezés hiányában, ha egy döntést nem lehet konszenzussal meghozni, az ügyet szavazással kell eldönteni. A Miniszteri Konferencia és az Általános Tanács ülésén a WTO minden egyes

¹ Az érintett szerv által az állásfoglalásra elé terjesztett ügyben hozott döntés konszenzus alapján állónak tekintett, ha az ülésen a döntéshozatalkor jelen levő Tagok egyike sem ellenzi formálisan a javasolt döntést.

Tagja egy szavazattal rendelkezik. Ahol az Európai Közösségek gyakorolja szavazati jogát, annyi számú szavazata van, amennyi azon tagállamainak² száma, amelyek a WTO Tagjai. A Miniszteri Konferencia és az Általános Tanács döntéseit a leadott szavazatok többségével hozza, ha a jelen Egyezmény vagy az érintett Multilaterális Kereskedelmi Megállapodás³ más előírást nem tartalmaz.

2. A Miniszteri Konferencia és az Általános Tanács kizárólagosan jogosult a jelen Egyezmény, illetve a Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások értelmezéseit elfogadni. Az 1. Mellékletben szereplő Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások értelmezése esetében ezt a jogkört az adott Egyezményt felügyelő Tanács ajánlása alapján kell gyakorolni. Az értelmezést elfogadó döntést a Tagok háromnegyedes többségével kell meghozni. Ezt a bekezdést nem lehet olyan módon alkalmazni, hogy alássa a X. Cikk kiegészítésekkel foglalkozó előírásait.

3. Kivételes körülmények között a Miniszteri Konferencia elhatározhatja, hogy felmentést ad egy Tagot a jelen Egyezmény vagy bármely Multilaterális Kereskedelmi Megállapodás szerint terhelő kötelezettség alól, feltéve, hogy az ilyen döntést a Tagok háromnegyedes többségével hozzák⁴, kivéve, ha a jelen bekezdés másként rendelkezik.

a) A jelen Egyezményt érintő felmentési kérelmet a Miniszteri Konferencia elé kell terjeszteni megfontolásra a konszenzuson alapuló döntéshozatali gyakorlatának megfelelően. A kérés tanulmányozására a Miniszteri Konferencia egy 90 napot meg nem haladó időszakot határoz meg. Amennyiben az időszak során nem sikerül konszenzust elérni, a felmentés megadásáról szóló döntés a Tagok háromnegyedes többségével hozható.

b) Az 1. A) vagy 1. B) vagy 1. C) Mellékletekben szereplő Multilaterális Kereskedelmi Megállapodásokat és ezek mellékleteit érintő felmentési kérelmeket először az Árukereskedelmi Tanács, a Szolgáltatás-kereskedelmi Tanács vagy a TRIPS Tanács elé kell vinni 90 napot meg nem haladó időszak alatti megfontolásra. Az időszak végén az érintett Tanács jelentést tesz a Miniszteri Konferenciának.

4. A Miniszteri Konferencia felmentést megadó döntésének rögzítenie kell a döntést indokló különleges körülményeket, a felmentés alkalmazásának előírásait és feltételeit, valamint a felmentés megszűnésének időpontját. Minden egy évet meghaladó időszakra nyújtott felmentést a Miniszteri Konferenciának felül kell vizsgálnia a megadást követő egy éven belül, és azután évente, amíg a felmentés le nem jár. A

² Az Európai Közösségek és tagállamai szavazatainak száma semmilyen esetben sem haladhatja meg az Európai Közösségek tagállamainak számát.

³ Az Általános Tanács döntéseit, amikor a Tanácsot Vitarendezési Testületként hívják össze, csak a Vitarendezési Egyetértés 2. Cikkelyének 4. pontja szerinti előírásokkal összhangban hozhatja.

⁴ Felmentés megadásáról szóló döntés olyan kötelezettség alól, amely átmeneti időszakhoz vagy fokozatos végrehajtáshoz kötött és aminek az igénylő Tag a vonatkozó időszak végéig nem tett eleget, csak konszenzussal hozható.

Miniszteri Konferenciának minden felülvizsgálat során meg kell vizsgálnia, hogy a felmentést indokló különleges körülmények léteznek-e, és a felmentéshez szabott előírások és feltételek teljesültek-e. A Miniszteri Konferencia az éves felülvizsgálat alapján meghosszabbíthatja, módosíthatja vagy megszüntetheti a felmentést.

5. A Többoldalú Kereskedelmi Megállapodások szerinti döntésekre, beleértve az értelmezésekről és felmentésekről szólóakat, az adott Megállapodás előírásai az irányadók.

X. Cikk

Kiegészítések

1. A WTO bármely Tagja kezdeményezhet javaslatot a jelen Egyezmény vagy az 1. Mellékletben szereplő Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások rendelkezéseinek kiegészítésére e javaslatnak a Miniszteri Konferencia elé terjesztése útján. A IV. Cikk 5. pontjában felsorolt Tanácsok ugyancsak javasolhatják a Miniszteri Konferenciának az 1. Mellékletben szereplő, általuk felügyelt Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások rendelkezéseinek kiegészítését. Amennyiben a Miniszteri Konferencia nem határoz meg hosszabb időszakot, a javaslat Miniszteri Konferencia elé történő hivatalos benyújtását követő 90 napon belül a Miniszteri Konferencia minden olyan döntésének, miszerint a javasolt kiegészítést a Tagok elé terjeszti elfogadásra, konszenzuson kell alapulnia. Kivéve, ha a 2., 5. vagy 6. pontok rendelkezései alkalmazandók, a döntésnek meg kell határoznia, hogy a 3. vagy 4. pont rendelkezéseit kell-e alkalmazni. Konszenzus esetén a Miniszteri Konferencia a javasolt kiegészítést haladéktalanul a Tagok elé terjeszti elfogadásra. Amennyiben a meghatározott időn belül a Miniszteri Konferencia ülésén nem születik konszenzus, a Miniszteri Konferencia a Tagok kétharmados többségével határoz arról, hogy a javasolt kiegészítést a Tagok elé terjessze-e elfogadásra. Kivéve a 2., 5. és 6. pontokban rögzítetteket, a javasolt kiegészítésre a 3. pont rendelkezései vonatkoznak, kivéve, ha a Miniszteri Konferencia a Tagok háromnegyedes többségével úgy határoz, hogy a 4. pont rendelkezéseit kell alkalmazni.

2. A jelen Cikk rendelkezéseinek és a következő Cikk rendelkezéseinek módosításai csak az összes Tag általi elfogadás után lépnek hatályba:

- a jelen Egyezmény IX. Cikke;
- a GATT 1994 I. és II. Cikke;
- a GATS II:1. Cikke;
- a TRIPS Megállapodás 4. Cikke.

3. A jelen Egyezmény vagy az 1. A) és 1. C) Mellékletekben felsorolt Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások rendelkezéseinek módosításai, a 2. és 6. pontokban említetteken kívüli módosítások, amelyek olyan jellegűek, hogy módosítják a Tagok jogait és kötelezettségeit, a Tagok kétharmadának elfogadásával a módosítást elfogadó

Tagokra nézve hatályba lépnek, majd ezt követően minden más Tagra nézve is, amikor azok azt elfogadják. A Miniszteri Konferencia a Tagok háromnegyedes többségével határozhat úgy, hogy a jelen pont szerint hatályosuló bármely módosítás olyan természetű, hogy a Miniszteri Konferencia által esetenként megállapítandó határidőig a módosítást el nem fogadó Tagnak szabadságában áll a WTO-ból kilépni, vagy tagságát fenntartani a Miniszteri Konferencia egyetértésével.

4. A jelen Egyezmény vagy az 1. A) és 1. C) Mellékletekben felsorolt Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások rendelkezéseinek, a 2. és 6. pontokban említetteken kívüli módosításai, amelyek olyan jellegűek, hogy nem változtatják meg a Tagok jogait és kötelezettségeit, a Tagok kétharmadának elfogadásával minden Tagra nézve hatályba lépnek.

5. A 2. pontban említettek kivételével a GATS I., II. és III. Részének és azok Mellékleteinek módosításai a Tagok kétharmados elfogadásával a módosítást elfogadó Tagokra nézve lépnek hatályba, majd ezt követően minden más Tagra nézve is, amikor azok azt elfogadják. A Miniszteri Konferencia a Tagok háromnegyedes többségével határozhat úgy, hogy a fenti rendelkezés szerint hatályosuló bármely módosítás olyan természetű, hogy a Miniszteri Konferencia által esetenként megállapítandó határidőig a módosítást el nem fogadó Tagnak szabadságában áll a WTO-ból kilépni, vagy tagságát fenntartani a Miniszteri Konferencia egyetértésével. A GATS IV., V. és VI. Részének és azok Mellékleteinek módosításai a Tagok kétharmadának elfogadásával minden Tagra nézve hatályba lépnek.

6. Függetlenül e Cikk más rendelkezéseitől, a TRIPS Megállapodás módosításait, ha azok teljesítik a TRIPS Megállapodás 71. Cikke 2. pontjának követelményeit, a Miniszteri Konferencia további formális elfogadási eljárás nélkül elfogadhatja.

7. A jelen Egyezmény vagy az 1. Mellékletben szereplő Multilaterális Kereskedelmi Megállapodás módosítását elfogadó Tag a WTO Vezérigazgatójánál helyezi letétbe az elfogadási okiratot a Miniszteri Konferencia által meghatározott elfogadási határidőn belül.

8. A WTO bármely Tagja kezdeményezhet javaslatot a 2. és 3. Mellékletben szereplő Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások rendelkezéseinek módosítására, a javaslat Miniszteri Konferencia elé terjesztése útján. A 2. Mellékletben szereplő Multilaterális Kereskedelmi Megállapodás módosításainak jóváhagyásáról konszenzussal döntenek és ezek a Miniszteri Konferencia jóváhagyásával az összes Tagra nézve hatályba lépnek. A 3. Mellékletben szereplő Multilaterális Kereskedelmi Megállapodás módosításainak elfogadásáról szóló döntések a Miniszteri Konferencia jóváhagyásával az összes Tagra nézve hatályba lépnek.

9. Azon Tagok kérésére, akik egy kereskedelmi megállapodás részesei, a Miniszteri Konferencia kizárólag konszenzussal dönthet úgy, hogy a Megállapodást a 4. Melléklethez

csatolja. Azon Tagok kérésére, akik egy Többoldalú Kereskedelmi Megállapodás részesei, a Miniszteri Konferencia dönthet úgy, hogy az Egyezményt törli a 4. Mellékletből.

10. Egy Többoldalú Kereskedelmi Megállapodás módosításaira az adott Megállapodás rendelkezései az irányadók.

XI. Cikk

Eredeti Tagság

1. A WTO eredeti Tagjaivá válnak, akik a jelen Egyezmény hatálybalépése napján a GATT 1947 Szerződő Felei, valamint az Európai Közösségek, amennyiben elfogadják a jelen Egyezményt és a Multilaterális Kereskedelmi Megállapodásokat, valamint Engedményekről és Kötelezettségvállalásokról szóló Listáikat a GATT 1994-hez, és Specifikus Kötelezettségvállalási Listáikat a GATS-hoz csatolják.

2. Az Egyesült Nemzetek által legkevésbé fejlett fejlődő országnak elismert országoktól csak olyan mértékben igénylik engedmények és kötelezettségek vállalását, ami összhangban van egyedi fejlesztési, pénzügyi és kereskedelmi szükségleteikkel vagy igazgatási és intézményes lehetőségeikkel.

XII. Cikk

Csatlakozás

1. Bármely Állam vagy önálló vámterület, amely teljes autonómiával rendelkezik külkereskedelmi kapcsolatai alakításában és a jelen Egyezmény, illetve a Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások alá tartozó más ügyekben, csatlakozhat a jelen Egyezményhez az adott Fél és a WTO közötti megállapodás feltételei szerint. Az ilyen csatlakozás vonatkozik a jelen Egyezményre és az ahhoz mellékelt Multilaterális Kereskedelmi Megállapodásokra.

2. A csatlakozásról a Miniszteri Konferencia határoz. A Miniszteri Konferencia a csatlakozás feltételeit rögzítő megállapodást a WTO Tagok kétharmados többségével hagyja jóvá.

3. Többoldalú Kereskedelmi Megállapodáshoz való csatlakozásnál az adott Megállapodás rendelkezései az irányadók.

XIII. Cikk

Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások nem alkalmazása meghatározott Tagok között

1. A jelen Egyezmény és az 1. és 2. Mellékletben szereplő Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások nem alkalmazandók bármely Tag és bármely más Tag között, ha a

Tagok valamelyike Taggá válásakor, nem adja egyetértését az alkalmazáshoz.

2. A WTO eredeti Tagjai között, akik a GATT 1947 Szerződő Felei voltak, az 1. pontra csak akkor lehet hivatkozni, ha a GATT 1947 XXXV. Cikkére korábban hivatkoztak, és az hatályos volt ezekre a Szerződő Felekre azon a napon, amikor rájuk nézve a jelen Egyezmény hatályba lépett.

3. Az 1. pont csak akkor alkalmazható egy Tag és egy, a XII. Cikk szerint csatlakozott Tag között, ha az Egyezmény alkalmazásával egyet nem értő Tag a Miniszteri Konferenciát értesítette a csatlakozás feltételeit rögzítő megállapodás Miniszteri Konferencia általi jóváhagyását megelőzően.

4. A Miniszteri Konferencia felülvizsgálhatja a jelen Cikk működését konkrét esetekben bármely Tag kérésére és megfelelő ajánlásokat tehet.

5. Többoldalú Kereskedelmi Megállapodás nem alkalmazásánál az adott Megállapodás előírásai az irányadók.

XIV. Cikk

Elfogadás, hatálybalépés és letétbe helyezés

1. A jelen Egyezmény elfogadásra nyitva áll, aláírással vagy másként, a GATT 1947 Szerződő Felei és az Európai Közösségek számára, akik jogosultak a WTO eredeti Tagjává válni, összhangban a jelen Egyezmény XI. Cikkével. Az elfogadás a jelen Egyezményre és az ehhez mellékelt Multilaterális Kereskedelmi Megállapodásokra vonatkozik. A jelen Egyezmény és az ehhez mellékelt Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások a Miniszterek által a Multilaterális Kereskedelmi Tárgyalások Uruguay-i Fordulójának eredményeit tartalmazó Záróokmány 3. bekezdésével összhangban meghatározott napon lépnek hatályba, és az ezt követő két éven át állnak nyitva elfogadásra, amennyiben a Miniszterek másként nem határoznak. A jelen Egyezmény hatálybalépését követő elfogadás az annak napja utáni 30. napon lép hatályba.

2. A jelen Egyezményt, annak hatálybalépése után elfogadó Tagnak a Multilaterális Kereskedelmi Egyezményekben foglalt azon engedményeit és kötelezettségeit, amelyek végrehajtási időszaka a jelen Egyezmény hatálybalépésével kezdődik, úgy kell végrehajtania, mintha a jelen Egyezményt hatálybalépésekor fogadta volna el.

3. A jelen Egyezmény hatálybalépéséig a jelen Egyezmény és a Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások szövege a GATT 1947 Szerződő Felei Vezérigazgatójánál kerül letétbe helyezésre. A Vezérigazgató a jelen Egyezményt elfogadó minden kormánynak és az Európai Közösségeknek azonnal eljuttatja a jelen Egyezmény és a Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások hiteles példányát,

és értesítést ad azok elfogadásairól. A jelen Egyezmény és a Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások és bármely módosításuk a jelen Egyezmény hatálybalépésének napján a WTO Vezérigazgatójánál kerül letétbe helyezésre.

4. Többoldalú Kereskedelmi Megállapodás elfogadásánál és hatálybalépésénél az adott Megállapodás rendelkezései az irányadók. Ezen Megállapodások a GATT 1947 Szerződő Felei Vezérigazgatójánál kerülnek letétbe helyezésre. A jelen Egyezmény hatálybalépésének napján az említett Megállapodások a WTO Vezérigazgatójánál kerülnek letétbe helyezésre.

XV. Cikk

Felmondás

1. Bármely Tag felmondhatja a jelen Egyezményt. A felmondás egyaránt vonatkozik a jelen Egyezményre és a Multilaterális Kereskedelmi Megállapodásokra. A felmondást írásban kell betérjeszteni a WTO Vezérigazgatóhoz és az a betérjesztéstől számított hat hónap elteltével lép érvénybe.

2. Többoldalú Kereskedelmi Megállapodás felmondásánál az adott Megállapodás rendelkezései az irányadók.

XVI. Cikk

Vegyes rendelkezések

1. Ahol a jelen Egyezmény vagy a Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások másként nem rendelkeznek, a WTO-t azok a határozatok, eljárások és szokásos gyakorlat vezérik, amelyeket a GATT 1947 Szerződő Felei és a GATT 1947 keretében létrehozott testületek követnek.

2. Az alkalmazhatóság mértékéig a GATT 1947 Titkársága válik a WTO Titkárságává, és amíg a Miniszteri Konferencia a jelen Egyezmény VI. Cikk 2. bekezdésével összhangban nem nevez ki Vezérigazgatót, a GATT 1947 Szerződő Felei Vezérigazgatója lesz a WTO Vezérigazgatója.

3. Amennyiben a jelen Egyezmény rendelkezése és bármely Multilaterális Kereskedelmi Megállapodás rendelkezése között ellentét keletkezik, úgy az ellentét mértékéig a jelen Egyezmény rendelkezése az irányadó.

4. Minden Tag biztosítja törvényeinek, rendelkezéseinek és közigazgatási eljárásainak összhangját a mellékelt Megállapodások szerinti kötelezettségeivel.

5. A jelen Egyezmény egyetlen rendelkezésével szemben sem lehet fenntartással élni. A Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások rendelkezéseivel szemben csak olyan mértékben lehet fenntartásokkal élni, amennyiben az adott Megállapodások lehetővé teszik. Többoldalú Kereskedelmi Meg-

állapodás rendelkezéseivel szembeni fenntartásnál az adott Megállapodás rendelkezései az irányadók.

6. A jelen Egyezmény az Egyesült Nemzetek Alapokmánya 102. Cikkének rendelkezései szerint kerül bejegyzésre.

Készült ezerkilencszázkilencvennégy év április havának tizenötödik napján, egy példányban, angol, francia és spanyol nyelven, mindegyik szöveg egyaránt hiteles.

Magyarázójegyzetek:

A jelen Egyezményben és a Multilaterális Kereskedelmi Megállapodásokban használt „ország” vagy „országok” megnevezés úgy értendő, hogy tartalmazza a WTO önálló vámterület Tagjait.

A WTO önálló vámterület Tagjai esetében, ahol a jelen Egyezményben és a Multilaterális Kereskedelmi Megállapodásokban egy kifejezéshez a „nemzeti” kitétel kapcsolódik, a kifejezés úgy olvasandó, hogy vonatkozik az önálló vámterületre, kivéve, ha másként rögzítik.

AMELLÉKLETEKJEGYZÉKE

1. A) Melléklet
MULTILATERÁLIS EGYEZMÉNYEK AZ ÁRUK KERESKEDELMÉRŐL
Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény, 1994.
Mezőgazdasági Megállapodás
Megállapodás az állat- és növényegészségügyi intézkedések alkalmazásáról
Textil és Ruházati Megállapodás
Megállapodás a kereskedelem technikai akadályairól
Megállapodás a kereskedelmi vonzatú beruházási intézkedésekről
Megállapodás a GATT 1994. VI. Cikkének végrehajtásáról
Megállapodás a GATT 1994. VII. Cikkének végrehajtásáról
Megállapodás az előzetes áruvizsgálatról
Megállapodás a származási szabályokról
Megállapodás az importengedélyezési eljárásokról
Megállapodás a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről
Megállapodás a védőintézkedésekről
1. B) Melléklet
ÁLTALÁNOS EGYEZMÉNY A SZOLGÁLTATÁSOK KERESKEDELMÉRŐL
1. C) Melléklet
MEGÁLLAPODÁS A SZELLEMI TULAJDONJOGOK KERESKEDELMÉNEK VONATKOZÁSÁIRÓL
2. Melléklet
EGYETÉRTÉS A VITARENDEZÉS SZABÁLYAIRÓL ÉS ELJÁRÁSÁIRÓL
3. Melléklet
KERESKEDELEMPOLITIKAI FELÜLVIZSGÁLATI MECHANIZMUS
4. Melléklet
TÖBBOLDALÚ KERESKEDELMELI MEGÁLLAPODÁSOK
Megállapodás a polgári légi járművek kereskedelméről
Megállapodás a kormánybeszerzésekről
Nemzetközi Tejtermék Megállapodás
Nemzetközi Marhahús Megállapodás

1. A) Melléklet**MULTILATERÁLISEGYEZMÉNYEKAZÁRUKKERESKEDELMÉRŐL**

Általános értelmező jegyzet az 1. A) Melléklethez:

Az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény 1994. egy rendelkezése, illetve a Kereskedelmi Világszervezet létrehozó Egyezmény [az 1. A) Mellékletben foglalt Egyezményekben a továbbiakban: WTO Egyezmény] 1. A) Mellékletében foglalt valamely más Megállapodás rendelkezése közötti konfliktus esetén az egyéb Megállapodás rendelkezése az irányadó a konfliktus mértékéig.

AZ 1994. ÉVI ÁLTALÁNOS VÁM- ÉS KERESKEDELMIEGYEZMÉNY

1. Az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény (GATT 1994) az alábbiakból áll:

a) az 1947. október 30-án kelt Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény rendelkezései, melyet az Egyesült Nemzetek Kereskedelmi és Foglalkoztatási Konferenciájának Előkészítő Bizottsága 2. Ülésszakának befejezésével elfogadott záróokmányhoz csatoltak (kivéve az átmeneti alkalmazásra vonatkozó jegyzőkönyvet), a WTO Megállapodás hatálybalépését megelőzően hatályba lépett jogi szabályozások feltételei szerinti javításokkal, módosításokkal vagy kiegészítésekkel;

b) az alábbiakban lefektetett jogi szabályozások rendelkezései, melyek a WTO Egyezmény hatálybalépése előtt a GATT 1947 alapján léptek hatályba:

(i) a vámtarifa engedményekre vonatkozó jegyzőkönyvek és igazolások,

(ii) csatlakozási jegyzőkönyvek (kivéve azon rendelkezéseket, amelyek

— az átmeneti alkalmazásra, illetve az átmeneti alkalmazás visszavonására vonatkoznak, valamint

— lehetővé teszik, hogy a GATT 1947 II. Részét átmenetileg a legteljesebb olyan mértékben alkalmazzák, amely nem ellentétes a Jegyzőkönyv keltekor fennálló törvényekkel),

(iii) a GATT 1947 XXV. Cikkelye szerint nyújtott és a WTO Egyezmény¹ hatálybalépésének időpontjában még érvényben lévő, felmentésekről szóló határozatok,

(iv) a GATT 1947 Szerződő Feleknek egyéb határozatai;

c) az alábbiakban felsorolt Egyetértések:

(i) Egyetértés az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény II:1 b) Cikkelyének értelmezéséről,

(ii) Egyetértés az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény XVII. Cikkelyének értelmezéséről,

(iii) Egyetértés az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény fizetési mérleg rendelkezéseiről,

(iv) Egyetértés az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény XXIV. Cikkelyének értelmezéséről,

(v) Egyetértés az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény szerinti kötelezettségek alóli felmentésekről,

(vi) Egyetértés az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény XXVIII. Cikkelyének értelmezéséről; valamint

d) az 1994. évi GATT-hoz csatolt Marrakesh-i Jegyzőkönyv.

2. Magyarázó jegyzetek:

a) A „Szerződő Félre” történő hivatkozások a GATT 1994 rendelkezéseiben „Tag”-ra történő hivatkozásoként értelmezendők. A „kevésbé fejlett Szerződő Félre”, illetve „fejlett Szerződő Félre” történő hivatkozások „fejlődő ország Tag”-ra, illetve „fejlett ország Tag”-ra történt hivatkozásoként értelmezendők. A „Végrehajtó Titkár”-ra történő hivatkozások „a WTO Vezérigazgató”-jára történő hivatkozásoként értendők.

b) A GATT 1994 XV. Cikk 1., 2., és 8. pontjaiban, a XXXVIII. Cikkben, illetve a XII. és XVIII. Cikkhez fűzött megjegyzésekben, valamint a XV. Cikk 2., 3., 6., 7. és 9. pontjaiban a speciális árfolyam-megállapodásokról szóló rendelkezésekben a közösen fellépő Szerződő Felekre történő hivatkozásokat a WTO-ra történt hivatkozásoként kell értelmezni. Azon egyéb funkciókat, amelyeket a GATT 1994 rendelkezései a közösen fellépő Szerződő Felekre ruháznak, a Miniszteri Konferencia osztja fel.

c) (i) A GATT 1994 szövege angol, francia és spanyol nyelven hiteles.

(ii) A GATT 1994 francia nyelvű szövege az MTN.TNC/41 dokumentum A) Mellékletében szereplő kijavított kifejezésekkel módosítandó.

(iii) A GATT 1994 hiteles spanyol nyelvű szövege az Alapvető Jogi Szabályozások és Válogatott Dokumentumok sorozat 4. kötetében található szöveg, mely az MTN.TNC/41 dokumentum B) Mellékletében szereplő kijavított kifejezésekkel módosítandó.

¹ A jelen rendelkezés szerinti felmentések az 1993. december 15-i MTN/FA dokumentum II. Rész 11. és 12. oldalának 7. számú lábjegyzetében, illetve az 1994. március 21-i MTN/FA/Corr. 6-ban kerültek felsorolásra. A Miniszteri Konferencia első ülésén megállapítja a jelen rendelkezés szerinti felmentések felülvizsgált listáját, kiegészítve azt a GATT 1947 alapján 1993. december 15. után, de a WTO Egyezmény hatálybalépésének napja előtt nyújtott bármely felmentéssel és törölve azokat, amelyek erre az időpontra már lejártak.

3. a) A GATT 1994 II. Részének rendelkezései nem vonatkoznak a specifikus kötelező törvénykezés szerint valamely Tag által hozott intézkedésekre, melyet az érintett Tag az előtt léptetett életbe, mielőtt a GATT 1947 Szerződő Felévé vált volna, és amelyek tiltják a külföldi építésű vagy külföldi átépítésű hajók kereskedelmi célú használatát, értékesítését vagy bérbeadását nemzeti vizek vagy valamely kizárólagos gazdasági zóna vizeinek pontjai között. Ez a mentesség az alábbiakra alkalmazandó:

— az ilyen jogszabály GATT 1947-nek nem megfelelő rendelkezésének folytatására vagy azonnali megújítására, valamint

— az ilyen jogszabály GATT 1947-nek nem megfelelő rendelkezésének módosítására olyan mértékig, hogy a módosítás ne csökkentse a GATT 1947 II. Része rendelkezéseivel való összhangot.

Ez a mentesítés a fent leírt jogszabályok alapján fogantatott olyan intézkedésekre korlátozódik, melyeket a WTO Egyezmény hatálybalépése előtt bejelentettek és meghatároztak. Ha az ilyen jogszabályokat utólagosan oly módon módosítják, hogy az csökkentse a jogszabálynak a GATT 1994 II. Részével való összhangját, az már nem minősül a jelen pont szerint megengedettnek.

b) A Miniszteri Konferencia a WTO Egyezmény hatálybalépésének napjától számított nem később mint 5 éven belül át fogja tekinteni e mentesítést, majd ez után minden két évben mindaddig, amíg a mentesítés hatályban van, azzal a céllal, hogy megvizsgálja, hogy a mentesítés szükségességét létrehozó feltételek fennállnak-e még.

c) Az a Tag, amelynek intézkedései a jelen mentesség alá tartoznak, köteles évente részletes statisztikai bejelentést benyújtani, mely a releváns hajók tényleges és várható szállításainak 5 éves mozgó átlagából, valamint a jelen mentesség hatálya alá tartozó releváns hajók használatára, értékesítésére, bérletére vagy javítására vonatkozó további információból áll.

d) Az a Tag, amely úgy véli, hogy e mentesség oly módon működik, hogy az indokolja a mentességet igénybe vevő Tag területén épített hajók használatának, értékesítésének bérbeadásának vagy javításának a viszonyossági alapon történő arányos korlátozását, szabadon bevezethet ilyen korlátozást a Miniszteri Konferencia előzetes értesítése mellett.

e) A jelen mentesség nem sértheti a jelen mentesség hatálya alá tartozó jogszabályok specifikus vonatkozásaival kapcsolatos megoldásokat, melyeket ágazati egyezmények keretében vagy más fórumokon tárgyalnak ki.

EGYETÉRTÉS AZ 1994. ÉVI ÁLTALÁNOS VÁM- ÉS KERESKEDELMI EGYZEMÉNY II. CIKK 1. b) PONTJA ÉRTELMEZÉSÉRŐL

A Tagok ezennel a következőkben állapodnak meg:

1. A II. Cikk 1. b) pontjából adódó jogok és kötelezettségek átláthatóságának biztosítása érdekében, az abban a

rendeletben hivatkozott, a lekötött vámtételekre kivett „egyéb vámok, vagy illetékek” jellegét és szintjét a GATT 1994-hez csatolt Engedményes Listában annál a vámtételnél kell feltüntetni, amelyre alkalmazzák. Egyetértés van arról, hogy ez értelemszerűen nem változtat az „egyéb vámok, vagy illetékek” jogi karakterén.

2. Az „egyéb vámok vagy illetékek” lekötésének napja a II. Cikk céljaira 1994. április 15. Az „egyéb vámok vagy illetékek”-et ezért az ezen a napon érvényes szinten kell az Engedményes Listában feltüntetni. Az engedmények minden egyes későbbi újratárgyalásakor vagy új engedmények tárgyalásakor a kérdéses vámtétel alkalmazásának kezdési időpontja az új engedménynek a megfelelő Engedményes Listába való foglalásának napja lesz. Mindamellet annak az okmányoknak a dátumát, amellyel egy adott vámtételre vonatkozó engedményt először foglaltak a GATT 1947-be vagy a GATT 1994-be, továbbra is szerepeltetni kell a Cserelapos Listák 6. oszlopában.

3. Az „egyéb vámokat vagy illetékeket” minden egyes vámlékötés esetében fel kell tüntetni.

4. Ahol egy vámtétel már korábban is engedmény tárgya volt, ott a megfelelő Engedményes Listában feltüntetett „egyéb vámok vagy illetékek” szintje nem lehet magasabb, mint az a szint, amelyet az engedménynek azon Engedményes Listába történt első beépítések elérésekor elértek. Minden Tag számára fennáll a lehetőség, hogy kétségbe vonja valamely „egyéb vám vagy illeték” fennállását azon az alapon, hogy a kérdéses tétel eredeti lekötése idején ilyen „egyéb vám vagy illeték” nem létezett, valamint bármely feltüntetett „egyéb vám vagy illeték” szintjének összhangját a korábban lekötött szinttel, a WTO Egyezmény hatálybalépésének napjától számított három éven belül, vagy ha ez későbbi időpont, akkor a kérdéses Listának a WTO Vezérigazgatójánál történt letétbe helyezésének napjától számított három éven belül.

5. Az „egyéb vámok vagy illetékek” Engedményes Listában való feltüntetése nem érinti azok összhangját a GATT 1994 szerinti jogokkal és kötelezettségekkel kivéve a 4. pont által érintetteket. Minden Tag fenntartja a jogot, hogy bármikor kétségbe vonja bármely „egyéb vám vagy illeték” ezen kötelezettségekkel való összhangját.

6. A jelen Egyetértés alkalmazásának céljaira a GATT 1994 XXII. és XXIII. Cikk rendelkezései szolgálnak, ahogyan azokat a Vitarendezésről szóló Egyetértés kifejti és alkalmazza.

7. Az Engedményes Listából, annak a GATT 1994-be történő foglalásáról rendelkező okmányoknak a WTO Egyezmény hatálybalépéséig a GATT Szerződő Felek Vezérigazgatójánál vagy azután a WTO Vezérigazgatójánál történő letétbe helyezésének időpontjában kihagyott „egyéb vámokkal vagy illetékekkel” azt a későbbiekben kiegészíteni nem lehet és semmelyik „egyéb vám vagy illeték”, amely az alkalmazás kezdési időpontjában az akkor

érvényes szinthez képest alacsonyabb szinten lett megjelölve, nem állítható vissza arra a szintre, kivéve, ha az ilyen kiegészítések vagy változtatások az okmány letétbe helyezésének napjától számított hat hónapon belül történnek.

8. A 2. pontban leírt, az egyes engedmények GATT 1994. II. Cikk 1. b) pontja szerinti alkalmazásának kezdési időpontjára vonatkozó határozattal az 1980. március 26-i, az alkalmazás kezdési időpontjára vonatkozó határozat (BISD 27S/24) hatályát veszti.

*EGYETÉRTÉS AZ 1994. ÉVI ÁLTALÁNOS
VÁM- ÉS KERESKEDELMI EGYEZMÉNY
XVII. CIKKE ÉRTELMEZÉSÉRŐL*

A Tagok

figyelembe véve, hogy a XVII. Cikk a Tagok számára kötelezettségeket ír elő a XVII. Cikk 1. pontjában hivatkozott állami kereskedelmi vállalatok tevékenységére vonatkozóan, melyeknek összhangban kell lenniük a magánkereskedők importját vagy exportját érintő kormányzati intézkedésekre a GATT 1994-ben előírt diszkriminációmentes elbánás általános elveivel,

figyelembe véve továbbá, hogy a Tagok a GATT 1994 szerinti kötelezettségei vonatkoznak az állami kereskedelmi vállalatokat érintő kormányzati intézkedésekre,

elismerve, hogy jelen Egyetértés nem sérti a XVII. Cikkben leírt tartalmi fegyelmet

ezennel a következőkben állapodnak meg:

1. Az állami kereskedelmi vállalatok tevékenysége átláthatóságának biztosítása érdekében, ezen vállalatokat a Tagok az Árukereskedelmi Tanács részére bejelentik, hogy azokat az 5. pontban leírtak szerint felállított munkacsoport felülvizsgálhassa, összhangban az alábbi munkacsoporttal:

„A kormányzati és nem-kormányzati vállalatok, beleértve a terméktanácsokat is, amelyeknek kizárólagos vagy különleges jogokat vagy előjogokat biztosítottak, a törvényi vagy alkotmányos jogkör is beleértve, amelynek gyakorlásakor ezek vásárlásaikon vagy eladásaiikon keresztül befolyásolják az import vagy export szintjét vagy irányát.”

Ez a bejelentési követelmény nem vonatkozik olyan termékek importjára, amelyek azonnali vagy végső fogyasztása kormányzati vagy a fentiekben meghatározott vállalat általi felhasználás során történik, és a termék más módon nem kerül viszonteladásra vagy eladásra szánt áruk előállításához való felhasználásra.

2. Ezen Egyetértés előírásainak figyelembevételével minden egyes Tag felülvizsgálja az állami kereskedelmi vállalatokról az Árukereskedelmi Tanács számára benyújtandó bejelentések vonatkozásában követett politikáját. A felülvizsgálat során minden Tag tekintettel lesz a bejelen-

tések lehetséges maximális átláthatósága biztosításának szükségességére oly módon, hogy az lehetővé tegye a bejelentésben szereplő vállalatok működési módjainak és működésük nemzetközi kereskedelemre gyakorolt hatásának világos megítélését.

3. A bejelentéseket az állami kereskedelemre vonatkozó, 1960. május 24-én elfogadott kérdőív alapján (BISD 9S/184—185) készítik el azon egyetértés szerint, hogy a Tagok az 1. pontban említett vállalatokat bejelentik függetlenül attól, hogy importra vagy exportra ténylegesen sor került-e.

4. Bármely Tag, amelynek oka van azt hinni, hogy egy másik Tag nem megfelelően teljesítette bejelentési kötelezettségét, az érintett Taghoz fordulhat az ügyben. Ha az ügyet nem sikerült kielégítően megoldani, viszontbejelentést nyújthat be az Árukereskedelmi Tanácshoz az 5. pont szerint felállított munkacsoportban történő vizsgálat céljából az érintett Tag egyidejű értesítése mellett.

5. Munkacsoport felállítására kerül sor az Árukereskedelmi Tanács nevében a bejelentések és viszontbejelentések felülvizsgálatára. E felülvizsgálat fényében és a XVII. Cikk 4. c) pontjának sérelme nélkül, az Árukereskedelmi Tanács ajánlásokat tehet a bejelentések megfelelő voltára és további információk szükségességére vonatkozóan. A munkacsoport a kapott bejelentések fényében ugyancsak megvizsgálja az állami kereskedelemre vonatkozó, fent említett kérdőív megfelelő voltát és az 1. pont szerint bejelentett állami kereskedelmi vállalatok körét. Ugyancsak kidolgoz egy, a kormányok és vállalatok közötti kapcsolatok fajtáit és az ezen vállalatok által folytatott tevékenységek típusait bemutató illusztratív listát, amely releváns lehet a XVII. Cikk céljaiból. Egyetértés van arról, hogy a Titkárság a munkacsoport számára általános háttérdokumentumot készít az állami kereskedelmi vállalatok nemzetközi kereskedelmet érintő tevékenységéről. A munkacsoportban való tagság nyitva áll minden olyan Tag előtt, aki részvételi szándékát jelzi. A munkacsoport a WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított egy éven belül, ezután legalább évente egyszer ülésezik. Évenként jelentést készít az Árukereskedelmi Tanácsnak.²

*EGYETÉRTÉS AZ 1994. ÉVI ÁLTALÁNOS
VÁM- ÉS KERESKEDELMI EGYEZMÉNY FIZETÉSI
MÉRLEG RENDELKEZÉSEIRŐL*

A Tagok

elismerve a GATT 1994 XII. és XVIII B) Cikkeinek és az 1979. november 28-án elfogadott, Fizetési Mérleg Okokból hozott Kereskedelmi Intézkedésekről szóló Nyi-

² E munkacsoport tevékenységét össze kell hangolni a Bejelentési Eljárásokra vonatkozó, 1994. április 15-én elfogadott Miniszteri Határozat III. szakaszában előírt munkacsoport tevékenységével.

latkozat (BISD 26S/205—209 a jelen Egyetértésben a továbbiakban: 1979. évi Nyilatkozat) rendelkezéseit, és abból a célból, hogy világossá tegyék e rendelkezéseket³

ezennel a következőkben állapodnak meg:

Az intézkedések alkalmazása

1. A Tagok megerősítik kötelezettségüket, hogy a lehető leghamarabb nyilvánosan meghirdetik a fizetési mérleg okokból hozott importkorlátozó intézkedések megszüntetésének menetrendjét. Egyetértés van arról, hogy e menetrendek a fizetési mérleg helyzet változásainak figyelembevételével, ahogyan az helyénvaló, módosíthatók. Ha a menetrend nyilvános meghirdetését valamely Tag elmulasztja, ennek okait igazolnia kell.

2. A Tagok megerősítik kötelezettségüket, hogy előnyben részesítik azokat az intézkedéseket, amelyek a legkisebb mértékben kereskedelem zavaró hatásúak. Az ilyen intézkedések (jelen Egyetértésben a továbbiakban: áralapú intézkedések) úgy értendők, hogy magukban foglalják az import vámpótlékot, az import letéti követelményeket vagy más egyenértékű kereskedelmi intézkedést, amely az importált áruk árát befolyásolja. Egyetértés van arról, hogy a II. Cikk rendelkezései ellenére a fizetési mérleg okokból hozott áralapú intézkedések az adott Tag Engedményes Listájában szereplő vámokon túlmenően alkalmazhatók. A Tagnak továbbá jeleznie kell azt a mértéket, amellyel az áralapú intézkedés túllépi a lekötött vámot, világosan és elkülönítve, a jelen Egyetértés bejelentési eljárásának megfelelően.

3. A Tagok törekszenek arra, hogy elkerüljék új mennyiségi korlátozások bevezetését fizetési mérleg okokból, kivéve, ha kritikus fizetési mérleg helyzetben áralapú intézkedések nem képesek megállítani a külső fizetési helyzet súlyos romlását. Azokban az esetekben, amelyekben egy Tag mennyiségi korlátozásokat alkalmaz, igazolnia kell annak okait, hogy az áralapú intézkedés miért nem megfelelő eszköz a fizetési mérleg helyzet kezelésére. A mennyiségi korlátozást fenntartó Tagnak az egymást követő konzultációkon jeleznie kell az ilyen intézkedések kiterjedésének és korlátozó hatásának jelentős csökkentése terén elért előrehaladást. Egyetértés van arról, hogy fizetési mérleg okokból egynél több fajtájú korlátozó importintézkedés nem alkalmazható egyazon termékre.

4. A Tagok megerősítik, hogy fizetési mérleg okokból bevezetett importkorlátozó intézkedések csak abból a célból alkalmazhatók, hogy az import általános szintjét ellen-

őrzés alatt tartásuk, és nem haladhatják meg a fizetési mérleg helyzet kezeléséhez szükséges mértéket. Azért, hogy minimálisra csökkenjen bármely járulékos védelmi hatás, a Tagnak a korlátozásokat átlátható módon kell működtetnie. Az importőr Tag hatóságainak megfelelően indokolniuk kell azokat az ismérveket, amelyek alapján a korlátozás alá vont termékeket meghatározták. A XII. Cikk 3. és XVIII. Cikk 10. pontja szerint a Tagok bizonyos alapvető termékek esetében kizárhatják vagy korlátozhatják az általánosan alkalmazott vámpótlékok vagy egyéb fizetési mérleg okokból hozott intézkedések alkalmazását. Az „alapvető termékek” fogalma alatt olyan termékek értendők, amelyek alapvető fogyasztási szükségletet elégítenek ki, vagy amelyek hozzájárulnak a Tag erőfeszítéseinek a fizetési mérleg helyzetének javítására, mint például tőkejavak vagy termeléshez szükséges inputok. A mennyiségi korlátozások működtetésekor az egyedi engedélyezést a Tag csak akkor alkalmazhatja, ha az elkerülhetetlen, és azt fokozatosan meg kell szüntetnie. Megfelelő indoklást kell adni arról, hogy milyen ismérvek alapján történik a megengedett import mennyiségének és értékének meghatározása.

Fizetési mérleg konzultációs eljárások

5. A Fizetési Mérleg Korlátozások Bizottsága (jelen Egyetértésben a továbbiakban: Bizottság) konzultációkat tart az összes létező fizetési mérleg okokból alkalmazott importkorlátozó intézkedés felülvizsgálatára. A bizottsági tagság nyitva áll minden olyan Tag előtt, amely részvételi szándékát kinyilvánítja. A Bizottság az 1970. április 28-án elfogadott fizetési mérleg korlátozásokra vonatkozó konzultációs eljárásokat (BISD 18S/48—53 jelen Egyetértésben a továbbiakban: teljes körű konzultációs eljárások) követi, az alábbi rendelkezésekre figyelemmel:

6. Az új korlátozásokat alkalmazó vagy a meglévő korlátozásai általános szintjét az intézkedések lényeges fokozásával emelő Tag az ilyen intézkedés elfogadásától számított négy hónapon belül konzultál a Bizottsággal. Az ilyen intézkedést bevezető Tag kérheti, hogy a konzultáció a XII. Cikk 4. a) pontja vagy a XVIII. Cikk 12. a) pontja alapján történjen, ahogyan az helyénvaló. Ha ilyen kérés nem érkezik, a Bizottság elnöke felkéri a Tagot ilyen konzultáció tartására. A konzultáción megvizsgálható tényezők magukban foglalják többek között a fizetési mérleg okokból hozott új fajtájú importkorlátozó intézkedések bevezetését, vagy a korlátozás szintjének, illetve termékkörének növelését.

7. A Bizottság minden fizetési mérleg okokból alkalmazott korlátozást időszakonként felülvizsgál a XII. Cikk 4. b) pontja vagy a XVIII. Cikk 12. b) pontja alapján annak lehetőségével, hogy a konzultációk periódusát módosítsa a konzultáló Taggal egyetértésben vagy valamilyen külön

³ Ezen Egyetértés rendelkezéseinek egyike sem készült azzal a szándékkal, hogy módosítsa a Tagok GATT 1994 XII. Cikkében vagy XVIII. B) Cikkében lefektetett jogait és kötelezettségeit. A GATT 1994 XXII. és XXIII. Cikkei, ahogyan azokat a Vitarendezésről szóló Egyetértés kifejti és alkalmazza, vehetők igénybe bármely ügyben, amely fizetési mérleg okokból bevezetett importkorlátozó intézkedések alkalmazására vonatkozik.

felülvizsgálati eljárás alapján, amelyre az Általános Tanács tehet ajánlást.

8. Legkevesbé fejlett fejlődő ország Tagok vagy liberalizációs erőfeszítéseiket a Bizottságnak korábbi konzultációk alkalmával bemutatott menetrenddel összhangban folytató fejlődő ország Tagok esetében konzultáció tartható, az 1972. december 19-én jóváhagyott egyszerűsített eljárás (BISD 20S/47—49 a jelen Egyetértésben a továbbiakban: egyszerűsített konzultációs eljárás) szerint. Egyszerűsített konzultációs eljárást akkor is lehet folytatni, amikor a fejlődő ország Tag Kereskedelempolitikai Felülvizsgálata ugyanabban a naptári évben szerepel napirenden, mint a konzultációra kijelölt időpont. Ilyen esetben a döntést, hogy teljes körű konzultációt tartsanak-e, az 1979. évi Nyilatkozat 8. pontjában felsorolt tényezők alapján kell meghozni. A legkevesbé fejlett fejlődő ország Tagok esetét kivéve, egyszerűsített konzultációs eljárás keretében legfeljebb két egymást követő konzultáció tartható.

Bejelentés és dokumentáció

9. A Tag bejelenti az Általános Tanács részére a fizetési mérleg okokból alkalmazott importkorlátozó intézkedések bevezetését vagy az azok alkalmazásában bekövetkezett bármilyen módosítást valamint az ilyen intézkedések visszavonására vonatkozó, az 1. pontban foglaltak szerint bejelentett menetrend bármilyen módosítását. Lényegi változásokat a közzététel előtt vagy legkésőbb 30 nappal az után kell az Általános Tanács részére bejelenteni. A Tag évente összegző bejelentést bocsát a Titkárság rendelkezésére, mely tartalmazza a törvényekben, a szabályozásban, a politikai állásfoglalásokban vagy nyilvános közleményekben bekövetkező minden változásról, hogy a Tagok azokat megvizsgálhassák. A bejelentéseknek teljes körű információt kell tartalmazniuk, amennyire csak lehetséges a vámsorok szintjén, az alkalmazott intézkedések fajtájáról, az intézkedés működtetésének ismérveiről, a termékkörrel és az érintett kereskedelmi forgalomról.

10. Bármely Tag kérésére a Bizottság felülvizsgálhatja a bejelentéseket. Az ilyen felülvizsgálat a bejelentéssel kapcsolatban felvetődő egyedi kérdések tisztázására vagy annak vizsgálatára korlátozódik, hogy szükséges-e a XII. Cikk 4. a) pontja vagy a XVIII. Cikk 12. a) pontja szerinti konzultáció. Azok a Tagok, amelyeknek okuk van feltételezni, hogy egy másik Tag importkorlátozó intézkedést fizetési mérleg okokból alkalmaz, felhívhatják erre a Bizottság figyelmét. A Bizottság elnöke információt kér az intézkedésről, és azt az összes Tag rendelkezésére bocsátja. A Bizottság tagjai azon jogának sérelme nélkül, hogy a konzultáció során az ügyeket megfelelő módon tisztázhassák, a konzultáló Taghoz megfontolás céljából előzetesen kérdések intézhetők.

11. A konzultáló Tag a konzultációkra elkészíti az Alapdokumentumot, amely más fontosnak tartott információk túl az alábbiakat tartalmazza:

a) áttekintést a fizetési mérleg helyzetről és kilátásokról, beleértve a fizetési mérleg helyzetre hatással lévő belső és külső tényezőkre vonatkozó megfontolásokat és azokat a hazai politikai intézkedéseket, amelyeket a megalapozott és tartós egyensúly helyreállítására hoztak;

b) a fizetési mérleg okokból alkalmazott korlátozások teljes körű leírását, jogi alapját, valamint a védelem mellékhatásainak csökkentésére tett lépéseket;

c) a legutolsó konzultáció óta tett intézkedéseket az importkorlátozások liberalizálására a Bizottság következtetési fényében;

d) a fennmaradó korlátozások kiküszöbölésére és fokozatos enyhítésére vonatkozó terveket.

Utalás történhet, amennyiben idevág, arra az információra, amelyeket a WTO-hoz más bejelentésekben vagy jelentésekben benyújtottak. Egyszerűsített konzultációs eljárás esetén a konzultáló Tag az Alapdokumentumban felsorolt elemekről szóló lényeges információt tartalmazó írásos nyilatkozatot tesz.

12. A Titkárság a Bizottságban történő konzultációk megkönnyítésére tényszerű háttéranyagot készít, amely a konzultációkra vonatkozó terv különböző aspektusaival foglalkozik. Fejlődő ország Tag esetében a Titkársági dokumentum a külpiaci környezetnek a konzultáló Tag fizetési mérlegére és kilátásaira kifejtett hatására vonatkozó releváns háttér- és elemző anyagot is tartalmaz. A Titkárság technikai segítségnyújtási szolgálata a fejlődő ország Tag kívánságára segítséget ad a konzultációk dokumentációjának elkészítéséhez.

Fizetési mérleg konzultációk során született következtetések

13. A Bizottság konzultációiról az Általános Tanácsnak jelent. Teljes körű konzultációs eljárás alkalmazása esetén a jelentés megjelöli a Bizottságnak a konzultációs terv különböző elemeiről szóló következtetéseit, valamint azokat a tényeket és indítékokat, amelyekre ezek alapulnak. A Bizottság törekszik arra, hogy következtetéseit a XII., XVIII. B) Cikk, az 1979-es Nyilatkozat és a jelen Egyetértés végrehajtásának elősegítését célzó ajánlásokra vonatkozó javaslatokat is tartalmazzanak. Azokban az esetekben, amikor fizetési mérleg okokból hozott korlátozó intézkedések visszavonására menetrendet adnak meg, az Általános Tanács ajánlhatja, hogy azt a Tagot, amely az ilyen menetrendet betartja, tekintsék úgy, mint amely eleget tesz a GATT 1994 alapján fennálló kötelezettségeinek. Minden olyan esetben, amikor az Általános Tanács konkrét ajánlásokat tesz, a Tag jogait és kötelezettségeit az ilyen ajánlások fényében kell értékelni. Az Általános Tanács által teendő ajánlásokra vonatkozó konkrét javaslat hiá-

nyában a Bizottság következtetései a Bizottságban elhangzott különböző nézeteket rögzítik. Egyszerűsített konzultációs eljárás alkalmazása esetében a jelentés magában foglalja a Bizottságban megvitatott fő elemek összefoglalását és határozatot arról, hogy szükség van-e teljes körű konzultációs eljárásokra.

**EGYETÉRTÉS AZ 1994. ÉVI ÁLTALÁNOS
VÁM- ÉS KERESKEDELMI EGYEZMÉNY
XXIV. CIKKÉNEK ÉRTELMEZÉSÉRŐL**

A Tagok

tekintetbe véve a GATT 1994 XXIV. Cikkének rendelkezéseit,

elismerve, hogy a GATT 1947 létrehozása óta a vámuniók és szabadkereskedelmi övezetek száma és fontossága nagymértékben megnőtt, és mára már a világkereskedelem jelentős hányadát fedik le,

elismerve, hogy az ilyen megállapodások felei, szorosabb gazdasági integrációjuk révén hozzájárulhatnak a világkereskedelem bővüléséhez,

elismerve továbbá, hogy ez a hozzájárulás nő, ha a vámoknak és egyéb korlátozó kereskedelmi szabályozásoknak az integrációt alkotó területek között történő megszüntetése kiterjed a kereskedelem egészére, és csökken bármely főbb kereskedelmi szektor kizárása esetén,

újra megerősítve, hogy az ilyen megállapodások célja a kereskedelem előmozdítása az integrációt alkotó területek között, és nem akadályok emelése más Tagok ezen területekkel folytatott kereskedelme elé; és azt, hogy ezek kialakításánál vagy bővítésénél az abban résztvevők a lehető legnagyobb mértékben kerüljék el a többi Taggal folytatott kereskedelemre való kedvezőtlen hatás kiváltását,

abban a meggyőződésben, hogy szükség van az Árukereskedelmi Tanács szerepe hatékonyságának megerősítésére a XXIV. Cikk szerint bejelentett megállapodások felülvizsgálata során, az új vagy bővített megállapodások értékelésére vonatkozó kritériumok és eljárások tisztázásával, és az összes, XXIV. Cikk szerinti, megállapodás átláthatóságának javításával,

elismerve a közös értelmezés szükségességét a Tagok XXIV. Cikk 12. pontjában leírt kötelezettségeinek tekintetében

ezennel a következőkben állapodnak meg:

1. A vámunióknak, szabadkereskedelmi övezeteknek és vámunió vagy szabadkereskedelmi övezet létrehozásához vezető ideiglenes megállapodásoknak ahhoz, hogy összhangban álljanak a XXIV. Cikkkel, meg kell felelniük, többek között ezen Cikk 5., 6., 7. és 8. pontjában szereplő rendelkezéseknek.

XXIV. Cikk: 5. pont

2. A vámunió kialakítása előtt és után alkalmazott vámok és más kereskedelmi rendelkezések általános hatásának a XXIV. Cikk 5. a) pontja szerinti értékelése a vámok és illetékek vonatkozásában a súlyozott vámtárgy és a beszedett vám átfogó felmérésére épül. Ez a felmérés a vámunió által egy korábbi reprezentatív időszakról szolgáltatott import statisztikákon alapul, vámsoronként, értékben és mennyiségben, WTO származási ország szerinti bontásban. A Titkárság a súlyozott vámtárgyat és a beszedett vámot a Multilaterális Kereskedelmi Tárgyalások Uruguay-i Fordulója vámajánlatainak értékelésénél használt módszer szerint számítja ki. Az e célra figyelembe veendő vámok és illetékek a ténylegesen alkalmazott vámtételek. A Tagok elismerik, hogy az egyéb kereskedelmi rendelkezésekből eredő hatás átfogó felmérése céljaira — amelyeknél a számszerűsítés és összesítés nehéz — szükséges lehet egyes intézkedések, szabályok, termékek és az érintett kereskedelmi forgalom vizsgálata.

3. Az „ésszerű időtartam”, amelyre a XXIV. Cikk 5. c) pont utal, csak rendkívüli esetben haladhatja meg a 10 évet. Azokban az esetekben, amikor a Tagok, akik egy ideiglenes megállapodás felei, úgy gondolják, hogy 10 év nem lesz elégséges, teljeskörű magyarázatot kell adniuk az Árukereskedelmi Tanácsnak a hosszabb időszak szükségességéről.

XXIV. Cikk: 6. pont

4. A XXIV. Cikk 6. pontja határozza meg azt az eljárást, amelyet követni kell, amennyiben egy vámuniót létrehozó Tag lekötött vámtétel emelését javasolja. Ebben a vonatkozásban a Tagok újra megerősítik, hogy a XXVIII. Cikkben meghatározott eljárást, ahogyan azt az 1980. november 10-én (BISD 275/26—28) elfogadott irányelvek és a GATT 1994 XXVIII. Cikkének értelmezéséről szóló Egyetértés kifejti, azelőtt kell megkezdeni, mielőtt vámenvedmények módosítására vagy visszavonására sor kerül vámunió vagy vámunió létrejöttéhez vezető ideiglenes megállapodás létrehozása alkalmával.

5. Ezeket a tárgyalásokat jóhiszeműen folytatják egy kölcsönösen kielégítő kompenzációs kiigazítás elérése érdekében. Az ilyen tárgyalások során, a XXIV. Cikk 6. pontjának megfelelően figyelembe veszik vámunió létrehozásakor az azonos vámsorokhoz tartozó vámoknak a vámunió más tagjai által történő csökkentését. Amennyiben e csökkentések nem lennének elegendőek a szükséges kompenzációs kiigazításra, a vámunió kompenzációt ajánl fel, amely más vámsorhoz tartozó vámok csökkentésének formáját öltheti. Ezt az ajánlatot azok a Tagok fontolják meg, amelyek a módosítandó vagy visszavonandó lekötésre vonatkozó tárgyalási joggal rendelkeznek. Amennyiben a kompenzációs kiigazítás elfogadhatatlan marad, folytatni kell a tárgyalásokat. Ahol az ilyen erőfeszítések ellenére

kompenzációs kiigazításról a XXVIII. Cikk — amint azt a GATT 1994 XXVIII. Cikke értelmezéséről szóló Egyetértés kifejti — szerint folytatott tárgyalásokon egy, a tárgyalások megkezdésétől számított ésszerű időn belül nem sikerül megegyezést elérni, a vámunió mindazonáltal szabadon módosíthatja vagy vonhatja vissza az engedményeket; ezután az érintett Tagok is lényegében azonos értékű engedményeket szabadon visszavonhatnak a XXVIII. Cikkkel összhangban.

6. A GATT 1994 nem ró kötelezettséget azon Tagokra, amelyek vámunió létrehozása vagy vámunió létrehozásához vezető ideiglenes megállapodás következtében vámcsoökkentésből származó előnyökhöz jutnak, hogy az abban résztvevőknek kompenzációs kiigazítást nyújtsanak.

Vámuniók és szabadkereskedelmi övezetek felülvizsgálata

7. A XXIV. Cikk 7. a) pontja alapján tett összes bejelentést munkacsoport vizsgálja meg a GATT 1994 vonatkozó rendelkezései és ezen Egyetértés 1. pontjának fényében. A munkacsoport jelentést tesz az Árukereskedelmi Tanácsnak az e téren tett megállapításairól. Az Árukereskedelmi Tanács olyan ajánlásokat tehet a Tagoknak, amelyeket megfelelőnek tart.

8. Ideiglenes megállapodások vonatkozásában a munkacsoport jelentésében megfelelő ajánlásokat tehet a javasolt időkeretre és a vámunió vagy szabadkereskedelmi övezet létrehozásának befejezéséhez szükséges intézkedésekre. Amennyiben szükséges, a megállapodást tovább vizsgálhatja.

9. Ideiglenes megállapodásban részt vevő Tagok a megállapodásban lefektetett terv és ütemezés lényegi módosításairól értesítik az Árukereskedelmi Tanácsot és a Tanács — kérésre — a módosításokat megvizsgálja.

10. Ha a XXIV. Cikk 7. a) pontja szerint bejelentett ideiglenes megállapodás nem tartalmaz tervet és ütemezést, ellentétben a XXIV. Cikk 5. c) pontjával, a munkacsoport jelentésében ajánlást tesz ilyen tervre és ütemezésre. A résztvevők nem tarthatnak fenn, illetve nem hozhatnak létre — az esettől függően — ilyen megállapodást, ha nem hajlandók az ezen ajánlásoknak megfelelő módosításokra. Az ajánlások alkalmazásának további felülvizsgálatáról intézkedni kell.

11. A vámuniók és szabadkereskedelmi övezetek tagjai időszakonként jelentést tesznek az Árukereskedelmi Tanácsnak a vonatkozó megállapodások működéséről, ahogyan azt a GATT 1947 Szerződő Felei előírányozták a GATT 1947 Tanácsa számára adott, a regionális megállapodásokról szóló jelentéstételre vonatkozó utasításukban (BISD 18S/38). A megállapodásokban bekövetkezett bármely lényeges változást és/vagy fejleményt megtörténtükor kell bejelenteni.

Vitarendezés

12. A GATT 1994 XXII. és XXIII. Cikkeinek rendelkezéseit, ahogyan azokat a Vitarendezésről szóló Egyetértés kifejti és alkalmazza, igénybe lehet venni minden olyan ügyben, amely a XXIV. Cikk vámuniókra, szabadkereskedelmi övezetekre vagy vámunió vagy szabadkereskedelmi övezet létrehozásához vezető ideiglenes megállapodásokra vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazásából adódik.

XXIV. Cikk: 12. pont

13. A GATT 1994 alapján minden egyes Tag teljes felelősséget visel a GATT 1994 összes rendelkezéseinek betartásáért és minden rendelkezésére álló ésszerű intézkedést meghoz annak érdekében, hogy ezeket a területén belüli regionális vagy helyi kormányok és hatóságok is betartsák.

14. A GATT 1994 XXII. és XXIII. Cikkeinek rendelkezéseit, ahogyan azokat a Vitarendezésről szóló Egyetértés kifejti és alkalmazza, lehet igénybe venni olyan, valamely Tag területén belüli regionális vagy helyi kormány intézkedéseire, amelyek annak betartását érintik. Amikor a Vitarendezési Testület úgy dönt, hogy a GATT 1994 rendelkezését nem tartották be, a felelős Tag megteszi az annak betartását biztosító, rendelkezésére álló, ésszerű intézkedéseket. A kompenzációra és az engedmények vagy egyéb kötelezettségek felfüggesztésére vonatkozó rendelkezéseket olyan esetekben kell alkalmazni, amikor a kötelezettségek betartását nem volt lehetséges biztosítani.

15. Minden egyes Tag vállalja, hogy a GATT 1994 évi működését érintő, saját területén belül hozott intézkedéseire vonatkozó, más Tag által tett felvetéseket méltányos megfontolás tárgyává teszi, és megfelelő alkalmat nyújt konzultációkra.

EGYETÉRTÉS AZ 1994. ÉVI ÁLTALÁNOS VÁM- ÉS KERESKEDELMI EGYEZMÉNY SZERINTI KÖTELEZETTSÉGEK ALÓLI FELMENTÉSRŐL

A Tagok ezennel a következőkben állapodnak meg:

1. A felmentésre vagy meglévő felmentés időbeli hatályának meghosszabbítása iránti kérelemnek tartalmaznia kell a Tag által javasolt intézkedéseket, a specifikus politikai célokat, amelyek elérésére a Tag törekszik, és azokat az okokat, amelyek a Tagot meggátolják abban, hogy politikai céljait a GATT 1994 szerinti kötelezettségeivel összhangban lévő intézkedésekkel érje el.

2. Minden, a WTO Egyezmény hatálybalépése napján érvényben lévő felmentés megszűnik, kivéve, ha a fenti eljárásoknak és a WTO Egyezmény IX. Cikkének megfelelően annak időbeli hatályát meghosszabbítják a lejáratá

napján, vagy a WTO Egyezmény hatálybalépését követő két éven belül, attól függően, hogy melyik a korábbi időpont.

3. Bármely Tag, amely úgy ítéli meg, hogy a GATT 1994-ből eredő valamely előnye hatálytalanításra vagy hatásában gyengítésre kerül

a) annak következtében, hogy a Tag — amely a felmentést kapta — elmulasztja a felmentés feltételeinek betartását; vagy

b) a felmentés előírásainak és feltételeinek megfelelő intézkedés alkalmazásából adódóan

igénybe veheti a GATT 1994 XXIII. Cikkének rendelkezéseit, ahogyan azokat a Vitarendezésről szóló Egyetértés kifejti és alkalmazza.

*EGYETÉRTÉS AZ 1994. ÉVI ÁLTALÁNOS
VÁM- ÉS KERESKEDELMI EGYEZMÉNY
XXVIII. CIKKÉNEK ÉRTELMEZÉSÉRŐL*

A Tagok ezennel a következőkben állapodnak meg:

1. Engedmények módosítása vagy visszavonása céljára, az a Tag tekintendő főszállítói érdekeltséggel rendelkezőnek, amennyiben nem rendelkezik máris a XXVIII. Cikk 1. pontjában leírt eredeti tárgyalási joggal vagy főszállítói érdekeltséggel, akinek az engedmény által érintett exportja (azaz a terméknek az engedményt módosító vagy visszavonó Tag piacára irányuló exportja) teljes exportjához viszonyított részaránya a legnagyobb. Mindazonáltal megállapodás jött létre arról, hogy az Árukereskedelmi Tanács ezt a pontot a WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított öt éven belül felülvizsgálja, hogy eldöntse, kielégítően működött-e ez az ismérv a tárgyalási jogok kis- és közepes exportőr Tagok számára kedvező újraelosztásának biztosításában. Amennyiben nem, megfontolja a lehetséges továbbfejlesztést, beleértve — megfelelő adatok rendelkezésre állásának fényében — olyan ismérv elfogadását, amely az engedmény által érintett exportnak a szóban forgó termék összes piacára irányuló exportjában való részarányán alapul.

2. Amennyiben valamely Tag úgy véli, hogy fennáll az 1. pont szerinti főszállítói érdekeltsége, igényét írásban közli az ezt alátámasztó bizonyítékkal együtt az engedményt módosítani vagy visszavonni szándékozó Taggal, és egyidejűleg tájékoztatja a Titkárságot. Ezekben az esetekben az 1980. november 10-én elfogadott, a „XXVIII. Cikk szerinti Tárgyalási Eljárások” 4. pontját (BISD 27S/26—28) kell alkalmazni.

3. Annak meghatározásában, hogy mely Tagok rendelkeznek főszállítói érdekeltséggel (akár a fenti 1. pont, akár a XXVIII. Cikk 1. pontja szerint) vagy lényeges érdekeltséggel, csak az érintett termék legnagyobb kedvezményes elbánás alapján folytatott kereskedelmét lehet figyelembe venni. Mindazonáltal figyelembe veszik az érintett termé-

kek nem szerződéses preferenciák keretében bonyolított kereskedelmét is, amennyiben a szóban forgó kereskedelem preferenciális elbánásából történő részesedése megszűnt, és ilyenformán, az az engedmények módosítására vagy visszavonására vonatkozó tárgyalások idejére vagy a tárgyalások lezárásáig az legnagyobb kedvezményes elbánás szerinti kereskedelemmé válik.

4. Új termékre vonatkozó vámenedmény módosítása vagy visszavonása esetén (azaz olyan terméknél, melyről nem áll rendelkezésre hároméves kereskedelmi statisztika) azt a Tagot, amelynek arra a vámsorra, amely alá a terméket jelenleg vagy korábban osztályozták, eredeti tárgyalási joga volt, úgy kell tekinteni, hogy a szóban forgó engedményre is eredeti tárgyalási joga áll fenn. A főszállítói vagy a lényeges érdekeltség meghatározásánál és a kompenzáció kiszámításánál tekintetbe kell venni, többek között, az exportáló Tag termelési kapacitását és beruházásait az érintett termékben, valamint az export növekedésére vonatkozó becsléseket, illetve az importőr Tagnál adott termék esetében a keresletre vonatkozó előrejelzéseket is. Egyetértés van arról, hogy e pont céljaira az „új termék” tartalmazza a meglévő vámsorból való kiemeléssel létrehozott új vámtételt is.

5. Amennyiben valamely Tag úgy véli, hogy a 4. pont alapján főszállítói vagy lényeges érdekeltsége van, igényét írásban kell közölnie az ezt alátámasztó bizonyítékkal együtt az engedményt módosítani vagy visszavonni szándékozó Taggal, és egyidejűleg tájékoztatnia a Titkárságot. Ezekben az esetekben a fent említett „XXVIII. Cikk szerinti Tárgyalási Eljárások” 4. pontját kell alkalmazni.

6. Amennyiben valamely korlátozás nélküli vámenedményt vámkontingenssel váltják fel, a kompenzáció mértékének meg kell haladnia az engedmény módosítása által ténylegesen érintett kereskedelem nagyságát. A kompenzáció kiszámításának alapjául az a mérték szolgál, amellyel a jövőre vonatkozó kereskedelmi kilátások a kontingens szintjét meghaladják. Egyetértés van arról, hogy a jövőbeni kereskedelmi kilátások kiszámítása az alábbi tényezőkön alapszik, attól függően, hogy melyik a nagyobb:

a) a legutolsó reprezentatív hároméves időszak átlagos évi kereskedelmi forgalma megnövelve ugyanezen időszak átlagos évi importnövekedési ütemével vagy 10%-kal, attól függően, hogy melyik a nagyobb; vagy

b) a legutolsó év 10%-kal megnövelt kereskedelmi forgalma.

Egy tag kompenzációs kötelezettsége egy esetben sem haladhatja meg azt a kötelezettséget, amelyet az engedmény teljes visszavonása vonna maga után.

7. Minden Tag, amelynek akár a fenti 1. pont vagy a XXVIII. Cikk 1. pontja alapján módosított vagy visszavont engedmény esetén főszállítói érdekeltsége van, eredeti tárgyalási jogot élvez a kompenzációs engedmények terén, hacsak a kompenzáció más formájában nem egyeznek meg az érintett Tagok.

1994. ÉVI ÁLTALÁNOS VÁMTARIFA-
ÉS KERESKEDELMI EGYEZMÉNYHEZ KAPCSOLT
MARRAKESH-I JEGYZŐKÖNYV

A Tagok

tárgyalásokat folytatván a GATT 1947 keretében az Uruguay-i Fordulóról szóló Miniszteri Deklaráció szerint ezennel a következőkben állapodnak meg:

1. A jelen Jegyzőkönyvhöz csatolt, valamely Tagra vonatkozó engedményes lista a GATT 1994-hez csatolt azon Tagra vonatkozó Engedményes Listává válik azon a napon, amikor a WTO Egyezmény az adott Tag számára hatályba lép. Bármilyen, a legkevésbé fejlett országok javára szóló intézkedésekről hozott Miniszteri Határozat szerint benyújtott engedményes listát a jelen Jegyzőkönyvhöz csatoltnak kell tekinteni.

2. Az egyes Tagok által jóváhagyott vámcsökkentéseket öt egyenlő csökkentési ütemben kell végrehajtani, kivéve, amennyiben azt a Tag Engedményes Listája ezt másképpen határozza meg. Az első ilyen csökkentést a WTO Egyezmény hatálybalépésének napján kell végrehajtani, majd minden egyes ez után következő csökkentés a rákövetkező évek mindegyikének január 1. napjától hatályos, és a végső szint végrehajtási időpontja nem lehet később, mint a WTO Egyezmény hatálybalépésének napjától számított négy év, kivéve, amennyiben az adott Tag Engedményes Listája ezt másképpen határozza meg. Az a Tag, amely a WTO Egyezményt annak hatálybalépése után fogadja el, kivéve, amennyiben az adott Tag Engedményes Listája ezt másképpen határozza meg, köteles azon a napon, amelyen az Egyezmény az ilyen Tag számára hatályba lép mindazokat a csökkentési ütemeket végrehajtani, amelyek már megvalósultak, együtt azokkal a csökkentésekkel, amelyeket az előző mondat szerint a rákövetkező év január 1-jével köteles lett volna végrehajtani, és köteles az összes fennmaradó csökkentési ütemet az előző mondatban meghatározott menetrend szerint végrehajtani. A csökkentett vámkötelet minden egyes szakaszban az első tizedes jegyre kell kerekíteni. A Mezőgazdasági Megállapodás 2. Cikkében meghatározott mezőgazdasági termékeknél a csökkentések szakaszolását oly módon kell végrehajtani, ahogyan azt a Tagok Engedményes Listáinak vonatkozó részei meghatározzák.

3. A jelen Jegyzőkönyvhöz csatolt engedményes listákban foglalt engedmények és kötelezettségvállalások végrehajtását kérésre a Tagok általi multilaterális vizsgálatnak vetik alá. Ez azonban nem sértheti a Tagoknak a WTO Egyezmény 1. A) Mellékletében foglalt egyezmények szerinti jogait és kötelezettségeit.

4. Azt követően, hogy a jelen Jegyzőkönyvhöz csatolt valamely Tagra vonatkozó engedményes lista a GATT

1994 Engedményes Listájává vált az 1. pont rendelkezései szerint, az ilyen Tag bármikor szabadon visszatarthatja, vagy visszavonhatja részben vagy egészben az ilyen Engedményes Listában megadott engedményt bármely olyan termék tekintetében, amelynek a fő szállítója egy olyan másik Uruguay-i Forduló résztvevő, melynek engedményes listája még nem vált a GATT 1994 Engedményes Listájává. Az ilyen intézkedést azonban csak az után lehet foganatosítani, hogy az Árukereskedelmi Tanácsot az engedmény visszatartásáról vagy visszavonásáról írásban értesítették, és miután, kérésre, bármely Taggal, amelynek vonatkozó engedményes listája már GATT 1994 Engedményes Listájává vált, és amelynek az érintett termékhez lényegi érdekei fűződnek, konzultációt tartottak. Az így visszatartott vagy visszavont engedményeket attól a naptól fogva kell alkalmazni, amely napon a fő szállítói érdekeltséggel rendelkező Tag engedményes listája a GATT 1994 Engedményes Listájává válik.

5. a) A Mezőgazdasági Megállapodás 4. Cikke 2. pontjában foglalt rendelkezések sérelme nélkül a GATT 1994 II. Cikkének 1. b) és 1. c) pontjaiban az Egyezmény keltére történt hivatkozás céljaira minden egyes olyan termék tekintetében, amelyre a jelen Jegyzőkönyvhöz csatolt engedményes listában engedményt nyújtanak, az alkalmazandó dátum a jelen Jegyzőkönyv dátuma.

b) A GATT 1994 II. Cikkének 6. a) pontjában az Egyezmény dátumára történő hivatkozás céljaira a jelen Jegyzőkönyvhöz csatolt engedményes listák tekintetében az alkalmazandó időpont a jelen Jegyzőkönyv dátuma.

6. Az engedményes listák III. Részében foglalt, nem vámjellegű intézkedésekkel kapcsolatos engedmények módosítása vagy visszavonása esetén a GATT 1994 XVIII. Cikkének és az 1980. november 10-én elfogadott „XXVIII Cikk szerinti Tárgyalási Eljárások” (BISD 27S/26—28) rendelkezései alkalmazandók. Ez nem sértheti a Tagoknak a GATT 1994 szerinti jogait és kötelezettségeit.

7. Minden esetben, amikor valamely, a jelen Jegyzőkönyvhöz csatolt engedményes lista bármely termék esetében kevésbé kedvező elbánást eredményez, mint amilyet az ilyen termékre a GATT 1947 Engedményes Listái a WTO Egyezmény hatálybalépése előtt tartalmaztak, az a Tag, amelyre az engedményes lista vonatkozik, úgy tekintendő, hogy megtette a megfelelő intézkedéseket, ami a GATT 1947 vagy 1994 XXVIII. Cikke releváns rendelkezései szerint egyébként szükségesek lettek volna. E pont rendelkezései kizárólag Egyiptomra, Perura, Dél-Afrikára és Uruguayra vonatkoznak.

8. Az ide csatolt Engedményes Listák angol, francia vagy spanyol nyelven hitelesek, ahogyan azt az egyes Engedményes Listák meghatározzák.

9. A jelen Jegyzőkönyv 1994. április 15-én kelt.

MEZŐGAZDASÁGMEGÁLLAPODÁS

A Tagok

elhatározván, hogy megteremtik a mezőgazdasági kereskedelem reformjának kiindulási alapját a Punta del Este-i Nyilatkozatban lefektetett tárgyalási célokkal összhangban,

emlékeztetve arra, hogy az Uruguay-i Forduló Félidős Felülvizsgálata során megállapodás született arról, hogy a hosszú távú cél „a tisztességes és piacorientált mezőgazdasági kereskedelem rendszerének a megteremtése, valamint, hogy a reformfolyamatot a támogatásokkal és az importtal szembeni védelemmel kapcsolatos kötelezettségvállalásokról szóló tárgyalásokkal és a szilárdabb és hatékonyabban működő GATT szabályok és kötelemények megalkotásával indítsák”,

emlékeztetve továbbá arra, hogy „a fent említett hosszú távú cél a mezőgazdasági támogatások és az importtal szembeni védelem egy — megegyezés alapján — meghatározott időn belül történő jelentős és fokozatos csökkentése, melynek eredményeként lehetővé válik a világ agrárpiacán fennálló korlátozások és torzulások kiigazítása illetve elkerülése”,

elkötelezve amellet, hogy specifikus és kötelező erejű kötelezettségeket vállalnak a következő területek mind-egyikén: piacrajutás, belső támogatás, exportverseny, továbbá megállapodásra jutnak az állat- és növényegészségügyi kérdésekben,

megállapodva abban, hogy a piacrajutási kötelezettségvállalások végrehajtása során a fejlett ország Tagok teljes mértékben figyelembe veszik a fejlődő ország Tagok sajátos szükségleteit és körülményeit azzal, hogy ezen Tagok szempontjából különös érdeket képviselő mezőgazdasági termékek számára, beleértve a Félidős Felülvizsgálat során született megállapodásoknak megfelelően a trópusi mezőgazdasági termékek kereskedelmének lehető legteljesebb liberalizálását, valamint a tiltott kábítószerek alapanyagául szolgáló növények termesztésével való felhagyáshoz szükséges termelési diverzifikáció szempontjából különösen fontos termékek számára nagyobb mértékben javítják a piacrajutás lehetőségeit és feltételeit,

figyelembe véve, hogy a reformprogram részét képező kötelezettségeket a méltányosság szem előtt tartásával minden Tagnak vállalnia kell, figyelemmel a nem-kereskedelmi vonatkozásokra, beleértve az élelmiszerellátás biztonságát és a környezet védelmének szükségességét; figyelembe véve azt, hogy megállapodás szerint a fejlődő országoknak nyújtott különleges és megkülönböztetett elbánás a tárgyalások szerves részét képezi és számításba véve, hogy a reformprogram végrehajtása negatív hatást gyakorolhat a legkevésbé fejlett és nettó élelmiszer-importőr fejlődő országokra

ezenel a következőkben állapodnak meg:

I. Rész

1. Cikk

Fogalommeghatározások

A jelen Megállapodásban, hacsak a szövegösszefüggésből másképp nem következik:

a) az „összesített támogatottsági mutató”, illetve „AMS” azon támogatás pénzformában kifejezett éves szintjét jelenti, amelyet adott mezőgazdasági termékre a mezőgazdasági alaptermékek termelői vagy nem termék-specifikus formában általános körben a mezőgazdasági termelők számára nyújtanak, kivéve az olyan programok keretében nyújtott támogatásokat, amelyek a jelen Megállapodás 2. Mellékletében szereplő mérséklések alól kivételt képeznek, és amelyeket:

(i) a bázisidőszakban nyújtott támogatásokra vonatkozóan, a Tagok Engedményes Listái IV. Részébe hivatkozások révén belefoglalt segédanyag vonatkozó táblái határoznak meg, és

(ii) a végrehajtási időszak bármelyik évében és az után nyújtott támogatásokra vonatkozóan, a jelen Megállapodás 3. Mellékletében szereplő rendelkezések szerint számítanak ki, a Tagok Engedményes Listái IV. Részébe hivatkozások révén belefoglalt segédanyag táblázataiban használt adatok és módszertan figyelembe vétele mellett;

b) a „mezőgazdasági alaptermék” a belső támogatásokra vonatkozó kötelezettségvállalásokkal kapcsolatban azt a terméket jelenti, amely a lehető legközelebb áll az értékesítési lánc kiindulópontjához, ahogyan ezt a Tagok Engedményes Listái, illetve a vonatkozó segédanyagok meghatározzák;

c) a „költségvetési kiadások” vagy „kiadások” magukba foglalják a bevételekről való lemondást is;

d) az „egyenértékű támogatottsági mutató” a támogatás azon pénzformában kifejezett éves szintjét jelenti, amit a mezőgazdasági alaptermékek termelői kapnak egy vagy több olyan eszköz alkalmazása révén, amelynek kiszámítása az AMS módszertana szerint nem megoldható, kivéve az olyan programok keretében nyújtott támogatásokat, amelyek a jelen Megállapodás 2. Mellékletében szereplő csökkentések alól kivételt képeznek, és amelyeket:

(i) a bázisidőszakban nyújtott támogatásokra vonatkozóan, a Tagok Engedményes Listái IV. Részébe hivatkozások révén belefoglalt segédanyag vonatkozó táblái határoznak meg, és

(ii) a végrehajtási időszak bármelyik évében és az után nyújtott támogatásokra vonatkozóan, a jelen Megállapodás 4. Mellékletében szereplő rendelkezések szerint számítanak ki, a Tagok Engedményes Listái IV. Részébe hivatkozások révén belefoglalt segédanyag táblázataiban használt adatok és módszertan figyelembevétele mellett;

e) az „exporttámogatások” az exportteljesítménytől függő támogatásokat jelentik, beleértve a jelen Megállapodás 9. Cikkében felsorolt exporttámogatásokat;

f) a „végrehajtási időszak” az 1995. évvel kezdődő hat éves időszakot jelenti, kivéve a 13. Cikk céljára, amikor is az 1995. évvel kezdődő kilencéves időszakot öleli fel;

g) a „piacrajutási engedmények” magukba foglalják a jelen Megállapodás szerint vállalt összes piacrajutási kötelezettséget;

h) a „teljes összesített támogatottsági mutató”, illetve „teljes AMS” a mezőgazdasági termelőknek juttatott valamennyi belső támogatás összegét jelenti, amit a mezőgazdasági alaptermékekre számított összes összesített támogatottsági mutató, a mezőgazdasági termékekre érvényes összes nem-termékspecifikus összesített támogatottsági mutató és az összes egyenértékű támogatottsági mutató összegeként számítanak, és amit:

(i) a bázisidőszakban nyújtott támogatások (azaz „bázis teljes AMS”) és a végrehajtási időszak alatti bármely évben és az után megengedett maximális támogatások (azaz „évenkénti és végső lekötött kötelezettségi szintek”), vonatkozásában, a Tagok Engedményes Listáinak IV. Része határoz meg, és

(ii) a végrehajtási időszak alatti bármely évben és az után ténylegesen juttatott támogatás szintjének (azaz „folyó teljes AMS”) vonatkozásában, a jelen Megállapodás rendelkezéseivel, beleértve a 6. Cikket, és a Tagok Engedményes Listái IV. Részébe hivatkozások révén belefoglalt segédanyag tábláiban használt adatokkal és módszerekkel összhangban számítanak ki;

i) az „év” a fenti f) pontban és a Tagok specifikus kötelezettségei vonatkozásában naptári, pénzügyi vagy gazdasági évet jelent, az adott Tag Engedményes Listájában meghatározott módon.

2. Cikk

Termékkör

Jelen Megállapodás hatálya alá ezen Megállapodás 1. Mellékletében felsorolt termékek tartoznak, amelyeket a továbbiakban a mezőgazdasági termék megnevezés jelöl.

II. Rész

3. Cikk

Az engedményeknek és a kötelezettségeknek a GATT 1994-be foglalása

1. A belső és export támogatásokkal kapcsolatban vállalt kötelezettségek, amelyeket az egyes Tagok Engedményes Listájának IV. Része tartalmaz, a támogatások korlá-

tozására vonatkozó kötelezettséget jelentenek, és ezennel a GATT 1994 szerves részét képezik.

2. A 6. Cikk rendelkezéseinek függvényében a Tagok nem támogathatják hazai termelőiket az Engedményes Lista IV. Rész I. Szakaszában meghatározott kötelezettségi szinteket meghaladó mértékben.

3. A 9. Cikk 2. b) és 4. pontjában foglalt rendelkezések függvényében a Tagok nem nyújthatnak az Engedményes Lista IV. Rész II. Szakaszában meghatározott mezőgazdasági termékekre vagy termékcsoportokra a 9. Cikk 1. pontjában felsorolt exporttámogatásokat olyan mértékben, amely meghaladja a költségvetési kiadásokra és a mennyiségre vonatkozóan ugyanott meghatározott kötelezettségek szintjét és nem nyújthatnak ilyen támogatást az Engedményes Listájuk említett szakaszában fel nem sorolt más mezőgazdasági termékekre.

III. Rész

4. Cikk

Piacrajutás

1. Az Engedményes Listák által tartalmazott piacrajutási engedmények, az azokban meghatározott módon, a vámok lekötésére és csökkentésére és a piacrajutást szolgáló egyéb kötelezettségvállalásokra vonatkoznak.

2. A Tagok nem tarthatnak fenn, nem folytathatnak illetve nem térhetnek vissza olyan intézkedésekhez, amelyeket normál vámokká alakítottak¹, kivéve az 5. Cikk és az 5. Melléklet ettől eltérő rendelkezéseit.

5. Cikk

Különleges védőintézkedésekre vonatkozó rendelkezések

1. A GATT 1994 II. Cikk 1. b) pontja előírásaitól függetlenül, bármely Tag folytathat az alábbiakban szereplő, 4. és 5. pontban foglalt rendelkezésekhez, olyan mezőgazdasági termék importjával kapcsolatban, amelyek esetében ezen Megállapodás 4. Cikke 2. pontjában hivatkozott intézkedéseket normál vámokká alakítottak át, és

¹ Ilyen intézkedések alatt értendő az import mennyiségi korlátozása, változó import lefoglalások, minimum importárak, diszkrecionális importengedélyezés, állami kereskedelmi vállalatok által alkalmazott nem vámonkívetési intézkedések, az export önkéntes mennyiségi korlátozása és hasonló, a normál vámoktól eltérő, határon alkalmazott kereskedelmi intézkedések függetlenül attól, hogy azokat a GATT 1947 rendelkezéseitől való országspecifikus eltérés alapján tartják-e fenn, kivéve azokat az intézkedéseket, amelyeket a fizetési mérleg rendelkezések vagy a GATT 1994 vagy a WTO Egyezmény I. A) Mellékletében szereplő egyéb Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások egyéb általános, nem agrárspecifikus rendelkezései alapján alkalmaznak.

amelyeket az Engedményes Listán „SSG” rövidítéssel megjelölt, mint olyan engedmény tárgyát, amellyel kapcsolatban ezen Cikk rendelkezéseire lehet hivatkozni, ha

a) az adott termék importjának mennyisége, amely belép az engedményt nyújtó Tag vámterületére, bármelyik év során meghalad egy olyan küszöbszintet, amely a 4. pontban értelmezett létező piacrajutási lehetőséghez kapcsolódik, vagy de ezzel nem párhuzamosan:

b) az adott termék c.i.f. paritáson számított és nemzeti pénznemben kifejezett ára, amelyen belép az engedményt nyújtó Tag vámterületére, egy olyan küszöbár szintje alá süllyed, amely egyenlő az érintett termék 1986—1988. évi átlagos referencia árával.²

2. A folyó és minimális piacrajutási kötelezettségekkel összefüggő importot, ami a fenti 1. pont szerinti engedmények részét képezi, hozzá kell számítani az import azon mennyiségéhez, amely az 1. a) pontban és a 4. pontban foglalt rendelkezések alkalmazásához szükséges, azonban az ilyen kötelezettségek szerinti importra nem vethető ki pótvám sem az 1. a) alpontra és az alábbi 4. pontra, sem az 1. b) alpontra és az alábbi 5. pontra való hivatkozással.

3. Bármely szóban forgó terméket tartalmazó szállítmány, mely az 1. a) alpont és a 4. pont alapján meghatározott pótvám kivetése előtt megkötött szerződés értelmében már úton volt, mentesül bármely ilyen pótvám kivetése alól, amennyiben a szóban forgó termék következő évi import mennyiségébe az 1. a) alpont rendelkezéseinek alkalmazása céljából beleszámíthatók.

4. Bármely pótvám, amit az 1. a) alpont értelmében vetnek ki, csak a bevezetés évének végéig maradhat érvényben, és nem haladhatja meg az alkalmazás évében érvényes normál vámtétel egyharmadát. A küszöbszint megállapítása az alábbi módon történik, az adott termék piacrajutási lehetőségén alapulva, amely az importnak a hazai fogyasztáshoz³ viszonyított százalékos arányát jelenti, azon megelőző három év vonatkozásában, amelyre adatok rendelkezésre állnak:

a) ahol az adott termékre ilymódon megállapított piacrajutási lehetőség kisebb vagy egyenlő 10%-kal, ott a bázis küszöbszint 125%-nak felel meg;

b) ahol az adott termékre ilymódon megállapított piacrajutási lehetőség 10%-nál nagyobb, de kevesebb vagy egyenlő 30%-kal, ott a bázis küszöbszint 110%-nak felel meg;

c) ahol az adott termékre ilymódon megállapított piacrajutási lehetőség 30%-nál nagyobb, a bázis küszöbszint 105%-nak felel meg.

² Az ezen alpont rendelkezéseinek alkalmazásához használt referencia ár rendszerint az érintett termék átlagos c.i.f. egységértéke, egyébként pedig más megfelelő ár a minőség, illetve a feldolgozottság függvényében. Ezt az első alkalmazást követően nyilvánosságra kell hozni és hozzáférhetővé kell tenni olyan mértékben, ami ahhoz szükséges, hogy más Tagok kiszámíthassák a kivethető pótvámot.

³ Ahol a hazai fogyasztást nem veszik számításba, ott a 4. a) pont szerinti alap küszöbszint alkalmazandó.

Minden esetben a pótvám bármely olyan évben kivethető, amikor az engedményt nyújtó Tag vámterületére belépő import abszolút mennyisége meghaladja azt az összeget, amelyet

(x): a fentiekben meghatározott bázis küszöbszint és a megelőző azon három év, melyre adatok rendelkezésre állnak, átlagos import mennyiségének szorzata, és

(y): a szóban forgó termék belső fogyasztásában a legutóbbi olyan évben, amelyre adatok rendelkezésre állnak, az azt megelőző évihez képest bekövetkezett abszolút mennyiségi változás

képez, feltéve, hogy a küszöbszint nem lehet kevesebb az (x) szerinti átlagos import mennyiség 105%-ánál.

5. Az 1. b) alpont értelmében kivetett pótvám a következő módon állapítható meg:

a) ha a szállítmány nemzeti pénznemben kifejezett c.i.f. paritáson számított importára (a továbbiakban: importár) és az ezen alpont alapján meghatározott küszöbár közötti különbözet kisebb vagy egyenlő a küszöbár 10%-ánál, nem vethető ki pótvám;

b) ha az importár és a küszöbár közötti különbözet (a továbbiakban: különbözet) nagyobb 10%-nál, de kisebb vagy egyenlő a küszöbár 40%-ával, a pótvám annak az értéknek a 30%-a lehet, amennyivel a különbözet a 10%-ot meghaladja;

c) ha a különbözet a küszöbár 40%-ánál nagyobb, de kevesebb vagy egyenlő annak 60%-ával, a pótvám annak az értéknek az 50%-a lehet, amennyivel a különbözet a 40%-ot meghaladja, plusz a b) alpont szerinti megengedett pótvám;

d) ha a különbözet a 60%-nál nagyobb, de kevesebb vagy egyenlő 75%-kal, a pótvám annak az összegnek a 70%-a lehet, amennyivel a különbözet meghaladja a küszöbár 60%-át, plusz a b) és c) alpontok szerint megengedett pótvámok;

e) ha a különbözet a küszöbár 75%-ánál nagyobb, a pótvám annak az összegnek a 90%-a lehet, amennyivel a különbözet meghaladja a 75%-ot, plusz a b), c) és d) alpontok szerint megengedett pótvámok.

6. Romlandó és szezonális termékek esetében a fenti feltételek a szóban forgó termék sajátosságainak figyelembevételével alkalmazandók. Ez különösen vonatkozik arra, hogy az 1. a) alpont és a 4. pont esetén rövidebb időszakot lehet figyelembe venni a bázisidőszak megfelelő időszakaira való hivatkozásoknál és az 1. b) alpont esetén különböző időszakokra különböző referencia árak alkalmazhatók.

7. A különleges védőintézkedéseket átlátható módon kell működtetni. Valamennyi Tag kötelezettsége a fenti 1. a) pont szerinti intézkedés megtétele esetén, hogy azt a Mezőgazdasági Bizottságnak a vonatkozó adatok ismertetésével együtt előzetesen a lehető leghamarabb, de mindenképpen az intézkedés megtételét követő tíz napon belül írásban bejelentse. Abban az esetben, ha a fogyasztás

mennyiségének változását a 4. pont szerinti intézkedéssel sújtott egyedi vámsorokra kell felosztani, a vonatkozó adatoknak tartalmazniuk kell e változások felosztásakor felhasznált információt és módszereket. Az a Tag, amelyik a 4. pont értelmében hoz intézkedést, konzultációs lehetőséget biztosít valamennyi érdekelt Tagnak az intézkedés alkalmazásának feltételeivel kapcsolatban. Minden Tag köteles a fenti 1. b) pont szerinti intézkedés megtétele esetén a Mezőgazdasági Bizottságnak a vonatkozó adatok ismertetésével együtt tíz napon belül írásban bejelenteni az első ilyen intézkedés alkalmazását, vagy romlandó és szezonális termékek esetében a bármely időszakban elsőként hozott intézkedést. A Tagok kötelezik magukat, hogy amennyire lehetséges, nem veszik igénybe az 1. b) alpont rendelkezéseit, ha a szóban forgó termék importmennyisége csökken. Mindkét esetben, ha a Tagok ilyen intézkedést hoznak, az intézkedés alkalmazásának feltételeivel kapcsolatban konzultációs lehetőséget kötelesek biztosítani bármely érdekelt Tag számára.

8. Ha a fenti 1—7. pontokkal összhangban hoznak intézkedéseket, a Tagok kötelezik magukat, hogy ezen intézkedések vonatkozásában nem folyamodnak a GATT 1994 XIX. Cikkének 1. a) és 3. pontjai vagy a Védőintézkedésekről szóló Megállapodás 8. Cikkének 2. pontja szerinti rendelkezésekhez.

9. Jelen Cikk rendelkezései a 20. Cikkben meghatározott reformfolyamat időtartamára maradnak érvényben.

IV. Rész

6. Cikk

Belső támogatásokra vonatkozó kötelezettségvállalások

1. Az egyes Tagok által a belső támogatások csökkentésére tett és az Engedményes Listáik IV. Részében szereplő kötelezettségvállalások, a mezőgazdasági termelőknek juttatott valamennyi belső támogatási intézkedésre vonatkoznak, kivéve azon belső intézkedéseket, amelyek a jelen Cikk és a jelen Megállapodás 2. Mellékletében szereplő feltételek értelmében nem esnek csökkentési kötelezettség hatálya alá. A kötelezettségvállalások teljes összesített támogatottsági mutatóban és „évenkénti és végső lekötött kötelezettségi szintben” vannak kifejezve.

2. A Féligős Felülvizsgálat során született Megállapodásnak megfelelően, amely szerint azon közvetlen vagy közvetett kormányzati támogatási intézkedések, amelyeket a mezőgazdaság és a vidék fejlesztése előmozdítása céljából alkalmaznak, a fejlődő országok fejlesztési programjainak szerves részét képezik, a fejlődő ország Tag mezőgazdasága számára általános körben rendelkezésre álló beruházási támogatások és a fejlődő ország Tag alacsony jövedelmű és erőforrásokban hiányt szenvedő ter-

melői számára általános körben rendelkezésre álló mezőgazdasági input támogatások nem esnek a belső támogatásokra vonatkozó csökkentési kötelezettség hatálya alá, amelyekre egyébként ilyen fennállna; ez vonatkozik a fejlődő ország Tagokban juttatott olyan belső támogatásokra is, amelyek a tiltott kábítószer előállítását szolgáló növények termesztésével való felhagyáshoz szükséges termelési diverzifikációt ösztönzik. A jelen pont előírásainak megfelelő belső támogatásokat a Tagok folyó teljes AMS számításában nem kell figyelembe venni.

3. Adott Tag, bármelyik évre vonatkozó belső támogatás csökkentési kötelezettségeinek akkor felel meg, ha a mezőgazdasági termelőknek juttatott belső támogatás, folyó teljes AMS-ben kifejezve, nem haladja meg az adott Tag Engedményes Listája IV. Részében meghatározott megfelelő évenkénti és végső lekötött kötelezettségi szinteket.

4. a) A Tagok nem kötelesek a folyó teljes AMS kiszámítása során figyelembe venni és csökkenteni:

(i) azokat a termékspecifikus belső támogatásokat, amelyeket egyébként a folyó AMS kiszámítása során az adott Tagnak számításba kellene vennie, ha ezen támogatás mértéke a vizsgált évben nem haladja meg az adott Tag érintett mezőgazdasági alapterméke teljes termelési értékének 5%-át, és

(ii) azokat a nem termékspecifikus belső támogatásokat, amelyeket egyébként a folyó AMS kiszámítása során az adott Tagnak számításba kellene vennie, ha ezen támogatás mértéke nem haladja meg az adott Tag teljes mezőgazdasági termelési értékének 5%-át;

b) a fejlődő ország Tagok számára a jelen alpontban előírt de minimis százalékos érték 10%-nak felel meg.

5. a) A termeléskorlátozó programok részeként nyújtott közvetlen kifizetések nem esnek a belső támogatások csökkentésének kötelezettsége alá, ha

(i) ezek a kifizetések rögzített termőterületekre és hozamokra, vagy

(ii) ezek a kifizetések a termelési alapszint 85%-ára vagy kevesebbre, vagy

(iii) az állatállományt érintő kifizetések rögzített állomány nagyságra vonatkoznak.

b) A fenti feltételeknek megfelelő közvetlen kifizetések esetén a csökkentési kötelezettség alóli kivételnek tükröződni kell abban, hogy ezen közvetlen támogatások értéke a Tag által elvégzett folyó teljes AMS számításból ki van zárva.

7. Cikk

Belső támogatásokra vonatkozó általános fegyelem

1. Minden Tag biztosítja, hogy a mezőgazdasági termelőknek nyújtott bármilyen belső támogatást, amelyre nem vonatkozik csökkentési kötelezettség, mivel az megfelel a

jelen Megállapodás 2. Mellékletében meghatározott feltételeknek, ez utóbbival összhangban tart fenn.

2. a) Bármilyen belső támogatási intézkedést, amit a mezőgazdasági termelők érdekében alkalmaznak, beleértve ezen intézkedések bármilyen módosítását, és bármely később bevezetett olyan intézkedést, amely esetében a jelen Megállapodás 2. Mellékletében meghatározott feltételek teljesítése nem igazolható vagy a jelen Megállapodás bármelyik más előírása alapján csökkentési kötelezettség alól nem mentesül, az egyes Tagok kötelesek a folyó teljes AMS kiszámításába bevonni.

b) Ahol valamely Tag Engedményes Listájának IV. Része nem tartalmaz teljes AMS-re vonatkozó kötelezettségeket, az adott Tag nem nyújthat támogatást mezőgazdasági termelőinek a 6. Cikk 4. pontjában lefektetett *de minimis* szinten felül.

V. Rész

8. Cikk

Exportversennyel kapcsolatos kötelezettségek

Minden egyes Tag vállalja, hogy exporttámogatást csak a jelen Megállapodás és Engedményes Listája által meghatározott kötelezettségekkel összhangban nyújt.

9. Cikk

Exporttámogatásra vonatkozó kötelezettségek

1. Az alábbi exporttámogatások tartoznak jelen Megállapodás csökkentési kötelezettségei alá:

a) kormányok vagy azok szervezetei által nyújtott közvetlen támogatások, beleértve a természetbeni kifizetést, amelyben cég, iparág, mezőgazdasági termékek termelői, szövetkezet vagy más termelői szövetség, vagy terméktanács exportteljesítménytől függően részesülnek;

b) mezőgazdasági termékek nem kereskedelmi jellegű készleteinek kormányok vagy azok szervezetei által történő export eladásai vagy értékesítései alacsonyabb áron, mint a hasonló termék után a hazai piac vásárlói felé érvényesített megfelelő ár;

c) mezőgazdasági termékek exportja esetén nyújtott olyan kifizetések, amelyek finanszírozása kormányzati intézkedés eredménye, függetlenül attól, hogy a költségvetést terheli-e vagy sem, beleértve az olyan kifizetéseket, amelyeket az érintett mezőgazdasági termékekre vagy az exportált termék előállításához felhasznált mezőgazdasági termékekre kiszabott befizetési kötelezettség teljesítéséből finanszíroznak;

d) olyan támogatások nyújtása, amelyek célja mezőgazdasági termékek exportjával kapcsolatos marketing költ-

ségek (amelyek különböznek a széles körben nyújtott exportösztönzési és tanácsadói szolgáltatásoktól) csökkentése, beleértve a kezelési, feljavítási és más feldolgozási, valamint a nemzetközi szállítmányozási és fuvarozási költségeket;

e) kormányok által, a belföldi célú szállítmányoknál kedvezőbb feltételek mellett nyújtott vagy előírt belföldi szállítási és fuvar költségek az exportra kerülő szállítmányokra;

f) mezőgazdasági termékekre juttatott támogatások, amelyek feltétele, hogy ezen termékeket az exportált termékek előállításához felhasználják.

2. a) A b) alpontban leírtak kivételével, a végrehajtási időszak egyes éveire vonatkozó exporttámogatási kötelezettségek szintjei, ahogyan ezt a Tagok Engedményes Listái meghatározzák, a jelen Cikk 1. pontjában felsorolt exporttámogatások vonatkozásában az alábbiakat jelentik:

(i) a költségvetési kiadások csökkentési kötelezettségei esetében, a szóban forgó mezőgazdasági termékekre vagy termékcsoportra az adott évben elkülöníthető vagy kifizethető ilyen támogatási kiadások maximális szintjét, és

(ii) az export mennyiség csökkentési kötelezettségei esetében, a mezőgazdasági termék vagy termékcsoport azon maximális mennyiségét, amelyre az adott évben exporttámogatás nyújtható.

b) A végrehajtási időszak másodiktól ötödik évéig tartó részének bármelyik évében egy Tag a fenti 1. pontban felsorolt exporttámogatást nyújthat, a Tag Engedményes Listája IV. Részében foglalt termékek vagy termékcsoportok vonatkozásában, a kötelezettség éves szintjét meghaladó mértékben, feltéve, hogy:

(i) az ilyen támogatásokra nyújtott költségvetési kiadásoknak a végrehajtási időszak kezdetétől a kérdéses évig halmozott összegei az ilyen költségvetési kiadások bázisidőszaki szintjének 3%-ánál nagyobb mértékben nem lépik túl azon halmozott összegeket, amelyeket a Tag Engedményes Listájában meghatározott vonatkozó, éves kötelezettség szintek teljes betartása eredményezett volna,

(ii) ezen exporttámogatásokban részesülő exportnak a végrehajtási időszak kezdetétől, a kérdéses évig, halmozott mennyisége nem lépi túl a bázisidőszaki mennyiség 1,75%-át meghaladó mértékben azokat a halmozott mennyiségeket, amelyeket a Tagok Engedményes Listájában meghatározott vonatkozó, éves mennyiségi kötelezettség szintek teljes betartása eredményezett volna,

(iii) ezen exporttámogatásokra folyósított költségvetési kiadások összes, a teljes végrehajtási időszak alatt halmozott összege, és az ilyen exporttámogatásokban részesülő mennyiségek nem haladják meg azt a mértéket, amit a Tagok Engedményes Listájában meghatározott, vonatkozó, éves kötelezettség szintekkel való teljes összhang eredményezett volna, és

(iv) a Tagok exporttámogatásokra fordított költségvetési kiadásai és az ilyen támogatásokban részesülő

mennyiségek a végrehajtási időszak befejeztével nem lehetnek nagyobbak, mint az 1986—1990-es bázisidőszaki szint 64, illetve 79%-a. A fejlődő ország Tagok esetében ezek a százalékos értékek 76 és 86%-osak lesznek.

3. Az exporttámogatás körének kiterjesztésére vonatkozó korlátozásokkal kapcsolatos kötelezettségek az engedélyes listákban vannak meghatározva.

4. A végrehajtási időszak folyamán a fejlődő ország Tagok nem kötelesek kötelezettséget vállalni a fenti 1. pont d) és e) alpontjaiban felsorolt exporttámogatások vonatkozásában, feltéve, hogy ezeket nem alkalmazzák oly módon, hogy csökkentési kötelezettségeket kerüljenek meg.

10. Cikk

Exporttámogatásra vonatkozó kötelezettségek kijátszásának megelőzése

1. A 9. Cikk 1. pontjában nem említett exporttámogatások nem alkalmazhatók oly módon, hogy az az exporttámogatásra vonatkozó kötelezettségek kijátszását eredményezze vagy azzal fenyegetsen, illetve nem kereskedelmi jellegű ügyletek sem használhatók ezen kötelezettségek kijátszására.

2. A Tagok vállalják, hogy exporthitelek nyújtására, exporthitel garanciákra vagy biztosítási programok kialakítására vonatkozó nemzetközileg elfogadott kötelezettségek kialakításán fognak munkálkodni és az ilyen kötelezettségekről szóló megállapodás után exporthiteleket, exporthitel garanciákat vagy biztosítási programokat csak ezekkel összhangban nyújtanak, illetve működtetnek.

3. Bármely Tagnak, amelyik azt állítja, hogy a csökkentési kötelezettsége szintjét meghaladó mennyiséget támogatás nélkül exportált, bizonyítania kell, hogy exporttámogatást, attól függetlenül, hogy az a 9. Cikkben szerepel-e vagy sem, a kérdéses exportmennyiségre nem nyújtott.

4. A nemzetközi élelmiszersegélyt adományozó Tagok biztosítják, hogy

a) a nemzetközi élelmiszersegély nyújtása közvetlenül vagy közvetve ne legyen a mezőgazdasági termékeknek a fogadó országba történő kereskedelmi exportjához kötve;

b) a nemzetközi élelmiszersegély-ügyleteket, beleértve a pénzfórmában nyújtott kétoldalú élelmiszersegélyt is, a FAO-nak „A feleslegek felszámolására és a konzultációs kötelezettségekre vonatkozó irányelvei”-vel, és ahol helyénvaló, az Általános Piaci Követelmények rendszerével összhangban hajtják végre;

c) az ilyen segélyt ellenszolgáltatás nélkül vagy az 1986. évi Élelmiszer Segély Megállapodás IV. Cikkében biztosítottal nem kedvezőtlenebb formában nyújtják.

11. Cikk

Felhasznált termékek köre

A felhasznált elsődleges mezőgazdasági termék esetében a támogatás termékegységenként semmiképpen sem haladhatja meg az elsődleges termék exportja után fizetendő exporttámogatás termékegységenkénti értékét.

VI. Rész

12. Cikk

Az exporttilalmakra és -korlátozásokra vonatkozó fegyelem

1. Amikor bármely Tag a GATT 1994 XI. Cikk 2. a) alpontjával összhangban lévő új exporttilalmat vagy -korlátozást vezet be élelmiszerekre vonatkozóan, az adott Tag az alábbi rendelkezéseket köteles betartani:

a) az exporttilalmat vagy -korlátozást bevezető Tag tekintettel van az ilyenfajta tilalomnak és korlátozásnak az importáló Tagok élelmiszerellátása biztonságára gyakorolt hatásaira;

b) mielőtt bármely Tag exporttilalmat vagy -korlátozást vezet be — lehetőség szerint minél hamarabb és előzetesen — írásban jelzi ezt a Mezőgazdasági Bizottságnak, kitérve ezen intézkedések természetére és időtartamára, és kérés esetén konzultál bármelyik olyan Taggal, amely importőrként jelentős mértékben érdekelt a szóban forgó intézkedésekhez kapcsolódó bármely kérdésben. Ilyen exporttilalmat vagy -korlátozást bevezető Tag kérés esetén ellátja az ilyen Tagot a szükséges információval.

2. A jelen Cikk rendelkezései nem alkalmazhatók fejlődő ország Tag esetén, hacsak az intézkedéseket nem egy olyan fejlődő ország Tag hozta, amely az adott élelmiszer nettó exportőre.

VII. Rész

13. Cikk

Megfelelő önmérséklet

A végrehajtási időszak alatt, függetlenül a GATT 1994 és a Szubvenciókról és Kiegyenlítő Intézkedésekről szóló Megállapodás (jelen Cikkben a továbbiakban: Szubvenció Megállapodás) rendelkezéseitől:

a) a jelen Megállapodás 2. Mellékletének rendelkezéseivel teljes összhangban lévő támogatási intézkedések:

(i) kiegyenlítő vámok céljából⁴ ellenintézkedés alá nem vonható szubvenciók,

(ii) mentesek a GATT 1994 XVI. Cikke és a Szubvenciók Megállapodás III. Része alapján hozható intézkedések alól, és

(iii) mentesek azon intézkedések alól, amelyek a GATT 1994 XXIII. Cikk 1. b) pontja értelmében egy másik Tag részére a GATT 1994 II. Cikke alapján nyújtott vámengedmények hatálytalanítása vagy hatásuk gyengítése esetén hozhatók;

b) azon belső támogatási intézkedések, amelyek a jelen Megállapodás 6. Cikke rendelkezéseivel teljes összhangban vannak — beleértve annak 5. pontja követelményeivel összhangban lévő közvetlen kifizetéseket —, ahogy ez a Tagok Engedményes Listáiban tükröződik, valamint a *de minimis* szintet el nem érő és a 6. Cikk 2. pontjával összhangban lévő belső támogatások:

(i) mentesek a kiegyenlítő vámok kivétele alól, kivéve, ha a károkozás vagy kárveszély megállapítása a GATT 1994. VI. Cikke és a Szubvenciók Megállapodás V. Része alapján történik, ugyanakkor bármely kiegyenlítő vámeljárás elindításánál megfelelő önmérsékletet kell tanúsítani,

(ii) mentesek a GATT 1994 XVI. Cikke 1. pontja vagy a Szubvenciók Megállapodás 5. és 6. Cikke szerinti intézkedések meghozatala alól, feltéve, hogy ezek az intézkedések meghatározott árucikk tekintetében nem eredményeznek az 1992-es gazdasági évre meghatározott szintet meghaladó támogatást, és

(iii) mentesek azon intézkedések alól, amelyek a GATT 1994 XXIII. Cikke 1. b) pontja értelmében egy másik Tagnak a GATT 1994 II. Cikke alapján nyújtott vámengedmények hatálytalanítása vagy hatásuk gyengítése esetén hozhatók, feltéve, hogy ezek az intézkedések meghatározott árucikk tekintetében nem eredményeznek az 1992-es gazdasági évre meghatározott szintet meghaladó támogatást;

c) azon exporttámogatások, melyek a jelen Megállapodás V. Részének rendelkezéseivel teljes összhangban vannak, ahogy ez a Tagok Engedményes Listáiban tükröződik:

(i) kiegyenlítő vámok hatálya alá csak akkor esnek, ha a károkozásnak vagy kárveszélynek a megállapítása a mennyiség, árakra gyakorolt hatás vagy következmény alapján a GATT 1994 VI. Cikkével és a Szubvenciók Megállapodás V. Részével összhangban történik, ugyanakkor bármely kiegyenlítő vámeljárás elindításánál megfelelő önmérsékletet kell tanúsítani, és

(ii) mentesek a GATT 1994 XVI. Cikke vagy a Szubvenciók Megállapodás 3., 5. és 6. Cikke alapján hozható intézkedések alól.

VIII. Rész

14. Cikk

Állat- és növényegészségügyi intézkedések

A Tagok megegyeznek abban, hogy érvényt szereznek az Állat- és Növényegészségügyi Intézkedésekről szóló Megállapodásnak.

IX. Rész

15. Cikk

Különleges és megkülönböztetett elbánás

1. Annak felismerésével, hogy a fejlődő ország Tagok számára nyújtott megkülönböztetett és kedvezőbb elbánás a tárgyalások szerves részét képezi, a kötelezettségek vonatkozásában különleges és megkülönböztetett elbánás érvényesítendő, amint azt a jelen Megállapodás vonatkozó rendelkezései és az engedményeket és kötelezettségeket magukban foglaló Listák tartalmazzák.

2. A fejlődő ország Tagok számára rendelkezésre áll az a lehetőség, hogy csökkentési kötelezettségeiket legfeljebb 10 év alatt hajthassák végre. A legkevésbé fejlett ország Tagok nem kötelesek csökkentési kötelezettséget vállalni.

X. Rész

16. Cikk

A legkevésbé fejlett és nettó élelmiszerimportőr fejlődő országok

1. A fejlett ország Tagok kötelesek meghozni azon intézkedéseket, amelyekről a Reformprogramnak a Legkevésbé Fejlett és a Nettó Élelmiszerimportőr Fejlődő Országokra gyakorolt Lehetséges Negatív Hatásaival kapcsolatos Intézkedésekről szóló Döntés keretében rendelkezés született.

2. A Mezőgazdasági Bizottság megfelelő módon nyomon követi ezen Döntés következményeit.

XI. Rész

17. Cikk

Mezőgazdasági Bizottság

A Mezőgazdasági Bizottság ezennel megalakul.

18. Cikk

A kötelezettségek teljesítésének felülvizsgálata

1. Az Uruguay-i Forduló reformprogramja részeként kitárgyalt kötelezettségek végrehajtásának alakulását a Mezőgazdasági Bizottság vizsgálja felül.

⁴ Ezen Cikkben szereplő „kiegyenlítő vámok” megegyeznek a GATT 1994 VI. Cikkében és a Szubvenciókról és Kiegyenlítő Intézkedésekről szóló Megállapodás V. Részében szereplőkkel.

2. A felülvizsgálati eljárás, később meghatározandó témákban és időszakonként, a Tagok által benyújtott bejelentések és olyan dokumentációk alapján történik, amelyet a felülvizsgálati eljárást megkönnyítendő, kérés esetén a Titkárság készít.

3. A 2. pont szerinti benyújtandó bejelentéseken túl, bármely belső támogatási intézkedést vagy egy olyan meglévő támogatás módosítását, amelyre csökkentés alóli mentességet igényel valamely Tag, azonnal be kell jelenteni. E bejelentésnek tartalmaznia kell az új vagy módosított intézkedéssel kapcsolatos részleteket és annak összhangját a 6. Cikkben vagy a 2. Mellékletben szereplő feltételekkel.

4. A felülvizsgálat során a Tagoknak megfelelő módon tekintettel kell lenniük a túlzott mértékű infláció hatására, amely befolyásolhatja a Tagoknak azon képességét, hogy eleget tudjanak tenni a belső támogatásokkal kapcsolatos kötelezettségeknek.

5. A Tagok egyetértenek abban, hogy a Mezőgazdasági Bizottságban évente megvitatják részvételüket a mezőgazdasági termékek világkereskedelmének rendes növekedésében a jelen Megállapodás exporttámogatással kapcsolatos kötelezettségeinek keretében.

6. A felülvizsgálati eljárás a Tagok számára lehetőséget fog adni arra, hogy bármilyen ügyet felvessenek, ami a jelen Megállapodás reformprogramjában lefektetett kötelezettségek végrehajtásával kapcsolatos.

7. Bármely Tag felhívhatja a Mezőgazdasági Bizottság figyelmét bármely olyan intézkedésre, amelyről úgy véli, hogy arról egy másik Tagnak értesítést kellett volna benyújtania.

19. Cikk

Konzultáció és vitarendezés

A jelen Megállapodással kapcsolatos konzultációk és viták rendezése során a GATT 1994 XXII. és XXIII. Cikkeinek rendelkezései alkalmazandók, ahogyan azokat a Vitarendezésről szóló Egyetértés kifejti és alkalmazza.

XII. Rész

20. Cikk

A reformfolyamat folytatása

Felismerve, hogy a támogatások és az importtal szembeni védelem hosszú távú célként megjelölt jelentős és növekvő ütemű csökkentése, amely alapvető reformot eredményez, egy folyamatot alkot, a Tagok egyetértenek

abban, hogy a folyamat folytatására irányuló tárgyalásokat a végrehajtási időszak vége előtt egy évvel kezdeményezni fogják, figyelembe véve:

a) a csökkentési kötelezettségek végrehajtásából addig származó tapasztalatokat;

b) a csökkentési kötelezettségek hatását a mezőgazdasági világkereskedelemre;

c) a nem-kereskedelmi vonatkozásokat, a fejlődő ország Tagoknak nyújtott különleges és megkülönböztető elbánást és a tisztességes és piacorientált mezőgazdasági kereskedelmi rendszer kialakításának célját, valamint a jelen Megállapodás preambulumban említett egyéb célokat és szempontokat; és

d) azt, hogy milyen további kötelezettségvállalásokra van szükség ahhoz, hogy a fent említett hosszú távú célokat el lehessen érni.

XIII. Rész

21. Cikk

Záró rendelkezések

1. A GATT 1994 és a WTO Egyezmény 1. A) Mellékletében szereplő egyéb Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások rendelkezései a jelen Megállapodás rendelkezéseinek függvényében érvényesek.

2. A jelen Megállapodás mellékletei ezennel jelen Megállapodás szerves részét képezik.

1. Melléklet

a Mezőgazdasági Megállapodáshoz

Termékkör

1. A következő termékek tartoznak a jelen Megállapodás hatálya alá:

(i) HS 1—24 közötti árucsoportba tartozó termékek a hal és haltermékek kivételével, továbbá⁵

(ii) HS vtsz. 29.05.43 (mannit)

HS vtsz. 19.05.44 (szorbit)

HS vtsz. 33.01 (illóolajok)

HS vtsz. 35.01—35.05 (albuminok, átalakított keményítő, enyvek)

HS vtsz. 38.09.10 (végkikészítő szerek, keményítőtartalommal)

HS vtsz. 38.23.60 (szorbit, a 29.05.44 vtsz. alszám alá tartozó kivételével)

HS vtsz. 41.01—41.03 (nyersbőrök)

HS vtsz. 43.01 (nyers szörmék)

⁵ A kerek zárójel között szereplő termékleírások nem szükségeszerűen kimerítők.

- HS vtsz. 50.01—50.03 (nyers selyem és selyemhulladék)
 HS vtsz. 51.01—51.03 (gyapjú és állati szőr)
 HS vtsz. 52.01—52.03 (pamut, nem kártolva, nem fésülve, pamuthulladék, pamut kártolva vagy fésülve)
 HS vtsz. 52.01 (len nyersen)
 HS vtsz. 53.02 (kender nyersen)

2. A fentiek nem korlátozzák az Állat- és Növényegészségügyi Intézkedésekről szóló Megállapodás hatálya alá tartozó termékkört.

2. Melléklet

a Mezőgazdasági Megállapodáshoz

Belső támogatás csökkentési kötelezettségek alóli mentesítés alapja

1. Azoknak a belső támogatási intézkedéseknek, amelyeket adott Tag mentesíteni kíván a csökkentési kötelezettségek alól, annak az alapvető követelménynek kell megfelelniük, hogy nincs vagy legfeljebb csak minimális torzító hatásuk van a kereskedelemre és termelésre. Ennek megfelelően, az összes olyan intézkedésnek, amelyeket adott Tag a csökkentési kötelezettségek alól mentesíteni kíván, a következő alapfeltételeket kell teljesítenie:

a) a kérdéses támogatás olyan államilag finanszírozott kormányzati program része (beleértve az állami bevételekről történő lemondást), amely nem tartalmaz a fogyasztóktól származó közvetlen jövedelemátcsoportosítást,

b) a kérdéses támogatás a termelő számára nem eredményez ártámogatást; továbbá meg kell felelniük az alábbi specifikus támogatáspolitikai ismérveknek és feltételeknek.

Akormányzatiszolgáltatásiprogramok

2. Általános szolgáltatások

E kategóriában szereplő támogatáspolitikák magukba foglalják a programmal kapcsolatos kiadásokat (vagy az állami bevételekről történő lemondást), melyek lehetővé teszik a mezőgazdaság vagy vidéki közösség számára szolgáltatások vagy más előnyök nyújtását. Nem sorolhatók ide a termelőknek és feldolgozóknak folyósított közvetlen kifizetések. Ezeknek a programoknak, amelyeket a következő felsorolás a teljesség igénye nélkül tartalmaz, meg kell felelniük a fenti 1. pont általános ismérveinek és az alábbi specifikus támogatáspolitikai feltételeknek:

a) *kutatás*, beleértve az általános kutatást, környezetvédelmi programmal kapcsolatos kutatást és meghatározott termékekre irányuló kutatási programokat;

b) *kártevők és megbetegedések elleni védekezés*, beleértve a kártevők és megbetegedések elleni védekezést szolgáló általános és termékspecifikus rendszabályokat, úgy-

mint a korai figyelmeztető rendszereket, karantént és kiirtást;

c) *képzési szolgáltatások*, beleértve mind az általános, mind a szakértői képzési formákat;

d) *továbbképző és tanácsadó szolgáltatások*, beleértve az információáramlás és a kutatási eredményeknek a termelők és fogyasztók felé történő továbbítása könnyítését szolgáló eszközöket;

e) *ellenőrzési szolgáltatások*, beleértve az általános ellenőrzési szolgáltatást és meghatározott termékek egészségügyi, biztonsági, minősítési és szabványosítási célú ellenőrzését;

f) *marketing és reklám szolgáltatások*, beleértve a piaci információkat, meghatározott termékekre irányuló tanácsadást és reklámot, de kizárva a határozatlan célú kiadásokat, melyeket az eladók arra használhatnak, hogy az eladási árat lenyomják vagy a vevőnek közvetlen anyagi előnyt biztosítsanak; és

g) *infrastrukturális szolgáltatások*, beleértve az elektromos hálózatot, utakat és szállítóeszközöket, piaci és kikötői létesítményeket, vízellátást, gátakat és csatornázást és környezetvédelmi programokkal összefüggő infrastruktuurális létesítményeket. A kiadások minden esetben csak termelési infrastruktúra nyújtására vagy kivitelezésére fordíthatók, és nem használhatók fel a mezőgazdasági birtokon álló létesítmények biztosítására, kivéve az általános körben rendelkezésre álló közszolgáltatásokkal való összeköttetés megteremtését. Nem fordítható termelési input támogatásra vagy működési költségek vagy kedvezményes felhasználói költségek fedezésére.

3. Élelmiszerellátás biztonsága céljából megvalósított állami készletezés⁶

Termékek felhalmozásával és készletezésével kapcsolatos kiadások (vagy állami bevételről történő lemondás), amelyek szerves részét képezik a nemzeti törvénykezésben meghatározott, az élelmiszerellátás biztonságát szolgáló programnak. Ez magában foglalhatja az ilyen program keretében a termékek magán raktározására juttatott segílyt.

Az ilyen készletek mennyiségének és felhalmozásának előre meghatározott, kizárólag az élelmiszerellátás biztonságához kapcsolódó céloknak kell megfelelnie. A készlet felhalmozását és felszámolását pénzügyileg átláthatóvá kell tenni. A kormány élelmiszervásárlásainak folyó piaci áron és az élelmiszerellátás biztonságát szolgáló készletből történő eladásoknak legalább az adott terméknek és minő-

⁶ Jelen Melléklet 3. pontja céljából, a fejlődő országok kormányainak az élelmiszerellátás biztonságával kapcsolatos céljaik alapján működtetett készletezési programjai, amelyek átláthatóak és hivatalosan nyilvánosságra hozott feltételek és irányelvek szerint működnek, összhangban levőnek tekintendők ezen pont rendelkezéseivel, beleértve azokat a programokat, amelyek során az élelmiszerellátás biztonsága céljából létrehozott élelmiszerkészletek vétele és eladása szabályozott áron történik, feltéve, hogy a vételár és a külső referencia ár közötti különbséget az AMS számításánál figyelembe veszik.

ségnek megfelelő folyó hazai piaci áron kell megvalósulniuk.

4. Belföldi élelmiszersegély⁷

A rászoruló népességi csoportok részére belföldi élelmiszersegély nyújtásával kapcsolatban jelentkező kiadások (vagy állami bevételről történő lemondás).

Az élelmiszersegélyhez jutás feltétele, hogy világosan leírt, a táplálkozási célokhoz kapcsolódó ismérvekhez kötődjön. Ezeket a segélyeket közvetlenül vagy olyan eszközök révén kell juttatni azoknak, akiket megillet, hogy a jogosultak piaci vagy támogatott árakon ezeket megvásárolhassák. A kormány élelmiszervásárlásainak folyó piaci árakon kell megtörténnie és a segély finanszírozásának és lebonyolításának átláthatónak kell lennie.

5. Termelőknek nyújtott közvetlen kifizetések

A termelőknek közvetlen kifizetéseken keresztül nyújtott támogatás (vagy állami bevételről történő lemondás, beleértve a természetbeni juttatásokat), melyeket egy adott Tag mentesíteni kíván a csökkentési kötelezettségek alól, a fenti 1. pontban lefektetett alapfeltételeknek, továbbá a közvetlen kifizetések egyedi típusaira az alábbi 6—13. pontokban leírtak szerint alkalmazott specifikus feltételeknek kell megfelelniük. Ahol csökkentés alóli mentességet igényel egy Tag a közvetlen kifizetések olyan létező vagy új fajtájára, amely a 6—13. pontban részletezettéktől eltérő, ott az 1. pontban lefektetett általános ismérveken túl a 6. pont b)—e) alpontjai feltételeinek kell megfelelni.

6. A termelés mennyiségétől és értékétől nem függő támogatás

a) Az ilyenfajta kifizetésekre való jogosultságot világosan meghatározott ismérvek alapján kell megállapítani, mint például a jövedelem, a termelői vagy tulajdonosi jogállás, egy meghatározott vagy rögzített bázisidőszakban érvényes termelési tényező használat vagy termelési szint.

b) Az ilyenfajta kifizetések összege egyik évben sem kapcsolódhat vagy alapulhat a termelő által a bázisidőszak utáni bármely évben választott termelés típusán vagy mennyiségén (beleértve az állatállomány nagyságát).

c) Az ilyenfajta kifizetések összege egyik évben sem kapcsolódhat a bázisidőszak utáni bármely évben választott termelésre vonatkozó hazai vagy nemzetközi árakhoz vagy alapulhat azokon.

d) Az ilyenfajta kifizetések összege egyik évben sem kapcsolódhat a bázisidőszak utáni bármely évben igénybe vett termelési tényezőkhöz vagy alapulhat azokon.

e) Az ilyenfajta kifizetésekben való részesedésnek a tényleges termelés nem képezheti feltételét.

7. A kormány pénzügyi részvétele a jövedelem biztosítását és jövedelemmel kapcsolatos biztonsági hálót célzó programokban

a) Az ilyenfajta kifizetésekre való jogosultságot olyan, csak a mezőgazdaságból származó jövedelem alapján számított jövedelemkiesés alapján lehet szerezni, amely a megelőző hároméves időszak vagy ötéves időszakon alapuló, a legmagasabb és a legalacsonyabb érték elhagyásával képzett hároméves átlagnak figyelembevételével kiszámított átlag bruttó jövedelem vagy (az azonos vagy hasonló támogatási rendszerből adódó bármely kifizetés figyelmen kívül hagyásával számított) egyenértékű nettó jövedelem több, mint 30%-át teszi ki. Bármely termelő, amelyik ezen feltételt teljesíti, jogosult ilyen kifizetésekre.

b) Az ilyenfajta kifizetések a termelő jövedelemkiesésének kevesebb mint 70%-át egyenlíthetik ki abban az évben, amikor az az ilyen támogatásra jogosultságot szerez.

c) Az ilyenfajta bármely kifizetések összege kizárólag a jövedelem nagyságához kapcsolódhat; nem kötődhet a termelő által választott termelés típusához vagy mennyiségéhez (ideértve az állatállomány nagyságát); vagy az ilyen termelésre, vagy az annak során igénybe vett termelési tényezőkre vonatkozó hazai vagy nemzetközi árakhoz.

d) Ahol a termelő ugyanabban az évben megkapja a kifizetéseket a jelen pont és a 8. pont (a természeti katasztrófák enyhítése) szerint egyaránt, úgy ezek összege nem érheti el a termelő teljes veszteségének 100%-át.

8. Kifizetések (közvetlenül vagy a kormányzatnak a termékbiztosítás rendszerében való pénzügyi részvételén keresztül) a természeti katasztrófák enyhítésére

a) Az ilyen kifizetésekre való jogosultságot azt követően merül fel, hogy egyrészt a kormányzati szervek formálisan elismerik, hogy természeti vagy hasonló katasztrófa (beleértve betegség kitörését, kártevők elszaporodását, nukleáris balesetet és háborút az érintett Tag területén) fordult vagy fordul elő; másrészt a megelőző hároméves időszak vagy a megelőző ötéves időszakon alapuló, a legmagasabb és a legalacsonyabb érték elhagyásával képzett hároméves átlagnak figyelembevételével kiszámított átlagtermelés 30%-át meghaladó termelési veszteség jelentkezik.

b) A katasztrófát követő kifizetések csak a jövedelemben, az állatállományban (beleértve az állatok állatorvosi kezelésével kapcsolatos kifizetéseket), a földben vagy más termelési tényezőkben a kérdéses természeti katasztrófa következtében keletkezett veszteségek vonatkozásában történhetnek.

c) A kifizetések nem haladhatják meg az ilyen veszteségek pótlásához szükséges teljes költséget, és feltételként nem követelhető vagy szabható meg a jövőben folytatandó termelés típusa vagy mennyisége.

d) A katasztrófa alatti kifizetések nem léphetik túl a fenti b) pontban meghatározott ismérv szerint megállapí-

⁷ Jelen Melléklet 3. és 4. pontjai céljából a fejlődő országok városi és vidéki szegényei élelmiszer-szükségleteinek kielégítése céljából támogatott árban részesített élelmiszerek ésszerű árakon való rendszeres biztosítása, jelen pont rendelkezéseivel összhangban levőnek tekintendő.

tott, további károk megakadályozásához vagy enyhítéséhez szükséges szintet.

e) Ahol a termelő ugyanabban az évben kapja a kifizetéseket a jelen pont és a fenti 7. pont (jövedelem biztosítását és ezzel kapcsolatos biztonsági hálót célzó programok) szerint, úgy ezek összege nem érheti el a termelő teljes veszteségének 100%-át.

9. A termelőkre vonatkozó, mezőgazdasági termelésből történő kivonulást célzó programok keretében nyújtott, strukturális alkalmazkodást segítő támogatás

a) Az ilyenfajta kifizetésekre való jogosultságot olyan, világosan meghatározott ismérvek alapján kell megállapítani, amelyek a piacon értékesíthető mezőgazdasági termelésben részt vevő személyek nyugdíjazásának vagy nem mezőgazdasági tevékenységre való átállásuk könnyítését célzó programok részét képezik.

b) A kifizetések feltételét az arra jogosultaknak a piacon értékesíthető mezőgazdasági termelésből való teljes és tartós kivonulása képezi.

10. Erőforrás kivonási programok keretében nyújtott, strukturális alkalmazkodást segítő támogatás

a) Az ilyenfajta kifizetésekre való jogosultságot olyan, világosan meghatározott ismérvek alapján kell megállapítani, amelyek a földnek vagy más erőforrásoknak, beleértve az állatállományt, a piacon értékesíthető mezőgazdasági termelésből történő kivonását célzó programok részét képezik.

b) A kifizetések feltételét a földnek a piacon értékesíthető termelésből legalább három évig történő kivonása, az állatállomány esetén annak levágása vagy tartós felszámolása képezi.

c) A kifizetések feltételeként nem követelhető vagy szabható meg a föld vagy más erőforrás olyan alternatív használata, amely piacon értékesíthető mezőgazdasági termelést eredményez.

d) A kifizetések nem kapcsolódhatnak a termelésben megmaradt föld és más erőforrás használatával megvalósuló termelés típusához vagy mennyiségéhez, illetve a választott termelésre vonatkozó belső vagy nemzetközi árakhoz.

11. Beruházási segélyek keretében nyújtott, strukturális alkalmazkodást segítő támogatás

a) Az ilyenfajta kifizetésekre való jogosultságot olyan, világosan meghatározott ismérvek alapján kell megállapítani, amelyek a termelői tevékenységnek az objektíven kimutatott szerkezeti hátrányokra válaszul történő pénzügyi és fizikai átszervezését célzó kormányzati programok részét képezik. Az ilyen kifizetésekre való jogosultság alapulhat a mezőgazdasági föld reprivatizálására irányuló, világosan meghatározott kormányzati programon is.

b) Az ilyenfajta kifizetések összege egyik évben sem kapcsolódhat vagy alapulhat a termelő által a bázisidőszak utáni bármely évben választott termelés típusán vagy mennyiségén (beleértve az állatállomány egyedeit), kivéve, ha teljesül az alábbi e) ismerv.

c) Az ilyenfajta kifizetések összege egyik évben sem kapcsolódhat vagy alapulhat a bázisidőszak utáni bármely évben választott termelésre vonatkozó hazai vagy nemzetközi áron.

d) A kifizetések csak akkora időtartamra adhatók, amekkora a kapcsolódó beruházások megvalósításához szükséges.

e) A kifizetések feltételül nem követelhető vagy bármely más módon nem szabható meg az arra jogosult által termelendő mezőgazdasági termékek fajtája, kivéve egy adott termék termelésének megszüntetésére vonatkozó követelményt.

f) A kifizetéseknek a szerkezeti hátrány kiegyenlítéséhez szükséges mennyiségre kell korlátozódniuk.

12. Környezetvédelmi programok részét képező kifizetések

a) Az ilyen kifizetésekre való jogosultságot a környezet védelmét vagy megőrzését célzó és világosan meghatározott kormányzati program részeként kell megállapítani és a kormányprogramban szereplő speciális feltételek teljesítésétől kell függővé tenni, beleértve a termelési módszerekre vagy inputokra vonatkozó feltételeket.

b) A kifizetések összegét a kormányzati program teljesítésével kapcsolatban felmerülő többletköltségekre vagy jövedelemkiesésre kell korlátozni.

13. Regionális támogatási programok részét képező kifizetések

a) Az ilyenfajta kifizetésekre való jogosultságot a hátrányos helyzetű régiókban működő termelőkre kell korlátozni. Minden ilyen régióknak világosan kijelölt összefüggő földrajzi területet kell alkotnia, amely meghatározható gazdasági és közigazgatási identitással rendelkezik, és amely a törvény vagy más rendelkezés által világosan megjelölt, a régió nehézségeinek az átmeneti jellegén túlmutató körülményekből való származását mutató, semleges és objektív ismérvek alapján hátrányosnak minősül.

b) Az ilyenfajta kifizetések összege egyik évben sem kapcsolódhat vagy alapulhat a termelő által a bázisidőszak utáni bármely évben választott termelés típusán vagy mennyiségén (beleértve az állatállományt), eltekintve a termelés csökkentésére vonatkozó előírásoktól.

c) Az ilyenfajta kifizetések összege egyik évben sem kapcsolódhat vagy alapulhat a bázisidőszak utáni bármely évben választott termelésre vonatkozó hazai vagy nemzetközi áron.

d) A kifizetéseknek csak az arra jogosult területek termelői, de az ilyen területeken belül, az összes termelő számára általános körben kell hozzáférhetőnek lenniük.

e) Ahol a kifizetések termelési tényezőkhöz kapcsolódnak, ott azokat, az érintett tényezőkre megállapított küszöbszint felett, csökkenő ütemben kell folyósítani.

f) A kifizetéseket az előírt területeken folyó mezőgazdasági termelés során keletkező többletköltségekre vagy jövedelemkiesésre kell korlátozni.

3. Melléklet

a Mezőgazdasági Megállapodáshoz

Belső támogatás: az összesített támogatottsági mutató kiszámítása

1. A 6. Cikk rendelkezéseinek függvényében az összesített támogatottsági mutatót (AMS) termékspecifikus alapon kell kiszámítani minden egyes olyan mezőgazdasági alaptermékre, amely piaci ártámogatásban, nem mentesített közvetlen kifizetésekben vagy bármely más, csökkentési kötelezettség alól nem mentesített támogatásban („más nem mentesített programok”) részesül. A nem termékspecifikus támogatásokat egy nem termékspecifikus, pénzformában kifejezett, AMS-ben kell összegezni.

2. Az 1. pont alatt szereplő támogatások tartalmazzák mind a költségvetési kiadásokat, mind azon bevételeket, amelyekről a kormányok vagy azok szervezetei lemondtak.

3. A központi és a helyi támogatásokat egyaránt számításba kell venni.

4. A termelők által fizetett specifikus mezőgazdasági befizetéseket vagy díjakat ki kell vonni az AMS-ből.

5. A belső támogatás csökkentési kötelezettségek végrehajtása során alkalmazandó bázisszintet a bázisidőszakra az alábbiakban felvázoltak szerint kiszámított AMS képezi.

6. Minden mezőgazdasági alaptermékre egy specifikus, pénzformában kifejezett, AMS-t kell megállapítani.

7. Az AMS-t az érintett termék értékesítési lánc kezdpontjához a lehető legközelebb kell kiszámítani. A mezőgazdasági feldolgozók érdekében alkalmazott intézkedéseket olyan mértékben kell figyelembe venni, amennyire ezek a mezőgazdasági alaptermékek termelői számára előnnyel járnak.

8. Piaci ártámogatás: a piaci ártámogatást a rögzített külső referencia ár és az alkalmazott szabályozott ár közötti különbség és a szabályozott árra jogosult termelés mennyisége szorzatának alkalmazásával kell kiszámítani. Azon költségvetési kifizetéseket, amelyek ezen árkülönbséget fenntartását szolgálják, mint például a felvásárlási és raktározási költségek, az AMS-ben nem kell figyelembe venni.

9. A rögzített külső referencia árat, amelyet az 1986—1988 közötti időszak alapján kell meghatározni

nettó exportőr országban rendszerint az érintett mezőgazdasági alaptermék átlagos bázisidőszaki f.o.b. egységára, nettó importőr országában az érintett mezőgazdasági alaptermék átlagos bázisidőszaki c.i.f. egységára jelenti. A rögzített referencia ár minőségi különbségek esetén szükség szerint kiigazítható.

10. Csökkentési kötelezettség alól nem mentesített közvetlen kifizetések: a csökkentési kötelezettség alól nem mentesített közvetlen kifizetések, amelyek árkülönbségtől függenek, vagy a rögzített referencia ár és az alkalmazott szabályozott ár közötti különbséget és a szabályozott árra jogosult termelés mennyiségének szorzata alapján, vagy a költségvetési kiadások alkalmazásával számíthatók ki.

11. A rögzített referencia árat az 1968—1988 közötti bázisidőszakot alapul véve kell megállapítani és rendszerint ez képezi a kifizetési mértékek meghatározásakor figyelembe veendő tényleges árat.

12. Azokat, a csökkentési kötelezettség alól nem mentesített közvetlen kifizetéseket, amelyek ártól eltérő tényezőkön alapulnak, a költségvetési kiadások alapján kell kiszámítani.

13. Egyéb csökkentési kötelezettség alá eső intézkedések, beleértve az input támogatásokat és olyan másfajta intézkedéseket, mint például a marketing költségeket csökkentő intézkedések: az ilyen intézkedések értékét a kormányzati költségvetési kiadások, vagy ahol a költségvetési kiadások teljes mértékben nem tükrözik az érintett támogatást, a támogatás kiszámításának alapját a támogatott termék vagy szolgáltatás ára, és a hasonló termékek vagy szolgáltatások reprezentatív piaci ára különbségének a termék vagy szolgáltatás mennyiségével képzett szorzata adja.

4. Melléklet

a Mezőgazdasági Megállapodáshoz

Belső támogatás: egyenértékű támogatottsági mutató kiszámítása

1. A 6. Cikk rendelkezéseinek függvényében az egyenértékű támogatottsági mutatót minden olyan mezőgazdasági alaptermékre ki kell számítani, amelyeknél a 3. Mellékletben értelmezett piaci ártámogatás fennáll, de ahol az AMS ezen alkotóelemének kiszámítása nem alkalmazható. Ezeknél a termékeknél a belső támogatás csökkentési kötelezettségek végrehajtásához szükséges bázisszintet egyrészt az alábbi 2. pontban értelmezett egyenértékű támogatottsági mutatóban kifejezett piaci ártámogatási összetevő, másrészt az alábbi 3. pont szerint kiszámított bármilyen, támogatás csökkentési kötelezettség alá eső közvetlen kifizetés vagy egyéb támogatás alkotja. Mind a nemzeti, mind a helyi támogatásokat figyelembe kell venni.

2. Az 1. pontban alkalmazott egyenértékű támogatottsági mutatót termékspecifikus alapon az értékesítési lánc kezdőpontjához a lehető legközelebb kell kiszámítani az összes olyan mezőgazdasági alaptermékre, amelyek a piaci ártámogatásban részesülnek, de az AMS piaci ártámogatás alkotóeleme nem számítható ki. Azokra a mezőgazdasági alaptermékekre a piaci ártámogatásra vonatkozó egyenértékű támogatottsági mutatót az alkalmazott szabályozott ár és a termelés ezen árra jogosult részének felhasználása alapján, vagy ahol ez nem alkalmazható, a termelői ár szinttartásához felhasznált költségvetési kiadások alapján kell kiszámítani.

3. Ahol a fenti 1. pont alá eső mezőgazdasági alaptermékek csökkentési kötelezettség alá eső közvetlen kifizetésben vagy csökkentési kötelezettség alá eső bármely más termékspecifikus támogatásban részesülnek, az egyenértékű támogatottsági mutató kiszámításához ezen intézkedések vonatkozásában a megfelelő AMS alkotóelemnél alkalmazott számítást kell alapul venni (amint ezt a 3. Melléklet 10—13. pontjai részletezik).

4. Az egyenértékű támogatottsági mutatót a támogatás mennyisége vonatkozásában a mezőgazdasági alaptermék értékesítési láncának kezdőpontjához a lehető legközelebb kell kiszámítani. A mezőgazdasági feldolgozók érdekében alkalmazott intézkedéseket olyan mértékben kell figyelembe venni, amennyiben azok a mezőgazdasági alaptermékek termelői számára előnnyel járnak. A termelők által fizetett specifikus mezőgazdasági befizetésekkel vagy díjakkal megfelelő mértékben csökkenteni kell az egyenértékű támogatottsági mutatót.

5. Melléklet

a Mezőgazdasági Megállapodáshoz

Különleges elbánás

a 4. Cikk 2. pontja vonatkozásában

A) Szakasz

1. A 4. Cikk 2. pontja rendelkezései a WTO Megállapodás életbe lépésétől kezdődően nem alkalmazandók bármely olyan elsődleges mezőgazdasági termék és az abból megmunkált vagy készített termékek („kijelölt termékek”) esetében, melyekre az alábbi feltételek teljesülnek (az alábbiakban: „különleges elbánás”):

a) a kijelölt termékek importja alacsonyabb az 1986—1988-as bázisidőszak megfelelő hazai fogyasztásának 3%-ánál („a bázisidőszak”);

b) a kijelölt termékek a bázisidőszak kezdete óta nem részesülnek exporttámogatásban;

c) az elsődleges mezőgazdasági termékekre hatékony termeléskorlátozó intézkedéseket alkalmaznak;

d) ezen termékek a Marrakesh-i Jegyzőkönyvhöz csatolt Tagi Engedményes Lista I. Részének 1. B) Szakaszában az ST—5. Melléklet jelzéssel vannak ellátva, mint olyan termékek, amelyek különleges elbánás alá esnek, tükrözve olyan nem kereskedelmi szempontokat, mint az élelmiszerellátás biztonsága és a környezet védelme; és

e) a kijelölt termékekre vonatkozó minimális piacrajutási lehetőségek, az érintett Tag Engedményes Listája I. Részének 1. B) Szakaszában részletezettek szerint, a végrehajtási időszak első évének kezdetétől a bázisidőszak belső fogyasztása 4%-ának felelnek meg, majd ezt követően a végrehajtási időszak hátralévő részében évente a bázisidőszak megfelelő fogyasztásának 0,8%-ával nőnek.

2. A végrehajtási időszak bármely évének kezdetén valamely Tag, összhangban az alábbi 6. pont rendelkezéseivel, beszüntetheti a különleges elbánás alkalmazását a kijelölt termékek vonatkozásában. Ilyen esetben, az érintett Tag fenntartja azokat a minimális piacrajutási lehetőségeket, amelyek az adott időpontra már megvalósultak és a minimális piacrajutási lehetőségeket évente a bázisidőszak megfelelő hazai fogyasztásának 0,4%-ával növeli a végrehajtási időszak hátralévő részében. Ezt követően a végrehajtási időszak utolsó évében ezen szabályból eredően elért minimális piacrajutási lehetőségek szintjét az érintett Tag Engedményes Listájában fenntartja.

3. Arról a kérdésről folytatott bármiféle tárgyalásokat, hogy a végrehajtási időszak befejezése után legyen-e folytatása a fenti 1. pont szerinti különleges elbánásnak, a végrehajtási időszakon belül azon tárgyalások részeként kell befejezni, amelyeket a jelen Megállapodás 20. Cikke előír, figyelembe véve a nem kereskedelmi szempontokat.

4. Ha a 3. pontban jelzett tárgyalások megállapodáshoz vezetnek arról, hogy egy Tag folytathatja a különleges elbánás alkalmazását, akkor ennek a Tagnak, ezen tárgyalásokon meghatározottak szerint, további és elfogadható engedményeket kell tennie.

5. Ahol a különleges elbánás nem folytatandó a végrehajtási időszak végén, ott az érintett Tag az alábbi 6. pont rendelkezéseit hajtja végre. Ilyen esetben a végrehajtási időszak befejezése után a kijelölt termékek minimális piacrajutási lehetőségeit a bázisidőszak megfelelő hazai fogyasztásának 8%-án az érintett Tag Engedményes Listájában fenn kell tartani.

6. A kijelölt termékekre fenntartott importtal szembeni azon határon alkalmazott kereskedelmi intézkedések, melyek különböznek a normál vámoktól, a jelen Megállapodás 4. Cikke 2. pontja rendelkezései alá esnek annak az évnek a kezdetétől, amelyben a különleges elbánás alkalmazása megszűnik. Az ilyen termékekre normál vámokat kell fenntartani, melyek lekötötté válnak az érintett Tagok Engedményes Listájában, és amelyek annak az évnek a kezdetétől alkalmazandók, amelyben a különleges elbánás megszűnik, és olyan szinten, mintha a végrehajtási időszak

alatt évenként azonos ütemezésben legalább 15%-os csökkentés végrehajtására került volna sor. Ezeket a vámokat az idecsatolt függelék irányelve szerint számított vámenyértékek alapján kell kiszámítani.

B) Szakasz

7. A 4. Cikk 2. pontja rendelkezései szintén nem alkalmazandók a WTO Megállapodás hatálybalépésétől kezdődően azon elsődleges mezőgazdasági termék esetében, amely alapélelmiszert képez egy adott fejlődő ország Tag hagyományos érendjében, és amelyre vonatkozóan a fenti 1. a)–d) pontokban részletezettek túl, amilyen mértékben azok az érintett termékekre érvényesek, az alábbi feltételek teljesülnek:

a) az érintett termékekre vonatkozó minimális piacrajutási feltételek, az érintett fejlődő ország Tag Engedményes Listája I. Részének 1. B) Szakaszában részletezettek szerint a végrehajtási időszak első évének kezdetétől az érintett termékek bázisidőszaki belső fogyasztása 1%-ának felelnek meg, majd ezt követően évenkénti azonos ütemezésben a végrehajtási időszak ötödik évének kezdetére a bázisidőszak megfelelő belső fogyasztásának 2%-áig fognak megfelelni. A végrehajtási időszak hatodik évének kezdetétől az érintett termékekre vonatkozó minimális piacrajutási lehetőségek a bázisidőszak megfelelő hazai fogyasztása 2%-ának kell hogy megfeleljenek, amely azután évenkénti azonos ütemezésben nő a bázisidőszak megfelelő hazai fogyasztása 4%-áig a 10. év kezdetére. Ezt követően, ezen szabályból a 10. évben adódó minimális piacrajutási lehetőségek szintjét az érintett fejlődő ország Tag Engedményes Listájában fenn kell tartani.

b) A jelen Megállapodás alá tartozó más termékek esetén megfelelő piacrajutási lehetőség biztosítása történt meg.

8. Arról a kérdésről folytatott bármiféle tárgyalásokat, hogy a végrehajtási időszak kezdetét követően a 10. év vége után legyen-e folytatása a fenti 7. pont szerinti különleges elbánásnak, a végrehajtási időszak kezdetét követő 10. éven belül kell megkezdeni és befejezni.

9. Ha a 8. pontban hivatkozott tárgyalások megállapodásra vezetnek arról, hogy valamely Tag folytathatja a különleges elbánás alkalmazását, akkor ez a Tag ezen tárgyalásokon meghatározottak szerint további és elfogadható engedményeket tesz.

10. Ha a 7. pont szerinti különleges elbánás a végrehajtási időszak kezdetét követő 10. éven túl nem folytatható, az érintett termékekre normál vámokat kell fenntartani, amelyeket az idecsatolt függelék irányelvei szerint számított vámenyérték alapján kell kiszámítani, melyeket az érintett Tag Engedményes Listájában lekötnék. Más vonatkozásban a 6. pontnak, a fejlődő ország Tagok számára biztosított különleges és megkülönböztetett elbánás szerint módosított rendelkezései érvényesek.

Függelék az 5. Melléklethez

Avámenyértékkiszámításánakirányelvei a jelen melléklet 6. és 10. pontjában meghatározott specifikuscélokerdekeben

1. A vámenyérték kiszámítása során, függetlenül attól, hogy az *ad valorem*, vagy specifikus formát ölt, a külső árak és a belső árak tényleges különbözetéből kell átlátható módon kiindulni. A használt adatoknál az 1986—1988 közötti időszakot kell alapul venni.

A vámenyértékeket

a) elsősorban a HS négyjegyű szintjén kell megállapítani;

b) ahol helyénvaló, ott a HS hatjegyű vagy részletesebb szintjén kell meghatározni;

c) a megmunkált vagy feldolgozott termékekre úgy kell megállapítani, hogy az elsődleges mezőgazdasági termék(ek) vámenyértékét meg kell szorozni a megmunkált vagy feldolgozott termékeken belül az elsődleges mezőgazdasági termékek értékbeli és/vagy fizikai arányával, ahogy az helyénvaló, és szükség szerint figyelembe kell venni az iparág védelme számára biztosított további elemeket.

2. A külső árakat rendszerint az importáló ország tényleges átlag c.i.f. egységárai képezik. Ahol az átlag c.i.f. egységárak nem állnak rendelkezésre vagy nem megfelelőek, a külső ár:

a) egy közeli ország megfelelő átlag c.i.f. egységára; vagy

b) a megfelelő fő exportőr(ök) átlag f.o.b. exportárai alapján született becslés, kiigazítva az importáló ország biztosítási, a fuvar és más lényeges költségeire vonatkozó becslések hozzáadásával.

3. A külső árakat rendszerint hazai valutára, az azonos időszakra eső éves átlag piaci átváltási árfolyamot felhasználva, kell átváltani.

4. A belső ár rendszerint a hazai piac reprezentatív nagykereskedelmi ára vagy ennek becsült értéke, ahol megfelelő adat nem áll rendelkezésre.

5. A kiinduló vámenyértékek, szükség szerint, kiigazíthatóak, hogy megfelelő együthető felhasználásával figyelembe vegyék a minőségi vagy a választékbeli különbségeket.

6. Ahol a vámenyérték e módszer alapján negatív lesz vagy a jelenleg lekötött vámtételnél alacsonyabb, a kiinduló vámenyérték megállapítható a jelenleg lekötött vámtétel vagy a termékre vonatkozó nemzeti ajánlat alapján.

7. Ahol a vámenyérték azon szintjéhez képest, amit az előző iránymutatások eredményeztek volna, kiigazítás történt, kérés esetén az érintett Tagnak teljes körű konzultációs lehetőséget kell biztosítani megfelelő megoldások elérése érdekében.

MEGÁLLAPODÁSAZ ÁLLAT-ÉSNÖVÉNYEGÉSZSÉGÜGYI INTÉZKEDÉSEK ALKALMAZÁSÁRÓL

A Tagok

újra megerősítve, hogy egyetlen Tag sem gátolható abban, hogy az emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség védelméhez szükséges intézkedéseket hozzon és érvényesítsen, azzal a kikötéssel, hogy ezen intézkedéseket nem alkalmazhatja oly módon, hogy az az azonos feltételekkel rendelkező Tagok közötti önkényes vagy indokolatlan hátrányos megkülönböztetésnek vagy a nemzetközi kereskedelem leplezett korlátozásának eszközét képezze,

azon óhajuktól vezérelve, hogy javítsák az emberi egészséget, az állategészséget és a növényegészségügyi helyzetet az összes Tagnál,

megjegyezve, hogy az állat- és növényegészségügyi intézkedéseket gyakran bilaterális megállapodások vagy jegyzőkönyvek alapján alkalmazzák,

azon óhajuktól vezérelve, hogy létrehozzák az állat- és növényegészségügyi intézkedések meghozatalát, továbbfejlesztését és érvényesítését célzó szabályok és fegyelem multilaterális kereteit abból a célból, hogy azoknak a kereskedelemre gyakorolt negatív hatásait minimalizálják,

felismerve azt a jelentős hozzájárulást, amit nemzetközi szabványok, irányelvek és ajánlások ebben a vonatkozásban tesznek,

azon óhajuktól vezérelve, hogy elősegítsék a Tagok között a harmonizált állat- és növényegészségügyi intézkedések használatát az illetékes nemzetközi szervezetek, beleértve a Codex Alimentarius Bizottság, a Járványos Állatbetegségek Nemzetközi Irodája és a Nemzetközi Növényvédelmi Konvenció keretében működő illetékes nemzetközi és regionális szervezetek által kidolgozott nemzetközi szabványok, irányelvek és ajánlások alapján, anélkül, hogy a Tagtól megkövetelnék, hogy megváltoztassák az emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség védelmének általuk alkalmazott megfelelő szintjét,

felismerve, hogy az importáló Tagok állat- vagy növényegészségügyi intézkedéseinek való megfelelés, és ennél fogva a piacrajutás és az állat- vagy növényegészségügyi intézkedések saját területükön történő kialakítása és alkalmazása során a fejlődő ország Tagok különleges nehézségekkel kerülhetnek szembe, és azon óhajuktól vezérelve, hogy segítsék őket e vonatkozású törekvéseikben,

azon óhajuktól vezérelve, hogy ezért kidolgozzák a szabályokat a GATT 1994 azon rendelkezéseinek alkalmazására, amelyek az állat- vagy növényegészségügyi intézkedések alkalmazásához kapcsolódnak, különös tekintettel a XX. b)¹ Cikk rendelkezéseire

ezennel a következőkben állapodnak meg:

1. Cikk

Általános rendelkezések

1. Jelen Megállapodás az összes olyan állat- és növényegészségügyi intézkedésre vonatkozik, mely közvetve vagy közvetlenül hatással lehet a nemzetközi kereskedelemre. Az ilyen intézkedéseket a jelen Megállapodás rendelkezéseivel összhangban kell kidolgozni és alkalmazni.

2. A jelen Megállapodás céljaira az A) Mellékletben megadott meghatározásokat kell alkalmazni.

3. A mellékletek jelen Megállapodás szerves részét képezik.

4. A jelen Megállapodásban semmi sem érinti a Tagok azon jogait, amelyekkel a Kereskedelem Technikai Akadályaira vonatkozó Megállapodás alapján rendelkeznek olyan intézkedések tekintetében, amelyek a jelen Megállapodás hatálya alá nem esnek.

2. Cikk

Alapvető jogok és kötelezettségek

1. A Tagoknak joguk van olyan állat- vagy növényegészségügyi intézkedéseket hozni, amelyek az emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség védelméhez szükségesek, feltéve, hogy az ilyen intézkedések jelen Megállapodás rendelkezéseivel nem ellentétesek.

2. A Tagok biztosítják, hogy bármely állat- és növényegészségügyi intézkedés csak az emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség védelméhez szükséges mértékben kerül alkalmazásra, hogy ezek tudományos elveken alapuljanak, és hogy ezek nem tarthatók fenn elégséges tudományos bizonyíték nélkül, eltekintve az 5. Cikk 7. pontja szerinti kivételtől.

3. A Tagok biztosítják, hogy azonos vagy hasonló feltételek fennállása esetén az állat- és növényegészségügyi intézkedések önkényes és indokolatlanul hátrányos megkülönböztetést nem idéznek elő a Tagok, illetve saját területük és más Tagok között. Az állat- és növényegészségügyi intézkedéseket nem lehet alkalmazni oly módon, hogy az a nemzetközi kereskedelem leplezett korlátozását képezze.

4. Azon állat- vagy növényegészségügyi intézkedéseket, amelyek a jelen Megállapodás vonatkozó rendelkezéseivel összhangban vannak, összhangban levőnek kell feltételezni a Tagok azon kötelezettségeivel, amelyek a GATT 1994-nek az állat- vagy növényegészségügyi intézkedésekkel kapcsolatos rendelkezései alapján állnak fenn, különös tekintettel a XX. b) Cikk rendelkezéseire.

¹ Jelen Egyezményben a XX. b) Cikkre történő hivatkozás ezen Cikk címsorára is vonatkozik.

3. Cikk

Harmonizáció

1. Annak érdekében, hogy az állat- és növényegészségügyi intézkedések a lehető legszélesebb körben összehangolásra kerüljenek, a Tagok állat- és növényegészségügyi intézkedéseiket nemzetközi szabványokra, irányelvekre és ajánlásokra alapozzák, ahol ilyenek léteznek, kivéve ha a jelen Megállapodás másképpen intézkedik, különös tekintettel a 3. pontra.

2. Az állat- vagy növényegészségügyi intézkedések, amelyek összhangban vannak nemzetközi szabványokkal, irányelvekkel vagy ajánlásokkal, szükségesnek tekintendők az emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség védelméhez és ezeket összhangban levőnek kell feltételezni a jelen Megállapodás és a GATT 1994 vonatkozó rendelkezéseivel.

3. A Tagok bevezethetnek és fenntarthatnak olyan állat- vagy növényegészségügyi intézkedéseket, amelyek az állat- vagy növényegészségügyi védelem magasabb szintjét eredményezik, mint ami a vonatkozó nemzetközi szabványokon, irányelveken vagy ajánlásokon alapuló intézkedések alapján elérhető volna, ha ez tudományosan igazolható vagy ha ez az állat- vagy növényegészségügyi védelemnek a Tag által az 5. Cikk 1—8. pontjában² található vonatkozó rendelkezésekkel összhangban megállapított megfelelő szintjéből következik. A fentiek ellenére az összes olyan intézkedés, amely az állat- vagy növényegészségügyi védelem azon szintjétől való eltérést eredményez, amely a nemzetközi szabványokon, irányelveken vagy ajánlásokon alapuló intézkedésekkel elérhető lenne, nem ellentétes a jelen Megállapodás semmilyen más rendelkezésével.

4. A Tagok, az erőforrásaik biztosította kereteken belül, teljes részt vállalnak az illetékes nemzetközi szervezetek és alárendelt testületeik munkájában, különös tekintettel a Codex Alimentarius Bizottságra, a Járványos Állatbetegségek Nemzetközi Irodájára, a Nemzetközi Növényvédelmi Konvenció keretében működő nemzetközi és regionális szervezetekre, hogy ezen szervezeteken belül elősegítsék a szabványok, irányelvek és ajánlások továbbfejlesztését és időszakos felülvizsgálatát az állat- és növényegészségügyi intézkedések összes szempontja vonatkozásában.

5. Az Állat- és Növényegészségügyi Intézkedések Bizottsága, amelyről a 12. Cikk 1—4. pontjai rendelkeznek (jelen Megállapodásban a továbbiakban: Bizottság), eljárást fejleszt ki a nemzetközi harmonizációs folyamat ellenőrzésére és az ezzel kapcsolatos erőfeszítéseket koordinálja az illetékes nemzetközi szervezetekkel.

² A 3. Cikk 3. pontja céljaira tudományos igazolhatóság akkor áll fenn, ha a rendelkezésre álló tudományos információ a jelen Egyezmény vonatkozó rendelkezéseivel összhangban történő vizsgálata vagy értékelése alapján a Tag megállapítja, hogy a megfelelő nemzetközi szabványok, irányelvek és ajánlások nem elegendők az állat- vagy növényegészségügyi védelem általa alkalmazott megfelelő szintjének eléréséhez.

4. Cikk

Egyenértékűség

1. A Tagok egyenértékűnek fogadják el más Tagok állat- vagy növényegészségügyi intézkedéseit még akkor is, ha azok különböznek a sajátjaiktól vagy más, ugyanezen termékkel kereskedő, Tagok által használt intézkedésektől, ha az exportáló Tag objektíven bemutatja az importáló Tag számára, hogy intézkedései valóra váltják az importáló Tag állat- vagy növényegészségügyi védelmének megfelelő szintjét. E célból, kérés esetén, vizsgálathoz, teszteléshez vagy más megfelelő eljárásához ésszerű hozzáférést kell biztosítani az importáló Tag számára.

2. A Tagok, kérés esetén, konzultációt folytatnak meghatározott állat- vagy növényegészségügyi intézkedések egyenértékűségének elismeréséről szóló bilaterális és multilaterális megállapodások elérése céljából.

5. Cikk

Kockázatbecslés és az állat- és növényegészségügyi védelem megfelelő szintjének meghatározása

1. A Tagok biztosítják, hogy állat- vagy növényegészségügyi intézkedéseiket emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség kockázatainak a körülményeknek megfelelő becslésére alapozzák, számításba véve az illetékes nemzetközi szervezetek által kifejlesztett kockázatbecslési technikákat.

2. A kockázatbecslés során a Tagok figyelembe veszik a rendelkezésre álló tudományos bizonyítékokat; a vonatkozó feldolgozási és termelési módszereket; a vonatkozó vizsgálati, mintavételi és tesztelési módszereket; meghatározott megbetegedések vagy kártevők elterjedését; kártevőtől vagy megbetegedésektől mentes térségek létét; a megfelelő ökológiai és környezeti feltételeket és a vesztegzárat vagy másféle kezelési módokat.

3. Az állat- vagy növényegészségügyi életre vagy egészségre gyakorolt kockázat becslése és az ezen kockázattal szemben szükséges állat- vagy növényegészségügyi védelem megfelelő szintjének eléréséhez alkalmazandó intézkedések meghatározása során a Tagok idevágó gazdasági szempontokként a következőket veszik figyelembe: a termelés vagy értékesítés csökkenésében jelentkező potenciális károk, kártevők vagy betegségek bejutása, kialakulása vagy elterjedése kapcsán; az importáló Tag területén, az ellenőrzés vagy megsemmisítés során jelentkező költségeket; a kockázat korlátozás alternatív megközelítésének relatív költséghatékonyságát.

4. Az állat- vagy növényegészségügyi védelem megfelelő szintjének meghatározása során a Tagok figyelembe veszik a kereskedelemre gyakorolt negatív hatások minimalizálásának célját.

5. Az emberi életre vagy egészségre vagy az állati és növényi életre vagy egészségre gyakorolt kockázatokkal szembeni állat- vagy növényegészségügyi védelem megfelelő szintjének elve alkalmazása során elérendő összhang céljából minden Tag elkerüli az önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetéseket azon szintek között, amelyeket a különböző helyzetekben megfelelőnek ítélt, ha az ilyen megkülönböztetések diszkriminációt vagy a nemzetközi kereskedelem leplezett korlátozását eredményezik. A Tagok a 12. Cikk 1., 2., és 3. pontjával összhangban együttműködnek a Bizottság keretében abban, hogy kifejlesszék az irányelveket ezen rendelkezés gyakorlati végrehajtásának elősegítése érdekében. Az irányelvek kifejlesztésében a Bizottság figyelembe veszi az összes vonatkozó tényezőt, beleértve az emberi egészséggel szemben jelentkező azon kockázatok kivételes sajátosságait, melyeknek az emberek önkéntesen teszik ki magukat.

6. A 3. Cikk 2. pontját nem érintve, az állat- vagy növényegészségügyi védelem megfelelő szintje elérése céljából alkalmazott állat- vagy növényegészségügyi intézkedések kialakítása vagy fenntartása során a Tagok biztosítják, hogy az ilyen intézkedések ne eredményezzék a kereskedelem nagyobb mérvű korlátozását, mint ami az állat- vagy növényegészségügyi védelem megfelelő szintjének biztosításához szükséges, figyelembe véve a műszaki és gazdasági megvalósíthatóságot.³

7. Azokban az esetekben, ahol a vonatkozó tudományos bizonyíték nem elégséges, egy Tag átmenetileg alkalmazhat állat- vagy növényegészségügyi intézkedéseket a rendelkezésre álló vonatkozó információk alapján, beleértve az illetékes nemzetközi szervezetektől, valamint más Tagok által alkalmazott állat- vagy növényegészségügyi intézkedésekről kapott információkat. Ilyen körülmények között, a Tagok igyekeznek megszerezni azon kiegészítő információkat, amelyek a kockázat objektívebb becsléséhez szükségesek, és ennek megfelelően az állat- vagy növényegészségügyi intézkedéseket ésszerű időn belül felülvizsgálják.

8. Amikor egy Tagnak oka van azt hinni, hogy egy másik Tag által bevezetett vagy fenntartott meghatározott állat- vagy növényegészségügyi intézkedés korlátozza, vagy fennáll annak a lehetősége, hogy korlátozza exportját és az intézkedés nem alapszik a vonatkozó nemzetközi szabványokon, irányelveken vagy ajánlásokon vagy ilyen szabványok, irányelvek vagy ajánlások nem léteznek, az ilyen állat- vagy növényegészségügyi intézkedés indokaira magyarázatot lehet kérni az intézkedést fenntartó Tagtól, amelynek ezt meg kell adnia.

³ Az 5. Cikk 6. pontja céljából egy intézkedés nem minősül a szükséges szintet meghaladó módon kereskedelemkorlátozó hatásúnak, kivéve, ha létezik egy másik olyan intézkedés, ami figyelembe véve a műszaki és gazdasági megvalósíthatóságot, ésszerűen rendelkezésre áll, és ami az állat- vagy növényegészségügyi védelem megfelelő szintjét éri el és lényegesen kevésbé kereskedelemkorlátozó hatású.

6. Cikk

Regionális feltételekhez való alkalmazkodás, beleértve a kártevőktől vagy megbetegedésektől mentes és a kártevők vagy megbetegedések elterjedtségének alacsony szintjét felmutató térségeket

1. A Tagok biztosítják azt, hogy állat- vagy növényegészségügyi intézkedéseik igazodnak azon térség állat- vagy növényegészségügyi jellemzőihez — akár egy ország, egy országrész vagy több ország teljes vagy részbeni területéről van szó —, ahonnan az áru származik, illetve ahová az árut szánják. Valamely régió állat- vagy növényegészségügyi jellemzőinek vizsgálata során, a Tagok, egyebek mellett, figyelembe veszik meghatározott megbetegedések vagy kártevők elterjedtségének szintjét, a megsemmisítést vagy ellenőrzést célzó programok működését és az illetékes nemzetközi szervezetek által kifejlesztett megfelelő ismereteket vagy irányelveket.

2. A Tagok különösen a kártevőktől vagy megbetegedésektől mentes, vagy a kártevők vagy a megbetegedések elterjedtségének alacsony szintjét felmutató térségek elvét ismerik el. Az ilyen térségek meghatározása során olyan tényezőket kell figyelembe venni, mint a földrajzi feltételek, ökoszisztémák, járványtani felügyelet és az állat- vagy növényegészségügyi ellenőrzések hatékonysága.

3. Azon exportáló Tagok, amelyek azt állítják, hogy területeiken belül egységes térségeik kártevőktől vagy megbetegedésektől mentesek, vagy a kártevők vagy a megbetegedések elterjedtségének szintje alacsony, ezt az ehhez szükséges bizonyítékokkal alátámasztják, abból a célból, hogy objektíven kimutatható legyen az importáló Tag számára, hogy ezen térségek kártevőktől vagy megbetegedésektől mentes térségek vagy a kártevők vagy megbetegedések elterjedtségének alacsony szintjét felmutató térségek, és valószínűleg azok is maradnak. Ebből a célból, kérés esetén, vizsgálathoz, teszteléshez vagy más megfelelő eljárásokhoz ésszerű hozzáférést kell biztosítani az importáló Tag számára.

7. Cikk

Átláthatóság

A Tagok bejelentik az állat- vagy növényegészségügyi intézkedéseikben bekövetkezett változásokat és információt adnak állat- vagy növényegészségügyi intézkedéseikről a B) Melléklet rendelkezéseivel összhangban.

8. Cikk

Ellenőrzési, vizsgálati és jóváhagyási eljárások

A Tagok az ellenőrzési, vizsgálati és jóváhagyási eljárások során betartják a C) Melléklet rendelkezéseit, beleértve

ve az adalékanyagok használatának jóváhagyását vagy élelmiszerek, italok és takarmányok szennyezettségi tűréshatárainak megállapítását célzó nemzeti rendszereket, és más tekintetben is biztosítják, hogy eljárásaik a jelen Megállapodás rendelkezéseivel ne legyenek ellentétesek.

9. Cikk

Technikai segítségnyújtás

1. A Tagok egyetértenek abban, hogy elősegítik a technikai segítségnyújtást más, különösen a fejlődő ország Tagok részére, akár kétoldalúan, akár az illetékes nemzetközi szervezeteken keresztül. Az ilyen támogatás, egyebek mellett, megvalósulhat a feldolgozási technológiák, a kutatás és infrastruktúra területén, beleértve a nemzeti szabályozó testületek létesítését, és öltheti tanácsadás, hitelek, adományok és segély formáját, beleértve a szakértelem, a képzés és felszerelés megszerzése céljából nyújtottakat, hogy lehetővé tegyék az ilyen országoknak, hogy alkalmazkodjanak és összhangba kerüljenek azon állat- vagy növényegészségügyi intézkedésekkel, amelyek ahhoz szükségesek, hogy exportpiacaikon az állat- vagy növényegészségügyi védelem megfelelő szintjét elérjék.

2. Ahol lényeges beruházások szükségesek ahhoz, hogy az exportáló fejlődő ország Tag teljesítse az importáló Tag állat- vagy növényegészségügyi követelményeit, az utóbbi fontolóra veszi olyan technikai támogatás nyújtását, amely lehetővé teszi a fejlődő ország Tagnak, hogy fenntartsa és kiterjessze az érintett termék piacrajutási lehetőségeit.

10. Cikk

Különleges és megkülönböztetett elbánás

1. Az állat- vagy növényegészségügyi intézkedések kialakításában és alkalmazásában a Tagok figyelembe veszik a fejlődő ország Tagok különleges szükségleteit, különösen a legkevésbé fejlett fejlődő ország Tagok tekintetében.

2. Ahol az állat- vagy növényegészségügyi védelem megfelelő szintje lehetőséget ad az új állat- vagy növényegészségügyi intézkedések szakaszos bevezetésére, az ezeknek való megfelelésre hosszabb időkeretet kell megszabni a fejlődő ország Tagokat érdeklő termékek esetén, hogy azok export lehetőségeiket fenn tudják tartani.

3. Azzal a szándékkal, hogy biztosítva legyen, hogy a fejlődő ország Tagok eleget tudjanak tenni jelen Megállapodás rendelkezéseinek, a Bizottság számára lehetővé válik, hogy kérés esetén, ezen országok számára a jelen Megállapodás kötelezettségei alól meghatározott, időben korlátozott, részleges vagy teljes felmentést adjon, figyelembe

véve azok pénzügyi, kereskedelmi és fejlesztési szükségleteit.

4. A Tagok ösztönzik és elősegítik a fejlődő ország Tagok aktív részvételét az illetékes nemzetközi szervezetekben.

11. Cikk

Konzultáció és vitarendezés

1. A jelen Megállapodás hatálya alá tartozó konzultációkra és vitarendezésekre a GATT 1994 XXII. és XXIII. Cikkeinek rendelkezései alkalmazandók, ahogyan azokat a Vitarendezésről szóló Egyetértés kifejti és alkalmazza, kivéve, ha a jelen Megállapodás erre vonatkozóan kifejezetten másképpen nem rendelkezik.

2. A jelen Megállapodás hatálya alá tartozó, tudományos és műszaki kérdésekről szóló vitában egy vizsgálócsoport tanácsért folyamodik a vizsgálócsoport által kiválasztott szakértőkhöz a vitázó felekkel történő konzultáció során. Ebből a célból a vizsgálócsoport, amikor megfelelőnek tartja, tanácsadó jellegű technikai szakértői csoportot hozhat létre, vagy a vitában érintett bármelyik fél kérésére vagy saját kezdeményezésére konzultálhat az illetékes nemzetközi szervezetekkel.

3. Ezen Megállapodásban semmi sem korlátozhatja a Tagok más nemzetközi Megállapodásokban foglalt jogait, beleértve azt, hogy más nemzetközi szervezetek keretében vagy bármely nemzetközi megállapodás részeként működő jószolgálati tevékenységet vagy vitarendezési eljárást igénybe vegyenek.

12. Cikk

Működtetés

1. Az Állat- és Növényegészségügyi Bizottság ezennel megalakul abból a célból, hogy a konzultációk rendszeres fórumául szolgáljon. A Bizottság jelen Megállapodás rendelkezéseinek végrehajtásához és annak, különösen a harmonizáció vonatkozásában fennálló céljainak elősegítéséhez szükséges feladatokat látja el. A Bizottság konszenzussal hozza döntéseit.

2. A Bizottság bátorítja és ösztönzi a Tagok közötti ad hoc jellegű konzultációkat vagy tárgyalásokat meghatározott állat- vagy növényegészségügyi témákban. A Bizottság bátorítja a nemzetközi szabványok, irányelvek és ajánlások minden Tag által történő alkalmazását, és ebben a vonatkozásban támogatást nyújt az élelmiszer-adalékanyagok használatának jóváhagyását, vagy az élelmiszerekben, italokban, takarmányokban előforduló szennyező anyagok

tűrészhatárainak megállapítását célzó nemzetközi és nemzeti szintű rendszerek és megközelítések közötti integráció és koordináció céljából történő technikai konzultációk és tanulmányok megrendezéséhez, illetve elkészítéséhez.

3. A Bizottság szoros kapcsolatot tart fenn az illetékes nemzetközi szervezetekkel az állat- és növényegészségügyi védelem területén, különösen a Codex Alimentarius Bizottsággal, a Járványos Állatbetegségek Nemzetközi Irodájával és a Nemzetközi Növényvédelmi Konvenció Titkárságával abból a célból, hogy biztosítva legyenek a rendelkezésre álló legjobb tudományos és technikai tanácsok jelen Megállapodás működtetéséhez, valamint elkerülhetővé váljon az erőfeszítések fölösleges párhuzamosága.

4. A Bizottság kifejleszt egy eljárást a nemzetközi harmonizáció folyamatának és a nemzetközi szabványok, irányelvek és ajánlások alkalmazásának figyelemmel kísérése céljából. Ebből a célból a Bizottság, az illetékes nemzetközi szervezetekkel együtt, létrehoz egy, a nemzetközi szabványokat, irányelveket vagy ajánlásokat tartalmazó listát, amely azon állat- vagy növényegészségügyi intézkedésekre vonatkozik, amelyekről a Bizottság megállapítja, hogy nagymértékben befolyásolják a kereskedelmet. A lista tartalmazza azon nemzetközi szabványok, irányelvek vagy ajánlások Tagok által történő megjelölését, melyeket azok az import feltételül szabnak, vagy melyek alapján az ezen szabványoknak megfelelő importtermékek bejuthatnak piacakra. Azon esetekben, amikor egy Tag nem nemzetközi szabványt, irányelvet vagy ajánlást alkalmaz mint importfeltételt, ezen Tag tájékoztatást ad ennek okáról és különösen arról, hogy vajon úgy ítéli-e meg, hogy a szabvány nem elég szigorú ahhoz, hogy az állat- és növényegészségügyi védelem megfelelő szintjét biztosítsa. Ha egy Tag módosítja álláspontját az után, hogy jelezte, hogy az import feltételül szabványokat, irányelveket vagy ajánlásokat alkalmaz, ezen változásról magyarázatot ad, és tájékoztatja mind a Titkárságot, mind az illetékes nemzetközi szervezeteket, kivéve, ha ilyen bejelentést és magyarázatot a B) Mellékletben foglalt eljárásokkal összefüggésben ad.

5. A fölösleges párhuzamosságok elkerülése érdekében a Bizottság megfelelő módon dönthet arról, hogy felhasználja az illetékes nemzetközi szervezetekben alkalmazott eljárásokból, különösen a bejelentésekből származó információt.

6. A Bizottság valamely Tag kezdeményezésére megfelelő csatornákon keresztül felkérheti az illetékes nemzetközi szervezeteket vagy azok alárendelt testületeit, hogy valamely konkrét szabványra, irányelvre vagy ajánlásra, beleértve a 4. pontban szereplő, a nem-alkalmazás kérdésében adandó magyarázatok alapjára vonatkozó meghatározott ügyeket megvizsgálják.

7. A Bizottság a WTO Egyezmény hatálybalépése után három évvel, valamint amikor erre igény mutatkozik az

után, felülvizsgálja a jelen Megállapodás működését és végrehajtását. Ahol az helyénvaló, a Bizottság javaslatokat juttathat el az Árukereskedelmi Tanácshoz abból a célból, hogy egyebek mellett ezen Megállapodás végrehajtása során nyert tapasztalatokra tekintettel a jelen Megállapodás szövege módosításra kerüljön.

13. Cikk

Végrehajtás

A Tagok a jelen Megállapodás keretein belül teljes mértékben felelősek az abban foglalt összes kötelezettség betartásáért. A Tagok határozott intézkedéseket és mechanizmusokat alkalmaznak és alkotnak annak érdekében, hogy támogassák a jelen Megállapodás rendelkezéseinek betartását a központi kormányzerveken kívüli szervezetek esetében is. A Tagok lehetőségeik függvényében olyan ésszerű intézkedéseket hoznak, melyek biztosítják, hogy a területükön működő nem-kormányzati szervezetek, valamint azon regionális szervezetek, melyeknek a területükön működő illetékes szervezetek a tagjai, eleget tegyenek a jelen Megállapodás vonatkozó rendelkezéseinek. Továbbá a Tagok nem hozhatnak olyan intézkedéseket, melyek közvetlenül vagy közvetve azzal a hatással járnak, hogy olyan elvárásokat támasztanak ilyen regionális vagy nem-kormányzati szervezetekkel vagy önkormányzati szervekkel szemben, illetve azokat arra ösztönzik, hogy a jelen Megállapodás rendelkezéseivel össze nem egyeztethető módon cselekedjenek. A Tagok biztosítják, hogy csak akkor támaszkodnak a nem-kormányzati szervezetek szolgáltatásaira az állat- vagy növényegészségügyi intézkedések végrehajtásánál, ha ezen szervezetek eleget tesznek a jelen Megállapodás rendelkezéseinek.

14. Cikk

Záró rendelkezések

A legkevésbé fejlett fejlődő ország Tagok a WTO hatálybalépését követő öt évig halaszthatják a jelen Megállapodás rendelkezéseinek alkalmazását az importjukat vagy az import termékeiket érintő állat- vagy növényegészségügyi intézkedések vonatkozásában. Más fejlődő ország Tagok a WTO Egyezmény hatálybalépését követő két évre halaszthatják el az 5. Cikk 8. pontja és a 7. Cikk kivételével ezen Megállapodás rendelkezéseinek alkalmazását az importot vagy az importtermékeket érintő meglévő állat- vagy növényegészségügyi intézkedések vonatkozásában, ha a végrehajtás szakértelem, szakmai infrastruktúra vagy erőforrások hiánya miatt nem lehetséges.

*A) Melléklet**az állat- és növényegészségügyi intézkedések alkalmazásáról szóló Megállapodáshoz***Meghatározások**¹⁸

1. *Állat- vagy növényegészségügyi intézkedés:* bármely olyan intézkedés, melyet arra alkalmaznak, hogy

a) megvédje az állati vagy növényi életet vagy egészséget a Tag területén belül azoktól a kockázatoktól, melyek kártevők, megbetegedések, betegséget hordozó vagy kiváltó organizmusok megjelenésével, kialakulásával, illetve elterjedésével kapcsolatban jelentkeznek;

b) megvédje az emberi vagy állati életet vagy egészséget a Tag területén belül azoktól a kockázatoktól, amelyek adalékanyagok, szennyező anyagok, mérgeanyagok, betegséget kiváltó organizmusok ételmszerben, italban, illetve takarmányban való jelenlétéből adódhatnak;

c) megvédje az emberi életet vagy egészséget a Tag területén belül azoktól a kockázatoktól, melyek állatok, növények vagy a belőlük készült termékek által hordozott betegségekből vagy kártevők megjelenéséből, kialakulásából vagy elterjedéséből adódhatnak; vagy

d) megelőzze vagy korlátozza a Tag területén belül a kártevők megjelenéséből, kialakulásából vagy elterjedéséből adódó egyéb károkat.

Az állat- vagy növényegészségügyi intézkedések magukban foglalják az összes vonatkozó törvényt, rendeletet, rendelkezést, követelményt és eljárást, beleértve, egyebek mellett, a végtermékekkel szemben támasztott követelményeket; a feldolgozási és termelési módszereket; a tesztelési, a vizsgálati, a tanúsítási és jóváhagyási eljárásokat; a vesztegzárral kapcsolatos elbánást, beleértve az állatok vagy növények szállításával vagy szállításuk közbeni életben maradásukhoz szükséges anyagokkal összefüggő vonatkozó követelményeket; a vonatkozó statisztikai módszerekre, mintavételi eljárásokra, kockázatbecslési módszerekre vonatkozó eljárásokat; és a közvetlenül az ételmszer biztonságával összefüggő csomagolási és címkézési követelményeket.

2. *Harmonizáció:* közös állat- és növényegészségügyi intézkedések megállapítása, elismerése és alkalmazása különböző Tagok által.

3. *Nemzetközi szabványok, irányelvek és ajánlások:*

a) az ételmszer biztonsága vonatkozásában a Codex Alimentarius Bizottság által, ételmszer-adalékanyagokkal, állatgyógyászati gyógyszerek és rovarirtószerek maradványaival, szennyező anyagokkal, analitikai és mintavé-

teli módszerekkel és a higiéniai gyakorlatra megállapított szabályzatokkal és irányelvekkel kapcsolatban megállapított szabványok, útmutatók és ajánlások;

b) az állategészség és állatkórok vonatkozásában a Járványos Állatbetegségek Nemzetközi Irodája égisze alatt kialakított szabványok, útmutatók és ajánlások;

c) a növényegészség vonatkozásában a Nemzetközi Növényvédelmi Konvenció Titkárságának égisze alatt, a Nemzetközi Növényvédelmi Konvenció keretén belül működő regionális szervezetek közreműködésével, kialakított nemzetközi szabványok, útmutatók és ajánlások; valamint

d) azon kérdések vonatkozásában, amelyek nem tartoznak a fent említett szervezetek hatálya alá, azon vonatkozó szabványok, útmutatók és ajánlások, melyeket egyéb illetékes, minden Tag számára nyitott, és a Bizottság által megjelölt nemzetközi szervezetek léptettek életbe.

4. *Kockázatbecslés:* kártevők vagy betegségek megjelenése, kialakulása vagy elterjedése valószínűségének felmérése valamely importőr Tag területén belül, az alkalmazható állat- vagy növényegészségügyi intézkedéseknek megfelelően, valamint a kapcsolódó potenciális biológiai és gazdasági következmények felmérése; vagy az ételmszer adalékanyagok, szennyező anyagok, mérgeanyagok vagy betegséget kiváltó organizmusok ételmszerekben, italokban és takarmányokban való jelenlétéből származó, az emberi vagy állati egészségre kedvezőtlen hatások lehetőségének felmérése.

5. *Az állat- vagy növényegészségügyi védelem megfelelő szintje:* a védelem azon szintje, melyet az állat- vagy növényegészségügyi intézkedést hozó Tag megfelelőnek tart ahhoz, hogy az a területén belül megvédje az emberi, állati vagy növényi életet vagy egészséget.

Megjegyzés: Számos Tag erre az elvre másképpen, mint „kockázat elfogadható szintjére” hivatkozik.

6. *Kártevőktől vagy megbetegedésektől mentes térség:* olyan térség, akár egy ország egész területéről, területének egy részéről vagy több ország teljes vagy részbeni területéről van szó, melyet az illetékes hatóságok úgy határoznak meg, hogy ott egy meghatározott kártevő vagy betegség nem fordul elő.

Megjegyzés: Kártevőktől vagy megbetegedésektől mentes terület körbevehet olyan területet, körül lehet véve olyan területtel, illetve szomszédos lehet olyan területtel — akár egy ország egy részén belül, akár egy olyan földrajzi területen, mely több ország teljes vagy részbeni területéből áll —, mely területen meghatározott kártevők vagy megbetegedések előfordulása tudott, de amely olyan regionális ellenőrző intézkedések alatt áll, mint amilyen például védő-, felügyelet alatt álló és ütközőzónák létrehozása, melyek elszigetelik, illetve megsemmisítik a kérdéses kártevőt vagy betegséget.

7. *A kártevők és megbetegedések elterjedtségének alacsony szintjét felmutató térség:* olyan térség, akár egy ország egész területéről, területének egy részéről vagy több ország teljes

⁴ Ezen meghatározások céljaira az „állat” fogalmába beletartoznak a halak és a vadon élő állatvilág, a „növény” fogalmába beletartoznak az erdők és a vadon élő növények, a „kártevő” fogalmába beletartoznak a gyomok és a „szennyező anyagok” fogalmába beletartoznak a rovarirtószerek és állatgyógyászati gyógyszerek maradványai és egyéb idegen anyagok is.

vagy részbeni területéről van szó, amelyet az illetékes hatóságok úgy határoznak meg, hogy ott egy meghatározott kártevő, illetve betegség alacsony szinten fordul elő és amely területen hatékony felügyeleti, ellenőrző és megsemmisítési intézkedések vannak érvényben.

B) Melléklet

az állat- és növényegészségügyi intézkedések alkalmazásáról szóló Megállapodáshoz

Az állat- és növényegészségügyi előírások átláthatósága

Az előírások közzététele

1. A Tagok biztosítják, hogy minden állat- és növényegészségügyi előírás,⁵ melyet elfogadtak, azonnal közzétételre kerüljön oly módon, hogy azokat az érdekelt Tagok megismerhessék.

2. Sürgős körülményektől eltekintve, a Tagok ésszerű időt biztosítanak az állat- vagy növényegészségügyi előírások közzététele és azok hatálybalépése között abból a célból, hogy időt adjanak az exportőr Tagok, különösen a legkevésbé fejlett fejlődő ország Tagok termelőinek, hogy termékeiket és termelési módszereiket az importőr Tag követelményeikhez igazítsák.

Tájékoztatási pontok

3. Minden egyes Tag működtet egy olyan tájékoztatási pontot, amely azért felelős, hogy megválaszolja az érdekelt Tagok valamennyi ésszerű kérdését, valamint átadja az alábbiakra vonatkozó dokumentumokat:

a) a Tag területén elfogadott vagy javasolt bármely állat- vagy növényegészségügyi előírás;

b) a Tag területén működő bármely ellenőrző és vizsgálati eljárás, termeléssel és vesztegzárral kapcsolatos elbánnás, rovarirtószer tűréshatár és az élelmiszer adalékanyagok jóváhagyására vonatkozó eljárások;

c) kockázatbecslési eljárások, figyelembe vett tényezők, valamint az állat- vagy növényegészségügyi védelem megfelelő szintjének meghatározása;

d) a Tag vagy a területén működő illetékes szervezetek tagsága és részvétele nemzetközi és regionális állat- és növényegészségügyi szervezetekben és rendszerekben, valamint a jelen Megállapodás keretén belül működő bilaterális és multilaterális megállapodásokban és egyezményekben; ezen megállapodások és egyezmények szövege.

4. A Tagok kötelesek biztosítani, hogy abban az esetben, ha érdekelt Tagok dokumentumok másolatát kérik, ezen

⁵ Állat- és növényegészségügyi intézkedések, mint például törvények, rendeletek vagy utasítások, melyeket általános körben alkalmaznak.

dokumentumokat, eltekintve a szállítási költségektől, a belföldieknek⁶ felszámolt áron (ha van ilyen) adják át.

Bejelentési eljárások

5. Ha egy nemzetközi szabvány, irányelv vagy ajánlás nem létezik, vagy egy javasolt állat- vagy növényegészségügyi előírás tartalma lényegét tekintve nem egyezik meg egy nemzetközi szabvánnyal, irányelvvel vagy ajánlással, és ha ezen előírás jelentős hatást gyakorolhat más Tagok kereskedelmére, akkor a Tagok:

a) korai szakaszban közlésnek egyértelműsítést oly módon, hogy az érdekelt Tagok megismerkedhessenek egy adott előírás bevezetését szolgáló javaslattal;

b) a Titkárságon keresztül értesítik a többi Tagot az előírás által érintett termékekről és röviden megjelölik a javasolt előírás célját és indokát. Az ilyen bejelentéseknek korai szakaszban kell megtörténniük, hogy lehetőség nyíljon módosítások megtételére és megjegyzések figyelembevételére;

c) kérés esetén ellátják a többi Tagot a javasolt előírás példányaival, és amennyiben lehetséges, megjelölik azokat a részleteket, amelyek lényegileg térnek el nemzetközi szabványoktól, irányelvektől vagy ajánlásoktól;

d) diszkrimináció nélkül ésszerű időt biztosítanak a többi Tagnak, hogy írásban megjegyzéseket tehessenek, kérés esetén megvitathassák ezen megjegyzéseket és figyelembe vehessék e megjegyzéseket és az eszmecsere eredményeit.

6. Azonban, ha egy Tag számára sürgős egészségvédelmi problémák merülnek fel, vagy felmerülésük fenyeget, akkor a Tag szükség szerint, figyelmen kívül hagyhat ezen Melléklet 5. pontjában felsorolt lépéseket, feltéve, ha ezen Tag

a) haladéktalanul értesíti a többi Tagot a Titkárságon keresztül az adott előírásról és az általa érintett termékekről, és röviden megjelöli az előírás célját és indokát, beleértve a sürgős probléma(k) természetét is;

b) kérés esetén a többi Tag rendelkezésére bocsátja az előírás példányait;

c) lehetőséget ad a többi Tagnak, hogy írásban megjegyzéseket tegyenek, kérés esetén megvitatja ezen megjegyzéseket, és figyelembe veszi e megjegyzéseket és az eszmecsere eredményeit.

7. A Titkárságnak küldött bejelentések nyelve az angol, a francia vagy a spanyol.

8. A fejlett ország Tagok más Tag kérésére a dokumentumok példányait vagy terjedelmes dokumentumok esetén, a specifikus bejelentési kötelezettség alá eső dokumentumok összefoglalóit angolul, franciául vagy spanyolul azok rendelkezésére bocsátják.

⁶ Ha a jelen Egyezmény „belföldire” utal, azt egy különálló vámterülettel rendelkező WTO Tag esetében úgy kell értelmezni, hogy olyan természetes vagy jogi személyeket jelöl, akik állandó lakó-, illetve telephellyel vagy valóságos és tényleges ipari vagy kereskedelmi egységgel rendelkeznek az adott vámterületen belül.

9. A Titkárság haladéktalanul körözteti a bejelentés példányait az összes Tag, valamint az érdekelt nemzetközi szervezetek részére, és felhívja a fejlődő ország Tagok figyelmét bármely olyan bejelentésre, mely olyan termékekre vonatkozik, melyhez különleges érdekeik fűződnek.

10. A Tagok ezen Melléklet 5., 6., 7. és 8. pontja szerinti bejelentési eljárásokra vonatkozó rendelkezések nemzeti szinten történő végrehajtása felelőseként egyetlen központi kormányzati hatóságot jelölnek ki.

Általános fenntartások

11. Ezen Megállapodásban semmi sem értelmezhető úgy, hogy

a) a tervezetek részleteit, illetve példányait meg kellene adni, vagy a szöveget Tagok nyelvétől különböző nyelven kellene megjelentetni, kivéve az ezen Melléklet 8. pontjában foglaltakat; vagy

b) a Tagok bizalmas információkat tárjanak fel, ami megakadályozná az állat- vagy növényegészségügyi jogszabályok végrehajtását, vagy amelyek sértenék egyes vállalkozások jogos kereskedelmi érdekeit.

C) Melléklet

az állat- és növényegészségügyi intézkedések alkalmazásáról szóló Megállapodáshoz

Ellenőrzési, vizsgálati és jóváhagyási eljárások⁷

1. A Tagok bármely eljárás vonatkozásában biztosítják, hogy ellenőrizzik és biztosítják az állat- vagy növényegészségügyi előírások teljesítését, valamint

a) ezen eljárásokat indokolatlan késés nélkül és az importtermékek vonatkozásában a hasonló hazai termékek esetében érvényesítetté nem kedvezőtlenebb módon folytatják le, és fejezik be;

b) kérés esetén minden eljárás egységes átfutási időtartamát nyilvánosságra hozzák, vagy az átfutás várható időtartamát közlik a kérelmezővel; ha kérelmet kapnak, az illetékes hatóság haladéktalanul megvizsgálja a dokumentáció teljességét és a kérelmezőt minden hiányosságról pontosan és teljeskörűen informálja; az illetékes hatóság, amilyen hamar csak lehetséges, pontosan és teljeskörűen elküldi a kérelmezőnek az eljárás eredményét úgy, hogy az, ha szükséges, kijavító intézkedéseket teheszen; még ha a kérelem hiányos is, a kérelmező kérése esetén az illetékes hatóság ameddig lehetséges, folytatja az eljárást; és kérés esetén a kérelmezőt tájékoztatja az eljárás állásáról, az esetleges késedelmek magyarázatával együtt;

c) szükséges szintre korlátozzák a tájékoztatási követelményeket a megfelelő ellenőrzési, vizsgálati és jóváhagyási eljárásokhoz, beleértve az adalékanyagok használatának jóváhagyásához vagy az élelmiszerekben, italokban vagy takarmányokban található szennyező anyagokra vonatkozó tűréshatárok megállapításához;

d) az importtermékekre vonatkozó azon információk bizalmas kezelése, melyek az ellenőrzéssel, vizsgálatokkal és jóváhagyással kapcsolatban felmerülnek, a hazai termékek esetében érvényesítetté nem kedvezőtlenebb módon, és úgy érvényesül, hogy megvalósuljon a jogos kereskedelmi érdekek védelme;

e) bármely, egy adott termék egy példányára vonatkozó ellenőrzési, vizsgálati és jóváhagyási követelmény az észszerű és szükséges szintre korlátozódik;

f) bármely díj, melyet importtermékekre vonatkozó eljárás esetén vetnek ki, a hasonló hazai termékekre vagy bármely más Tagtól származó hasonló termékekre kivetetthez képest méltányos legyen, és nem haladja meg a szolgáltatás tényleges költségét;

g) azonos feltételeket alkalmaznak mind az import, mind a hazai termékek mintavételi eljárásaihoz használt berendezések elhelyezésénél annak érdekében, hogy a minimumra csökkenjen a kérelmezők, importőrök, exportőrök vagy megbízottjaik számára jelentkező kényelmetlenség;

h) ha egy termék jellemzőit megváltoztatják, annak az alkalmazandó előírások fényében történt ellenőrzése és vizsgálata után, az így átalakított termékekre vonatkozó eljárást arra a szintre korlátozzák, mely szükséges ahhoz, hogy meghatározzák, hogy elegendő bizonyosság áll-e fenn arra nézve, hogy a termék még megfelel a vonatkozó előírásoknak; valamint, hogy

i) működtetnek egy olyan eljárást, melynek keretében az ilyen eljárások lefolytatásával kapcsolatban felmerülő panaszok felülvizsgálatra és a panasz beigazolódása esetén az intézkedések kiigazításra kerülnek.

Ha egy importőr Tag az élelmiszer-adalékanyagok jóváhagyására, vagy az élelmiszerben, italokban és takarmányokban fellelhető szennyező anyagok tűréshatárainak megállapítására vonatkozó olyan rendszert működtet, mely megakadályozza vagy korlátozza az ilyen termékeknek, jóváhagyás hiánya esetén, hazai piacra való bejutását, akkor az importőr Tag köteles mérlegelni a vonatkozó nemzetközi szabványoknak a piacrajutás feltételeként történő használatát mindaddig, amíg végleges döntés nem születik.

2. Ahol egy állat- vagy növényegészségügyi intézkedés nem a termelés szintjén jelöl ki ellenőrzést, az a Tag, melynek területén a termelés folyik, az ilyen ellenőrzésekhez, valamint az ellenőrző hatóságok munkájának megkönnyítéséhez a szükséges segítséget megadja.

3. A jelen Megállapodásban semmi sem értelmezhető oly módon, hogy az megakadályozza a Tagokat abban, hogy saját területükön ésszerű vizsgálatokat folytassanak.

⁷ Az ellenőrzési, vizsgálati és jóváhagyási eljárások egyebek mellett magukban foglalják a mintavételi, tesztelési és tanúsítási eljárásokat.

TEXTILÉSRUHÁZATI MEGÁLLAPODÁS**A Tagok**

felidézve, hogy Punta del Este-ben a miniszterek meg-
egyeztek abban, hogy „a textil és ruházati területen folyó
tárgyalások olyan módozatok kialakítását célozzák, me-
lyek lehetővé teszik ezen szektor majdani integrálását a
GATT-ba, a GATT megerősített szabályai és fegyelme
alapján, ezáltal hozzájárulva a kereskedelem további libe-
ralizálásához is”,

valamint felidézve, hogy a Kereskedelmi Tárgyalások
Bizottsága 1989. áprilisi Döntésében megállapodás szüle-
tett arról, hogy az integrálás folyamata a Multilaterális
Kereskedelmi Tárgyalások Uruguay-i Fordulójának befe-
jezését követően, és jellegét tekintve progresszíven kezdő-
dik,

felidézve továbbá, hogy megállapodás született arról,
hogy a legkevésbé fejlett fejlődő ország Tagok különleges
elbánásban részesülnek

ezzel a következőkben állapodnak meg:

1. Cikk

1. A jelen Megállapodás olyan rendelkezéseket fektet le,
melyeket a Tagok a textil és ruházati szektor GATT 1994-
be való integrálásának átmeneti időszakában alkalmaznak.

2. A Tagok megállapodnak abban, hogy a 2. Cikk
18. pontjában és a 6. Cikk 6. b) pontjában foglalt rendel-
kezéseket olyan módon alkalmazzák, hogy lehetővé tegyék
a kis szállítók piacrajutási lehetőségeinek jelentős növelé-
sét, valamint a textil és ruházati kereskedelem területére
újonnan belépők üzletileg jelentős kereskedelmi lehetősé-
geinek fejlesztését.¹

3. A Tagok megfelelő figyelemmel vannak azon Tagok
helyzetére, melyek nem fogadták el a Nemzetközi Textil-
kereskedelmi Megállapodást (a jelen Megállapodásban a
továbbiakban: MFA) 1986 óta Kiegészítő Jegyzőkönyve-
ket, és amennyire lehetséges, különleges elbánást biztosít-
tanak számukra a jelen Megállapodás rendelkezéseinek
alkalmazása során.

4. A Tagok megállapodnak abban, hogy a gyapottermelő
exportőr országok sajátos érdekei a velük való konzultá-
ciók révén tükröződnek a jelen Megállapodás rendelkezé-
seinek végrehajtásában.

5. A Tagok, hogy előmozdítsák a textil és ruházati szek-
tor integrálását a GATT 1994-be, folyamatos autonóm
iparági alkalmazkodást és megnövelt versenyt tesznek le-
hetővé piacaikon.

¹ Amennyire lehetséges, a legkevésbé fejlődő ország Tagokból származó export szintén kedvezményezettje lehet e rendelkezésnek.

6. Hacsak másként nem rendelkezik, a jelen Megállapo-
dás nem befolyásolja a Tagoknak a WTO Egyezményben
és a Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások rendel-
kezéseiben foglalt jogait és kötelezettségeit.

7. Azon textil és ruházati termékeket, melyekre a jelen
Megállapodás vonatkozik, a Melléklet tartalmazza.

2. Cikk

1. Az MFA 4. Cikke alapján fenntartott, vagy annak 7.,
illetve 8. Cikke alapján bejelentett, a WTO Egyezmény
hatálybalépését megelőző napon érvényben lévő bilaterá-
lis megállapodásokban foglalt összes mennyiségi korláto-
zást az ilyen korlátozásokat fenntartó Tagok a jelen Meg-
állapodás hatálybalépését követő 60 napon belül részlete-
sen bejelentik, beleértve a korlátozási szinteket, a növeke-
dési ütemeket és a rugalmassági rendelkezéseket, a 8. Cikk
alapján létrehozott Textil Megfigyelő Testületnek (a jelen
Megállapodásban a továbbiakban: TMB). A Tagok megál-
lapodnak abban, hogy minden olyan korlátozásra, mely a
GATT 1947 szerződő felei között állt fenn, és érvényben
van a WTO Egyezmény hatálybalépését megelőző napon,
a WTO Egyezmény hatálybalépésének napjától fogva a
jelen Megállapodás rendelkezései az irányadóak.

2. A TMB minden Tag számára tájékoztatásul megküldi
ezeket a bejelentéseket. Bármelyik Tag számára nyitva áll
a lehetőség, hogy a bejelentések közlésétől számított 60
napon belül felhívja a TMB figyelmét bármely észrevétel-
re, melyet a bejelentésekre vonatkozólag helyénvalónak
ítél. Ezen észrevételeket tájékoztatási célból el kell juttat-
ni a többi Tagnak. A TMB, amennyiben helyénvaló, aján-
lásokat tehet az érintett Tagoknak.

3. Ha az 1. pont alapján bejelentendő korlátozás 12 hó-
napos időszaka nem esik egybe a WTO Egyezmény hatály-
balépését közvetlenül megelőző 12 hónapos időszakkal,
akkor az érintett Tagok kölcsönösen megállapodnak a
korlátozás időszakának az egyezményi évhez², történő hoz-
záigazítását szolgáló rendelkezésekben és megállapítják az
ilyen korlátozások elvi bázisszintjét, jelen Cikk rendelkezé-
sei alkalmazásának érdekében. Az érintett Tagok meg-
állapodnak abban, hogy kérésre azonnal konzultációkat
kezdenek ilyen kölcsönös megállapodás elérése céljából.
Bármely ilyen megállapodás figyelembe veszi — többek
között — az elmúlt évek szállításainak kialakult szezonális
jellemzőit. Ezen konzultációk eredményeit be kell jelente-
ni a TMB-nek, amely, amennyiben helyénvalónak ítéli,
ajánlásokat tesz az érintett Tagoknak.

² Az „egyezményi év” azt a 12 hónapos időszakot jelenti, mely a WTO
Egyezmény hatálybalépésének dátumán, majd az azt követően 12 hóna-
ponként kezdődik.

4. Az 1. pont alapján bejelentett korlátozásokat úgy kell tekinteni, hogy azok az illető Tagok által a WTO Egyezmény hatálybalépését megelőző napon alkalmazott ilyenfajta korlátozások összességét képezik. Semmilyen, akár termékekre, akár Tagokra vonatkozó új korlátozás sem vezethető be, kivéve a jelen Megállapodás rendelkezései, vagy a GATT 1994 vonatkozó rendelkezései³ alapján. Azon korlátozásokat, melyeket nem jelentettek be a WTO Egyezmény hatálybalépését követő 60 napon belül, haladéktalanul el kell törölni.

5. Bármelyegyzőoldali intézkedés, melyet az MFA 3. Cikke alapján, a WTO Egyezmény hatálybalépését megelőzően hoztak, fenntartható a benne foglalt időtartamon belül, de 12 hónapnál nem hosszabb ideig, ha azt az MFA keretein belül létrehozott Textil Felügyeleti Testület (jelen Megállapodásban a továbbiakban: TSB) felülvizsgálta. Ha a TSB-nek nem lett volna lehetősége az ilyen egyezményi intézkedés felülvizsgálatára, akkor a TMB fogja azt felülvizsgálni az MFA 3. Cikke szerinti intézkedésekre irányadó szabályoknak és eljárásoknak megfelelően. Az MFA 4. Cikke alapján, a WTO Egyezmény hatálybalépését megelőzően alkalmazott, vita tárgyát képező, bármely intézkedést, melyet a TSB-nek nem volt alkalma felülvizsgálni, a TMB szintén felülvizsgálja az ilyen felülvizsgálatra alkalmazandó MFA szabályoknak és eljárásoknak megfelelően.

6. A WTO Egyezmény hatálybalépésének napján minden Tag a GATT 1994-be integrálja azon termékeket, melyek a Tagnak a Mellékletben szereplő termékekre vonatkozó 1990. évi teljes importjának a HS sorok vagy kategóriák szerint nem kevesebb mint 16%-át tették ki. Az integrálandó termékek a következő négy csoportból foglalnak magukban termékeket: fésűsgyapjúk és fonalak, szövetek, feldolgozott textilipari termékek és ruházati cikkek.

7. Az érintett Tagok a 6. pont értelmében hozott intézkedések minden részletét bejelentik az alábbiak szerint:

a) azon Tagok, melyek az 1. pont alá eső korlátozásokat tartanak fenn, vállalják, függetlenül a WTO Egyezmény hatálybalépésének napjától, hogy az ilyen részleteket az 1994. április 15-i Miniszteri Határozatban meghatározottnál nem későbbi időpontban bejelentik a GATT Titkárságnak. A GATT Titkárság haladéktalanul, tájékoztatásul megküldi ezen bejelentéseket a többi résztvevőnek. Ezen bejelentéseket — a megalakulása után — a TMB rendelkezésére kell bocsátani az alábbi 21. pont céljaira;

b) azon Tagok, melyek a 6. Cikk 1. pontja szerint fenn tartották a jogot, hogy alkalmazzák a 6. Cikk rendelkezéseit, ezen részleteket a WTO Egyezmény hatálybalépését követő 60 napnál nem később, vagy azon Tagok esetében, amelyekre az 1. Cikk 3. pontja vonatkozik, nem később,

mint a WTO Egyezmény hatálybalépését követő 12. hónap végén bejelentik. A TMB tájékoztatás és felülvizsgálat céljából megküldi e bejelentéseket a többi Tagnak és a 21. pont szerint felülvizsgálja őket.

8. A fennmaradó termékeket, azaz azon termékeket, melyeket nem integráltak a GATT 1994-be a 6. pont szerint, a HS sorok vagy kategóriák alapján három szakaszban kell integrálni a következők szerint:

a) a WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított 37. hónap első napján azon termékeket, amelyek a Tagnak a Mellékletben szereplő termékekre vonatkozó 1990. évi teljes importjának legalább 17%-át tették ki. Az integrálandó termékek a következő négy csoportból foglalnak magukban termékeket: fésűsgyapjúk és fonalak, szövetek, feldolgozott textilipari termékek és ruházati cikkek;

b) a WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított 85. hónap első napján azon termékeket, amelyek a Tagnak a Mellékletben szereplő termékekre vonatkozó 1990. évi teljes importjának legalább 18%-át tették ki. Az integrálandó termékek a következő négy csoportból foglalnak magukban termékeket: fésűsgyapjúk és fonalak, szövetek, feldolgozott textilipari termékek és ruházati cikkek;

c) a WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított 121. hónap első napján a textil és ruházati szektor teljesen integrálódik a GATT 1994-be, a jelen Megállapodás alapján alkalmazott valamennyi korlátozás eltörlésre kerül.

9. Azon Tagok, melyek a 6. Cikk 1. pontjának értelmében bejelentették azon szándékukat, miszerint nem tartják fenn a jogot a 6. Cikk rendelkezéseinek alkalmazására, jelen Megállapodás céljainak értelmében úgy tekintendők, hogy textil és ruházati termékeiket integrálták a GATT 1994-be. Az ilyen Tagok mentesülnek a 6—8., valamint a 11. pont rendelkezéseinek teljesítése alól.

10. Jelen Megállapodásban semmi sem gátol meg egy Tagot, amely a 6. vagy 8. pont értelmében integrációs programot nyújtott be abban, hogy az ilyen programban megadottnál korábban integráljon termékeket a GATT 1994-be. Bármilyen termék ilyenfajta integrációja azonban egy megállapodási év kezdetekor lép hatályba, és a részleteket legalább három hónappal azelőtt a TMB-nek be kell jelenteni, hogy az azt minden Tagnak eljuttathassa.

11. Az egyes integrációs programokat, a 8. pont értelmében, hatálybalépésüket megelőzően legalább 12 hónappal részletesen be kell jelenteni a TMB-nek, és ezeket a TMB minden Tagnak eljuttatja.

12. A 8. pontban említett, a fennmaradó termékekre vonatkozó korlátozások bázisszintjeit az 1. pontban említett korlátozási szintek képezik.

13. A jelen Megállapodás 1. Szakaszának ideje alatt (a WTO Egyezmény hatálybalépésétől a 36. hónappal bezárólag) az MFA keretén belüli bilaterális megállapodások minden korlátozási szintjét — melyek érvényben voltak a WTO Egyezmény hatálybalépését megelőző 12 hónappal

³ A vonatkozó GATT 1994 rendelkezések nem tartalmazzák a XIX. Cikket a GATT 1994-be még nem integrált termékek vonatkozásában, kivéve, ha erről a Melléklet 3. pontja kifejezetten rendelkezik.

ban — évente legalább az egyes korlátozásokra meghatározott és azt 16%-kal megnövelt növekedési ütemmel kell emelni.

14. Ha az Árukereskedelmi Tanács vagy a Vitarendezési Testület a 8. Cikk 12. pontja alapján másként nem dönt, a fennmaradó minden egyes korlátozás szintjét a Megállapodás következő szakaszainak ideje alatt évente legalább a következők szerint kell emelni:

a) a 2. Szakaszban (a WTO Egyezmény hatálybalépésének 37—84. hónapjáig bezárólag) az egyes korlátozásokra az 1. Szakaszra meghatározott, azt még 25%-kal megnövelt növekedési ütemmel;

b) a 3. Szakaszban (a WTO Egyezmény hatálybalépésének 85—120. hónapjáig bezárólag) a vonatkozó korlátozásokra a 2. Szakaszra meghatározott, azt még 27%-kal megnövelt növekedési ütemmel.

15. Jelen Megállapodásban semmi sem gátol egy Tagot abban, hogy bármely, jelen Cikk alapján fenntartott, az átmeneti időszak bármely megállapodási évének kezdetén hatályban levő korlátozást eltöröljön, feltéve, ha az eltörlés hatálybalépését megelőzően legalább három hónappal ezt az érintett exportőr Tagnak és a TMB-nek bejelenti. Az előzetes bejelentésre nyitva álló időszak a korlátozás alá eső Tag egyetértésével 30 napra csökkenthető. A TMB az ilyen bejelentéseket minden Tagnak eljuttatja. Figyelembe véve a korlátozások e pontban célul kitűzött eltörlését, az érintett Tagok figyelembe veszik a más Tagokból származó hasonló exportnak nyújtott elbánást is.

16. A rugalmassági rendelkezések, azaz a swing, carryover és carry forward⁴, melyek jelen Cikk rendelkezései szerint fenntartott összes korlátozásra alkalmazandók, azonosak azokkal, melyeket az MFA bilaterális megállapodásai a WTO Egyezmény hatálybalépését megelőző 12 hónapos időszakra tartalmaznak. Mennyiségi keret nem állapítható meg és nem tartható fenn a swing, carryover és carry forward kombinált igénybevételére.

17. Ha ezen Cikk bármely rendelkezésének végrehajtásával kapcsolatban a Tagok adminisztratív rendelkezéseket tartanak szükségesnek, azok az érintett Tagok közötti megállapodások tárgyát képezik. Bármiféle ilyen rendelkezést a TMB részére be kell jelenteni.

18. Azon Tagok számára, amelyek exportja a WTO Egyezmény hatálybalépését megelőző napon korlátozás alá esik, és amely korlátozások 1,2 vagy ennél alacsonyabb százalékot képviselnek valamely importőr Tag által 1991. december 31-én alkalmazott és ezen Cikk alapján bejelentett korlátozások teljes mennyiségéből, jelentősen javítani kell export piacrajutási lehetőségeket a WTO Egyezmény

hatálybalépésekor, a jelen Megállapodás időtartama alatt a 13. és 14. pontban meghatározott növekedési ütemek egy szakasszal történő előrehozatala vagy legalább azonos értékű, kölcsönös megegyezés alapján hozott, a bázisszintek, a növekedési és rugalmassági rendelkezések más összetételére vonatkozó változtatások útján. Az ilyen javításokat a TMB részére be kell jelenteni.

19. A jelen Megállapodás érvényességi ideje alatt bármely esetben, amikor egy Tag egy adott termék vonatkozásában védőintézkedést kezdeményez a GATT 1994 XIX. Cikke alapján abban az egy éves időszakban, amely a termék GATT 1994-be a jelen Cikk rendelkezései szerint történő integrálását közvetlenül követi, a XIX. Cikk rendelkezéseit kell alkalmazni, ahogy azt a Védőintézkedésekről szóló Megállapodás értelmezi, kivéve a 20. pontban meghatározottakat.

20. Ahol ilyen intézkedést nem vámjellegű eszközök révén alkalmaznak, az érintett importőr Tag bármely exportőr Tag kérésére, melynek exporttermékei olyanok, hogy a jelen Megállapodás alapján korlátozás alá esnek a védőintézkedés kezdeményezését közvetlenül megelőző egy éves időszak alatt bármikor, úgy alkalmazza azt az intézkedést, ahogy azt a GATT 1994 XIII. Cikkének 2. d) pontja előírja. Az ilyen intézkedést az exportőr Tagnak kell működtetnie. Az alkalmazott szint nem csökkentheti az érintett exportot egy közelmúltbeli reprezentatív időszak szintje alá, melyet rendszerint az érintett Tagból származó exportnak az utolsó olyan három reprezentatív éve átlagából képeznek, melyre statisztikák rendelkezésre állnak. Továbbá, ha a védőintézkedést egy évnél hosszabb ideig tartják fenn, az alkalmazott szintet az alkalmazás ideje alatt fokozatosan, szabályos időközönként liberalizálni kell. Ilyen esetekben az exportőr Tag nem gyakorolhatja a lényegileg azonos engedmények, vagy más kötelezettségek felfüggesztésének jogát a GATT 1994 XIX. Cikkének 3. a) pontja alapján.

21. A TMB folyamatos felülvizsgálat alatt tartja jelen Cikk végrehajtását. Bármely Tag kérésére felülvizsgálat bármely adott ügyet, mely a jelen Cikk rendelkezéseinek végrehajtásával függ össze. Az ilyen Tagok részvételre történő felkérését követően 30 napon belül megfelelő ajánlásokat vagy megállapításokat tesz az érintett Tag vagy Tagok számára.

3. Cikk

1. A WTO Egyezmény hatálybalépését követő 60 napon belül azon Tagok, melyek textil és ruházati termékekre korlátozásokat⁵ tartanak fenn (amelyek különböznek az MFA alapján fenntartott és a 2. Cikk rendelkezései alá

⁴ swing — szezonális ingadozás figyelembe vétele, carryover — az adott évben ki nem használt kvótának a következő évi kvótára történő átvitele, carry forward — előzetes szállítások a következő évi kvóta terhére (a ford.).

⁵ A korlátozások minden egyoldalú mennyiségi korlátozást, kétoldalú megegyezést és más hasonló hatású intézkedést jelölnek.

tartozó korlátozásoktól) akár összhangban állnak a GATT 1994-gyel, akár nem

a) azokat részletesen bejelentik a TMB-nek; vagy

b) eljuttatják a TMB-hez az ezekről szóló azon bejelentéseket, amelyeket bármely más WTO testületnek benyújtottak.

A bejelentések, ahol ez alkalmazható, információt nyújtanak a korlátozás bármilyen GATT 1994 szerinti jogalapjára vonatkozóan, beleértve azokat a GATT 1994 rendelkezéseket is, amelyeken alapulnak.

2. Azon Tagok, amelyek az 1. pont alá eső korlátozásokat tartanak fenn, kivéve azokat, melyek valamely GATT 1994 rendelkezés szerinti jogalappal rendelkeznek

a) a WTO Egyezmény hatálybalépését követő egy éven belül összhangba hozzák a GATT 1994-gyel, és ezt a TMB részére tájékoztatásul bejelentik; vagy

b) fokozatosan megszüntetik egy program szerint, melyet a korlátozásokat fenntartó Tag legkésőbb hat hónappal a WTO Egyezmény hatálybalépésének napját követően benyújt a TMB-nek. Ezen program rendelkezik az összes korlátozásnak jelen Megállapodás érvényességi idejét meg nem haladó időszakon belül történő megszüntetéséről. A TMB ajánlásokat tehet az érintett Tag számára az ilyen programot illetően.

3. A jelen Megállapodás érvényességi ideje alatt a Tagok tájékoztatásul a TMB-nek benyújtják azokat a bejelentéseket, melyeket bármely más WTO testületnek nyújtottak be a textil és ruházati termékeket érintő új korlátozásokról, vagy az érvényben levő, a GATT 1994 bármely rendelkezése alapján fenntartott korlátozásokban bekövetkező bármely változásról, azok hatálybalépésétől számított 60 napon belül.

4. Bármely Tag számára nyitva áll az a lehetőség, hogy ellenbejelentést tegyen a TMB-nek tájékoztatás céljából a GATT 1994 szerinti jogalapra, vagy bármely olyan korlátozásra vonatkozóan, melyet esetlegesen nem jelentettek be a jelen Cikk rendelkezései alapján. A megfelelő WTO testületnél bármely Tag eljárást kezdeményezhet az ilyen bejelentéseket illetően a vonatkozó GATT 1994 rendelkezések és eljárások alapján.

5. A TMB a jelen Cikk szerint benyújtott bejelentéseket tájékoztatásul eljuttatja az összes Tagnak.

4. Cikk

1. A 2. Cikkben szereplő, valamint a 6. Cikk alapján alkalmazott korlátozásokat az exportőr Tagnak kell működtetnie. Az importőr Tagok nem kötelezhetők arra, hogy elfogadjanak a 2. Cikk alapján bejelentett, vagy a 6. Cikk alapján alkalmazott korlátozásokat meghaladó mennyiségű szállítást.

2. A Tagok megállapodnak abban, hogy az olyan változások bevezetése, mint például a textil, illetve ruházati termékekre vonatkozó gyakorlatban, szabályokban, eljárásokban, osztályozásban történő változások, beleértve azon módosításokat is, melyek a Harmonizált Rendszerhez kapcsolódnak, a jelen Megállapodás alapján bejelentett vagy alkalmazott korlátozások végrehajtásában és működtetésében: nem boríthatja fel a jelen Megállapodásban érintett Tagok közötti jogok és kötelezettségek egyensúlyát; nem befolyásolhatja hátrányosan egy Tag piacrajutási lehetőségét sem; nem akadályozhatja az ilyen lehetőségek teljes kihasználását, illetve nem bomlaszthatja a jelen Megállapodás alapján folyó kereskedelmet.

3. Ha egy terméket, amely a korlátozásnak csak egy részét képezi, a 2. Cikk rendelkezései alapján integráció céljából bejelentettek, a Tagok megegyeznek, hogy az adott korlátozás szintjében történő bármilyen módosítás nem boríthatja fel a jelen Megállapodásban érintett Tagok közötti jogok és kötelezettségek egyensúlyát.

4. Ha azonban a 2. és 3. pontban említett módosítások szükségessé válnak, a Tagok megállapodnak abban, hogy az ilyen módosítást kezdeményező Tag tájékoztatja az érintett Tagot vagy Tagokat, és amikor csak lehetséges, konzultációkat kezdeményez velük az ilyen módosítás bevezetését megelőzően azzal a céllal, hogy kölcsönösen elfogadható megoldást érjenek el a megfelelő és méltányos kiigazítás érdekében. A Tagok továbbá megállapodnak abban, hogy amikor a konzultáció a bevezetés előtt nem valószínűsíthető meg, az ilyen módosítást kezdeményező Tag az érintett Tag kérésére, ha lehetséges, 60 napon belül konzultál az érintett Tagokkal, hogy kölcsönösen elfogadható megoldást érjenek el a megfelelő és méltányos kiigazítás érdekében. Ha kölcsönösen kielégítő megoldást nem sikerül elérni, bármely, érintett Tag az ügyet a TMB elé utalhatja, hogy az, a 8. Cikk rendelkezései alapján ajánlásokat tegyen. Ha a TMB-nek nem lett volna lehetősége, hogy felülvizsgálja a WTO Megállapodás hatálybalépését megelőzően bevezetett ilyen jellegű módosításokra vonatkozó vitát, akkor ezen vitát a TMB vizsgálja felül az MFA által az ilyen felülvizsgálatokra alkalmazandó szabályoknak és eljárásoknak megfelelően.

5. Cikk

1. A Tagok megállapodnak abban, hogy átszállítás, más útvonalra történő terelés, a származási országra vagy helyre vonatkozó hamis nyilatkozat és a hivatalos dokumentumok hamisítása útján való kijátszás a jelen Megállapodás végrehajtását akadályozza meg abban, hogy az a textil és ruházati szektort a GATT 1994-be integrálja. Ennek megfelelően a Tagok létrehozzák a szükséges jogi rendelkezéseket és/vagy adminisztratív eljárásokat ezen kijátszások elleni fellépés céljaira. A Tagok továbbá megállapodnak abban, hogy hazai törvényeikkel és eljárásaikkal összhang-

ban teljes mértékben együttműködnek, hogy a kijátszásból adódó problémákat kezeljék.

2. Ha bármelyik Tag úgy véli, hogy jelen Megállapodást átszállítás, más útvonalra történő terelés, a származási országra vagy helyre vonatkozó hamis nyilatkozat vagy a hivatalos dokumentumok meghamisítása útján kijátsszák és semmilyen, vagy nem megfelelő intézkedések történnek ezen kijátszás kezelésére és/vagy ellenintézkedések foganatosítására, akkor ezen Tag konzultál az érintett Taggal, illetve Tagokkal abból a célból, hogy kölcsönösen kielégítő megoldást találjanak. Az ilyen konzultációkat azonnal el kell kezdeni, és amennyiben lehetséges, 30 napon belül lefolytatni. Ha nem sikerül kölcsönösen kielégítő megoldást elérni, az ügyet bármelyik érintett Tag a TMB elé utalhatja, hogy az arra ajánlásokat tegyen.

3. A Tagok megállapodnak abban, hogy hazai törvényeikkel és eljárásaikkal összhangban megteszik a szükséges lépéseket, hogy területükön belül megelőzzék, kinyomozzák a Megállapodást kijátszó gyakorlatot, illetve, amennyiben helyénvaló, az ellen peres és/vagy közigazgatási eljárást indítanak. A Tagok megállapodnak abban, hogy hazai törvényeikkel és eljárásaikkal összhangban a jelen Megállapodás tényleges vagy állítólagos kijátszásának esetében megállapítják a vonatkozó tényállást az import, export helyén, és ahol az helyénvaló, az átszállítás helyszínein. A Tagok megállapodnak abban, hogy az ilyen, a hazai törvényekkel és előírásokkal összhangban álló együttműködés kérésre és eseti alapon magában foglalja a kijátszás azon módjainak kinyomozását, melyek a korlátozást fenntartó Taghoz irányuló, korlátozás alá eső exportot növelik; az okmányok, levelezések, jelentések és más vonatkozó információk lehetőség szerinti cseréjét és üzemeltetések és üzemi kapcsolattartások elősegítését. A Tagok törekednek arra, hogy fényt derítsenek bármely tényleges vagy állítólagos kijátszás esetének körülményeire, beleértve az érintett exportőrök és importőrök abban játszott szerepét.

4. Ahol nyomozás eredményeképpen elegendő bizonyíték áll rendelkezésre, hogy kijátszás történt (pl. bizonyíték áll rendelkezésre a valós származási országra vagy helyre és a kijátszás körülményeire vonatkozólag), a Tagok megállapodnak abban, hogy megfelelő intézkedéseket tesznek, hogy a problémát a szükséges mértékben kezeljék. Ezen intézkedések magukban foglalhatják az áru beléptetésének megtagadását, vagy ha az áru már belépett, a tényleges származási országra vagy helyre vonatkozó korlátozási szintek kiigazítását, kellő figyelemmel a tényleges körülményekre és származási ország vagy hely szerepére. Ahol bizonyíték áll rendelkezésre azon Tagok szerepére vonatkozóan, ahol az árut átszállították, ezen intézkedések magukban foglalhatják az ezekre a Tagokra vonatkozó korlátozások bevezetését. Bármely ilyen intézkedés, beleértve időzítésüket és hatókörüket, az érintett Tagok közötti kölcsönösen kielégítő megoldást célzó konzultációk megtartása után hajtható végre, valamint azt teljes körű indok-

lással be kell jelenteni a TMB-nek. Az érintett Tagok a konzultációk során a probléma más módon történő orvoslásában is megállapodhatnak. Bármilyen, ilyen alapon hozott megállapodást is be kell jelenteni a TMB-nek, és a TMB, ha megfelelőnek ítéli, ajánlásokat tehet az érintett Tagoknak. Ha kölcsönösen kielégítő megoldást nem sikerült elérni, bármely érintett Tag a TMB elé viheti az ügyet haladéktalan felülvizsgálat és ajánlás megtetele céljából.

5. A Tagok figyelembe veszik, hogy a kijátszással kapcsolatos ügyekbe belekeveredhetnek olyan szállítmányok, melyek tranzitként haladnak át egy országon vagy területen, és a tranzit helyén semmilyen változtatás vagy átalakítás nem történt rajtuk. A Tagok figyelembe veszik, hogy az ilyen tranzitületek számára az ilyen szállítmányok ellenőrzése esetleg általánosan nem megvalósítható.

6. A Tagok megállapodnak abban, hogy a rosttartalomra, mennyiségekre, az áru leírására vagy osztályozására vonatkozó hamis nyilatkozatok szintén megakadályozzák jelen Megállapodás céljának elérését. Ha bizonyíték áll rendelkezésre, hogy bármilyen hamis nyilatkozat született kijátszási célból, a Tagok megállapodnak abban, hogy a hazai törvényekkel és eljárásokkal összhangban megfelelő intézkedéseket kell tenni az érintett exportőrök vagy importőrök ellen. Ha bármelyik Tag úgy látná, hogy a jelen Megállapodást ilyen hamis nyilatkozattal kijátsszák, és semmilyen vagy nem megfelelő adminisztratív intézkedést tettek, hogy kezeljék az ilyen kijátszást és/vagy ellenintézkedéseket foganatosítsanak az ilyennel szemben, akkor ezen Tagnak haladéktalanul konzultálnia kell az érintett Taggal abból a célból, hogy kölcsönösen kielégítő megoldást találjanak. Ha nem sikerül megoldást találni, az ügyet bármely érintett Tag a TMB elé viheti, hogy az ajánlásokat tegyen. Ezen rendelkezés nem kívánja meggátolni a Tagokat abban, hogy technikai kiigazításokat tegyenek, ha a nyilatkozatokban nem szándékos hibák találhatók.

6. Cikk

1. A Tagok elismerik, hogy az átmeneti időszak alatt szükséges lehet egy specifikus védőintézkedés mechanizmus (jelen Megállapodásban a továbbiakban: átmeneti védőintézkedés) alkalmazása. Az átmeneti védőintézkedést bármelyik Tag alkalmazhatja azon termékekre, melyek a jelen Megállapodás Mellékletében található, kivéve azokat, melyek a 2. Cikk rendelkezései alapján a GATT 1994-be integrálódtak. Azoknak a Tagoknak, melyek nem tartanak fenn a 2. Cikk rendelkezései alá eső korlátozásokat, a WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított 60 napon belül bejelentik a TMB-nek, hogy fenn kívánják-e tartani a jelen Cikk rendelkezései alkalmazásának jogát, vagy sem. Azon Tagok, melyek nem fogadták el az MFA-t 1986 óta kiterjesztő Jegyzőkönyveket, a WTO Egyezmény hatálybalépését követő hat hónapon belül teszik meg a bejelentéseket. Az átmeneti védőintézkedést a lehető leg-

ritkábban kell alkalmazni, összhangban a jelen Megállapodás intézkedéseivel és a jelen Megállapodás kereteiben folyó integrációs folyamat hatékony végrehajtásával.

2. Jelen Cikk értelmében, egy Tag⁶ ténymegállapítása alapján akkor lehet védőintézkedést életbe léptetni, ha igazolásra kerül, hogy egy adott terméket olyan nagy mennyiségben importálnak a Tag területére, hogy az súlyos károkat okoz, vagy súlyos károk felléptével ténylegesen fenyeget a hasonló, és/vagy közvetlenül konkurens termékeket előállító hazai ipar számára. A súlyos kárt vagy felléptének tényleges veszélyét bizonyíthatóan az adott terméknek a teljes importon belül megnövekedett mennyiségének kell okoznia, és nem olyan egyéb tényezőknek, mint a technológiai változások vagy a fogyasztói ízlés megváltozása.

3. A súlyos kár vagy fellépte tényleges veszélyének megállapításakor — amint arra a 2. Cikkben utalás történt — a Tag megvizsgálja azon import hatásait az adott iparág helyzetére, ahogyan azok olyan idevágó közgazdasági változók módosulásaiban tükröződnek, mint az output, a termelékenység, a kapacitáskihasználás, a készletállomány, a piaci részesedés, a kivitel, a bérek, a foglalkoztatottság, a belföldi árak, a nyereség és a beruházás; de melyek egyike, akár önmagában, akár más tényezőkkel együtt, sem ad szükségyszerűen döntő útmutatást.

4. Bármely intézkedést, melyet jelen Cikk rendelkezései alapján hoztak, az érintett Tagok között kell alkalmazni. Azon Tagot vagy Tagokat, amelyeknek a 2. és 3. pontban leírt súlyos kár vagy felléptének tényleges veszélye tulajdonítható, az ilyen Tagtól vagy Tagoktól egyenként származó tényleges vagy közelgő⁷ hirtelen és számottevő importnövekedés, valamint az egyéb forrásokból származó importtal összevetett importszint, piacrészesedés és a kereskedelmi ügyletek egy összehasonlítható szintjén vett import és belföldi árak alapján kell meghatározni; ezen tényezők egyike, akár önmagában, akár más tényezőkkel együtt, sem ad szükségyszerűen döntő útmutatást. Ilyen védőintézkedés nem alkalmazható olyan Tag exportjára, melynek az adott termékbeli exportja a jelen Megállapodás szerint már korlátozás alá esik.

5. Súlyos kár vagy fellépte tényleges veszélyének a védőintézkedés bevezetésének céljából történő megállapításá-

⁶ Vámunió önálló egységként vagy egyik tagállama nevében is alkalmazhat védőintézkedést. Ha a vámunió mint önálló egység alkalmaz védőintézkedést, a jelen Megállapodás szerinti súlyos kár vagy felléptének tényleges veszélye megállapításához szükséges összes követelménynek a vámunióban mint egészben fennálló körülményeken kell alapulniuk. Ha a védőintézkedést egyik tagállam nevében alkalmazza, a súlyos kár vagy felléptének tényleges veszélye meghatározásához szükséges összes követelménynek az abban a tagállamban fennálló körülményeken kell alapulnia, és az intézkedésnek az adott tagállamra kell korlátozódnia.

⁷ Egy ilyen közelgő növekedésnek mérhetőnek kell lennie, és nem állapítható meg a létezése állítás, feltételezés vagy a pusztán lehetőség felmerülése, pl. az exportőr Tagnál megtalálható termelési kapacitás megléte alapján.

nak érvényességi időtartama, nem lépheti túl a kezdeti bejelentéstől számított 90 napot, amint azt a 7. pont tartalmazza.

6. Az átmeneti védőintézkedés alkalmazása során különös figyelmet kell fordítani az exportőr Tagok érdekeire, a következők szerint:

a) a legkevésbé fejlett fejlődő ország Tagoknak jelentősen kedvezőbb elbánást kell nyújtani, mint amelyet ezen pontban megjelölt egyéb ország Tagok csoportjainak nyújtanak, lehetőleg minden elemében, de legalább az általános feltételek tekintetében;

b) azon Tagoknak, melyeknek teljes textil és ruházati exportmennyisége a többi Tag teljes exportmennyiségével összehasonlítva kicsi, és csak alacsony százalékban részesülnek az adott terméknek az importőr Taghoz irányuló teljes importjából, a 8., 13. és 14. pontban megadott gazdasági mutatók megállapításakor megkülönböztetett és kedvezőbb elbánást kell nyújtani. Ezen szállítók az 1. Cikk 2. és 3. pontjának megfelelően különös figyelemben részesülnek kereskedelmük fejlesztésének jövőbeli lehetőségei, és annak szükségessége kapcsán, hogy kereskedelmi mennyiségű importot engedélyezzenek tőlük;

c) az olyan gyapjútermelő fejlődő ország Tagtól származó gyapjútermékek esetében, melyek gazdasága, valamint textil és ruházati kereskedelme a gyapjúszelettől függ, melyek teljes textil és ruházati exportja majdnem kizárólag gyapjútermékekből tevődik össze, és amelyek textil és ruházati kereskedelmének nagysága az importőr Tagok piacain viszonylag kicsi, ezen Tagok exportálási szükségleteire különös figyelmet kell fordítani a kvótaszintek, növekedési ütemek és rugalmasság mérlegelésénél;

d) kedvezőbb elbánást kell biztosítani egy Tag azon, textil és ruházati termékekből álló, reimportja számára, melyeket ez a Tag egy másik Taghoz exportált feldolgozásra és az azt követő visszaszállításra, amint azt az importőr Tag törvényei és gyakorlata meghatározza, és ami kielégítő ellenőrző és igazoló eljárások alá van vetve, ha ezen termékek olyan Tagtól kerülnek behozatalra, melynek ez a fajta kereskedelem teljes textil és ruházati exportjának jelentős hányadát képviseli.

7. Az a Tag, mely védőintézkedés bevezetését tervezi, konzultációt kezdeményez azzal a Taggal vagy Tagokkal, melyeket ez az intézkedés érintene. A konzultációra való felkéréshez a lehető legfrissebb, specifikus és vonatkozó tényszerű információkat kell csatolni, különösen a következők vonatkozásában:

a) a 3. pontban hivatkozott tényezők, melyek alapján az intézkedést hozó Tag a súlyos kárt, vagy felléptének tényleges veszélyét megállapította, és

b) a 4. pontban hivatkozott tényezők, melyek alapján a Tag védőintézkedést készül bevezetni az érintett Tag vagy Tagok vonatkozásában.

A jelen Cikk alapján tett felkérést illetően az információnak a lehető leghamarább a termelés beazonosítható szegmensére és a 8. pontban megjelölt referencia időszak-

ra kell vonatkoznia. Az intézkedést hozó Tag jelzi azt a meghatározott szintet is, melyre a szóban forgó terméknek az érintett Tagtól vagy Tagoktól történő importját korlátozni tervezi; ez a szint nem lehet alacsonyabb a 8. pontban megjelölt szintnél. A konzultációt kérő Tag ezzel egyidejűleg értesíti a TMB Elnökét a konzultációkérésről, beleértve a 3. és 4. pontban kiemelt tényszerű adatokat a javasolt korlátozási szinttel együtt. Az Elnök informálja a TMB tagjait a konzultációkérésről, megjelölve a kérelmező Tagot, a szóban forgó terméket és a kérést kézhez kapó Tagot. Az érintett Tag vagy Tagok haladéktalanul válaszolnak a felkérésre és a konzultációkat késedelem nélkül megtartják, valamint rendszerint a felkérés kézhezvételétől számított 60 napon belül befejezik.

8. Ha a konzultáció során kölcsönös az egyetértés abban, hogy a helyzet korlátozás bevezetését teszi szükségessé az érintett Tagból vagy Tagokból származó adott termék exportjára, a korlátozás szintjét nem lehet a konzultáció kérését megelőzően két hónappal végetért tizenkét hónapos időszak alatti, az érintett Tagból származó export vagy import tényleges szintjénél alacsonyabban meghatározni.

9. A megállapodás szerinti korlátozó intézkedés részleteiről a megegyezés megszületését követő 60 napon belül értesíteni kell a TMB-t. A TMB határozza meg, hogy a megállapodás igazolható-e a jelen Cikk rendelkezései alapján. A TMB-nek megállapításának megtételéhez rendelkeznie kell a TMB Elnöke számára eljuttatott, a 7. pontban hivatkozott tényszerű adatokkal, valamint bármely más, az érintett Tagok által nyújtott vonatkozó információval. A TMB olyan ajánlásokat tehet az érintett Tagoknak, amelyeket helyénvalónak ítélt.

10. Ha azonban a konzultációra való felkérés kézhezvételétől számított 60 nap letelte után sem született megállapodás a Tagok között, az a Tag, amely a védőintézkedés bevezetését tervezte, alkalmazhatja a korlátozást az import vagy export időpontja alapján a jelen Cikk rendelkezéseivel összhangban a konzultáció 60 napos időszaka utáni 30 napon belül, és ezzel egy időben ezen Tag a TMB elé viheti az ügyet. A Tagok bármelyike előtt nyitva áll, hogy az ügyet a 60 napos időszak lejárta előtt a TMB elé utalja. Bármelyik esetben a TMB haladéktalanul lefolytatja az ügy vizsgálatát, beleértve a súlyos kár vagy fellépte tényleges veszélyének és okainak megállapítását, és 30 napon belül megfelelő ajánlásokat tesz az érintett Tagoknak. Az ilyen vizsgálatok lefolytatásához a TMB-nek rendelkeznie kell a TMB Elnöke számára eljuttatott, a 7. pontban hivatkozott tényszerű adatokkal, valamint bármely más, az érintett Tagok által nyújtott vonatkozó információval.

11. Rendkívüli és kritikus körülmények között, mikor a késedelem nehezen korrigálható károkat okozna, a 10. pontban foglalt intézkedés ideiglenesen életbe léptethető azzal a feltétellel, hogy a konzultációra való felkérés és a TMB-nek való bejelentés az intézkedés bevezetésétől számított öt munkanapon belül megtörténik. Abban

az esetben, ha a konzultációk nem hoznak megegyezést, a TMB-nek a konzultációk befejeztekor, de mindenképpen legkésőbb az intézkedés végrehajtásának napját követő 60 napon belül be kell jelenteni. A TMB haladéktalanul lefolytatja az ügy vizsgálatát és 30 napon belül ajánlásokat tesz az érintett Tagoknak. Abban az esetben, ha a konzultációk mégis megállapodásra vezetnek, a Tagok bejelentést tesznek a TMB-nek annak létrejöttékor, de mindenképpen legkésőbb az intézkedés végrehajtását követő 90 napon belül. A TMB olyan ajánlásokat tehet az érintett Tagoknak, amelyeket helyénvalónak ítélt.

12. A jelen Cikk alapján életbe léptetett intézkedéseket egy Tag fenntarthatja

a) három évre kiterjedően hosszabítás nélkül, vagy

b) a terméknek a GATT 1994-be való integrálásáig, amelyik elsőként következik be.

13. Ha a korlátozó intézkedés egy évnél hosszabb ideig marad érvényben, akkor a következő évekre vonatkozó szint az első évre meghatározott szint legalább évi 6%-os növekedési ütemmel emelt szintje lesz, hacsak másként nem igazolták a TMB-nek. Az illető termék korlátozási szintje két egymást követő év esetében bármelyik évben túlléphető 10%-os carry forward⁸-dal és/vagy carryoverrel, melyben a carry forward nem képviselhet 5%-nál többet. Semmilyen mennyiségi korlátozás nem hozható a carryover, a carry forward és a 14. pont rendelkezésének kombinált alkalmazására.

14. Ha egy Tag adott másik országból származó egynél több termékre tart fenn a jelen Cikk alapján korlátozást, akkor a megállapodás szerinti korlátozási szint a jelen Cikk rendelkezéseinek megfelelően mindegyik termék vonatkozásában 7%-kal túlléphető, feltéve hogy a korlátozás alá eső export teljes mennyisége nem lépi túl a jelen Cikk alapján ily módon korlátozott termékekre vonatkozó szintek megállapodás szerinti közös mértékegység alapján képzett összegét. Ahol ezen termékek korlátozásának időszakai nem esnek egybe egymással, ezen rendelkezést bármely egymást átfedő időszakra időarányosan kell alkalmazni.

15. Ha egy termékre a jelen Cikk alapján védőintézkedést alkalmaznak olyan esetben, amikor az adott termékre korábban az MFA alapján, a WTO Megállapodás hatálybalépését megelőző 12 hónapos időszakban, vagy a jelen Megállapodás 2. vagy 6. Cikke alapján valamely korlátozás volt érvényben, az új korlátozási szint a 8. pontban meghatározott szint lesz, kivéve, ha az új korlátozás

a) a korábbi korlátozás eltörléséről szóló 2. Cikk 15. pontjában hivatkozott bejelentés napjától számított egy éven belül, vagy

⁸ carry forward — előzetes szállítások a következő évi kvóta terhére, carryover — az adott évben ki nem használt kvótának a következő évi kvótára történő átvitele (a ford.).

b) az MFA vagy a jelen Cikk rendelkezéseinek értelmében életbe léptetett korábbi korlátozás megszüntetésétől számított egy éven belül

lép hatályba, mely esetben a korlátozás szintje nem lehet alacsonyabb mint

(i) annak az utolsó 12 hónapos időszak korlátozási szintje, mely alatt a termék korlátozás alatt állt, vagy

(ii) a jelen Cikk 8. pontjában megadott korlátozási szint.

16. Ha egy Tag, amely nem tart fenn a 2. Cikk alapján korlátozást, úgy dönt, hogy alkalmaz ilyet a jelen Cikk rendelkezéseinek értelmében, akkor megfelelő rendelkezéseket hoz, amelyekkel:

a) teljeskörűen figyelembe vesz olyan tényezőket, mint az export- és importügyletekben szokásos rendes kereskedelmi gyakorlat alapján megállapított áruosztályozás és mennyiségi egységek, mind a szálösszetételt, mind hazai piacának azonos szegmenséért folytatott verseny feltételeit illetően, valamint

b) óvakodnak a túlkategorizálástól.

A 7. vagy 11. pont szerinti konzultációkérés az ilyen intézkedésekre vonatkozó összes információt tartalmazza.

7. Cikk

1. Az integrációs folyamat részeként, és hivatkozással az Uruguay-i Forduló eredményeként a Tagok által vállalt meghatározott kötelezettségekre, minden Tag olyan intézkedéseket hoz, amelyek szükségesek lehetnek a GATT 1994 szabályai és fegyelme betartásához, hogy

a) jobb piacrajutási lehetőségeket érjenek el a textil és ruházati termékek esetében olyan intézkedések alkalmazásán keresztül, mint a vámcsökkentések és lekötések, a vámonkívüli korlátozások csökkentése vagy eltörlése és a vám, az adminisztratív, illetve az engedélyezési formalitások megkönnyítése;

b) a tisztességes és méltányos kereskedelmi feltételekre vonatkozó politikák alkalmazását biztosítsák, melyek olyan területeken érintik a textil és ruházati szektort, mint a dömping- és antidömpingszabályok és eljárások, szubvenciók és kiegyenlítő intézkedések, valamint a szellemi tulajdonjogok védelme; és

c) a textil és ruházati szektoron belüli importellenes diszkriminációt elkerüljék, amikor az általános kereskedelempolitikai célok elérését segítő intézkedéseket hoznak.

Ezen intézkedések nem sérthetik a Tagoknak a GATT 1994 alapján fennálló jogait és kötelezettségeit.

2. A Tagok az 1. pontban megjelölt intézkedéseket, amelyek kihatással vannak a jelen Megállapodás végrehajtására, bejelentik a TMB-nek. Amennyiben ezeket már más WTO testületnek bejelentették, akkor az eredeti bejelentésre hivatkozó összefoglalás is elegendő, hogy ezen pont követelményeit kielégítse. Bármely Tag számára nyitva áll a lehetőség, hogy ellenbejelentést tegyen a TMB-nek.

3. Ha bármely Tag úgy ítéli meg, hogy egy másik Tag nem tette meg a 1. pontban megjelölt intézkedéseket, és ezáltal a jelen Megállapodás szerinti jogok és kötelezettségek egyensúlya felborul, az ügyet az illetékes WTO testület elé viheti és informálhatja a TMB-t. A WTO testület bármely ezt követően tett megállapításai vagy következtetései a TMB által készített átfogó jelentés részét képezik.

8. Cikk

1. Annak érdekében, hogy ellenőrizzék a jelen Megállapodás végrehajtását, hogy a jelen Megállapodás rendelkezéseinek alapján hozott intézkedéseket és azoknak a jelen Megállapodással való összehangját vizsgálhassák, és hogy a jelen Megállapodásban kifejezetten előírt intézkedéseket végrehajtsák, a Textil Megfigyelő Testület (TMB) ezennel megalakul. A TMB egy elnökből és tíz tagból áll. Tagsága kiegyensúlyozott, széleskörűen képviseli a Tagokat, biztosítva a tagok megfelelő időközönként történő cserélődését. A TMB tagokat az Árukereskedelmi Tanács által kijelölt Tagok nevezik ki, akik feladatkörüket személyre szóló megbízás alapján látják el.

2. A TMB kialakítja saját működési eljárásait. Egyetértés van arról azonban, hogy a TMB-n belüli konszenzus nem kívánja meg azon Tagok által kinevezett tagok beleegyezését és egyetértését, amelyek a TMB felülvizsgálata alatt álló, még el nem döntött ügyben érintettek.

3. A TMB állandó szervezetnek tekintendő és szükség szerint ülésezik, hogy teljesíteni tudja a jelen Megállapodás szerint meghatározott feladatkörét. A Tagok által, a jelen Megállapodás vonatkozó Cikkei alapján benyújtott bejelentések és információk alapján végzi munkáját, mely információk kiegészülhetnek bármilyen egyéb további információval vagy szükséges részlettel, amelyeket a Tagok szolgáltatnak, vagy amelyekről a TMB úgy dönt, hogy kéri tőlük. A TMB támaszkodhat a más WTO testületektől származó bejelentésekre és jelentésekre, valamint más, megfelelőnek ítélt forrásokra is.

4. A Tagok megfelelő konzultációs lehetőséget biztosítanak egymás számára a jelen Megállapodás működését érintő bármely ügyet illetően.

5. A jelen Megállapodás által előírt bilaterális konzultációkon kölcsönösen egyetértéssel bíró megoldás hiányában a TMB bármelyik Tag kérésére, az úgy alapos és haladéktalan kivizsgálását követően, ajánlásokat tesz az érintett Tagoknak.

6. Bármely Tag kérésére a TMB haladéktalanul felülvizsgál bármilyen adott ügyet, amelyről az adott Tag úgy ítéli meg, hogy az a jelen Megállapodás alapján érdekeit sérti, és amely esetében a Tag és az érintett Tag vagy Tagok közötti konzultációk nem hoztak kölcsönösen kielégítő

megoldást. Ilyen ügyekben a TMB olyan észrevételeket tehet, amelyeket az érintett Tag számára és a 11. pontban leírt felülvizsgálat céljaira megfelelőnek ítél.

7. Mielőtt a TMB kialakítja ajánlásait vagy észrevételeit, kéri azon Tagok részvételét, amelyek közvetlenül érintettek lehetnek a szóban forgó ügyben.

8. Bármikor, ha a TMB-t ajánlások tételére vagy tény-megállapításra kérik fel, akkor az ezt lehetőleg 30 napon belül teszi meg, hacsak a jelen Megállapodás alapján más időtartam nem lett kijelölve. Minden így született ajánlást vagy megállapítást közölni kell a közvetlenül érintett Tagokkal. Mindezen ajánlásokat vagy megállapításokat közölni kell az Árukereskedelmi Tanáccsal is, tájékoztatás céljából.

9. A Tagok törekszenek a TMB ajánlásainak teljes körű elfogadására; a TMB megfelelő felügyeletet gyakorol ezen ajánlások végrehajtása fölött.

10. Ha egy Tag úgy ítéli meg, hogy nem képes a TMB ajánlásainak megfelelni, ennek okait közli a TMB-vel az ajánlások kézhezvételétől számított egy hónapon belül. A megadott okok alapos megvizsgálását követően a TMB haladéktalanul további olyan ajánlásokat ad ki, melyeket helyénvalónak ítél. Ha ezen további ajánlások kiadása után is megoldatlan marad az ügy, bármelyik Tag a Vitarendezési Testület elé viheti az ügyet és hivatkozhat a GATT 1994 XXIII. Cikkének 2. pontjára, valamint a Vitarendezésről szóló Egyetértés vonatkozó rendelkezéseire.

11. Annak érdekében, hogy jelen Megállapodás végrehajtását felügyelje, az Árukereskedelmi Tanács minden egyes integrációs szakasz vége előtt egy átfogó felülvizsgálati eljárást folytat le. A TMB, hogy segítse ezen felülvizsgálatot, legkésőbb öt hónappal minden egyes szakasz vége előtt átfogó jelentést továbbít az Árukereskedelmi Tanácsnak, mely a jelen Megállapodásnak a felülvizsgálat alatt álló szakaszban való végrehajtásáról szól, különösen az integrációs folyamatot, az átmeneti védőintézkedés mechanizmusa alkalmazását és a GATT 1994 szabályainak és fegyelmének — ahogyan ezeket a 2., 3., 6. és 7. Cikk meghatározza — alkalmazását illető ügyekben. A TMB átfogó jelentése az általa az Árukereskedelmi Tanács részére helyénvalónak ítélt ajánlásokat is tartalmazhatja.

12. Az általa folytatott felülvizsgálat fényében az Árukereskedelmi Tanács konszenzus alapján, általa megfelelőnek ítélt döntéseket hoz, hogy biztosítsa, hogy a jelen Megállapodásban megtestesülő jogok és kötelezettségek egyensúlya ne sérüljön. A 7. Cikkben hivatkozott ügyekkel kapcsolatos bármely esetlegesen felmerülő vita megoldásának érdekében a Vitarendezési Testület a 9. Cikkben kijelölt végső időpont sérelme nélkül engedélyezheti a 2. Cikk 14. pontjának kiigazítását a soron következő szakasz felülvizsgálata céljából bármely olyan Tagot illetően, amelyről úgy találja, hogy az nem tesz eleget jelen Megállapodás szerinti kötelezettségeinek.

9. Cikk

A jelen Megállapodást és az abban foglalt minden korlátozást a WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított 121. hónap első napján el kell törölni, mely napon a textil és ruházati szektor teljes mértékben integrálódik a GATT 1994-be. A jelen Megállapodás meghosszabbítása nem lehetséges.

Melléklet

a Textil és Ruházati Megállapodáshoz

A jelen Megállapodás hatálya alá tartozó termékek listája

1. A jelen Melléklet felsorolja a Harmonizált Árumegnevezési és Kódrendszer (HS) kódjai által hatszámjegyű szinten meghatározott textil és ruházati termékeket.

2. A 6. Cikk rendelkezései szerinti védőintézkedések adott textil és ruházati termékekre, nem pedig önmagukban a HS sorok alapján kell meghozni.

3. A jelen Megállapodás 6. Cikkének rendelkezései szerinti védőintézkedések nem alkalmazhatók:

a) fejlődő ország Tagok háziipari kéziszővött szövet vagy ilyen kéziszővött szövetből kézzel készült háziipari termékei vagy hagyományos népi kézműipari textil és ruházati termékei exportjára, feltéve, hogy az ilyen termékeket az érintett Tagok között létrehozott rendelkezések szerint megfelelően igazolták;

b) hagyományos kereskedelemben részt vevő textiltermékekre, melyek kereskedelmileg lényeges mennyiségben 1982 előtt a nemzetközi kereskedelemben részt vettek, mint például táskák, zsákok, szőnyeg fonákdoldal kikészítések, kötéláru, bőrdöngök, gyékényfonatok, gyékényszőnyeg és szőnyegek, melyek tipikusan olyan rostokból készültek, mint a juta, a kókuszrost, a szizál, a manilakender, maguey, valamint a henequen;

c) tisztaselyemből készült termékekre.

Ilyen termékekre a GATT 1994 XIX Cikkének rendelkezései alkalmazandók, ahogyan azokat a Védőintézkedésről szóló Megállapodás értelmezi.

A Harmonizált Árumegnevezési és Kódrendszer (HS) nomenklatúrája XI. Áruosztályában (textilipari alanyagok és textílaruk) szereplő termékek

HS szám	Termékmegnevezés
	50. Árucsoport
	Selyem
5004.00	Selyemfonal, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű és a selyemhulladékból készült fonál kivételével

HS szám	Termékmegnevezés	HS szám	Termékmegnevezés
5005.00	Fonal selyemhulladékból, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5111.11	Legalább 85 tömeg% gyapjút vagy finom állati szórt tartalmazó szövet kártolt gyapjúból vagy kártolt finom állati szórból, legalább 300 gr/m ²
5006.00	Fonal selyemből és selyemhulladékból, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésben; selyemhernyó bél	5111.19	Legalább 85 tömeg% gyapjút vagy finom állati szórt tartalmazó szövet kártolt gyapjúból vagy kártolt finom állati szórból, legfeljebb 300 gr/m ²
5007.10	Szövet burettselemből, mns ⁹	5111.20	Legalább 85 tömeg% gyapjút vagy finom állati szórt tartalmazó kártolt gyapjúból vagy kártolt finom állati szórból, mesterséges vagy szintetikus végtelen szállal kevert szövet
5007.20	Más szövet legalább 85 tömeg% selyem vagy selyemhulladék- (a burettselem kivételével) tartalommal	5111.30	Legalább 85 tömeg% gyapjút vagy finom állati szórt tartalmazó kártolt gyapjúból vagy kártolt finom állati szórból, mesterséges vagy szintetikus vágott szállal kevert szövet.
5007.90	Tiszta selyemszövet	5111.90	Legalább 85 tömeg% gyapjút vagy finom állati szórt tartalmazó szövet kártolt gyapjúból vagy kártolt finom állati szórból, mns
	51. Árucsoport	5112.11	Legalább 85 tömeg% gyapjút vagy finom állati szórt tartalmazó szövet, fésűsgyapjúból vagy fésűs finom állati szórból, legfeljebb 200 gr/m ² tömegű
	<i>Gyapjú, finom és durva állati szőr; lószőr, fonal és szövet</i>	5112.19	Legalább 85 tömeg% gyapjút vagy finom állati szórt tartalmazó szövet, fésűsgyapjúból vagy fésűs finom állati szórból, legalább 200 gr/m ² tömegű
5105.10	Kártolt gyapjú	5112.20	Legfeljebb 85 tömeg% gyapjút vagy finom állati szórt tartalmazó szövet, fésűsgyapjúból vagy fésűs finom állati szórból, mesterséges vagy szintetikus végtelen szállal kevert
5105.21	Fésült gyapjú darabokban	5112.30	Legfeljebb 85 tömeg% gyapjút vagy finom állati szórt tartalmazó szövet, fésűsgyapjúból vagy fésűs finom állati szórból, mesterséges vagy szintetikus vágott szállal kevert
5105.29	Fésűsgyapjú és más fésült gyapjú, kivéve a fésült gyapjút darabokban	5112.90	Legfeljebb 85 tömeg% gyapjút vagy finom állati szórt tartalmazó szövet, fésűsgyapjúból vagy fésűs finom állati szórból, mns
5105.30	Kártolt vagy fésült finom állati szőr	5113.90	Szövet durva állati szórból vagy lószórból
5106.10	Kártolt gyapjúfonal, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, legalább 85 tömeg% gyapjútartalommal		52. Árucsoport
5106.20	Kártolt gyapjúfonal, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, 85 tömeg%-nál kevesebb gyapjútartalommal		<i>Pamut</i>
5107.10	Fésűsgyapjú fonal, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, legalább 85 tömeg% gyapjútartalommal	5204.11	Pamut varrocérna, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal
5107.20	Fésűsgyapjú fonal, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, 85 tömeg%-nál kevesebb gyapjútartalommal	5204.19	Pamut varrocérna, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, kevesebb mint 85 tömeg% pamuttartalommal
5108.10	Finom állati szórból készült kártolt fonal, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5204.20	Pamut varrocérna, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésben
5108.20	Finom állati szórból készült fésűs fonal, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével		
5109.10	Gyapjúból és finom állati szórból készült fonal, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésben, legalább 85 tömeg% gyapjú vagy finom állati szőr tartalommal		
5109.90	Gyapjúból és finom állati szórból készült fonal, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésben, kevesebb mint 85 tömeg% gyapjú vagy finom állati szőr tartalommal		
5110.00	Durva állati szórból vagy lószórból készült fonal		

⁹ mns — máshová nem sorolt.

HS szám	Termékmegnevezés	HS szám	Termékmegnevezés
5205.11	Egyágú pamutfonal, nem fésült rostból, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, legalább 714,29 dtex finomsági számmal, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5205.32	Több egyágú szálból sodort vagy cérnázott pamutfonal, nem fésült rostból, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma 714,29 és 232,56 dtex között, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5205.12	Egyágú pamutfonal, nem fésült rostból, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, 714,29, illetve 232,56 dtex között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5205.33	Több egyágú szálból sodort vagy cérnázott pamutfonal, nem fésült rostból 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma legalább 232,56 és 192,31 dtex között, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5205.13	Egyágú pamutfonal, nem fésült rostból, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, 232,56 és 192,31 dtex finomsági szám között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5205.34	Több egyágú szálból sodort vagy cérnázott pamutfonal, nem fésült rostból, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma 192,31 és 125 dtex között, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5205.14	Egyágú pamutfonal, nem fésült rostból, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, 192,31 és 125 dtex finomsági szám között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5205.35	Több egyágú szálból sodort vagy cérnázott pamutfonal, nem fésült rostból, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma legfeljebb 125 dtex, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5205.15	Egyágú pamutfonal, nem fésült rostból, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, 125 dtex finomsági szám alatt, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5205.41	Több egyágú szálból sodort vagy cérnázott pamutfonal, fésült rostból, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma legalább 714,29 dtex, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5205.21	Egyágú pamutfonal, fésült rostból, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, legalább 714,29 dtex finomsági számú, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5205.42	Több egyágú szálból sodort vagy cérnázott pamutfonal, fésült rostból, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma 714,29 és 232,56 dtex között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5205.22	Egyágú pamutfonal, fésült rostból, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, 714,29, illetve 232,56 dtex között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5205.43	Több egyágú szálból sodort vagy cérnázott pamutfonal, fésült rostból, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma 232,56 és 192,31 dtex között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5205.23	Egyágú pamutfonal, fésült rostból, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, 232,56 és 192,31 dtex finomsági szám között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5205.44	Több egyágú szálból sodort vagy cérnázott pamutfonal, fésült rostból, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma 192,31 és 125 dtex között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5205.24	Egyágú pamutfonal, fésült rostból, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, 192,31 és 125 dtex finomsági szám között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5205.45	Több egyágú szálból sodort vagy cérnázott pamutfonal fésült rostból, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma legfeljebb 125 dtex, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5205.25	Egyágú pamutfonal, fésült rostból, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, 125 dtex finomsági szám alatt, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével		
5205.31	Több egyágú szálból sodort vagy cérnázott pamutfonal, nem fésült rostból, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma legalább 714,29 dtex, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns		

HS szám	Termékmegnevezés	HS szám	Termékmegnevezés
5206.11	Egyágú pamutfonal, nem fésült rostból, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma legalább 714,29 dtex, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5206.32	Több egyágú szálból sodrott vagy cérnázott fonal, nem fésült rostból, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma 714,29 és 232,56 dtex között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5206.12	Egyágú pamutfonal, nem fésült rostból, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma 714,29 és 232,56 dtex között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5206.33	Több egyágú szálból sodrott vagy cérnázott fonal, nem fésült rostból, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma 232,56 és 192,31 dtex között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5206.13	Egyágú pamutfonal, nem fésült rostból, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma 232,56 és 192,31 dtex között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5206.34	Több egyágú szálból sodrott vagy cérnázott fonal, nem fésült rostból, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma legfeljebb 192,31 és 125 dtex között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5206.14	Egyágú pamutfonal, nem fésült rostból, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma 192,31 és 125 dtex között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5206.35	Több egyágú szálból sodrott vagy cérnázott fonal, nem fésült rostból, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma legfeljebb 125 dtex, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5206.15	Egyágú pamutfonal, nem fésült rostból, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma legfeljebb 125 dtex, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5206.41	Több egyágú szálból sodrott vagy cérnázott fonal, fésült rostból, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma legalább 714,29 dtex, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5206.21	Egyágú fonal, fésült rostból, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma legalább 714,29 dtex, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5206.42	Több egyágú szálból sodrott vagy cérnázott fonal, fésült rostból, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma 714,29 és 232,56 dtex között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5206.22	Egyágú fonal, fésült rostból, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma 714,29 és 232,56 dtex között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5206.43	Több egyágú szálból sodrott vagy cérnázott fonal, fésült rostból, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma 232,56 és 192,31 dtex között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5206.23	Egyágú fonal, fésült rostból, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma 232,56 és 192,31 dtex között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5206.44	Több egyágú szálból sodrott vagy cérnázott fonal, fésült rostból, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma 192,31 és 125 dtex között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5206.24	Egyágú fonal, fésült rostból, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma 192,31 és 125 dtex között, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5206.45	Több egyágú szálból sodrott vagy cérnázott fonal, fésült rostból, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma legfeljebb 125 dtex, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5206.25	Egyágú fonal, fésült rostból, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma legfeljebb 125 dtex, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5207.10	Pamutfonal a varrócérna kivételével, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5206.31	Több egyágú szálból sodrott vagy cérnázott fonal, nem fésült rostból, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, finomsági száma legalább 714,29 dtex, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns		

HS szám	Termékmegnevezés	HS szám	Termékmegnevezés
5207.90	Pamutfonal a varrócérna kivételével, legfeljebb 85 tömeg% pamuttartalommal, a kiskereskedelemben szokásos kiszerezésben	5208.51	Vászonkötésű szövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, legfeljebb 100 gr/m ² , nyomott
5208.11	Vászonkötésű pamutszövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, legfeljebb 100 gr/m ² , fehérítetlen	5208.52	Vászonkötésű szövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, 100 gr/m ² és 200 gr/m ² között, nyomott
5208.12	Vászonkötésű pamutszövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, legfeljebb 100 gr/m ² , és 200 gr/m ² között, fehérítetlen	5208.53	Sávolykötésű szövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, legfeljebb 200 gr/m ² , nyomott
5208.13	Sávolykötésű pamutszövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, legfeljebb 200 gr/m ² , fehérítetlen	5208.59	Másféle szövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, legfeljebb 200 gr/m ² , nyomott, mns
5208.19	Másféle szövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, legfeljebb 200 gr/m ² , fehérítetlen, mns	5209.11	Vászonkötésű pamutszövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, több mint 200 gr/m ² , fehérítetlen
5208.21	Vászonkötésű pamutszövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, legfeljebb 100 gr/m ² , fehérített	5209.12	Sávolykötésű szövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, több mint 200 gr/m ² , fehérítetlen
5208.22	Vászonkötésű pamutszövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, 100 gr/m ² és 200 gr/m ² között, fehérített	5209.19	Másféle szövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, több mint 200 gr/m ² , fehérítetlen, mns
5208.23	Sávolykötésű szövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, legfeljebb 200 gr/m ² , fehérített	5209.21	Vászonkötésű pamutszövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, több mint 200 gr/m ² , fehérített
5208.29	Másféle szövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, legfeljebb 200 gr/m ² , fehérített, mns	5209.22	Sávolykötésű pamutszövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, több mint 200 gr/m ² , fehérített
5208.31	Vászonkötésű pamutszövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, legfeljebb 100 gr/m ² , festett	5209.29	Másféle szövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, több mint 200 gr/m ² , fehérített, mns
5208.32	Vászonkötésű pamutszövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, 100 gr/m ² és 200 gr/m ² között, festett	5209.31	Vászonkötésű pamutszövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, több mint 200 gr/m ² , festett
5208.33	Sávolykötésű pamutszövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, legfeljebb 200 gr/m ² , festett	5209.32	Sávolykötésű pamutszövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, több mint 200 gr/m ² , festett
5208.39	Másféle szövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, legfeljebb 200 gr/m ² , festett, mns	5209.39	Másféle szövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, több mint 200 gr/m ² , festett, mns
5208.41	Különböző színű fonalakból szőtt vászonkötésű pamutszövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, legfeljebb 100 gr/m ²	5209.41	Különböző színű fonalakból szőtt vászonkötésű szövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, több mint 200 gr/m ²
5208.42	Különböző színű fonalakból szőtt vászonkötésű szövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, 100 gr/m ² és 200 gr/m ² között	5209.42	Denim szövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, több mint 200 gr/m ²
5208.43	Különböző színű fonalakból szőtt sávolykötésű szövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, legfeljebb 200 gr/m ²	5209.43	Denim szöveten kívüli, különböző színű fonalakból szőtt, más sávolykötésű szövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, több mint 200 gr/m ²
5208.49	Különböző színű fonalakból szőtt sávolykötésű szövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, legfeljebb 200 gr/m ² , mns	5209.49	Másféle szövet, különböző színű fonalakból szőtt, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, több mint 200 gr/m ² , mns

HS szám	Termékmegnevezés	HS szám	Termékmegnevezés
5209.51	Vászonkötésű pamutszövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, több mint 200 gr/m ² , nyomott	5210.42	Különböző színű fonalakból szőtt, sávolykötésű pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, szintetikus vagy mesterséges szállal keverve, legfeljebb 200 gr/m ²
5209.52	Sávolykötésű szövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, több mint 200 gr/m ² , nyomott	5210.49	Másféle különféle színű fonalakból szőtt pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, szintetikus vagy mesterséges szállal keverve, legfeljebb 200 gr/m ² , mns
5209.59	Másféle szövet, legalább 85 tömeg% pamuttartalommal, több mint 200 gr/m ² , nyomott, mns	5210.51	Vászonkötésű pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, szintetikus vagy mesterséges szállal keverve, legfeljebb 200 gr/m ² , nyomott
5210.11	Vászonkötésű pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, szintetikus vagy mesterséges szállal keverve, legfeljebb 200 gr/m ² , fehérítetlen	5210.52	Sávolykötésű pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, szintetikus vagy mesterséges szállal keverve, legfeljebb 200 gr/m ² , nyomott
5210.12	Sávolykötésű pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, szintetikus vagy mesterséges szállal keverve, legfeljebb 200 gr/m ² , fehérítetlen	5210.59	Másféle pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, szintetikus vagy mesterséges szállal keverve, legfeljebb 200 gr/m ² , nyomott, mns
5210.19	Másféle pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, szintetikus vagy mesterséges szállal keverve, legfeljebb 200 gr/m ² , fehérítetlen, mns	5211.11	Vászonkötésű pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, mesterséges vagy szintetikus szállal keverve, több mint 200 gr/m ² , fehérítetlen
5210.21	Vászonkötésű pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, szintetikus vagy mesterséges szállal keverve, legfeljebb 200 gr/m ² , fehérített	5211.12	Sávolykötésű pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, mesterséges vagy szintetikus szállal keverve, több mint 200 gr/m ² , fehérítetlen
5210.22	Sávolykötésű pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, szintetikus vagy mesterséges szállal keverve, legfeljebb 200 gr/m ² , fehérített	5211.19	Másféle pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, mesterséges vagy szintetikus szállal keverve, több mint 200 gr/m ² , fehérítetlen, mns
5210.29	Másféle szövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, szintetikus vagy mesterséges szállal keverve, legfeljebb 200 gr/m ² , fehérített, mns	5211.21	Vászonkötésű pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, mesterséges vagy szintetikus szállal keverve, több mint 200 gr/m ² , fehérített
5210.31	Vászonkötésű pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, szintetikus vagy mesterséges szállal keverve, legfeljebb 200 gr/m ² , festett	5211.22	Sávolykötésű pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, mesterséges vagy szintetikus szállal keverve, több mint 200 gr/m ² , fehérített
5210.32	Sávolykötésű pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, szintetikus vagy mesterséges szállal keverve, legfeljebb 200 gr/m ² , festett	5211.29	Másféle pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, mesterséges vagy szintetikus szállal keverve, több mint 200 gr/m ² , fehérített, mns
5210.39	Másféle szövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, szintetikus vagy mesterséges szállal keverve, legfeljebb 200 gr/m ² , festett, mns	5211.31	Vászonkötésű pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, mesterséges vagy szintetikus szállal keverve, több mint 200 gr/m ² , festett
5210.41	Különböző színű fonalakból szőtt, vászonkötésű pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, szintetikus vagy mesterséges szállal keverve, legfeljebb 200 gr/m ²	5211.32	Sávolykötésű pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, mesterséges vagy szintetikus szállal keverve, több mint 200 gr/m ² , festett

HS szám	Termékmegnevezés	HS szám	Termékmegnevezés
5211.39	Másféle pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, mesterséges vagy szintetikus szállal keverve, több mint 200 gr/m ² , festett, mns		
5211.41	Különféle színű fonalakból szőtt, vászonkötésű pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, mesterséges vagy szintetikus szállal keverve, több mint 200 gr/m ²		
5211.42	Denim szövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, mesterséges vagy szintetikus szállal keverve, több mint 200 gr/m ²		
5211.43	Különféle színű fonalakból szőtt sávolykötésű pamutszövet, a denim kivételével 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, mesterséges vagy szintetikus szállal keverve, több mint 200 gr/m ²		
5211.49	Különféle színű fonalakból szőtt másféle pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, mesterséges vagy szintetikus szállal keverve, több mint 200 gr/m ² , mns		
5211.51	Vászonkötésű pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, mesterséges vagy szintetikus szállal keverve, több mint 200 gr/m ² , nyomott		
5211.52	Sávolykötésű pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, mesterséges vagy szintetikus szállal keverve, több mint 200 gr/m ² , nyomott		
5211.59	Másféle pamutszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb pamuttartalommal, mesterséges vagy szintetikus szállal keverve, több mint 200 gr/m ² , nyomott, mns		
5212.11	Másféle pamutszövet, nem több mint 200 gr/m ² , fehérítetlen, mns		
5212.12	Másféle pamutszövet, legfeljebb 200 gr/m ² , fehérített, mns		
5212.13	Másféle pamutszövet, legfeljebb 200 gr/m ² , festett, mns		
5212.14	Különféle színű szálakból szőtt másféle pamutszövet, legfeljebb 200 gr/m ² , mns		
5212.15	Másféle pamutszövet, legfeljebb 200 gr/m ² , nyomott, mns		
5212.21	Másféle pamutszövet, több mint 200 gr/m ² , fehérítetlen, mns		
5212.22	Másféle pamutszövet, több mint 200 gr/m ² , fehérített, mns		
5212.23	Másféle pamutszövet, több mint 200 gr/m ² , festett, mns		
5212.24	Különféle színű szálakból szőtt másféle pamutszövet, több mint 200 gr/m ² , mns		
5212.25	Másféle pamutszövet, több mint 200 gr/m ² , nyomott, mns		
			53. Árucsoport
			<i>Más növényi textilszál; papírfonal és papírszövet</i>
		5306.10	Lenfonal, egyágú
		5306.20	Lenfonal, többágú, sodrott vagy cérnázott
		5307.10	Jutafonal vagy más textilháncs rostból készült fonal, egyágú
		5307.20	Jutafonal vagy más textilháncs rostból készült fonal, többágú sodrott vagy cérnázott
		5308.20	Valódi kenderfonal
		5308.90	Fonal más növényi rostból
		5309.11	Leniszövet, legalább 85 tömeg% lentartalommal, fehérítetlen vagy fehérített
		5309.19	Leniszövet, legalább 85 tömeg% lentartalommal, kivéve a fehérítetlen vagy a fehérített kivételével
		5309.21	Leniszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb lentartalommal, fehérítetlen vagy fehérített
		5309.29	Leniszövet, 85 tömeg%-nál kevesebb lentartalommal, fehérítetlen vagy a fehérített kivételével
		5310.10	Jutaszövet vagy más textilháncs rostból készült szövet, fehérítetlen
		5310.90	Jutaszövet vagy más textilháncs rostból készült szövet, kivéve a fehérítetlent
		5311.00	Más növényi textil rostból készült szövet papírfonalból
			54. Árucsoport
			<i>Szintetikus vagy mesterséges végtelen szálak</i>
		5401.10	Szintetikus vagy mesterséges végtelen szálból készült varrócérna
		5401.20	Mesterséges végtelen szálból készült varrócérna
		5402.10	Nagy szakítószilárdságú fonal nejlonból vagy más poliamidból, a varrócérna és a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével
		5402.20	Nagy szakítószilárdságú fonal poliészterből, kivéve a varrócérnat és a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonalat
		5402.31	Nejlonból vagy más poliamidokból készült terjedelmesített fonal az egyes egyágú szálak finomsági száma kevesebb mint 50 tex, kivéve a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonalat, mns
		5402.32	Nejlonból vagy más poliamidokból készült terjedelmesített fonal az egyes egyágú szálak finomsági száma több mint 50 tex, kivéve a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonalat, mns

HS szám	Termékmegnevezés	HS szám	Termékmegnevezés
5402.33	Poliészter szálból készült terjedelmesített fonal a kiskereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével, mns	5403.32	Viszkóza-selyemből készült fonal, egyágú, méterenként több mint 120 sodrattal, mns, kiskereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével
5402.39	Szintetikus szálból készült terjedelmesített fonal, mns, a kiskereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével	5403.33	Cellulóz-acetátból készült fonal, egyágú, mns, kiskereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével
5402.41	Nejlomból vagy más poliamidból készült fonal, egyágú, sodratlan, mns, a kereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével	5403.39	Mesterséges végtelen szálból készült fonal, egyágú, mns, kiskereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével
5402.42	Fonal poliészterből, terjedelmesítéshez részlegesen előkészítve, egyágú, sodratlan, a kiskereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével, mns	5403.41	Viszkóza-selyemből készült fonal, többágú, mns, kiskereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével
5402.43	Poliészterből készült fonal, egyágú, sodratlan, mns, a kiskereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével	5403.42	Cellulóz-acetátból készült fonal, többágú, mns kiskereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével
5402.49	Szintetikus szálból készült fonal, egyágú, sodratlan, mns, a kiskereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével	5403.49	Mesterséges végtelen szálból készült fonal, többágú, mns, kiskereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével
5402.51	Nejlomból vagy más poliamidokból készült fonal, egyágú, méterenként 50-nél több sodrattal, a kiskereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével	5404.10	Szintetikus, legalább 67 dtex finomsági számú monofil, melynek keresztmetszete bármilyen irányban legfeljebb 1 mm,
5402.52	Poliészter fonal, egyágú, méterenként 50-nél több sodrattal, kiskereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével	5404.90	Szintetikus anyagból készült, legfeljebb 5 mm széles szalag, és hasonló
5402.59	Szintetikus szálból készült fonal, egyágú, méterenként 50-nél több sodrattal, kiskereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével, mns	5405.00	Mesterséges, végtelen legalább 67 dtex finomsági számú monofil, melynek keresztmetszete bármely irányban legfeljebb 1 mm; mesterséges anyagból készült, legfeljebb 5 mm széles szalag, és hasonló
5402.61	Nejlomból vagy más poliamid szálból készült fonal, többágú, a kiskereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével, mns	5406.10	Szintetikus végtelen szálból készült fonal a varrócérna kivételével, a kiskereskedelemben szokásos kiszerezésben
5402.62	Poliészter fonal, többágú, méterenként 50-nél több sodrattal, kiskereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével, mns	5406.20	Mesterséges végtelen szálból készült fonal a varrócérna kivételével, a kiskereskedelemben szokásos kiszerezésben
5402.69	Szintetikus szálból készült fonal, többágú, méterenként 50-nél több sodrattal, kiskereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével, mns	5407.10	Nagy szakítószilárdságú nejlom vagy más poliamid vagy poliészter fonalból készült szövet
5403.10	Nagy szakítószilárdságú viszkóza-selyem fonal a varrócérna és a kiskereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével	5407.20	Szintetikus végtelen szálú fonalból, szalagból vagy hasonló termékből készült szövet
5403.20	Terjedelmesített mesterséges végtelen szálból készült fonal, a kiskereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével, mns	5407.30	A XI. Áruosztályhoz tartozó megjegyzés (9) bekezdésében meghatározott szövet (a párhuzamos szintetikus textilfonalakból képzett rétegekből álló szövetek)
5403.31	Viszkóza-selyemből készült fonal, egyágú, sodratlan, mns, a kiskereskedelemben szokásos kiszerezésű fonal kivételével	5407.41	Legalább 85 tömeg% végtelen szálú nejlont vagy más poliamidot tartalmazó más szövet, fehérítetlen vagy fehérített, mns
		5407.42	Legalább 85 tömeg% végtelen szálú nejlont vagy más poliamidot tartalmazó más szövet, festett, mns

HS szám	Termékmegnevezés	HS szám	Termékmegnevezés
5407.43	Különböző színű fonalakból szőtt, legalább 85 tömeg% végtelen szállal nejlont vagy más poliamidot tartalmazó más szövet, mns	5407.94	Másféle szintetikus végtelen szálat tartalmazó szövet, nyomott, mns
5407.44	Legalább 85 tömeg% végtelen szállú nejlont vagy más poliamidot tartalmazó más szövet, nyomott, mns	5408.10	Nagy szakítószilárdságú viszkóza-selyemből készült szövet
5407.51	Legalább 85 tömeg% végtelen terjedelmesített poliészter szálat tartalmazó más szövet, fehérítetlen vagy fehérített, mns	5408.21	Legalább 85 tömeg% mesterséges végtelen szálból, szalagból vagy hasonlóból készült más szövet, fehérítetlen vagy fehérített, mns
5407.52	Legalább 85 tömeg% végtelen terjedelmesített poliészter szálat tartalmazó más szövet, festett, mns	5408.22	Legalább 85 tömeg% mesterséges végtelen szálból, szalagból vagy hasonlóból készült más szövet, festett, mns
5407.53	Különböző színű fonalakból szőtt, legalább 85 tömeg% végtelen terjedelmesített poliészter szálat tartalmazó más szövet, mns	5408.23	Különböző színű fonalakból szőtt, legalább 85 tömeg% mesterséges végtelen szálból, szalagból vagy hasonlóból készült más szövet, mns
5407.54	Legalább 85 tömeg% végtelen terjedelmesített poliészter szálat tartalmazó más szövet, nyomott, mns	5408.24	Legalább 85 tömeg% mesterséges végtelen szálból, szalagból vagy hasonlóból készült más szövet, nyomott, mns
5407.60	Legalább 85 tömeg% végtelen nem terjedelmesített poliészter szálat tartalmazó más szövet	5408.31	Mesterséges végtelen szálból készült másféle szövet, fehérítetlen vagy fehérített, mns
5407.71	Legalább 85 tömeg% szintetikus végtelen szálat tartalmazó más szövet, fehérítetlen vagy fehérített, mns	5408.32	Mesterséges végtelen szálból készült másféle szövet, festett, mns
5407.72	Legalább 85 tömeg% szintetikus végtelen szálat tartalmazó más szövet, festett, mns	5408.33	Különböző színű fonalakból készült mesterséges végtelen szálból készült szövet, mns
5407.73	Különböző színű fonalakból szőtt legalább 85 tömeg% szintetikus végtelen szálat tartalmazó más szövet, mns	5408.34	Mesterséges végtelen szálból készült másféle szövet, nyomott, mns
5407.71	Legalább 85 tömeg% szintetikus végtelen szálat tartalmazó más szövet, nyomott, mns	55. Árucsoport	
5407.81	85 tömeg%-nál kevesebb szintetikus végtelen szálat tartalmazó pamuttal kevert más szövet, fehérítetlen vagy fehérített, mns	<i>Szintetikus vagy mesterséges vágott szálak</i>	
5407.82	85 tömeg%-nál kevesebb szintetikus végtelen szálat tartalmazó pamuttal kevert más szövet, festett, mns	5501.10	Nejlomból vagy más poliamidból készült fonókábel
5407.83	Különböző színű fonalakból szőtt 85 tömeg%-nál kevesebb szintetikus végtelen szálat tartalmazó pamuttal kevert más szövet, mns	5501.20	Poliészterből készült fonókábel
5407.84	85 tömeg%-nál kevesebb szintetikus végtelen szálat tartalmazó pamuttal kevert más szövet, nyomott, mns	5501.30	Akrilból vagy modakrilból készült fonókábel
5407.91	Másféle szintetikus végtelen szálat tartalmazó szövet, fehérítetlen vagy fehérített, mns	5501.90	Más szintetikus végtelen szálból készült fonókábel, mns
5407.92	Másféle szintetikus végtelen szálat tartalmazó szövet, festett, mns	5502.00	Mesterséges végtelen szálból készült fonókábel
5407.93	Különböző színű fonalakból szőtt, másféle szintetikus végtelen szálat tartalmazó szövet, mns	5503.10	Nejlomból vagy poliamidból készült vágott szál, nem kártolt, nem fésült
		5503.20	Poliészterből készült vágott szál, nem kártolt, nem fésült
		5503.30	Akrilból vagy modakrilból készült vágott szál, nem kártolt, nem fésült
		5503.40	Polipropilénből készült vágott szál, nem kártolt, nem fésült
		5503.90	Más szintetikus vágott, nem kártolt, nem fésült szál, mns
		5504.10	Viszkóza-selyemből készült, nem kártolt, nem fésült, vágott szál
		5504.90	Más, nem Viszkóza-selyemből készült mesterséges vágott, nem kártolt, nem fésült szál

HS szám	Termékmegnevezés	HS szám	Termékmegnevezés
5505.10	Szintetikus szál hulladéka	5509.52	Fonal vágott poliészter szálból, gyapjával vagy finom állati szőrrel keverve, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5505.20	Mesterséges szál hulladéka	5509.53	Fonal vágott poliészter szálból, pamuttal keverve, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5506.10	Nejlonból vagy más poliamidból készült vágott, kártolt, fésült szál	5509.59	Fonal vágott poliészter szálból, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5506.20	Poliészterből készült vágott, kártolt, fésült szál	5509.61	Fonal vágott akril szálból gyapjával keverve, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5506.30	Akrilból vagy modakrilból készült vágott, kártolt, fésült szál	5509.62	Fonal vágott akril szálból pamuttal vagy finom állati szőrrel keverve, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5506.90	Más szintetikus vágott, kártolt, fésült szál, mns	5509.69	Fonal vágott akril szálból, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
55.07.00	Mesterséges vágott, kártolt, fésült szál	5509.91	Fonal más szintetikus vágott szálból, gyapjával vagy finom állati szőrrel keverve, mns
5508.10	Szintetikus vágott szálból készült varrocérna	5509.92	Fonal más szintetikus vágott szálból, pamuttal keverve, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5508.20	Mesterséges vágott szálból készült varrocérna	5509.99	Fonal más szintetikus vágott szálból, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5509.11	Legalább 85 tömeg% nejlon vagy egyéb poliamid tartalmú vágott szálból készült fonal, egyágú, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5510.11	Fonal legalább 85 tömeg% mesterséges vágott szál tartalommal, egyágú, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével
5509.12	Legalább 85 tömeg% nejlon vagy egyéb poliamid tartalmú vágott szálból készült fonal, többágú, a kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns	5510.12	Fonal legalább 85 tömeg% mesterséges vágott szál tartalommal, többágú, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5509.21	Legalább 85 tömeg% poliészter tartalmú vágott szálból készült fonal, egyágú, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5510.20	Mesterséges vágott szálból készült fonal, gyapjával vagy finom állati szőrrel keverve, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5509.22	Legalább 85 tömeg% poliészter tartalmú vágott szálból készült fonal, többágú, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns	5510.30	Fonal mesterséges vágott szálból pamuttal keverve, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5509.31	Legalább 85 tömeg% akril vagy modakril vágott szálból készült fonal, egyágú, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével	5510.90	Fonal mesterséges vágott szálból, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns
5509.32	Legalább 85 tömeg% akril vagy modakril vágott szálból készült fonal, többágú, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns	5511.10	Fonal legalább 85 tömeg% szintetikus vágott szál tartalommal, varrocérna kivételével, a kiskereskedelmi forgalomban szokásos kiserelésben
5509.41	Legalább 85 tömeg% egyéb szintetikus vágott szál tartalmú fonal, egyágú, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével		
5509.42	Legalább 85 tömeg% egyéb szintetikus vágott szál tartalmú fonal, többágú, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns		
5509.51	Fonal vágott poliészter szálból, mesterséges vágott szállal kevert rostból, kiskereskedelemben szokásos kiserelésű fonal kivételével, mns		

HS szám	Termékmegnevezés	HS szám	Termékmegnevezés
5511.20	Fonal legfeljebb 85 tömeg% szintetikus vágott szál tartalommal, a kiskereskedelmi forgalomban szokásos kiserelésben, mns	5513.31	Különféle színű fonalakból szőtt vászonkötésű vágott poliészter szálból készült szövet 85 tömeg%-nál kevesebb szintetikus vágott szál tartalommal, pamuttal keverve, legalább 170 gr/m ²
5511.30	Mesterséges szálból készült fonal varrócérna kivételével, a kiskereskedelmi forgalomban szokásos kiserelésben	5513.32	Különféle színű fonalakból szőtt sávolykötésű szövet kevesebb mint 85 tömeg% poliészter vágott szál tartalommal pamuttal keverve, legalább 170 gr/m ²
5512.11	Szövet legalább 85 tömeg% vágott poliészter szál tartalommal, fehérítetlen vagy fehérített	5513.33	Kevesebb mint 85 tömeg% poliészter vágott szál tartalmú szövet pamuttal keverve, legalább 170 gr/m ² , festett, mns
5512.19	Szövet legalább 85 tömeg% vágott poliészter szál tartalommal, fehérítetlen vagy fehérített kivételével	5513.39	Különféle színű fonalakból szőtt kevesebb mint 85 tömeg% más szintetikus vágott szál tartalmú szövet, pamuttal keverve, legalább 170 gr/m ²
5512.21	Szövet legalább 85 tömeg% vágott akril szál tartalommal, fehérítetlen vagy fehérített	5513.41	Vászonkötésű vágott poliészter szálból készült szövet 85 tömeg%-nál kevesebb szintetikus vágott szál tartalommal, pamuttal keverve, legalább 170 gr/m ² , nyomott
5512.29	Szövet legalább 85 tömeg% vágott akril szál tartalommal, fehérítetlen vagy fehérített kivételével	5513.42	Sávolykötésű szövet kevesebb mint 85 tömeg% poliészter vágott szál tartalommal pamuttal keverve, legalább 170 gr/m ² , nyomott
5512.91	Szövet legalább 85 tömeg% más szintetikus vágott szál tartalommal, fehérítetlen vagy fehérített	5513.43	Kevesebb mint 85 tömeg% poliészter vágott szál tartalmú szövet pamuttal keverve, legalább 170 gr/m ² , nyomott, mns
5512.99	Szövet legalább 85 tömeg% más szintetikus vágott szál tartalommal, fehérítetlen vagy fehérített kivételével	5513.49	Kevesebb mint 85 tömeg% más szintetikus vágott szál tartalmú szövet, pamuttal keverve, legalább 170 gr/m ² , nyomott
5513.11	Vászonkötésű vágott poliészter szálból készült szövet 85 tömeg%-nál kevesebb szintetikus vágott szál tartalommal, pamuttal keverve, legalább 170 gr/m ² , fehérítetlen vagy fehérített	5514.11	Vászonkötésű vágott poliészter szálból készült szövet 85 tömeg%-nál kevesebb szintetikus vágott szál tartalommal, pamuttal keverve, legfeljebb 170 gr/m ² , fehérítetlen vagy fehérített
5513.12	Sávolykötésű szövet kevesebb mint 85 tömeg% poliészter vágott szál tartalommal pamuttal keverve, legalább 170 gr/m ² , fehérítetlen vagy fehérített	5514.12	Sávolykötésű szövet kevesebb mint 85 tömeg% poliészter vágott szál tartalommal pamuttal keverve, legfeljebb 170 gr/m ² , fehérítetlen vagy fehérített
5513.13	Kevesebb mint 85 tömeg% poliészter vágott szál tartalmú szövet pamuttal keverve, legalább 170 gr/m ² , fehérítetlen vagy fehérített, mns	5514.13	Kevesebb mint 85 tömeg% poliészter vágott szál tartalmú szövet pamuttal keverve, legfeljebb 170 gr/m ² , fehérítetlen vagy fehérített, mns
5513.19	Kevesebb mint 85 tömeg% más szintetikus vágott szál tartalmú szövet, pamuttal keverve, legalább 170 gr/m ² , fehérítetlen vagy fehérített	5514.19	Kevesebb mint 85 tömeg% más szintetikus vágott szál tartalmú szövet, pamuttal keverve, legfeljebb 170 gr/m ² , fehérítetlen vagy fehérített
5513.21	Vászonkötésű vágott poliészter szálból készült szövet 85 tömeg%-nál kevesebb szintetikus vágott szál tartalommal, pamuttal keverve, legalább 170 gr/m ² , festett	5514.21	Vászonkötésű vágott poliészter szálból készült szövet 85 tömeg%-nál kevesebb szintetikus vágott szál tartalommal, pamuttal keverve, legfeljebb 170 gr/m ² , festett
5513.22	Sávolykötésű szövet kevesebb mint 85 tömeg% poliészter vágott szál tartalommal pamuttal keverve, legalább 170 gr/m ² , festett		
5513.23	Kevesebb mint 85 tömeg% poliészter vágott szál tartalmú szövet pamuttal keverve, legalább 170 gr/m ² , festett, mns		
5513.29	Kevesebb mint 85 tömeg% más szintetikus vágott szál tartalmú szövet, pamuttal keverve, legalább 170 gr/m ² , festett		

HS szám	Termékmegnevezés	HS szám	Termékmegnevezés
5514.22	Sávolykötésű szövet kevesebb mint 85 tömeg% poliészter vágott szál tartalommal pamuttal keverve, legfeljebb 170 gr/m ² , festett	5515.29	Szövet vágott akril vagy modakril szálból, mns
5514.23	Kevesebb mint 85 tömeg% poliészter vágott szál tartalmú szövet pamuttal keverve, legfeljebb 170 gr/m ² , festett	5515.91	Szövet más szintetikus vágott szálból mesterséges szállal keverve, mns
5514.29	Kevesebb mint 85 tömeg% más szintetikus vágott szál tartalmú szövet, pamuttal keverve, legfeljebb 170 gr/m ² , festett	5515.92	Szövet szintetikus vágott szálból gyapjúval vagy finom állati szőrrel keverve, mns
5514.31	Különféle színű fonalakból szőtt vászonkötésű vágott poliészter szálból készült szövet 85 tömeg%-nál kevesebb szintetikus vágott szál tartalommal, pamuttal keverve, legfeljebb 170 gr/m ²	5515.99	Szintetikus vágott szálból készült szövet, mns
5514.32	Különféle színű fonalakból szőtt sávolykötésű szövet kevesebb mint 85 tömeg% poliészter vágott szál tartalommal pamuttal keverve, legfeljebb 170 gr/m ²	5516.11	Szövet legalább 85 tömeg% mesterséges vágott szál tartalommal, fehérítetlen vagy fehérített
5514.33	Különféle színű fonalakból szőtt kevesebb mint 85 tömeg% poliészter vágott szál tartalmú szövet pamuttal keverve, legfeljebb 170 gr/m ² , mns	5516.12	Szövet legalább 85 tömeg% mesterséges vágott szál tartalommal, festett
5514.39	Különféle színű fonalakból szőtt kevesebb mint 85 tömeg% más szintetikus vágott szál tartalmú szövet, pamuttal keverve, legfeljebb 170 gr/m ²	5516.13	Különböző színű fonalakból szőtt szövet, legalább 85 tömeg% mesterséges vágott szál tartalommal
5514.41	Vászonkötésű vágott poliészter szálból készült szövet 85 tömeg%-nál kevesebb szintetikus vágott szál tartalommal, pamuttal keverve, legfeljebb 170 gr/m ² , nyomott	5516.14	Szövet legalább 85 tömeg% mesterséges vágott szál tartalommal, nyomott
5514.42	Sávolykötésű szövet kevesebb mint 85 tömeg% poliészter vágott szál tartalommal pamuttal keverve, legfeljebb 170 gr/m ² , nyomott	5516.21	Szövet legfeljebb 85 tömeg% mesterséges vágott szál tartalommal, szintetikus vagy mesterséges szállal keverve, fehérítetlen vagy fehérített
5514.43	Kevesebb mint 85 tömeg% poliészter vágott szál tartalmú szövet pamuttal keverve, legfeljebb 170 gr/m ² , nyomott, mns	5516.22	Szövet legfeljebb 85 tömeg% mesterséges vágott szál tartalommal, szintetikus vagy mesterséges szállal keverve, festett
5514.49	Kevesebb mint 85 tömeg% más szintetikus vágott szál tartalmú szövet, pamuttal keverve, legfeljebb 170 gr/m ² , nyomott	5516.23	Különféle színű fonalakból szőtt szövet, legfeljebb 85 tömeg% mesterséges vágott szál tartalommal, szintetikus vagy mesterséges szállal keverve
5515.11	Szövet vágott poliészter szálból vágott viszkóza-selyem szállal keverve, mns	5516.24	Szövet legfeljebb 85 tömeg% mesterséges vágott szál tartalommal, szintetikus vagy mesterséges szállal keverve, nyomott
5515.12	Szövet vágott poliészter szálból mesterséges szállal keverve, mns	5516.31	Szövet kevesebb mint 85 tömeg% mesterséges vágott szál tartalommal, gyapjúval vagy finom állati szőrrel keverve, fehérítetlen vagy fehérített
5515.13	Szövet vágott poliészter szálból gyapjúval vagy finom állati szőrrel keverve, mns	5516.32	Szövet kevesebb mint 85 tömeg% mesterséges vágott szál tartalommal, gyapjúval vagy finom állati szőrrel keverve, festett
5515.19	Szövet vágott poliészter szálból, mns	5516.33	Különféle színű fonalakból szőtt szövet kevesebb mint 85 tömeg% mesterséges vágott szál tartalommal, gyapjúval vagy finom állati szőrrel keverve
5515.21	Szövet vágott akril szálból mesterséges szállal keverve, mns	5516.34	Szövet kevesebb mint 85 tömeg% mesterséges vágott szál tartalommal, gyapjúval vagy finom állati szőrrel keverve, nyomott
5515.22	Szövet vágott akril szálból gyapjúval vagy finom állati szőrrel keverve, mns	5516.41	Szövet kevesebb mint 85 tömeg% mesterséges vágott szál tartalommal, pamuttal keverve, fehérítetlen vagy fehérített
		5516.42	Szövet kevesebb mint 85 tömeg% mesterséges vágott szál tartalommal, pamuttal keverve, festett

HS szám	Termékmegnevezés
5516.43	Különféle színű fonalakból szőtt szövet kevesebb mint 85 tömeg% mesterséges vágott szál tartalommal, pamuttal keverve
5516.44	Szövet kevesebb mint 85 tömeg% mesterséges vágott szál tartalommal, pamuttal keverve, nyomott
5516.91	Szövet mesterséges vágott szálból, fehérítetlen vagy fehérített, mns
5516.92	Szövet mesterséges vágott szálból, festett, mns
5516.93	Szövet mesterséges vágott szálból, különféle fonalakból szöve, mns
5516.94	Szövet mesterséges vágott szálból, nyomott, mns

56. Árucsoport

Vatta, nemez és nem szőtt szövet; különleges fonalak; zsinég, kötél stb.

5601.10	Egészségügyi cikk vattából, például egészségügyi betét és tampon
5601.21	Vatta pamutból és abból készült cikkek, az egészségügyi cikkek kivételével
5601.22	Vatta mesterséges szálból és abból készült cikkek, az egészségügyi cikkek kivételével
5601.29	Vatta más textilanyagokból és az abból készült cikkek, az egészségügyi cikkek kivételével
5601.30	Textil pihe, -por és örölt elemi szál
5602.10	Tűnemez és textilszálak szövedékéből önmagukból felhúzott szállal összeöltéssel készített nemez
5602.21	Más gyapjúból vagy finom állati szőrből az impregnált bevont, beborított és rétegelt kivételével stb.
5602.29	Más nemez másféle textilanyagból az impregnált, bevont, beborított és rétegelt kivételével stb.
5602.90	Más nemez, mns
5603.00	Nem szőtt szövet, impregnált, bevont, beborított vagy rétegelt is
5604.10	Gumi fonal és zsinég, textilanyaggal bevonva
5604.20	Nagy szakítószilárdságú poliészter, nejlon, más poliamid vagy viszkóza-selyem fonal impregnálva vagy bevonva stb.
5604.90	Textilfonal és zsinég és hasonló gumival vagy műanyaggal impregnálva, bevonva vagy ezekbe bemártva, mns
5605.00	Fémezett fonal olyan szálból, amelyet fémzállal, fémcsíkkal vagy fémporral egyesítettek

HS szám	Termékmegnevezés
5606.00	Paszományozott fonal, zsenília fonal, hurkolt bordázott fonal
5607.10	Zsinég, kötél és hajókötél jutából vagy más textilháncs rostból
5607.21	Kötöző vagy bálázó zsinég szizálból vagy az agáve nemzetséghez tartozó más növények rostjaiból
5607.29	Más zsinég, kötél és hajókötél fonva vagy sodorva, szizálból
5607.30	Más zsinég, kötél és hajókötél fonva vagy sodorva, abakából vagy más keményszálú rostból
5607.41	Kötöző vagy bálázó zsinég polietilénből vagy polipropilénből
5607.49	Más zsinég, kötél és hajókötél polietilénből vagy polipropilénből, mns
5607.50	Zsinég, kötél és hajókötél más szintetikus rostból
5607.90	Zsinég, kötél és hajókötél más anyagokból
5608.11	Kész halászhaló műszálas anyagokból
5608.19	Másféle csomózott háló zsinégből, kötélből és más, kész hálók műszálas anyagokból
5608.90	Csomózott háló zsinégből, kötélből, mns és kész hálók más textilanyagokból
5609.00	Fonalból, szalagból készült áru, zsinég, kötél, hajókötél és kötéláru, mns

57. Árucsoport

Szőnyegek és más textil padlóborítók

5701.10	Csomózott szőnyeg gyapjúból vagy finom állati szőrből
5701.90	Csomózott szőnyeg más textilanyagokból
5702.10	Kelim, sumack, karamanie és hasonló kézi szövésű szőnyegek
5702.20	Padlóborító kókuszdió rostból (kókuszrost)
5702.31	Más bolyhos (flór) szerkezetű szőnyeg nem konfekcionálva, gyapjúból vagy finom állati szőrből, mns
5702.32	Más bolyhos (flór) szerkezetű szőnyeg szintetikus vagy mesterséges textilanyagból, nem konfekcionálva, mns
5702.39	Más bolyhos (flór) szerkezetű szőnyeg másféle textilanyagból, nem konfekcionálva, mns
5702.41	Más bolyhos (flór) szerkezetű szőnyeg gyapjúból vagy finom állati szőrből, konfekcionálva, mns
5702.42	Más bolyhos (flór) szerkezetű szőnyeg szintetikus vagy mesterséges textilanyagból, konfekcionálva, mns

HS szám	Termékmegnevezés	HS szám	Termékmegnevezés
5702.49	Más bolyhos (flór) szerkezetű szőnyeg másféle textilanyagból, konfekcionálva, mns	5801.34	Láncbolyhos szövet, felvágatlan, mesterséges vagy szintetikus szálból, a frottír és a keskenyáru kivételével
5702.51	Szőtt szőnyeg gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem konfekcionálva, mns	5801.35	Láncbolyhos szövet, felvágott, mesterséges vagy szintetikus szálból, a frottír és a keskenyáru kivételével
5702.52	Szőtt szőnyeg szintetikus és mesterséges textilanyagból, nem konfekcionálva, mns	5801.36	Zsenilia szövet mesterséges vagy szintetikus szálból, a keskenyáru kivételével
5702.59	Szőtt szőnyeg más textilanyagból, nem konfekcionálva, mns	5801.90	Láncbolyhos szövet és zsenilia szövet más textilanyagból, a frottír és a keskenyáru kivételével
5702.91	Szőtt szőnyeg gyapjúból vagy finom állati szőrből, konfekcionálva, mns	5802.11	A frottír törölköző és hasonló frottír szövet pamutból a keskenyáru kivételével, fehérítetlen
5702.92	Szőtt szőnyeg szintetikus vagy mesterséges textilanyagból, konfekcionálva, mns	5802.19	Frottír törölköző és hasonló frottír szövet pamutból a fehérítetlen és keskenyáru kivételével
5702.99	Szőtt szőnyeg más textilanyagból, konfekcionálva, mns	5802.20	Frottír törölköző és hasonló frottír szövet más textilanyagból a keskenyáru kivételével
5703.10	Tűzött szőnyeg gyapjúból vagy finom állati szőrből	5802.30	Tűzött szövetek az 5703 alá tartozó termékek kivételével
5703.20	Tűzött szőnyeg nejlonból vagy más poliamid anyagból	5803.10	Gépszövet pamutból, a keskenyáru kivételével
5703.30	Tűzött szőnyeg más, mesterséges vagy szintetikus textilanyagból	5803.90	Gépszövet más textilanyagból, a keskenyáru kivételével
5703.90	Tűzött szőnyeg más textilanyagokból	5804.10	Tüll és más hálósövet, a szövött, a kötött és a hurkolt termék kivételével
5704.10	Négyzetes alakú, legfeljebb 0,3 m ² nagyságú padlóborító nemezéből	5804.21	Gépi csipke szintetikus vagy mesterséges szálból, végben, szalagban vagy mintázott darabokban
5704.90	Más szőnyeg nemezéből, mns	5804.29	Gépi csipke más textilanyagból, végben, szalagban vagy mintázott darabban
5705.00	Más szőnyeg és textilborító, mns	5804.30	Kézi csipke végben, szalagban vagy mintázott darabban
58. Árucsoport		5805.00	Kézi szövésű faliszőnyeg, kárpit, és keresztöltéssel előállított faliszőnyeg kárpit, konfekcionálva is
<i>Különleges szövetek; bolyhos szövetek; csipke, kárpit stb.</i>		5806.10	Szövött keskenyáru bolyhos szövet és zsenilia szövet
5801.10	Bolyhos szövet gyapjúból vagy finom állati szőrből a frottír és a keskenyáru kivételével	5806.20	Szövött keskenyáru, legalább 5 tömeg% elasztomer fonál vagy gumiszál tartalommal, mns
5801.21	Felvágatlan vetülék bolyhos szövet pamutból, a frottír és a keskenyáru kivételével	5806.31	Szövött keskenyáru pamutból, mns
5801.22	Vágott kordbársony pamutból, keskenyáru kivételével	5806.32	Szövött keskenyáru szintetikus vagy mesterséges szálból, mns
5801.23	Más vetülék bolyhos szövet, mns	5806.39	Szövött keskenyáru más textilanyagokból, mns
5801.24	Láncbolyhos szövet, felvágatlan, a frottír és a keskenyáru kivételével	5806.40	Vetülékszál nélkül láncfonalakkból ragasztással összeállított keskenyáru
5801.25	Láncbolyhos szövet, felvágott, pamutból, frottír és a keskenyáru kivételével	5807.10	Szövött címke, jelvény és hasonló cikk textilanyagból
5801.26	Zsenilia szövet pamutból, keskenyáru kivételével		
5801.31	Felvágatlan vetülék bolyhos szövet mesterséges vagy szintetikus szálból, a frottír és a keskenyáru kivételével		
5801.32	Vágott kordbársony szintetikus vagy mesterséges szálból, keskenyáru kivételével		
5801.33	Más vetülék bolyhos szövet mesterséges vagy szintetikus szálból, mns		

HS szám	Termékmegnevezés
5807.90	Nem szövött címke, jelvény és hasonló cikk textilanyagból, mns
5808.10	Zsinór méteráruban
5808.90	Díszítőpaszomány méteráruban, kötött és hurkolt kivételével, bolyt, rojt, szegély, pompon és hasonló cikk
5809.00	Fémfonalból vagy fémezett fonalból szőtt szövet ruházati célokra stb., mns
5810.10	Hímzés látható alapszövet nélkül méteráruban, szalagban vagy mintázott darabokban
5810.91	Hímzés pamutból méteráruban, szalagban vagy mintázott darabokban, mns
5810.92	Hímzés szintetikus vagy mesterséges szálból, méteráruban, szalagban vagy mintázott darabokban
5810.99	Hímzés más textilanyagokból, méteráruban, szalagban vagy mintázott darabokban, mns
5811.00	Réteges termék méteráruban
	59. Árucsoport
	<i>Impregnált, bevont, beborított vagy rétegelt szövetek stb.</i>
5901.10	Szövetek mézgéval vagy keményítőtartalmú anyaggal bevonva, amelyeket könyvfedélnek használnak
5901.90	Pauszvaszon; előkészített festővaszon; merevített textilszövet; kalapkészítéshez stb.
5902.10	Kerékköpeny korcszövet, magas szakítószilárdságú nejlonból vagy más poliamidból
5902.20	Kerékköpeny korcszövet, magas szakítószilárdságú nejlonból vagy más poliészterből
5902.90	Kerékköpeny korcszövet, magas szakítószilárdságú viszkóza-selyemből
5903.10	Szövet polivinilkloriddal impregnálva, bevonva, beborítva vagy rétegelve, mns
5903.20	Szövet poliuretánnal impregnálva, bevonva, beborítva vagy rétegelve, mns
5903.90	Szövet műanyaggal impregnálva, bevonva, beborítva vagy rétegelve, mns
5904.10	Linóleum kiszabva is
5904.91	Padlóborító tűnemez vagy nem szőtt szövet alappal, linóleum kivételével
5904.92	Padlóborító más textilanyag alappal, linóleum kivételével
5905.00	Textil falborítók
5906.10	Gumizott szövet, legfeljebb 20 cm széles ragasztószalag
5906.91	Gumizott, kötött vagy hurkolt szövet, mns
5906.99	Más gumizott szövet, mns

HS szám	Termékmegnevezés
5907.00	Más módon impregnált bevont vagy beborított szövet, mns; festett szövet (például színházi díszletekhez)
5908.00	Textil alapanyagból szőtt, font vagy kötött bél lámpához, tűzhelyhez stb. gázharisnya és csőszerűen kötött gázharisnya
5909.00	Textilanyagból készült tömlő bélelve is és hasonló
5910.00	Szállítószalag meghajtó vagy erőátviteli szíj textilanyagból
5911.00	Kártolászalagnak használt szövet és hasonló általános műszaki célú szövetek
5911.20	Szítaszövet konfekcionálva is
5911.31	Papírgyártó és hasonló gépekben használatos szövet, legfeljebb 650 gr/m ²
5911.32	Papírgyártó és hasonló gépekben használatos szövet, legalább 650 gr/m ²
5911.40	Szűrőkendő, amelyet általában olaj sajtolására vagy hasonló célra használnak, beleértve az emberhajból készítettet is
5911.90	Más textiltermékek és textilárúk műszaki célra, mns
	60. Árucsoport
	<i>Kötött és hurkolt kelmék</i>
6001.00	Hosszú bolyhos kötött vagy hurkolt kelme
6001.21	Hurkos felületű kötött vagy hurkolt kelme pamutból
6001.22	Hurkos felületű kötött vagy hurkolt kelme mesterséges vagy szintetikus szálból
6001.29	Hurkos felületű kötött vagy hurkolt kelme más textilanyagból
6001.91	Bolyhos, kötött vagy hurkolt kelme pamutból, mns
6001.92	Bolyhos, kötött vagy hurkolt kelme mesterséges vagy szintetikus szálból, mns
6001.99	Bolyhos, kötött vagy hurkolt kelme más textilanyagból, mns
6002.10	Kötött vagy hurkolt kelme, legfeljebb 30 cm széles, legalább 5 tömeg% elasztomer vagy gumifonal tartalommal, mns
6002.20	Legfeljebb 30 cm szélességű, más kötött vagy hurkolt kelme, mns
6003.30	Kötött vagy hurkolt kelme, 30 cm-nél szélesebb, legalább 5 tömeg% elasztomer vagy gumifonal tartalommal, mns
6002.41	Lánckötésű kelme gyapjúból vagy finom állati szőrből, mns
6002.42	Lánckötésű kelme, pamutból, mns
6002.43	Láncköltésű kelme, mesterséges vagy szintetikus szálból, mns

HS szám	Termékmegnevezés	HS szám	Termékmegnevezés
6002.49	Láncköltésű kelme, más anyagokból, mns	6103.42	Férfi és fiú hosszúnadrág és sortnadrág, pamutból, kötött
6002.91	Kötött vagy hurkolt kelme, gyapjúból vagy finom állati szőrből, mns	6103.43	Férfi és fiú hosszúnadrág és sortnadrág, szintetikus szálból, kötött
6002.92	Kötött vagy hurkolt kelme, pamutból, mns	6103.49	Férfi és fiú hosszúnadrág és sortnadrág, más textilanyagból, kötött
6002.93	Kötött vagy hurkolt kelme, mesterséges vagy szintetikus szálból, mns	6104.11	Női és leányka kosztüm, gyapjúból vagy finom állati szőrből, kötött
6002.99	Kötött vagy hurkolt kelme, más anyagokból, mns	6104.12	Női és leányka kosztüm, pamutból, kötött
	61. Árucsoport	6104.13	Női és leányka kosztüm, szintetikus szálból, kötött
	<i>Kötött és hurkolt ruházati cikkek, kellékek és tartozékok</i>	6104.19	Női és leányka kosztüm, más textilanyagból, kötött
6101.10	Férfi és fiú felsőkabát, anorák stb., gyapjúból vagy finom állati szőrből, kötött	6104.21	Női és leányka ruhaegyüttes, gyapjúból vagy finom állati szőrből, kötött
6101.20	Férfi és fiú felsőkabát, anorák stb., pamutból, kötött	6104.22	Női és leányka ruhaegyüttes, pamutból, kötött
6101.30	Férfi és fiú felsőkabát, anorák stb., mesterséges vagy szintetikus szálból, kötött	6104.23	Női és leányka ruhaegyüttes, szintetikus szálból, kötött
6101.90	Férfi és fiú felsőkabát, anorák stb., más textilanyagból, kötött	6104.29	Női és leányka ruhaegyüttes, más textilanyagból, kötött
6102.10	Női és leányka felsőkabát, anorák stb., gyapjúból vagy finom állati szőrből, kötött	6104.31	Női és leányka blézer, gyapjúból vagy finom állati szőrből, kötött
6102.20	Női és leányka felsőkabát, anorák stb., pamutból, kötött	6104.32	Női és leányka blézer, pamutból, kötött
6102.30	Női és leányka felsőkabát, anorák stb., mesterséges vagy szintetikus szálból, kötött	6104.33	Női és leányka blézer, szintetikus szálból, kötött
6102.90	Női és leányka felsőkabát, anorák stb., más textilanyagból, kötött	6104.39	Női és leányka blézer, más textilanyagból, kötött
6103.11	Férfi- és fiúöltöny, gyapjúból vagy finom állati szőrből, kötött	6104.41	Női és leányka ruha, gyapjúból vagy finom állati szőrből, kötött
6103.12	Férfi- és fiúöltöny, szintetikus szálból, kötött	6104.42	Női és leányka ruha, pamutból, kötött
6103.19	Férfi- és fiúöltöny, más textilanyagból, kötött	6104.43	Női és leányka ruha, szintetikus szálból, kötött
6103.21	Férfi és fiú ruhaegyüttes, gyapjúból vagy finom állati szőrből, kötött	6104.44	Női és leányka ruha, mesterséges szálból, kötött
6103.22	Férfi és fiú ruhaegyüttes, pamutból, kötött	6104.49	Női és leányka ruha, más textilanyagból, kötött
6103.23	Férfi és fiú ruhaegyüttes, szintetikus szálból, kötött	6104.51	Női és leányka szoknya, gyapjúból vagy finom állati szőrből, kötött
6103.29	Férfi és fiú ruhaegyüttes, más textilanyagból, kötött	6104.52	Női és leányka szoknya, pamutból, kötött
6103.31	Férfi és fiú zakó és blézer, gyapjúból vagy finom állati szőrből, kötött	6104.53	Női és leányka szoknya, szintetikus szálból, kötött
6103.32	Férfi és fiú zakó és blézer, pamutból, kötött	6104.59	Női és leányka szoknya, más textilanyagokból, kötött
6103.33	Férfi és fiú zakó és blézer, szintetikus szálból, kötött	6104.61	Női és leányka hosszúnadrág és sortnadrág, gyapjúból vagy finom állati szőrből, kötött
6103.39	Férfi és fiú zakó és blézer, más textilanyagból, kötött	6104.62	Női és leányka hosszúnadrág és sortnadrág, pamutból, kötött
6103.41	Férfi és fiú hosszúnadrág és sortnadrág, gyapjúból vagy finom állati szőrből, kötött	6104.63	Női és leányka hosszúnadrág és sortnadrág, szintetikus szálból, kötött

HS szám	Termékmegnevezés	HS szám	Termékmegnevezés
6104.69	Női és leányka hosszúnadrág és sortnadrág, más textilanyagból, kötött	6108.99	Női és leányka fürdőköntös, háziköntös stb., más textilanyagokból, kötött
6105.10	Férfi- és fiúing, pamutból, kötött	6109.10	T-ing, atléta- és más alsó trikóing, pamutból, kötött
6105.20	Férfi- és fiúing, mesterséges vagy szintetikus szálból, kötött	6109.90	T-ing, atléta- és más alsó trikóing, más textilanyagból, kötött
6105.90	Férfi- és fiúing, más textilanyagból, kötött	6110.10	Pulóver, kardigán és hasonló áru gyapjúból vagy finom állati szőrből, kötött
6106.10	Női és leányka blúz és ingblúz, pamutból, kötött	6110.20	Pulóver, kardigán és hasonló áru, pamutból, kötött
6106.20	Női és leányka blúz és ingblúz, mesterséges vagy szintetikus szálból, kötött	6110.30	Pulóver, kardigán és hasonló áru, mesterséges vagy szintetikus szálból, kötött
6106.90	Női és leányka blúz és ingblúz, más anyagból, kötött	6110.90	Pulóver, kardigán és hasonló áru, más textilanyagból, kötött
6107.11	Férfi és fiú alsónadrág és rövidnadrág, pamutból, kötött	6111.10	Csecsemőruha és tartozékai, gyapjúból vagy finom állati szőrből, kötött
6107.12	Férfi és fiú alsónadrág és rövidnadrág, mesterséges vagy szintetikus szálból, kötött	6111.20	Csecsemőruha és tartozékai, pamutból, kötött
6107.19	Férfi és fiú alsónadrág és rövidnadrág, más textilanyagból, kötött	6111.30	Csecsemőruha és tartozékai, szintetikus szálból, kötött
6107.21	Férfi és fiú hálóing és pizsama, pamutból, kötött	6111.90	Csecsemőruha és tartozékai, más textilanyagból, kötött
6107.22	Férfi és fiú hálóing és pizsama, mesterséges vagy szintetikus szálból, kötött	6112.11	Tréningruha, pamutból, kötött
6107.29	Férfi és fiú hálóing és pizsama, más textilanyagból, kötött	6112.12	Tréningruha, szintetikus szálból, kötött
6107.91	Férfi és fiú fürdőköpeny, házikabát stb., pamutból, kötött	6112.19	Tréningruha, más textilanyagból, kötött
6107.92	Férfi és fiú fürdőköpeny, házikabát stb., mesterséges vagy szintetikus szálból, kötött	6112.20	Sföltöny, textilanyagból, kötött
6107.99	Férfi és fiú fürdőköpeny, házikabát stb., más textilanyagból, kötött	6112.31	Férfi és fiú fürdőruha, szintetikus szálból, kötött
6108.11	Női és leányka kombiné és alsószoknya, mesterséges vagy szintetikus szálból, kötött	6112.39	Férfi és fiú fürdőruha, más textilanyagból, kötött
6108.19	Női és leányka kombiné és alsószoknya, más textilanyagból, kötött	6112.41	Női és leányka fürdőruha, szintetikus szálból, kötött
6108.21	Női és leányka rövidnadrág és alsónadrág, pamutból, kötött	6112.49	Női és leányka fürdőruha, más textilanyagból, kötött
6108.22	Női és leányka rövidnadrág és alsónadrág, mesterséges vagy szintetikus szálból, kötött	6113.00	Ruhák impregnált, bevont, beborított vagy rétegelt, kötött vagy hurkolt anyagból
6108.29	Női és leányka rövidnadrág és alsónadrág, más textilanyagból, kötött	6114.10	Ruha, gyapjúból vagy finom állati szőrből, kötött, mns
6108.31	Női és leányka hálóing és pizsama, pamutból, kötött	6114.20	Ruha, pamutból, kötött, mns
6108.32	Női és leányka hálóing és pizsama, mesterséges vagy szintetikus szálból, kötött	6114.30	Ruha, mesterséges vagy szintetikus szálból, kötött, mns
6108.39	Női és leányka hálóing és pizsama, más textilanyagból, kötött	6114.90	Ruha, más textilanyagból, kötött, mns
6108.91	Női és leányka fürdőköntös, háziköntös stb., pamutból, kötött	6115.11	Harisnyanadrág szintetikus szálból, amelyben az egyágú fonal finomsága kevesebb, mint 67 dtex
6108.92	Női és leányka fürdőköntös, háziköntös stb., mesterséges vagy szintetikus szálból, kötött	6115.12	Harisnyanadrág szintetikus szálból, amelyben az egyágú fonal finomsága legalább 67 dtex
		6115.19	Harisnyanadrág, más textilanyagból, kötött
		6115.20	Női hosszú vagy térdharisnya, amelyben az egyágú fonal finomsága legfeljebb 67 dtex

HS szám	Termékmegnevezés	HS szám	Termékmegnevezés
6115.91	Harisnya, gyapjúból vagy finom állati szőrből, kötött, mns	6202.19	Női és leányka felsőkabát és hasonló áru, más textilanyagból, nem kötött
6115.92	Harisnya, pamutból, kötött, mns	6202.91	Női és leányka anorák és hasonló áruk, gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem kötött
6115.93	Harisnya, szintetikus szálból, kötött, mns	6202.92	Női és leányka anorák és hasonló áruk, pamutból, nem kötött
6115.99	Harisnya, más textilanyagból, kötött, mns	6202.93	Női és leányka anorák és hasonló áruk, mesterséges vagy szintetikus szálból, nem kötött
6116.10	Ötujjas kesztyű műanyaggal vagy gumival impregnálva, bevonva vagy beborítva, kötött	6202.99	Női és leányka anorák és hasonló áruk, más textilanyagból, nem kötött
6116.91	Ötujjas, egyujjas és ujjatlan kesztyű, mns, gyapjúból vagy finom állati szőrből, kötött	6203.11	Férfi- és fiúöltöny, gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem kötött
6116.92	Ötujjas, egyujjas és ujjatlan kesztyű, mns, pamutból, kötött	6203.12	Férfi- és fiúöltöny, szintetikus szálból, nem kötött
6116.93	Ötujjas, egyujjas és ujjatlan kesztyű, mns, szintetikus szálból, kötött	6203.19	Férfi- és fiúöltöny, más textilanyagokból, nem kötött
6116.99	Ötujjas, egyujjas és ujjatlan kesztyű, mns, más textilanyagból, kötött	6203.21	Férfi és fiú ruhaegyüttes, gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem kötött
6117.10	Kendő, sálkendő, fátjol és hasonlók, textilanyagból, kötött	6203.22	Férfi és fiú ruhaegyüttes, pamutból, nem kötött
6117.20	Nyakkendő, csokornyakkendő és kraváti, textilanyagból, kötött	6203.23	Férfi és fiú ruhaegyüttes, szintetikus szálból, nem kötött
6117.80	Más kellékek és tartozékok, textilanyagból, kötött	6203.29	Férfi és fiú ruhaegyüttes, más textilanyagból, nem kötött
6117.90	Ruhák, ruházati kellékek és tartozékok részei, textilanyagból, kötött	6203.31	Férfi és fiú zakó és blézer, gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem kötött
62. Árucsoport		6203.32	Férfi és fiú zakó és blézer, pamutból, nem kötött
<i>Ruházati cikkek, kellékek és tartozékok, a kötött és hurkolt áruk kivételével</i>		6203.33	Férfi és fiú zakó és blézer, szintetikus szálból, nem kötött
6201.11	Férfi és fiú felsőkabát és hasonló áru, gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem kötött	6203.39	Férfi és fiú zakó és blézer, más textilanyagból, nem kötött
6201.12	Férfi és fiú felsőkabát és hasonló áru, pamutból, nem kötött	6203.41	Férfi és fiú hosszúnadrág és sortnadrág, gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem kötött
6201.13	Férfi és fiú felsőkabát és hasonló áru, mesterséges vagy szintetikus szálból, nem kötött	6203.42	Férfi és fiú hosszúnadrág és sortnadrág, pamutból, nem kötött
6201.19	Férfi és fiú felsőkabát és hasonló áru, más textilanyagból, nem kötött	6203.43	Férfi és fiú hosszúnadrág és sortnadrág, szintetikus szálból, nem kötött
6201.91	Férfi és fiú anorák és hasonló áruk, gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem kötött	6203.49	Férfi és fiú hosszúnadrág és sortnadrág, más textilanyagból, nem kötött
6201.92	Férfi és fiú anorák és hasonló áruk, pamutból, nem kötött	6204.11	Női és leányka kosztüm, gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem kötött
6201.93	Férfi és fiú anorák és hasonló áruk, mesterséges vagy szintetikus szálból, nem kötött	6204.12	Női és leányka kosztüm, pamutból, nem kötött
6201.99	Férfi és fiú anorák és hasonló áruk, más textilanyagból, nem kötött	6204.13	Női és leányka kosztüm, szintetikus szálból, nem kötött
6202.11	Női és leányka felsőkabát és hasonló áru, gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem kötött	6204.19	Női és leányka kosztüm, más textilanyagokból, nem kötött
6202.12	Női és leányka felsőkabát és hasonló áru, pamutból, nem kötött	6204.21	Női és leányka ruhaegyüttes, gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem kötött
6202.13	Női és leányka felsőkabát és hasonló áru, mesterséges vagy szintetikus szálból, nem kötött		

HS szám	Termékmegnevezés	HS szám	Termékmegnevezés
6204.22	Női és leányka ruhaegyüttes, pamutból, nem kötött	6206.20	Női és leányka blúz és ingblúz, gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem kötött
6204.23	Női és leányka ruhaegyüttes, szintetikus szálból, nem kötött	6206.30	Női és leányka blúz és ingblúz, pamutból, nem kötött
6204.29	Női és leányka ruhaegyüttes, más textilanyagból, nem kötött	6206.40	Női és leányka blúz és ingblúz, mesterséges vagy szintetikus szálból, nem kötött
6204.31	Női és leányka blézer, gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem kötött	6206.90	Női és leányka blúz és ingblúz, más textilanyagból, nem kötött
6204.32	Női és leányka blézer, pamutból, nem kötött	6207.11	Férfi és fiú alsónadrág és rövidnadrág, pamutból, nem kötött
6204.33	Női és leányka blézer, szintetikus szálból, nem kötött	6207.19	Férfi és fiú alsónadrág és rövidnadrág, más textilanyagból, nem kötött
6204.39	Női és leányka blézer, más textilanyagból, nem kötött	6207.21	Férfi és fiú hálóing és pizsama, pamutból, nem kötött
6204.41	Női és leányka ruha, gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem kötött	6207.22	Férfi és fiú hálóing és pizsama, mesterséges vagy szintetikus szálból, nem kötött
6204.42	Női és leányka ruha, pamutból, nem kötött	6207.29	Férfi és fiú hálóing és pizsama, más textilanyagból, nem kötött
6204.43	Női és leányka ruha, szintetikus szálból, nem kötött	6207.91	Férfi és fiú fürdőköpeny, házikabát stb., pamutból, nem kötött
6204.44	Női és leányka ruha, mesterséges szálból, nem kötött	6207.92	Férfi és fiú fürdőköpeny, házikabát stb., mesterséges vagy szintetikus szálból, nem kötött
6204.49	Női és leányka ruha, más textilanyagból, nem kötött	6207.99	Férfi és fiú fürdőköpeny, házikabát stb., más textilanyagból, nem kötött
6204.51	Női és leányka szoknya, gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem kötött	6208.11	Női és leányka kombiné és alsószoknya, mesterséges vagy szintetikus szálból, nem kötött
6204.52	Női és leányka szoknya, pamutból, nem kötött	6208.19	Női és leányka kombiné és alsószoknya, más textilanyagból, nem kötött
6204.53	Női és leányka szoknya, szintetikus szálból, nem kötött	6208.21	Női és leányka hálóing és pizsama, pamutból, nem kötött
6204.59	Női és leányka szoknya, más textilanyagból, nem kötött	6208.22	Női és leányka hálóing és pizsama, mesterséges vagy szintetikus anyagból, nem kötött
6204.61	Női és leányka hosszúnadrág és sortnadrág, gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem kötött	6208.29	Női és leányka hálóing és pizsama, más textilanyagból, nem kötött
6204.62	Női és leányka hosszúnadrág és sortnadrág, pamutból, nem kötött	6208.91	Női és leányka alsónadrág, fürdőköpeny stb., pamutból, nem kötött
6204.63	Női és leányka hosszúnadrág és sortnadrág, szintetikus szálból, nem kötött	6208.92	Női és leányka alsónadrág, fürdőköpeny stb., mesterséges vagy szintetikus szálból, nem kötött
6204.69	Női és leányka hosszúnadrág és sortnadrág, más textilanyagból, nem kötött	6208.99	Női és leányka alsónadrág, fürdőköpeny stb., más textilanyagból, nem kötött
6205.10	Férfi- és fiúing, gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem kötött	6209.10	Csecsemőruha és tartozékai, gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem kötött
6205.20	Férfi- és fiúing, pamutból, nem kötött	6209.20	Csecsemőruha és tartozékai, pamutból, nem kötött
6205.30	Férfi- és fiúing, mesterséges vagy szintetikus szálból, nem kötött	6209.30	Csecsemőruha és tartozékai, szintetikus szálból, nem kötött
6205.90	Férfi- és fiúing, más textilanyagból, nem kötött	6209.90	Csecsemőruha és tartozékai, más textilanyagból, nem kötött
6206.10	Női és leányka blúz és ingblúz, selyemből vagy selyemhulladékból, nem kötött		

HS szám	Termékmegnevezés	HS szám	Termékmegnevezés
6210.10	Nemezből és nem szövött szövetből készült ruhák	6215.10	Nyakkendő, csokornyakkendő és kravátli, selyemből vagy selyemhulladékból, nem kötött
6210.20	Férfi és fiú felsőkabát és hasonló áru, impregnált, bevont vagy rétegelt szövetből	6215.20	Nyakkendő, csokornyakkendő és kravátli, mesterséges vagy szintetikus szálból, nem kötött
6210.30	Női és leányka felsőkabát és hasonló áru, impregnált, bevont vagy rétegelt szövetből	6215.90	Nyakkendő, csokornyakkendő és kravátli, más textilanyagból, nem kötött
6210.40	Férfi- és fiúruha, impregnált, bevont vagy rétegelt szövetből, mns	6216.00	Ötujjas, egyujjas és ujjatlan kesztyű, textilanyagból, nem kötött
6210.50	Női és leányka ruha, impregnált, bevont vagy rétegelt szövetből, mns	6217.10	Ruházati kellék és tartozék, textilanyagból, nem kötött, mns
6211.11	Férfi és fiú fürdőruha, nem kötött textilanyagból	6217.90	Ruhák vagy ruházati tartozékok részei, mns, textilanyagból, nem kötött
6211.12	Női és leányka fürdőruha, nem kötött textilanyagból		
6211.20	Síöltöny nem kötött textilanyagokból		
6211.31	Férfi- és fiúruha, gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem kötött, mns		63. Árucsoport
6211.32	Férfi- és fiúruha, pamutból, nem kötött, mns		<i>Más készáru textilanyagból; készletek; használt ruha és egyéb használt textiláru stb.</i>
6211.33	Férfi- és fiúruha, mesterséges vagy szintetikus szálból, nem kötött, mns	6301.10	Takaró elektromos melegítővel, textilanyagból
6211.39	Férfi- és fiúruha, más textilanyagból, nem kötött, mns	6301.20	Takaró (az elektromos melegítővel felszerelt kivételével) és úti takaró, gyapjúból vagy finom állati szőrből
6211.41	Női és leányka ruha, gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem kötött, mns	6301.30	Takaró (az elektromos melegítővel felszerelt kivételével) és úti takaró, pamutból
6211.42	Női és leányka ruha, pamutból, nem kötött, mns	6301.40	Takaró (az elektromos melegítővel felszerelt kivételével) és úti takaró, szintetikus szálból
6211.43	Női és leányka ruha, mesterséges vagy szintetikus szálból, nem kötött, mns	6301.90	Takaró (az elektromos melegítővel felszerelt kivételével) és úti takaró, más textilanyagból
6211.49	Női és leányka ruha, más textilanyagból, nem kötött, mns	6302.10	Ágynemű, kötött vagy hurkolt
6212.10	Melltartó és részei, textilanyagból	6302.21	Ágynemű, pamutból, nyomott, nem kötött
6212.20	Csípőszorító, nadrágos csípőszorító és részei, textilanyagból	6302.22	Ágynemű, mesterséges vagy szintetikus szálból, nyomott, nem kötött
6212.30	Fűző és részei, textilanyagból	6302.29	Ágynemű, más textilanyagból, nyomott, nem kötött
6212.90	Fűző, nadrágtartó és hasonló áruk és azok részei, textilanyagból	6302.31	Ágynemű, pamutból, mns
6213.10	Zsebkendő, selyemből vagy selyemhulladékból, nem kötött	6302.32	Ágynemű, mesterséges vagy szintetikus szálból, mns
6213.20	Zsebkendő, pamutból, nem kötött	6302.39	Ágynemű, más textilanyagból, mns
6213.90	Zsebkendő, más textilanyagból, nem kötött	6302.40	Asztalnemű, kötött vagy hurkolt
6214.10	Sál, kendő, fátyol és hasonló, selyemből vagy selyemhulladékból, nem kötött	6302.51	Asztalnemű, pamutból, nem kötött
6214.20	Sál, kendő fátyol és hasonló, gyapjúból vagy finom állati szőrből, nem kötött	6302.52	Asztalnemű, lenből, nem kötött
6214.30	Sál, kendő fátyol és hasonló, szintetikus szálból, nem kötött	6302.53	Asztalnemű, mesterséges vagy szintetikus szálból, nem kötött
6214.40	Sál, kendő fátyol és hasonló, mesterséges szálból, nem kötött	6302.59	Asztalnemű, más textilanyagból, nem kötött
6214.90	Sál, kendő fátyol és hasonló, más textilanyagokból, nem kötött	6302.60	Testápolási és konyhai textília, frottír törölköző vagy hasonló, pamut frottír szövetből
		6302.91	Testápolási és konyhai textília, pamutból, mns

HS szám	Termékmegnevezés	HS szám	Termékmegnevezés
6302.92	Testápolási és konyhai textília, lenből	6306.99	Campingcikk, más textilanyagból, mns
6302.93	Testápolási és konyhai textília, mesterséges vagy szintetikus szálból	6307.10	Padló edény- portörlőruha és hasonló törőruhák
6302.99	Testápolási és konyhai textília, más textilanyagból	6307.20	Mentőmellény és mentőöv, textilanyagból
6303.11	Függöny, drapéria, belső vászonroló és ágyfüggöny, pamutból, kötött	6307.90	Textil készáru, ideértve a szabásmintát, mns
6303.12	Függöny, drapéria, belső vászonroló és ágyfüggöny, szintetikus szálból, kötött	6308.00	Szőnyeg, faliszőnyeg stb., készítésére szolgáló szövetből és fonalból álló készlet
6303.19	Függöny, drapéria, belső vászonroló és ágyfüggöny, más textilanyagból, kötött	6309.00	Használt ruha és egyéb használt textiláru
6303.91	Függöny, drapéria, belső vászonroló és ágyfüggöny, pamutból, nem kötött	<i>Textil és ruházati termékek</i> <i>a 30—49, 64—96 Árucsoportokban</i>	
6303.92	Függöny, drapéria, belső vászonroló és ágyfüggöny, szintetikus szálból, nem kötött	3005.90	Vatta, géz, kötés és hasonló cikkek
6303.99	Függöny, drapéria, belső vászonroló és ágyfüggöny, más textilanyagból, nem kötött	ex 3921.12	Szövött, kötött vagy nem szövött szövet, műanyaggal bevonva, abba mártva vagy rétegelve
6304.11	Ágytakaró, kötött vagy hurkolt, mns	ex 3921.13	
6304.19	Ágytakaró, nem kötött vagy hurkolt, mns	ex 3921.90	
6304.91	Lakástextília, kötött vagy hurkolt, mns	ex 4202.12	Bőrönd, koffer és hasonló tartó és tok, elsősorban textil külső felülettel
6304.92	Lakástextília, pamutból, nem kötött vagy hurkolt, mns	ex 4202.22	
6304.93	Lakástextília, szintetikus szálból, nem kötött vagy hurkolt, mns	ex 4202.32	
6304.99	Lakástextília, más textilanyagokból, nem kötött vagy hurkolt, mns	ex 4202.92	
6305.10	Zsák és zacskó áruk csomagolására, jutából vagy más textilhátcső rostból	ex 6405.20	Lábbeli talppal és gyapjúnemez felsőrészrel
6305.20	Zsák és zacskó áruk csomagolására, pamutból	ex 6406.10	Lábbeli felsőrész, mely külső felületének legalább 50%-a textilanyag
6305.31	Zsák és zacskó áruk csomagolására, polietilén vagy polipropilén szalagból	ex 6406.99	Lábszárvédő és bokavédő, textilanyagból
6305.39	Zsák és zacskó áruk csomagolására, más mesterséges textilanyagokból	6501.00	Kalapforma, kalaptest és kalaptomp, nemez- ből, korong és henger nemez- ből
6305.90	Zsák és zacskó áruk csomagolására, más textilanyagokból	6502.00	Fonatból vagy bármilyen anyagú szalagból összeállított kalapforma
6306.11	Ponyva, vászontető és napellenző, pamutból	6503.00	Kalap és más fejfedő nemez- ből
6306.12	Ponyva, vászontető és napellenző, szintetikus szálból	6504.00	Bármilyen anyagú csíkból fonással vagy más módon összeállított kalap és más fejfedő
6306.19	Ponyva, vászontető és napellenző, más textilanyagból	6505.90	Kalap és más fejfedő, kötött, vagy csipkéből vagy más textilanyagból
6306.21	Sátor, pamutból	6601.10	Kerti típusú esernyő és napernyő
6306.22	Sátor, szintetikus szálból	6601.91	Más esernyőtípusok teleszkópos nyéllal
6306.29	Sátor, más textilanyagokból	6601.99	Más esernyők
6306.31	Vitorla, szintetikus szálból	ex 7019.10	Üvegrostból készült fonal
6306.39	Vitorla, más textilanyagokból	ex 7019.20	Üvegrostból készült szövet
6306.41	Felfújható matrac, pamutból	8708.21	Biztonsági öv gépjárművekhez
6306.49	Felfújható matrac, más textilanyagból	8804.00	Ejtőernyő; részei és tartozékai
6306.91	Campingcikk, pamutból, mns	9113.90	Textilanyagból készült szíj, szalag és karkötő, karórához
		ex 9404.90	Vánkos és párna, pamutból; paplan; dunna; és hasonló cikkek textilanyagból
		9502.91	Babaruha
		ex 9612.10	Szött szalag, mesterséges vagy szintetikus szálból, kivéve a 30 mm-nél keskenyebbeket, amelyeket véglegesen kazettában helyeztek el

MEGÁLLAPODÁSKERESKEDELEMTECHNIKAIKADÁLYAIRÓL

A Tagok

tekintettel a Multilaterális Kereskedelmi Tárgyalások Uruguay-i Fordulójára,

attól a kívánságtól vezérelve, hogy előmozdítsák a GATT 1994 céljait,

elismerve, hogy a nemzetközi szabványok és megfelelés-értékelési rendszerek jelentősen hozzájárulhatnak ehhez, a termelés hatékonyságának javítása és a nemzetközi kereskedelem folytatásának megkönnyítése révén,

attól a kívánságtól vezérelve, hogy ösztönözzék az ilyen nemzetközi szabványok, valamint megfelelés-értékelési rendszerek kialakítását,

attól a kívánságtól vezérelve, hogy biztosítsák, hogy a technikai szabályzatok és szabványok, beleértve a csomagolási, megjelölési és címkézési előírásokat, valamint a technikai szabályzatoknak és szabványoknak való megfelelés értékelésére vonatkozó eljárások ne támasszanak szükségtelen akadályokat a nemzetközi kereskedelemben,

elismerve, hogy egyetlen ország sem gátolható abban, hogy az általa szükségesnek tartott szinten intézkedéseket hozzon exportja minőségének biztosítása vagy az emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség, a környezet védelme, vagy megtévesztő gyakorlat megakadályozása érdekében, feltéve, hogy ezeket az intézkedéseket nem alkalmazza oly módon, hogy azok az azonos feltételekkel rendelkező országok között önkényes vagy igazolhatatlan diszkrimináció eszközt vagy a nemzetközi kereskedelem burkolt korlátozását képezzék, és egyébiránt összhangban vannak a jelen Megállapodás rendelkezéseivel,

elismerve, hogy egyetlen ország sem gátolható abban, hogy alapvető nemzetbiztonsági érdekeinek védelméhez szükséges intézkedéseket tegyen,

elismerve, hogy a nemzetközi szabványosítás hozzájárulhat a technológia-átadáshoz a fejlett országokból a fejlődő országok részére,

elismerve, hogy a fejlődő országok különleges nehézségeket tapasztalhatnak a technikai szabályzatok és szabványok, valamint a technikai szabályzatoknak és szabványoknak való megfelelés értékelésére vonatkozó eljárások megalkotásában és alkalmazásában, és segítséget kívánva nyújtani ilyen irányú törekvéseikben

ezennel a következőkben állapodnak meg:

1. Cikk

Általános rendelkezések

1.1. A szabványosítás és a megfelelés-értékelési eljárások általános kifejezéseinek jelentése rendes körülmények között a jelen Megállapodás tárgyának és céljának fényében és figyelembe véve azok szövegösszefüggését,

megfelel az Egyesült Nemzetek rendszerének keretében, valamint a nemzetközi szabványalkotó szervezetek által elfogadott meghatározásoknak.

1.2. Azonban a jelen Megállapodás céljaira a kifejezéseknek az 1. Mellékletben megadott értelmezése az érvényes.

1.3. A jelen Megállapodás rendelkezései alá tartozik valamennyi termék, beleértve az ipari és mezőgazdasági termékeket is.

1.4. Azok a beszerzési előírások, amelyeket kormányzati szervek dolgoznak ki kormányzati szervek termelési és fogyasztási szükségletei vonatkozásában, nem tartoznak a jelen Megállapodás hatálya alá, hanem rájuk alkalmazási területüknek megfelelően a Kormánybeszerzési Megállapodás vonatkozik.

1.5. A jelen Megállapodás rendelkezései nem alkalmazhatók az Állat- és Növényegészségügyi Megállapodás A) Mellékletében meghatározott állat- és növényegészségügyi intézkedésekre.

1.6. A technikai szabályzatokra, szabványokra és megfelelés-értékelési rendszerekre vonatkozó valamennyi utalást ezen Megállapodásban úgy kell értelmezni, hogy magukban foglalják azok bármely módosítását és azok szabályainak vagy termékkörének bármely kiegészítését, kivéve a jelentéktelen természetű módosításokat és kiegészítéseket.

TECHNIKAI SZABÁLYZATOK ÉS SZABVÁNYOK

2. Cikk

A technikai szabályzatok és szabványok elkészítése, elfogadása és alkalmazása központi kormányzati szervek által

Központi kormányzati szerveik vonatkozásában:

2.1. A Tagok biztosítják, hogy a bármely Tag területéről importált termékek a technikai szabályzatok vonatkozásában nem kevésbé kedvező elbánásban részesülnek mint az ugyanazon nemzeti, illetve bármely más országból származó hasonló termékek.

2.2. A Tagok biztosítják, hogy a technikai szabályzatokat nem azzal a céllal vagy hatással készítik el, fogadják el, vagy alkalmazzák, hogy azok a nemzetközi kereskedelem szükségtelen akadályait képezzék. E célból a technikai szabályzatok nem korlátozhatják jobban a kereskedelmet annál, mint ami egy jogos cél eléréséhez szükséges, figyelembe véve azt a kockázatot, ami ezen cél eléréséből adódna. Ilyen jogos célok többek között: nemzetbiztonsági

követelmények; megtévesztő gyakorlat elkerülése; emberi egészség vagy biztonság, állati vagy növényi élet vagy egészség, illetve a környezet védelme. Ilyen kockázatok felmérésekor a mérlegelés idevágó elemei, többek között: az elérhető tudományos és technikai információk, kapcsolódó feldolgozási technológiák vagy a termékek szándékolt végfelhasználása.

2.3. A technikai szabályzatokat nem lehet fenntartani, ha az alkalmazásukra okot adó körülmények vagy célok megszűntek, vagy a megváltozott körülmények, illetve célok a kereskedelmet kevésbé korlátozó módon is kezelhetők, illetve elérhetők.

2.4. Olyan esetben, amikor technikai szabályzatokra van szükség és vonatkozó nemzetközi szabványok léteznek, vagy kidolgozásuk befejezése küszöbön áll, a Tagok ezeket vagy ezek megfelelő részeit alkalmazzák technikai szabályzataik alapjaként, kivéve, ha az ilyen nemzetközi szabványok vagy azok idevágó részei hatástalanok, illetve nem megfelelőek a jogos célok elérésére, például alapvető éghajlati vagy földrajzi tényezők, illetve alapvető technológiai problémák miatt.

2.5. Az a Tag, amelyik olyan technikai szabályzatot készít el, fogad el, vagy alkalmaz, amelynek jelentős hatása lehet más Tagok kereskedelmére, bármely másik Tag kérésére kifejti ezen technikai szabályzat indokoltságát a 2—4. pontok rendelkezései által megadott szempontok szerint. Ha egy technikai szabályzatot a 2. pontban kifejezetten megnevezett jogos célból készítene el, fogadnak el, vagy alkalmaznak és az megfelel a vonatkozó nemzetközi szabványoknak, megdönthetően vélemezni kell, hogy e szabályzat nem képezi a nemzetközi kereskedelem szükségtelen akadályát.

2.6. A technikai szabályzatok minél szélesebb alapon történő összehangolása érdekében a Tagok erőforrásaik adta lehetőségeiken belül teljes mértékben részt vesznek olyan termékek nemzetközi szabványainak a megfelelő nemzetközi szabványalkotó szervezetek által történő elkészítésében, amely termékekre technikai szabályzatokat fogadtak el, vagy készülnek elfogadni.

2.7. A Tagok méltányos megfontolás tárgyává teszik azt a lehetőséget, hogy más Tag technikai szabályzatait egyenértékűnek fogadják el, mégha ezen szabályzatok különböznek is az övéiktől, feltéve, hogy meggyőződtek arról, hogy ezen szabályzatok kielégítően teljesítik saját szabályzataik céljait.

2.8. Ahol az helyénvaló, a Tagok a termékkel szemben támasztott követelményekre épülő technikai szabályzatokat inkább funkcionálisan, mintsem konstrukciós vagy leíró jellemzői alapján határozzák meg.

2.9. Ha nem létezik megfelelő nemzetközi szabvány, vagy ha egy javasolt technikai szabályzat műszaki tartalma nincs összhangban a vonatkozó nemzetközi szabványok

műszaki tartalmával, és ha a technikai szabályzatnak jelentős hatása lehet más Tagok kereskedelmére, akkor a Tagok:

2.9.1. megfelelően korai szakaszban oly módon, hogy arról más Tagok érdekelt felei tudomást szerezhessenek, közleményt tesznek közzé, hogy egy adott technikai szabályzat bevezetését javasolják;

2.9.2. a Titkárságon keresztül bejelentik a többi Tagnak a javasolt technikai szabályzat által érintett termékeket, röviden utalva annak céljára és indokára. Az ilyen bejelentéseket egy megfelelően korai szakaszban kell megtenni, amikor a szabályzat még módosítható, és az észrevételek figyelembe vehetők;

2.9.3. kérésre a többi Tag rendelkezésére bocsátják a javasolt technikai szabályzat részleteit vagy példányait, és amikor csak lehetséges, azonosítják azokban azokat a részeket, amelyek tartalmilag eltérnek a vonatkozó nemzetközi szabványoktól;

2.9.4. diszkriminációmentesen ésszerű időt biztosítanak más Tagoknak ahhoz, hogy azok írásban észrevételeket tehessenek, kérésre megvitatják ezeket az észrevételeket és az írásos észrevételeket, és megvitatásuk eredményeit figyelembe veszik.

2.10. A 9. pont bevezető rendelkezéseinek figyelembevétele mellett olyan esetekben, amikor a biztonsággal, egészséggel, környezetvédelemmel vagy nemzetbiztonsággal összefüggésben sürgős problémák merülnek fel, vagy ilyenek felmerülése fenyeget valamely Tagnál, ez a Tag a 9. pontban felsorolt lépések közül elhagyhatja azokat, amelyeket elhagyni szükségesnek ítél, feltéve, hogy a technikai szabályzat elfogadásakor ez a Tag:

2.10.1. a Titkárságon keresztül azonnal bejelentést tesz a többi Tagnak az adott technikai szabályzatról és az érintett termékekről, röviden utalva a technikai szabályzat céljára és indokára, a sürgős problémák jellegét is beleértve;

2.10.2. kérésre a többi Tag rendelkezésére bocsátja a technikai szabályzat példányait;

2.10.3. diszkriminációmentesen lehetőséget ad a többi Tagnak arra, hogy írásban észrevételeket tehessenek, kérésre megvitatja ezeket az észrevételeket, és ezen írásos észrevételeket és megvitatásuk eredményeit figyelembe veszi.

2.11. A Tagok biztosítják valamennyi elfogadott technikai szabályzat azonnali közzétételét vagy más módon való rendelkezésre bocsátását oly módon, hogy a többi Tag érdekelt felei megismerhessék azokat.

2.12. Kivéve a 10. pontban megjelölt sürgős körülményeket, a Tagok ésszerű időt hagynak a technikai szabályzat közzététele és hatálybalépése között abból a célból, hogy az exportáló ország Tagok és különösen a fejlődő ország Tagok termelőinek idejük legyen ahhoz, hogy termékeiket vagy gyártási módszereiket az importőr Tag követelményeihez igazítsák.

3. Cikk

Technikai szabályzatok helyhatósági és nem-kormányzati szervek által történő elkészítése, elfogadása és alkalmazása

A területükön működő helyhatósági és nem-kormányzati szervek vonatkozásában:

3.1. A Tagok megteszik a tőlük telhető összes ésszerű intézkedést annak biztosítására, hogy ezen szervek eleget tegyenek a 2. Cikk rendelkezéseinek, a 2. Cikk 9.2. és 10.1. alpontjaiban foglalt bejelentési kötelezettség kivételével.

3.2. A Tagok biztosítják, hogy a közvetlenül a központi kormányzat alatti szinten működő helyhatóságok technikai szabályzatairól a 2. Cikk 9.2. és 10.1. alpontjaiban foglalt rendelkezéseknek megfelelően bejelentést tesznek, azzal a megjegyzéssel, hogy ilyen bejelentést nem kell tenniük olyan technikai szabályzatokról, amelyek technikai tartalma lényegét tekintve megegyezik az érintett Tag központi kormánysszervei által korábban már bejelentett technikai szabályzatokéval.

3.3. A Tagok kérhetik, hogy a kapcsolattartás más Tagokkal, beleértve a 2. Cikk 9. és 10. pontjaiban foglalt bejelentéseket, információnyújtást, észrevételeket, megbeszéléseket, a központi kormányzaton keresztül történjenek.

3.4. A Tagok nem tesznek olyan intézkedéseket, melyek arra kötelezik vagy ösztönzik a területükön működő helyhatósági vagy nem-kormányzati szerveket, hogy a 2. Cikk rendelkezéseivel össze nem egyeztethető módon cselekedjenek.

3.5. Ezen Megállapodás szerint a Tagok teljes mértékben felelősek a 2. Cikk összes rendelkezésének betartásáért. A Tagok határozott intézkedéseket és mechanizmusokat dolgoznak ki és alkalmaznak annak elősegítésére, hogy a 2. Cikk rendelkezéseit ne csak a központi kormánysszervek tartsák be.

4. Cikk

Szabványok elkészítése, elfogadása és alkalmazása

4.1. A Tagok biztosítják, hogy a központi kormányzati szabványalkotó szervezeteik elfogadják és eleget tegyenek a jelen Megállapodás 3. Mellékletében foglalt, a Szabványok Elkészítésére, Elfogadására és Alkalmazására vonatkozó Jó Gyakorlat Kódexének (jelen Megállapodásban a továbbiakban: Jó Gyakorlat Kódexe). Olyan rendelkezésekre álló ésszerű intézkedéseket hoznak, hogy biztosíthassák, hogy a területükön működő helyhatósági és nem-kormányzati szabványalkotó szervezetek, valamint azon regionális szabványalkotó szervezetek, amelyeknek ők ma-

guk, illetve a területükön működő egy vagy több ilyen szabványalkotó szervezet tagja, elfogadják és eleget tegyenek a Jó Gyakorlat Kódexének. Ezenkívül a Tagok nem tesznek olyan intézkedést, mellyel közvetve vagy közvetlenül arra kötelezik vagy ösztönzik ezen szabványalkotó szervezeteket, hogy a Jó Gyakorlat Kódexével össze nem egyeztethető módon cselekedjenek. A Tagok kötelezettségei a Jó Gyakorlat Kódexében foglalt rendelkezéseknek a szabványalkotó szervezetek által történő betartását illetően attól függetlenül is érvényben vannak, hogy a szabványalkotó szervezet elfogadta-e a Jó Gyakorlat Kódexét vagy sem.

4.2. Azokat a szabványalkotó szervezeteket, amelyek elfogadták és eleget tesznek a Jó Gyakorlat Kódexének, a Tagok a jelen Megállapodás alapelveivel összhangban állóknak ismerik el.

A TECHNIKAI SZABÁLYZATOKNAK ÉS SZABVÁNYOKNAK VALÓ MEGFELELÉS

5. Cikk

Központi kormánysszervek által végzett megfelelésértékelési eljárások

5.1. A Tagok biztosítják, hogy olyan esetekben, amikor kifejezett bizonyosság szükséges arról, hogy a termékek megfelelnek a technikai szabályzatoknak vagy szabványoknak, a központi kormánysszervek az alábbi rendelkezéseket alkalmazzák a más Tagok területéről származó termékekre:

5.1.1. a megfelelésértékelési eljárásokat úgy készítik el, fogadják el és alkalmazzák, hogy más Tagországok területéről származó hasonló termékek szállítóinak olyan feltételek mellett biztosítanak hozzáférést, amelyek nem kevésbé kedvezőek mint amelyeket a hazai vagy bármely más országból származó hasonló termék szállítóinak hasonló helyzetben megadnak; a hozzáférés maga után vonja a szállítók jogát az eljárási szabályok szerint történő megfelelésértékelésre, beleértve, ha ezen eljárás erről rendelkezik, annak lehetőségét, hogy a megfelelésértékelést szolgáló vizsgálat telephelyükön történjen és arra, hogy a rendszer tanúsítási jelét megkapják;

5.1.2. a megfelelésértékelési eljárások nem készíthetők el, fogadhatók el és alkalmazhatók azzal a céllal vagy hatással, hogy a nemzetközi kereskedelem szükségtelen akadályait képezzék. Ez többek között azt jelenti, hogy a megfelelésértékelési eljárások nem lehetnek szigorúbbak, illetve nem alkalmazhatók szigorúbban, mint ami ahhoz szükséges, hogy az importáló Tag megfelelően biztos lehessen abban, hogy a termékek megfelelnek az alkalmazandó technikai szabályzatoknak és szabványoknak, figyelembe véve azt a kockázatot, amit a nem-megfelelés okozna.

5.2. Az 1. pont rendelkezéseinek végrehajtásakor a Tagok biztosítják, hogy:

5.2.1. a megfelelőség értékelési eljárásokat a lehető leggyorsabban folytatják le és fejezik be, és nem kedvezőtlenebb rend szerint a más Tagok területéről származó termékeknél, mint a hasonló hazai termékek esetében;

5.2.2. nyilvánosságra hozzák minden egyes megfelelőség értékelési eljárás során alkalmazott szokásos feldolgozási időtartamot, vagy az előrelátható feldolgozási időtartamot kérésre közlik az érintettel; ha az illetékes szerv kérelmet kap, haladéktalanul megvizsgálja a dokumentáció teljességét és pontosan és teljeskörűen tájékoztatja a kérelmezőt az összes hiányosságról; az illetékes szerv, mihamelhetően, pontosan és teljeskörűen értesíti a kérelmezőt a vizsgálat eredményéről, hogy ha szükségessé válik, korrigáló intézkedést lehessen tenni; még akkor is, ha a kérelem hiányos, az illetékes szerv, amíg megvalósítható, folytatja a megfelelőség értékelését, ha a kérelmező így igényli; és kérés esetén a kérelmező tájékoztatást kap az eljárás előrehaladtáról, az esetleges késedelem megindoklásával;

5.2.3. az információ-szolgáltatási kötelezettség arra a szükséges mértékre korlátozódik, ami elengedhetetlen ahhoz, hogy értékeljék a megfelelést és illetékeket szabjanak ki;

5.2.4. a megfelelőség értékelési eljárásokkal kapcsolatban megszerzett, a más Tagok területéről származó termékekkel összefüggő bizalmas információt ugyanúgy tiszteltben tartják, mint a hazai termékek esetében, és olyan módon, hogy a jogos kereskedelmi érdekeket védjék;

5.2.5. bármilyen illeték, amelyet más Tagok területéről származó termékek megfelelőségének értékelése során vetnek ki, méltányos a nemzeti vagy bármelyik más országból származó hasonló termékek megfelelésének értékelése során kivetendő illetékhez képest, figyelembe véve a kommunikációs, szállítási és egyéb költségeket, melyek a kérelmező telephelyének és a vizsgálatot végző szerv földrajzi elhelyezkedésének különbözőségeiből adódnak;

5.2.6. a megfelelőség értékelési eljárásnál alkalmazott berendezések elhelyezése és a vizsgálati minták kiválasztása nem történik úgy, hogy szükségtelen nehézséget okozzon a kérelmezőknek vagy ügynökeiknek;

5.2.7. ha egy termék részletes leírása az alkalmazandó technikai szabályzatoknak vagy szabványoknak való megfelelés megállapítását követően megváltozik, a módosított termékre vonatkozó megfelelőség értékelési eljárás arra a szükséges mértékre korlátozódik, amellyel megállapítható, hogy létezik-e megfelelő bizonyosság arra, hogy a termék megfelel a vonatkozó technikai szabályzatoknak vagy szabványoknak;

5.2.8. érvényben van egy olyan eljárás, amely a megfelelőség értékelési eljárások működésével kapcsolatban felmerülő panaszokat vizsgálja felül és korrekciós intézkedéseket tesz lehetővé, ha a panasz igazolódik.

5.3. Az 1. és 2. pontokban foglaltak nem gátolják a Tagokat abban, hogy területükön ésszerű szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket hajtsanak végre.

5.4. Azokban az esetekben, amikor kifejezett bizonyosság szükséges arra nézve, hogy a termékek megfelelnek a technikai szabályzatoknak vagy szabványoknak és vonatkozó, a nemzetközi szabványalkotó szervezetek által kiadott útmutatók vagy ajánlások állnak rendelkezésre, vagy azok kidolgozásának befejezése küszöbön áll, a Tagok biztosítják, hogy központi kormányzerveik ezeket vagy ezek vonatkozó részeit használják mint a megfelelőség értékelési eljárás alapját, kivéve — ez esetben, kérésre megfelelő magyarázatot adva —, ha ezen útmutatók vagy ajánlások vagy ezek vonatkozó részei nem megfelelőek az érintett Tagok esetében, többek között a következő okok miatt: nemzetbiztonsági követelmények, megtevesztő gyakorlat elkerülése, emberi egészség vagy biztonság, állati vagy növényi élet vagy egészség, vagy a környezet védelme, alapvető éghajlati vagy más földrajzi tényezők, alapvető technológiai vagy infrastrukturális problémák.

5.5. A megfelelőség értékelési eljárások minél szélesebb alapon történő összehangolása érdekében, a Tagok erőforrásaik adta lehetőségeiken belül teljes mértékben részt vesznek a megfelelőség értékelési eljárásokra vonatkozó útmutatóknak és ajánlásoknak a megfelelő nemzetközi szabványalkotó szervezetek által történő kidolgozásában.

5.6. Ha nem létezik nemzetközi szabványalkotó szervezetek által kiadott vonatkozó útmutató vagy ajánlás, vagy ha egy javasolt, megfelelőség értékelési eljárás technikai tartalma nincs összhangban a nemzetközi szabványalkotó szervezetek által kiadott vonatkozó útmutatókkal és ajánlásokkal, és ha ezen megfelelőség értékelési eljárásnak jelentős hatása lehet más Tagok kereskedelmére, akkor a Tagok:

5.6.1. megfelelően korai szakaszban oly módon, hogy arról más Tagok érdekelt felei tudomást szerezhessenek, közleményt tesznek közzé arról, hogy egy adott, megfelelőség értékelésre vonatkozó, eljárást javasolnak bevezetni;

5.6.2. a Titkárságon keresztül bejelentik a többi Tagnak a javasolt megfelelőség értékelési eljárás által érintett termékeket, röviden utalva a megfelelőség értékelésre vonatkozó eljárás céljára és indokára. Az ilyen bejelentéseket megfelelően korai időpontban kell megtenni, amikor a megfelelőség értékelési eljárás módosítható és a vonatkozó észrevételek figyelembe vehetők;

5.6.3. kérésre a többi Tag rendelkezésére bocsátják a javasolt eljárás részleteit vagy példányait és amikor csak lehetséges, azonosítják azokban azokat a részeket, amelyek tartalmilag eltérnek a nemzetközi szabványalkotó szervezetek által kiadott vonatkozó útmutatóktól vagy ajánlásoktól;

5.6.4. diszkriminációmentesen, ésszerű időt biztosítanak más Tagoknak arra, hogy azok írásban észrevételeket tehessenek, kérésre ezen észrevételeket megvitatják, és az írásos észrevételeket és megvitatásuk eredményeit figyelembe veszik.

5.7. A 6. pont bevezető rendelkezéseinek figyelembevétele mellett olyan esetekben, amikor a biztonsággal, az egészséggel, a környezetvédelemmel vagy a nemzetbiztonsággal összefüggésben sürgős problémák merülnek fel, vagy ilyenek felmerülése fenyeget valamely Tagnál, ez a Tag a 6. pontban felsorolt lépések közül elhagyhatja azokat, amelyeket elhagyni szükségesnek ítél, feltéve, hogy az eljárás elfogadásakor ez a Tag:

5.7.1. a Titkárságon keresztül azonnal bejelentést tesz a többi Tagnak az adott eljárásról és az érintett termékekről, röviden utalva az eljárás céljára és indokára, a sürgős probléma jellegét is beleértve;

5.7.2. kérésre a többi Tag rendelkezésére bocsátja az eljárás szabályainak példányait;

5.7.3. diszkriminációmentesen lehetőséget ad a többi Tagnak arra, hogy írásban észrevételeket tehessenek, kérésre megvitatja ezeket az írásos észrevételeket, és ezen írásos észrevételeket, valamint megvitatásuk eredményeit figyelembe veszi.

5.8. A Tagok biztosítják valamennyi elfogadott megfelelésértékelési eljárás azonnali közzétételét, vagy más módon való rendelkezésre bocsátását oly módon, hogy a többi Tag érdekelt felei megismerhessék azokat.

5.9. A 7. pontban megjelölt sürgős körülményeket kivéve, a Tagok ésszerű időt hagynak a megfelelésértékelési eljárás követelményeinek közzététele és hatálybalépése között, hogy az exportőr Tagok, és különösen a fejlődő ország Tagok termelőinek idejük legyen ahhoz, hogy termékeiket vagy gyártási módszereiket az importőr Tag követelményeihez igazítsák.

6. Cikk

A megfelelésértékelésnek központi kormányzati szervek által történő elismerése

Központi kormányzati szerveik vonatkozásában:

6.1. A 3. és 4. pontok rendelkezéseinek sérelme nélkül, a Tagok, amikor csak lehetséges, biztosítják, hogy más Tagok megfelelésértékelési eljárásainak eredményeit elfogadják, mégha azon eljárások különböznek is sajátjaiktól, feltéve, hogy meggyőződtek arról, hogy ezen eljárások saját eljárásaikkal egyenértékű biztosítékot kínálnak az alkalmazandó technikai szabályzatoknak és szabványoknak történő megfelelésre. Elismerik, hogy előzetes konzultációk lehetnek szükségesek annak érdekében, hogy kölcsönösen kielégítő egyetértésre jussanak, különösen:

6.1.1. az exportőr Tag illetékes, megfelelésértékelést végző szervezeteinek megfelelő és tartós technikai alkalmasságával kapcsolatban, hogy a megfelelésértékelési eljárásaik eredményeinek folyamatos megbízhatóságával kapcsolatos bizonyosság fennállhasson. Ebben a vonatkozásban a nemzetközi szabványalkotó szervezetek

által kiadott vonatkozó útmutatók és ajánlások igazolt betartását, például akkreditáció útján, a technikai alkalmasság meglétének jeleként kell figyelembe venni;

6.1.2. a megfelelésértékelési eredmények elfogadásának az exportőr Tag részéről kijelölt megfelelésértékelést végző szervezet által kibocsátottakra való korlátozásával kapcsolatban.

6.2. A Tagok biztosítják, hogy a megfelelésértékelési eljárásaik, a lehetséges mértékig, lehetővé teszik az 1. pontban foglalt rendelkezések végrehajtását.

6.3. A Tagok arra ösztönzik egymást, hogy más Tagok kérésére álljanak készen tárgyalások folytatására egymás megfelelésértékelési eljárásainak eredményeit kölcsönösen elismerő megállapodások megkötésére. A Tagok megkívánhatják, hogy ezen megállapodások feleljenek meg az 1. pontban előírt ismérveknek, és az érintett termékek kereskedelmét elősegítő lehetőségekre vonatkozóan kölcsönös megaláztatásra szolgáljanak.

6.4. A Tagok arra ösztönzik egymást, hogy más Tagok területén működő megfelelésértékelést végző szervezeteknek lehetővé tegyék a részvételt saját megfelelésértékelési eljárásaikban nem kevésbé kedvező feltételek mellett, mint amiket saját területükön vagy bármely más ország területén működő megfelelésértékelést végző szervezeteknek biztosítanak.

7. Cikk

Helyhatósági szervek által végzett megfelelésértékelési eljárások

A területükön működő helyhatósági szervek vonatkozásában:

7.1. A Tagok megteszik a tőlük telhető összes ésszerű intézkedést annak biztosítására, hogy ezen szervek eleget tegyenek az 5. és 6. Cikk rendelkezéseinek, az 5. Cikk 6.2. és 7.1. alpontjaiban foglalt bejelentési kötelezettség kivételével.

7.2. A Tagok biztosítják, hogy a közvetlenül a központi kormányzat alatti szinten működő helyhatóságok megfelelésértékelési eljárásairól az 5. Cikk 6.2. és 7.1. alpontjaiban foglalt rendelkezéseknek megfelelően bejelentést tesznek, megjegyezve azonban, hogy ilyen bejelentést nem kell tenniük olyan megfelelésértékelési eljárások esetén, amelyek technikai tartalma lényegét tekintve megegyezik az érintett Tag központi kormányzati szervei által korábban már bejelentett megfelelésértékelési eljárásokéval.

7.3. A Tagok kérhetik, hogy a kapcsolattartás más Tagokkal, beleértve az 5. Cikk 6. és 7. pontjaiban foglalt bejelentéseket, információnyújtást, észrevételeket, megbeszéléseket, a központi kormányzaton keresztül történjenek.

7.4. A Tagok nem tesznek olyan intézkedéseket, melyek arra kötelezik, vagy ösztönzik a területükön működő helyhatósági vagy nem-kormányzati szerveket, hogy az 5. és 6. Cikk rendelkezéseivel össze nem egyeztethető módon cselekedjenek.

7.5. Ezen Megállapodás szerint a Tagok teljes mértékben felelősek az 5. és 6. Cikk összes rendelkezéseinek betartásáért. A Tagok határozott intézkedéseket és mechanizmusokat dolgoznak ki és alkalmaznak annak elősegítésére, hogy az 5. és 6. Cikk rendelkezéseit ne csak a központi kormányzati szervek tartásukba.

8. Cikk

Nem-kormányzati szervek által végzett megfelelésértékelési eljárások

8.1. A Tagok megteszik a tőlük telhető összes ésszerű intézkedést annak biztosítására, hogy a területükön működő nem-kormányzati szervek, amelyek megfelelésértékelési eljárásokat végeznek, eleget tegyenek az 5. és 6. Cikkben foglalt rendelkezéseknek, kivéve a javasolt megfelelésértékelési eljárásokra vonatkozó bejelentési kötelezettséget. Ezen kívül a Tagok nem tesznek olyan intézkedéseket, amelyek közvetlen vagy közvetett módon azzal a hatással járnak, hogy arra kötelezik vagy ösztönzik ezen szerveket, hogy az 5. és 6. Cikkben foglalt rendelkezésekkel össze nem egyeztethető módon cselekedjenek.

8.2. A Tagok biztosítják, hogy központi kormányzati szerveik csak akkor támaszkodnak a nem-kormányzati szervek által végzett megfelelésértékelési eljárásokra, ha ezen utóbbi szervek eleget tesznek az 5. és 6. Cikkben foglalt rendelkezéseknek, a tervezett megfelelésértékelési eljárásokra vonatkozó bejelentési kötelezettség kivételével.

9. Cikk

Nemzetközi és regionális rendszerek

9.1. Amikor a technikai szabályzatnak vagy szabványnak történő megfelelésről kifejezett bizonyosság szükséges, a Tagok, amennyire ez a gyakorlatban lehetséges, nemzetközi megfelelésértékelési rendszereket dolgoznak ki és fogadnak el, valamint azok tagjává válnak vagy azokban részt vesznek.

9.2. A Tagok megteszik a tőlük telhető összes ésszerű intézkedést annak biztosítására, hogy azok a nemzetközi és regionális megfelelésértékelési rendszerek, melyeknek a területükön működő illetékes szervezetek tagjai, vagy résztvevői, eleget tegyenek az 5. és 6. Cikk rendelkezéseinek. Ezen kívül, a Tagok nem hozhatnak olyan intézkedéseket, amelyek közvetlen vagy közvetett módon azzal a hatással járnak, hogy

arra kötelezik vagy ösztönzik az ilyen rendszereket, hogy az 5. és 6. Cikkben foglalt bármely rendelkezéssel össze nem egyeztethető módon cselekedjenek.

9.3. A Tagok biztosítják, hogy központi kormányzati szerveik csak olyan mértékben támaszkodnak a nemzetközi vagy regionális megfelelésértékelési rendszerekre, mint amilyen mértékben ezek a rendszerek eleget tesznek az 5. és 6. Cikkben foglalt rendelkezéseknek.

TÁJÉKOZTATÁS ÉS SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

10. Cikk

Tájékoztatás a technikai szabályzatokról és szabványokról, valamint a megfelelésértékelési eljárásokról

10.1. Minden Tag biztosítja olyan tájékoztatási pont létesítését, amely választ tud adni a többi Tag, illetve ezen Tagok érdekelt feleinek minden ésszerű érdeklődésére, valamint rendelkezésre tudja bocsátani az alábbiakra vonatkozó dokumentációt:

10.1.1. a területén levő, a központi kormányzati vagy helyhatósági szervek, a technikai szabályzat érvényesítésére törvényesen feljogosított nem-kormányzati szervek, vagy az olyan regionális szabványalkotó szervezetek — amelyeknek ezen szervek tagjai vagy résztvevői — által elfogadott vagy javasolt bármely technikai szabályzat;

10.1.2. a területén levő, központi kormányzati vagy helyhatósági szervek, vagy az olyan regionális szabványalkotó szervezetek — amelyeknek ezen szervek tagjai vagy résztvevői — által elfogadott vagy javasolt bármely szabvány;

10.1.3. bármilyen fennálló vagy javasolt megfelelésértékelési rendszer, amelyet saját területén központi kormányzati vagy helyhatósági szervek, vagy technikai szabályzat érvényesítésére törvényesen feljogosított nem-kormányzati szervek, vagy olyan regionális szervezetek — amelyeknek ezen szervek tagjai vagy résztvevői — alkalmaznak;

10.1.4. a Tag, vagy a területén működő központi kormányzati vagy helyhatósági szervek nemzetközi és regionális szabványalkotó szervezetekben és megfelelésértékelési rendszerekben, valamint jelen Megállapodás hatálya alá tartozó bilaterális és multilaterális megállapodásokban való tagsága és részvétele; ésszerű információkat kell tudni adniuk ezen rendszerek és megállapodások rendelkezéseiről;

10.1.5. a Megállapodás alapján kiadott közlemények megjelenési helye, vagy tájékoztatás arról, hogy ilyen információt hol lehet beszerezni; és

10.1.6. a 10. Cikk 3. pontjában említett tájékoztatási pontok helye.

10.2. Ha azonban törvényi vagy adminisztratív okok miatt egy Tag egynél több tájékoztatási pontot hoz létre,

az a Tag teljes körű és félreérthetetlen információval szolgál a többi Tag számára ezen tájékoztatási pontok mindegyikének felelősségi köréről. Ezen kívül ezen Tag biztosítja, hogy a nem megfelelő tájékoztatási pontoknak címzett információkérését haladéktalanul továbbítják a megfelelő tájékoztatási pontba.

10.3. Minden Tag megteszi a tőle telhető összes ésszerű intézkedést annak biztosítására, hogy egy vagy több tájékoztatási pontot hozzon létre, melyek választ tudnak adni minden, a többi Tag vagy ezen Tagok érdekelt felei részéről nyilvánított ésszerű érdeklődésre, valamint rendelkezésre tudják bocsátani a vonatkozó dokumentumokat, vagy információt tudnak adni arról, hogy az alábbiakat hol lehet beszerezni:

10.3.1. bármilyen szabvány, melyet a területén működő nem-kormányzati szabványalkotó szervek vagy olyan regionális szabványalkotó szervezetek, melyeknek ezen szervek tagjai vagy résztvevői, elfogadtak vagy javasoltak; és

10.3.2. bármilyen megfelelésértékelési eljárás vagy tervezett megfelelésértékelési eljárás, melyet a területén működő nem-kormányzati szervek vagy regionális szervezetek, melyeknek ezen szervek tagjai vagy résztvevői, működtetnek;

10.3.3. a területén működő illetékes nem-kormányzati szervek nemzetközi és regionális szabványalkotó szervezetekben és megfelelésértékelési rendszerekben, valamint a jelen Megállapodás hatálya alá tartozó bilaterális és multilaterális megállapodásokban való tagsága és részvétele; ésszerű információkat kell tudni adniuk ezen rendszerek és megállapodások rendelkezéseiről.

10.4. A Tagok megteszik a tőlük telhető összes ésszerű intézkedést annak biztosítására, hogy amikor a többi Tag vagy azok érdekelt felei okmányokból példányokat kérnek ezen Megállapodás rendelkezéseinek megfelelően, ezeket a példányokat olyan méltányos áron adják el nekik (ha árat számítanak fel), ami a tényleges kézbesítési költséget leszámítva azonos azon árral, amin az illető vagy bármely más Tag belföldi személye¹ kapja azokat.

10.5. A fejlett ország Tagok más Tagok kérésére angol, francia vagy spanyol fordításban rendelkezésre bocsátják a bejelentési kötelezettség alá tartozó okmányokat vagy terjedelmes okmányok esetében, azok összefoglalóit.

10.6. Amikor a Titkárság a jelen Megállapodás rendelkezéseinek megfelelően bejelentést kap, annak szövegét minden Tagnak és érdekelt nemzetközi szabványalkotó szervezetnek és megfelelésértékelést végző szervezetnek megküldi, és felhívja a fejlődő ország Tagok figyelmét azokra a bejelentésekre, amelyek a számukra különös érdeket képviselő termékekre vonatkoznak.

¹ Belföldi személy alatt itt a WTO elkülönült vámterülettel rendelkező Tagjainak esetében olyan természetes vagy jogi személyt kell érteni, aki vagy amely állandó lakóhellyel vagy tényleges és működő ipari vagy kereskedelmi telephellyel rendelkezik ezen vámterületen belül.

10.7. Ha egy Tag olyan megállapodást kötött egy vagy több más országgal a technikai szabályzatokra, szabványokra vagy megfelelésértékelési rendszerekre vonatkozóan, amely jelentős hatást gyakorolhat a kereskedelemre, az ezen megállapodásban részt vevő legalább egyik Tag bejelentést küld a Titkárságon keresztül a többi Tag részére a megállapodás által érintett termékekről, valamint mellékeli a megállapodás rövid leírását. A Tagok ösztönzik az érintett Tagokat, hogy kérésre a többi Taggal konzultációkat kezdjenek abból a célból, hogy hasonló megállapodást kössenek, vagy megszervezzék az ilyen megállapodásokban való részvételüket.

10.8. A jelen Megállapodás egyetlen rendelkezése sem értelmezendő úgy, hogy az megkívánja:

10.8.1. a Tag nyelvtől eltérő nyelven szövegek közzétételét;

10.8.2. a Tag nyelvtől eltérő nyelven részletek közzétételét vagy tervezet-szövegek biztosítását, kivéve az 5. pontban foglaltakat; vagy

10.8.3. hogy a Tagok bármely olyan információt nyújtsanak, amelynek nyilvánosságra hozatala szerintük ellentétes alapvető biztonsági érdekeikkel.

10.9. A Titkárság részére eljuttatott bejelentések angol, francia vagy spanyol nyelven készülnek.

10.10. A Tagok kijelölnék egyetlen központi kormányzati hatóságot, mely felelős a jelen Megállapodás bejelentési eljárásaira vonatkozó rendelkezések nemzeti szinten történő teljesítéséért, kivéve a 3. Mellékletben foglaltakat.

10.11. Ha azonban törvényi vagy adminisztratív okok miatt a bejelentési eljárásokra vonatkozó felelősség megoszlik két vagy több központi kormányzati hatóság között, az érintett Tag teljes körű és félreérthetetlen információt szolgáltat a többi Tag számára az egyes hatóságok felelősségi köréről.

11. Cikk

Más Tagoknak nyújtott technikai segítség

11.1. A Tagok kérésre tanácsot adnak más Tagoknak, különösen a fejlődő ország Tagoknak, a technikai szabályzatok elkészítése vonatkozásában.

11.2. A Tagok kérésre tanácsot adnak más Tagoknak, különösen a fejlődő ország Tagoknak és technikai segítséget nyújtanak nekik kölcsönös megállapodás szerinti feltételek alapján a nemzeti szabványalkotó szervezetek létrehozásához és a nemzetközi szabványalkotó szervezetekben való részvételhez, valamint arra ösztönzik saját nemzeti szabványalkotó szervezeteiket, hogy hasonlóképpen járjanak el.

11.3. A Tagok, kérésre, megteszik a tőlük telhető összes ésszerű intézkedést annak érdekében, hogy a területükön működő szabályozó szervek tanácsot adjanak más Tagoknak, különösen a fejlődő ország Tagoknak, és technikai

segítséget nyújtsanak nekik kölcsönös megállapodás szerinti feltételek mellett:

11.3.1. szabályozó szervek vagy megfelelésértékelést végző szervezetek létrehozásával kapcsolatban; és

11.3.2. azokkal a módszerekkel kapcsolatban, amelyek leginkább alkalmasak arra, hogy megfeleljenek technikai szabályzataiknak.

11.4. A Tagok, kérésre, megteszik a tőlük telhető összes ésszerű intézkedést annak érdekében, hogy tanácsot biztosítsanak a többi Tagnak, különösen a fejlődő ország Tagoknak, és hogy kölcsönös megállapodás szerinti feltételek mellett technikai segítséget nyújtsanak nekik a kérő Tag területén elfogadott szabványoknak történő megfelelésértékelését végző szervezetek létesítése tekintetében.

11.5. Kérésre a Tagok tanácsot adnak más Tagoknak, különösen a fejlődő ország Tagoknak, és kölcsönös megállapodás szerint feltételek mellett technikai segítséget nyújtanak olyan lépések vonatkozásában, amelyeket akkor kell tenniük termelőiknek, ha hozzá akarnak férni a megkeresett Tag területén működő kormánysszervek vagy nemkormányzati szervek által alkalmazott megfelelésértékelési rendszerekhez.

11.6. Kérésre azok a Tagok, amelyek nemzetközi vagy regionális megfelelésértékelési rendszerek tagjai vagy résztvevői, tanácsot adnak a többi Tagnak, különösen a fejlődő ország Tagoknak, és kölcsönös megállapodás szerinti feltételek mellett technikai segítséget nyújtanak nekik olyan intézmények és jogi keretek létrehozása vonatkozásában, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy teljesítsék az ilyen rendszerekben való tagságból vagy részvételeből származó kötelezettségeket.

11.7. Ha ilyen irányú kérést kapnak, a Tagok ösztönzik a területükön működő megfelelésértékelést végző szervezeteket, amelyek tagjai vagy résztvevői nemzetközi vagy regionális megfelelésértékelési rendszereknek, hogy lássák el tanáccsal a többi Tagot, különösen a fejlődő ország Tagokat, és figyelembe veszik ezek technikai segítségnyújtás iránti kéréseit olyan intézmények létesítése érdekében, amelyek a területükön működő illetékes szervezeteket képessé teszik, hogy eleget tegyenek a tagságból vagy részvételeből eredő kötelezettségeknek.

11.8. A más Tagok részére az 1—7. pontjaiban foglaltak alapján történő tanácsadásban és technikai segítségnyújtásban a Tagok előnyben részesítik a legkevesbé fejlett fejlődő ország Tagok szükségleteit.

12. Cikk

Különleges és megkülönböztetett elbánás a fejlődő ország Tagok részére

12.1. A Tagok megkülönböztetett és kedvezőbb elbánást nyújtanak jelen Megállapodás fejlődő ország Tagjai-

nak az alábbi rendelkezéseknek, valamint jelen Megállapodás egyéb Cikkei vonatkozó rendelkezéseinek útján.

12.2. A Tagok különleges figyelmet szentelnek a jelen Megállapodás fejlődő ország Tagjainak jogaival és kötelezettségeivel kapcsolatos rendelkezéseinek, és figyelembe veszik a fejlődő ország Tagok sajátos fejlesztési, pénzügyi és kereskedelmi szükségleteit a jelen Megállapodás végrehajtásakor mind nemzeti szinten, mind jelen Megállapodás intézményes rendelkezéseinek működtetésében.

12.3. A Tagok a technikai szabályzatok, szabványok és megfelelésértékelési rendszerek elkészítésénél és alkalmazásánál figyelembe veszik a fejlődő ország Tagok sajátos fejlesztési, pénzügyi és kereskedelmi szükségleteit annak biztosítására, hogy ezek a technikai szabályzatok, szabványok és megfelelésértékelési eljárások ne képezzék a fejlődő ország Tagokból származó export szükségtelen akadályait.

12.4. A Tagok elismerik, hogy bár lehetnek nemzetközi szabványok, útmutatók vagy ajánlások, a fejlődő ország Tagok a maguk sajátos technológiai és társadalmi-gazdasági körülményei között elfogadnak bizonyos olyan technikai szabályzatokat, szabványokat és megfelelésértékelési eljárásokat is, amelyek célja a fejlesztési szükségleteiknek megfelelő hazai technológiák és gyártási módszerek és folyamatok fenntartása. A Tagországok ezért elismerik, hogy a fejlődő ország Tagoktól nem várható el az olyan nemzetközi szabványoknak saját technikai szabályzatok vagy szabványok és ellenőrzési módszerek alakjaként történő alkalmazása, melyek nem felelnek meg fejlesztési, pénzügyi és kereskedelmi szükségleteiknek.

12.5. A Tagok megteszik a tőlük telhető összes ésszerű intézkedést annak biztosítására, hogy a nemzetközi szabványalkotó szervezeteket és nemzetközi megfelelésértékelési rendszereket úgy szervezzék meg és működtessék, hogy az megkönnyítse az összes Tag illetékes szervezeteinek tevékeny és reprezentatív részvételét, figyelembe véve a fejlődő ország Tagok sajátos problémáit.

12.6. A Tagok megteszik a tőlük telhető összes ésszerű intézkedést annak biztosítására, hogy a nemzetközi szabványalkotó szervezetek a fejlődő ország Tagok kérésére megvizsgálják a nemzetközi szabványok kidolgozásának lehetőségét olyan termékekre vonatkozóan, amelyek a fejlődő ország Tagok számára különös érdekelt képviselnek, és amennyiben ez megoldható, ki is dolgozzák azokat.

12.7. A Tagok a 11. Cikk rendelkezéseinek megfelelően technikai segítséget nyújtanak a fejlődő ország Tagoknak annak biztosítására, hogy a technikai szabályzatok, szabványok és megfelelésértékelési eljárások elkészítése és alkalmazása ne képezze a fejlődő ország Tagokból származó export bővítésének és diverzifikálásának szükségtelen akadályát. E technikai segítségnyújtás feltételeinek meghatározásánál tekintetbe kell venni a kérelmező Tag és különösen a legkevesbé fejlett ország Tagok fejlettségi szintjét.

12.8. A Tagok elismerik, hogy a fejlődő ország Tagok sajátos problémákkal kerülhetnek szembe, köztük intézményi és infrastrukturális problémákkal a technikai szabályzatok, szabványok és megfelelőség értékelési eljárások kidolgozásában és alkalmazásában. Elismerik továbbá, hogy a fejlődő ország Tagok sajátos fejlesztési és kereskedelmi szükségletei, valamint technológiai fejlettségi szintjük akadályozhatja őket abban, hogy teljes mértékben eleget tegyenek a jelen Megállapodásból eredő kötelezettségeiknek. A Tagok ezért teljes mértékben figyelembe veszik ezt a tényt. Ennek megfelelően annak biztosítása céljából, hogy a fejlődő ország Tagok eleget tudjanak tenni ezen Megállapodásnak, a Kereskedelem Technikai Akadályainak Bizottságát, amelyről a 13. Cikk rendelkezik (a jelen Megállapodásban a továbbiakban: Bizottság) felruházzák azzal a joggal, hogy kérésre meghatározott, időben korlátozott kivételeket engedélyezzen a jelen Megállapodás szerinti kötelezettségek egésze vagy egy része alól. Az ilyen kérelmek elbírálásánál a Bizottság figyelembe veszi a technikai szabályzatok, szabványok és megfelelőség értékelési eljárások elkészítésének és alkalmazásának terén mutatkozó sajátos problémákat, a fejlődő ország Tag sajátos fejlesztési és kereskedelmi szükségleteit, valamint technológiai fejlettségi szintjét, amelyek csökkenthetik azt a képességét, hogy teljes mértékben teljesítse a jelen Megállapodás szerinti kötelezettségeit. A Bizottság a legkevesebb felett fejlődő ország Tagok sajátos problémáira különös figyelmet fordít.

12.9. A konzultációk során a fejlett ország Tagok szem előtt tartják azokat a különleges nehézségeket, amelyeket a fejlődő ország Tagok tapasztalnak a szabványok, technikai szabályzatok és a megfelelőség értékelési eljárások kidolgozásánál és alkalmazásánál és attól a kívánságtól vezérelve, hogy segítséget nyújtsanak a fejlődő ország Tagoknak ilyen irányú erőfeszítéseikben, a fejlett ország Tagok figyelembe veszik azok sajátos szükségleteit a finanszírozás, a kereskedelem és a fejlesztés tekintetében.

12.10. A Bizottság időszakonként megvizsgálja a különleges és megkülönböztetett elbánást, ahogyan azt a jelen Megállapodás rögzíti, és amelyet a fejlődő ország Tagoknak nyújtanak nemzeti és nemzetközi szinten.

INTÉZMÉNYEK, KONZULTÁCIÓK ÉS VITARENDEZÉS

13. Cikk

A Kereskedelem Technikai Akadályainak Bizottsága

13.1. Ezennel létrejön a Kereskedelem Technikai Akadályainak Bizottsága, amely az egyes Tagok képviselőiből áll. A Bizottság maga választja meg saját elnökét, és szükség szerint — de évente legalább egyszer — tartja üléseit azzal a céllal, hogy alkalmat nyújtson a Tagoknak a jelen

Megállapodás működésével vagy céljainak előmozdításával összefüggő bármely ügyben történő konzultálásra, és hogy eljárjon a jelen Megállapodás keretében, vagy a Tagok által hozzá utalt ügyekben;

13.2. A Bizottság munkacsoportokat, vagy egyéb testületeket hoz létre, ahogyan az helyénvaló, amelyek eleget tesznek a Bizottság által a jelen Megállapodás vonatkozó rendelkezéseivel összhangban rájuk ruházott feladatoknak;

13.3. Egyetértés van arról, hogy el kell kerülni a szükségtelen párhuzamosságot a jelen Megállapodás keretében és a kormányok által más technikai szervezetekben végzett tevékenység között. A Bizottság megvizsgálja ezt a problémát azzal a céllal, hogy a lehető legkisebbre csökkentse az ilyen párhuzamosságokat.

14. Cikk

Konzultáció és vitarendezés

14.1. A jelen Megállapodás működését érintő bármilyen ügygel kapcsolatos konzultációk és vitarendezések a Vitarendezési Testület égisze alatt és — a szükséges változtatásokkal — a GATT 1994 XXII. és XXIII. Cikkeinek rendelkezései szerint folynak, ahogyan azokat a Vitarendezésről szóló Egyetértés kifejti és alkalmazza.

14.2. A vitában részes bármelyik Fél vitaindító kérésére vagy saját kezdeményezéséből, egy vizsgálócsoport technikai szakértői csoportot hozhat létre, amely technikai jellelű, részletes szakértői vizsgáldást igénylő kérdésekben nyújt segítséget.

14.3. A technikai szakértői csoport a 2. Melléklet rendelkezései alapján működik.

14.4. A fent leírt vitarendezési rendelkezéseket olyan esetekben lehet igénybe venni, amikor egy Tag úgy találja, hogy egy másik Tag nem ért el kielégítő eredményeket a 3., 4., 7., 8. és 9. Cikk alapján, s ezért ez kereskedelmi érdekeit jelentősen befolyásolja. Ilyen vonatkozásban ezeknek az eredményeknek egyenértékűeknek kell lenniük azzal, mintha a szóban forgó szervezet is Tag lenne.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

15. Cikk

Záró rendelkezések

Fenntartások

15.1. Nem jegyezhetők be fenntartások a jelen Megállapodás egyetlen rendelkezésével kapcsolatban sem a többi Tag egyetértése nélkül.

Felülvizsgálat

15.2. Minden egyes Tag közvetlenül azon időpont után, amikor a WTO Egyezmény rá nézve hatályba lép, tájékoztatja a Bizottságot azon intézkedéseiről, amelyek jelen Megállapodás végrehajtásának és működtetésének biztosítása érdekében már érvényben vannak, illetve amelyeket hozni fog. A továbbiakban az ilyen intézkedésekben történő változást szintén be kell jelenteni a Bizottságnak.

15.3. A Bizottság évente felülvizsgálja a jelen Megállapodás végrehajtását és működését, figyelembe véve annak céljait.

15.4. Legkésőbb a WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított harmadik év végén és azt követően minden hároméves időszak végén a Bizottság felülvizsgálja a jelen Megállapodás működését és végrehajtását, beleértve az átláthatóságra vonatkozó rendelkezéseket is, azzal a céllal, hogy a 12. Cikk rendelkezéseinek sérelme nélkül kiigazításokat javasoljon a jelen Megállapodásban foglalt jogokban és kötelezettségekben, ha ez szükséges a kölcsönös gazdasági előnyök, valamint a jogok és kötelezettségek egyensúlyának biztosítása érdekében. Tekintettel többek között a Megállapodás végrehajtása során nyert tapasztalatokra, a Bizottság, amikor az helyénvaló, javaslatot tesz az Árukereskedelmi Tanácsnak a jelen Megállapodás szövegének módosítására.

Mellékletek

15.5. A csatolt Mellékletek a jelen Megállapodás szerves részét képezik.

*1. Melléklet**a kereskedelem technikai akadályairól szóló**Megállapodáshoz***Kifejezések és ezek meghatározásai
a jelen Megállapodás céljaira**

Az „1991, A Szabványosítással és a Kapcsolódó Tevékenységekkel Összefüggő Általános Kifejezések és Értelmezésük” című 2. sz. ISO/IEC Útmutató hatodik kiadásában megadott kifejezések, amennyiben a jelen Megállapodásban előfordulnak, azonos jelentéssel bírnak, mint amelyet a fent említett Útmutató meghatározásaiban megad, figyelembe véve, hogy a szolgáltatások nem tartoznak a jelen Megállapodás hatálya alá.

A jelen Megállapodás céljaira azonban a következő meghatározások használandók:

1. Technikai szabályzat

Olyan okmány, amely meghatározza a termék jellemző ismertetőjegyeit vagy vonatkozó feldolgozási eljárásait és gyártási módszereit, beleértve az alkalmazandó adminisztratív rendelkezéseket, amelyek teljesítése kötelező. Tartalmazhat, vagy kizárólag foglalkozhat termékre, feldolgo-

zási eljárásra vagy gyártási módszerre alkalmazandó terminológiával, jelképekkel, csomagolással, jelöléssel vagy címkézéssel.

Magyarázójegyzet: A 2. sz. ISO/IEC Útmutatóban található meghatározás önmagában nem teljes, hanem az úgynevezett „építőköcska” rendszeren alapul.

2. Szabvány

Olyan okmány, amelyet egy elismert szervezet fogadott el és amelyet általános és ismételt használatra jóváhagyott; és amely termékre vagy kapcsolódó feldolgozási eljárásokra és gyártási módszerekre vonatkozó szabályokat, irányelveket vagy jellemző ismertetőjegyeket határoz meg, amelyek teljesítése nem kötelező. Tartalmazhat, vagy kizárólag foglalkozhat termékre, feldolgozási eljárásra vagy gyártási módszerre alkalmazandó terminológiával, jelképekkel, csomagolással, jelöléssel vagy címkézéssel.

Magyarázójegyzet: A kifejezések a 2 sz. ISO/IEC Útmutatóban meghatározott módon termékekre, feldolgozási eljárásokra és szolgáltatásokra vonatkoznak. A jelen Megállapodás csak termékekre vagy feldolgozási eljárásokra és gyártási módszerekre vonatkozó technikai szabályzatokkal, szabványokkal és megfelelésértékelési eljárásokkal foglalkozik. A szabványok a 2 sz. ISO/IEC Útmutató meghatározása szerint lehetnek kötelezőek vagy önként vállaltak. A jelen Megállapodás céljaira a szabvány önkéntes, a technikai szabályzat pedig kötelező érvényű okmányként van meghatározva. A nemzetközi szabványalkotó közösség által elkészített szabványok konszenzuson alapulnak. A jelen Megállapodás hatálya alá olyan okmányok is tartoznak, amelyek nem alapulnak konszenzuson.

3. Megfelelőség értékelési eljárások

Bármely eljárás, melyet közvetlenül vagy közvetve arra használnak, hogy megállapítsák, hogy a technikai szabályzatokban és szabványokban előírt vonatkozó követelmények teljesülnek-e.

Magyarázójegyzet: A megfelelésértékelési eljárások közé tartoznak többek között a mintavételi, tesztelési, vizsgálati eljárások; a megfelelés értékelése, igazolása és tanúsítása; a regisztráció, akkreditáció, jóváhagyás, valamint ezek kombinációi.

4. Nemzetközi szervezet vagy rendszer

Olyan szervezet vagy rendszer, amely legalább a jelen Megállapodásban részt vevő összes Tag megfelelő szervezetei számára nyitva áll.

5. Regionális szervezet vagy rendszer

Olyan szervezet vagy rendszer, amely csak bizonyos Tagok illetékes szervezetei számára áll nyitva.

6. Központi kormány szerv

A központi kormány, annak minisztériumai és annak szervezeti egységei és minden olyan szervezet, amely a kérdéses tevékenység tekintetében a központi kormány felügyelete alá tartozik.

Magyarázójegyzet: Az Európai Közösségek esetében a központi kormánystruktúrára vonatkozó rendelkezések al-

kalmazandók. Azonban az Európai Közösségeken belül létrehozhatnak regionális szervezeteket vagy megfelelőség értékelési rendszereket és azok ilyen esetekben a jelen Megállapodás regionális megfelelőség értékelést végző szervezeteire vagy rendszereire vonatkozó rendelkezései alá tartoznak.

7. Helyhatósági szerv

A központi kormányzattól eltérő kormányzatok (pl. államok, tartományok, Lander, önkormányzatok, kantonok stb.); ezek minisztériumai vagy szervezeti egységei és minden olyan szervezet, amely a kérdéses tevékenység tekintetében az ilyen kormányzat felügyelete alá tartozik.

8. Nem-kormányzati szerv

Nem központi kormány szerv vagy helyhatósági szerv, beleértve azon nem-kormányzati szervezetet, amelyeknek törvényes joguk van egy technikai szabályzat érvényesítésére.

2. Melléklet

a kereskedelem technikai akadályairól szóló

Megállapodáshoz

Technikai szakértői csoportok

Az alábbi eljárások alkalmazandók a 14. Cikk rendelkezéseinek megfelelően létrehozott technikai szakértői csoportra.

1. A technikai szakértői csoportok a vizsgálócsoport hatáskörébe tartoznak. Feladat- és jogkörleírásuk és részletes munkamódszerük felől a vizsgálócsoport dönt, s a technikai szakértői csoport beszámol a vizsgálócsoportnak.

2. A technikai szakértői csoportokban való részvétel olyan személyekre korlátozódik, akik a szóban forgó területen szakértelemmel és szakmai tapasztalattal rendelkeznek.

3. Azon felek állampolgárai, amelyek a vita részesei, nem lehetnek a technikai szakértői csoport tagjai a vitában részes felek közös egyetértése nélkül, kivéve olyan rendkívüli körülményeket, mikor a vizsgálócsoport úgy ítéli meg, hogy a speciális tudományos szakértelem iránti igény más módon nem teljesíthető. A vitában részes felek kormánytisztviselői nem lehetnek a technikai szakértői csoport tagjai. A technikai szakértői csoportok tagjai egyéni minőségükben tevékenykednek és nem mint kormánytisztviselők vagy mint bármely szervezet képviselői. Ezért a kormányok vagy szervezetek nem adhatnak nekik utasításokat a technikai szakértői csoport elé kerülő ügyekre vonatkozóan.

4. A technikai szakértői csoportok konzultálhatnak és információt, valamint technikai tanácsokat szerezhetnek be bármely általuk megfelelőnek ítélt forrásból. Mielőtt a technikai szakértői csoport ilyen információt vagy technikai tanácsot tartalmazó forráshoz fordul valamely Tag fennhatóságán belül, tájékoztatja erről az adott Tag kormányát. A technikai szakértői csoport kérésére, az általa szükségesnek és megfelelőnek ítélt információk tekintetében minden Tag haladéktalanul és teljeskörűen válaszol.

5. A vitában részes felek hozzáférhetnek a technikai szakértői csoport számára megadott minden vonatkozó információhoz, ha az nem bizalmas természetű. A technikai szakértői csoport számára átadott bizalmas természetű információt nem lehet kiadni az azt nyújtó kormány, szervezet vagy személy formális felhatalmazása nélkül. Ha a technikai szakértői csoporttól ilyen információt kérnek, de az ezek nyújtására nem kap felhatalmazást, akkor az ezen információt nyújtó kormány, szervezet vagy személy ezen információkról egy nem bizalmas jellegű összefoglalást ad.

6. A technikai szakértői csoport az érintett Tagok részére jelentéstervezetet küld azzal a céllal, hogy ezen Tagok észrevételeit megszerezze, és, ahol az helyénvaló, figyelembe vegye azokat a végleges jelentés elkészítésénél, melyet a vizsgálócsoporthoz való benyújtáskor szintén megküld az érintett Tagoknak.

3. Melléklet

a kereskedelem technikai akadályairól szóló

Megállapodáshoz

A szabványok elkészítésére, elfogadására és alkalmazására vonatkozó jó gyakorlat Kódexe

Általános rendelkezések

a) Ezen Kódex céljaira jelen Megállapodás 1. Mellékletében megadott meghatározások alkalmazandók.

b) Ezen Kódex a WTO bármely Tagja területén működő bármely szabványalkotó szervezet számára: legyen az központi kormány szerv, helyhatósági szerv vagy nem-kormányzati szerv, bármely kormányzati regionális szabványalkotó szervezet, melynek egy vagy több tagja a WTO-nak is Tagja, és bármely nem-kormányzati regionális szabványalkotó szervezet részére, melynek egy vagy több tagja WTO Tag területén működik (a jelen Kódexben a továbbiakban együttesen: szabványalkotó szervezetek, egyedileg a szabványalkotó szervezet) nyitva áll az elfogadásra.

c) Azon szabványalkotó szervezetek, amelyek csatlakoztak a Kódexhez vagy visszaléptek attól, ezt a lépést bejelentik a genfi ISO/IEC Információs Központnak. A bejelentés tartalmazza az érintett szervezet nevét és címét, ezen kívül jelenlegi, illetve jövőbeni szabványalkotói tevékenységének területét. A bejelentés akár közvetlenül az ISO/IEC Információs Központba is küldhető, vagy az ISO/IEC nemzeti tagszervezetén, de amennyire ez lehetséges inkább az ISONET illetékes nemzeti tagján vagy nemzetközi társult szervezetén keresztül történik, ahogyan az helyénvaló.

Anyagi rendelkezések

d) Szabványok tekintetében a szabványalkotó szervezet egy másik WTO Tag területéről származó áru számára nem kevésbé kedvező elbánást biztosít, mint amelyet hazai eredetű vagy bármely más országból származó hasonló termékek részére megad.

e) A szabványalkotó szervezet biztosítja, hogy szabványokat nem készít el, fogad el vagy alkalmaz olyan célból vagy hatással, hogy a nemzetközi kereskedelem szükségte- len akadályát képezzék.

f) Ahol nemzetközi szabványok léteznek, vagy kidolgoz- zásuk befejezése küszöbön áll, a szabványalkotó szervezet ezeket vagy vonatkozó részeit az általuk kidolgozott szabványok alapjának tekinti, kivéve ahol az ilyen nemzet- közi szabványok vagy vonatkozó részeik hatástalanok vagy nem megfelelőek, például a védelem elégtelen szintje, alapvető éghajlati vagy földrajzi tényezők vagy alapvető technológiai problémák miatt.

g) Abból a célból, hogy olyan széles alapon hangolják össze a szabványokat, amennyire csak lehetséges, a szabvány- alkotó szervezet megfelelő módon, erőforrásai adta lehetőségein belül, teljes mértékben részt vesz azon nemzetközi szabványoknak az illetékes nemzetközi szabványalkotó szer- vezetek által történő elkészítésében, amelyek olyan ügyre vonatkoznak, amelyekre már szabványokat elfogadott, vagy el- fogadni készül. Egy Tag területén működő szabványalkotó szervezetek számára a részvétel egy adott nemzetközi szab- ványalkotói tevékenységben, amikor csak lehetséges, egyet- len olyan küldöttségen keresztül történik, amely képviseli az összes olyan szabványalkotó szervezetet, amely szabványokat fogadott el, vagy készül elfogadni a nemzetközi szabványal- kotói tevékenység tárgyát képező ügyben.

h) Egy Tag területén működő szabványalkotó szervezet minden erőfeszítést megtesz, hogy elkerülje a párhuzamosságot vagy átfedést más, a nemzeti területen működő vagy illetékes nemzetközi vagy regionális szabványalkotó szervezetek munkájával. Szintén minden erőfeszítést meg- tesz annak érdekében, hogy nemzeti konszenzusra jussa- nak az általuk kidolgozott szabványok tekintetében. Eh- hez hasonlóan a regionális szabványalkotó szervezet is megtesz minden erőfeszítést, hogy elkerülje a párhuzamosságot vagy átfedést az illetékes nemzetközi szabvány- alkotó szervezet munkájával.

i) Amikor az helyénvaló, a szabványalkotó szervezet a termékkel szemben támasztott követelményekre épülő szabványokat inkább funkcionálisan, mintsem a konstruk- ciós vagy leíró jellemzői alapján határozza meg.

j) Legalább hathavonta a szabványalkotó szervezet mun- kaprogramot jelentet meg, amely tartalmazza nevét és címét, valamint a jelenleg elkészítés alatt álló és a megelőző időszak- ban általa elfogadott szabványokat. A szabvány elkészítési szakasza a kialakításáról szóló döntés pillanatától annak elfogadásáig tart. Az adott szabványtervezetek címeit kérésre közzé kell tenni angolul, franciául vagy spanyolul. A munka- program meglétéről szóló értesítést a szabványalkotói tevé- kenységekről szóló nemzeti — vagy az adott esettől függően regionális — kiadványokban közzé teszik.

A munkaprogram minden egyes szabványra megadja — a vonatkozó ISONET szabály szerint — az adott ügy osztályozását, a szabvány kidolgozásának eddig megvalósult szintjét és utalást az alapul vett bármely nemzetközi szab- ványra. Legkésőbb munkaprogramjának közzétételekor a szabványalkotó szervezet tájékoztatja ennek létezéséről a genfi ISO/IEC Információs Központot.

A bejelentés tartalmazza a szabványalkotó szervezet nevét és címét, annak a kiadványnak nevét és kiadását, amelyben a munkaprogramot közzétették, az időszakot, amelyre a munkaprogram vonatkozik, az árat (ha kérnek érte), és azt, hogy hol és hogyan szerezhető be. A bejelentés közvetlenül az ISO/IEC Információs Központba is küld- hető, vagy inkább az ISONET illetékes nemzeti tagján vagy nemzetközi társult szervezetén keresztül történik.

k) Az ISO/IEC nemzeti tagja minden erőfeszítést meg- tesz, hogy az ISONET tagjává váljon, vagy hogy tagnak jelöl- jön egy másik szervezetet, valamint hogy szert tegyen a leg- magasabb szintű tagsági típusra, mely ISONET-tag számára lehetséges. A többi szabványalkotó szervezet minden erőf- észítést megtesz, hogy társuljon az ISONET-taggal.

l) Egy szabványelfogadása előtt a szabványalkotó szer- vezet legalább 60 napot bocsát rendelkezésre a WTO Ta- gok területén működő érdekelt feleknek, hogy megtegyék észrevételeiket a szabványtervezetre vonatkozólag. Ez az időszak azonban lerövidíthető, ha sürgős biztonsági, egészségügyi vagy környezeti problémák merülnek fel vagy felmerülésük fenyeget. Az észrevételek benyújtására nyit- va álló időszak kezdeténél nem később, a szabványalkotó szervezet értesítést tesz közzé az észrevételek benyújtására nyitva álló időszakra vonatkozólag a j) pontban meghatá- rozott kiadványban. Ezen bejelentés — amennyire lehet- séges — tartalmazza azt, hogy a szabványtervezet eltér-e a vonatkozó nemzetközi szabványoktól.

m) A WTO egy Tagjának területén működő bármely érdekelt Fél kérésére a szabványalkotó szervezet haladéktalanul rendelkezésre bocsátja azon szabványtervezet szö- vegét vagy gondoskodik annak rendelkezésre bocsátásáról, amelyet észrevételezésre nyújtott be. Az ezen szolgáltatá- sért felszámított bármely díj, a kézbesítés tényleges költsé- geit leszámítva, azonos a hazai és külföldi felek esetében.

n) A szabványalkotó szervezet a szabvány kidolgozásá- nak további szakaszai során figyelembe veszi az észrevéte- lezési időszak alatt beérkezett észrevételeket. Olyan észre- vételekre, amelyek azon szabványalkotó szervezeteken ke- resztül érkeztek, amelyek elfogadták a Jó Gyakorlat jelen Kódexét, kérésre a lehető leggyorsabban kell válaszolni. A válasz tartalmazza azt, hogy miért van szükség a vonatkozó nemzetközi szabványoktól való eltérésre.

o) Ha a szabványt elfogadták, azt azonnal nyilvánossá- gra kell hozni.

p) Egy WTO Tag területén működő bármely érintett Fél kérésére a szabványalkotó szervezet haladéktalanul rendelkezésre bocsátja legutóbbi munkaprogramja vagy az általa létrehozott szabvány szövegét, vagy gondoskodik rendelkezésre bocsátásáról. Az ezen szolgáltatásért felszá- mított bármely díj a kézbesítés tényleges költségeit leszám- ítva azonos a hazai és külföldi felek esetében.

r) A szabványalkotó szervezet méltányosan megfontolja az olyan konzultációk lehetőségét és megfelelő lehetőséget biztosít ezekre, amelyek tárgya a Jó Gyakorlat jelen Kódexét elfogadó szabványalkotó szervezetek által ezen Kódexmükö- désére vonatkozólag tett bejelentés. A szabványalkotó szer- vezet minden objektív erőfeszítést megtesz annak érdekében, hogy minden panaszra megoldást találjon.

MEGÁLLAPODÁSAKERESKEDELMIVONZATÚBERUHÁZÁSIINTÉZKEDÉSEKRŐL

A Tagok

tekintettel arra, hogy a Miniszterek a Punta del Este-i Nyilatkozatban megállapodtak, hogy „A beruházási intézkedések kereskedelmet korlátozó és torzító hatásaira vonatkozó GATT Cikkék működésének vizsgálatát követően, tárgyalások útján, amint helyénvaló, további olyan rendelkezéseket dolgoznak ki, amelyek szükségesek lehetnek az ilyen, kereskedelemre hátrányos hatások elkerüléséhez”,

óhajtva a világkereskedelem növekedésének és fokozatos liberalizációjának ösztönzését és a nemzetközi határokat átszelő beruházások elősegítését, hogy erősödjön valamennyi kereskedelmi partner, különösen a fejlődő ország Tagok, gazdasági növekedése, a szabad verseny biztosítása mellett,

figyelembe véve a fejlődő és különösen a legkevésbé fejlett ország Tagok sajátos kereskedelmi, fejlesztési és pénzügyi szükségleteit,

elismerve, hogy bizonyos beruházási intézkedések kereskedelmet korlátozó és torzító hatásokkal járhatnak ezennel az alábbiakban állapodnak meg:

1. Cikk

Hatály

A jelen Megállapodás kizárólag az árukereskedelemmel kapcsolatos beruházási intézkedésekre vonatkozik (a jelen Megállapodásban a továbbiakban: TRIM-ek).

2. Cikk

Nemzeti elbánás és mennyiségi korlátozások

1. A GATT 1994 szerinti egyéb jogok és kötelezettségek sérelme nélkül, egyetlen Tag sem alkalmaz olyan TRIM-et, amely nincs összhangban a GATT 1994 III. Cikke vagy XI. Cikke rendelkezéseivel.

2. Azon TRIM-ek illusztratív listáját, amelyek nincsenek összhangban a GATT 1994 III. Cikke 4. pontjában előírt, a nemzeti elbánásra vonatkozó, valamint a GATT 1994 XI. Cikke 1. pontjában előírt, a mennyiségi korlátozások általános felszámolására vonatkozó kötelezettséggel, a jelen Megállapodás Melléklete tartalmazza.

3. Cikk

Kivételek

A GATT 1994 szerinti valamennyi kivétel érvényes, amennyiben helyénvaló, a jelen Megállapodás rendelkezéseire.

4. Cikk

Fejlődő ország Tagok

Valamely fejlődő ország Tagnak, olyan mértékben és olyan módon, áll szabadságában ideiglenesen eltérni a 2. Cikk rendelkezéseitől, ahogyan a GATT 1994 XVIII. Cikke, a GATT 1994 Fizetési Mérleg Rendelkezésekről szóló Egyetértése és a Fizetési Mérleg Okokból Hozott Kereskedelmi Intézkedésekről szóló, 1979. november 28-án elfogadott Nyilatkozat (BISD 26S/205—209) a Tag számára a GATT 1994 III. és XI. Cikkeinek rendelkezéseitől való eltérésként megengedik.

5. Cikk

Bejelentés és átmeneti rendelkezések

1. A Tagok a WTO Egyezmény hatálybalépését követő 90 napon belül bejelentenek az Árukereskedelmi Tanácsnak minden olyan általuk alkalmazott TRIM-et, amely nincs összhangban jelen Megállapodás rendelkezéseivel. Az ilyen általános vagy specifikus alkalmazású TRIM-eket alapvető jellemzőikkel együtt jelentik be.¹

2. Minden Tag felszámolja az 1. pont szerint bejelentett valamennyi TRIM-et a WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított két éven belül, fejlett ország Tagok esetében, öt éven belül, fejlődő ország Tagok esetében és hét éven belül, a legkevésbé fejlett ország Tagok esetében.

3. Az Árukereskedelmi Tanács, kérés alapján, meghosszabbíthatja az 1. pont szerint bejelentett TRIM-ek felszámolására szabott átmeneti időszakot azon fejlődő ország Tagok, beleértve a legkevésbé fejlett ország Tagokat is, esetében, amelyeknek a jelen Megállapodás rendelkezéseinek teljesítése különös nehézségeket okoz. Az ilyen kérés megvizsgálása során az Árukereskedelmi Tanács figyelembe veszi a szóban forgó Tag egyedi fejlesztési, pénzügyi és kereskedelmi szükségleteit.

4. Az átmeneti időszak alatt a Tagok nem módosítják valamely, az 1. pont szerint bejelentett TRIM feltételeit ahhoz képest, ami a WTO Egyezmény hatálybalépése napján érvényben volt, abból a célból, hogy növeljék a 2. Cikk rendelkezéseivel való összeegyeztethetlenség mértékét. A WTO Egyezmény hatálybalépése előtt kevesebb, mint 180 nappal bevezetett TRIM-ek nem részesülnek a 2. pont szerinti átmeneti rendelkezések előnyeiből.

5. A 2. Cikk rendelkezései ellenére, valamely Tag, annak érdekében, hogy ne hozzon hátrányos helyzetbe olyan létező vállalatokat, amelyekre egy, az 1. pont szerint bejelentett TRIM vonatkozik, az átmeneti időszakban ugyanezt a TRIM-et új beruházásra is alkalmazhatja, amikor

(i) az ilyen beruházás és a létező vállalatok termékei hasonló termékek, és

(ii) szükséges az új beruházás és a létező vállalatok közötti versenyfeltételek torzulásának elkerülése.

¹ A diszkrecionális jogkörben alkalmazott TRIM-ek esetében minden egyes specifikus alkalmazást be kell jelenteni. Olyan információt, ami konkrét vállalatok jogos üzleti érdekeit sértene, nem kell felfedni.

Egy új beruházásra ilyen módon alkalmazott bármely TRIM-et bejelentik az Árukereskedelmi Tanácsnak. Az ilyen TRIM feltételeinek, a versenyre gyakorolt hatásukat illetően, egyenértékűeknek kell lenniük a létező vállalatokra alkalmazottával és egyidejűleg kell azokat megszüntetni.

6. Cikk

Átláthatóság

1. A Tagok, a TRIM-ek tekintetében, ismételten megerősítik az átláthatóságra és bejelentésre vonatkozó, a GATT 1994 X. Cikkében, az 1979. november 28-án elfogadott, Bejelentésről, Konzultációról, Vitarendezésről és Ellenőrzésről szóló Egyetértésben foglalt „Bejelentésre” vonatkozó vállalásban, valamint az 1994. április 15-én elfogadott, a Bejelentési Eljárásokról szóló Miniszteri Döntésben foglalt, kötelezettségvállalásukat.

2. Minden Tag bejelenti a Titkárságnak azon kiadványokat, amelyekben TRIM-ek találhatók, beleértve azokat, amelyeket regionális és helyi kormányzatok, valamint hatóságok alkalmaznak területükön.

3. Minden Tag jóindulatú megfontolás tárgyává teszi az információkéréseket és megfelelő konzultációs lehetőséget biztosít bármely, a jelen Megállapodásból adódó, más Tag által felvetett ügyben. Összhangban a GATT 1994 X. Cikkével egyetlen Tag sem köteles olyan információt kiszolgáltatni, aminek feltárása akadályozná törvények érvényesítését vagy más módon ellentétes lenne a közérdekkel vagy sértené egyes, magán vagy állami vállalatok jogos üzleti érdekeit.

7. Cikk

A Kereskedelmi Vonzatú Beruházási Intézkedések Bizottsága

1. Ezennel létrehozásra kerül a Kereskedelmi Vonzatú Beruházási Intézkedések Bizottsága (jelen Megállapodásban a továbbiakban: Bizottság), amely minden Tag előtt nyitott. A Bizottság megválasztja saját elnökét és alelnökét, és üléseit évente legalább egyszer, egyébként pedig bármely Tag kérésére tartja.

2. A Bizottság az Árukereskedelmi Tanács által ráruházott feladatokat végzi és lehetőséget nyújt a Tagoknak, hogy konzultáljanak bármely, jelen Megállapodás működésével és végrehajtásával összefüggő ügyben.

3. A Bizottság figyelemmel kíséri jelen Megállapodás működését és végrehajtását, és arról évente jelentést tesz az Árukereskedelmi Tanácsnak.

8. Cikk

Konzultáció és vitarendezés

A jelen Megállapodás kapcsán felmerülő konzultációkra és viták rendezésére a GATT 1994 XXII. és XXIII. Cikkeinek rendelkezései, ahogyan azokat a Vitarendezési Egyetértés kifejti és alkalmazza, érvényesek.

9. Cikk

Felülvizsgálat az Árukereskedelmi Tanács által

Nem több mint öt évvel a WTO Egyezmény hatálybalépése után az Árukereskedelmi Tanács felülvizsgálja a jelen Megállapodás működését és, amint helyénvaló, javasolja a Miniszteri Konferenciának szövegének módosítását. E felülvizsgálat folyamán az Árukereskedelmi Tanács megvizsgálja, hogy a Megállapodást ki kell-e egészíteni a befektetési politikára és a versenypolitikára vonatkozó rendelkezésekkel.

Melléklet

a kereskedelmi vonzatú beruházási intézkedésekről szóló Megállapodáshoz

Illusztratív Lista

1. A GATT 1994 III. Cikke 4. pontjában előírt nemzeti elbánás kötelezettségével összhangban nem álló TRIM-ek magukban foglalják azokat, amelyek kötelezőek vagy a hazai törvények, illetve adminisztratív döntések szerint érvényesíthetők, vagy amelyeknek betartása szükséges valamilyen előny megszerzéséhez, és amelyek megkövetelik:

a) belföldi származású vagy bármilyen belföldi forrásból származó termék valamely vállalkozás általi megvásárlását vagy felhasználását, függetlenül attól, hogy azt konkrét termékekben, termékek mennyiségében vagy értékében, vagy helyi termelése mennyiségének vagy értékének arányában határozták meg; vagy

b) hogy valamely vállalkozás import termék vásárlását vagy felhasználását az általa exportált helyi termékek mennyiségéhez vagy értékéhez viszonyított nagyságra korlátozzák.

2. A GATT 1994 XI. Cikkének 1. pontjában előírt, a mennyiségi korlátozások általános megszüntetésére vonatkozó kötelezettséggel összhangban nem álló TRIM-ek magukban foglalják azokat, amelyek kötelezőek, vagy a belföldi törvények, illetve adminisztratív döntések szerint érvényesíthetők, vagy amelyek betartása szükséges valamilyen előny megszerzéséhez, és amelyek

a) egy vállalat helyi termelésében felhasznált vagy ahhoz kapcsolódó termékek általa való importját általában, vagy az általa exportált helyi termelés mennyiségéhez vagy értékéhez kötött nagyságra korlátozzák;

b) egy vállalkozás helyi termeléshez felhasznált vagy ahhoz kapcsolódó termék importját úgy korlátozzák, hogy a vállalkozás devizához való hozzáférést a vállalkozásnak tulajdonítható külföldi deviza beáramláshoz kapcsolódó összegre korlátozzák; vagy

c) korlátozzák valamely vállalkozás termék exportját vagy exportra történő eladását, függetlenül attól, hogy azt konkrét termékekben, termékek mennyiségében vagy értékében, vagy helyi termelése mennyiségének vagy értékének arányában határozzák meg.

MEGÁLLAPODÁSA GATT 1994 VI. CIKKÉNEK VÉGREHAJTÁSÁRÓL

A Tagok az alábbiakban állapodnak meg:

I. Rész

I. Cikk

Elvek

A dömpigellenes intézkedés olyan intézkedés, amely csak a GATT 1994 VI. Cikkében meghatározott körülmények között, és a jelen Megállapodás rendelkezéseinek megfelelően kezdeményezett¹ és lefolytatott vizsgálatok után hozható.

Az alábbi rendelkezések szabályozzák a GATT 1994 VI. Cikkének alkalmazását, amennyiben a dömpingellenes törvények vagy rendelkezések alapján eljárásra kerül sor.

2. Cikk

A dömping tényének a megállapítása

2.1. A Megállapodás céljaira egy termék akkor tekinthető dömpingeltnek — azaz egy másik ország kereskedelmébe a rendes értéknél alacsonyabb értéken bevezetett terméknek —, ha az egyik országból a másik országba exportált termék exportára alacsonyabb, mint a hasonló terméknek a rendes kereskedelmi forgalomban érvényesülő összehasonlító ára akkor, ha e terméket az exportáló országban való felhasználásra szánták.

2.2. Ha az exportáló ország² belföldi piacán a rendes kereskedelmi forgalomban hasonló terméket nem értékesítenek, vagy ha a sajátos piaci helyzet vagy az exportáló ország belföldi piacán történő értékesítés alacsony volumene miatt ezek az eladások nem teszik lehetővé a megfelelő összehasonlítást, a dömping különbözetet úgy kell megállapítani, hogy összehasonlítást kell végezni valamely megfelelő harmadik országba exportált hasonló termék összehasonlító árával, amelynek reprezentatív árának kell lennie, vagy pedig az előállítási költségekkel a származási országban, amelyekhez hozzá kell adni az ügyviteli, értékesítési és általános költségeket, továbbá a nyereség észszerű összegét.

¹ A „kezdeményezett” kifejezés a jelen Megállapodásban arra a vizsgálatra vonatkozik, amellyel egy fél szabályszerű eljárást indít az 5. Cikknek megfelelően.

² Az exportáló ország hazai piacán fogyasztásra szánt termék mennyiségét általában elegendőnek kell tekinteni a rendes érték megállapítására, amennyiben az ilyen értékesítések a vizsgált termék importáló országba történő értékesítésének legalább 5%-át teszi ki, azonban ennél alacsonyabb részesedés is elfogadható abban az esetben, amikor bizonyíték támasztja alá, hogy az ilyen alacsony részarányt képviselő eladások mégis elegendő nagyságrendet képeznek a megfelelő összehasonlításhoz.

2.2.1. Az exportáló ország belföldi piacán a hasonló termék értékesítése vagy egy harmadik országnak történő eladás, amely alatta marad az értékesítési, általános és ügyviteli költségekkel növelt egységnyi termék-előállítás (állandó és változó) költségének, az ár miatt nem tekinthető rendes kereskedelmi ügyletnek, és a rendes érték megállapításakor elhanyagolható, ha a hatóságok³ megállapítják, hogy az eladások megfelelően hosszú időtartam⁴ alatt történtek, lényeges mennyiségben és olyan áron, amely ésszerű időn belül nem fedezi az összes költséget.⁵ Ha a vizsgálat időtartama alatt az eladásnál a költség alatti termék egységnyi ára magasabb, mint a költségek súlyozott átlaga, úgy ezt az árat egy ésszerű időn belüli, megtérülést fedező árnak kell tekinteni.

2.2.1.1. A 2. pont céljaira a költségeket általában a vizsgált exportőr vagy termelő által nyilvántartott adatok alapján kell kiszámítani, feltéve, hogy ezek az adatok megfelelnek az exportáló ország általánosan elfogadott számviteli elveinek, és elfogadhatóan tükrözik a vizsgált termék gyártásának, illetve értékesítésének költségeit. A hatóságoknak meg kell vizsgálniuk minden olyan bizonyítékot, amely a megfelelő költségelosztásról rendelkezésükre áll, beleértve azokat is, amelyeket az exportőr vagy a termelő a vizsgálat során bocsátott rendelkezésükre, feltéve, hogy az exportőr vagy a termelő hagyományosan ilyen költségelosztást alkalmazott, különös tekintettel a helyes amortizációs és értékcsökkenési időszakok, a tőkeberuházások és az egyéb fejlesztési költségek megállapítására. Amennyiben nem szerepelnek a jelen alpont költségelosztásról szóló részében, a költségeket megfelelő módon ki kell igazítani azoknál az egyszerű költségtételeknél, amelyek a jelen- és/vagy jövőbeli termelést segítik elő, vagy olyan körülmények fennállása esetén, amikor a vizsgálat ideje alatt a költségeket induló tevékenységek befolyásolják.⁶

2.2.2. A 2. pont céljaira, az ügyviteli, értékesítési, és általános költségeknek, valamint a nyereségnek olyan tényleges adatokon kell alapulniuk, amelyek a vizsgált exportőrnel vagy termelőnél hasonló termék gyártására és értékesítésére vonatkoznak a rendes kereskedelmi forgalomban. Amikor a fenti értékek ilyen módon nem állapít-

³ Amikor a Megállapodásban „hatóságok” kifejezés szerepel, ezt úgy kell érteni, hogy megfelelő, magas szintű hatóságot jelent.

⁴ A hosszabb ideig tartó időtartam általában egy év, de nem kevesebb, mint hat hónap.

⁵ Ha a hatóságok megállapítása szerint a rendes érték megállapításához figyelembe vett tranzakciók eladási árának súlyozott átlaga alacsonyabb, mint az egységnyi költségek súlyozott átlaga, illetve, ha az egységnyi költség alatti áron történő értékesítés volumene meghaladja a rendes érték meghatározásához figyelembe vett tranzakciók során értékesített mennyiség 20%-át.

⁶ Az induló tevékenységek esetében végrehajtott kiigazításnak tükröznie kell a kezdeti időszak végén felmerült költségeket, vagy ha ez az időszak meghaladja a vizsgálat idejét, azokat a legfrissebb költségeket, amelyeket a hatóságok a vizsgálat idején figyelembe vehetnek.

hatóak meg, az értékeket a következőképpen kell meghatározni:

(i) az illető exportőrnél vagy termelőnél ténylegesen felmerült és realizált pénzösszeg, a származási ország belföldi piacán az azonos általános kategóriába tartozó termékek gyártásához és értékesítéséhez viszonyítva;

(ii) a többi vizsgált exportőr vagy termelő esetében ténylegesen felmerült és realizált pénzösszegek súlyozott átlaga, a hasonló termékek gyártásához és értékesítéséhez viszonyítva a származási ország belföldi piacán;

(iii) bármely egyéb elfogadható módszer, feltéve, hogy az ilyen módon megállapított nyereség nem haladja meg azt a nyereséget, amelyet más exportőrök vagy termelők akkor realizálnak, amikor azonos általános kategóriába tartozó terméket értékesítenek a származási ország belföldi piacán.

2.3. Azokban az esetekben, amikor nincs exportár, illetve amikor az illetékes hatóságok az exportárat megbízhatatlannak ítélik, mivel az exportőr és az importőr, vagy az exportőr és egy harmadik fél között társulás vagy kompenzációs megállapodás áll fenn, az exportárat annak az árnak az alapján lehet meghatározni, amelyen az importterméket egy független vásárlónak továbbadták. Amennyiben a terméket nem adták tovább független vásárlónak, vagy az átadás nem az importálás idején fennálló állapotban történt, az exportárat a hatóságok által meghatározott, elfogadható alapon kell kiszámítani.

2.4. Az exportárat és a rendes értéket megfelelően össze kell hasonlítani. Ezt az összehasonlítást azonos kereskedelmi szinten kell elvégezni, általában a gyári átvétel szintjén, azokhoz az eladásokhoz viszonyítva, amelyek, amennyire csak lehetséges, azonos időben zajlottak. Minden esetben, az eset érdemi sajátosságai szerint, megfelelőképpen figyelembe kell venni az eladás, az adózás, a kereskedelmi szint, a mennyiség, a fizikai jellemzők különbségeit, és minden olyan egyéb különbséget, amely bizonyítottan befolyásolja az árak összehasonlíthatóságát.⁷ A 3. pontban meghatározott esetekben, a költségeket, köztük az importálás és a viszonteladás között felmerült vám- és adókötségeket, valamint a halmozódó nyereséget is figyelembe kell venni. Amennyiben a fenti tényezők befolyásolják az árak összehasonlíthatóságát, a hatóságoknak a megállapított exportár kereskedelmi szintjével megegyező kereskedelmi szinten kell megállapítaniuk a rendes értéket, vagy pedig a jelen pont rendelkezései szerint, megfelelőképpen figyelembe kell venniük a fenti tényezőket. A hatóságoknak tudatniuk kell az érintett felekkel, hogy milyen információ szükséges a méltányos összehasonlításához, és nem róhatnak a felekre túlzott bizonyítási kötelezettséget.

⁷ Magától értetődik, hogy fenti tényezők némelyike között átfedés állhat fenn, és a hatóságoknak kell gondoskodniuk arról, hogy a jelen rendelkezés értelmében már végrehajtott kiigazításokat csak egyszer végezzék el.

2.4.1. Amikor a 4. pontban előírt összehasonlításához valutaátváltásra van szükség, ezt az átváltást az eladás napján érvényes valutaárfolyamon⁸ kell végrehajtani, azzal a kikötéssel, hogy amennyiben az érintett exportértékesítéshez közvetlenül határidős valutaügylet kapcsolódik, akkor a határidős ügylet átváltási árfolyamát kell alkalmazni. Az árfolyam-ingadozást nem kell figyelembe venni, és a hatóságoknak a vizsgálat során legalább 60 napot kell biztosítaniuk az exportőröknek arra, hogy exportáraikat kiigazíthassák olyan módon, hogy azok tükrözzék a vizsgálat ideje alatti tartós árfolyammozgásokat.

2.4.2. A 4. pont megfelelő összehasonlítást előíró rendelkezéseinek értelmében, a vizsgálat ideje alatt fennálló dömpingkülönbség létezését általában úgy kell megállapítani, hogy össze kell hasonlítani a rendes érték súlyozott átlagát az összes összehasonlítható exportügylet árainak súlyozott átlagával, vagy pedig úgy, hogy a rendes értéket tranzakciónként kell összevetni az exportárakkal. A súlyozott átlag alapján megállapított rendes értéket akkor lehet összehasonlítani az egyes exportügyletek áraival, ha a hatóságok olyan exportárakat találnak, amelyek jelentősen eltérnek az egyes vásárlók, régiók vagy időszakok esetében, és ha az exportőr magyarázatot nyújt arra nézve, miért nem lehet ezeket a különbségeket megfelelőképpen figyelembe venni a súlyozott átlagonkénti vagy a tranzakciónkénti összehasonlítás alkalmazásakor.

2.5. Abban az esetben, amikor a terméket nem közvetlenül a származási országból importálják, hanem közvetítő országból exportálják az importáló Tagba, azt az árat, amelyen az exportáló ország a terméket az importáló Tagnak eladja, össze kell vetni az exportáló ország összehasonlítható áraival. Az összehasonlítást el lehet végezni a származási ország áraival is, abban az esetben, ha például a terméket egyszerűen csak átrakják a közvetítő ország területén, vagy pedig az exportáló országban nem gyártanak ilyen terméket, illetve ha az exportáló országban nem létezik összehasonlítható ár.

2.6. Jelen Megállapodásban a „hasonló termék” („produit similaire”) azonos terméket jelöl, azaz olyan terméket, amely minden szempontból megegyezik a vizsgált termékkel, illetve ilyen termék hiányában olyan más terméket, amely nem minden szempontból azonos a vizsgált termékkel, de rendelkezik olyan tulajdonságokkal, amelyek rendkívül hasonlítanak a vizsgált termék tulajdonságaihoz.

2.7. A jelen Cikk nem sérti a GATT 1994 1. Mellékletének VI. Cikkében az 1. ponthoz csatolt második Kiegészítő Rendelkezést.

⁸ Az eladás napja általában a szerződés megkötésének, a megrendelésnek, a megrendelés visszaigazolásának a napja, vagy a számla kelte, attól függően, hogy melyik dokumentum határozza meg az értékesítés legfontosabb feltételeit.

3. Cikk

*A kár megállapítása*⁹

3.1. A GATT 1994 VI. Cikkének céljaira történő kár-megállapításnak kétségbenvonhatalan bizonyítékra kell támaszkodnia, és objektíven meg kell vizsgálnia

a) a dömpingelt importáru mennyiségét, a dömpingelt importnak a belföldi piac hasonló termékeinek áraira gyakorolt hatását,

b) az importnak az ilyen jellegű termékek belföldi előállítására gyakorolt hatását.

3.2. A dömpingelt importáru mennyiségére vonatkozóan a vizsgálatot végző hatóságoknak meg kell vizsgálniuk, hogy jelentősen megnövekedett-e a dömpingelt importáru mennyisége, akár abszolút értékben, akár az importáló Tag termeléséhez vagy fogyasztásához viszonyítva. A dömpingelt import árakra gyakorolt hatásának tekintetében, a vizsgálatot végző hatóságoknak meg kell vizsgálniuk, hogy a dömpingelt importáru ára jelentősen alacsonyabb volt-e az importáló Tag hasonló termékeinek áránál, illetve azt, hogy az ilyen import hatása valamilyen más módon jelentős mértékben leszorítja-e az árakat, illetve jelentős mértékben megakadályozza-e az egyébként esedékes áremeléseket. A fenti ismérvek közül egynnek vagy többnek a fennállása nem feltétlenül döntő.

3.3. Amikor egynél több országból érkező termékek importja képezi a dömpingellenes vizsgálat tárgyát, a vizsgálatot végző hatóságok csak abban az esetben határozhatják meg az ilyen import hatását halmozottan, ha megállapítják, hogy

a) az egyes országok importjainak viszonylatában kiszámított dömpingkülönbség nagyobb, mint az 5. Cikk 8. pontjában előírt minimum, és minden országból az elhanyagolhatónál nagyobb mennyiségű importáru érkezik, valamint, hogy

b) az egyes importtermékek versenyfeltételeinek, és az importtermékek valamint a hasonló belföldi termékek közti verseny feltételeinek tükrében helyénvaló az import hatásainak halmozott meghatározása.

3.4. A dömpingelt import a vizsgált belföldi iparágra gyakorolt hatásának vizsgálata ki kell hogy terjedjen valamennyi olyan releváns gazdasági tényező és mutató értékelésére, amelyek befolyásolhatják az iparág állapotát, beleértve az értékesítés, a termelés, a nyereség, a piaci részesedés, a termelékenység, a befektetések megtérülésének, illetve a kapacitás kihasználtságának tényleges és potenciális visszaeséseit; a belföldi árakat befolyásoló tényezőket; a dömpingkülönbség nagyságát; a cash flow-ra, az árukészletekre, a foglalkoz-

tatottságra, a fizetésekre, a növekedésre, valamint a tőkebevonási és befektetési képességre gyakorolt tényleges és potenciális kedvezőtlen hatásokat. A fenti lista nem teljes, és a tényezők közül egy vagy több megléte nem szükségszerűen döntő.

3.5. Be kell bizonyítani, hogy a 2. és 4. pontokban kifejtett dömpinghatásokon keresztül a dömpingelt import a jelen Megállapodás értelmében kárt okoz. A dömpingelt import és a belföldi iparágnak okozott kár közötti ok-okozati összefüggést az összes releváns bizonyítékra támaszkodva, a hatóságok előtt kell bebizonyítani. A hatóságoknak meg kell vizsgálniuk minden olyan, a dömpingelt importon kívül ismert tényezőt, amely azzal egy időben kárt okoz a belföldi iparágnak; az ilyen egyéb tényezők által okozott kár nem tulajdonítható a dömpingelt importnak. Az ilyen szempontból relevánsnak tekinthető tényezők között szerepel többek között a nem dömpingáron értékesített import ára és mennyisége, a kereslet csökkenése, a fogyasztói szokások változása, a belföldi és külföldi termelők kereskedelemkorlátozó gyakorlata, illetve a köztük folyó verseny, a technológiai fejlődés, valamint a belföldi ipar exportteljesítménye és termelékenysége.

3.6. Amikor a rendelkezésre álló adatok, a termelési folyamat, a termelő forgalma, a nyereség és egyéb hasonló kritériumok alapján lehetséges a belföldi termelés elhatárolása, akkor a dömpingelt import hatását a hasonló termék belföldi előállításához viszonyítva kell meghatározni. Amikor a termelés elhatárolása nem lehetséges, a dömpingelt import hatását annak a legszűkebb termékcsoporthoz vagy termékskála előállításához vizsgálatával kell megállapítani, amely olyan hasonló terméket tartalmaz, amiről valamennyi szükséges információ beszerezhető.

3.7. A jelentős kár veszélyének megállapítása nem pusztán állításon, feltevésen, vagy távoli eshetőségen, hanem tényeken kell, hogy alapuljon. Világosan előreláthatónak és közelinek kell lennie a körülmények olyan változásának, amely azt a helyzetet idézi elő, amelyben a dömping kárt okoz.¹⁰ A jelentős kárveszély fennállásának megállapításakor a hatóságoknak többek között az alábbi tényezőket kell megvizsgálniuk:

(i) a belföldi piacra érkező dömpingelt importáru mennyiségének emelkedését, amely valószínűsíti a jelentősen megnövekedett importot;

(ii) elegendő, szabadon felhasználható kapacitás, vagy pedig jelentős, küszöbön álló kapacitásnövekedés megjelenését az exportórnél, amely arra utal, hogy valószínűleg jelentősen megnövekedett az importáló Tag piacára irányuló dömpingelt export, figyelembe véve, hogy az esetleges exporttöbblet befogadására más exportpiacok is rendelkezésre állnak-e;

⁹ Egyéb rendelkezés hiányában, a Megállapodásban a „kár” kifejezést úgy kell értelmezni, mint a belföldi iparágnak okozott jelentős kárt, a belföldi iparágat fenyegető jelentős kár veszélyét, vagy pedig az ilyen iparág létrehozásának jelentős hátráltatását. A kár értelmezésének összhangban kell állnia a jelen Cikk rendelkezéseivel.

¹⁰ Ennek egyik, bár nem kizárólagos példája az a helyzet, amikor meggyőző ok merül fel annak feltételezésére, hogy a közeljövőben jelentősen meg fog nőni a termék dömpingáru importja

(iii) az importáru olyan áron érkezik-e az országba, amely a belföldi árakra jelentős lesozító vagy lefojtó hatást gyakorol, és amely valószínűleg meg fogja növelni a további import iránti keresletet;

(iv) a vizsgálat alatt álló termék raktárkészleteit.

A fenti tényezők közül önmagában egy sem adhat döntő útmutatást, de az összes ismérv jelenléte esetén le kell vonni azt a következtetést, hogy további dömpingelt export várható, és hogy dömpingellenes intézkedések hiányában jelentős kár merül majd fel.

3.8. Abban az esetben, amikor a dömpingelt import károkozással fenyeget, a dömpingellenes intézkedések alkalmazásának megfontolásánál és elhatározásánál különös gondot kell eljárni.

4. Cikk

A belföldi iparág meghatározása

4.1. Jelen Megállapodás céljaira a „belföldi iparág” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az a hasonló termék belföldi termelőinek összességére vagy közülük azokra vonatkozik, amelyeknek együttes termékkibocsátása a teljes belföldi termelés jelentős hányadát teszi ki, kivéve az alábbiakat:

(i) abban az esetben, amikor a termelők kapcsolt viszonyban állnak¹¹ az állítólagos dömpingtermék importőreivel vagy exportőreivel, illetve, ha ők maguk importálják a terméket, a „belföldi iparág” értelmezhető a többi termelőre vonatkozó kifejezésként;

(ii) kivételes esetekben, a Tag területe a vizsgált termelés szempontjából két vagy több versenypiacra osztható, és az egyes piacok termelői külön iparágnak tekinthetők, amennyiben a) az ilyen piac termelői a szóban forgó áruból teljes vagy majdnem teljes termelésüket ezen a piacon értékesítik, és b) a piac keresletének kielégítésében nem játszanak jelentős szerepet a kérdéses terméket az ország más részein előállító termelők. Ilyen körülmények között a károkozás megállapítható még abban az esetben is, amikor a kár nem érinti a teljes belföldi termelés jelentős hányadát, feltéve, hogy a dömpingelt import egy ilyen elszigetelt piacra összpontosul, és ha, ezen túlmenően, a dömpingelt import kárt okoz a piac valamennyi vagy szinte valamennyi termelőjének.

¹¹ A jelen pont alkalmazásánál, egy termelőről csak akkor mondható, hogy az exportőrrel vagy az importőrrel kapcsolt viszonyban áll, ha a) valamelyikük közvetve vagy közvetlenül irányítja a másikat, vagy b) mindkettő egy harmadik fél közvetett vagy közvetlen irányítása alatt áll, vagy ha c) közösen közvetve vagy közvetlenül irányítanak egy harmadik felet, amennyiben alapos okkal feltételezhető, hogy az érintett termelő a kapcsolatból kifolyólag másképp viselkedik mint a többi, kapcsolt viszonyban nem álló termelő. A jelen pont céljaira az egyik félről akkor mondható ki, hogy irányítja a másikat, ha a fél jogi vagy működési pozíciójánál fogva korlátozhatja ki, vagy utasíthatja a másikat.

4.2. A belföldi iparágnak egy bizonyos terület termelőiként történő értelmezése esetén, úgy ahogy ez az 1. pont (ii) alpontjában történt, dömpingellenes vámok csak azokra a vizsgált termékekre vethetők ki¹², amelyeket végső fogyasztásra szállítanak az adott területre. Ha az importáló Tag alkotmányjoga nem teszi lehetővé a dömpingellenes vám kivetését ezen az alapon, az importáló Tag csak abban az esetben vethet ki dömpingellenes vámokat korlátozás nélkül, ha

a) az exportőröknek lehetőséget adott arra, hogy bezüntessék az érintett területre irányuló dömpingárú exportot, vagy a 8. Cikkelyel összhangban biztosítékokat nyújthassanak, és nem kapott azonnal megfelelő biztosítékokat, illetve, ha

b) ezeket a vámokat a kérdéses területet ellátó valamennyi termelő termékeire kivetik.

4.3. A GATT 1994 XXIV Cikkének 8. a) pontja értelmében, akkor, amikor két vagy több ország az integráció olyan fokát érte el, amelynél már a közös és egységes piac jellemzőivel rendelkeznek, a teljes integrációs terület iparágát kell az 1. pontban meghatározott belföldi iparágnak tekinteni.

4.4. A 3. Cikk 6. pontjának rendelkezései erre a Cikkre is alkalmazandók.

5. Cikk

Eljárás kezdeményezése és az azt követő vizsgálat

5.1. A 6. pontban foglaltak kivételével, az állítólagos dömping létezését, mértékét és hatását megállapító vizsgálatot a belföldi iparág által vagy nevében benyújtott írásos kérelem indítja el.

5.2. Az 1. pontban szereplő kérelemnek bizonyítékot kell tartalmaznia

a) a dömpingről,

b) arról, hogy a GATT 1994 6. Cikk értelmében, és a jelen Megállapodás értelmezésével összhangban károkozás történt, valamint arról, hogy

c) a dömpingelt import és az állítólagos kár között ok-okozati összefüggés áll fenn. Olyan egyszerű állítás, amelyet nem támaszt alá releváns bizonyíték, nem teljesíti a jelen pontban megszabott feltételeket. A kérelemnek tartalmazni kell az alábbi, a kérelmező számára ésszerűen hozzáférhető információt:

(i) a kérelmező nevét, és a kérelmező belföldi termelésének volumenét és értékét a hasonló termék vonatkozásában. Abban az esetben, amikor az írásos kérelmet egy belföldi iparág nevében nyújtják be, a kérelemnek azonosítania kell azt az iparágat, amelynek a nevében a kérelmet

¹² Az Megállapodásban a „kivetni” kifejezés egy vám vagy adó visszavonhatatlan vagy végleges jelleggel történő törvényes kivetését vagy beszedését jelenti.

benyújtják, azaz közölnie kell a hasonló terméket előállító ismert belföldi termelők (vagy pedig a hasonló terméket előállító belföldi termelők szövetségeinek) névlistáját, és a lehetséges mértékben meg kell határozni, milyen mennyiségben és értékben állítják elő ezek a termelők a hasonló terméket;

(ii) az állítólagos dömpingáru teljes leírását, az érintett származási vagy export országot, esetleg országokat, valamennyi ismert exportőr vagy külföldi termelő nevét, és a kérdéses terméket importáló személyek névsorát;

(iii) tájékoztatást a kérdéses termék fogyasztói áráról a származási vagy exportáló országban vagy országokban (illetve, ahol erre mód van, információt arra vonatkozóan, milyen áron adja el a származási vagy exportáló ország vagy országok a terméket egy harmadik országnak esetleg országoknak, vagy információt a termék számított értékéről), információt az exportárakról, vagy ahol erre mód van, arról az árról, amelyen a terméket az importáló Tag területén az első független vásárlónak továbbadják;

(iv) az állítólagosan dömpingelt import mennyiségének növekedésére vonatkozó információt, valamint tájékoztatást arról, hogy ez az import milyen hatást gyakorol a hasonló termék áraira a belföldi piacon, és ebből következően milyen hatással jár a belföldi iparágra nézve. Az utóbbi hatást a 3. Cikk 2. és 4. pontjában felsoroltakhoz hasonló, a hazai iparág állapotát befolyásoló releváns tényezők és mutatók segítségével be kell bizonyítani.

5.3. A hatóságoknak meg kell vizsgálniuk a kérelemben közölt bizonyítékok pontosságát és helyállóságát, hogy eldönthessék, elegendő bizonyíték áll-e rendelkezésükre a vizsgálat elindításához.

5.4. Csak akkor indítható vizsgálat az 1. pont értelmében, ha a hatóságok a hasonló terméket előállító belföldi termelők által benyújtott kérelem támogatottságának vagy ellenzésének¹³ ellenőrzésével megállapították, hogy a kérelem a belföldi iparág részéről vagy annak nevében született¹⁴. A kérelemről akkor mondható ki, hogy „a belföldi iparág részéről vagy annak nevében született”, ha élvezzi azoknak a belföldi termelőknek a támogatását, akiknek összkibocsátása meghaladja a termelés 50 százalékát abban a hasonló terméket előállító részében, amely nyilatkozott a kérelem támogatásáról vagy ellenzéséről. Nem indítható azonban vizsgálat abban az esetben, ha a kérelmet nyíltan támogató belföldi termelők a belföldi iparág által előállított hasonló termék össztermelésének kevesebb, mint 25 százalékát képviselik.

5.5. Amennyiben még nem született döntés a vizsgálat megindításáról, a hatóságoknak tartózkodniuk kell a vizs-

gálatot kezdeményező kérelem bármiféle közzétételétől. A megfelelően dokumentált kérelem kézhezvétele után és a vizsgálat elindítása előtt azonban a hatóságoknak értesíteniük kell az érintett exportáló Tag kormányát.

5.6. Amennyiben kivételes körülmények fennállása esetén, az illetékes hatóságok úgy döntenek, hogy a belföldi iparág részéről vagy annak nevében született, a vizsgálatot kezdeményező írásos kérelem kézhezvétele nélkül indítanak ilyen vizsgálatot, csak akkor indíthatják meg az eljárást, ha a 2. pontban előírtaknak megfelelően a vizsgálat megindításához elegendő bizonyítékkal rendelkeznek a dömpingre, a károkozásra, és az ok-okozati összefüggésre vonatkozóan.

5.7. A dömpingre és a károkozásra vonatkozó bizonyítékokat egyidejűleg kell megvizsgálni

a) annak eldöntésénél, hogy megindítható-e a vizsgálat, illetve

b) később, a vizsgálat során, amelynek előbb kell megkezdődnie, mint a Megállapodás rendelkezéseivel összhangban az ideiglenes intézkedések bevezetésére megállapított legkorábbi nap.

5.8. Az 1. pontnak megfelelően benyújtott kérelmet el kell utasítani, és a vizsgálatot azonnal le kell zárni, amennyiben az illetékes hatóság megbizonyosodik arról, hogy a dömpingre és a károkozásra vonatkozóan nem áll rendelkezésre elegendő bizonyíték az ügy továbbviteléhez. Azonnal le kell zárni az ügyet abban az esetben, ha a hatóságok megállapítják, hogy a dömpingkülönbözet minimális, vagy a potenciális vagy tényleges dömping mennyisége, illetve az okozott kár elhanyagolható. A dömpingkülönbözet akkor tekinthető minimálisnak, ha nem haladja meg az exportár 2 százalékát. A dömpingelt import mennyisége általában akkor tekinthető elhanyagolhatónak, ha az egy bizonyos országból érkező dömpingelt import volumene a hasonló termék Tagba irányuló összes importjának kevesebb, mint 3 százalékát teszi ki, kivéve azt az esetet, amikor azok az országok, amelyekből a dömpingelt import volumene a hasonló termék Tagba irányuló importjának kevesebb, mint 3 százalékát teszi ki, együttesen meghaladják a hasonló termék Tagba irányuló importjának 7 százalékát.

5.9. A dömpingellenes eljárás nem akadályozhatja a vámkezelést.

5.10. A vizsgálat ideje csak kivételes esetben haladhatja meg a megindítástól számított egy évet, és semmilyen körülmények között nem lehet hosszabb 18 hónapnál.

6. Cikk

Bizonyíték

6.1. A dömpingellenes vizsgálatban érdekelt valamennyi félnek tájékoztatást kell kapnia a hatóságok által igényelt információról, és bőséges lehetőséget kell számukra bizto-

¹³ Széttagolt és rendkívül nagy számú termelőt egyesítő iparág estén, a hatóságok a támogatottságot, illetve az ellenzést statisztikailag érvényes mintavételi módszerekkel állapíthatják meg.

¹⁴ A Tagoknak tudomásuk van arról, hogy egyes Tagok területén, a hasonló termék belföldi előállítóinak alkalmazottai, vagy ezeknek az alkalmazottaknak a képviselői támogathatják az 1. pontban tárgyalt vizsgálati kérelmet, illetve maguk is benyújthatnak ilyet.

sítani ahhoz, hogy írásban benyújthassanak minden olyan bizonyítékot, amelyet a kérdéses vizsgálat szempontjából relevánsnak tartanak.

6.1.1. A külföldi termelők exportőreinek, akik kézhez kapják a dömpingellenes vizsgálatban használatos kérdőíveket, legalább 30 napot kell biztosítani a válaszára.¹⁵ Méltányos elbírálásban kell részesíteni minden, a 30 napos határidő meghosszabbítására irányuló kérelmet, és amennyiben az exportőr kérését megindokolja, a hosszabbítást minden lehetséges esetben meg kell adni.

6.1.2. A bizonyítékokra vonatkozó titoktartási kötelezettséget szem előtt tartva, az érdekelt felek által írásban benyújtott bizonyítékot azonnal hozzáférhetővé kell tenni a vizsgálatban résztvevő többi érdekelt fél számára.

6.1.3. A vizsgálat megindításával egyidőben, a hatóságoknak át kell adniuk az 5. Cikk 1. pontjának megfelelően benyújtott írásos kérelem teljes szövegét az ismert exportőröknek¹⁶, valamint az exportáló Tag hatóságainak, és igény esetén hozzáférhetővé kell tenniük azt a többi a vizsgálatban érintett, érdekelt fél számára. Megfelelően tekintettel kell lenniük az 5. pontban említett titoktartási kötelezettségre.

6.2. A dömpingellenes vizsgálat során valamennyi félnek maradéktalan lehetőséget kell biztosítani érdekei védelmére. Ennek elősegítésére, a hatóságoknak igény szerint lehetőséget kell biztosítaniuk valamennyi érdekelt fél számára, hogy találkozassanak az ellentétes érdekeket képviselő felekkel, hogy ellentétes nézeteiket és a cáfoló érveiket kifejthessék. Az ilyen lehetőségek biztosításakor figyelembe kell venni a titoktartás szükségességét és a felek érdekeit. Egyetlen felet sem lehet kötelezni arra, hogy megjelenjen a tárgyaláson, és a távolmaradás nem érintheti hátrányosan az illető fél ügyét. Az érdekelt feleknek indokolt esetben jogukban áll, hogy egyéb információt szóban ismertessenek.

6.3. A 2. pontban foglaltak értelmében, a szóban ismertett információt a hatóságoknak csak akkor kell figyelembe venniük, ha azt később írásban rögzítették, és az 1.2 alpontnak megfelelően a többi érdekelt fél számára hozzáférhetővé tették.

6.4. Amennyiben lehetséges, a hatóságoknak időben lehetőséget kell biztosítaniuk valamennyi érdekelt fél számára az összes, álláspontjuk ismertetésének szempontjából releváns, a hatóságok által a dömpingellenes vizsgálat során felhasznált információ megtekintésére, amennyiben

¹⁵ Általános szabályként, az exportőrök számára szabott határidőt a kérdőív kézhezvételétől kezdve kell számítani. Erre a célra, a kézhezvételt egy héttel azután kell megtörténni tekinteni, hogy a kérdőívet elküldték a címzettnek, vagy pedig továbbították az exportáló Tag megfelelő diplomáciai képviselőjének, illetve amennyiben a WTO külön vámterülettel rendelkező Tagjáról van szó, az exportterület hivatalos képviselőjének.

¹⁶ Magától értetődik, hogy ha az érintett exportőrök száma rendkívül magas, akkor az írásos kérelem teljes szövegét ehelyett csupán az exportáló Tag hatóságainak vagy megfelelő szakmai szövetségének kell továbbítani.

azok az 5. pont értelmében nem bizalmasak, valamint arra, hogy előterjesztésüket ennek az információnak az alapján készítsék el.

6.5. Bármely, természeténél fogva bizalmas információt (mivel felfedése például jelentős versenyelőnyhöz juttatna egy versenytársat, vagy pedig rendkívül hátrányosan érintené az információt rendelkezésre bocsátó személyt vagy azt a személyt, akitől az információt rendelkezésre bocsátó személy az információt szerezte), vagy olyan információt, amelyet a vizsgálatban érintett felek bizalmas információként bocsátottak rendelkezésre, a hatóságoknak, megfelelő indoklás esetén, bizalmas információként kell kezelniük. Az ilyen információ nem fedhető fel az információt rendelkezésre bocsátó fél külön engedélye nélkül.¹⁷

6.5.1. A hatóságoknak fel kell kérniük az érdekelt feleket arra, hogy a nem bizalmas összefoglalók összeállításához bizalmas információt bocsássanak rendelkezésre. Ezeknek az összefoglalóknak megfelelően részletezettnek kell lenniük a rendelkezésre bocsátott titkos információ lényegének elfogadható megértéséhez. Kivételes esetekben az érintett felek közölhetik, hogy az ilyen információ nem alkalmas összefoglaló készítésére. Ilyen kivételes esetekben, az érintett félnek meg kell indokolnia, hogy miért nem lehetséges az összefoglaló készítése.

6.5.2. Amennyiben a hatóságok a bizalmas kezelés iránti kérelmet indokolatlannak tartják, és az információ rendelkezésre bocsátója vonakodik akár az információ közzétételétől, akár attól, hogy engedélyt adjon az információ általános összefoglaló formájában történő feltárására, a hatóságok figyelmen kívül hagyhatják az ilyen információt, kivéve azt az esetet, amikor megfelelő források kielégítően bizonyítják az információ helyességét.¹⁸

6.6. A 8. pontban leírt esetek kivételével, a hatóságoknak a vizsgálat során meg kell győződniük annak az érdekelt felek által rendelkezésre bocsátott információnak a helyállóságáról, amelyre határozataikat alapozzák.

6.7. A rendelkezésre bocsátott információ ellenőrzésének és a további részletek megszerzésének érdekében, a hatóságok szükség szerint a többi Tag területén is folytathatnak vizsgálatot, feltéve, hogy megszerzik az érintett cégek beleegyezését, és értesítik a kérdéses Tag kormányának képviselőit, és amennyiben a Tag nem ellenzi a vizsgálatot. A más Tagok területén folytatott vizsgálatokra az I. Mellékletben meghatározott eljárási szabályok érvényesek. A titoktartási kötelezettséget szem előtt tartva, a hatóságoknak hozzáférhetővé kell tenniük a vizsgálatok eredményeit, vagy pedig a 9. pontnak megfelelően biztosítaniuk kell az eredmények megismertetését azokkal a cé-

¹⁷ A Tagoknak tudomásuk van arról, hogy némely Tag területén, egy aprólékosan kidolgozott titoktartási rendelet értelemben előfordulhat, hogy az információt fel kell tárn.

¹⁸ A Tagok elismerik, hogy a titoktartási kérelem nem utasítható el önkényesen.

gekkel, amelyekre azok vonatkoznak, és hozzáférhetővé kell tennie az eredményeket a kérelmezők számára.

6.8. Azokban az esetekben, amikor valamelyik érdekelt fél meggátolja a szükséges információ hozzáférhetőségét, vagy más módon nem biztosítja azt ésszerű időn belül, illetve amikor jelentősen hátráltatja a vizsgálatot, a rendelkezésre álló adatok alapján előzetes vagy végső, megerősítő vagy elutasító határozat hozható. A jelen pont alkalmazásakor figyelembe kell venni a II. Melléklet rendelkezéseit.

6.9. A véghatározat meghozatala előtt a hatóságoknak tájékoztatniuk kell az érdekelt feleket azokról a alapvető tényekről, amelyek vizsgálatán a végleges intézkedésről szóló döntés alapul. Ezt a tájékoztatást úgy kell időzíteni, hogy a feleknek érdekeik megvédéséhez elegendő idő álljon rendelkezésükre.

6.10. A hatóságoknak általában a vizsgált termék valamennyi ismert exportőre és termelője esetében egyéni dömpingkülönbözetet kell megállapítaniuk. Abban az esetben, amikor az érintett exportőrök, termelők, importőrök vagy a vizsgált termékfajták száma olyan magas, hogy az egyéni dömpingkülönbözet megállapítása nem lehetséges, a hatóságok a vizsgálatot leszűkíthetik akár egy elfogadható számú érdekelt félre vagy termékre, olyan módon, hogy a kiválasztás idején rendelkezésükre álló információ alapján, statisztikailag érvényes mintát vesznek, a kérdéses országokból érkező export legnagyobb, még elfogadhatóan vizsgálható százalékára.

6.10.1. Az exportőrök, a termelők, az importőrök vagy a termékfajták, bármely, jelen pont értelmében képzett csoportjait, lehetőség szerint az érintett exportőrök, termelők vagy importőrök bejegyzésével, és velük konzultálva kell összeállítani.

6.10.2. Azokban az esetekben, amikor a hatóságok a jelen pont értelmében korlátozták a vizsgálatot, minden olyan exportőr vagy termelő esetében meg kell határozniuk az egyéni dömpingkülönbözetet, amely előzetesen nem került ugyan kiválasztásra, de időben benyújtotta a szükséges információkat abból a célból, hogy azokat a vizsgálat során figyelembe vegyék, kivéve azt a helyzetet, amikor az exportőrök és a termelők száma olyan magas, hogy az egyéni dömpingkülönbözetek meghatározása túl nagy terhet róna a hatóságokra és megakadályozná azt, hogy a vizsgálatot időben befejezzék. Az önkéntes válaszdadás nem utasítható vissza.

6.11. Jelen Megállapodás céljaira az érdekelt felek az alábbiak:

(i) a vizsgálat tárgyát képező termék exportőre, külföldi előállítója vagy importőre, illetve azok a szakmai vagy üzleti szerveződések, amelyek tagságának nagy részét az ilyen termékek előállítói, termelői vagy importőrei alkotják;

(ii) az exportáló Tag-kormány; és

(iii) azok a termelők, akik az importáló Tagban hasonló terméket állítanak elő, illetve azok a szakmai vagy

üzleti szerveződések, amelyek tagságának nagy részét azok a termelők alkotják, akik az importáló Tagban hasonló terméket állítanak elő.

Ez a lista nem zárja ki azt, hogy a Tagok az említettekén kívül más belföldi vagy külföldi feleket is érdekelt félnek tekintsenek.

6.12. A hatóságoknak lehetőséget kell biztosítaniuk a vizsgált termék ipari felhasználóinak és a reprezentatív fogyasztói szervezeteknek arra, hogy azokban az esetekben, amikor a terméket általánosan kiskereskedelmi szinten hozzák forgalomba, információt nyújthassanak a dömpingre, a kárra és az okozati viszonyra vonatkozóan.

6.13. A hatóságoknak méltányosan figyelembe kell venniük azokat a nehézségeket, amelyeket az igényelt információ nyújtása az érdekelt feleknek, különösen a kisvállalatoknak okozhat, és biztosítaniuk kell számukra minden lehetséges segítséget.

6.14. A fenti eljárások nem akadályozhatják meg a Tag hatóságait abban, hogy a Megállapodás megfelelő rendelkezéseivel összhangban gyorsan megindítsák a vizsgálatot, ideiglenes vagy végső, megerősítő vagy elutasító határozatokat hozzanak, illetve, hogy alkalmazzák az átmeneti vagy végleges intézkedéseket.

7. Cikk

Ideiglenes intézkedések

7.1. Az ideiglenes intézkedések csak akkor alkalmazhatók, ha

(i) az 5. Cikk rendelkezéseinek megfelelően vizsgálatot indítottak, ezt közzétették, és az érdekelt felek megfelelő lehetőséget kaptak arra, hogy az információt rendelkezésre bocsássák és észrevételeiket megtegyék;

(ii) a dömping tényéről és az általa a hazai iparágnak okozott kárról előzetes, megerősítő határozat született; és

(iii) az illetékes hatóságok úgy ítélik meg, hogy az intézkedések szükségesek a vizsgálat alatti károkozás megakadályozására.

7.2. Az ideiglenes intézkedés megjelenhet ideiglenes vám formájában, vagy még inkább olyan biztosítékként — készpénzletét vagy óvadék formájában —, amelynek értéke megegyezik az ideiglenesen megállapított dömpingellenes vám összegével, de alacsonyabb mint az ideiglenesen megállapított dömpingkülönbözet. A dömpingellenes vám kivetésének függőben tartása megfelelő ideiglenes intézkedés, amennyiben közlik a rendes vámot és a dömpingellenes vám becsült értékét, és amennyiben a függőben tartásra ugyanazok a feltételek vonatkoznak, mint a többi ideiglenes intézkedésre.

7.3. Ideiglenes intézkedéseket csak a vizsgálat kezdetétől számított 60 napon túl lehet alkalmazni.

7.4. Az ideiglenes intézkedések alkalmazását a lehető legrövidebb időre kell korlátozni, amely nem haladhatja meg a négy hónapot, illetve az illetékes hatóságok döntése, vagy az érintett kereskedelem jelentős százalékát képviselő exportőrök kérelme nyomán maximálisan hat hónap hosszúságú lehet. Amikor a vizsgálat során a hatóságok megvizsgálják azt is, hogy a dömpingkülönbözetnél alacsonyabb vám elegendő lenne-e a kár orvoslására, a fenti időszak hat, illetve kilenc hónap lehet.

7.5. Az ideiglenes intézkedések alkalmazásakor a 9. Cikk vonatkozó rendelkezéseit kell követni.

8. Cikk

Árral kapcsolatos kötelezettségvállalások

8.1. Az eljárás felfüggeszthető vagy beszüntethető,¹⁹ ideiglenes intézkedések bevezetése vagy dömpingellenes vám kivetése nélkül, ha az exportőr önként, kielégítő kötelezettséget vállal árai felülvizsgálatára, vagy pedig arra, hogy a kérdéses területen beszünteti a dömpingárú exportot, és ezt olyan módon teszi, amely a hatóságokat is meggyőzi arról, hogy a dömping káros hatása megszűnt. Az ilyen kötelezettségvállalás keretében végrehajtott áremelés nem haladhatja meg a dömpingkülönbözet megszüntetéséhez szükséges mértéket. Kívánatos, hogy amennyiben az ilyen mértékű emelkedés elegendő a belföldi iparágnak okozott kár orvoslására, az áremelkedések ne legyenek magasabbak a dömpingkülönbözetnél.

8.2. Az exportőröktől csak akkor kérhető vagy fogadható el árral kapcsolatos kötelezettségvállalás, ha az importáló Tag hatóságai ideiglenes megerősítő határozatot hoztak a dömping tényéről és a dömping által okozott karról.

8.3. A felajánlott kötelezettségvállalásokat nem kell elfogadni, ha a hatóságok megvalósíthatatlannak ítélik őket, például, ha a tényleges vagy potenciális exportőrök száma túl magas, vagy egyéb okból, beleértve az általános gazdaságpolitikai okokat is. Amennyiben ilyen eset merül fel, és arra lehetőség van, a hatóságoknak meg kell indokolniuk az exportőrnek, hogy miért ítélték kötelezettségvállalását elfogadhatatlannak, és a lehetséges mértékben lehetőséget kell adniuk az exportőrnek arra, hogy megtegye ezzel kapcsolatos észrevételeit.

8.4. Ha a kötelezettségvállalást elfogadták, a dömping és a károkozás vizsgálatát ettől függetlenül le kell folytatni, ha az exportőr így kívánja, vagy a hatóságok így döntenek. Ebben az esetben, ha a dömping vagy a károkozás tényét cáfoló határozat születik, a kötelezettségvállalás automatikusan megszűnik, kivéve azokat az eseteket, amikor az

ilyen határozat nagyrészt az árral kapcsolatos kötelezettségvállalásnak köszönhető. Ezekben az esetekben a hatóságok kérhetik a kötelezettségvállalás, jelen Megállapodás rendelkezéseivel összhangban álló, ésszerű ideig történő fenntartását. Abban az esetben, ha a dömping és a károkozás tényét megerősítő határozat születik, a kötelezettségvállalásnak a határozat feltételeinek és a jelen Megállapodás rendelkezéseinek megfelelően folytatódnia kell.

8.5. Az importáló Tag hatóságai tanácsolhatják az árral kapcsolatos kötelezettség vállalását, de az exportőr nem kényszeríthető ilyen kötelezettségvállalásra. Az a tény, hogy az exportőrök nem ajánlanak fel ilyen kötelezettségvállalást, vagy nem fogadják meg az erre vonatkozó felkérést, semmi esetre sem befolyásolhatja hátrányosan ügyük megítélését. A hatóságoknak azonban jogukban áll megállapítani, hogy nagyobb a valószínűsége a kárveszély megvalósulásának abban az esetben, ha a dömpingelt import folytatódik.

8.6. Az importáló Tag hatóságai előírhatják, hogy az exportőr, amelynek kötelezettségvállalását elfogadták, időről időre adjon megfelelő tájékoztatást a kötelezettség teljesítéséről és biztosítson lehetőséget a vonatkozó adatok ellenőrzésére. A kötelezettségvállalás megszegése esetén, az import Tag hatóságai a jelen Megállapodás értelmében és rendelkezéseinek megfelelően szükségintézkedéseket hozhatnak, amelyek jelenthetik átmeneti intézkedéseket azonnali bevezetését a rendelkezésükre álló legjobb információk felhasználásával. Ilyen esetekben, a jelen Egyezményrel összhangban, végleges vám vehető ki azokra a termékekre, amelyek az ilyen ideiglenes intézkedések bevezetése előtt nem több, mint 90 nappal fogyasztás céljára léptettek be az országba, kivéve, ha az ilyen visszamenőleges kivetés vonatkozna a kötelezettségvállalás megszegése előtt érkezett importárura is.

9. Cikk

A dömpingellenes vám kivetése és behajtása

9.1. Azt a döntést, hogy kivessenek-e dömpingellenes vámot azokban az esetekben, amikor a vám kivetésének minden feltétele teljesül, illetve azt a döntést, hogy a kivetett dömpingellenes vám a teljes dömpingkülönbözettel egyenlő nagyságú legyen-e vagy annál alacsonyabb, az importáló Tag hatóságainak kell meghozniuk. Kívánatos, hogy a vám kivetése megengedett legyen az összes Tag területén, és hogy annak összege kevesebb legyen mint a különbözlet, amennyiben ez az alacsonyabb vám elegendőnek bizonyul a belföldi iparágnak okozott kár orvoslására.

9.2. Amikor valamilyen termékre dömpingellenes vámot vetnek ki, az ilyen dömpingellenes vámot minden esetben be kell hajtani a termék importjának forrásaitól a megfelelő összegben, anélkül, hogy különbséget tennének

¹⁹ A feltételes mód nem értelmezhető úgy, hogy lehetséges az eljárás folytatása és azzal párhuzamosan, az árral kapcsolatos kötelezettségvállalás alkalmazása, a 4. pontban foglalt kivételével.

az egyes, bizonyítottan dömpingelő és kárt okozó források között, kivéve azokat az importforrásokat, amelyekről a jelen Megállapodás értelmében árral kapcsolatos kötelezettségvállalást fogadtak el. A hatóságoknak meg kell nevezniük a kérdéses termék szállítóját vagy szállítóit. Akkor azonban, ha egyazon ország több szállítója érintett a termék importjában, és az összes szállítót nem lehet megnevezni, a hatóságok megnevezhetik az érintett szállító országot. Akkor, ha több ország több szállítója érintett, a hatóságok vagy az összes szállítót nevezhetik meg vagy, ha ez nem lehetséges, az összes szállító országot.

9.3. A dömpingellenes vám összege nem haladhatja meg a 2. Cikkben foglaltak szerint meghatározott dömpingkülönbötet.

9.3.1. Amikor a dömpingellenes vám összegét visszamenőleges alapon vetik ki, a dömpingellenes vám kifizetésének végleges kötelezettségét a lehető leghamarabb meg kell állapítani, általában a dömpingellenes vámösszeg végleges meghatározására irányuló kérelem napjától²⁰ számított 12 hónapon belül, de semmi esetre sem 18 hónapon azon túl. A jelen alpont értelmében, a visszatérítésnek általában a végleges kötelezettség meghatározásától számított 90 napon belül meg kell történnie. Abban az esetben, ha a visszatérítés nem történik meg 90 napon belül a hatóságoknak erre, igény esetén, magyarázatot kell adniuk.

9.3.2. Amikor a dömpingellenes vám összegét a jövőben bekövetkező import vonatkozásában vetik ki, rendelkezést kell hozni arról, hogy igény esetén azonnal visszatérítendő minden olyan vám, amelyet a dömpingkülönböteten felül fizettek be. Az ilyen, a tényleges dömpingkülönbötet összegén felül befizetett vám visszatérítésének általában a dömpingellenes vám tárgyát képező termék importőre által benyújtott, megfelelő bizonyítékokkal alátámasztott visszatérítési igény keltétől számított 12 hónapon belül meg kell történnie, de semmi esetre sem később 18 hónapnál. Az engedélyezett visszatérítésnek általában a fenti döntéstől számított 90 napon belül meg kell történnie.

9.3.3. Annak meghatározásakor, hogy jár-e, és milyen mértékű visszatérítés, amikor az exportárt a 2. Cikk 3. pontjával összhangban állapították meg, a hatóságoknak figyelembe kell venniük a rendes értékben bekövetkezett bármely változást, az import és a viszonteladás között felmerült költségekben bekövetkezett bármely változást, valamint a viszonteladói ár bármely mozgását, amelyet a későbbi értékesítési ár megfelelően tükröz, és amennyiben a fentiekről meggyőző erejű bizonyíték áll rendelkezésükre, az exportárt a kifizetett dömpingellenes vám levonása nélkül kell megállapítaniuk.

9.4. Amikor a 6. Cikk 10. pontjának második mondata értelmében a hatóságok korlátozzák a vizsgálatot, a vizs-

gálati mintában nem szereplő exportőrök, illetve importőrök importjára kivetett dömpingellenes vám nem haladhatja meg

(i) a kiválasztott exportőröknél vagy termelőknél megállapított dömpingkülönbötet súlyozott átlagát, vagy

(ii) amennyiben a dömpingellenes vámfizetési kötelezettséget a jövőbeli rendes érték alapján számították ki, a kiválasztott exportőrök vagy termelők rendes értékének súlyozott átlaga és az egyedileg nem vizsgált exportőrök vagy termelők exportárai közti különbötetet,

feltéve, hogy jelen pont céljaira, a hatóságok figyelmen kívül hagynak minden zérus és minimális nagyságú különbötetet, valamint azokat a különböteteket, amelyeket a 6. Cikk 8. pontjában leírt körülmények között állapítottak meg. A hatóságok egyedi vámokat vagy rendes értékeket kötelesek alkalmazni bármely olyan exportőr vagy termelő importjára, amelyeket nem vontak be a vizsgálatba, és amelyek a vizsgálat során, a 6. Cikk 10.2. alpontja rendelkezései szerint, a szükséges információt benyújtották.

9.5. Ha egy termékre dömpingellenes vámot vetettek ki egy importáló Tagban, a hatóságoknak azonnal felülvizsgálatot kell indítaniuk abból a célból, hogy meghatározzák az egyéni dömpingkülönböteteket azoknál az exportőröknél és termelőknél, amelyek a vizsgálat időszakában nem exportálták a terméket az importáló Tagba, feltéve hogy ezek az exportőrök vagy termelők bizonyítani tudják azt, hogy nem állnak kapcsolt viszonyban az exportáló ország olyan termelőivel, illetve exportőreivel, akikre az áru kapcsán dömpingellenes vámot vetettek ki. Az ilyen felülvizsgálatot az importáló Tag rendes vámkivetési és felülvizsgálati eljárásaihoz képest gyorsított eljárással kell megkezdeni és lebonyolítani. A felülvizsgálat ideje alatt az ilyen exportőrök, illetve termelők importjára nem vethető ki dömpingellenes vám. A hatóságok azonban elrendelhetik a dömpingellenes vám kivetésének függőben tartását és/vagy garanciát kérhetnek annak biztosítására, hogy amennyiben a felülvizsgálat dömpinget állapít meg az ilyen termelők, illetve exportőrök esetében, a dömpingellenes vámok visszamenőleges hatállyal, a felülvizsgálat elindításától kezdve kivethessék.

10. Cikk

Visszamenőleges hatály

10.1. Az ideiglenes intézkedések és a dömpingellenes vámok csak azokra a termékekre alkalmazhatók, amelyeket a 7. Cikk 1. pontja, illetve 9. Cikk 1. pontja értelmében meghozott döntések életbelépése után, fogyasztás céljára léptetnek be az országba, eltekintve jelen Cikkben felsorolt kivételektől.

10.2. Abban az esetben, ha a kárt véglegesen megállapították (de nem állapították meg kárveszélyt, vagy az iparág létrehozásának jelentős hátráltatását), vagy ha megállapí-

²⁰ Magától értetődik, hogy ha a kérdéses termék bírói felülvizsgálat tárgyát képezi, előfordulhat, hogy a jelen alpontban, valamint a 3.2. alpontban említett időhatárok nem tarthatók be.

tották a kárveszélyt, és a dömpingelt import ideiglenes intézkedések hiányában a kár megállapításához vezetne, a dömpingellenes vám visszamenőleges hatállyal kivethető arra az időszakra, amelyre az ideiglenes intézkedéseket, amennyiben voltak ilyenek, alkalmazták.

10.3. Ha a végleges dömpingellenes vám meghaladja a fizetett vagy fizetendő ideiglenes vám összegét, vagy a biztosíték céljára becsült összeget, a különbözetet nem lehet behajtani. Ha a végleges dömpingellenes vám alacsonyabb, mint a fizetett vagy fizetendő ideiglenes vám, illetve a biztosíték céljára becsült összeg, akkor vagy a különbözetet kell visszatéríteni, vagy pedig a vám összegét kell újraszámítani, az eset sajátosságaitól függően.

10.4. A 2. pontban foglaltak kivételével, abban az esetben, ha megállapították a kárveszélyt vagy a jelentős hátráltatás tényét (de még nem merült fel kár), a végleges dömpingellenes vám csak a kárveszély vagy a jelentős hátráltatás megállapításának napjától vethető ki, az ideiglenes intézkedések időszakában biztosított készpénzletét pedig sürgősen vissza kell téríteni, valamint az esetleges óvadékot sürgősen fel kell szabadítani.

10.5. Abban az esetben, ha a végleges határozat negatív jellegű, az ideiglenes intézkedések időszakában biztosított készpénzletét sürgősen vissza kell téríteni, az esetleges óvadékot pedig sürgősen fel kell szabadítani.

10.6. Végleges dömpingellenes vám vethető ki azokra a termékekre, amelyek az ideiglenes intézkedések alkalmazásának megkezdése előtt 90 napon belül, fogyasztás céljára érkeztek az országba, és ha a hatóságok a kérdéses dömpingáruról megállapítják, hogy

(i) a dömping már jelentős ideje kárt okoz, vagy pedig az importőr tudott, vagy tudnia kellett volna arról, hogy az exportőr dömpingel és az ilyen dömping kárt okoz, és

(ii) a kárt egy termék viszonylag rövid időn belül történő, nagy tömegű importja okozta, amely, figyelembe véve az időzítést és a dömpingelt import volumenét, valamint az egyéb körülményeket (mint például az importáru raktárkészleteinek gyors növekedését), lényegesen rontja az alkalmazandó végleges dömpingellenes vám orvosló hatását, feltéve, hogy az érintett importőrök lehetőséget kaptak észrevételeik megtételére.

10.7. A vizsgálat megindítása után, ha ezt a dömpingellenes vám 6. pont szerint visszamenőleg történő behajtása szükségessé teszi, a hatóságok hozhatnak olyan intézkedéseket, mint például a dömpingellenes vám kivetésének felfüggesztése, amennyiben elegendő bizonyítékkal rendelkeznek arra nézve, hogy az említett pontban felsorolt feltételek teljesülnek.

10.8. Azokra a termékekre, amelyeket a vizsgálat megkezdésének napja előtt fogyasztási célra léptettek be az országba, nem vethető ki visszamenőleges hatályú vám.

11. Cikk

A dömpingellenes vámok és az árral kapcsolatos kötelezettségvállalások időtartama és felülvizsgálata

11.1. A dömpingellenes vámnak a kárt okozó dömping hatásának ellensúlyozásához szükséges ideig és mértékben kell érvényben maradnia.

11.2. A hatóságoknak felül kell vizsgálniuk a vám folytatólagos kivetésének szükségességét, ha erre indok merül fel, ha ezt ők maguk kezdeményezik, illetve, ha valamelyik érdekelt fél, a felülvizsgálat szükségességét meggyőzően alátámasztó információkat benyújtva ezt kérelmezi, feltéve, hogy elegendő idő telt el a végleges dömpingellenes vám kivetése óta.²¹ Az érdekelt feleknek jogukban áll, hogy felkérjék a hatóságokat annak megvizsgálására, hogy a vám folyamatos kivetése szükséges-e a dömping ellensúlyozásához, illetve, hogy vám eltörlése vagy módosítása, vagy esetleg mindkettő valószínűsít-e a károkozás folytatódását illetve újraedését. Amennyiben, a jelen pontban foglalt felülvizsgálat eredményeképpen a hatóságok úgy döntenek, hogy a dömpingellenes vám kivetése a jövőben nem indokolt, a vámot azonnali hatállyal törölni kell.

11.3. Az 1. és 2. pont rendelkezései mellett, minden végleges dömpingellenes vámot a kivetéstől számított öt éven belül (illetve a 2. pont szerint végrehajtott legutóbbi felülvizsgálat dátumától számított öt éven belül, amennyiben a felülvizsgálat kiterjedt mind a dömping, mind a károkozás tényére; vagy a jelen pont értelmében végrehajtott legutóbbi felülvizsgálat dátumától számított öt éven belül) be kell szüntetni, kivéve azt az esetet, amikor a hatóságok az említett dátum előtt saját kezdeményezésre, vagy pedig a belföldi iparág által vagy nevében az említett dátum előtt ésszerű időn belül benyújtott, meggyőző indoklással alátámasztott kérelem nyomán indított felülvizsgálatban úgy határoztak, hogy a vám eltörlése valószínűsít-e a dömping, illetve a kár folytatódását vagy újraedését.²² A vám az ilyen jellegű vizsgálat eredményétől függően érvényben maradhat.

11.4. A 6. Cikk bizonyítékokra, illetve eljárásra vonatkozó rendelkezései alkalmazandók minden, a jelen Cikk értelmében végrehajtott felülvizsgálatra. Az ilyen felülvizsgálatokat gyorsan, általában a felülvizsgálat megindításától számított 12 hónapon belül le kell bonyolítani.

11.5. Jelen Cikk rendelkezései, a szükséges változtatások végrehajtásával, vonatkoznak a 8. Cikk értelmében elfogadott, árral kapcsolatos kötelezettségvállalásokra is.

²¹ A 9. Cikk 3. pontjában foglalt, a dömpingellenes vám végső kivetéséről szóló határozat, a jelen Cikk értelmében önmagában nem jelent felülvizsgálatot.

²² Amikor a dömpingellenes vámot visszamenőleges hatállyal vetik ki, akkor a 9. Cikk 3.1. pontja értelmében végrehajtott legutóbbi vámkivetési eljárás során tett ténymegállapítás, melynek értelmében nem kell vámot kivetni, önmagában nem kötelezi a hatóságokat a végleges vám eltörlésére.

12. Cikk

Közzététel és a határozatok indoklása

12.1. Ha a hatóságok úgy tartják, hogy elegendő bizonyíték van birtokukban ahhoz, hogy az 5. Cikk értelmében dömpingellenes vizsgálatot indítsanak, értesíteniük kell azt a Tagot vagy Tagokat, amelyeknek termékei a vizsgálat tárgyát képezik, a vizsgálatot végző hatóságok előtt ismert többi érdekelt felet, és a közzétételnek is meg kell történnie.

12.1.1. A vizsgálat megindításáról szóló közzétételnek tartalmaznia kell, vagy pedig egy külön jelentésben²³ kell elérhetővé tenni, az alábbiakra vonatkozó, kielégítő információt:

(i) az érintett termék, valamint az exportáló ország vagy országok neve;

(ii) a vizsgálat megindításának napja;

(iii) a dömping feltételezésének alapja a kérelemben;

(iv) a károkozás feltételezésének alapjául szolgáló tényezők összefoglalása;

(v) az a cím, amelyre az érdekelt felek előterjesztéseiket küldhetik;

(vi) az a határidő, amelyet az érintett felek álláspontjuk ismertetésére kapnak.

12.2. Közzé kell tenni minden előzetes vagy végleges, megerősítő vagy elutasító határozatot, minden a 8. pont értelmében elfogadott kötelezettségvállalást, a kötelezettségvállalás megszűnését, valamint a végleges dömpingellenes vám eltörlését. Az ilyen közzétételnek megfelelő részletességgel tartalmaznia kell, vagy pedig egy külön jelentésben kell elérhetővé tenni, valamennyi olyan ténymegállapítást és következtetést, amelyet az összes, a vizsgálatot végző hatóságok által lényegesnek tartott tény- és jogkérdés vonatkozásában hoztak. Valamennyi ilyen közzétételt és jelentést el kell juttatni ahhoz a Taghoz vagy Tagokhoz, amelyek termékei a ténymegállapítás vagy kötelezettségvállalás tárgyát képezik, illetve valamennyi ismert, az ügyben érdekelt félhez.

12.2.1. Az ideiglenes intézkedések bevezetéséről szóló közzétételnek megfelelő részletességgel tartalmaznia kell, vagy pedig egy külön jelentésben kell elérhetővé tenni, a dömping tényéről és a károkozásról szóló előzetes döntések indoklását, és hivatkozni kell azokra a tény- és jogkérdésekre, amelyek az érvek elfogadásához vagy elutasításához vezettek. A titoktartási kötelezettséget megfelelő mértékben szem előtt tartva, az ilyen közzétételnek vagy jelentésnek tartalmaznia kell:

(i) a szállítók nevét, vagy ha ez nem lehetséges, az érintett szállító országokat;

(ii) a termék vámcélokra elegendő leírását;

(iii) a megállapított dömpingkülönbözetet, valamint az exportár és a rendes érték 2. Cikk szerinti megállapításá-

hoz és összehasonlításához használt módszer alkalmazásának teljes körű indoklását;

(iv) a kár 3. Cikk szerinti meghatározásakor figyelembe vett tényezőket;

(v) a határozathoz vezető legfontosabb okokat.

12.2.2. Abban az esetben, amikor pozitív határozat írja elő a végleges vám kivetését vagy az árral kapcsolatos kötelezettségvállalás elfogadását, a vizsgálat lezárásáról vagy felfüggesztéséről szóló közzétételnek, a titoktartási kötelezettséget szem előtt tartva, tartalmaznia kell, vagy pedig külön jelentésben kell elérhetővé tenni minden olyan, azokra a tényekre, jogkérdésekre és okokra vonatkozó releváns információt, amely a végleges intézkedés bevezetéséhez vagy az árral kapcsolatos kötelezettségvállalás elfogadásához vezetett. Nevezetesen, az értesítésnek vagy jelentésnek tartalmaznia kell a 2.1. alpontban meghatározott információt, az exportőrök és az importőrök vonatkozó érvei és kérései elfogadásának vagy elutasításának indoklását, valamint a 6. Cikk 10.2 alpontjának értelmében hozott döntések alapját.

12.2.3. A kötelezettségvállalás 8. Cikk szerinti elfogadását követő vizsgálat felfüggesztéséről vagy beszüntetéséről szóló közzétételnek tartalmaznia kell, vagy pedig külön jelentésben kell elérhetővé tenni a kötelezettségvállalás nem titkos részét.

12.3. A jelen Cikk rendelkezései, a szükséges változtatások végrehajtásával, vonatkoznak a 11. Cikk értelmében folytatott felülvizsgálatok kezdeményezésére és lebonyolítására, valamint a 10. Cikk értelmében, a vámok visszame-nőleges hatályú alkalmazásáról szóló döntésekre is.

13. Cikk

Bírói felülvizsgálat

Minden olyan Tagnak, amelynek nemzeti jogrendszere tartalmaz rendelkezéseket a dömpingellenes intézkedésekről, fenn kell tartania bírósági, választott bírósági vagy közigazgatási bíróságait vagy testületeit, illetve eljárásait, többek között a végleges határozatokhoz és a határozatoknak a 11. Cikk értelmében történő felülvizsgálatához kapcsolódó közigazgatási intézkedések azonnali felülvizsgálatára. Az ilyen testületeknek vagy eljárásoknak függetleneknek kell lenniük a kérdéses határozatért vagy felülvizsgálatért felelős hatóságoktól.

14. Cikk

Harmadik ország nevében végrehajtott dömpingellenes intézkedés

14.1. A dömpingellenes intézkedés harmadik ország nevében történő végrehajtását az intézkedést igénylő harmadik ország hatóságainak kell kérelmezniük.

²³ Amennyiben a hatóságok a jelen Cikk rendelkezései szerint az információt és a magyarázatot külön jelentésben bocsátják rendelkezésre, kötelesek azt bárki számára hozzáférhetővé tenni.

14.2. A kérelmet alá kell támasztani olyan árinformációval, amely bizonyítja az import dömpingelését és olyan részletes információval, amely bizonyítja, hogy az állítólagos dömping kárt okoz a harmadik ország érintett iparágának. A harmadik ország kormányának minden támogatást biztosítania kell az importáló ország hatóságainak ahhoz, hogy az általuk igényelt további információhoz hozzájussanak.

14.3 Az ilyen kérelem elbírálásakor, az importáló ország hatóságainak az állítólagos dömpinget aszerint kell megítélniük, hogy az milyen hatást gyakorol a harmadik ország érintett hazai iparágának egészére; azaz, a kárt nem határozhatják meg kizárólag annak viszonylatában, hogy az állítólagos dömping milyen hatást gyakorol az érintett iparág importáló országba irányuló exportjára, vagy akár az iparág összes exportjára.

14.4. Az importáló ország joga eldönteni, hogy eljár-e az ügyben vagy sem. Amennyiben az importáló ország úgy dönt, hogy kész eljárást indítani, az importáló ország feladata, hogy az eljárás jóváhagyását az Árukereskedelmi Tanácsnál kérvényezze.

15. Cikk

Fejlődő ország Tagok

Elismert tény, hogy akkor, amikor a jelen Megállapodás értelmében dömpingellenes intézkedéseket alkalmaznak, a fejlett országok Tagoknak különös tekintettel kell lenniük a fejlődő ország Tagok különleges helyzetére. A fejlődő ország Tagok alapvető érdekeit sértő dömpingellenes vámok kivetése előtt fel kell tárniuk a Megállapodás által biztosított építő jellegű jogorvoslatok alkalmazásának lehetőségét.

II. Rész

16. Cikk

A Dömpingellenes Gyakorlatok Bizottsága

16.1. Ezennel megalakul a Tagok mindegyikének képviselőiből álló Dömpingellenes Gyakorlatok Bizottsága (a jelen Megállapodásban a továbbiakban: Bizottság). A Bizottság elnököt választ és évente legalább kétszer tart ülést, egyébként pedig annyiszor, ahányszor a jelen Megállapodás vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően a Tagok igénylik. A Bizottság a jelen Megállapodás és a Tagok által ráruházott feladatokat látja el, és a jelen Megállapodás működésével vagy céljai megvalósításával kapcsolatos ügyekben konzultációs lehetőséget biztosít a Tagok számára. A Bizottság titkársági teendőit a WTO Titkársága látja el.

16.2. A Bizottság szükség esetén kiegészítő szerveket állíthat fel.

16.3. Feladataik ellátása során a Bizottság és kiegészítő szervei bármely, általuk megfelelőnek ítélt forrással konzultálhatnak és attól információt kérhetnek. Mielőtt azonban a Bizottság vagy annak kiegészítő szerve információt kér egy olyan forrástól, amely az egyik Tag fennhatósága alatt áll, erről az érintett Tagot tájékoztatnia kell. Meg kell szereznie a Tag és a megkeresendő vállalatok beleegyezését.

16.4. A Tagoknak minden előzetes vagy végleges dömpingellenes intézkedés megtételéről haladéktalanul be kell számolniuk a Bizottságnak. Biztosítani kell, hogy ezekbe a beszámolóba a Titkárságon a többi Tag is betekintést nyerhessen. A Tagok félévente jelentést készítenek az elmúlt hat hónap során végrehajtott dömpingellenes intézkedésekről. A félévi jelentéseket a Tagok egy elfogadott formanyomtatványon nyújtják be.

16.5. Minden Tagnak értesítenie kell a Bizottságot arról, hogy

a) mely hatóságai illetékesek az 5. Cikkben említett vizsgálatok kezdeményezésében és lebonyolításában, valamint arról, hogy

b) milyen belföldi eljárások vonatkoznak az ilyen vizsgálatok kezdeményezésére és lebonyolítására.

17. Cikk

Konzultáció és vitarendezés

17.1. Amennyiben a jelen pont nem rendelkezik másként, a Megállapodással kapcsolatos jogvitákra és konzultációkra a Vitarendezési Egyetértés érvényes.

17.2. Minden Tag megértéssel fogadja más Tagoknak a jelen Megállapodás működését érintő ügyben készített előterjesztéseit, és azokkal kapcsolatban megfelelő konzultációs lehetőséget biztosít.

17.3. Ha valamelyik Tag úgy érzi, hogy a jelen Megállapodásból közvetlenül vagy közvetve származó bármely előnyét egy másik Tag vagy Tagok megszünteti(k) vagy sérti(k), illetve hogy az(ok) hátráltatják a Megállapodás valamely céljának megvalósítását, lehetősége van arra, hogy a kérdés kölcsönösen kielégítő rendezése érdekében a kérdéses Tagtól vagy Tagoktól írásos formában konzultációt kérjen. Minden Tagnak megértéssel kell fogadnia a többi Tag konzultációs kérését.

17.4. A konzultációt kérelmező Tag az ügyet a Vitarendező Testület (DSB) elé viheti, amennyiben úgy ítéli meg, hogy a 3. pont értelmében folytatott konzultáció nem hozott kölcsönösen elfogadott megoldást, és ha az importáló Tag vizsgálatot végző hatóságai megtették az utolsó lépést a végleges dömpingellenes vám bevezetésére vagy az árral kapcsolatos kötelezettségvállalás elfogadására. A konzul-

tációt kérelmező Tag az ügyet akkor is a Vitarendező Testület (DSB) elé viheti, amikor az ideiglenes intézkedés nagy hatással bír, és megítélése szerint ellentétben áll a 7. Cikk 1. pontjával.

17.5. A panaszos fél kérésére a DSB-nek bizottságot kell felállítania, amely az alábbi adatok alapján kivizsgálja a kérdést:

(i) a kérelmet benyújtó Tag írásos nyilatkozata arról, miként sérült vagy szűnt meg a jelen Megállapodásból közvetve vagy közvetlenül származó előnye, illetve miként szenvedett hátrányt a jelen Megállapodás céljainak teljesítése, és

(ii) azok a tények, amelyeket a megfelelő belföldi eljárásokkal összhangban az importáló Tag hatóságainak rendelkezésére bocsátottak.

17.6. Az 5. pontban említett ügy kivizsgálásakor:

(i) a tényállás vizsgálatakor, a bizottságnak meg kell bizonyosodnia arról, hogy a hatóságok helyesen állapították-e meg a tényeket, és hogy a tények értékelésekor objektív és elfogulatlan módon jártak-e el. Amennyiben a tényeket helyesen állapították meg, és a tények értékelésekor objektív és elfogulatlan módon jártak el, még abban az esetben sem változtatható meg az értékelés, ha a bizottság attól eltérő következtetésre jutott;

(ii) a bizottságnak a Megállapodás vonatkozó rendelkezéseit a nemzetközi közjog általános szabályaival összhangban kell értelmeznie. Ahol a bizottság úgy találja, hogy a Megállapodás egynél többfajta lehetséges értelmezést enged meg, a bizottság akkor nyilváníthatja a hatóságok intézkedését a Megállapodással összhangban állónak, ha az a lehetséges értelmezések egyikére támaszkodik.

17.7. A bizottság rendelkezésére bocsátott titkos információ nem tárható fel az információt rendelkezésre bocsátó személy, testület vagy hatóság hivatalos engedélye nélkül. Amikor a bizottságtól ilyen információt kérnek, de az nincs felhatalmazva az ilyen információ kiadására, a bizottságnak az információ olyan nem titkos összefoglalását kell rendelkezésre bocsátania, amelynek kibocsátására az információt biztosító személy, testület vagy hatóság engedélyt adott.

III. Rész

18. Cikk

Záró rendelkezések

18.1. Egy másik Tagból érkező dömpingelt export ellen csak akkor hozható konkrét intézkedés, ha az összhangban áll a GATT 1994 jelen Megállapodás szerint értelmezett rendelkezéseivel.²⁴

²⁴ Ez nem zárja ki, hogy amennyiben szükséges, a GATT 1994 egyéb releváns rendelkezéseinek értelmében intézkedéseket hozzanak.

18.2. A jelen Megállapodás rendelkezéseivel szemben nem tehető fenntartás a többi Tag beleegyezése nélkül.

18.3. A 3.1. és 3.2. alpontok értelmében, a jelen Megállapodás rendelkezései vonatkoznak mindazokra a vizsgálatokra és a fennálló intézkedések azon felülvizsgálataira, amelyeket a WTO Egyezménynek a Tag számára történő életbelépésével egy időben vagy azt követően készített kérelmek alapján indítottak meg.

18.3.1. A 9. Cikk 3. pontjában tárgyalt visszatérítési eljárásokban számított dömpingkülönbözöttekre a legutóbb dömping határozat vagy felülvizsgálat során használt szabályok érvényesek.

18.3.2. A 11. Cikk 3. pontjának céljaira az érvényben lévő dömpingellenes intézkedések csak a WTO Egyezménynek a Tag számára történő hatálybalépéséig tekintendők érvényesnek, kivéve azokat az eseteket, amikor a Tag hatályos belföldi jogrendjébe már ezt megelőzően bevezették a pontban tárgyalttal megegyező típusú kikötést.

18.4. A WTO Egyezmény hatálybalépését megelőzően, a Tagnak meg kell tennie minden szükséges, általános vagy konkrét lépést annak biztosítására, hogy törvényei, előírásai, és közigazgatási eljárásai összhangban álljanak a jelen Megállapodás rendelkezéseivel, ahogyan azokat a kérdéses Tag vonatkozásában alkalmazzák.

18.5. Minden tagnak tájékoztatnia kell a Bizottságot a törvényeiben és jogszabályaiban bekövetkező, a jelen Megállapodás szempontjából releváns bármely változásról, valamint az ilyen törvények és jogszabályok végrehajtásában bekövetkezett változásokról.

18.6. A Bizottságnak évente felül kell vizsgálnia a jelen Megállapodás alkalmazását és működését, figyelembe véve annak céljait. A Bizottságnak évente tájékoztatnia kell az Árukereskedelmi Tanácsot a felülvizsgálatok által felölelt időszak fejleményeiről.

18.7. A jelen Megállapodás Mellékletei annak szerves részét képezik.

I. Melléklet

a GATT 1994 VI. Cikkének végrehajtásáról szóló

Megállapodáshoz

A 6. Cikk 7. pontja szerint végzett helyszíni vizsgálat eljárásai

1. A vizsgálat megindításakor az exportáló Tag hatóságait és az összes ismert, az ügyben érdekelt céget tájékoztatni kell a helyszíni vizsgálat folytatására irányuló számdékről.

2. Ha kivételes esetekben, a vizsgálóbizottságba nem kormányzati szakértőt is be kívánnak vonni, erről tájékoztatni kell az exportáló Tag vállalatait és hatóságait. Az ilyen nem kormányzati szakértőkre a titkossági követelmények esetén hathatós szankciókat kell alkalmazni.

3. A látogatás időpontjának végleges meghatározása előtt, általános gyakorlatként meg kell szerezni az érintett cég kifejezett hozzájárulását.

4. Az érintett cég hozzájárulásának megszerzését követően, a vizsgálatot végző hatóságoknak azonnal közölniük kell az exportáló Tag hatóságaival a felkeresendő cégek nevét és címét, valamint a látogatás kitűzött időpontját.

5. Az érintett céget a látogatás előtt elegendő idővel értesíteni kell.

6. A kérdőív magyarázatának céljából csak az exportáló cég kérésére tehető látogatás. Ilyen látogatás csak akkor tehető, ha

a) az importáló Tag hatóságai értesítik az érintett Tag képviselőit, és

b) az utóbbiak nem emelnek kifogást a látogatás ellen.

7. Mivel a helyszíni vizsgálat célja a rendelkezésre bocsátott információ ellenőrzése, illetve további részletek megismerése, a vizsgálatot a kérdőívre adott válasz kézhezvétele után kell lebonyolítani, kivéve, ha a vállalat beleegyezik az ettől eltérő idejű látogatásba, és a várható látogatásról a hatóságok az exportáló Tag kormányát is értesítik, és az nem emel kifogást ellene; általános gyakorlatnak kell továbbá lennie annak is, hogy az érintett cégeket a látogatást megelőzően tájékoztatják az ellenőrzendő információ általános jellegéről és arról, hogy milyen további információt kell biztosítaniuk, bár ez nem zárja ki azt, hogy a helyszínen az újonnan szerzett információ fényében további részletek kiszolgáltatását kérjék.

8. Az exportáló Tag által feltett, és a helyszíni vizsgálat sikerének szempontjából alapvető kérdésekre és információkérésre, amennyiben lehetséges, a látogatást megelőzően választ kell adni.

II. Melléklet

a GATT 1994 VI. Cikkének végrehajtásáról szóló

Megállapodáshoz

A 6. Cikk 8. pontja szempontjából elérhető legjobb információ

1. A vizsgálat megindítása után a hatóságoknak a lehető legrövidebb időn belül részletesen meg kell határozniuk, hogy milyen információt kérnek az érdekelt féltől, és azt is, hogy az érintett fél a válaszadáskor milyen módon strukturálja az információt. A hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy az érintett fél tudomást szerezzen arról, hogy amennyiben ésszerű időn belül nem szolgáltat információt, a hatóságoknak jogukban áll a rendelkezésükre álló tények alapján határozatot hozni, beleértve azokat a tényeket is, amelyeket a belföldi ipar vizsgálatot kezdeményező kérvénye tartalmaz.

2. A hatóságok kérhetik azt is, hogy az érdekelt fél egy bizonyos adathordozón (pl. mágnesszalagon) vagy egy bizonyos számítógépes nyelven adjon választ. Amennyiben ilyen igény áll fenn a hatóságoknak meg kell vizsgálniuk, hogy az érintett fél ésszerűen képes-e a választott adathor-

dozón vagy számítógépes nyelven történő válaszadásra, és nem kérhetik a felet arra, hogy az általa használt számítógépes rendszertől eltérő rendszert használjon a válaszadásra. A hatóság nem ragaszkodhat a számítógépes válaszadáshoz, ha az érdekelt fél nem rendelkezik számítógépes nyilvántartási rendszerrel, és ha az igényelt módon történő válaszadás túl nagy terhet róna az érintett félre, pl. jelentős többletköltséggel és fáradtsággal járna. A hatóságok nem ragaszkodhatnak ahhoz, hogy az érintett fél egy bizonyos adathordozón vagy egy bizonyos számítógépes nyelven adjon választ, amennyiben az érintett fél nem a megjelölt adathordozón vagy számítógépes nyelven végzi számítógépes könyvelését, és hogyha az igényelt módon történő válaszadás túl nagy terhet róna az érintett félre, pl. jelentős többletköltséggel és fáradtsággal járna.

3. Minden olyan ellenőrizhető információt, amelyet megfelelő, a vizsgálat során szükségtelen nehézségek nélkül felhasználható formában, megfelelő időben, és amennyiben lehetséges, a hatóságok által igényelt adathordozón vagy számítógépes nyelven nyújtottak be, a határozathozatalkor figyelembe kell venni. Ha az érintett fél nem a meghatározott adathordozón vagy számítógépes nyelven nyújtotta be választát, de a hatóságok úgy ítélik meg, hogy 2. pont feltételei teljesülnek, akkor nem mondható hogy nem megfelelő adathordozón vagy számítógépes nyelven benyújtott válasz jelentősen hátráltatja a vizsgálatot.

4. Amikor a hatóságok nem tudják az illető adathordozón (pl. mágnesszalagon) benyújtott információt feldolgozni, akkor az információt írott vagy más, a hatóságok számára elfogadható formában kell benyújtani.

5. Bár előfordulhat, hogy a rendelkezésre bocsátott információ nem minden szempontból ideális, ez nem indokolja azt, hogy a hatóságok azt figyelmen kívül hagyják, feltéve, hogy az érdekelt Fél legjobb képességei szerint járt el.

6. Amennyiben a bizonyítékot vagy az információt nem fogadják el, az azt benyújtó felet tájékoztatni kell az elutasítás okáról, és a vizsgálat időhatárait megfelelőképpen szem előtt tartva, lehetőséget kell számára biztosítani ahhoz, hogy ésszerű időn belül további magyarázatot nyújtson. Amennyiben a hatóságok az ilyen további magyarázatot nem ítélik kielégítőnek, a bizonyíték vagy információ elutasítását minden közzétett határozatban meg kell indokolniuk.

7. Amikor a hatóságok kénytelenek következtetéseiket, köztük a rendes értékkel kapcsolatos következtetéseket is, másodkézből szerzett információra alapozni, beleértve azt az információt is, amelyeket a vizsgálatot kezdeményező kérvény tartalmaz, rendkívüli körülménnyel kell eljárniuk. Ilyen esetben, amennyiben ez lehetséges, a hatóságoknak a rendelkezésükre álló független források, például nyilvános árlisták, hivatalos importstatisztikák és vámárnyilatkozatok, illetve a vizsgálat során a többi érdekelt féltől szerzett információk alapján ellenőrizniük kell az információ valódiságát. Nyilvánvaló azonban, hogy az a helyzet, amikor az érdekelt fél nem hajlandó együttműködni, és releváns információt tart vissza a hatóságoktól, olyan eredményhez vezethet, amely az érintett fél számára kedvezőtlenebb annál, amely készséges közreműködése esetén születhetett volna.

**MEGÁLLAPODÁS AZ 1994. ÉVI ÁLTALÁNOS VÁM- ÉS KERESKEDELMIEGYZEMÉNY
VII. CIKKÉNEK VÉGREHAJTÁSÁRA**

Általános bevezető megjegyzések

1. A jelen Megállapodás szerint a vámérték elsődleges alapja az „ügyleti érték” úgy, ahogyan azt az 1. Cikk meghatározza. Az 1. Cikk a 8. Cikkkel együtt értelmezendő, amely rendelkezik, többek között, a ténylegesen fizetett vagy fizetendő ár kiigazításáról azon esetekben, amikor a vevő számára felmerülnek bizonyos olyan specifikus elemek, amelyek a vámcélokra történő értékmegállapítás részének tekintendők, de amiket az importált áruért ténylegesen fizetett vagy fizetendő árba nem foglaltak bele. A 8. Cikk rendelkezik arról is, hogy az ügyleti értékbe bele kell számítani bizonyos olyan ellenszolgáltatásokat is, amelyek nem pénz, hanem meghatározott termékek vagy szolgáltatások formájában kerülhetnek a vevőtől az eladóhoz. A 2—7. Cikk rendelkezik a vámérték meghatározásának módszereiről mindazon esetben, amikor az az 1. Cikk rendelkezései szerint nem lehetséges.

2. Amikor a vámérték nem határozható meg az 1. Cikk rendelkezései szerint, rendes körülmények között, konzultációra kerül sor a vámhatóság és az importőr között azzal a céllal, hogy, a 2. vagy a 3. Cikk rendelkezései szerint, megállapodjanak a vámérték alapját illetően. Előfordulhat például, hogy az importőr olyan információval rendelkezik azonos vagy hasonló importáruk vámértékéről, amely a vámhatóság számára az importálás helyén azonnal nem hozzáférhető. Másrészt a vámhatóságnak is lehet olyan információja azonos vagy hasonló importáruk vámértékéről, amely az importőr számára nem hozzáférhető. A két fél közötti konzultációs folyamat lehetővé teszi az üzleti titoktartás követelményeinek megfelelő információcserét azzal a céllal, hogy a vám céljaira szolgáló érték megfelelő alapját meghatározzák.

3. Az 5. és 6. Cikk két bázist állapít meg a vámérték azon esetekben való meghatározásához, amikor az az importáru vagy az importáruval azonos vagy hasonló importáru ügyleti értéke alapján nem határozható meg. Az 5. Cikk 1. pontja szerint a vámértéket annak az árnak alapján határozzák meg, amelyen az árukat az importáló országban egy, az eladótól független vevőnek abban az állapotban értékesítik, ahogyan azok importra kerülnek. Az importőrnek joga van ahhoz is, hogy az importálás után továbbfeldolgozásra kerülő áruk értékét az 5. Cikk szerint határoztassa meg, amennyiben azt kéri. A 6. Cikk szerint a vámérték a számított érték alapján kerül megállapításra. Mindkét módszer bizonyos nehézségekkel jár, ezért az importőrnek a 4. Cikk rendelkezései szerint joga van választani a két módszer alkalmazási sorrendje között.

4. A 7. Cikk rögzíti, hogyan kell a vámértéket meghatározni azokban az esetekben, amikor az egyik előző Cikk rendelkezései alapján sem határozható meg.

A Tagok

tekintettel a Multilaterális Kereskedelmi Tárgyalásokra, azon óhajtól vezérelve, hogy előmozdítsák a GATT 1994 céljainak megvalósítását és további előnyöket biztosítsanak a fejlődő országok nemzetközi kereskedelmének,

elismerve a GATT 1994 VII. Cikke rendelkezéseinek fontosságát, és azon óhajtól vezérelve, hogy azok alkalmazására, végrehajtásuk fokozottabb egységessége és bizonyossága céljából, szabályokat dolgozzanak ki,

elismerve annak szükségességét, hogy az áruk vámérték-megállapítási rendszere igazságos, egységes és semleges legyen, ami kizárja önkényes vagy fiktív vámérték alkalmazását,

elismerve, hogy az áruk vámérték-megállapításának alapja, a lehető legteljesebb mértékben, az értékelendő áru ügyleti értéke kell legyen,

elismerve, hogy a vámértéknek egyszerű és méltányos, a kereskedelmi gyakorlattal összhangban álló, feltételeken kell alapulnia, és hogy az értékelési eljárásnak általánosan, a beszerzési források közötti különbségtétel nélkül, alkalmazottnak kell lennie,

elismerve, hogy az értékelési eljárások nem használhatók fel a dömping elleni harcban

ezenel a következőkben állapodnak meg:

I. Rész

A vámérték-megállapítás szabályai

1. Cikk

1. Az importált áruk vámértéke az ügyleti érték, vagyis az az ár, kiigazítva a 8. Cikk rendelkezéseinek megfelelően, amelyet az importáló országba irányuló export célú eladás során az árukért ténylegesen fizettek vagy fizetni fognak, feltéve, hogy

a) a vevő számára az áru feletti rendelkezésre vagy az általa történő felhasználásra vonatkozóan nincsenek egyéb korlátozások, mint

(i) amiket az importáló ország törvényei vagy állami hatóságai előírnak vagy megkövetelnek,

(ii) amik behatárolják azt a földrajzi területet, amelyen belül az áruk viszonteladásra kerülhetnek, vagy

(iii) amik az áruk értékét lényegesen nem érintik;

b) az eladás vagy az ár nem függ olyan feltételektől vagy ellenszolgáltatásoktól, amelyek értéke az értékelendő áru vonatkozásában nem határozható meg;

c) az áruk vevő általi későbbi viszonteladásából, átruházásából vagy felhasználásából származó haszon semmilyen része nem jut közvetlenül vagy közvetve az eladóhoz,

kivéve, ha megfelelő kiigazítás tehető a 8. Cikk rendelkezései szerint; és

d) a vevő és az eladó független egymástól, illetve, amennyiben nem függetlenek, hogy az ügyleti érték a 2. pont szerint vámcélokra elfogadható.

2. *a)* Annak meghatározásakor, hogy az ügyleti érték elfogadható-e jelen a Cikk 1. pontjának céljaira, az a tény, hogy a vevő és az eladó a 15. Cikk értelmezése szerint nem független egymástól, önmagában nem elegendő alap arra, hogy az ügyleti értéket elfogadhatatlannak tekintsék. Ilyen esetben megvizsgálják az eladás sajátos körülményeit, és elfogadják az ügyleti értéket, amennyiben a kapcsolat nem befolyásolta az árat. Amennyiben az importőr által nyújtott vagy más forrásokból szerzett információ alapján a vámszervek alapos okkal úgy ítélik meg, hogy a kapcsolat befolyásolta az árat, indokaikat közlik az importőrrel, és megfelelő lehetőséget adnak a válaszára. Amennyiben az importőr kéri, az indokok közlése írásban történik.

b) Az egymástól nem független felek közötti eladáskor az ügyleti érték elfogadásra kerül, és az áruk értékelése a jelen Cikk 1. pontja rendelkezései szerint történik, ha az importőr bizonyítja, hogy a szóban forgó érték szorosan megközelíti az egy időben vagy közel azonos időben előforduló alábbi értékek egyikét:

(i) azonos vagy hasonló áruk ugyanazon importáló országba való exportra történő, független vevőknek való eladásának ügyleti értékét;

(ii) azonos vagy hasonló áruknak az 5. Cikk rendelkezései szerint meghatározott vámértékét;

(iii) azonos vagy hasonló áruknak a 6. Cikk rendelkezései szerint meghatározott vámértékét;

A fenti vizsgálatok alkalmazásakor megfelelően figyelembe veszik a kereskedelmi szintek és a mennyiségi szintek között kimutatott különbségeket, a 8. Cikkben felsorolt tényezőket, valamint azokat a költségeket, amelyeket az eladó a független vevőknek történő eladások esetén visel, de amelyek a nem független vevőknek történő eladások esetén nem merülnek fel számára.

c) A jelen Cikk 2. *b)* pontjában leírt vizsgálatok az importőr kezdeményezésére és kizárólag összehasonlítási célokból alkalmazandók. Helyettesítő értékek nem állapíthatók meg a jelen Cikk 2. *b)* pontja alapján.

2. Cikk

1. *a)* Ha az importált áruk vámértéke az 1. Cikk rendelkezései alapján nem állapítható meg, a vámérték az ugyanazon importáló országba irányuló exportra eladott és az értékelendő áruval egy időben vagy közel azonos időben exportált azonos áruk ügyleti értéke lesz.

b) A jelen Cikk alkalmazásánál a vámérték meghatározása azoknak az azonos áruknak az ügyleti értékén alapul, amelyeket ugyanazon a kereskedelmi szinten és lényegében

ben ugyanakkora mennyiségben adtak el, mint az értékelendő árukat. Amennyiben ilyen eladást nem találnak, azoknak az azonos áruknak az ügyleti értékét alkalmazzák, amelyeket más kereskedelmi szinten és/vagy más mennyiségekben adtak el, kiigazítva azt, hogy figyelembe vegyék a kereskedelmi szintnek és/vagy mennyiségeknek tulajdonítható eltéréseket, feltéve, hogy az ilyen kiigazítások olyan bemutatott bizonyítékok alapján történnek, amelyekből, függetlenül attól, hogy a kiigazítás értéknövekedést vagy értékcsökkenést eredményez, világosan megállapítható a kiigazítás indokoltága és pontossága.

2. Amikor az ügyleti érték tartalmazza a 8. Cikk 2. pontjában hivatkozott költségeket és díjakat, az ügyleti értéket kiigazítják, hogy figyelembe vegyék az ilyen költségekben és díjakban az importált és a szóban forgó azonos áruk között fennálló jelentős különbségeket, amelyek a távolságok és a szállítási módok eltérése miatt adódnak.

3. Ha jelen Cikk alkalmazásakor az azonos áruknál több ügyleti érték meglétét állapítják meg, a legalacsonyabb ilyen értéket veszik alapul az importált áruk vámértékének meghatározásakor.

3. Cikk

1. *a)* Ha az importált áruk vámértéke az 1. és 2. Cikk rendelkezései alapján nem állapítható meg, a vámérték az ugyanazon importáló országba irányuló exportra eladott és az értékelendő áruval egy időben vagy közel azonos időben exportált hasonló áruk ügyleti értéke lesz.

b) Jelen Cikk alkalmazásánál a vámérték meghatározása azoknak a hasonló áruknak az ügyleti értékén alapul, amelyeket ugyanazon kereskedelmi szinten és lényegében ugyanakkora mennyiségben adtak el, mint az értékelendő árukat. Amennyiben ilyen eladást nem találnak, azoknak a hasonló áruknak az ügyleti értékét alkalmazzák, amelyeket más kereskedelmi szinten és/vagy más mennyiségekben adtak el, kiigazítva azt, hogy figyelembe vegyék a kereskedelmi szintnek és/vagy mennyiségeknek tulajdonítható eltéréseket, feltéve, hogy az ilyen kiigazítások olyan bemutatott bizonyítékok alapján történnek, amelyekből, függetlenül attól, hogy a kiigazítás értéknövekedést vagy értékcsökkenést eredményez, világosan megállapítható a kiigazítás indokoltága és pontossága.

2. Amikor az ügyleti érték tartalmazza a 8. Cikk 2. pontjában hivatkozott költségeket és díjakat, az ügyleti értéket kiigazítják, hogy figyelembe vegyék az ilyen költségekben és díjakban az importált és a szóban forgó hasonló áruk között fennálló jelentős különbségeket, amelyek a távolságok és a szállítási módok eltérése miatt adódnak.

3. Ha a jelen Cikk alkalmazásakor a hasonló áruknál több ügyleti érték meglétét állapítják meg, a legalacsonyabb ilyen értéket veszik alapul az importált áruk vámértékének meghatározásakor.

4. Cikk

Ha az importált áruk vámértéke az 1., 2., és 3. Cikk rendelkezései alapján nem állapítható meg, a vámértéket az 5. Cikk rendelkezései alapján határozzák meg, vagy ha a vámérték azon Cikk alapján sem határozható meg, akkor a 6. Cikk rendelkezései szerint; az importőr kívánságára azonban az 5. és 6. Cikk alkalmazási sorrendjét megfordítják.

5. Cikk

1. a) Ha az importált áruk, illetve az azonos vagy hasonló importált áruk változatlan állapotban kerülnek értékesítésre az importáló országában, az importált áruk vámértéke, a jelen Cikk szerint, azon az egységáron alapul, amelyen az importált árukat, illetve az azonos vagy hasonló importált árukat az értékelendő áruk behozatalával egy időben vagy azzal közel azonos időben, a legnagyobb aggregált mennyiségben, az eladóktól független személyeknek értékesítenek; az alábbiak azonban levonhatók az egységárból:

(i) szokásosan fizetett vagy megállapodás szerinti jutalékok, vagy a szokásos nyereség és az általános költségek fedezésére szolgáló kiadások, amelyek abban az országban az azonos osztályú vagy fajtájú áruk eladásakor merülnek fel;

(ii) a szokásos szállítási, biztosítási és járulékos költségek, amelyek az importáló országban felmerülnek;

(iii) ahol helyénvaló, a 8. Cikk 2. pontjában hivatkozott költségek és díjak; és

(iv) a vámok és egyéb nemzeti adók, amelyeket az importáló országban az áruk behozatala vagy értékesítése miatt fizetni kell.

b) Ha sem az importált árukat, sem azonos vagy hasonló importált árukat nem értékesítenek az értékelendő áru importjával egy időben vagy azzal közel azonos időben, akkor az egyébként az 1. a) pont rendelkezései szerint meghatározandó vámérték azon az egységáron alapul, amelyen az importált árukat, illetve az azonos vagy hasonló importált árukat az importáló országban az értékelendő áru importját követő legkorábbi időpontban, de 90 napon belül, változatlan állapotban értékesítenek.

2. Ha sem az importált áruk, sem azonos vagy hasonló importált áruk változatlan állapotban nem kerülnek értékesítésre az importáló országban, akkor, ha az importőr úgy kívánja, a vámérték azon az egységáron alapul, amelyen az importált árukat, további feldolgozás után, a legnagyobb aggregált mennyiségben értékesítik olyan importáló országbeli személyeknek, akik függetlenek azoktól a személyektől, akiktől ilyen árut vásárolnak, megfelelően figyelembe véve a további feldolgozás következtében keletkezett hozzáadott értéket és az 1. a) pont szerinti levonásokat.

6. Cikk

1. A jelen Cikk rendelkezései szerint az importált áruk vámértéke számított értéken alapul. A számított érték az alábbiakból tevődik össze:

a) az importált áruk előállításakor alkalmazott anyagok és gyártási műveletek vagy más feldolgozás költségei vagy értéke;

b) a nyereség és az általános kiadások összege, amely egyenlő azzal az összeggel, ami az exportáló ország termelői által az importáló országba irányuló exportra gyártott és az értékelendő árukkal azonos osztályú vagy fajtájú áruk értékesítésekor általában felmerül;

c) minden más kiadás költsége vagy értéke, amely szükséges a Tag által a 8. Cikk 2. pontja alapján választott értékmegállapítási mód tükrözéséhez.

2. Egyik Tag sem követelheti meg valamely, nem az ő területén lakó személytől vagy nem kényszerítheti arra, hogy a számított érték meghatározása céljából, vizsgálatra elszámolást készítsen, vagy hogy a könyvelésébe vagy más okmányokba való betekintést tegyen lehetővé. Azonban az áruk előállítójának a vámérték jelen Cikk rendelkezései szerinti megállapítása céljából adott információit az importáló ország hatóságai, a termelő hozzájárulásával, más országban ellenőrizhetik, feltéve, hogy erről a szóban forgó ország kormányát előzetesen, kellőképpen értesítik és hogy a kormány a vizsgálatot nem ellenzi.

7. Cikk

1. Ha az importált áruk vámértéke az 1—6. Cikk rendelkezései szerint nem állapítható meg, a vámérték meghatározása az importáló országban rendelkezésre álló adatok alapján és olyan ésszerű módszerekkel történik, amelyek összhangban vannak a jelen Megállapodás, valamint a GATT 1994 VII. Cikke elveivel és általános rendelkezéseivel.

2. A vámérték nem állapítható meg a jelen Cikk rendelkezései alapján az alábbiak szerint:

a) az importáló országban gyártott áruk eladási ára az importáló országban;

b) olyan rendszer, amely két lehetséges érték közül vámcélokra a magasabb elfogadását irányozza elő;

c) áruknak az exportáló ország belföldi piacán alkalmazott ára;

d) az azonos vagy hasonló áruknak a 6. Cikk rendelkezései szerint meghatározott számított értékétől eltérő termelési költség;

e) más importáló országba irányuló exportra eladott áruk ára;

f) minimum-vámértékek; vagy

g) önkényes vagy fiktív értékek.

3. Az importőrt, amennyiben azt kéri, írásban tájékoztatják a jelen Cikk rendelkezései alapján meghatározott vámértékről és az értékmegállapítás módszeréről.

8. Cikk

1. A vámértéknek az 1. Cikk rendelkezései alapján történő meghatározásánál az importált árukért ténylegesen fizetett vagy fizetendő árhoz hozzáadják:

a) az alábbi tényezőket, olyan mértékben, ahogyan azokat a vevő viseli, de az árukért ténylegesen fizetett vagy fizetendő árba nem számították bele:

(i) jutalékok és ügynöki jutalék, kivéve a vásárlási jutalékokat,

(ii) a göngyölegek költsége, amelyek vámszempontból egy tekintet alá esnek a szóban forgó áruval,

(iii) csomagolási költség, amely mind a munkabért, mind az anyagköltséget magában foglalja;

b) az alábbi termékek és szolgáltatások megfelelőképpen arányosan megosztott értékét, ha azokat a vevő közvetve vagy közvetlenül, ingyenesen vagy csökkentett költséggel az importált áruk előállításával és exportra való értékesítésével kapcsolatos felhasználáshoz nyújtja, olyan mértékben, ahogyan az ilyen értéket a ténylegesen fizetett vagy fizetendő árba nem számították bele:

(i) az importált áruba beépített anyagok, alkatrészek, részek és hasonló elemek,

(ii) importált áruk előállítása során használt szerszámok, présminták, öntőformák és hasonló elemek,

(iii) az importált áruk előállítása során használt anyagok,

(iv) mérnöki tervezés, fejlesztés, művészi munka, formatervezés, valamint tervrajzok, vázlatok, amelyek nem az importáló országban készültek és az importált áruk előállításához szükségesek;

c) az értékelendő árukhoz kapcsolódó azon jogdíjakat és licencdíjakat, amelyeket közvetve vagy közvetlenül, az értékelendő áruk eladásának feltételeként a vevő köteles kiegyenlíteni, olyan mértékben, ahogyan az ilyen jogdíjakat és licencdíjakat a ténylegesen fizetett vagy fizetendő árba nem számították bele;

d) az importált áruk későbbi viszonteladásából, átengedéséből vagy felhasználásából származó haszon bármely részének értékét, amely közvetve vagy közvetlenül az eladóhoz jut.

2. Jogszabályai kidolgozásakor minden Tag olyan rendelkezéseket alkot, amelyek a vámértékbe részben vagy egészben beszámítják, illetve abból kizárják az alábbiakat:

a) az importált áruk szállítási költségét a behozatali kikötőig vagy helyig;

b) az importált áruknek a behozatali kikötőig vagy helyig való szállításával kapcsolatos be- és kirakási, valamint anyagmozgatási költségét; és

c) a biztosítási költségét.

3. A ténylegesen fizetett vagy fizetendő árnak a jelen Cikk alapján történő bármilyen növelése kizárólag objektív és számszerűsíthető adatok alapján történhet.

4. A vámérték meghatározásakor a ténylegesen fizetett vagy fizetendő árhoz kizárólag a jelen Cikk rendelkezéseinek megfelelően lehet hozzáadni.

9. Cikk

1. Amikor a vámérték meghatározásához valutaátszámítás szükséges, a felhasználandó árfolyam az érintett importáló ország illetékes hatóságai által megfelelően közzétett árfolyam lesz, amely az importáló ország pénznemében kifejezve, a közzététel által érintett időszakra vonatkozólag, lehetőség szerint a legjobban tükrözi a valutának a kereskedelmi ügyletekben érvényes akkori értékét.

2. Az átszámítás árfolyama az export vagy az import időpontjában érvényes árfolyam lesz, ahogy az egyes Tagok azt előíranyozzák.

10. Cikk

Minden természeténél fogva bizalmas vagy a vámérték-meghatározás céljaira bizalmas jelleggel szolgáltatott információt az érintett hatóságok szigorúan bizalmasként kezelnek, és azokat az információt nyújtó személy vagy kormány kifejezett engedélye nélkül nem fedik fel, kivéve amilyen mértékben az információ kiadását egy bírósági eljárással összefüggésben megkövetelhetik.

11. Cikk

1. A Tagok jogszabályai, a vámérték-meghatározással kapcsolatban, bírságmentes fellebbezési jogot biztosítanak az importőr vagy a vám megfizetésére kötelezett bármely más személy számára.

2. Az ilyen bírságmentes fellebbezési jog lehetővé teszi a valamely vámigazgatási hatósághoz vagy független testülethez való fellebbezést, de minden Tag jogszabályai biztosítják a bírósági fórumnál való bírságmentes jogorvoslati lehetőséget is.

3. A fellebbezésről hozott határozatról a fellebbezőt értesítik és a döntés indokolását írásban ismertetik. A fellebbezőt tájékoztatják a határozat elleni bármely további jogorvoslati lehetőségről is.

12. Cikk

A jelen Megállapodást hatályba léptető törvényeket, szabályozásokat, bírósági döntéseket és általánosan alkal-

mazandó adminisztratív határozatokat az érintett importáló ország a GATT 1994 X. Cikkével összhangban közzéteszi.

13. Cikk

Ha az importált áruk vámértékének meghatározása során szükségessé válik ezen érték végleges meghatározásának elhalasztása, az importőr mégis kivonhatja az árukat a vámfelügyelet alól, feltéve, hogy amennyiben azt megkövetelik tőle, elegendő garanciát nyújt óvadék, letét vagy egyéb megfelelő eszköz útján, fedezve az áruk után később fizetendő vám összegét. A Tagok jogszabályainak tartalmazniuk kell ilyen körülményekre alkalmazandó rendelkezéseket.

14. Cikk

A jelen Megállapodás I. Mellékletében található megjegyzések a jelen Megállapodás szerves részét képezik, és a jelen Megállapodás Cikkei a rájuk vonatkozó megjegyzésekkel együtt értelmezendők és alkalmazandók. A II. és a III. Melléklet szintén a jelen Megállapodás szerves részét képezi.

15. Cikk

1. A jelen Megállapodásban:

a) az „importált áruk vámértéke” kifejezés az áruknak azt az értékét jelenti, amelyet az érték százalékában kifejezett (ad valorem) vámoknak az importált árukra történő kivetése céljából határoznak meg;

b) az „importáló ország” azt az országot vagy vámterületet jelenti, amelyre a behozatal történik; és

c) az „előállított” kifejezés a természetett, gyártottat és bányászottat is jelenti.

2. A jelen Megállapodásban:

a) az „azonos áruk” kifejezés olyan árukat jelöl, amelyek minden tekintetben, beleértve a fizikai tulajdonságokat, a minőséget és a hírnevet is, ugyanolyanok. A meghatározásnak egyébként megfelelő áruk kisebb külső megjelenési eltérései nem zárják ki, hogy ezeket az árukat azonosnak tekintsék;

b) a „hasonló áruk” kifejezés olyan árukat jelöl, amelyek bár nem minden tekintetben egyezők, de hasonló tulajdonságaik vannak és hasonló anyagokból állnak, ami lehetővé teszi, hogy ugyanazon funkciókat lássák el és a kereskedelemben egymást helyettesítők legyenek. Az áruk hasonlóságának megállapításakor a figyelembe veendő tényezők közé tartozik azok minősége, hírneve és az is, hogy rendelkeznek-e védjeggyel;

c) az „azonos áruk” vagy „hasonló áruk” kifejezés nem foglalja magában azokat az árukat, amelyek tervezői, fejlesztési, iparművészeti, formatervezői munkát, valamint olyan terveket és vázlatokat testesítenek meg vagy tükröznek, amelyekre nézve a 8. Cikk 1. b) (iv) pontja rendelkezései alapján semmiféle kiigazítást nem eszközöltek, mivel ezeket az elemeket az importáló országban készítették;

d) áruk kizárólag akkor tekintendők „azonos árunak” vagy „hasonló árunak”, ha azokat ugyanabban az országban állították elő, mint az értékelendő árut;

e) más személy által gyártott áruk kizárólag akkor vehetők figyelembe, ha nincsenek olyan azonos vagy hasonló áruk, amelyeknek a gyártója azonos az értékelendő áruk gyártójával.

3. A jelen Megállapodásban az „azonos osztályú vagy fajtájú áruk” kifejezés olyan árukat jelent, amelyek egy bizonyos iparág vagy gazdasági szektor által előállított árucsoportba vagy áruskálába tartoznak, és magában foglalja az azonos vagy hasonló árukat is.

4. A jelen Megállapodás alkalmazásakor személyek kizárólag akkor tekintendők egymástól nem függetlennek, ha

a) tisztségviselői vagy igazgatói egymás üzleti vállalkozásának;

b) jogilag elismert üzlettársak;

c) alkalmazói és alkalmazotti viszonyban vannak egymással;

d) bárki, közvetve vagy közvetlenül, tulajdonában tartja, ellenőrzi vagy birtokolja mindkettőjük szavazati jogot biztosító részvényeinek vagy részesedéseinek legalább 5% -át vagy annál többet;

e) egyikük, közvetve vagy közvetlenül, irányítja, ellenőrzi a másikat;

f) egy harmadik személy, közvetve vagy közvetlenül, mindkettőjüket irányítja, ellenőrzi;

g) közvetve vagy közvetlenül együtt irányítanak, ellenőriznek egy harmadik személyt; vagy

h) ugyanannak a családnak a tagjai.

5. Azon személyek, akik egymással társult üzleti kapcsolatban állnak, amelyben az egyik a másiknak kizárólagos ügynöke, elosztója vagy koncessziósa, akárhogy is nevezzék, a jelen Megállapodás céljaira, egymástól nem függetlennek tekintendők, amennyiben a 4. pontban foglalt kritériumoknak megfelelnek.

16. Cikk

Írásban benyújtott kérésre az importőr jogosult az importáló ország vámhatóságaitól írásos magyarázatot kapni az importált áruk vámértéke meghatározásának módjáról.

17. Cikk

A jelen Megállapodásban semmi sem értelmezhető úgy, hogy az korlátozná vagy megkérdőjelezné a vámhatóságok jogát, hogy meggyőződjenek a vámérték-meghatározás céljából tett vagy benyújtott bármely kimutatás, okmány vagy nyilatkozat igazságtartalmáról vagy pontosságáról.

II. Rész

ADMINISZTRÁCIÓ, KONZULTÁCIÓ
ÉS VITARENDEZÉS

18. Cikk

Intézmények

1. Ezenel felállításra kerül a Vámérték Bizottság (a jelen Megállapodásban a továbbiakban: Bizottság), amely valamennyi Tag képviselőiből áll. A Bizottság megválasztja elnökét és rendes körülmények között évente egyszer, illetve a jelen Megállapodás vonatkozó rendelkezései szerinti időközönként ül össze abból a célból, hogy a Tagok számára konzultációs lehetőséget teremtsen a vámérték-meghatározási rendszer bármely Tag általi működtetésével kapcsolatos kérdésekről, mivel az érintheti a jelen Megállapodás működését vagy céljainak megvalósítását és a Tagok által ráruházott egyéb feladatok véghezvitelét. A WTO Titkársága működik a Bizottság titkárságaként.

2. Felállításra kerül a Vámérték Technikai Bizottság (a jelen Megállapodásban a továbbiakban: Technikai Bizottság), amely a Vámegyüttműködési Tanács (a jelen Megállapodásban a továbbiakban: CCC) fennhatósága alatt gyakorolja a jelen Megállapodás II. Mellékletében meghatározott jogkörét és az ugyanott leírt eljárási szabályok szerint működik.

19. Cikk

Konzultáció és vitarendezés

1. eltérő rendelkezés hiányában a Vitarendezési Egyetértés alkalmazandó a jelen Megállapodás végrehajtásával kapcsolatos konzultációkra és a viták rendezésére.

2. Ha bármely Tag úgy ítéli meg, hogy a Megállapodásból számára, közvetve vagy közvetlenül, származó bármely előny hatálytalanításra vagy hatásában gyengítésre kerül, vagy pedig a Megállapodás valamely céljának megvalósítása, egy másik Tag vagy más Tagok intézkedései eredményeként akadályozva van, a kérdés kölcsönösen kielégítő megoldása érdekében konzultációt kérhet a szóban forgó Tagtól vagy Tagoktól. Mindegyik Tag megértéssel vizsgálja meg egy másik Tag bármely konzultációs kérelmét.

3. A Technikai Bizottság, kérésre, tanácsot és segítséget nyújt a konzultációt folytató Tagok számára.

4. Valamely vitázó Fél kérésére vagy saját kezdeményezésére egy, a Megállapodás rendelkezéseivel kapcsolatos vita kivizsgálására létrehozott vizsgálócsoport kérheti a Technikai Bizottságot, hogy bármely technikai megfontolást igénylő kérdésben vizsgálatot végezzen. A vizsgálócsoport meghatározza a Technikai Bizottság feladat- és jogkörét a konkrét vitára vonatkozóan és időhatárt szab a Technikai Bizottság jelentésének elkészítésére. A vizsgálócsoport figyelembe veszi a Technikai Bizottság jelentését. Abban az esetben, ha a Technikai Bizottság a jelen pont szerint elé utalt ügyben képtelen egyetértésre jutni, a vizsgálócsoport alkalmat kell nyújtson a vitázó feleknek véleményük vizsgálócsoport előtti kifejtésére.

5. A vizsgálócsoportnak adott bizalmas információt az azt adó személy, testület vagy hatóság hivatalos engedélye nélkül nem adják ki. Ha ilyen információt kérnek a vizsgálócsoporttól, de annak kiadására nincs felhatalmazása, az információ olyan nem bizalmas összefoglalását adja ki, amelyre az információt szolgáltató személy, testület vagy hatóság felhatalmazást ad.

III. Rész

SPECIÁLIS ÉS MEGKÜLÖNBÖZTETETT
ELBÁNÁS

20. Cikk

1. Azok a fejlődő ország Tagok, amelyek az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény VII. Cikke végrehajtásáról szóló, 1979. április 12-én kötött Megállapodásnak nem tagjai, a WTO Egyezmény számukra való életbelépésének dátumától számított legfeljebb öt évvel elhalaszthatják a jelen Megállapodás rendelkezéseinek alkalmazását. A jelen Megállapodás alkalmazásának elhalasztását választó fejlődő ország Tagok, erről a WTO Vezérigazgatóját értesítik.

2. Az 1. pont rendelkezésein túl, azok a fejlődő ország Tagok, amelyek az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény VII. Cikke végrehajtásáról szóló, 1979. április 12-én kötött Megállapodásnak nem tagjai, az 1. Cikk 2. b) (iii) pontjának, valamint a 6. Cikknek az alkalmazását a Megállapodás összes többi rendelkezése általuk való alkalmazását követően, legfeljebb három évvel elhalaszthatják. Azok a fejlődő ország Tagok, amelyek a Megállapodás jelen bekezdésében megjelölt rendelkezései alkalmazásának elhalasztását választják, erről a WTO Vezérigazgatóját értesítik.

3. A fejlett ország Tagok, közösen lefektetett feltételek mellett, technikai segítséget nyújtanak az azt kérő fejlődő ország Tagoknak. Ezen az alapon a fejlett ország Tagok

technikai segítségnyújtási programokat állítanak össze, amelyek magukban foglalhatják, többek között, szakemberek képzését, a végrehajtási intézkedések kidolgozásában való segítségnyújtást, a vámértékelési módszerekre vonatkozó információ forrásokhoz való hozzáférés biztosítását és a jelen Megállapodás rendelkezéseinek alkalmazására vonatkozó tanácsadást.

IV. Rész

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

21. Cikk

Fenntartások

A többi Tag jóváhagyása nélkül a jelen Megállapodás egyetlen rendelkezésével kapcsolatban sem tehetők fenntartások.

22. Cikk

Nemzeti jogszabályok

1. Minden Tag biztosítja, hogy legkésőbb arra az időpontra, amikor a jelen Megállapodás rendelkezéseit alkalmazni kezdi, törvényeit, szabályozásait és adminisztratív eljárásait a jelen Megállapodás rendelkezéseivel összhangba hozza.

2. Minden Tag tájékoztatja a Bizottságot a jelen Megállapodás szempontjából releváns törvényeiben és szabályozásaiban, valamint azok adminisztrációjában eszközölt bármely változásról.

23. Cikk

Felülvizsgálat

A Bizottság évente felülvizsgálja a jelen Megállapodás végrehajtását és működését, szem előtt tartva annak céljait. A Bizottság évente tájékoztatja az Árukereskedelmi Tanácsot a felülvizsgálati időszak alatti fejleményekről.

24. Cikk

Titkárság

Jelen Megállapodás titkársági feladatait a WTO Titkárság látja el, kivéve a külön a Technikai Bizottságra ruházott feladatokat, amelyekkel kapcsolatos titkársági teendőket a CCC Titkársága látja el.

I. Melléklet

az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény

VII. Cikkének végrehajtásáról szóló Megállapodáshoz

Magyarázó megjegyzések

Általános megjegyzés

Az értékelési módszerek sorrendben történő alkalmazása

1. Az 1—7. Cikkek meghatározzák, hogy a jelen Megállapodás rendelkezéseinek megfelelően az importált áruk vámértéke hogyan állapítandó meg. Az értékelési módszerek az alkalmazás sorrendjében szerepelnek. A vámérték meghatározásának elsődleges módszerét az 1. Cikk határozza meg és az importált áruk e Cikk rendelkezései szerint értékelendők, amikor az abban leírt feltételek teljesülnek.

2. Amikor a vámérték nem határozható meg az 1. Cikk rendelkezései alapján, a meghatározást az utána következő Cikkek közül sorrendben az első olyan Cikk alapján kell végezni, amely alapján a vámérték meghatározható. A 4. Cikkben foglaltak kivételével, kizárólag akkor lehet a sorrendben következő Cikk rendelkezéseit alkalmazni, ha az adott Cikk szerint a vámérték nem állapítható meg.

3. Ha az importőr nem kéri, hogy az 5. és 6. Cikk sorrendjét fordítsák meg, a rendes sorrend követendő. Ha azonban az importőr azt kéri, de a vámérték meghatározása a 6. Cikk rendelkezései alapján később lehetetlennek bizonyul, a vámérték az 5. Cikk rendelkezései szerint állapítandó meg, amennyiben az lehetséges.

4. Amikor a vámérték az 1—6. Cikkek rendelkezései alapján nem határozható meg, az a 7. Cikk rendelkezései alapján határozandó meg.

Általánosan elfogadott számviteli elvek alkalmazása

1. Az „általánosan elfogadott számviteli elvek” megjelölés, egy országon belül, egy bizonyos időpontban, az arra vonatkozó általános egyetértést vagy mérvadó szakmai támogatottsággal rendelkező álláspontot jelenti, hogy milyen gazdasági erőforrásokat és kötelezettségeket tartanak eszközként és forrásként nyilván, az eszközökben és forrásokban mely változásokat tartásuk nyilván, hogyan vegyék számba az eszközöket és forrásokat és ezek változásait, mely információkat és milyen módon adjanak közre és milyen pénzügyi beszámolókat készítsenek. Ezek a standardok lehetnek általánosan alkalmazott, széleskörűen megfogalmazott irányelvek és részletesen meghatározott gyakorlatok vagy eljárások is.

2. A jelen Megállapodás céljaira az egyes Tagok vámszervei olyan információkat használnak, amelyeket a kérdéses Cikkben foglaltaknak megfelelő országban általáno-

san elfogadott számviteli elvekkel összhangban készítettek. Például a szokásos nyereségnek és az általános költségeknek az 5. Cikk rendelkezései szerinti meghatározásánál olyan információt használnának fel, ami összhangban van az importáló országban általánosan elfogadott számviteli elvekkel. Másrészt a szokásos nyereségnek és az általános költségeknek a 6. Cikk rendelkezései szerinti meghatározásánál a termelő országban általánosan elfogadott számviteli elvekkel összhangban készített információt használnák fel. További példa, hogy a 8. Cikk 1. b) (ii) pontjában leírt elemnek az importáló országban való meghatározása az abban az országban általánosan elfogadott számviteli elvekkel összhangban készített információ felhasználásával történne.

Megjegyzés az 1. Cikkhez

Ténylegesen megfizetett vagy fizetendő ár

1. A ténylegesen fizetett vagy fizetendő ár az az összes fizetés, amelyet a vevő az importált áruért az eladónak vagy az eladó javára eszközölt vagy eszközöl. A fizetés nem szükségszerűen ölti pénzáttulást formáját. A fizetés történhet akkreditívvel vagy forgatható okmány útján. A fizetés történhet közvetlenül vagy közvetve. Például közvetett fizetésnek minősül, ha a vevő részben vagy egészben kiegyenlíti az eladó valamely tartozását.

2. A vevő által saját számlára végzett tevékenységek, azok kivételével, amelyekre a 8. Cikk érték kiigazítást ír elő, nem minősülnek az eladónak történő indirekt fizetésnek, annak ellenére, hogy úgy tekinthetők, hogy az eladónak haszna származik belőlük. Az ilyen tevékenységek költségeit ezért, a vámérték meghatározásánál, nem adják hozzá a ténylegesen fizetett vagy fizetendő árhoz.

3. A vámérték nem tartalmazza a következő díjakat vagy költségeket, feltéve, hogy azok elkülönülnek az importált árukért ténylegesen fizetett vagy fizetendő ártól:

a) a bevétel után az importált terméken, mint például ipari létesítményen, gépen vagy berendezésen, végzett építés, felállítás, összeszerelés, karbantartás vagy technikai segítségnyújtás díjai;

b) a bevétel utáni szállítási költségek;

c) az importáló ország illetékei és adói.

4. A ténylegesen fizetett vagy fizetendő ár az importált áru árára vonatkozik. Így az osztalékok és a vevő eladónak eszközölt egyéb kifizetései, amelyek nincsenek kapcsolatban az importált árukkal, nem képezik a vámérték részét.

1. a) (iii) pont

Azon korlátozások között, amelyek a fizetett vagy fizetendő árat nem teszik elfogadhatatlanná, olyanok találhatóak, amelyek lényegesen nem érintik az áruk értékét. Példa ilyen korlátozásokra az az eset, amikor az eladó azt köve-

teli meg a gépkocsikat vásárló vevőtől, hogy ne értékesítse vagy ne állítsa ki azokat egy meghatározott időpont előtt, amely időpont a modell év kezdetét jelenti.

1. b) pont

1. Amennyiben az eladás vagy az ár bizonyos feltétel vagy ellenszolgáltatás függvénye, amelynek értékét nem lehet meghatározni az értékelendő áruk vonatkozásában, az ügyleti érték vámcélokra nem fogadható el. Néhány példa erre:

a) az eladó az importált áru árát azzal a feltétellel állapítja meg, hogy a vevő, meghatározott mennyiségben, más árukat is fog vásárolni;

b) az importált termék ára függ attól az ártól vagy áraktól, amelyen az importált áruk vevője más terméket elad az importált áru eladójának;

c) az árat olyan fizetési forma alapján határozzák meg, amely idegen az importált árutól, mint például, amikor az importált áru félkész termék és eladó azzal a feltétellel értékesíti, hogy meghatározott mennyiséget kap a késztermékből.

2. Mindazonáltal az importált áru előállítására vagy marketingjére vonatkozó feltételek vagy ellenszolgáltatások nem feltétlenül eredményezik az ügyleti érték elvetését. Például az a tény, hogy a vevő biztosítja az eladónak a mérnöki tervezést és terveket, amelyek az importáló országban készültek, nem vonja maga után az ügyleti értéknek az 1. Cikk céljai szempontjából való elvetését. Hasonlóképpen, ha a vevő saját számlájára, bár az eladóval való megegyezés alapján, az importált termék marketingjével kapcsolatos tevékenységeket vállal, ezek értéke nem képezi a vámérték részét és az ilyen tevékenységek nem eredményezik az ügyleti érték elvetését sem.

2. pont

1. A 2. a) és 2. b) pontok az ügyleti érték elfogadhatósága megállapításának különféle eszközeit írják le.

2. A 2. a) pont úgy rendelkezik, hogy amikor a vevő és az eladó nem független egymástól, az ügylet körülményeit meg kell vizsgálni, és az ügyleti értéket a vámérték alapjául akkor kell elfogadni, ha a kapcsolat nem befolyásolja az árat. Nem cél, hogy minden olyan esetben megvizsgálják a körülményeket, ahol a vevő és az eladó nem független egymástól. Ilyen jellegű vizsgálat kizárólag akkor szükséges, ha kétségek merülnek fel az ár elfogadhatóságát illetően. Amikor a vámszerveknek nincsen kétségük az ár elfogadhatósága felől az árat, az importőrrel való további információkérés nélkül kell elfogadni. Például, lehet, hogy a vámszervek korábban megvizsgálták a kapcsolatot, vagy már részletes információk birtokában lehetnek az eladóról és a vevőről, és az ilyen vizsgálatok, illetve információk alapján a korábbiak során már meggyőződhetek arról, hogy a kapcsolat nem befolyásolja az árat.

3. Amikor a vámszerveknek további vizsgálat nélkül nem áll módjukban az ügyleti értéket elfogadni, lehetsé-

get kell adjanak az importőrnek olyan további részletes információk szolgáltatására, amelyek szükségesek lehetnek ahhoz, hogy a vámszervek képesek legyenek az eladás körülményeinek megvizsgálására. Ezzel összefüggésben a vámszerveknek késznek kell lenniük az ügylet lényegi vonatkozásainak megvizsgálására, beleértve azt is, hogy a vevő és az eladó hogyan szervezi kereskedelmi kapcsolatait és a kérdéses árhoz milyen módon jutottak el, azért, hogy el tudják dönteni, hogy kapcsolatuk befolyásolta-e az árat. Amikor kimutatható, hogy a vevő és az eladó, bár a 15. Cikk szerint egymástól nem függetlenek, úgy ad el egymásnak és vásárol egymástól mintha függetlenek lennének, ez azt bizonyítja, hogy az árat nem befolyásolta a kapcsolat. Például, ha az árat a szóban forgó iparág szokásos árképzési gyakorlatának megfelelően alakították ki, vagy az eladó olyan árat állapít meg, mint amelyet a tőle független vevők számára, ez azt bizonyítja, hogy az árat nem befolyásolta a kapcsolat. Egy további példa: amikor kimutatható, hogy az ár biztosítja minden költség megtérülését és a nyereséget, amely nyereség megfelel egy reprezentatív időszak alatt (például éves szinten) realizált vállalati nyereség átlagos szintjének, olyan termékek eladásánál, amelyek ugyanabba az osztályba vagy fajtához tartoznak, mint az értékelendő áru, ez azt bizonyítja, hogy az árat nem befolyásolta a kapcsolat.

4. A 2. b) pont lehetőséget ad az importőrnek annak bizonyítására, hogy az ügyleti érték szorosan megközelíti a vámszervek által korábban elfogadott „vizsgálati” értéket, és ezért az 1. Cikk rendelkezései szerint elfogadható. Ha a 2. b) pont szerinti vizsgálat eredménye megfelelő, nincs szükség a 2. a) pont szerinti befolyásolás kérdésének megvizsgálására. Ha a vámszerveknek elegendő információ áll rendelkezésükre további részletes tájékozódás nélkül arról, hogy a 2. b) pontban leírt vizsgálatok egyikének eredménye megfelelő, nincs okuk annak megkövetelésére, hogy az importőr bizonyítsa be, hogy a vizsgálatnak megfelelően. A 2. b) pontban a „független vevők” kifejezés olyan vevőket jelöl, akik bármely konkrét esetben függetlenek az eladótól.

2. b) pont

Számos tényező figyelembevételre szükséges annak meghatározásához, hogy egy érték „szorosan megközelít”-e egy másik értéket. Ezek a tényezők magukban foglalják az importált áru és maga az iparág jellegét, azt az évszakot, amikor az árukat importálják és azt, hogy az értékbeli eltérés kereskedelmileg számottevő-e. Mivel e tényezők esetről esetre változhatnak, lehetetlen lenne egy egységes standardot, például egy rögzített százalékos, alkalmazni minden esetre. Például, míg egy bizonyos típusú áru esetében egy kisebb értékbeni eltérés elfogadhatatlan, egy másik típusú áru esetében tapasztalható nagy eltérés elfogadható lehet annak megállapításánál, hogy az ügyleti érték szorosan megközelíti-e az 1. Cikk 2. b) pontjában meghatározott „vizsgálati” értéket.

Megjegyzés a 2. Cikkhez

1. A 2. Cikk alkalmazásánál a vámszervek, amikor lehetséges, az értékelendő árukkal azonos áruk, azonos kereskedelmi szinten és lényegében azonos mennyiségekben történő értékesítését veszik alapul. Amikor ilyen eladást nem találnak, azonos áruknak az alábbi három feltétel bármelyike mellett történő értékesítése felhasználható:

- azonos kereskedelmi szinten, de eltérő mennyiségekben történő értékesítés;
- eltérő kereskedelmi szinten, de lényegében azonos mennyiségekben történő értékesítés; vagy
- eltérő kereskedelmi szinten és eltérő mennyiségekben történő értékesítés.

2. Amennyiben találtak olyan értékesítést, amely a fenti három feltétel valamelyikének megfelel, az esettől függően, kiigazításokat tesznek:

- kizárólag a mennyiségi tényezőkre vonatkozóan;
- kizárólag a kereskedelmi szint tényezőire vonatkozóan; vagy
- mind a mennyiség, mind pedig a kereskedelmi szint tényezőire vonatkozóan.

3. Az „és/vagy” kifejezés lehetővé teszi a rugalmasságot az értékesítések felhasználása és a fent leírt három feltétel bármelyikénél a szükséges kiigazítások elvégzése tekintetében.

4. A 2. Cikk céljaira az azonos importált termék ügyleti értéke olyan, az 1. b) és a 2. pont rendelkezései szerint kiigazított, vámértéket jelent, amelyet az 1. Cikk szerint már elfogadtak.

5. Az eltérő kereskedelmi szintből vagy mennyiségekből eredő kiigazítás egyik feltétele, függetlenül attól, hogy az az érték növekedéséhez vagy annak csökkenéséhez vezet, hogy az kizárólag olyan bemutatott bizonyíték alapján történjék, amely világosan kimutatja a kiigazítás indokoltságát és pontosságát, például a különböző szintekre vagy mennyiségekre vonatkozó árakat tartalmazó érvényes árlisták. A fentiekre példa, hogy ha az értékelendő importált áru 10 egységből álló szállítmány és az egyetlen azonos importált áru, amelyre vonatkozóan ügyleti érték áll rendelkezésre, egy 500 egységből álló szállítmány és ismert, hogy az eladó mennyiségi engedményt ad, akkor a kívánt kiigazítás úgy történhet, hogy az eladó árlistája alapján az abban 10 egységre érvényes árat alkalmazzák. Ez nem teszi azonban szükségessé azt, hogy az eladás 10 egységnyi mennyiségekben történjék, ha az árlistát úgy alakították ki, hogy az más mennyiségekben történő eladásnál is érvényes. Ilyen objektív mérce hiányában azonban a vámérték 2. Cikk alapján történő meghatározása nem megfelelő.

Megjegyzés a 3. Cikkhez

1. A 3. Cikk alkalmazásánál a vámszervek, amikor lehetséges, az értékelendő árukhoz hasonló áruk, azonos keres-

kedelmi szinten és lényegében azonos mennyiségekben történő értékesítését veszik alapul. Amikor ilyen eladást nem találnak, hasonló áruknak az alábbi három feltétel bármelyike mellett történő értékesítése felhasználható:

a) azonos kereskedelmi szinten, de eltérő mennyiségekben történő értékesítés;

b) eltérő kereskedelmi szinten, de lényegében azonos mennyiségekben történő értékesítés; vagy

c) eltérő kereskedelmi szinten és eltérő mennyiségekben történő értékesítés.

2. Amennyiben találtak olyan értékesítést, amely a fenti három feltétel valamelyikének megfelel, az esettől függetlenül, kiigazításokat tesznek:

a) kizárólag a mennyiségi tényezőkre vonatkozóan;

b) kizárólag a kereskedelmi szint tényezőire vonatkozóan; vagy

c) mind a mennyiség, mind pedig a kereskedelmi szint tényezőire vonatkozóan.

3. Az „és/vagy” kifejezés lehetővé teszi a rugalmasságot az értékesítések felhasználása és a fent leírt három feltétel bármelyikénél a szükséges kiigazítások elvégzése tekintetében.

4. A 3. Cikk céljaira a hasonló importált termék ügyleti értéke olyan, az 1. b) és a 2. pont rendelkezései szerint kiigazított, vámértéket jelent, amelyet az 1. Cikk szerint már elfogadtak.

5. Az eltérő kereskedelmi szintből vagy mennyiségekből eredő kiigazítás egyik feltétele, függetlenül attól, hogy az az érték növekedéséhez vagy annak csökkenéséhez vezet, hogy az kizárólag olyan bemutatott bizonyíték alapján történjen, amely világosan kimutatja a kiigazítás indokoltságát és pontosságát, például a különböző szintekre vagy mennyiségekre vonatkozó árakat tartalmazó érvényes árlisták. A fentiekre példa, hogy ha az értékelendő importált áru 10 egységből álló szállítmány és az egyetlen hasonló importált áru, amelyre vonatkozóan ügyleti érték áll rendelkezésre, egy 500 egységből álló szállítmány és ismert, hogy az eladó mennyiségi engedélyt ad, akkor a kívánt kiigazítás úgy történhet, hogy az eladó árlistája alapján az abban 10 egységre érvényes árat alkalmazzák. Ez nem teszi azonban szükségessé azt, hogy az eladás 10 egységnyi mennyiségekben történjen, ha az árlistát úgy alakították ki, hogy az más mennyiségekben történő eladásnál is érvényes. Ilyen objektív mérce hiányában azonban a vámérték 3. Cikk alapján való meghatározása nem megfelelő.

Megjegyzés az 5. Cikkhez

1. Az „egységár, amelyen .... az árukat a legnagyobb aggregált mennyiségben értékesítették” kifejezés azt az árat jelenti, amelyen az egységeket legnagyobb számban értékesítették olyan személyeknek, akik függetlenek azoktól a személyektől, akiktől ilyen árukat vásárolnak, a be-

hozatal utáni első olyan kereskedelmi szinten, amelyen ilyen eladások történnek.

2. Például az árukat olyan árlista szerint értékesítik, amely kedvezőbb egységárakat biztosít nagyobb mennyiségekben történő vásárlásokra.

Értékesítési mennyiség	Egységár	Értékesítések száma	Az egyes árakon értékesített össz mennyiség
1—10 egység	100	10 értékesítés 5 egységenként 5 értékesítés 3 egységenként	65
11—25 egység	95	5 értékesítés 11 egységenként	55
25 egység felett	90	1 értékesítés 30 egységenként 1 értékesítés 50 egységenként	80

A legnagyobb számú egység, amelyet egy áron értékesítettek 80; ezért a legnagyobb aggregált mennyiség egységára 90.

3. Másik példa erre: két értékesítés történik. Az elsőben 500 egységet adnak el, egyenként 95 valutaegységért. A másodikban 400 egységet, egyenként 90 valutaegységért. Ebben a példában az egy bizonyos áron értékesített legnagyobb mennyiség 500; ezért a legnagyobb aggregált mennyiség egységára 95.

4. Egy harmadik példa a következő eset, amikor különböző mennyiségeket értékesítenek különböző árakon.

a) Értékesítések

Értékesítési mennyiség	Egységár
40 egység	100
30 egység	90
15 egység	100
50 egység	95
25 egység	105
35 egység	90
5 egység	100

b) Összesen

Értékesítési össz mennyiség	Egységár
65 egység	90
50 egység	95
60 egység	100
25 egység	105

Ebben a példában a legnagyobb számú, egy bizonyos áron értékesített egység 65; ezért a legnagyobb aggregált mennyiség egységára 90.

5. Az importáló országban, a fenti 1. pontban foglaltak szerinti, bármely értékesítés, amely olyan személy számára történik, aki közvetve vagy közvetlenül, ingyenesen vagy csökkentett áron az importált áru előállításával és exportra történő értékesítésével kapcsolatban való felhasználáshoz, a 8. Cikk 1. b) pontjában meghatározott valamely elemet szállítja, nem vehető figyelembe az egységárnak az 5. Cikk céljaira való megállapításánál.

6. Megjegyzendő, hogy az 5. Cikk 1. pontjában hivatkozott „nyereség és általános költségek” egy egésznek tekintendők. E levonás összegét az importőr által vagy megbízásából adott információk alapján kell meghatározni, kivéve, ha az importőr adatai nincsenek összhangban az importált termékkel azonos osztályú vagy fajtájú importált áruknak az importáló országban való értékesítésekor nyert adatokkal. Amikor az importőr adatai nincsenek összhangban ezekkel az adatokkal, a nyereség és az általános költségek összege, az importőr vagy megbízottja által adott információk helyett, más idevágó információkra is alapozható.

7. Az „általános költségek” magukban foglalják a szóban forgó áru közvetett és közvetlen marketing költségeit.

8. Az áruk értékesítése miatt fizetendő helyi adók, amelyek tekintetében az 5. Cikk 1. a) (iv) pontja rendelkezései szerint nem történik levonás, az 5. Cikk a) (i) pontja alapján kerülnek levonásra.

9. A jutalékoknak, illetve a szokásos nyereségnek és általános költségeknek az 5. Cikk 1. pontja rendelkezései szerint történő meghatározásánál az a kérdés, hogy bizonyos áruk „azonos osztályúak vagy fajtájúak”-e mint mások, esetenként, a körülmények figyelembevételével, döntendő el. Az azonos osztályú vagy fajtájú importált áruk legszűkebb csoportjának vagy skálájának, amely magában foglalja az értékelendő árukat, és amelyre vonatkozóan a szükséges információk beszerezhetők, az importáló országban történő értékesítése vizsgálendő meg. Az 5. Cikk céljaira az „azonos osztályú vagy fajtájú áru” magában foglal olyan árukat, amelyeket ugyanabból az országból importáltak mint az értékelendő árut, valamint egyéb országból importált árukat is.

10. Az 5. Cikk 1. b) pontja céljaira a „legkorábbi időpont” az az időpont, ameddig az importált árut vagy az azonos vagy hasonló importált árut, az egységár megállapítása szempontjából, megfelelő mennyiségben értékesítettek.

11. Az 5. Cikk 2. pontja szerinti módszer alkalmazásakor, a további feldolgozásból eredő hozzáadott érték levonása az ilyen munka költségére vonatkozó objektív és számszerűsíthető adatok alapján történik. A számítások

alapját elfogadott ipari formulák, receptek, konstrukciós módszerek és egyéb ipari gyakorlatok képezik.

12. Elismert tény, hogy az 5. Cikk 2. pontja rendelkezéseiben foglalt értékelési módszer rendes körülmények között nem alkalmazható, ha a további feldolgozás eredményeként, az importált termékek elveszítik identitásukat. Lehetnek azonban olyan esetek, hogy bár az importált áru identitása elveszett, a feldolgozás során hozzáadott értéket pontosan, túlzott nehézség nélkül meg lehet határozni. Másrészt lehetnek olyan esetek is, amikor az importált áruk megőrzik ugyan identitásukat, de az importáló országban értékesített áruk olyan kis elemét képezik, hogy indokolatlan lenne ezen értékelési eljárás használata. A fentiek miatt, minden egyes ilyen jellegű esetet külön-külön kell megfontolni.

Megjegyzés a 6. Cikkhez

1. A vámérték jelen Megállapodás alapján való meghatározása, általános szabályként, az importáló országban egyszerűen hozzáférhető információk alapján történik. A számított érték meghatározása céljából azonban szükséges lehet az értékelendő áruk termelési költségeinek és más olyan információknak a megvizsgálása, amelyeket az importáló országon kívülről kell beszerezni. Továbbá, az áru termelője legtöbb esetben az importáló ország hatóságainak illetékességén kívül esik. A számított érték módszer használata általában azokra az esetekre korlátozódik, amikor az eladó és a vevő nem független egymástól, és a termelő kész átadni az importáló ország hatóságainak a szükséges költségadatokat és lehetőséget nyújtani bármely esetleg szükséges későbbi igazoló vizsgálatra.

2. A 6. Cikk 1. a) pontban hivatkozott „költség vagy érték” az értékelendő áruk termelésére vonatkozó és a termelő által vagy nevében szolgáltatott információk alapján határozandó meg. Annak a termelő üzleti könyvelésén kell alapulnia, feltéve, hogy az összhangban van az árukat előállító országban általánosan elfogadott számviteli elvekkel.

3. A „költség vagy érték” magában foglalja a 8. Cikk 1. a) (ii) és (iii) pontjában meghatározott elemek költségeit is. Ugyancsak tartalmazza, a 8. Cikkre vonatkozó megjegyzésben foglaltak szerint megfelelően megosztva, a 8. Cikk 1. b) pontjában meghatározott, a vevő által közvetve vagy közvetlenül, az importált áru előállításával kapcsolatban való felhasználásra szállított bármely elem értékét. A 8. Cikk 1. b) (iv) pontjában meghatározott olyan elemek értéke, amelyeket az importáló országban készítenek, kizárólag olyan mértékben számít bele az értékbe, amilyen mértékben azok költségei a termelőt terhelik. Természetesen a számított érték meghatározásánál az jelen pontban hivatkozott elemek értékét vagy költségét nem lehet duplán felszámítani.

4. A 6. Cikk 1. b) pontjában hivatkozott „nyereség és az általános költségek összege” a termelő által vagy nevében rendelkezésre bocsátott információk alapján kerül meghatározásra, kivéve, ha ezek az adatok nincsenek összhangban az exportáló ország termelői által az importáló országba való exportra termelt, az értékelendő árukkal azonos osztályú vagy fajtájú áruk értékesítésében általában megjelenő adatokkal.

5. Ezzel összefüggésben megjegyzendő, hogy a „nyereség és az általános költségek összege” egy egésznek tekintendő. Ebből következik, hogy ha egy konkrét esetben a termelő nyereség adata alacsony és általános költségei magasak, a kettő összeadva mégis összhangban lehet az ugyanolyan osztályú vagy fajtájú áruk eladásában általában megjelenő összegüknek. Ilyen helyzet következhet be, például egy terméknek az importáló országban való bevezetésénél, amikor a termelő nulla vagy alacsony nyereséget vállal a piaci bevezetéssel járó magas általános költségek ellensúlyozására. Ha a termelő bizonyítani tudja, hogy az importált termék eladásából, sajátos kereskedelmi körülmények miatt, alacsony a nyeresége, a termelő tényleges nyereség adatait kell figyelembe venni, feltéve, hogy a termelőnek valós kereskedelmi okai vannak az adatok igazolására és árpolitikája tükrözi az érintett iparágon belüli szokásos árpolitikát. Ilyen helyzet fordulhat elő például akkor, amikor a termelők, a kereslet előre nem látható esése miatt, ideiglenesen árcsökkentésre kényszerülnek, vagy amikor valamely, az importáló országban gyártott termékcsaládot kiegészítő árut értékesítenek és versenyképességük megőrzése érdekében alacsony nyereséggel is megelégszenek. Ha a termelő saját nyereség- és általános költség adatai nincsenek összhangban az exportáló ország termelői által az importáló országba való exportra termelt, az értékelendő árukkal azonos osztályú vagy fajtájú áruk értékesítésénél általában tükröződő ilyen adatokkal, a nyereség és az általános költségek összege az áru termelője által vagy nevében adott információk helyett más idevágó információkra is alapozható.

6. Ha a számított érték meghatározásához nem a termelő által vagy nevében adott információkat használják fel, az importőr kérésére, az importáló ország hatóságai, a 10. Cikk rendelkezéseit figyelembe véve, tájékoztatják az importőrt az ilyen információ forrásáról, a felhasznált adatokról és az azok alapján végzett számításokról.

7. A 6. Cikk 1. b) pontjában hivatkozott „általános költségek” magukban foglalják az export áru előállításának és értékesítésének azon közvetett vagy közvetlen költségeit, amelyek nem tartoznak a 6. Cikk 1. a) pontja alá.

8. Azt, hogy bizonyos áruk más árukkal „azonos osztályúak vagy fajtájúak”-e, a körülmények figyelembevételével, eseti alapon kell meghatározni. A szokásos nyereségnek és általános költségeknek a 6. Cikk rendelkezései szerinti meghatározásánál az áruk legszűkebb, az értékelendő árukat magában foglaló csoportjának vagy skálájá-

nak, az importáló országba történő azon eladásait kell megvizsgálni, amelyekre vonatkozóan a szükséges információk hozzáférhetők. A 6. Cikk céljaira az „azonos osztályú vagy fajtájú áruk”-nak ugyanabból az országból kell származniuk, mint az értékelendő áruknak.

Megjegyzés a 7. Cikkhez

1. A 7. Cikk rendelkezései szerint meghatározott vámértékeknek, a lehető legteljesebb mértékben, korábban meghatározott vámértékeken kell alapulniuk.

2. A 7. Cikk szerint az 1—6. Cikkben lefektetett értékelési módszerek alkalmazandók, de e módszerek ésszerűen rugalmas alkalmazása összhangban van a 7. Cikk céljaival és rendelkezéseivel.

3. Néhány példa az ésszerű rugalmasságra:

a) Azonos áruk — az a követelmény, hogy az azonos áruk exportjának időpontja az értékelendő áruk exportjának időpontjával megegyezzen vagy azt megközelítse, rugalmasan értelmezhető; azonos importált áruk, amelyeket nem abban az országban állítottak elő, amelyben az értékelendő árukat, alapul szolgálhatnak a vámérték megállapításához; azonos importált áruknak az 5. és 6. Cikk rendelkezései alapján megállapított vámértékei felhasználhatók.

b) Hasonló áruk — az a követelmény, hogy a hasonló áruk exportjának időpontja az értékelendő áruk exportjának időpontjával megegyezzen vagy azt megközelítse, rugalmasan értelmezhető; hasonló áruk, amelyeket nem abban az országban állítottak elő, amelyben az értékelendő árukat, alapul szolgálhatnak a vámérték megállapításához; hasonló importált áruknak az 5. és 6. Cikk rendelkezései alapján megállapított vámértékei felhasználhatók.

c) Következtetési módszer — az 5. Cikk 1. a) pontja szerinti követelmény, hogy az importált áruk „változatlan állapotban” kerülnek értékesítésre, rugalmasan értelmezhető; a „90 napos” kritériumot lehet rugalmasan alkalmazni.

Megjegyzés a 8. Cikkhez

1. a) (i) pont

A „vételi jutalék” kifejezés olyan díjat jelent, amelyet valamely importőr ügynökének azért a szolgáltatásért fizet, hogy az őt külföldön, az értékelendő áru megvásárlásakor képviseli.

1. b) (ii) pont

1. A 8. Cikk 1. b) (ii) pontjában meghatározott elemeknek az importált árukra történő arányos megosztása két tényezőt foglal magában — magát az elem értékét és azt a módot, ahogyan ez az érték az importált árukra vetítve arányosan megosztandó. Ezen elemek arányos megosztá-

sát ésszerű módon, a körülményeknek megfelelően és az általánosan elfogadott számviteli elvekkel összhangban kell elvégezni.

2. Az elem értékét illetően, amennyiben azt az importőr meghatározott költséggel, tőle független eladótól szerzi be, az elem értéke ez a költség lesz. Ha az elemet az importőr vagy egy tőle nem független személy állította elő, az elem értéke az előállítási költség lesz. Ha az elemet az importőr korábban már használta, tekintet nélkül arra, hogy ő szerezte-e be vagy állította-e elő, az elem értékének meghatározása céljából az eredeti beszerzési árat vagy előállítási költséget oly módon kell lefelé kiigazítani, hogy az tükrözze a használatot.

3. Miután az elem értékét meghatározták, azt az importált árukra vetítve arányosan meg kell osztani. Különböző lehetőségek vannak. Például az értéket lehet az első szállítmányra arányosan megosztani, ha az importőr a vámtól egyszerre kívánja megfizetni a teljes értékre. Másik példa: az importőr kérheti, hogy az értéket az első szállítás időpontjáig legyártott egységekre vetítve arányosan osszák meg. További példa: az importőr kérheti, hogy az értéket a várható teljes termelésre vetítve arányosan osszák meg, amennyiben erre a termelésre szerződés vagy konkrét kötelezettségvállalás van. Az arányos megosztás módszere az importőr által szolgáltatott dokumentációtól függ.

4. A fentiek szemléltetésére: egy importőr a termelő rendelkezésére bocsát egy, az importált termék gyártásánál használandó öntőformát és szerződést köt vele 10,000 egység megvételére. Az első 1,000 egységnyi szállítmány megérkezéséig a termelő már 4,000 egységet gyártott le. Az importőr kérheti a vámszerveket, hogy az öntőforma értékét arányosan osszák meg az 1,000 egységre, a 4,000 vagy a 10,000 egységre vetítve.

1. b) (iv) pont

1. A 8. Cikk 1. b) (iv) pontjában meghatározott elemek miatti hozzáadásokat objektív és számszerűsíthető adatokra kell alapozni. Az importőrnek és a vámszerveknek a hozzáadandó érték meghatározásával kapcsolatos terhei minimalizálása céljából, amilyen mértékig lehetséges, a vevő üzleti könyvelési rendszerében rendelkezésre álló adatokat kell felhasználni.

2. A vevő által szállított, általa vásárolt vagy lízingelt, elemek esetében a hozzáadandó érték az elem vásárlási vagy lízingelési költsége lesz. A közjavat képező, mindenki számára hozzáférhető elemek után az érték kizárólag ezen elemek példányainak megszerzési költségeivel növelhető.

3. A hozzáadandó értékek kiszámításának könnyűsége a konkrét vállalat szerkezetétől és vezetési gyakorlatától, valamint számviteli módszereitől függ.

4. Lehetséges például, hogy egy vállalat, amely különböző termékeket importál különböző országokból, az importáló országon kívüli tervezőközpontja könyvelését oly mó-

don vezeti, hogy pontosan ki tudja mutatni az egyes termékeknek tulajdonítható költségeket. Ilyen esetekben megfelelő módon, közvetlen kiigazítás tehető a 8. Cikk rendelkezései szerint.

5. Más esetben egy vállalat az importőr országon kívüli tervezőközpontja költségeit általános költségként is viselheti anélkül, hogy azt az egyes termékekre megosztaná. Ebben az esetben a 8. Cikk rendelkezései szerint, az importált termékekre vonatkozóan, megfelelő kiigazítás tehető úgy, hogy a tervezőközpont teljes költségét arányosan megosztják azon teljes termelésre, amely haszonélvezője a tervezőközpont tevékenységének és az így megosztott költséget adják, egység alapon, az importhoz.

6. A fenti körülmények változásai, természetesen, a költségmegosztás megfelelő módszerének meghatározásakor különböző tényezők figyelembevételét követelik meg.

7. Azokban az esetekben, amikor a kérdéses elem termelésében bizonyos időszakon át több ország vesz részt, a kiigazítást arra az értékre kell korlátozni, amit ténylegesen hozzáadtak a szóban forgó elemhez az importáló országon kívül.

1. c) pont

1. A 8. Cikk 1. c) pontjában hivatkozott jogdíjak és licencdíjak, többek között, magukban foglalhatják a szabadalmakért, védjegyekért és szerzői jogokért fizetendő összegeket. Azonban az importált árunak az importáló országban való sokszorosítási jogáért fizetendő díjakat, a vámérték meghatározása során, nem adják hozzá az importált áruért ténylegesen fizetett vagy fizetendő árhoz.

2. Az importált áruk elosztási vagy viszonteladási jogáért a vevő által fizetett összeget nem adják hozzá az importált áruért ténylegesen fizetett vagy fizetendő árhoz, ha az ilyen fizetések nem képezik feltételét az importált árukhoz az importáló országba való export célú eladásának.

3. pont

A 8. Cikk rendelkezései által megkövetelt hozzáadáshoz szükséges objektív és számszerűsíthető adatok hiányában az üzleti érték nem határozható meg az 1. Cikk rendelkezései szerint. Ennek szemléltetésére: jogdíjat fizetnek egy bizonyos termék literének az importáló országban való eladási ára alapján, a terméket kilogrammonként importálják és abból oldatot készítenek a beérkezés után. Amennyiben a jogdíj alapja részben az importált áru, részben pedig más, az importált árutól független tényezők (mint amikor az importált árut hazai anyagokkal keverik és az már külön, önmagában nem azonosítható, vagy amikor a jogdíj nem különíthető el a vevő és az eladó közötti, speciális pénzügyi rendezésektől) helytelen lenne megkísérelni a jogdíj hozzáadását. Ha azonban a jogdíj kizárólag az importált terméken alapul és könnyen számszerűsíthető, a ténylegesen fizetett vagy fizetendő árhoz hozzáadható.

Megjegyzés a 9. Cikkhez

A 9. Cikk céljaira az „import időpontja” magában foglalhatja a vámkezelés időpontját.

Megjegyzés a 11. Cikkhez

1. A 11. Cikk jogorvoslati lehetőséget biztosít az importőrnek az értékelendő áruira vonatkozó, a vámszervek által a vámérték tekintetében hozott határozatokkal szemben. A fellebbezés benyújtható először egy magasabb fokú vámszervezethez, de az importőrnek joga van végső lépésként a bírósághoz is fordulni.

2. A „bírságmentes” azt jelenti, hogy az importőrt nem bírságozhatják meg, vagy számára nem helyezhetnek bírságot kilátásba csupán azért, mert élt fellebbezési jogával. A szokásos bírósági eljárási költség és az ügyvédi díj nem tekinthető bírságnak.

3. Mindazonáltal a 11. Cikkben semmi sem gátolja a Tagot abban, hogy megkövetelje a kiszabott vám megfizetését a fellebbezés benyújtását megelőzően.

Megjegyzés a 15. Cikkhez

4. pont

A Cikk céljaira a „személy” kifejezés, ahol szükséges, a jogi személyt is magában foglalja.

4. e) pont

Jelen Megállapodás céljaira valamely személy akkor gyakorol ellenőrzést egy másik felett, ha az előbbi jogilag vagy gyakorlatilag olyan helyzetben van, hogy az utóbbit korlátozza vagy irányítja.

II. Melléklet

az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény

VII. Cikkének végrehajtásáról szóló Megállapodáshoz

Vámérték Technikai Bizottság

1. A jelen Megállapodás 18. Cikkének megfelelően létre kell hozni a Vámérték Technikai Bizottságot a Vámegyháttműködési Tanács fennhatósága alatt, abból a célból, hogy az technikai szinten biztosítsa a Megállapodás értelmezésének és alkalmazásának egységességét.

2. A Technikai Bizottság feladatköre a következőket foglalja magában:

a) felülvizsgálja azokat a technikai problémákat, amelyek a Tagok vámérték-meghatározási rendszereiben a napi alkalmazás során felmerülnek és a benyújtott tények alapján tanácsot ad a megfelelő megoldásokra;

b) felkérésre tanulmányozza az Egyezményrel összefüggő értékelésre vonatkozó törvényeket, eljárásokat és gyakorlatot, és jelentést készít az ilyen tanulmányok eredményeiről;

c) jelentéseket készít és küld szét a jelen Megállapodás működésének technikai vonatkozásairól és helyzetéről;

d) a Bizottság vagy bármely Tag felkérésére tájékoztatást nyújt és tanáccsal szolgál az importált áru vámértéke megállapításával kapcsolatos bármely kérdésben. Az ilyen tájékoztatás és tanácsadás történhet tanácsadói vélemény, megjegyzés vagy magyarázó jegyzetek formájában;

e) felkérésre technikai segítséget nyújt a Tagoknak a jelen Megállapodás nemzetközi elfogadtatásának előmozdításában;

f) vizsgálatot végez a jelen Megállapodás 19. Cikkében leírt vizsgáló bizottság által hozzá utalt ügyben; és

g) minden más olyan kötelezettségnek eleget tesz, amelyet a Bizottság ráruház.

Általános rendelkezés

3. A Technikai Bizottság törekedjék arra, hogy a speciális témákkal — különösen azokkal, amelyeket a Tagok, a Bizottság vagy valamely vizsgálóbizottság hozzá utal — kapcsolatos munkáját rövid időn belül befejezze. A 19. Cikk 4. pontja rendelkezései szerint valamely vizsgálóbizottság meghatározza azt a határidőt, amin belül a Technikai Bizottság jelentését be kell nyújtani és a Technikai Bizottság köteles azt ezen a határidőn belül elkészíteni.

4. A Vámegyháttműködési Tanács Titkársága, amikor szükséges, segítséget nyújt a Technikai Bizottság tevékenységéhez.

Képviselő

5. Minden Tag jogosult képviseltetni magát a Technikai Bizottságban. Minden Tag a Technikai Bizottságba egy képviselőt és egy vagy több helyettes jelölhet ki. A Technikai Bizottságban így képviselt Tagra a jelen Melléklet mint a Technikai Bizottság tagjára hivatkozik. A Technikai Bizottság tagjainak képviselőit tanácsadók segíthetik. Megfigyelői státuszban a WTO Titkárság is részt vehet az üléseken.

6. A Vámegyháttműködési Tanács azon tagjai, amelyek nem Tagjai a WTO-nak, egy küldöttel és egy vagy több

helyettessel vehetnek részt a Technikai Bizottság ülésein. Ezek a küldöttek megfigyelői minőségben vesznek részt az üléseken.

7. A Technikai Bizottság elnökének jóváhagyásával a Váme gyüttműködési Tanács Főtitkára (a továbbiakban: Főtitkár) meghívhatja olyan kormányok képviselőit is, amelyek sem a WTO Egyezménynek, sem a Váme gyüttműködési Tanácsnak nem tagjai, valamint meghívhatja nemzetközi kormányközi és kereskedelmi szervezetek képviselőit a Technikai Bizottság ülésein megfigyelőként való részvételre.

8. A küldötteknek, a helyetteseknek és a tanácsadóknak a Technikai Bizottság üléseire történő kijelölését a Főtitkárnak kell bejelenteni.

A Technikai Bizottság ülései

9. A Technikai Bizottság szükség szerint, de legalább évenként kétszer tartja üléseit. Minden ülés időpontját a Technikai Bizottság előző ülésén rögzítik. Az ülés időpontja változhat akár a Technikai Bizottság bármely tagjának javaslatára — a Technikai Bizottság tagjainak egyszerű többsége hozzájárulásával —, akár az elnök kezdeményezésére, sürgős kivizsgálást igénylő esetekben. Az ezen pont első mondatában foglalt rendelkezés mellett a Technikai Bizottságnak szükség szerint üléseznie kell, hogy megvizsgálja azon ügyeket, melyeket valamely, a jelen Megállapodás 19. Cikke szerint felállított vizsgálóbizottság a Technikai Bizottság elé utal.

10. A Technikai Bizottság üléseit, ha más döntés nem születik, a Váme gyüttműködési Tanács székhelyén tartják.

11. A Főtitkár a Technikai Bizottság minden tagját, valamint a 6. és 7. pontokban felsoroltakat, legalább 30 nappal korábban — a sürgős eseteket kivéve — tájékoztatja a Technikai Bizottság ülése megnyitásának időpontjáról.

Napirend

12. A Főtitkár minden ülésre napirendtervezetet készít, és azt eljuttatja a Technikai Bizottság minden tagjához, valamint a 6. és 7. pontban felsoroltakhoz a sürgős eseteket kivéve legalább 30 nappal az ülés megkezdése előtt. Ez a napirend minden olyan témát felölel, amelynek felvételét a Technikai Bizottság előző ülésén jóváhagyta, továbbá, amelyet az Elnök maga kezdeményez, és amelynek felvételét a Főtitkár, a Bizottság vagy a Technikai Bizottság bármely tagja kéri.

13. A Technikai Bizottság napirendjét az ülés megnyitásakor fogadja el. Az ülés alatt a Technikai Bizottság bármikor megváltoztathatja a napirendet.

Tisztségviselők és ügyvitel

14. A Technikai Bizottság a küldöttek közül egy Elnököt és egy vagy több Alelnököt választ. Az Elnök és az Alelnökök egyéves időtartamra viselik tisztségüket. A leköszönő Elnök és Alelnökök újraválaszthatók. Azon Elnök vagy Alelnök, aki már nem képvisel Tagot a Technikai Bizottságban, automatikusan elveszti mandátumát.

15. Ha az Elnök az ülésen vagy annak egy részén nincs jelen, akkor az Alelnök elnököl. Ilyen esetben az utóbbinak jogai és kötelességei azonosak az Elnökével.

16. Az ülés Elnöke nem mint a Technikai Bizottság egy tagjának képviselője, hanem mint Elnök vesz részt a Technikai Bizottság eljárásaiban.

17. Ezen szabályok által ráruházott jogok gyakorlásán kívül az elnök megnyitja és bezárja az üléseket, vezeti a vitát, megadja a felszólalási jogot és a jelen szabályok értelmében ellenőrzi az eljárást. Az Elnök jogosult a felszólalót rendre utasítani, ha annak megjegyzései nem relevánsak.

18. A küldöttek bármely kérdés tárgyalása során eljárási kérdést vehetnek fel. Ebben az esetben az Elnök késedelem nélkül állást foglal. Ha ezt az állásfoglalást kifogásolják, az Elnök azt az ülés elé terjeszti határozathozatalra és az érvényben marad, ha meg nem változtatják.

19. A Főtitkár vagy a Titkárság általa kijelölt tisztségviselői ellátják a Technikai Bizottság üléseinek titkársági teendőit.

Határozatképesség és szavazás

20. A határozatképességhez a Technikai Bizottság képviselőinek egyszerű többsége szükséges.

21. A Technikai Bizottság minden tagjának egy szavazata van. A Technikai Bizottság a jelen lévő tagok legalább kétharmados szavazati többségével hoz határozatot. Egy bizonyos ügyben a szavazás kimenetelésre tekintet nélkül a Technikai Bizottság szabadon előterjesztheti arra vonatkozó jelentését a Bizottság és a Váme gyüttműködési Tanács elé, megjelölve az üggyel kapcsolatos eltérő véleményeket is. E pont rendelkezéseinek sérelme nélkül valamely bizottság által elé utalt ügyekben a Technikai Bizottság konszenzussal határoz. Ha a valamely vizsgálóbizottság által elé utalt ügyben a Technikai Bizottság nem jut egyezsége, a Technikai Bizottság jelentést készít az ügy részleteiről, megjelölve a tagok álláspontját.

Hivatalos nyelvek és jegyzőkönyvek

22. A Technikai Bizottság hivatalos nyelve az angol, francia és a spanyol nyelv. E három nyelv bármelyikén

elmondott beszédek vagy nyilatkozatok késedelem nélkül lefordítják a többi hivatalos nyelvre, kivéve, ha az összes küldött eltekint a fordítástól. Más nyelveken előadott beszédek vagy nyilatkozatok ugyanilyen feltételek mellett angolra, franciára és spanyolra lefordítják; de ebben az esetben az érintett delegációnak kell elkészítenie az angol, francia vagy spanyol nyelvű fordítást. Kizárólag angol, francia és spanyol nyelv használható a Technikai Bizottság hivatalos anyagaiban. Emlékeztetők és a Technikai Bizottság levelezése kizárólag a hivatalos nyelvek egyikén történhet.

23. A Technikai Bizottság minden üléséről jelentést és — ha az Elnök szükségesnek tartja — jegyzőkönyvet vagy összefoglaló beszámolót készít. Az Elnök vagy megbízottja a Technikai Bizottság munkájáról jelentést tesz a Bizottság és a Vámegyüttműködési Tanács minden ülésén.

III. Melléklet

az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény

VII. Cikkének végrehajtásáról szóló Megállapodáshoz

1. A Megállapodás rendelkezései végrehajtásának, a 20. Cikk 1. pontja szerinti, a fejlődő ország Tagok általi, 5 évvel való elhalasztása a gyakorlatban egyes fejlődő ország Tagok számára kevésnek bizonyulhat. Ilyen esetekben valamely fejlődő ország Tag a 20. Cikk 1. pontjában hivatkozott időtartam lejárta előtt kérheti ezen időtartam meghosszabbítását; egyetértés van arról, hogy, azokban az esetekben, amikor a kérdéses fejlődő ország Tag megalapozott indokkal szolgál, a Tagok jóindulatú megfontolás tárgyává teszik az ilyen kérést.

2. Azok a fejlődő országok, amelyek jelenleg hivatalosan megállapított legkisebb értékek alapján értékelik az árukat, fenntartással élhetnek, hogy lehetőségük legyen ezen értékek korlátozott és átmeneti alapon való megtartására, olyan feltételek mellett, amelyekhez a Tagok hozzájárulnak.

3. Azon fejlődő országok, amelyek számára az alkalmazási sorrendnek az importőr kívánságára történő, a Megállapodás 4. Cikke rendelkezései alapján való megfordítása komoly nehézséget jelenthet, a 4. Cikkre vonatkozóan fenntartással élhetnek, a következő megfogalmazás szerint:

„A ... Kormánya fenntartja a jogot annak elrendelésére, hogy a Megállapodás 4. Cikkének vonatkozó rendelkezése

kizárólag akkor kerül alkalmazásra, ha a vámhatóságok belegegyeznek az 5. és 6. Cikk sorrendjének megfordításába.”

Amennyiben fejlődő országok ilyen fenntartással élnek, a Tagok ehhez, a Megállapodás 21. Cikke alatt, belegegyezésüket adják.

4. Fejlődő országok fenntartással élhetnek a Megállapodás 5. Cikkének 2. pontjára vonatkozóan, a következő megfogalmazás szerint:

„A ... Kormánya fenntartja a jogot annak elrendelésére, hogy a Megállapodás 5. Cikkének 2. pontja a vonatkozó megjegyzés rendelkezéseivel összhangban kerüljön alkalmazásra, függetlenül attól, hogy az importőr ezt így kívánja, vagy sem.”

Amennyiben fejlődő országok ilyen fenntartással élnek, a Tagok ehhez, a Megállapodás 21. Cikke alatt, belegegyezésüket adják.

5. Bizonyos fejlődő országok esetében problémák merülhetnek fel a Megállapodás 1. Cikkének végrehajtása során, az országukba történő, kizárólagos képviselők, kizárólagos forgalmazók és kizárólagos engedélyezett által lebonyolított importra vonatkozóan. Ha ilyen problémák merülnek fel a Megállapodást alkalmazó fejlődő ország Tagokban, e Tagok kérésére, e kérdésről tanulmányt készítenek abból a célból, hogy megfelelő megoldásokat találjanak.

6. A 17. Cikk elismeri, hogy a Megállapodás alkalmazása során szükséges lehet, hogy a vámszervek vizsgálatot folytassanak a vámérték meghatározása céljából számukra benyújtott bármely nyilatkozat, okmány vagy bevallás helytállóságával vagy pontosságával kapcsolatosan. A Cikk így elismeri, hogy vizsgálat folytatható például annak igazolása céljából, hogy a vámérték-meghatározással kapcsolatban bevallott vagy a vámszerveknek benyújtott értékelemek teljesek és helyesek-e. A Tagok, nemzeti törvényeik és eljárásaik keretei között, jogosultak elvárni az importőrök teljes közreműködését az ilyen vizsgálatok során.

7. A ténylegesen fizetett vagy fizetendő ár magában foglal minden olyan fizetést, amely, az importált áruk eladásának feltételeként, a vevő által az eladó részére vagy a vevő által harmadik Fél részére az eladó kötelezettségének kiegyenlítésére, ténylegesen teljesítésre került vagy kerül.

MEGÁLLAPODÁSAZ ELŐZETES ÁRUVIZSGÁLATRÓL

A Tagok

figyelembe véve, hogy 1986. szeptember 20-án a Miniszterterek megállapodtak arról, hogy a Multilaterális Kereskedelmi Tárgyalások Uruguay-i Fordulójának célja „a világkereskedelem további liberalizálása és kiterjesztése”, „a GATT szerepének erősítése” és „a GATT rendszer, a nemzetközi gazdasági környezet fejlődésének megfelelő, válaszkészségének növelése”,

figyelembe véve, hogy számos fejlődő ország Tag az előzetes áruvizsgálatához folyamodik,

elismerve, hogy a fejlődő országoknak szükséges ezt tenniük, mindaddig és olyan mértékben, amíg ez az importárúk minőségének, mennyiségének és árának igazolásához szükséges,

ügylve arra, hogy az ilyen programokat, felesleges késedelem vagy egyenlőtlen elbánás okozása nélkül kell végrehajtani,

megjegyezve, hogy az áruvizsgálat, annak természetéből adódóan, az exportőr Tagok területén történik,

elismerve annak szükségességét, hogy az alkalmazó és az exportőr Tagok jogait és kötelezettségeit megállapító, egyezményes nemzetközi kereteket hozzanak létre,

elismerve, hogy a GATT 1994 elvei és kötelezettségei az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek azon tevékenységeire vonatkoznak, amelyekkel WTO Tagok kormányai bízták meg őket,

elismerve azt, hogy kívánatos az átláthatóság biztosítása az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek működése, valamint az előzetes áruvizsgálatra vonatkozó törvények és szabályozások vonatkozásában,

azon óhajtól vezérelve, hogy biztosítsák gyors, hatékony és méltányos megoldások születését az exportőrök és az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek között, jelen Megállapodás alapján felmerülő vitás ügyekben ezennel az alábbiakban állapodnak meg:

1. Cikk

Alkalmazási kör — meghatározások

1. A jelen Megállapodás valamennyi, a Tagok területén folytatott előzetes áruvizsgálati tevékenységre vonatkozik, függetlenül attól, hogy valamely Tag kormánya vagy kormánysszerve számára szerződés alapján vagy annak utasítására végzett tevékenységről van szó.

2. Az „alkalmazó Tag” kifejezés olyan Tagot jelöl, amelynek kormánya vagy valamely kormánysszerve szerződést köt az előzetes áruvizsgálat elvégzésére vagy arra utasítást ad.

3. Az előzetes áruvizsgálati tevékenység mindazon tevékenységek összessége, amelyek a minőség, a mennyiség, az ár, beleértve a devizaárfolyamot és a pénzügyi feltételeket,

és/vagy az alkalmazó Tag területére exportálandó áruk vámbesorolása igazolására vonatkoznak.

4. Az „előzetes áruvizsgáló szervezet” kifejezés olyan szervezetet jelöl, amely valamely Taggal való szerződés alapján, vagy annak utasítására előzetes áruvizsgálati tevékenységet folytat.¹

2. Cikk

Az alkalmazó Tagok kötelezettségei

Diszkriminációmentesség

1. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy az előzetes áruvizsgálati tevékenységet diszkriminációmentesen folytatják, és hogy az ezen tevékenység folytatása során alkalmazott eljárások és kritériumok objektívek, és azokat valamennyi ilyen tevékenység által érintett exportőr esetében egyenlő alapon alkalmazzák. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy az általuk szerződötett vagy utasított előzetes áruvizsgálatot végző szervezet valamennyi ellenőre egyformán végzi a vizsgálatot.

Kormányzati követelmények

2. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy a törvényeikre, szabályozásaikra és követelményeikre vonatkozó előzetes áruvizsgálati tevékenység során a GATT 1994 III. Cikk 4. pontjának rendelkezéseit a releváns mértékig betartják.

Az áruvizsgálat helyszíne

3. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy valamennyi előzetes áruvizsgálati tevékenységet, beleértve a Kifogásmentes Áruvizsgálati Jegyzőkönyv kiadását vagy az ennek megtagadásáról szóló értesítést, azon a vámterületen végzik, ahonnan az árut exportálják, vagy ha az áru komplex jellegéből adódóan az áruvizsgálat nem hajtható végre ezen a vámterületen, illetve ha mindkét Fél egyetért, akkor azon a vámterületen, ahol az árut előállították.

Szabványok

4. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy a mennyiségi és minőségi áruvizsgálatot az eladó és a vevő adásvételi szerződésében meghatározott szabványok szerint végzik el, és hogy ilyen szabványok hiányában, a vonatkozó nemzetközi szabványokat alkalmazzák.²

¹ Egyetértés van arról, hogy ez a rendelkezés nem kötelezi a Tagokat arra, hogy területükön más Tagok kormányzati szervezeteinek megengedjék az előzetes áruvizsgálati tevékenység folytatását.

² Nemzetközi szabvány az a szabvány, amelyet olyan kormányzati vagy nem kormányzati testület fogadott el, amelyek tagsága valamennyi Tag előtt nyitott, és amelyek egyik elismert tevékenységi területe a szabványosítás.

Átláthatóság

5. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy az előzetes áruvizsgálati tevékenységeket átlátható módon végzik.

6. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy, az exportőrök előzetes kérésére, az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek az áruvizsgálati követelmények betartásához szükséges valamennyi információt tartalmazó listát adnak át az exportőröknek. Az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek, az exportőrök kérésére, megadják az aktuális információkat. Ezen információk hivatkozást tartalmaznak az alkalmazó Tagok előzetes áruvizsgálati tevékenységre vonatkozó törvényeire és szabályozásaira, továbbá tartalmazza az áruvizsgálati, valamint az ár és devizaárfolyam igazolási célokra alkalmazott eljárásokat és kritériumokat, az exportőrök áruvizsgálatot végző szervezetekkel szembeni jogait, továbbá a 21. pont szerint felállított fellebbezési eljárásokat. További eljárási követelményeket vagy a létező eljárások változásait nem alkalmazzák egy szállítmánnyal kapcsolatban, hacsak a vizsgálat napjának kitűzésekor az érintett exportőrt ezen változásokról nem tájékoztatják. Az olyan típusú vészhelyzetekben azonban, amiket a GATT 1994 XX. és XXI. Cikke tárgyal, az exportőr előzetes értesítése előtt, ilyen további követelmények vagy változások alkalmazhatók egy szállítmányra. Ez a segítség azonban nem mentesíti az exportőroket az alkalmazó Tagok importszabályozásainak betartására vonatkozó kötelezettségeik alól.

7. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy a 6. pontban hivatkozott információ megfelelő módon álljon az exportőrök rendelkezésére, továbbá, hogy az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek által fenntartott irodák információs központként szolgáljanak, ahol ez az információ hozzáférhető.

8. Az alkalmazó Tagok haladéktalanul, olyan módon teszik közzé valamennyi alkalmazandó, az előzetes áruvizsgálati tevékenységre vonatkozó törvényt és rendelkezést, hogy más kormányok és kereskedők megismerhessék azokat.

A bizalmas üzleti információk védelme

9. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek az előzetes áruvizsgálat során kapott valamennyi információt üzleti titokként kezelik, amennyiben az ilyen információt még nem tették közzé, általában harmadik személyek nem férhetnek hozzá vagy más módon nem vált közkeletűvé. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek e célból eljárásokat tartanak fenn.

10. Az alkalmazó Tagok, kérésre, információt szolgáltatnak a Tagoknak azon intézkedéseikről, amelyek révén a 9. pontnak érvényt szereznek. A jelen pont rendelkezései azonban nem követelik meg, hogy bármely Tag olyan bizalmas információt tárjon fel, amelynek a felfedése veszélyeztetné az előzetes áruvizsgálati programok hatékonysá-

gát vagy sértené konkrét állami vagy magánvállalkozások jogos üzleti érdekeit.

11. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek nem fednek fel bizalmas üzleti információkat harmadik személyeknek, kivéve, hogy az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek megoszthatják az információt, a velük szerződő vagy őket utasító kormányzati szervezetekkel. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy a velük szerződött vagy általuk utasított előzetes áruvizsgálatot végző szervezetektől kapott bizalmas üzleti információt megfelelően védik. Az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek kizárólag olyan mértékben osztják meg a bizalmas üzleti információt a velük szerződő vagy őket utasító kormányokkal, amennyire az ilyen információ szokás szerint szükséges akkreditívhez vagy más fizetési formákhoz, illetve vám-, importengedélyezési vagy devizagazdálkodási célokra.

12. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek nem kérnek információt az exportőröktől az alábbiakról:

a) gyártási adatok, amelyek szabadalmazott, licenccel átengedett vagy fel nem fedett eljárásokra vonatkoznak, vagy olyanokra, amelyek szabadalmaztatása folyamatban van;

b) közzé nem tett műszaki adatok, kivéve azokat, amelyek szükségesek a műszaki szabályozásoknak vagy szabványoknak való megfelelés igazolásához;

c) belső árképzés, beleértve a termelési költségeket is;

d) haszonkulcsok;

e) az exportőrök és szállítók közötti szerződések feltételei, hacsak az áruvizsgálatot végző szervezet számára a kérdéses vizsgálat lefolytatása másképpen nem lehetséges. Ilyen esetekben a szervezet kizárólag az ehhez a célhoz szükséges információt kéri.

13. A 12. pontban hivatkozott információt, amelyet az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek egyébként nem kérnek, az exportőr önkéntes alapon kiadhatja, egy konkrét eset szemléltetésére.

Összeférhetlenség

14. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek, figyelembe véve a 9—13. pontokban foglalt, a bizalmas üzleti információk védelméről szóló rendelkezéseket is, eljárásokat tartanak fenn az összeférhetlenség elkerülésére:

a) előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek és bármely más szervezet között, amely a kérdéses előzetes áruvizsgálatot végző szervezetektől nem független, ideértve mindazokat, amelyekben az utóbbiaknak pénzügyi vagy üzleti érdekeltsége van, illetve azokat a szervezeteket, amelyeknek a kérdéses előzetes áruvizsgálatot végző szervezetekben pénzügyi érdekeltsége van, és amelyeknek szállítmányait az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetnek vizsgálnia kell;

b) előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek és bármely más szervezetek között, ideértve az előzetes áruvizsgálat alá eső egyéb szervezeteket, az áruvizsgálatokra szerződő vagy arra utasítást adó kormányzati szervezetek kivételével;

c) az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek azon osztályaival, amelyek az áruvizsgálati eljárás elvégzéséhez szükségéstől eltérő tevékenységet végeznek.

Késedelmek

15. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek a szállítmányok vizsgálata során elkerüljék az ok nélküli késedelmeket. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy amennyiben egy előzetes áruvizsgálatot végző szervezet és egy exportőr megállapodik az áruvizsgálat napját illetően, az előzetes áruvizsgálatot végző szervezet a vizsgálatot a kijelölt napon hajtja végre, kivéve, ha azt az exportőr és az előzetes áruvizsgálatot végző szervezet közös megegyezés alapján megváltoztatja, illetve ha abban az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetet az exportőr vagy vis maior akadályozza meg.³

16. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy a végső dokumentumok kézhez vételét és az áruvizsgálat befejezését követően az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek öt munkanapon belül vagy kiadják a Kifogásmentes Áruvizsgálati Jegyzőkönyvet vagy részletes írásbeli magyarázatot adnak, meghatározva a kiadás megtagadásának okait. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy az utóbbi esetben az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek lehetőséget adnak az exportőröknek véleményük írásban való ismertetésére, és amennyiben az exportőrök azt kéri, új áruvizsgálatot készítenek elő a legkorábbi, kölcsönösen megfelelő időpontra.

17. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy amikor az exportőrök azt kéri, az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek az áru fizikai vizsgálata előtt elvégzik az ár és, ahol alkalmazásra kerül, a devizaárfolyam előzetes igazolását, az exportőr és importőr közötti szerződés, a pro forma számla és, ahol alkalmazásra kerül, az importengedély iránti kérelem alapján. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy az előzetes áruvizsgálatot végző szervezet által, egy ilyen előzetes igazolás alapján elfogadott ár vagy devizaárfolyam nem kerül visszavonásra, feltéve, hogy az áruk megfelelnek az importokmányoknak és/vagy az importengedélynek. Biztosítják, hogy az előzetes igazolás megtörténte után, az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek azonnal, írásban tájékoztatják az exportőröket az ár és a devizaárfolyam elfogadásáról vagy az ár és/vagy a devizaárfolyam nem elfogadásának részletes okairól.

³ Egyetértés van arról, hogy jelen Megállapodás céljaira a „vis maior” jelentése „ellenálhatatlan kényszer vagy erőszak, előre nem látható események, amelyek felmentenek a szerződés teljesítése alól”.

18. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy, a fizetési késedelmek elkerülése érdekében, az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek az exportőröknek vagy azok kijelölt képviselőinek, amilyen gyorsan lehetséges, megküldik a Kifogásmentes Áruvizsgálati Jegyzőkönyvet.

19. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy ha a Kifogásmentes Áruvizsgálati Jegyzőkönyvben elírás fordul elő, az előzetes áruvizsgálatot végző szervezet kijavítja a hibát, és a kijavított információt, amilyen gyorsan csak lehetséges, továbbítja a megfelelő feleknek.

Az ár igazolása

20. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy a túl- vagy alulszámolás és csalás elkerülése érdekében, az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek árigazolást⁴ végeznek az alábbi irányelvek szerint:

a) az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek csak akkor utasítják el a szerződéses árat, amiben az exportőr és importőr megegyezett, ha be tudják bizonyítani, hogy a nem megfelelő árra vonatkozó ténymegállapításuk olyan igazolási eljárás alapján alapszik, amely összhangban van a b)–e) alpontokban lefektetett kritériumokkal;

b) az előzetes áruvizsgálatot végző szervezet az exportár igazolására folytatott ár-összehasonlítást azonos vagy hasonló, ugyanazon exportőr országból, azonos vagy közel azonos időben, versenyhelyzetben és összehasonlítható értékesítési feltételek között, a szokásos kereskedelmi gyakorlattal összhangban és az alkalmazott szokásos árendmények levonásával, exportra kínált áruk ára(i)ra alapozza:

(i) csak valós összehasonlítási alapot adó árakat használnak, figyelembe véve az importáló országra, illetve az ár-összehasonlításra használt országra vagy országokra vonatkozó releváns gazdasági tényezőket,

(ii) az előzetes áruvizsgálatot végző szervezet nem támaszkodik a más importáló országokba exportra kínált termékek árára abból a célból, hogy a szállítmányra, önkényesen, a legalacsonyabb árat állapítsa meg,

(iii) az előzetes áruvizsgálatot végző szervezet figyelembe veszi a c) alpontban felsorolt konkrét elemeket,

(iv) a fent leírt folyamat bármely szakaszában az előzetes áruvizsgálatot végző szervezet alkalmas a biztosít az exportőrnek az ár megmagyarázására;

c) az árigazolás elvégzése során az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek megfelelően figyelembe veszik az adásvételi szerződés feltételeit és az ügyletrel vonatkozó, általánosan alkalmazandó korrekciós tényezőket; ezek a tényezők magukban foglalják, de nem korlátozódnak az értékesítés kereskedelmi szintjére és mennyiségére, a szállítási határidőkre és feltételekre, az áreszkálációs záradék-

⁴ Az alkalmazó Tagok kötelezettségei az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek szolgáltatásaira vonatkozólag a vámértékeléssel kapcsolatban azok a kötelezettségek lesznek, amelyeket a GATT 1994-ben és más, a WTO Egyezmény 1A Mellékletében található Multilaterális Kereskedelmi Egyezményekben elfogadtak.

kokra, a minőségi specifikációkra, különleges formatervezési jellemzőkre, különleges szállítási vagy csomagolási specifikációkra, a megrendelés nagyságára, az eladás azonnali jellegére, szezonális hatásokra, licenc- vagy más szellemi tulajdonhoz kapcsolódó díjakra, a szerződés részét képező szolgáltatásokra, ha ezeket szokásosan nem külön számlázzák; a tényezők magukban foglalnak bizonyos, az exportőrök áráira vonatkozó elemeket is, mint például az exportőr és az importőr közötti szerződéses kapcsolatot;

d) a fuvardíjak igazolása kizárólag a szállítási mód exportőr országban való megállapodás szerinti árára, amint azt az adásvételi szerződés tartalmazza, vonatkozik;

e) az alábbiak árigazolási célokra nem kerülnek felhasználásra:

(i) az importőr országban gyártott áruk eladási árai az importőr országban,

(ii) az exportáló országtól eltérő országból exportra szánt áruk ára,

(iii) a termelés költsége,

(iv) önkényes vagy fiktív árak, illetve értékek.

Fellebbezési eljárások

21. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek eljárásokat hoznak létre az exportőrök panaszainak fogadására, megvizsgálására és a vonatkozó döntések meghozatalára, valamint, hogy az ilyen eljárásokra vonatkozó információt, a 6. és 7. pontok rendelkezéseivel összhangban, az exportőrök számára hozzáférhetővé teszik. Az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy az eljárásokat a következő irányelvek szerint alakítják ki és tartják fenn:

a) az előzetes áruvizsgálatot végző szervezetek kijelölnek egy vagy több tisztviselőt, akik a rendes munkaidő alatt, minden városban vagy kikötőben, ahol e szervezetek előzetes áruvizsgálati adminisztrációs irodát tartanak fenn, rendelkezésre állnak abból a célból, hogy fogadják, megvizsgálják az exportőrök fellebbezéseit és panaszait és azokról döntéseket hozzanak;

b) az exportőrök a kijelölt tisztviselővel írásban közlik a kérdéses konkrét ügyletre vonatkozó tényeket, a panasz természetét és a javasolt megoldást;

c) a kijelölt tisztviselők az exportőrök panaszait jóindulatúan bírálják el, és a b) alpontban hivatkozott dokumentumok kézhezvétele után, amint lehetséges, döntést hoznak.

Részleges hatálytalanítás

22. A 2. Cikk rendelkezései részleges hatálytalanításával az alkalmazó Tagok biztosítják, hogy, a részszállítmányok kivételével, azon szállítmányokat, amelyek értéke kevesebb, mint az alkalmazó Tag által ilyen szállítmányokra meghatározott minimum érték, kizárólag rendkívüli körülmények esetén vizsgálják meg. Ez a minimum érték az exportőröknek a 6. pont szerint továbbított információ részét képezi.

3. Cikk

Az exportőr Tagok kötelezettségei

Diszkriminációmentesség

1. Az exportőr Tagok biztosítják az előzetes áruvizsgálati tevékenységre vonatkozó törvényeik és szabályozásaik diszkriminációmentes alkalmazását.

Átláthatóság

2. Az exportőr Tagok haladéktalanul, olyan módon teszik közzé az előzetes áruvizsgálati tevékenységre vonatkozó valamennyi alkalmazandó törvényt és szabályozást, hogy lehetővé tegyék más kormányoknak és kereskedőknek azok megismerését.

Technikai segítségnyújtás

3. Az exportőr Tagok, kérésre, kölcsönösen egyeztetett feltételekkel,⁵ a Megállapodás céljainak elérését célzó technikai segítséget ajánlanak fel az alkalmazó Tagoknak.

4. Cikk

Független felülvizsgálati eljárások

A Tagok ösztönzik az előzetes áruvizsgálatot végző szervezeteket és exportőröket vitáik együttes megoldására. Azonban a panasznak a 2. Cikk 21. pontjával összhangban való betérjesztését követő második munkanapon bármely Fél a vitát független felülvizsgálat elé utalhatja. A Tagok, lehetőségeik határain belül, ésszerű intézkedéseket hoznak, hogy biztosítsák az alábbi eljárások e célból való kialakítását és fenntartását:

a) ezen eljárásokat független szervezet működteti, amelyet egy, az előzetes áruvizsgálatot végző szervezeteket képviselő, valamint egy, az exportőröket képviselő szervezet közösen hoz létre jelen Megállapodás céljaira;

b) az a) alpontban hivatkozott független szervezet szakértői listát állít össze az alábbiak szerint:

(i) az előzetes áruvizsgálatot végző szervezeteket képviselő szervezet által jelölt tagok csoportja,

(ii) az exportőröket képviselő szervezet által jelölt tagok csoportja,

(iii) az a) alpontban hivatkozotti független szervezet által jelölt független kereskedelmi szakértők csoportja.

A listán szereplő szakértők földrajzi megoszlása olyan kell, hogy legyen, hogy lehetővé váljon az ezen eljárások során felmerülő bármilyen vita gyors rendezése. Ezt a listát a WTO Egyezmény életbelépését követő két hónapon belül összeállítják és évenként felfrissítik. A lista nyilvános, azt a Titkárságra bejelentik és minden Tagnak megküldik;

⁵ Egyetértés van arról, hogy ilyen technikai segítség nyújtható bilaterális, többoldalú, illetve multilaterális alapon.

c) amennyiben egy exportőr vagy egy előzetes áruvizsgálatot végző szervezet vitát kíván kezdeményezni, érintkezésbe kell lépnie az a) alpontban hivatkozott független szervezettel és kérnie kell egy vizsgálócsoporthoz felállítását. A független szervezet felelős a vizsgálócsoporthoz létrehozásáért. A vizsgálócsoporthoz három tagból áll. A vizsgálócsoporthoz tagjait úgy választják ki, hogy elkerüljék a felesleges költségeket és késedelmeket. Az első tagot a fenti lista (i) csoportjából az érintett előzetes áruvizsgálatot végző szervezet választja ki, azzal a feltétellel, hogy a tag nem áll üzleti kapcsolatban az adott szervezettel. A második tagot a fenti lista (ii) csoportjából az érintett exportőr választja, azzal a feltétellel, hogy ez a tag nem áll üzleti viszonyban az exportőrrel. A harmadik tagot az a) alpontban hivatkozott független szervezet választja a fenti lista (iii) csoportjából. Semmilyen kifogás nem emelhető a fenti lista (iii) csoportjából választott független kereskedelmi szakértők ellen;

d) a fenti lista (iii) csoportjából választott független kereskedelmi szakértő tevékenykedik a vizsgálócsoporthoz elnökeként. A független kereskedelmi szakértő meghozza a szükséges döntéseket annak biztosítására, hogy a vizsgálócsoporthoz gyorsan rendezze a vitát, például, hogy az esetre vonatkozó tények megkívánják-e a vizsgálócsoporthoz tagjainak találkozását, és amennyiben igen, ezt a találkozót hol tartásuk meg, figyelembe véve a kérdéses áruvizsgálat helyszínét;

e) ha a vitában részt vevő felek úgy egyeznek meg, az a) alpontban hivatkozott független szervezet kiválaszthat egy független kereskedelmi szakértőt a fenti lista (iii) csoportjából, hogy felülvizsgálja a kérdéses vitát. Ez a szakértő meghozza a szükséges döntéseket a vita gyors rendezésének biztosítására, például figyelembe véve a kérdéses áruvizsgálat helyszínét;

f) a felülvizsgálat tárgya annak megállapítása, hogy a vitatott áruvizsgálat során a vitában részt vevő felek betartották-e jelen Megállapodás rendelkezéseit. Az eljárást gyorsan folytatják le, és lehetőséget adnak mindkét Fél számára, hogy véleményüket személyesen vagy írásban közöljék;

g) a háromtagú vizsgálócsoporthoz döntéseit szavazattöbbséggel hozza. A vitáról szóló döntést a független felülvizsgálatra vonatkozó kérés benyújtásától számított nyolc munkanapon belül hozzák meg, és arról értesítik a vitában részt vevő feleket. Ez az időkorlát a vitában részt vevő felek hozzájárulásával meghosszabbítható. A vizsgálócsoporthoz vagy a független kereskedelmi szakértő a költségeket az ügy megalapozottsága alapján osztja fel;

h) a vizsgálócsoporthoz döntése a vitában részt vevő, előzetes áruvizsgálatot végző szervezetre és az exportőrre nézve kötelező érvényű.

5. Cikk

Bejelentés

A Tagok benyújtják a Titkársághoz azon törvényeik és szabályozásaik példányait, amelyek által a jelen Megállapodást

hatályba léptetik, valamint az előzetes áruvizsgálatra vonatkozó bármely egyéb törvényük és szabályozásuk példányait akkor, amikor az érintett Tag tekintetében a WTO Egyezmény hatályba lép. Az előzetes áruvizsgálatra vonatkozó törvények és szabályozások változásainak betartását nem kényszerítik ki az ilyen változások hivatalos közzététele előtt. A változásokat, közzétételüket követően, azonnal bejelentik a Titkárságnak. A Titkárság tájékoztatja a Tagokat ezen információk rendelkezésre állásáról.

6. Cikk

Felülvizsgálat

A WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított második év végén és azután háromévenként a Miniszteri Értekezlet felülvizsgálja jelen Megállapodás rendelkezéseit, végrehajtását és működését, figyelembe véve annak céljait és működésének tapasztalatait. Az ilyen felülvizsgálat eredményeként a Miniszteri Értekezlet módosíthatja a Megállapodás rendelkezéseit.

7. Cikk

Konzultáció

A Tagok, felkérésre, a jelen Megállapodás működését érintő bármilyen ügyre vonatkozóan konzultációt folytatnak más Tagokkal. Az ilyen esetekben a GATT 1994 XXII. Cikkének rendelkezései, amint azokat a Vitarendezési Egyetértés kifejti és alkalmazza, alkalmazandók jelen Megállapodásra.

8. Cikk

Vitarendezés

A Tagok között felmerülő, a jelen Megállapodás működésére vonatkozó bármely vitás kérdés esetében a GATT 1994 XXIII. Cikkének rendelkezései, amint azokat a Vitarendezési Egyetértés kifejti és alkalmazza, irányadó.

9. Cikk

Záró rendelkezések

1. A Tagok hozzák a jelen Megállapodás végrehajtásához szükséges intézkedéseket.

2. A Tagok biztosítják, hogy törvényeik és szabályozásaik ne legyenek ellentétesek a jelen Megállapodás rendelkezéseivel.

MEGÁLLAPODÁS SZÁRMAZÁSI SZABÁLYOKRÓL

A Tagok

figyelembe véve, hogy 1986. szeptember 20-án a Miniszterek megállapodtak arról, hogy a Multilaterális Kereskedelmi Tárgyalások Uruguay-i Fordulójának célja „a világkereskedelem további liberalizálása és kiterjesztése”, „a GATT szerepének erősítése” és „a GATT rendszer, a nemzetközi gazdasági környezet fejlődésének megfelelő, válaszkészségének növelése”,

azon óhajtól vezérelve, hogy előmozdítsák a GATT 1994 céljainak megvalósítását,

elismerve, hogy az egyértelmű és kiszámítható származási szabályok és azok alkalmazása megkönnyíti a nemzetközi kereskedelem áramlását,

azon óhajtól vezérelve, hogy biztosítsák, hogy maguk a származási szabályok nem alkotnak szükségtelen akadályokat a kereskedelem útjában,

azon óhajtól vezérelve, hogy biztosítsák, hogy a származási szabályok nem hatástalanítják vagy hatásukban nem gyengítik a Tagok GATT 1994 szerinti jogait,

elismerve, hogy kívánatos a származási szabályokkal kapcsolatos törvények, szabályozások és gyakorlatok átláthatóságának biztosítása,

azon óhajtól vezérelve, hogy biztosítsák, hogy a származási szabályok megalkotása és alkalmazása pártatlan, átlátható, kiszámítható, következetes és semleges módon történik,

elismerve, hogy a jelen Megállapodás kapcsán felmerülő vitás kérdések gyors, hatékony és méltányos rendezésére konzultációs mechanizmus és eljárás áll rendelkezésre,

azon óhajtól vezérelve, hogy összehangolják és tisztázzák a származási szabályokat

ezennel az alábbiakban állapodnak meg:

I. Rész

MEGHATÁROZÁSOK ÉS ALKALMAZÁSI KÖR

1. Cikk

Származási szabályok

1. A jelen Megállapodás I—IV. Részének céljaira származási szabályokon azon törvények, szabályozások és általános érvényű adminisztratív határozatok értendők, amelyeket bármely Tag az áruk származási országának megállapítására alkalmaz, feltéve, hogy az ilyen származási szabályok nem kapcsolódnak szerződéses vagy autonóm kereskedelmi rendszerekhez, amelyek a GATT 1994 I. Cikkének 1. pontja alkalmazásán túlmenően vámpreferenciák nyújtásához vezetnek.

2. Az 1. pontban hivatkozott származási szabályok magukban foglalják az összes olyan származási szabályokat, amelyeket nem preferenciális kereskedelempolitikai eszközöknél használnak, mint pl. a legnagyobb kedvezményes

elbánásnak a GATT 1994 I., II., III., XI. és XIII. Cikke szerinti; az antidömping és kiegyenlítő vámoknak a GATT 1994 VI. Cikke szerinti; a védintézkedéseknek a GATT 1994 XIX. Cikke szerinti, a származás megjelölésére vonatkozó követelményeknek a GATT IX. Cikke szerinti és bármely diszkriminatív mennyiségi korlátozás vagy vámkvóta alkalmazása esetén. Magukban foglalják továbbá a kormány beszerzésnél és kereskedelmi statisztikáknál alkalmazott származási szabályokat is.¹

II. Rész

A SZÁRMAZÁSI SZABÁLYOK ALKALMAZÁSÁRA VONATKOZÓ FEGYELMEK

2. Cikk

Az átmeneti időszakra vonatkozó fegyelme

A származási szabályok összehangolásának a IV. Részben lefektetett munkaprogramja befejezéséig, a Tagok biztosítják, hogy

a) amikor általános érvényű adminisztratív határozatokat bocsátanak ki, egyértelműen meghatározzák a teljesítendő követelményeket. Nevezetesen:

(i) azokban az esetekben, amelyekben a vámtarifa-besorolás megváltozásának kritériumát alkalmazzák, az ilyen származási szabálynak, illetve az alóla való bármely kivételnek, világosan meg kell határozni a vámtarifa-nomenklatúra azon vámtarifaszámait vagy alszámait, amelyekre a szabály vonatkozik,

(ii) azokban az esetekben, amelyekben az érték szerinti százalék kritériumát alkalmazzák, ezen százalék kiszámításának módszerét is jelezni kell a származási szabályokban,

(iii) azokban az esetekben, amelyekben a gyártási vagy feldolgozási művelet kritériumát írják elő, a vonatkozó árunak származó státuszt biztosító műveletet pontosan meg kell határozni;

b) függetlenül attól, hogy milyen kereskedelempolitikai intézkedéshez vagy eszközhöz kapcsolódnak, származási szabályait nem használják fel kereskedelmi célok közvetlen vagy közvetett elérését szolgáló eszközként;

c) maguknak a származási szabályoknak ne legyen korlátozó, torzító vagy bomlasztó hatásuk a nemzetközi kereskedelemre. Nem állítanak indokolatlanul szigorú követelményeket, illetve nem követelik meg, a származási ország meghatározásának előfeltételeként, olyan feltétel teljesítését, amely nem a gyártásra vagy feldolgozásra vonatkozik. Azonban a gyártáshoz vagy feldolgozáshoz nem közvetlenül kapcsolódó költségek beszámíthatók, amikor

¹ Egyetértés van arról, hogy ez a rendelkezés nem sérti a „hazai ipar” vagy a „hazai ipar hasonló termékei” vagy egyéb, bárhol alkalmazott, hasonló fogalomnak a meghatározása céljából hozott megállapításokat.

egy érték szerinti százalék kritériumot az a) alpontnak megfelelően alkalmaznak;

d) azok a származási szabályok, amelyeket az importra és az exportra alkalmaznak, nem szigorúbbak azon származási szabályoknál, amelyeket annak meghatározására alkalmaznak, hogy az áru hazai-e vagy sem, és nem tesznek különbséget más Tagok között, függetlenül az érintett áru gyártójának hovatarozásától;²

e) származási szabályait következetesen, egységesen, pártatlanul és ésszerűen alkalmazzák;

f) származási szabályait pozitív standardon alapulnak. Azon származási szabályok, amelyek megállapítják, hogy mi nem biztosít származó státuszt valamely árunak (negatív standard), megengedettek valamely pozitív standard magyarázatának részeként vagy olyan egyedi esetekben, amelyekben nem szükséges a származás határozott megállapítása;

g) a származási szabályokra vonatkozó törvényeiket, szabályozásait, bírósági döntéseiket és általános érvényű adminisztratív határozataikat a GATT 1994 X. Cikke 1. pontjában foglalt rendelkezésekkel összhangban teszik közzé, mintha azok hatálya alá esnének;

h) valamely exportőr, importőr vagy bármely más személy kellően indokolt kérésére, az arra vonatkozó értékeléseket, hogy milyen származást tulajdonítanak valamely árunak, mihamarabb, de legkésőbb az ilyen értékelésre vonatkozó kérést követő 150 napon belül³ kiadják, feltéve, hogy minden szükséges elem benyújtása megtörtént. Az ilyen értékelésre vonatkozó kérelmeket, azt megelőzően, hogy a szóban forgó áruval folytatott kereskedelem megkezdődik, el kell fogadni és el lehet fogadni bármely későbbi időpontban. Az ilyen értékelések három évig maradnak érvényesek, feltéve, hogy a tények és feltételek, köztük a származási szabályok, amelyek alapján az értékelések készültek, összehasonlíthatóak maradnak. Feltéve, hogy az érintett feleket előzetesen értesítik, az ilyen értékelések elvesztik érvényüket, amikor a j) alpontban hivatkozott felülvizsgálat során az értékeléssel ellentétes döntés születik. Az ilyen értékelések nyilvános hozzáférhetőségét, a k) alpont rendelkezéseinek figyelembevételével, biztosítják;

i) amikor származási szabályait megváltoztatják vagy új származási szabályokat vezetnek be, az ilyen változásokat törvényeknek és szabályozásainak megfelelően, és azok sérelme nélkül, nem alkalmazzák visszaható hatállyal;

j) bármely olyan adminisztratív intézkedés, amelyet a származás megállapítására vonatkozóan tesznek, azonnal felülvizsgálható a megállapítást kibocsátó hatóságtól független bírósági, választottbírósági vagy adminisztratív tes-

tületek vagy eljárások által, és ezek módosíthatják vagy érvényteleníthetik a megállapítást;

k) a származási szabályok alkalmazásának céljából szolgáltatott valamennyi természeténél fogva bizalmas vagy bizalmas alapon adott információt az érintett hatóságok szigorúan bizalmasan kezelik, és azokat az információt benyújtó személy vagy kormány külön engedélye nélkül nem fedik fel, kivéve, amilyen mértékben az információ kiadását egy bírósági eljárással összefüggésben megkövetelhetik.

3. Cikk

Az átmeneti időszak utáni fegyelmelek

Tekintettel minden Tag azon céljára, hogy a IV. Részben lefektetett harmonizációs munkaprogram eredményeként, összehangolt származási szabályokat alakítsanak ki, a Tagok, a harmonizációs munkaprogram eredményeinek bevezetését követően, biztosítják, hogy

a) a származási szabályokat minden célra egyformán alkalmazzák, ahogyan azt az 1. Cikk lefekteti;

b) származási szabályait szerint egy bizonyos áru származási országának vagy azt az országot tekintik, amelyben az árut teljes egészében előállították, vagy ha a termék termelésében több ország érintett, azt az országot, amelyben az utolsó lényeges átalakítást végezték;

c) azok a származási szabályok, amelyeket az importra és az exportra alkalmaznak, nem szigorúbbak azon származási szabályoknál, amelyeket annak meghatározására alkalmaznak, hogy az áru hazai-e vagy sem, és nem tesznek különbséget más Tagok között, függetlenül az érintett áru gyártójának hovatarozásától;

d) származási szabályait következetesen, egységesen, pártatlanul és ésszerűen alkalmazzák;

e) a származási szabályokra vonatkozó törvényeiket, szabályozásait, bírósági döntéseiket és általános érvényű adminisztratív határozataikat a GATT 1994 X. Cikke 1. pontjában foglalt rendelkezésekkel összhangban teszik közzé, mintha azok hatálya alá esnének;

f) valamely exportőr, importőr vagy bármely más személy kellően indokolt kérésére, az arra vonatkozó értékeléseket, hogy milyen származást tulajdonítanak valamely árunak, mihamarabb, de legkésőbb az ilyen értékelésre vonatkozó kérést követő 150 napon belül kiadják, feltéve, hogy minden szükséges elem benyújtása megtörtént. Az ilyen értékelésre vonatkozó kérelmeket, azt megelőzően, hogy a szóban forgó áruval folytatott kereskedelem megkezdődik, el kell fogadni és el lehet fogadni bármely későbbi időpontban. Az ilyen értékelések három évig maradnak érvényesek, feltéve, hogy a tények és feltételek, köztük a származási szabályok, amelyek alapján az értékelések készültek, összehasonlíthatóak maradnak. Feltéve, hogy az érintett feleket előzetesen értesítik, az ilyen értékelések elvesztik érvényüket, amikor a h) alpontban hivatkozott felülvizsgálat során az értékeléssel ellentétes döntés születik. Az ilyen értékelések nyilvános hozzáférhető-

² A kormány beszerzések céljaira alkalmazott származási szabályok tekintetében ezen rendelkezés nem hoz létre további kötelezettségeket azokhoz képest, amelyeket a Tagok a GATT 1994 alatt már vállaltak.

³ Azon kérelmek tekintetében, amelyeket a WTO Egyezmény hatálybalépésének dátumától számított egy éven belül nyújtanak be, a Tagok számára csak az kötelező, hogy a lehető legrövidebb időn belül adják ki ezen értékeléseket.

ségét, az *i*) alpont rendelkezéseinek figyelembevételével, biztosítják;

g) amikor származási szabályait megváltoztatják vagy új származási szabályokat vezetnek be, az ilyen változásokat törvényeiknek és szabályozásaiknak megfelelően, és azok sérelme nélkül, nem alkalmazzák visszaható hatállyal;

h) bármely olyan adminisztratív intézkedés, amelyet a származás megállapítására vonatkozóan tesznek, azonnal felülvizsgálható a megállapítást kibocsátó hatóságtól független bírósági, választottbírósági vagy adminisztratív testületek vagy eljárások által, és ezek módosíthatják vagy érvényteleníthetik a megállapítást;

i) a származási szabályok alkalmazásának céljából szolgáltatott valamennyi természeténél fogva bizalmas vagy bizalmas alapon adott információt az érintett hatóságok szigorúan bizalmasan kezelik, és azokat az információt benyújtó személy vagy kormány külön engedélye nélkül nem fedik fel, kivéve, amilyen mértékben az információ kiadását egy bírósági eljárással összefüggésben megkövetelhetik.

III. Rész

ELJÁRÁSI RENDELKEZÉSEK A BEJELENTÉSRŐL, FELÜLVIZSGÁLATRÓL, KONZULTÁCIÓRÓL ÉS VITARENDEZÉSRŐL

4. Cikk

Intézmények

1. Ezennel felállításra kerül a Származási Szabályok Bizottsága (a jelen Megállapodásban a továbbiakban: Bizottság), amely az egyes Tagok képviselőiből áll. A Bizottság megválasztja saját Elnökét és szükség szerint, de legálább évente egyszer ülésezik abból a célból, hogy a Tagoknak módot adjon a jelen Megállapodás I., II., III. és IV. Részének működésével vagy az ezen részekben lefektetett célok elérésének előmozdításával kapcsolatos ügyekben való konzultációra, és hogy teljesítse azon egyéb feladatait, amelyeket a jelen Megállapodás vagy az Árukereskedelmi Tanács számára előír. Amennyiben helyénvaló, a Bizottság információt és tanácsot kér a jelen Megállapodással összefüggő kérdésekben a 2. pontban hivatkozott Technikai Bizottságtól. A Bizottság olyan egyéb feladatok ellátását is kérheti a Technikai Bizottságtól, amit helyénvalónak tart a jelen Megállapodás fent említett céljainak előmozdítása érdekében. A Bizottság titkárságaként a WTO Titkársága működik.

2. Felállításra kerül a Származási Szabályok Technikai Bizottsága (a jelen Megállapodásban a továbbiakban: Technikai Bizottság), amely a Vámegyütműködési Tanács (CCC) fennhatósága alatt működik, a jelen Megállapodás 1. Mellékletében meghatározottak szerint. A Technikai Bizottság a jelen Megállapodás IV. Részében megkövetelt és 1. Mellékletében előírt technikai munkákat

végzi. Amennyiben helyénvaló, a Technikai Bizottság információt és tanácsot kér a Bizottságtól a jelen Megállapodással összefüggő kérdésekben. A Technikai Bizottság olyan egyéb feladatok ellátását is kérheti a Bizottságtól, amelyeket helyénvalónak tart a jelen Megállapodás fent említett céljainak előmozdítása érdekében. A Technikai Bizottság titkárságaként a Vámegyütműködési Tanács Titkársága működik.

5. Cikk

A származási szabályok módosításával és új származási szabályok bevezetésével kapcsolatos információ és eljárások

1. Minden Tag, a WTO Egyezmény számára való hatályossá válásától számított 90 napon belül, átadja a Titkárságnak az abban az időpontban érvényben lévő származási szabályait, a származási szabályokkal kapcsolatos általános érvényű bírósági döntéseit és adminisztratív határozatait. Ha figyelmetlenség folytán valamely származási szabály nem került átadásra, az érintett Tag, e tény ismertté válását követően, haladéktalanul átadja azt. A Titkárságnak átadott és annál hozzáférhető információk listáját a Titkárság megküldi a Tagoknak.

2. Azok a Tagok, amelyek a 2. Cikkben hivatkozott időszakban a de minimis módosításokon túlmenően módosítják származási szabályait vagy új származási szabályokat vezetnek be, amelyek a jelen Cikk céljaira, magukban foglalnak minden, az 1. pontban hivatkozott és a Titkárságnak át nem adott származási szabályt, az erről szóló értesítést a módosított vagy új szabály hatálybalépésének dátuma előtt legalább 60 nappal, oly módon teszik közzé, hogy az érintett felek megismerhessék a származási szabály módosításának vagy új származási szabály bevezetésének szándékát, kivéve, ha a Tag számára kivételes körülmények merülnek fel vagy ilyenek felmerülése fenyeget. Ezekben a kivételes esetekben a Tag köteles a módosított vagy új szabályt a lehető legsürgősebben megjelentetni.

6. Cikk

Felülvizsgálat

1. A Bizottság évenként felülvizsgálja a jelen Megállapodás II. és III. Részének végrehajtását és működését, különös tekintettel annak céljaira. A Bizottság évenként tájékoztatja az Árukereskedelmi Tanácsot a felülvizsgálati időszakban történt fejleményekről.

2. A Bizottság felülvizsgálja az I., II. és III. Rész rendelkezéseit, és a harmonizációs munkaprogram eredményeinek tükrözése céljából javaslatot tesz a szükséges módosításokra.

3. A Bizottság, a Technikai Bizottsággal együttműködve, kialakít egy mechanizmust a harmonizációs munka-

program eredményei módosításának megfontolására és ilyen módosítások kezdeményezésére, figyelembe véve a 9. Cikkben lefektetett elveket és célokat. Ez magában foglalhat olyan eseteket, amikor szükséges a szabályok működtetése és naprakésszé tétele, azért, hogy az új gyártási eljárásokat, ahogyan azokra bármely technológiai változás hat, figyelembe vegyék.

7. Cikk

Konzultáció

A jelen Megállapodásra a GATT 1994 XXII. Cikkének rendelkezései, amint azokat a Vitarendezési Egyetértés kifejti és alkalmazza, alkalmazandók.

8. Cikk

Vitarendezés

A jelen Megállapodásra a GATT 1994 XXIII. Cikkének rendelkezései, amint azokat a Vitarendezési Egyetértés kifejti és alkalmazza, alkalmazandók.

IV. Rész

A SZÁRMAZÁSI SZABÁLYOK HARMONIZÁCIÓJA

9. Cikk

Célok és elvek

1. Azzal a céllal, hogy a származási szabályokat harmonizálják és hogy, többek között, nagyobb biztonságot teremtsenek a világkereskedelemben, a Miniszteri Értekezlet a Vámegyeztetési Tanáccsal együtt, az alábbiakban lefektetett munkaprogramba kezd, a következő elvek alapján:

a) a származási szabályokat minden célra, ahogyan azt az 1. Cikk lefekteti, egyformán kell alkalmazni;

b) a származási szabályoknak rendelkezniük kell arról, hogy egy bizonyos áru származási országának vagy az az ország tekintendő, amelyben az árut teljes egészében előállították, vagy ha a termék termelésében több ország érintett, az az ország, amelyben az utolsó lényeges átalakítást végezték;

c) a származási szabályoknak objektívnek, érthetőnek és kiszámíthatónak kell lenniük;

d) függetlenül attól, hogy milyen kereskedelempolitikai intézkedéshez vagy eszközhöz kapcsolódnak, a származási szabályokat ne használják fel kereskedelmi célok közvetlen vagy közvetett elérését szolgáló eszközként. Maguknak a származási szabályoknak ne legyen korlátozó, torzító vagy bomlasztó hatásuk a nemzetközi kereskedelemre. Ne

állítsanak indokolatlanul szigorú követelményeket, illetve ne követeljék meg, a származási ország meghatározásának előfeltételeként, olyan feltétel teljesítését, amely nem a gyártásra vagy feldolgozásra vonatkozik. A gyártáshoz vagy feldolgozáshoz nem közvetlenül kapcsolódó költségek azonban beszámíthatók egy érték szerinti százalék kritérium alkalmazásának céljaira;

e) a származási szabályoknak következetesen, egységesen, pártatlanul és ésszerűen működtethetőnek kell lenniük;

f) a származási szabályoknak koherensnek kell lenniük;

g) a származási szabályoknak pozitív standardokon kell alapulniuk. A negatív standardok arra használhatók, hogy világossá tegyék a pozitív standardokat.

A munkaprogram

2. a) A munkaprogramot a WTO Egyezmény életbelépését követően mihamarabb megkezdik és a megkezdést követő három éven belül befejezik.

b) A 4. Cikk rendelkezései szerint felállított Bizottság és Technikai Bizottság lesz a munka irányítására illetékes testület.

c) Annak érdekében, hogy a Vámegyeztetési Tanács részletes inputot adjon, a Bizottság felkéri a Technikai Bizottságot, hogy az alábbiakban leírt munka eredményeként, az 1. pontban felsorolt elvek alapján, kialakult értelmezéseket és véleményeket átadja. Annak érdekében, hogy a harmonizációs munkaprogram időben befejeződjék, az ilyen munkát termékcsoportok szerint a Harmonizált Rendszer (HS) nomenklatúrájának különböző fejezetei és részei tekintetében kell lefolytatni.

(i) A teljes egészében egy adott országban előállított áru, illetve a minimális műveletek vagy eljárások

A Technikai Bizottság összehangolt meghatározásokat alakít ki a következőkről:

— mely áruk tekintendők olyanoknak, amelyeket teljes egészében egy adott országban állítottak elő. Ennek a munkának a lehető legrészletesebbnek kell lennie;

— melyek azok a minimális műveletek vagy eljárások, amelyek önmagukban nem biztosítanak származó státuszt valamely árunak.

E munka eredményeit a Bizottság kérésének vételét követő három hónapon belül a Bizottság elé terjesztik.

(ii) Lényeges átalakítás — a vámtarifa-besorolás megváltozása

— Valamely adott termékre vagy termékcsoportra alkalmazandó származási szabályok kialakításakor a Technikai Bizottság megfontolja és kidolgozza, a lényeges átalakítás kritériuma alapján, a vámtarifaszám vagy alszám megváltoztatásának alkalmazását, és ha szükséges, azt a nomenklatúrán belüli minimális változtatást, amely megfelel ezen kritériumnak.

— A Technikai Bizottság a fenti munkát termékek alapján, figyelembe véve a HS nomenklatúra fejezeteit és részeit, oly módon osztja fel, hogy legalább negyedévente a Bizottság elé terjeszthesse munkája eredményeit. A Technikai Bizottság a fenti munkát a Bizottság kérésének

vételétől számított egy éven és három hónapon belül befejezi.

(iii) Lényeges átalakítás — kiegészítő kritériumok

Miután az (ii) alpont szerinti munka befejeződött, a Technikai Bizottság minden egyes termékcsoport vagy egyedi termék kategória vonatkozásában, amelyre nézve a HS nómenklatúra kizárólagos használata nem teszi lehetővé a lényeges átalakítás kifejezését,

— megfontolja és kidolgozza, a lényeges átalakítás kritériumának figyelembevételével, más követelmények kiegészítő jellegű, illetve kizárólagos használatát, beleértve az érték szerinti százalékot⁴ és/vagy a gyártási vagy feldolgozási műveleteket,⁵ amikor adott termékekre vagy termékszektorra vonatkozó származási szabályokat dolgoz ki;

— javaslatait magyarázattal láthatja el;

— a fenti munkát termékek alapján, figyelembe véve a HS nómenklatúra fejezeteit és részeit, oly módon osztja fel, hogy legalább negyedévente a Bizottság elé terjeszthesse munkája eredményeit. A Technikai Bizottság a fenti munkát a Bizottság kérésének vételétől számított két éven és három hónapon belül elvégzi.

A Bizottság szerepe

3. Az 1. pontban felsorolt elvek alapján:

a) a Bizottság időszakosan, a 2. c) pont (i), (ii) és (iii) alpontjában előírt időhatároknak megfelelően megvizsgálja a Technikai Bizottság értelmezéseit és véleményét annak eldöntése érdekében, hogy ezen értelmezéseket és véleményeket támogatja-e. A Bizottság felkérheti a Technikai Bizottságot, hogy finomítsa és részletesebben dolgozza ki munkáját és/vagy, hogy új megközelítéseket dolgozzon ki. A Technikai Bizottság segítése céljából a Bizottság indokolja a további munkára vonatkozó kérését, és ha helyénvaló, alternatív megközelítéseket javasol;

b) a 2. c) pont (i), (ii) és (iii) alpontjában meghatározott összes munka befejezésekor, a Bizottság átfogó koherenciájuk szempontjából megvizsgálja az eredményeket.

A harmonizációs munkaprogram eredményei és az azt követő munka

4. A Miniszteri Értekezlet a harmonizációs munkaprogram eredményeit a jelen Megállapodás integráns részét képező mellékletben⁶ erősíti meg. A Miniszteri Értekezlet meghatározza e melléklet hatálybalépésének időhatárait.

⁴ Ha az érték szerinti kritériumot írják elő, a származási szabályokban jelzik e százalék kiszámításának módszerét is.

⁵ Ha a gyártási vagy feldolgozási művelet kritériumát írják elő, az érintett terméknek származó státuszt biztosító műveletet pontosan meghatározzák.

⁶ Ugyanakkor megvizsgálják a vámbesorolással kapcsolatos viták rendezésére vonatkozó rendelkezéseket.

1. Melléklet

a származási szabályokról szóló Megállapodáshoz

A származási szabályok Technikai Bizottsága

Feladatok

1. A Technikai Bizottság folyamatos feladatai magukban foglalják az alábbiakat:

a) a Technikai Bizottság bármely tagjának kérésére megvizsgálja a Tagok származási szabályainak napi alkalmazásában felmerülő konkrét technikai problémákat és a bemutatott tények alapján tanácsot ad a megfelelő megoldásokról;

b) valamely Tag vagy a Bizottság esetleges kérésére, információt és tanácsot ad bármely, az áru származásának meghatározását érintő ügyben;

c) időszaki jelentéseket készít és köröztet a jelen Megállapodás működésének és állapotának technikai vonatkozásairól; és

d) évenként felülvizsgálja a jelen Megállapodás II. és III. Része végrehajtásának és működésének technikai vonatkozásait.

2. A Technikai Bizottság egyéb olyan feladatokat is ellát, amelyre a Bizottság felkéri.

3. A Technikai Bizottság megkísérli ésszerűen rövid időn belül elvégezni a konkrét ügyekkel, különösen a Tagok vagy a Bizottság által elé terjesztettekkel, kapcsolatos munkáját.

Képviselőt

4. Minden Tagnak joga van képviseltetnie magát a Technikai Bizottságban. Minden Tag egy küldöttet és egy vagy több helyettest jelölhet képviselőjének a Technikai Bizottságba. A Technikai Bizottságban ily módon képviselt Tag a továbbiakban a Technikai Bizottság „tagja”. A Technikai Bizottság tagjainak képviselőit a Technikai Bizottság ülésein tanácsadók segíthetik. A WTO Titkársága megfigyelőként vehet részt az ilyen üléseken.

5. A Vámegyütműködési Tanács azon tagjai, amelyek nem tagjai a WTO-nak, egy küldöttel és egy vagy több helyettestel képviselhetik magukat a Technikai Bizottság ülésein. Ezek a képviselők megfigyelőként vesznek részt a Technikai Bizottság ülésein.

6. A Technikai Bizottság Elnökének jóváhagyásával a Vámegyütműködési Tanács Főtitkára (a jelen Mellékletben a továbbiakban: Főtitkár) meghívhatja olyan kormányok képviselőit, amelyek sem a WTO-nak, sem a Vámegyütműködési Tanácsnak nem tagjai, és meghívhatja nemzetközi kormányzati és kereskedelmi szervezetek képviselőit, hogy megfigyelőként vegyenek részt a Technikai Bizottság ülésein.

7. A küldötteknek, a helyetteseknek és tanácsadóknak a Technikai Bizottság üléseire történő kijelölését a Főtitkárnak jelentik be.

Ülések

8. A Technikai Bizottság szükség szerint, de legalább évenként egyszer ülésezik.

Eljárások

9. A Technikai Bizottság megválasztja saját Elnökét és kidolgozza eljárásait.

II. Melléklet

a származási szabályokról szóló Megállapodáshoz

Közös nyilatkozat a preferenciális származási szabályokról

1. Elismerve, hogy bizonyos Tagok preferenciális, a nem preferenciális származási szabályoktól eltérő származási szabályokat alkalmaznak, a Tagok ezennel a következőkről állapodnak meg.

2. A jelen Közös Nyilatkozat céljaira preferenciális származási szabályoknak azok a törvények, szabályozások és általános érvényű adminisztratív határozatok minősülnek, amelyeket bármely Tag annak megállapítására alkalmaz, hogy áruk jogosultak-e a szerződéses vagy autonóm kereskedelmi rendszerek keretében nyújtott preferenciális elbánásra, amely a GATT 1994 I. Cikke 1. pontjának alkalmazásán túlmenő vámpreferenciák megadásához vezet.

3. A Tagok megállapodnak annak biztosításáról, hogy
a) amikor általános érvényű adminisztratív határozatokat bocsátanak ki, egyértelműen meghatározzák a teljesítendő követelményeket. Nevezetesen:

(i) azokban az esetekben, amelyekben a vámtarifa-besorolás megváltozásának kritériumát alkalmazzák, az ilyen preferenciális származási szabálynak, illetve az alóla való bármely kivételnek, világosan meg kell határozni a vámtarifa-nómenklátúra azon vámtarifaszámait vagy alszámain, amelyekre a szabály vonatkozik,

(ii) azokban az esetekben, amelyekben az érték szerinti százalék kritériumát alkalmazzák, ezen százalék kiszámításának módszerét is jelzik a preferenciális származási szabályokban,

(iii) azokban az esetekben, amelyekben a gyártási vagy feldolgozási művelet kritériumát írják elő, pontosan meghatározzák a vonatkozó árunak preferenciális származó státuszt biztosító műveletet;

b) preferenciális származási szabályaik pozitív standardon alapulnak. Azon származási szabályok, amelyek megállapítják, hogy mi nem biztosít preferenciális származó státuszt valamely árunak (negatív standard), megengedettek valamely pozitív standard magyarázatának részeként vagy olyan egyedi esetekben, amelyekben nem szükséges a származás határozott megállapítása;

c) a preferenciális származási szabályokra vonatkozó törvényeiket, szabályozásaikat, bírósági döntéseiket és általános érvényű adminisztratív határozataikat a GATT

1994 X. Cikke 1. pontjában foglalt rendelkezésekkel összhangban teszik közzé, mintha azok hatálya alá esnének;

d) valamely exportőr, importőr vagy bármely más személy kellően indokolt kérésére, az arra vonatkozó értékeléseket, hogy preferenciális származást tulajdonítanak-e valamely árunak, mihamarabb, de legkésőbb az ilyen értékelésre vonatkozó kérést követő 150 napon⁷ belül kiadják, feltéve, hogy minden szükséges elem benyújtása megtörtént. Az ilyen értékelésre vonatkozó kérelmeket, azt megelőzően, hogy a szóban forgó áruval folytatott kereskedelem megkezdődik el kell fogadni és el lehet fogadni bármely későbbi időpontban. Az ilyen értékelések három évig maradnak érvényesek, feltéve, hogy a tények és feltételek, köztük a preferenciális származási szabályok, amelyek alapján az értékelések készültek, összehasonlíthatóak maradnak. Feltéve, hogy az érintett feleket előzetesen értesítik, az ilyen értékelések elvesztik érvényüket, amikor az f) alpontban hivatkozott felülvizsgálat során az értékeléssel ellentétes döntés születik. Az ilyen értékelések nyilvános hozzáférhetőségét, a g) alpont rendelkezéseinek figyelembevételével, biztosítják;

e) amikor preferenciális származási szabályaikat megváltoztatják vagy új preferenciális származási szabályokat vezetnek be, az ilyen változásokat törvényeiknek és szabályozásaiknak megfelelően, és azok sérelme nélkül, nem alkalmazzák visszaható hatállyal;

f) bármely olyan adminisztratív intézkedés, amelyet a preferenciális származás megállapítására vonatkozóan tesznek, azonnal felülvizsgálható a megállapítást kibocsátó hatóságtól független bírósági, választottbírósági vagy adminisztratív testület vagy eljárások által, és ezek módosíthatják vagy érvényteleníthetik a megállapítást;

g) a preferenciális származási szabályok alkalmazásának céljából szolgáltatott valamennyi természeténél fogva bizalmas vagy bizalmas alapon adott információt az érintett hatóságok szigorúan bizalmasan kezelik, és azokat az információt benyújtó személy vagy kormány külön engedélye nélkül nem fedik fel, kivéve, amilyen mértékben az információ kiadását egy bírósági eljárással összefüggésben megkövetelhetik.

4. A Tagok megállapodnak abban, hogy haladéktalanul benyújtják a Titkárságnak preferenciális származási szabályaikat, beleértve azon preferenciális rendelkezések felsorolását, amelyekre ezeket alkalmazzák, valamint azokat a preferenciális származási szabályokra vonatkozó bírósági határozataikat és általános érvényű adminisztratív rendeleteiket, amelyek a WTO Egyezménynek az érintett Tag vonatkozásában való hatálybalépése időpontjában érvényben vannak. Továbbá, a Tagok megállapodnak arról, hogy preferenciális származási szabályaik módosításait, illetve új preferenciális származási szabályaikat, amint lehetséges, benyújtják a Titkárságnak. A Titkárságnak átadott és annál hozzáférhető információk listáit a Titkárság megküldi a Tagoknak.

⁷ Azon kérelmek tekintetében, amelyeket a WTO Egyezményhatálybalépésének dátumától számított egy éven belül nyújtanak be, a Tagok számára csak az kötelező, hogy a lehető legrövidebb időn belül adják ki ezen értékeléseket.

MEGÁLLAPODÁSAZIMPORTENGEDÉLYEZÉSI ELJÁRÁSOKRÓL

A Tagok figyelembe véve a Multilaterális Kereskedelmi Tárgyalásokat,

azon óhajtól vezérelve, hogy előmozdítsák a GATT 1994 céljainak megvalósítását,

tekintetbe véve a fejlődő ország Tagok sajátos kereskedelmi, fejlesztési és pénzügyi szükségleteit,

elismerve az automatikus importengedélyezés bizonyos célokra való hasznosságát, valamint azt, hogy az ilyen engedélyezést nem szabad a kereskedelem korlátozására használni,

elismerve, hogy importengedélyezés alkalmazható olyan intézkedések működtetésére, amelyeket a GATT 1994 vonatkozó rendelkezései alapján hoztak,

elismerve a GATT 1994 rendelkezéseit, amint azok az importengedélyezési eljárásokra vonatkoznak,

azon óhajtól vezérelve, hogy az importengedélyezési eljárásokat ne alkalmazzák a GATT 1994 alapelveivel és kötelezettségeivel ellentétes módon,

elismerve, hogy az importengedélyezési eljárások nem megfelelő alkalmazása akadályozhatja a nemzetközi kereskedelmet,

meggyőződve arról, hogy az importengedélyezést, különösen a nem automatikus importengedélyezést, átlátható és kiszámítható módon kell alkalmazni,

elismerve, hogy a nem automatikus engedélyezési eljárások nem szabad, hogy nagyobb adminisztrációs terhet jelentsenek, mint ami feltétlenül szükséges a vonatkozó intézkedés működtetéséhez,

azon óhajtól vezérelve, hogy a nemzetközi kereskedelemben alkalmazott adminisztratív eljárásokat és gyakorlatokat egyszerűsítsék és átláthatóvá tegyék, valamint, hogy biztosítsák ezen eljárások és gyakorlatok igazságos és méltányos alkalmazását és működtetését,

azon óhajtól vezérelve, hogy biztosítsanak egy konzultációs mechanizmust, és biztosítsák a jelen Megállapodás alapján adódó viták gyors, hatékony és méltányos megoldását

ezennel az alábbiakban állapodnak meg:

1. Cikk

Általános rendelkezések

1. A jelen Megállapodás céljaira az importengedélyezés az importengedélyezési rendszerek működtetésére alkalmazott adminisztratív eljárásokat¹ jelent, amelyek rendszerek az importáló Tag vámterületére való behozatal előfeltételeként megkövetelik kérelem vagy (a vámcélokra elő-

¹ Az „engedélyezés”, valamint az egyéb hasonló adminisztrációs eljárások.

írtakon kívüli) egyéb okmány illetékes közigazgatási szervhez való benyújtását.

2. A Tagok biztosítják, hogy az importengedélyezési rendszerek végrehajtására alkalmazott adminisztratív eljárások összhangban legyenek a GATT 1994, beleértve annak mellékleteit és jegyzőkönyveit, vonatkozó rendelkezéseivel, ahogyan azokat a jelen Megállapodás értelmezi, abból a célból, hogy megelőzzék ezen eljárások nem megfelelő működtetéséből esetleg adódó kereskedelmi torzulásokat, tekintetbe véve a fejlődő ország Tagok gazdaságfejlesztési céljait, valamint pénzügyi és kereskedelmi szükségleteit.²

3. Az importengedélyezési eljárásokra vonatkozó szabályok alkalmazásukat illetően semlegesek, és azokat igazságos és méltányos módon működtetik.

4. a) A kérelmek benyújtási eljárására vonatkozó szabályokat és minden információt, beleértve személyek, cégek és intézmények ilyen kérelmek benyújtására való jogosultságát, az illetékes, megkeresendő közigazgatási szerv(ek)et és az engedélyezési kötelezettség alá eső termékek listáit, olyan módon kell nyilvánosságra hozni azokban a forrásokban, amelyeket a 4. Cikk szerinti Importengedélyezési Bizottságnak (a jelen Megállapodásban a továbbiakban: Bizottság) bejelentenek, hogy azokat a kormányok³ és kereskedők megismerhessék. Az ilyen közzététel, amikor lehetséges, 21 nappal az előírás hatálybalépését megelőzően, de semmiképpen sem a hatálybalépést követően történik. Az engedélyezési eljárás szabályaiban vagy az importengedélyezés alá eső termékek listájában bekövetkező bármely változást, az alóli kivételt vagy attól való eltérést szintén a fentiekben meghatározott módon és időhatárokon belül teszik közzé. E kiadványok példányait a Titkárság számára is hozzáférhetővé teszik.

b) Azok a Tagok, amelyek írásban észrevételt kívánnak tenni, kérésre, lehetőséget kapnak ezen észrevételek megvitatására. Az érintett Tag kellő megfontolás tárgyává teszi ezeket az észrevételeket és a róluk folytatott megbeszélés eredményeit.

5. A kérelmek űrlapjai és, ahol alkalmazásra kerülnek, a meghosszabbításra vonatkozó űrlapok a lehető legegyszerűbbek kell, hogy legyenek. Az engedélyezési rendszer megfelelő működtetéséhez feltétlenül szükségesnek ítélt okmányoknak és információknak a kérelem benyújtásakor való megadása megkövetelhető.

² A jelen Megállapodásban semmi sem értelmezhető úgy, hogy valamely engedélyezési eljáráson keresztül végrehajtott intézkedés alapja, hatóköre vagy időtartama a jelen Megállapodás szerint kérdés tárgyát képezne.

³ Jelen Megállapodás céljaira a „kormányok” kifejezés úgy értendő, hogy az magában foglalja az Európai Közösség illetékes hatóságait is.

6. A kérelmezési eljárások és, ahol alkalmazásra kerülnek, a meghosszabbítási eljárások, a lehető legegyszerűbbek kell, hogy legyenek. Az engedélykérelem benyújtásához a kérelmezőnek ésszerű időtartamot biztosítanak. Ahol végső határidőt jelölnek ki, ott ez az időtartam legalább 21 nap kell, hogy legyen, gondoskodva a meghosszabbíthatóságról olyan esetekben, amikor ezen idő alatt nem érkezik be elegendő kérelem. A kérelmezőnek egy kérelemmel kapcsolatban csak egy közigazgatási szervhez kell fordulnia. Ha elkerülhetetlen, hogy egynél több közigazgatási szervhez kelljen fordulni, ezen szervek száma nem lehet háromnál több.

7. Egyetlen kérelmet sem utasítanak el olyan kisebb dokumentációs hibák miatt, amelyek a kérelemben foglalt alapvető adatokat nem változtatják meg. A szükségesnél nem nagyobb, pusztán figyelmeztetésül szolgál büntetést vetnek ki akkor, ha mulasztás vagy hiba történt a dokumentációban, illetve az eljárásokban, amennyiben nyilvánvaló, hogy csalási szándék vagy vétkes hanyagság nem áll fenn.

8. Az engedélyezett importot nem utasítják vissza, ha az engedélyben megjelölt értéktől, mennyiségtől vagy súlytól kisebb eltérés mutatkozik a szállítás közben keletkező, az ömlesztett rakodással járó és a szokásos kereskedelmi gyakorlatnak megfelelő egyéb kisebb különbségek miatt.

9. Az engedélyezett importért való fizetéshez szükséges devizát ugyanazon az alapon teszik hozzáférhetővé az engedély birtokosainak, mint azoknak az importőröknek, akik olyan árut hoznak be, amelyhez nem szükséges importengedély.

10. A biztonsági kivételek tekintetében a GATT 1994 XXI. Cikke rendelkezései érvényesek.

11. Jelen Megállapodás rendelkezései a Tagoktól nem követelik meg olyan bizalmas információ közlését, amely akadályozná a törvények érvényesítését, vagy egyéb módon ellentétes lenne a közérdekkel, vagy sértené konkrét állami vagy magánvállalkozások jogos üzleti érdekeit.

2. Cikk

Automatikus importengedélyezés⁴

1. Az automatikus importengedélyezés olyan importengedélyezés, amelynek keretében a kérelmet minden esetben jóváhagyják, és amely a 2. a) pontban foglalt követelményeknek megfelel.

2. Az 1. Cikk 1—11. pontjaiban és a jelen Cikk 1. pontjában foglalt rendelkezéseken kívül az alábbi rendelkezé-

⁴ Azok a biztosítékot előíró importengedélyezési eljárások, amelyeknek nincs import korlátozó hatásuk, az 1. és 2. pontok hatálya alá tartozónak tekintendők.

sek⁵ érvényesek az automatikus importengedélyezési eljárásokra:

a) Az automatikus importengedélyezési eljárásokat nem működtetik úgy, hogy azok korlátozó hatással legyenek az automatikus engedélyezés alá eső importra. Az automatikus engedélyezési eljárás kereskedelemkorlátozó hatásának tekintendő, kivéve, egyebek között, ha

(i) bármely személy, cég vagy intézmény, amely eleget tesz az importőr Tag automatikus importengedélyezés alá eső termékekkel kapcsolatos importműveletek végzésére vonatkozó jogszabályi előírásainak, egyformán jogosult importengedély kérésére és elnyerésére,

(ii) az engedélykérelmeket az áruk vámkezelése előtti bármelyik munkanapon be lehet nyújtani,

(iii) az engedélykérelmeket, amennyiben azokat megfelelően és teljes formában nyújtották be, a kézhezvétel után, az adminisztratív lehetőségek szerint azonnal, de legfeljebb tíz munkanapon belül jóváhagyják.

b) A Tagok elismerik, hogy amikor más megfelelő eljárások nem állnak rendelkezésre, automatikus importengedélyezésre lehet szükség. Az automatikus importengedélyezés fenntartható, amíg a bevezetéséhez vezető körülmények fennállnak, és amíg az alapjául szolgáló adminisztrációs célokat nem lehet megfelelőbb módon elérni.

3. Cikk

Nem automatikus importengedélyezés

1. Az 1. Cikk 1—11. pontjaiban foglaltakon kívül az alábbi rendelkezések érvényesek a nem automatikus importengedélyezési eljárásokra. A nem automatikus importengedélyezési eljárások olyan importengedélyezési eljárások, amelyek nem felelnek meg a 2. Cikk 1. pontjában foglalt meghatározásnak.

2. A nem automatikus engedélyezésnek nem szabad, hogy magának a korlátozásnak a bevezetése által okozott kívüli kereskedelemkorlátozó, illetve -torzító hatása legyen. A nem automatikus engedélyezési eljárásoknak hatályukban és időtartamukban összhangban kell lenniük azokkal az intézkedésekkel, amelyek végrehajtására alkalmazásra kerülnek, és nem okozhatnak nagyobb adminisztrációs terhet, mint ami feltétlenül szükséges az intézkedés működtetéséhez.

3. Olyan engedélyezési kötelezettségek esetében, amelyek nem mennyiségi korlátozások érvényesítését szolgálják, a Tagok elegendő információt tesznek közzé, hogy a

⁵ Valamely fejlődő ország Tag, amely nem volt aláírója az 1979. április 12-én létrehozott Importengedélyezési Eljárásokról szóló Megállapodásnak, és amelynek konkrét nehézségei vannak az a) (ii) és az a) (iii) alpontok előírásaival kapcsolatban, a Bizottságnak való bejelentést követően, a fenti alpontok alkalmazását attól az időponttól számítva, amikor a WTO Egyezmény a szóban forgó Tag számára hatályba lép, legfeljebb két évre elhalaszthatja.

többi Tag és a kereskedők megismerjék az engedélyek megadásának és/vagy elosztásának alapját.

4. Ha egy Tag lehetőséget ad arra, hogy személyek, cégek vagy intézmények kivételt vagy eltérést kérjenek egy engedélyezési kötelezettség tekintetében, e ténynek szerepelnie kell az 1. Cikk 4. pontja alapján közzétett tájékoztatásban, együtt az ilyen kérés benyújtási módjáról szóló információval és, a lehetséges mértékig, azon körülmények jelzésével, amelyek alapján a kéréseket mérlegelik.

5. a) Bármely Tag kérésére, amely érdekelt az érintett termék kereskedelmében, a Tagok minden releváns információt megadnak az alábbiakról:

- (i) a korlátozások működtetése;
- (ii) egy közelmúltbeli időszakban kiadott importengedélyek;
- (iii) az ilyen engedélyek szállító országok közötti megoszlása;
- (iv) ahol megvalósítható, az importengedélyezés alá eső termékekre vonatkozó importstatisztikák (úm. érték és/vagy mennyiség). A fejlődő ország Tagoktól nem várják el, hogy emiatt többlet adminisztrációs vagy pénzügyi terhet vállaljanak.

b) Azon Tagok, amelyek kvótákat engedélyezéssel működtetnek, az 1. Cikk 4. pontjában meghatározott időszakokon belül, olyan módon teszik közzé az alkalmazásra kerülő kvóták teljes nagyságát, mennyiség és/vagy érték szerint, a kvóták megnyitásának és zárásának időpontját és az azokban bekövetkező bármely változást, hogy azokat a kormányok és kereskedők megismerhessék.

c) A szállító országok között felosztott kvóták esetében a korlátozásokat alkalmazó Tag azonnal tájékoztatja az érintett termék szállításában érdekelt összes többi Tagot az egyes szállító országoknak a legutóbb felosztásra került kvótából, mennyiség vagy érték szerint, elkülönített részesedéséről, és ezt az információt olyan módon teszi közzé az 1. Cikk 4. pontjában meghatározott időszakokon belül, hogy azt a kormányok és kereskedők megismerhessék.

d) Amennyiben olyan helyzet adódik, amely szükségessé teszi korai kvótamegnyitási időpont megállapítását, az 1. Cikk 4. pontjában hivatkozott információt az 1. Cikk 4. pontjában meghatározott időszakokon belül olyan módon teszik közzé, hogy azt a kormányok és kereskedők megismerhessék.

e) Az importáló Tag jogi és adminisztratív előírásainak eleget tevő bármely személy, cég vagy intézmény egyformán jogosult arra, hogy engedélykérelmet nyújtson be és azt elbírálják. Ha az engedélyt nem adják meg, a kérelmezővel, kérésére, közlik ennek indoklását. A kérelmezőnek joga van fellebbezni vagy felülvizsgálatot kérni, az importáló Tag jogszabályainak vagy eljárásainak megfelelően.

f) A kérelmek feldolgozásának ideje, kivéve, ha ez a Tagnak fel nem róható okok miatt nem lehetséges, nem haladja meg a 30 napot, ha a kérelmeket beérkezésüknek

megfelelően, pl. érkezési sorrendben bírálják el, és nem haladja meg a 60 napot, ha valamennyi kérelmet egyidejűleg bírálják el. Az utóbbi esetben a kérelmek feldolgozásának kezdő időpontja a bejelentett kérelmezési időszak zárónapját követő nap.

g) Az engedélyek érvényességi idejét ésszerűen állapítják meg, az nem lehet olyan rövid, hogy kizárja az importot. Az engedély érvényességi ideje nem zárhatja ki a távoli forrásból származó importot, kivéve azokat a különleges eseteket, amikor a behozatal előre nem látott rövid távú igény kielégítéséhez szükséges.

h) A kvóták működtetésekor a Tagok nem akadályozzák meg az importnak a kiadott engedélyek szerinti lebonyolítását és nem gátolják a kvóták teljes kihasználását.

i) Az engedélyek kiadásánál a Tagok figyelembe veszik annak kívánatos voltát, hogy az engedélyeket ne gazdaságilag jelentéktelen mennyiségű termékre adják ki.

j) Az engedélyek elosztásánál a Tagok figyelembe veszik a kérelmező importteljesítményét. E vonatkozásban, tekintetbe veszik, hogy a kérelmezők a múltban számukra kiadott engedélyeket egy közelmúltbeli reprezentatív időszakban teljesen kihasználták-e. Azokban az esetekben, amikor az engedélyeket nem használták ki teljesen, a Tag megvizsgálja ennek okait, és az új engedélyek elosztásánál ezen okokat figyelembe veszi. Figyelmet szentelnek annak biztosítására is, hogy az új importőröknek kiadott engedélyek ésszerűen kerüljenek elosztásra, figyelembe véve annak kívánatos voltát, hogy az engedélyeket ne gazdaságilag jelentéktelen mennyiségű termékekre adják ki. E tekintetben különös figyelmet fordítanak azon importőrökre, amelyek fejlődő és különösképpen a legkevésbé fejlett fejlődő ország Tagokból származó termékeket importálnak.

k) Az engedélyek segítségével működtetett, szállító országok között fel nem osztott kvóták esetében, az engedély birtokosai⁶ szabadon választhatnak az import forrásai között. A szállító országok között felosztott kvóták esetében az engedély világosan meghatározza az országot vagy országokat.

l) Az 1. Cikk 8. pontjának alkalmazásakor kompenzációs kiigazítás tehető az engedélyek jövőbeni elosztása során, amikor az import meghaladott egy korábbi engedélyszintet.

4. Cikk

Intézmények

Ezennel felállításra kerül az Importengedélyezési Bizottság, amely az egyes Tagok képviselőiből áll. A Bizottság megválasztja saját Elnökét és Alelnökét, és szükség szerint ülészik azzal a céllal, hogy alkalmat nyújt-

⁶ Esetenként „kvóta birtokosok”-ként hivatkoznak rájuk.

son a Tagoknak a Megállapodás működésére vagy céljainak előmozdítására vonatkozó bármely ügyben való konzultációra.

5. Cikk

Bejelentés

1. Azok a Tagok, amelyek engedélyezési eljárásokat vezetnek be vagy változtatnak ezen eljárásokon, a közzétételtől számított 60 napon belül bejelentik ezt a Bizottságnak.

2. Az importengedélyezési eljárások bevezetéséről szóló bejelentések tartalmaznak a következő információkat:

- a) az engedélyezési eljárás alá eső termékek listája;
- b) a jogosultságról szóló információk beszerzési helye;
- c) az adminisztratív szerv(ek), ahová a kérelmek benyújthatók;
- d) a kiadvány neve és kelte, amelyben az engedélyezési eljárások közzétételre kerülnek;
- e) annak jelzése, hogy az engedélyezési eljárás a 2. és 3. Cikk meghatározásai szerint automatikus vagy nem automatikus;
- f) az automatikus importengedélyezési eljárások esetén, azok adminisztratív célja;
- g) a nem automatikus importengedélyezési eljárások esetén az engedélyezési eljáráson keresztül végrehajtott intézkedés jelzése; és
- h) az engedélyezési eljárás várható időtartama, ha az bizonyos valószínűséggel megbecsülhető; amennyiben ez nem tehető meg, annak indoklása, hogy ez az információ miért nem adható meg.

3. Az engedélyezési eljárásokban történt változásokról szóló bejelentések feltüntetik a fent említett elemeket, ha a változások ezekre vonatkoznak.

4. A Tagok bejelentik a Bizottságnak az(oka)t a kiadvány(oka)t, amely(ek)ben az 1. Cikk 4. pontjában előírt információk közzétételre kerülnek.

5. Bármely érdekelt Tag, amely úgy véli, hogy egy másik Tag nem jelentette be, az 1—3. pontokban foglalt rendelkezéseknek megfelelően, egy engedélyezési eljárás bevezetését vagy az abban eszközölt változást, az ügyet az ilyen másik Tag tudomására hozhatja. Amennyiben a bejelentés közvetlenül ezután sem történik meg, az ilyen Tag maga jelentheti be az engedélyezési eljárást vagy az abban történt változást, beleértve minden releváns és hozzáférhető információt.

6. Cikk

Konzultáció és vitarendezés

A jelen Megállapodás működésére ható bármely ügygel kapcsolatos konzultációkra és viták rendezésére a GATT

1994 XXII. és XXIII. Cikkének rendelkezései, amint azokat a Vitarendezési Egyetértés kifejti és alkalmazza, érvényesek.

7. Cikk

Felülvizsgálat

1. A Bizottság szükség szerint, de legalább két évente egyszer felülvizsgálja a jelen Megállapodás végrehajtását és működését, figyelembe véve annak céljait, valamint a benne foglalt jogokat és kötelezettségeket.

2. A Bizottság felülvizsgálatának alapjául a Titkárság, az 5. Cikk szerint rendelkezésre bocsátott információk, az importengedélyezési eljárásokról⁷ szóló éves kérdőívek válaszai és más rendelkezésre álló releváns, megbízható információk alapján, tényszerű jelentést készít. E jelentés tartalmazza a fent említett információk kivonatát, különösképpen megjelölve a felülvizsgálati időszak alatti bármely változást, illetve fejleményt, valamint a Bizottság által megjelölt bármely egyéb információt.

3. A Tagok vállalják az importengedélyezési eljárásokról szóló éves kérdőív haladéktalan és hiánytalan kitöltését.

4. A Bizottság tájékoztatja az Árukereskedelmi Tanácsot a felülvizsgálati időszakban történt fejleményekről.

8. Cikk

Záró rendelkezések

Fenntartások

1. A jelen Megállapodás egyetlen rendelkezésével kapcsolatban sem lehet fenntartással élni a többi Tag beleegyezése nélkül.

Nemzeti jogszabályok

2. a) Minden Tag, legkésőbb a WTO Egyezmény számára történő hatálybalépésének napján, biztosítja törvényei, szabályozásai és adminisztratív eljárásai jelen Megállapodás rendelkezéseivel való összhangját.

b) A Tagok tájékoztatják a Bizottságot, a jelen Megállapodással összefüggő törvényeik és szabályozásaik, illetve az ilyen törvények és szabályozások működtetésének bármilyen megváltozásáról.

⁷ Eredetileg mint a GATT 1947 1971. március 23-i L/3515 sz. dokumentumaként kiadva.

MEGÁLLAPODÁSA TÁMOGATÁSOKRÓL ÉS KIEGYENLÍTŐ INTÉZKEDÉSEKRŐL

A Tagok az alábbiakban állapodnak meg:

I. Rész

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Cikk

A támogatás meghatározása

1.1. A jelen Megállapodás céljára támogatásnak minősül, ha

a) (1) a Tag területén a kormány vagy más állami szerv (a továbbiakban: kormány) pénzügyi támogatást folyósít, azaz, ha

(i) a kormány gyakorlata magában foglalja a közvetlen transfereket (például vissza nem térítendő támogatás, hitelek és tőkeinjekciók) a pénzeszközök vagy források potenciális közvetlen átadását (például hitelgaranciát),

(ii) a kormányt megillető jövedelmek elengedése vagy be nem szedése (például fiskális ösztönzők adókedvezmény formájában)¹ következik be,

(iii) a kormány — az általános infrastruktúra biztosításán túl — árukat vagy szolgáltatásokat nyújt vagy vásárol,

(iv) a kormány pénzügyi támogatásokat fizet valamely finanszírozási rendszerbe, vagy valamely magánszervezetet bíz meg vagy utasít arra, hogy a fenti (i)—(iii) alpontokban illusztrált funkciók közül egyet vagy többet ellásson, ami rendszerint a kormány feladata volna és ez a gyakorlat semmilyen valóságos értelemben nem különbözik a kormányok szokásos gyakorlatától; vagy

(2) a GATT 1994 XVI. Cikke értelmében a jövedelem- vagy ártámogatás bármelyik formája merül fel; és

b) ez által a kedvezményezett előnyhöz jut.

1.2. Az 1. pontban meghatározott támogatásokra a II. Rész rendelkezései az irányadók, illetve amennyiben a támogatás a 2. Cikk rendelkezései értelmében egyedi, akkor a jelen Megállapodás III. vagy V. Részének rendelkezéseit kell alkalmazni.

2. Cikk

Egyediség

2.1. Annak megállapításakor, hogy az 1. Cikk 1. pontjában meghatározott támogatás egyedi-e valamely vállalat vagy iparág, vagy vállalatok vagy iparágak csoportja

¹ A GATT 1994 XVI. Cikke (és a Megjegyzések a XVI. Cikkhez), valamint a jelen Megállapodás I—III. Mellékletei rendelkezéseinek megfelelően nem minősül támogatásnak, hogy az exporttermék a hazai felhasználásra szánt hasonló termékre kivetett adók és vámok alól mentesül, vagy az ilyen vámoknak vagy adóknak a megfizetését meg nem haladó összegben történő visszatérítése.

(a továbbiakban: meghatározott vállalat) tekintetében a támogatást nyújtó hatóság illetékességi körén belül az alábbi alapelveket kell alkalmazni:

a) Ha a támogatást nyújtó hatóság vagy az e hatóság működését meghatározó törvény kifejezetten a meghatározott vállalatokra korlátozza a támogatáshoz való hozzáférést, az ilyen támogatás egyedinek minősül.

b) Ha a támogatást nyújtó hatóság vagy az a törvény, amelynek alapján a támogatást nyújtó hatóság működik, objektív ismérveket vagy feltételeket² fektet le, amelyek irányadók a támogatásra való jogosultságra, valamint a támogatás összegére nézve, a támogatás nem minősül egyedinek, feltéve, hogy a jogosultság automatikus és az ilyen ismérveket és feltételeket szigorúan alkalmazzák. Az ismérveket vagy feltételeket világosan meg kell határozni törvényben, jogszabályban vagy más hivatalos okmányban oly módon, hogy igazolásuk lehetséges legyen.

c) Ha az a) és b) alpontokban lefektetett elvek alkalmazása azt eredményezi, hogy látszólag a támogatás nem tűnik egyedinek, mégis oka van azt hinni, hogy a támogatás a valóságban egyedi, más tényezőket is figyelembe lehet venni. Ilyen tényezők: ha egy támogatási programot csak egy korlátozott számú meghatározott vállalkozás vesz igénybe, ha lényegében a meghatározott vállalkozások veszik azt igénybe, ha meghatározott vállalkozásoknak a támogatásból aránytalanul nagy összegeket nyújtanak, illetve az a mód, amely szerint a diszkrecionális jogokat a támogatást nyújtó hatóság a támogatás odaítélésére vonatkozó döntés során alkalmazza.³ A jelen alpont alkalmazása során figyelembe kell venni a támogatást nyújtó hatóság hatáskörén belül a gazdasági tevékenységek diverzifikációjának mértékét, valamint a támogatási program működésének időtartamát. Az a támogatás, ami a támogatást nyújtó hatóság hatáskörén belüli kijelölt földrajzi régióknak belül elhelyezkedő meghatározott vállalkozásra korlátozódik, egyedinek minősül. Egyetértés született arra vonatkozóan, hogy az erre jogosult összes kormányzati szint által meghatározott vagy megváltoztatott általánosan alkalmazott adókulcsok nem tekintendők egyedi támogatásnak a jelen Megállapodás céljaira.

2.3. Minden olyan támogatás, ami a 3. Cikk rendelkezéseit kimeríti, egyedinek tekintendő.

2.4. A jelen Cikk rendelkezései szerinti egyediség megállapítását világosan alá kell támasztani pozitív bizonyítékokkal.

² A jelen szóhasználat szerint az objektív ismérvek vagy feltételek olyan ismérveket vagy feltételeket jelölnek, amelyek semlegesek, nem részesítenek előnyben meghatározott vállalatokat másokkal szemben, és amelyek jellegükben gazdaságiak és alkalmazásukban horizontálisak, mint például alkalmazottak száma vagy a vállalkozás mérete.

³ Ebben a vonatkozásban különösen a támogatások iránti kérelmek visszautasításának, illetve jóváhagyásának gyakoriságára, illetve az ilyen döntések okaira vonatkozó információt kell figyelembe venni.

II. Rész

TILTOTT TÁMOGATÁSOK

3. Cikk

Tiltás

3.1. Kivéve a Mezőgazdasági Megállapodásban elrendeltek, az alábbi, az 1. Cikkben meghatározott jelentésű támogatások tiltottak:

a) törvény szerint vagy ténylegesen⁴ az exportteljesítménytől függő támogatások, függetlenül attól, hogy ez az egyedüli feltétel-e vagy több feltétel egyike, beleértve azokat is, amelyeket az I. Melléklet⁵ illusztrál;

b) az importált termékekkel szemben hazai termékek felhasználásától függő támogatások, függetlenül attól, hogy ez egyetlen feltétel vagy több más feltétel közül csak egy.

3.2. Egyetlen Tag sem nyújthat vagy tarthat fenn az 1. pontban hivatkozott támogatásokat.

4. Cikk

Jogorvoslatok

4.1. Amennyiben valamely Tag okkal véli úgy, hogy egy másik Tag tiltott támogatást nyújt vagy tart fenn, az ilyen Tag konzultációt kérhet a másik ilyen Tagtól.

4.2. Az 1. pont szerinti konzultációkra vonatkozó kérés foglaljon magába egy nyilatkozatot a rendelkezésre álló, az érintett támogatás létre, illetve jellegére vonatkozó bizonyítékról.

4.3. Az 1. pont szerinti konzultáció iránti kérésre az a Tag, amelyről úgy vélik, hogy a kérdéses támogatást nyújtja vagy fenntartja, köteles a lehető legrövidebb időn belül az ilyen konzultáción részt venni. A konzultációk célja, hogy tisztázza a tényállást és kölcsönösen egyeztetett megoldást érjenek el.

4.4. Ha a konzultáció iránti kérés benyújtásától számított 30 napon belül⁶ közösen egyeztetett megoldást nem sikerült elérni, bármely olyan Tag, amely részt vesz az ilyen

⁴ Ez a norma akkor teljesül, amikor a tények azt bizonyítják, hogy a támogatás nyújtása, bár nem a törvények teszik függővé az exportteljesítménytől, a valóságban a tényleges vagy várható exportáláshoz vagy exportjövödelmekhez kötődik. Önmagában az a tény, hogy a támogatást olyan vállalatoknak nyújtják, amelyek exportálnak, pusztán ezen oknál fogva nem minősül exporttámogatásnak ezen rendelkezés értelmezése szerint.

⁵ Az I. Mellékletben exporttámogatásnak nem minősülőként hivatkozott intézkedések nem tiltottak a jelen Megállapodás ezen vagy bármely más rendelkezése szerint.

⁶ A jelen Cikkben említett minden időszak kölcsönös megállapodás esetén meghosszabbítható.

konzultációkon, az ügyet a Vitarendezési Testülethez (DSB) utalhatja egy vizsgálóbizottság azonnali felállításának céljából, kivéve, ha a DSB konszenzussal úgy dönt, hogy nem állít fel vizsgálóbizottságot.

4.5. Létrehozásakor a vizsgálóbizottság az Állandó Szakértői Csoport⁷ (a továbbiakban a jelen Megállapodásban: PGE) segítségét kérheti a tekintetben, hogy a kérdéses intézkedés tiltott támogatás-e. Ha ezt kéri, a PGE köteles azonnal felülvizsgálni a kérdéses intézkedés létre, illetve jellegére vonatkozó bizonyítékokat, és lehetőséget adni az intézkedést alkalmazó vagy fenntartó Tag számára, hogy bizonyítsa, hogy a kérdéses intézkedés nem tiltott támogatás. A PGE jelentést készít következtetéseiről a vizsgálóbizottság számára a vizsgálóbizottság által meghatározott határidőn belül. A vizsgálóbizottság módosítás nélkül köteles elfogadni a PGE-nek arra a kérdésre vonatkozó következtetéseit, hogy vajon a kérdéses intézkedés tiltott támogatás-e.

4.6. A vizsgálóbizottság záró jelentését köteles a vitában részt vevő feleknek benyújtani. A jelentést a vizsgálóbizottság feladatmeghatározásának, illetve a jelentés összeállításának napjától számított 90 napon belül meg kell küldeni minden Tagnak.

4.7. Ha a kérdéses intézkedést tiltott támogatásnak minősíti, a vizsgálóbizottság azt javasolja, hogy a támogató Tag késelem nélkül vonja vissza a támogatást. Ebben a vonatkozásban a vizsgálóbizottság ajánlásában meghatározza azt az időszakot is, amelyen belül az intézkedést vissza kell vonni.

4.8. A vizsgálóbizottság jelentésének az összes Taghoz történt kiküldésétől számított 30 napon belül a DSB elfogadja azt, kivéve, ha a vitában részt vevő valamelyik Fél hivatalosan értesíti a DSB-t arról a döntéséről, hogy fellebbezni kíván, vagy ha a DSB konszenzussal úgy dönt, hogy a jelentést nem fogadja el.

4.9. Ha fellebbezést nyújtanak be a vizsgálóbizottság jelentése ellen, a Fellebbezési Testület köteles döntését attól a naptól számított 30 napon belül kibocsátani, amikor a vitában részt vevő Fél hivatalosan bejelenti fellebbezési szándékát. Amennyiben a Fellebbezési Testület úgy ítéli meg, hogy 30 napon belül nem képes jelentését elkészíteni, köteles erről a DSB-t írásban tájékoztatni együtt a késelem okaival, valamint azzal a becsült időtartammal, amelyen belül benyújtja jelentését. Az eljárás semmilyen esetben sem haladhatja meg a 60 napot. A fellebbezési jelentést a DSB jóváhagyja és azt a vitában részt vevő felek kötelesek feltétel nélkül elfogadni, kivéve, ha a DSB konszenzussal úgy dönt, hogy nem hagyja jóvá a fellebbezési jelentést a Tagoknak történt kibocsátásától számított 20 napon belül.⁸

⁷ Amint azt a 24. Cikk szerint létrehozzák.

⁸ Ha ebben az időszakban a DSB ülése nincs betervezve, ebből a célból ilyen ülést kell tartani.

4.10. Abban az esetben, ha a DSB ajánlását nem követik a vizsgálóbizottság által meghatározott időtartamon belül, amely a vizsgálóbizottság jelentésének vagy a Fellebbezési Testület jelentésének elfogadásával kezdődik, a DSB felhatalmazza a panasztevő Tagot, hogy helyénvaló⁹ ellenintézkedéseket hozzon, kivéve, ha a DSB konszenzussal úgy dönt, hogy a kérést elutasítja.

4.11. Abban az esetben, ha a vitában részt vevő valamelyik Fél választott bírósági eljárást kérelmez a Vitarendezési Egyetértés (DSU) 22. Cikkének 6. pontja szerint, a választottbíróknak kell eldöntenie, hogy az ellenintézkedések helyénvalóak-e.¹⁰

4.12. A jelen Cikk szerint folytatott jogviták céljaira a Vitarendezési Egyetértés szerinti időtartamok az ilyen viták lefolytatására a DSU-ban előírt időtartam fele lesz, kivéve a jelen Cikkben kifejezetten előírt határidőket.

III. Rész

FELRÓHATÓ TÁMOGATÁSOK

5. Cikk

Hátrányos hatások

Egyetlen Tag sem okozhat az 1. Cikk 1. és 2. pontjaiban hivatkozott bármely támogatás alkalmazásának révén más Tagok érdekeit érintő hátrányos hatásokat, azaz

- a) kárt valamely másik Tag hazai iparának,¹¹
- b) a GATT 1994 szerint más Tagoknak közvetlenül vagy közvetetten járó előnyök hatálytalanítását vagy gyengítését, különös tekintettel a GATT 1994 II. Cikke szerint lekötött engedmények előnyeire,¹²
- c) valamely más Tag érdekeinek súlyos sérelmét,¹³

A jelen Cikk nem vonatkozik a Mezőgazdasági Megállapodás 13. Cikke szerinti mezőgazdasági termékekre fenntartott támogatásokra.

⁹ Ez a kifejezés nem jelentheti olyan ellenintézkedések engedélyezését, amelyek aránytalanok annak a ténynek a fényében, hogy ezen rendelkezések olyan támogatásokkal foglalkoznak, amelyek tiltottak.

¹⁰ Ez a kifejezés nem jelentheti olyan ellenintézkedések engedélyezését, amelyek aránytalanok annak a ténynek a fényében, hogy ezen rendelkezések olyan támogatásokkal foglalkoznak, amelyek tiltottak.

¹¹ A „hazai iparnak okozott kár” kifejezés ugyanabban az értelemben használandó, mint az V. Részben.

¹² A „hatálytalanítás vagy gyengítés” kifejezést a jelen Megállapodás ugyanabban az értelemben használja, mint a GATT 1994 releváns rendelkezései és az ilyen hatálytalanítás vagy gyengítés meglétét ezen rendelkezések alkalmazási gyakorlatának megfelelően kell megállapítani.

¹³ A „más Tag érdekének súlyos sérelme” kifejezést a jelen Megállapodás ugyanabban az értelemben használja, mint a GATT 1994 XVI. Cikkének 1. pontja, és ez magában foglalja a súlyos sérelem veszélyét is.

6. Cikk

Súlyos sérelem

6.1. Az 5. Cikk c) alpontjának értelmében súlyos sérelem fennállásának minősül az az eset, amikor

- a) valamely termék teljes ad valorem (értékarányában megállapított) támogatása meghaladja az 5%-ot;^{14, 15}
- b) valamely iparág által tartósan elszenvedett működési veszteségek fedezetére szolgálnak a támogatások;
- c) valamely vállalkozás által tartósan elszenvedett működési veszteségek fedezetére nyújtanak támogatásokat, kivéve az egyszeri intézkedéseket, amelyek nem ismételtők meg az adott vállalkozás számára, és amelyeket kizárólag azzal a céllal nyújtanak, hogy időt adjanak a hosszú távú megoldások kidolgozására és súlyos szociális problémák elkerülésére;
- d) közvetlen adósságelengedés történik, azaz az állammal szembeni adósságok elengedése, illetve az adósság visszafizetésének fedezetére nyújtott vissza nem térítendő támogatás.¹⁶

6.2. Az 1. pont rendelkezései mellett nem állapítható meg súlyos sérelem, amennyiben a támogatást nyújtó Tag bizonyítja, hogy a kérdéses támogatás nem eredményezte a 3. pontban felsorolt hatások egyikét sem.

6.3. Az 5. Cikk c) pontja értelmében súlyos sérelem merülhet fel bármely esetben, amelyekre az alább felsoroltak egyike vagy közülük több vonatkozik:

- a) a támogatás hatása az, hogy valamely más Tag hasonló termékének importját a támogatást nyújtó Tag piacáról kiszorítja vagy az ilyen importot akadályozza;
- b) a támogatás hatása az, hogy egy másik Tag hasonló termékének exportját egy harmadik ország piacáról kiszorítja vagy az ilyen exportot akadályozza;
- c) a támogatás hatása, hogy a támogatott termék lényegesen leszorítja az árakat, összehasonlítva egy másik Tag hasonló termékének árával ugyanazon piacon, vagy lényegesen lenyomja az árakat vagy értékesítési lehetőségek elvesztését okozza ugyanazon a piacon;
- d) a támogatás hatása a támogatást nyújtó Tag világszerte részesedésének növekedése egy adott támogatott elsődleges termék vagy árucikk¹⁷ tekintetében ahhoz az átlagos piaci részesedéshez képest, amivel az előző hároméves időszak során rendelkezett és ez a növekmény követke-

¹⁴ Az értékarányosan megállapított támogatás összértékét a VI. Meléklet rendelkezései szerint kell kiszámítani.

¹⁵ Miatán várható, hogy a polgári alkalmazású légi járművekre specifikus multilaterális szabályok vonatkoznak majd, a jelen alpontban hivatkozott küszöb nem vonatkozik a polgári légi járművekre.

¹⁶ A Tagok elismerik, hogy amennyiben valamely polgári légi jármű program jogdíj alapú finanszírozását nem fizetik vissza teljes mértékben, mert a tényleges értékesítés szintje az előrejelzett szint alá esik, ez önmagában nem képez súlyos sérelmet a jelen alpont céljaira.

¹⁷ Kivéve, ha más multilaterális megállapodás szerint specifikus szabályok vonatkoznak a kérdéses termék vagy árucikk kereskedelmére.

tes tendenciát mutat egy olyan időszakban, amikor a Tag a támogatásokat nyújtotta.

6.4. A 3. b) pont céljaira az export kiszorítása vagy akadályozása magában foglal bármely olyan esetet, amelyben a 7. pont rendelkezéseitől függően bebizonyították, hogy változás történt a relatív piaci részesedésekben a nem támogatott hasonló termék kárára (egy megfelelő reprezentatív időszak alatt, mely elegendő hosszúságú ahhoz, hogy demonstrálja az érintett termék piacán bekövetkező világos trendeket, amely rendes körülmények között legalább egy év). A „relatív piaci részesedések változása” magában foglalja az alábbi helyzetek bármelyikét:

- a) a támogatott termék piaci részesedése nő;
- b) a támogatott termék piaci részesedése változatlan marad olyan körülmények között, amelyekben a támogatás hiányában annak csökkennie kellett volna;
- c) a támogatott termék piaci részesedése csökken, de alacsonyabb ütemben, mint ami történt volna a támogatás hiányában.

6.5. A 3. c) pont céljaira az árleszorítás magában foglal minden olyan esetet, amikor az ilyen árleszorítást a támogatott termék és a nem támogatott hasonló, ugyanazon piacra szállított termék árainak összehasonlításával bizonyították. Az összehasonlítást ugyanazon szintű kereskedés és összehasonlítható időpontok figyelembevételével kell megtenni, ugyancsak figyelembe véve minden más, az árak összehasonlíthatóságát befolyásoló tényezőt. Azonban, ha az ilyen közvetlen összehasonlítás nem lehetséges, az árleszorítás léte bizonyítható a fajlagos export értékek alapján is.

6.6. Minden olyan Tag, melynek a piacon súlyos sérelem felmerülését vélelmezik, az V. Melléklet 3. pontjának rendelkezéseitől függően köteles a 7. Cikk szerint felmerülő vitában részt vevő feleknek, valamint a 7. Cikk 4. pontja szerint felállított bizottságnak minden olyan releváns információt rendelkezésére bocsátani, ami beszerezhető a vitában részt vevő felek piaci részesedéseinek változásairól, illetve az érintett termékek áraitól.

6.7. Súlyos sérelmet eredményező kiszorítás vagy akadályozás nem merül fel a 3. pont szerint, amennyiben az alábbi körülmények bármelyike fennáll a releváns időszak alatt:¹⁸

- a) a panasztevő Tag hasonló terméke exportjának tiltása vagy korlátozása vagy a panasztevő Tagtól származó, érintett harmadik ország piacára irányuló import tiltása vagy korlátozása;
- b) az érintett termékben külkereskedelmi monopóliumot vagy állami külkereskedelmet működtető importáló kormány olyan döntése, hogy nem-kereskedelmi okoknál

fogva a panasztevő Tagtól más országra vagy más országokra tereli át az importot;

c) természeti katasztrófák, sztrájkok, szállítási fennakadások vagy más vis maior, ami lényegesen befolyásolja a panasztevő Tagtól származó exportra rendelkezésre álló termékek termelését, minőségét, mennyiségét vagy árait;

d) a panasztevő országtól származó export korlátozására vonatkozó megállapodások léte;

e) az érintett termék exportra történő rendelkezésre állásának önkéntes csökkentése a panasztevő Tagnál (ideértve többek között azt a helyzetet, amikor a panasztevő Tag cégei autonóm módon átirányították e termék exportját új piacokra);

f) az importáló ország szabványainak vagy más jogszabályi követelményeinek be nem tartása.

6.8. A 7. pontban hivatkozott körülmények hiányában a súlyos sérelem létét a bizottságnak benyújtott vagy általa megszerzett információ alapján kell meghatározni, ideértve az V. Melléklet rendelkezései szerint benyújtott információt.

6.9. A jelen Cikk nem vonatkozik a Mezőgazdasági Megállapodás 13. Cikke szerinti mezőgazdasági termékekre fenntartott támogatásokra.

7. Cikk

Jogorvoslat

7.1. Kivéve a Mezőgazdasági Megállapodás 13. Cikkében elrendeltek, amikor valamely Tagnak oka van úgy vélni, hogy valamely másik Tag által nyújtott vagy fenntartott, az 1. Cikkben hivatkozott bármely támogatás hazai iparának kárt, előny hatálytalanítást vagy gyengítést vagy súlyos sérelmet okoz, az ilyen Tag konzultációt kérhet a másik ilyen Tagtól.

7.2. Az 1. pont szerinti konzultáció iránti kérelemnek magában kell foglalnia egy nyilatkozatot a rendelkezésre álló bizonyítékokról a) az érintett támogatás létéről és jellegéről, valamint b) a belföldi iparnak okozott kárról, vagy az előnyök hatálytalanításáról vagy gyengítéséről, vagy a konzultációt kérő Tag érdekeiben okozott súlyos sérelemről.¹⁹

7.3. Az 1. pont szerinti konzultáció kérésekor az a Tag, amelyről úgy vélik, hogy a kérdéses támogatási gyakorlatot folytatja vagy fenntartja, köteles a lehető legsürgősebben a konzultációkat megkezdeni. A konzultációk célja, hogy tisztázzák a helyzetre vonatkozó tényeket és közösen egyeztetett megoldást érjenek el.

¹⁸ Az a tény, hogy a jelen pont hivatkozik bizonyos körülményekre, önmagában nem ruház rájuk semmilyen jogi státuszt akár a GATT 1994, akár a jelen Megállapodás szerint. Ezek a körülmények nem lehetnek elszigeteltek, szórványosak vagy más módon lényegtelenek.

¹⁹ Abban az esetben, ha a kérelem olyan támogatásra vonatkozik, amelyről azt vélik, hogy az a 6. Cikk 1. pontja szerint súlyos sérelmet okozott, a súlyos sérelemre vonatkozó rendelkezésre álló bizonyíték korlátozódhat arra a rendelkezésre álló bizonyítéokra, ami arra vonatkozik, hogy a 6. Cikk 1. pontjának feltételei teljesültek-e vagy sem.

7.4. Ha a konzultációk 60 napon belül nem eredményeznek kölcsönösen egyeztetett megoldást,²⁰ bármely Tag, amely ilyen konzultációban részt vesz, az ügyet a DSB elé utalhatja, hogy vizsgálóbizottságot hozzon létre, kivéve, ha a DSB konszenzussal úgy dönt, hogy ilyen vizsgálóbizottságot nem állít fel. A vizsgálóbizottság összetételét és pontos feladatkörét létrehozásától számított 15 napon belül kell meghatározni.

7.5. A vizsgálóbizottság köteles felülvizsgálni az ügyet és zárójelentését a vitában részt vevő feleknek benyújtani. A jelentést a vizsgálóbizottság összetételének és feladatkörének meghatározásától számított 120 napon belül meg kell küldeni minden Tagnak.

7.6. 30 napon belül attól a naptól fogva, hogy a vizsgálóbizottság jelentését megküldték az összes Tagnak, a DSB elfogadja a jelentést,²¹ kivéve, ha a vitában részt vevő felek valamelyike hivatalosan értesíti a DSB-t fellebbezési döntéséről, vagy ha a DSB konszenzussal úgy dönt, hogy a jelentést nem fogadja el.

7.7. Amikor a vizsgálóbizottság jelentése ellen fellebbezést nyújtanak be, a Fellebbezési Testület köteles döntését attól a naptól számított 60 napon belül meghozni, amikor a vitában részt vevő fél hivatalosan értesíti fellebbezési szándékáról. Amennyiben a Fellebbezési Testület úgy dönt, hogy jelentését 60 napon belül nem tudja meghozni, köteles tájékoztatni a DSB-t írásban a késedelem okairól, valamint arról a becsült időtartamról, amire szüksége lesz jelentésének benyújtásához. Az eljárás azonban semmilyen esetben sem haladhatja meg a 90 napot. A fellebbezési jelentést a DSB jóváhagyja és azt a vitában részt vevő felek kötelesek feltétel nélkül elfogadni, kivéve, ha a DSB konszenzussal úgy dönt, hogy nem fogadja el a fellebbezési jelentést, annak a Tagoknak történő kibocsátásától számított 20 napon belül.²²

7.8. Amennyiben olyan bizottsági jelentést vagy fellebbezési testületi jelentést fogadnak el, amelyben megállapítják, hogy bármely támogatás valamely más Tag érdekeire hátrányos hatásokat eredményezett az 5. Cikk értelmezése szerint, az ilyen támogatást nyújtó vagy fenntartó Tag köteles a helyénvaló intézkedéseket foganatosítani ahhoz, hogy az ilyen hátrányos hatásokat megszüntesse, vagy köteles a támogatást visszavonni.

7.9. Abban az esetben, ha a Tag nem foganatosított helyénvaló intézkedéseket a támogatás hátrányos hatásainak megszüntetésére, vagy nem vonta vissza a támogatást attól az időponttól számított 6 hónapon belül, hogy a DSB elfogadta a vizsgálóbizottság jelentését vagy

a Fellebbezési Testület jelentését, kompenzációra vonatkozó megállapodás hiányában a DSB felhatalmazza a panasztevő Tagot, hogy ellenintézkedéseket tegyen, melyeknek mértékükben összhangban kell állniuk a megállapítás szerint fennálló hátrányos hatások mértékével és jellegével, kivéve, ha a DSB konszenzussal úgy dönt, hogy a kérést elutasítja.

7.10. Abban az esetben, ha a vitában részt vevő bármely fél választottbírói eljárást kér a DSU 22. Cikkének 6. pontja alapján, a választottbíró köteles eldönteni, hogy az ellenintézkedések összhangban állnak-e a ténymegállapítás szerint létező hátrányos hatások jellegével és mértékével.

IV. Rész

NEM FELRÓHATÓ TÁMOGATÁSOK

8. Cikk

A nem felróható támogatások meghatározása

8.1. Az alábbi támogatások nem minősülnek felróhatóknak:²³

- a) a 2. Cikk értelmezése szerint egyedinek nem minősülő támogatások;
- b) a 2. Cikk értelmezése szerint egyedinek minősülő támogatások, amelyek azonban megfelelnek az alábbi 2. a), 2. b) vagy 2. c) pontokban felsorolt összes feltételnek.

8.2. A III. és V. Részek rendelkezései mellett az alábbi támogatások nem felróhatóak:

- a) cégek által folytatott vagy a felsőoktatás vagy kutatóintézetek által cégekkel kötött szerződés alapján folytatott kutatási tevékenység támogatása, ha^{24, 25, 26} a

²³ A Tagok elismerik, hogy széles körben nyújtanak kormányzati támogatást különféle célokra, és az a pusztán tény, hogy az ilyen támogatás esetleg nem minősül nem felróható támogatásnak a jelen Cikk rendelkezései szerint, még önmagában nem korlátozza a Tagok lehetőségét az ilyen támogatás nyújtására.

²⁴ Mivel várható, hogy a polgári légi járművekre specifikus multilaterális szabályok vonatkoznak majd, a jelen alpont rendelkezései erre a termékre nem vonatkoznak.

²⁵ A WTO Egyezmény hatálybalépésének napjától számított nem később, mint 18 hónappal, a 24. Cikkben előírt Támogatási és Kiegyenlítő Intézkedések Bizottsága (a jelen Megállapodásban a továbbiakban: Bizottság) köteles felülvizsgálni a 2. a) alpont rendelkezéseinek működését azzal a céllal, hogy megtegye az összes szükséges módosítást ezen rendelkezések működésének javítására. Az esetleges módosítások mérlegelésekor a Bizottság köteles gondosan felülvizsgálni az ezen alpontban felsorolt kategóriák definícióit a Tagoknak a kutatási programok működésére és a más releváns nemzetközi intézményekben folytatott munkára vonatkozó tapasztalatainak fényében.

²⁶ A jelen Megállapodás nem vonatkozik a felsőoktatás vagy a kutatóintézetek által függetlenül végzett alapkutatásokra. Az „alapkutatás” kifejezés az általános, tudományos vagy műszaki tudás bővítését jelenti, amely nem kapcsolódik ipari vagy üzleti célokhoz.

²⁰ A jelen Cikkben említett bármely határidőt közös megegyezéssel meg lehet hosszabbítani.

²¹ Ha a DSB ülését erre az időszakra nem tervezték, az ilyen ülést erre a célra össze kell hívni.

²² Ha a DSB ülését erre az időszakra nem tervezték, az ilyen ülést erre a célra össze kell hívni.

támogatás²⁷ az ipari kutatás²⁸ költségeinek nem több mint 75% -át, illetve a versenyelőtti fejlesztési tevékenység^{29, 30} költségeinek nem több mint 50% -át fedezi, és feltéve, hogy az ilyen támogatás kizárólag az alábbiakra korlátozódik:

(i) személyi jellegű költségekre (kutatók, technikusok és más kiegészítő alkalmazottak, akiket kizárólag a kutatási tevékenység céljaira foglalkoztatnak),

(ii) kizárólagosan és állandóan a kutatási tevékenység céljaira használt eszközök, berendezések, föld és épületek költségeire (kivéve, amikor azokat üzleti alapon elidegenítik),

(iii) a kizárólag kutatási tevékenység céljaira használt tanácsadói és ezzel egyenértékű szolgáltatások költségeire, ideértve a kívülről megvásárolt kutatást, műszaki tudást, szabadalmakat stb.,

(iv) a kutatási tevékenység eredményeként közvetlenül felmerülő addicionális általános költségekre,

(v) egyéb működési költségekre (például anyagköltségek, fogyóeszközök és hasonlók), amelyek közvetlenül a kutatási tevékenység eredményeként merülnek fel,

b) a regionális fejlesztés általános keretein belül³¹ nyújtott támogatás a Tag területén belüli hátrányos helyzetű régióknak, valamint a 2. Cikk értelmezése szerinti nem egyedi támogatás az arra jogosult régióknak, feltéve, hogy

(i) minden hátrányos helyzetű régióknak világosan elhatárolt, összefüggő földrajzi területnek kell lennie, meghatározható gazdasági és közigazgatási identitással,

²⁷ A fel nem róható támogatás engedélyezett szintjét, melyre ezen alpont utal, az adott egyedi projekt tartama alatt felmerülő összes elfogadott költségre történő hivatkozással kell megállapítani.

²⁸ Az „ipari kutatás” kifejezés új tudás felfedezésére irányuló tervezett kutatást vagy kritikai vizsgálatot jelent azzal a céllal, hogy az ilyen tudás hasznosítható legyen új termékek, eljárások vagy szolgáltatások kifejlesztésénél vagy meglévő termékek, eljárások vagy szolgáltatások lényeges javításának elérésében.

²⁹ A „verseny előtti fejlesztési tevékenység” kifejezés az ipari kutatás eredményeinek valamely tervvé vagy ipari formatervvé történő átalakítását jelenti új, módosított vagy javított termékek, eljárások vagy szolgáltatások céljaira, függetlenül attól, hogy azt értékesítésre vagy felhasználásra szánták, ideértve az első prototípus elkészítését is, amelyet nem lehet üzletileg hasznosítani. Magában foglalhatja termékek, eljárások vagy szolgáltatások alternatíváinak koncepcionális kialakítását és megtervezését, az első demonstrációkat vagy kísérleti projekteket, feltéve, hogy ugyanazon projektek nem alakíthatók át és nem használhatók fel ipari alkalmazás vagy üzleti hasznosítás céljaira. Nem foglalja azonban magában a meglévő termékek, gyártósorok, gyártási eljárások, szolgáltatások és más folyamatos műveletek rutinszerű vagy időről időre történő változtatását még akkor sem, ha ezek a változtatások javulást eredményeznek.

³⁰ Olyan programok esetében, amelyek átfogják az ipari kutatást és a verseny előtti fejlesztési tevékenységet, a nem felróható támogatás engedélyezett szintje nem haladhatja meg a fenti két kategóriára alkalmazható nem felróható támogatás engedélyezett szintjének egyszerű átlagát, amelyet a jelen alpont (i)–(v) tételeiben lefektetett elfogadható költségek alapján kell kiszámítani.

³¹ A „regionális fejlesztés általános kerete” azt jelenti, hogy a regionális támogatási programok egy belsőleg következetes és általánosan alkalmazandó regionális fejlesztési politika részét képezik, valamint azt, hogy a regionális fejlesztési támogatásokat nem nyújtják elszigetelt földrajzi pontokon, amelyeknek nincs vagy gyakorlatilag nincs hatásuk a régió fejlődésére.

(ii) a régiót semleges és objektív ismérvek³² alapján minősítik hátrányos helyzetűnek, jelezve, hogy a régió nehézségei nem pusztán átmeneti körülményekből adódnak; az ilyen ismérveket világosan meg kell határozni törvényben, jogszabályban vagy más hivatalos okmányban oly módon, hogy az igazolható legyen,

(iii) az ismérvek magukban foglalják a gazdasági fejlettség mérését, ami az alábbi tényezők legalább egyikére kell, hogy épüljön:

— vagy a fejenkénti jövedelem, vagy a háztartások jövedelme fejenként, vagy fejenkénti GDP, amely nem haladhatja meg az érintett felségterület átlagának 85%-át,

— munkanélküliségi ráta, aminek legalább az érintett felségterület átlaga 110%-ot kell kitennie, hároméves időtartam alatt mérve; az ilyen mérések azonban lehetnek összetettek és tartalmazhatnak más tényezőket is;

c) meglévő berendezések³³ a törvény vagy jogszabály által bevezetett új környezetvédelmi követelményekhez történő igazodásának elősegítésére nyújtott támogatás, amely a cégek számára súlyosabb korlátokat és nagyobb pénzügyi terhet jelent, feltéve, hogy a támogatás

(i) egyszeri és vissza nem térő intézkedés, valamint

(ii) az adaptációs költségek 20% -ára korlátozódik, valamint

(iii) nem fedezi a támogatott berendezés pótlásának vagy működésének költségét, melyet teljes mértékben a cégeknek kell viselniük, valamint

(iv) közvetlenül kapcsolódik zavaroknak és környezet-szennyezésnek a cég által tervezett csökkentéséhez, azzal arányos és nem fedez semmilyen termelési költségmegtakarítást, amely ezáltal elérhető, valamint

(v) minden olyan cég rendelkezésére áll, amely az új berendezéseket és/vagy termelési eljárásokat képes befogadni.

8.3. Azt a támogatási programot, amelyre a 2. pont rendelkezéseit meghivatkozzák, még végrehajtása előtt be kell jelenteni a Bizottságnak a VII. Rész rendelkezései szerint. Az ilyen bejelentésnek elég pontosnak kell lennie ahhoz, hogy lehetővé tegye más Tagok számára, hogy értékeljék a programot, annak a 2. pont releváns rendelkezéseiben elrendelt feltételekkel és ismérvekkel való össz-

³² A „semleges és objektív ismérvek” olyan ismérveket jelent, amelyek nem preferálnak adott régiókat azon túl, mint ami helyénvaló a regionális fejlesztési politika keretein belül a régiók közötti aránytalanságok megszüntetéséhez vagy csökkentéséhez. Ebben a vonatkozásban a regionális támogatási programoknak magukban kell foglalniuk az egyes támogatott projektekre nyújtható támogatás összegére vonatkozó maximális összeget is. Az ilyen maximális összegeket a támogatott régiók fejlettségei szintjei szerint kell differenciálni, és a beruházási költségek vagy a munkahelyteremtés költségei szerint kell kifejezni. Az ilyen maximált összegeken belül a támogatást elég széles körben kell nyújtani, és el kell kerülni, hogy a támogatást elsődlegesen a 2. Cikkben hivatkozott bizonyos vállalatok használják fel, vagy hogy nekik aránytalanul nagy összegű támogatásokat nyújtsanak.

³³ A „meglévő berendezések” kifejezés olyan berendezésekre utal, amelyek az új környezetvédelmi követelmények bevezetésének idején már legalább két éve működésben voltak.

hangját. A Tagok kötelesek a Bizottság rendelkezésére bocsátani az ilyen bejelentések évente naprakésszé tett változatait is, különösen az egyes programokra fordított globális ráfordításra, valamint a program bármilyen módosítására vonatkozó információ nyújtásával. A többi Tag jogosult információt kérni a bejelentett programok szerinti támogatás egyedi eseteiről.³⁴

8.4. Valamely Tag kérésére a Titkárság köteles felülvizsgálni a 3. pont alapján tett bejelentést, és ahol szükséges, követelhet további információt a támogatást nyújtó Tagtól a felülvizsgálat alatt lévő bejelentett programmal kapcsolatban. A Titkárság köteles ténymegállapításairól jelentést tenni a Bizottságnak. A Bizottság kérésre köteles a Titkárság ténymegállapítását azonnal felülvizsgálni (vagy, ha a Titkárság nem kérte a felülvizsgálatot, akkor magát az értesítést) azzal a céllal, hogy eldöntse, hogy a 2. pontban lefektetett feltételek és ismérvek teljesültek-e. Az e pont szerinti eljárást a Bizottságnak a támogatási program bejelentését követő első rendes ülésén kell a legkésőbb befejezni, feltéve, hogy az ilyen bejelentés és a Bizottság rendes ülése között legalább 2 hónap telt el. Az e pontban leírt felülvizsgálati eljárás kérésre a 3. pontban hivatkozott éves módosított bejelentésekben foglalt lényegesen megváltoztatott programra is vonatkozik.

8.5. Valamely Tag kérésére a 4. pontban hivatkozott bizottsági döntést vagy a Bizottság elmarasztó döntésének hiányát, valamint egyedi esetekben, a bejelentett programban lefektetett feltételek megsértését kötelező érvényű választottbírói eljárás elé kell utalni. A választottbírói eljárás a következtetéseit a Tagoknak 120 napon belül köteles bemutatni attól a naptól fogva, amikor az ügyet hozzá utalták. Kivéve, ha a jelen pont erről másképpen rendelkezik, a DSU vonatkozik az e pont szerinti választottbírói eljárásra.

9. Cikk

Konzultációk és jóváhagyott jogorvoslatok

9.1. Ha a 8. Cikk 2. pontjában hivatkozott program végrehajtása során, mindamellett, hogy a program összhangban áll az abban a pontban lefektetett kritériumokkal, valamely Tagnak oka van úgy vélni, hogy ez a program súlyosan hátrányos hatásokkal járt ezen Tag hazai iparára oly módon, hogy az nehezen helyrehozható kárt okoz, az ilyen Tag konzultációt kérhet a támogatást nyújtó vagy fenntartó Tagtól.

³⁴ A Tagok elismerik, hogy ebben a bejelentési rendelkezésben semmi sem követeli meg a bizalmas információ nyújtását, ideértve a bizalmas üzleti információt.

9.2. Az 1. pont szerinti konzultációkra irányuló kérésre a kérdéses támogatási programot nyújtó vagy fenntartó Tag köteles a lehető leggyorsabban az ilyen konzultációt megkezdeni. A konzultációk célja, hogy a helyzet tényeit tisztázzák, és közösen elfogadható megoldást érjenek el.

9.3. Ha kölcsönösen elfogadható megoldást nem sikerül elérni a 2. pont szerinti konzultációk során az ilyen konzultációkéréstől számított 60 napon belül, a konzultációt kérő Tag az ügyet a Bizottság elé utalhatja.

9.4. Ha az ügyet a Bizottság elé utalták, a Bizottság köteles késedelem nélkül az érintett tényeket és az 1. pontban hivatkozott hatásokra vonatkozó bizonyítékokat felülvizsgálni. Ha a Bizottság azt állapítja meg, hogy ilyen hatások léteznek, ajánlhatja a támogatást nyújtó Tagnak, hogy az módosítsa a programját oly módon, hogy ezek a hatások megszűnjenek. A Bizottság köteles konklúzióit attól a naptól számított 120 napon belül bemutatni, amikor az ügyet a 3. pont szerint hozzá utalták. Amennyiben az ajánlást 6 hónapon belül nem követik, a Bizottság köteles felhatalmazni a hozzáforduló Tagot, hogy a fennállóként megállapított tények természetével és jellegével összhangban álló helyénvaló ellenintézkedéseket hozzon.

V. Rész

KIEGYENLÍTŐ INTÉZKEDÉSEK

10. Cikk

*A GATT 1994 VI. Cikkének alkalmazása*³⁵

A Tagok kötelesek minden szükséges intézkedést megtenni, hogy biztosítsák, hogy az a kiegyenlítő vám,³⁶ amelyet bármely Tag területéről bármely más Tag területére importált termékre kivetnek, összhangban álljon a GATT 1994 VI. Cikk rendelkezéseivel, valamint a jelen Egyezmény feltételeivel. Kiegyenlítő vámok kizárólag a jelen

³⁵ A II. vagy III. Rész rendelkezéseit is meg lehet hivatkozni az V. Rész rendelkezéseivel párhuzamosan; azonban az importáló Tag hazai piacán egy bizonyos támogatás hatásait tekintve a kárenyhítésnek csak egy formája (vagy egy kiegyenlítő vám, vagy ha az V. Rész követelményei teljesülnek, a 4. vagy a 7. Cikk szerinti kiegyenlítő intézkedés) állhat rendelkezésre. A III. és V. Rész rendelkezéseit nem lehet meghivatkozni a nem felróhatóknak tekintett intézkedések vonatkozásában a IV. Rész rendelkezései szerint. Azonban a VIII. Cikk 1. a) pontjában hivatkozott intézkedések kivizsgálhatók annak érdekében, hogy meg lehessen határozni, hogy egyediek-e a 2. Cikk értelmezése szerint. Ezenkívül a 8. Cikk 2. pontjában hivatkozott támogatás esetén, melyet a 8. Cikk 3. pontja szerint nem jelentettek be, a III. vagy V. Rész rendelkezései meghivatkozhatók, de az ilyen támogatást nem felróhatóként kell kezelni, ha azt állapítják meg, hogy a 8. Cikk 2. pontjában lefektetett szabványokkal összhangban áll.

³⁶ A „kiegyenlítő vám” kifejezés azt a speciális vámot jelenti, amelyet bármely árucikk gyártására, előállítására vagy exportálására közvetlenül vagy közvetetten nyújtott bármely támogatás kiegyenlítésének céljából vetnek ki a GATT 1994 VI. Cikk 3. pontjának rendelkezései szerint.

Egyezmény és a Mezőgazdasági Egyezmény rendelkezései szerint kezdeményezett³⁷ és lefolytatott vizsgálatok alapján vehetők ki.

11. Cikk

Kezdeményezés és a rákövetkező vizsgálat

11.1. Kivéve a 6. pontban foglaltakat, valamely vélelmezett támogatás fennállásának, mértékének és hatásának megállapítását célzó vizsgálatot a hazai ipar által vagy nevében benyújtott írásos kérelemre kell kezdeményezni.

11.2. Az 1. pont szerinti kérelemnek elegendő bizonyítékot kell tartalmaznia

- a) a támogatás létéről, és ha lehetséges, annak összegéről;
- b) a GATT 1994 VI. Cikkének értelmében a jelen Megállapodás értelmezése szerinti kár létéről; valamint
- c) a támogatott import és az vélelmezett kár közötti okozati összefüggésről. A releváns bizonyítékkal alá nem támasztott egyszerű nyilatkozat nem tekinthető elegendőnek a jelen pont követelményeinek kielégítésére. A kérelemnek tartalmaznia kell mindazt az információt, ami a kérelmező számára ésszerűen rendelkezésre áll, az alábbiakkal kapcsolatban:

(i) a kérelmező kiléte és a hasonló termék hazai előállításának volumenének és értékének leírása a kérelmező által. Amikor az írásos kérelmet a hazai iparág nevében nyújtják be, a kérelemnek meg kell jelölnie azt az iparágat, amelynek nevében a kérelmet benyújtották a hasonló termék minden ismert belföldi előállítójának listájával (vagy a hasonló termék belföldi előállítóinak szövetségei listájával) és, amennyire lehetséges, az ilyen termelők által a hasonló termékből belföldön előállított mennyiség volumenének és értékének leírása;

(ii) a vélelmezett támogatott termék teljes leírása, az érintett származási vagy exportáló ország vagy országok nevei, minden egyes ismert exportőr vagy külföldi termelő kiléte, és egy lista az összes ismert személyről, akik az érintett terméket importálják;

(iii) bizonyíték a kérdéses támogatás léte, összegére és jellegére;

(iv) bizonyíték, hogy a belföldi iparágat ért vélelmezett kárt a támogatott import okozta a támogatások hatásai révén; az ilyen bizonyíték tartalmazza információt a vélelmezett támogatott import volumenének alakulásáról, ezen importnak a hasonló terméknek a hazai piacon lévő árára gyakorolt hatásáról, és ennek következtében az importnak a hazai iparágra gyakorolt hatásáról, ahogyan azt a hazai iparág állapotát bemutató releváns tényezők és indexek bizonyítják, mint például amelyek a 15. Cikk 2. és 4. pontjaiban felsorolásra kerültek.

11.3. A hatóságok kötelesek felülvizsgálni a kérelemben bemutatott bizonyíték pontosságát és adekvát voltát, hogy meghatározhassák, hogy a bizonyíték elegendő-e egy vizsgálat kezdeményezésének indoklására.

11.4. Az 1. pont szerint nem lehet vizsgálatot kezdeményezni, csak akkor, ha a hatóságok megállapították a hasonló termék belföldi előállítói által a kérelemre kifejezett³⁸ támogatás vagy ellenzés mértékének vizsgálata alapján, hogy a kérelmet a belföldi iparág vagy annak nevében nyújtották be.³⁹ A kérelmet akkor kell úgy tekinteni, hogy azt a „belföldi iparág vagy annak nevében nyújtották be”, ha azt azok a belföldi gyártók támogatják, akiknek a kollektív termelése a kérelemre vonatkozó támogatását, vagy azzal szembeni ellenvetését kifejező belföldi iparági rész által a hasonló termékből előállított össztermelésnek több mint 50%-át adják. Azonban a vizsgálatot nem lehet kezdeményezni, amikor a kérelmet kifejezetten támogató belföldi gyártók a belföldi iparág által a hasonló termékből termelt össztermelésnek kevesebb, mint 25%-át adják.

11.5. Amennyiben döntés nem született a vizsgálat megindítására, a hatóságok kötelesek elkerülni a vizsgálat megindítására benyújtott kérelem bármiféle közzétételét.

11.6. Amennyiben különleges körülmények között az érintett hatóságok úgy döntenek, hogy megindítják a vizsgálatot anélkül, hogy az ilyen vizsgálat megindítására a belföldi iparágtól vagy annak nevében írásos kérelmet kaptak volna, csak akkor folytathatják le az eljárást, ha elegendő bizonyítékuk van a támogatás, a kár és az okozati kapcsolat léte a 2. pont szerint ahhoz, hogy a vizsgálat megindítását megindokolhassák.

11.7. Mind a támogatásra, mind a kárra vonatkozó bizonyítékot egyidejűleg kell figyelembe venni

- a) abban a döntésben, hogy a vizsgálatot megindítsák-e vagy sem, valamint
- b) a vizsgálat folyamán, amelynek indulása nem lehet későbbi annál a legkorábbi időpontnál, amikor a jelen Megállapodás rendelkezései szerint ideiglenes intézkedések alkalmazhatók.

11.8. Azokban az esetekben, amikor a termékeket nem közvetlenül a származási országból importálják, hanem az importáló Taghoz egy közvetítő országból exportálják, a jelen Megállapodás rendelkezései teljeskörűen alkalmazandók, és a jelen Megállapodás céljaira az ilyen tranzakciót vagy tranzakciókat úgy kell tekinteni, mintha azok a származási ország és az importáló Tag között jöttek volna létre.

³⁸ Rendkívül nagy számú előállítót tartalmazó, szétaprózott iparágak esetén, a hatóságok statisztikailag érvényes mintavételi módszerek alkalmazásával is meghatározhatják a támogatást vagy ellenzést.

³⁹ A Tagok tudatában vannak, hogy bizonyos Tagok területén a hasonló termék hazai gyártóinak alkalmazottai vagy az ilyen alkalmazottak képviselői is benyújthatnak vagy támogathatnak kérelmet az 1. pont szerinti vizsgálatra.

³⁷ A „kezdeményezett” kifejezés, amint azt a Megállapodás a továbbiakban használja, azt az eljárási cselekményt jelenti, amellyel valamely Tag hivatalosan megindítja a 11. Cikkben elrendelt vizsgálatot.

11.9. Az 1. pont szerinti kérelmet el kell utasítani és a vizsgálatot haladéktalanul le kell zárni, amint az érintett hatóságok meggyőződtek arról, hogy nincs elegendő bizonyíték akár a támogatás tényéről, akár a kárról ahhoz, hogy indokolja az eljárás további folytatását. Azonnal meg kell szüntetni az eljárást azokban az esetekben, amikor a támogatás összege minimális, vagy ahol a támogatott import volumene, legyen az tényleges vagy potenciális, illetve a kár elhanyagolható. A jelen pont céljaira a támogatás összege akkor tekintendő minimálisnak, ha a támogatás kevesebb az értékben számított 1%-nál.

11.10. A vizsgálat nem hátráltathatja a vámkezelési eljárásokat.

11.11. Kivéve a különleges körülményeket, a vizsgálatokat egy éven belül be kell fejezni és a megindítástól számított a 18 hónapot egyetlen esetben sem haladhatják meg.

12. Cikk

Bizonyíték

12.1. Az érdekelt Tagoknak és a kiegyenlítő vámmal kapcsolatos vizsgálatban részt vevő összes érdekelt feleknek értesítést kell kapniuk arról az információról, amit a hatóságok megkövetelnek, és bőséges lehetőséget kell kapniuk arra, hogy írásban bemutassák mindazt a bizonyítékot, amit relevánsnak tekintenek a kérdéses vizsgálat vonatkozásában.

12.1.1. Válaszadásra legalább 30 napot kell adni a kiegyenlítő vámmal kapcsolatos vizsgálat során alkalmazott kérdőíveket megkapó exportőröknek, külföldi gyártóknak vagy érdekelt Tagoknak.⁴⁰ Megfelelően figyelembe kell venni a 30 napos határidő meghosszabbítására irányuló kérelmet, és indokok bemutatása esetén, amikor gyakorlatilag lehetséges, a meghosszabbítás iránti kérelmet teljesíteni kell.

12.1.2. A bizalmas információ védelmének követelménye fenntartásával valamely érdekelt Tag vagy érdekelt fél által írásban benyújtott bizonyítékot azonnal a többi, a vizsgálatban résztvevő, érdekelt Tag vagy érdekelt fél rendelkezésére kell bocsátani.

12.1.3. Amint a vizsgálatot megindították, a hatóságok kötelesek a 11. Cikk 1. pontja alapján kézhez vett írásos kérelem teljes szövegét az ismert exportőröknek⁴¹ és az

⁴⁰ Általános szabályként, az exportőrök számára megszabott határidőt a kérdőív kézhezvételének napjától kell számítani, ami erre a célra egy héttel az után tekintendő kézhez vettnek, hogy azt a válaszadónak feladták, vagy az exportáló Tag megfelelő diplomáciai képviselőtének átadták, vagy egy külön vámterület WTO Tag esetében, amikor az exportőr terület hivatalos képviselőjének azt átadták.

⁴¹ Ezt úgy kell értelmezni, hogy abban az esetben, ha az érintett exportőrök száma különösen magas, a kérelem teljes szövegét ehelyett csak az exportáló Tag hatóságainak vagy a releváns kereskedelmi szövetségeknek kell rendelkezésére bocsátani, akik ezután továbbítják a példányokat az érintett exportőröknek.

exportáló Tag hatóságainak megküldeni, és kérésre az érintett más érdekelt feleknek is rendelkezésre bocsátani. Megfelelő figyelemmel kell lenni a bizalmas információ védelmére, ahogyan azt a 4. pont elrendeli.

12.2. Az érdekelt Tagok és érdekelt felek indokolt esetben jogosultak az információt szóban előterjeszteni. Amennyiben az ilyen információt szóban terjesztik elő, az érdekelt Tagokat és érdekelt feleket utóbb fel kell kérni, hogy az ilyen előterjesztéseket írásban is nyújtsák be. A vizsgálatot lefolytató hatóságok döntése csak olyan információra és olyan érvekre épülhet, amelyek az ilyen hatóság írásos nyilvántartásaiban megtalálhatók, és amelyeket a vizsgálatban részt vevő érdekelt Tagok és érdekelt felek rendelkezésére bocsátottak, megfelelő figyelemmel a bizalmas információ védelmének szükségességére.

12.3. Amikor a gyakorlatban lehetséges, a hatóságok kötelesek időben lehetőséget biztosítani az összes érdekelt Tagnak és érdekelt félnek, hogy láthassák mindazt az információt, ami releváns ügyük bemutatásához, ami nem bizalmas a 4. pont meghatározása szerint, és amit a hatóságok a kiegyenlítő vámmal kapcsolatos vizsgálat során felhasználnak, és hogy előterjesztéseiket az ilyen információ alapján készíthessék el.

12.4. Bármely információt, ami jellege folytán bizalmas (például, mert annak nyilvánosságra hozatala lényeges versenylőnyt adna a konkurenciának, vagy súlyosan hátrányos hatással járna az információt nyújtó személyre vagy arra a személyre, akitől az információt nyújtó azt beszerezte), vagy amelyet a felek bizalmas alapon nyújtanak, megfelelő indok esetén, a hatóságok kötelesek bizalmasként kezelni. Az ilyen információ nem adható ki az azt nyújtó fél kifejezett engedélye nélkül.⁴²

12.4.1. A hatóságok kötelesek megkövetelni a bizalmas információt nyújtó érdekelt Tagoktól vagy érdekelt felektől, hogy ezekről nem bizalmas összegzést is nyújtsanak be. Az ilyen összegzéseket elegendő részletezettséggel kell elkészíteni ahhoz, hogy a bizalmasan benyújtott információ lényegét ésszerű határon belül meg lehessen érteni. Kivételes körülmények között az ilyen Tagok vagy felek jelezhetik, hogy az ilyen információt nem lehetséges összegezni. Ilyen kivételes körülmények között nyilatkozatot kell adni arról, hogy miért nem lehetséges az ilyen összegzés.

12.4.2. Ha a hatóságok úgy találják, hogy a bizalmas kezelésre irányuló kérelem nem indokolt, és ha az információ előterjesztője vagy nem hajlandó az információt nyilvánosságra hozni, vagy felhatalmazást adni annak általánosított vagy összegzett formában történő közzétételére, a hatóságok figyelmen kívül hagyhatják az ilyen informá-

⁴² A Tagok tudatában vannak, hogy bizonyos Tagok területén a közzététel szűkre szabott védelmi rendelkezés szerint követelhető meg.

ciót, kivéve, ha számukra meggyőzően bizonyítható, más helyénvaló forrásokból, hogy az információ helyes.⁴³

12.5. A 7. pont rendelkezései szerinti körülményektől eltekintve, a hatóságoknak meg kell győződniük a vizsgálat során az érdekelt Tag vagy érdekelt felek által benyújtott információ pontosságáról, amelyre ténymegállapításaikat alapozzák.

12.6. A vizsgálatot végző hatóságok vizsgálódásaikat szükség szerint más Tagok területén is végezhetik, feltéve, hogy a kérdéses Tagot kellő időben erről értesítették, és a Tag nem támaszt ellenvetést a vizsgálattal szemben. Továbbá, a vizsgálatot végző hatóságok vizsgálódásaikat végezhetik a cég telephelyein, és megvizsgálhatják a cég nyilvántartásait, ha

a) a cég ehhez hozzájárul; és

b) a kérdéses Tagot erről értesítették és az nem támaszt ellenvetést.

A VI. Mellékletben foglalt eljárások vonatkoznak a valamely cég telephelyein végzett vizsgálatokra. A bizalmas információ védelmére vonatkozó követelmények fenntartása mellett a hatóságok kötelesek az ilyen vizsgálatok eredményeit azoknak a cégeknek a rendelkezésére bocsátani, amelyekre azok vonatkoznak, illetve ezeket a 8. pont szerint közzétenni, illetve az ilyen eredményeket a kérelmet benyújtók rendelkezésére bocsátani.

12.7. Azokban az esetekben, amikor bármely érdekelt Tag vagy érdekelt Fél nem teszi lehetővé a szükséges információhoz való hozzáférést, vagy azt másképpen nem adja meg ésszerű időtartamon belül, vagy lényegesen gátolja a vizsgálatot, előzetes és végleges ténymegállapítások, akár megerősítők vagy elutasítók tehetők a rendelkezésre álló tények alapján.

12.8. A végleges döntés meghozatala előtt a hatóságok kötelesek az összes érdekelt Tagot és érdekelt felet a mérlegelés tárgyát képező lényeges tényekről tájékoztatni, amelyek annak a döntésnek az alapját képezik, hogy alkalmazzanak-e végleges intézkedéseket vagy sem. Az ilyen tájékoztatásnak megfelelő időben kell történnie ahhoz, hogy a felek megvédhessék érdekeiket.

12.9. A jelen Egyezmény céljaira az „érdekelt felek” magukban foglalják:

(i) a vizsgálat tárgyát képező termék exportőrét vagy külföldi gyártóját vagy importőrét, vagy azt a kereskedelmi vagy üzleti szövetséget, melynek a tagjainak a többsége az ilyen termék gyártója, exportőre vagy importőre, valamint

(ii) a hasonló termék előállítóit az importáló Tagban, vagy az olyan kereskedelmi vagy üzleti szövetséget, mely-

nek a tagjainak a többsége az importáló Tag területén a hasonló terméket állítja elő.

E lista nem akadályozhatja meg a Tagokat abban, hogy lehetővé tegyék a fent említettekén kívüli hazai vagy külföldi felek érdekelt félként történő bevonását.

12.10. A hatóságok kötelesek alkalmat adni a vizsgálat tárgyát képező termék ipari felhasználói és a reprezentatív fogyasztói szervezetek számára azokban az esetekben, amikor a terméket rendszerint a kiskereskedelemben is értékesítik, hogy a vizsgálat szempontjából releváns információt nyújtsanak a támogatás, a kár és az okozati összefüggés viszony tekintetében.

12.11. A hatóságok kötelesek megfelelően figyelembe venni az érdekelt felek esetleges nehézségeit, különös tekintettel a kis társaságokra, a kért információ benyújtásával kapcsolatban, és kötelesek a lehetséges segítséget megadni.

12.12. A fent rögzített eljárások nem célozzák bármely Tag hatóságait megakadályozni abban, hogy sürgősen járjanak el a vizsgálat kezdeményezése, az előzetes vagy végleges ténymegállapítás elérése — függetlenül attól, hogy az helytadó vagy elutasító —, illetve az ideiglenes vagy végleges intézkedések alkalmazása tekintetében a jelen Megállapodás releváns rendelkezései szerint.

13. Cikk

Konzultációk

13.1. A 11. Cikk alapján benyújtott kérelem elfogadása utáni legrövidebb időn belül, de mindenképpen bármiféle vizsgálat megindítása előtt azon Tagokat, amelyeknek a termékei az ilyen vizsgálat tárgyát képezhetik, meg kell hívni konzultációkra abból a célból, hogy tisztázzák a helyzetet a 11. Cikk 2. pontjában hivatkozott kérdések tekintetében, és kölcsönösen elfogadott megoldást találjanak.

13.2. Továbbá, a vizsgálat teljes időszakában azon Tagoknak, amelyeknek a termékei a vizsgálat tárgyát képezik, ésszerű lehetőséget kell adni a konzultációk folytatására azzal a céllal, hogy tisztázzák a tényleges helyzetet és kölcsönösen elfogadott megoldást találjanak.⁴⁴

13.3. A konzultációkra vonatkozó ésszerű lehetőség nyújtását illető kötelezettség sérelme nélkül a konzultációkra vonatkozó rendelkezéseknek nem célja valamely Tag hatóságát megakadályozni abban, hogy sürgősen járjon el a vizsgálat kezdeményezése, az előzetes vagy végleges ténymegállapítás elérése tekintetében, legyen az meg-

⁴³ A Tagok egyetértenek, hogy a bizalmas kezelésre irányuló kérelmeket nem szabad önkényesen elutasítani. A Tagok továbbá abban is egyetértenek, hogy a vizsgálatot végző hatóság a bizalmas kezelésről történő lemondást csak az eljáráshoz releváns információ tekintetében kérheti.

⁴⁴ Különösen fontos a jelen pont rendelkezései szerint, hogy megerősítő ténymegállapítást, legyen az előzetes vagy végleges, nem lehet tenni anélkül, hogy ésszerű lehetőséget adnának a konzultációkra. Az ilyen konzultációk hozhatják létre a II., III. vagy X. Rész rendelkezései szerinti eljárást alapját.

erősítő vagy negatív, vagy hogy a jelen Megállapodás rendelkezései szerint ideiglenes vagy végleges intézkedéseket alkalmazzon.

13.4. Az a Tag, melynek szándékában áll bármiféle vizsgálat kezdeményezése vagy ilyen vizsgálatot folytat, kérésre köteles engedélyezni, hogy azon Tag vagy Tagok, amelyeknek a termékei az ilyen vizsgálat tárgyát képezik, hozzáférhessenek a nem bizalmas bizonyítékokhoz, ideértve a vizsgálat megindításához vagy lefolytatásához felhasznált bizalmas adatok nem bizalmas összegzését is.

14. Cikk

A támogatás összegének kiszámítása a kedvezményezett előnye alapján

Az V. Rész céljaira, bármilyen módszerről, amelyet a vizsgáló hatóság alkalmaz a támogatásban részesülő előnye kiszámítására az 1. Cikk 1. pontja szerint, az érintett Tag nemzeti törvényeiben vagy végrehajtási jogszabályai-ban kell rendelkezni, és annak alkalmazásának minden egyes esetben átláthatónak és megfelelő módon megmagyarázottnak kell lennie. Továbbá, bármely ilyen módszernek összhangban kell állnia az alábbi irányelvekkel:

a) a kormányzati alaptőke-hozzájárulás nem tekinthető előny nyújtásának, kivéve, ha a befektetési döntés nem áll összhangban az adott Tag területén a magánbefektetők szokásos befektetési gyakorlatával (ideértve a kockázati tőke nyújtását is);

b) a kormány által nyújtott hitel nem tekinthető előny nyújtásának, kivéve azt az esetet, amikor különbség van a között az összeg között, amit a hitelfelvevő cég a kormányhitel után fizet, illetve amit az ilyen cég egy hasonló olyan kereskedelmi hitel után fizetne, amelyet a pénzpiacon ténylegesen meg tudna szerezni. Ebben az esetben az előny az e két összeg különbözete;

c) a kormány által nyújtott hitelgarancia nem tekinthető előny nyújtásának, kivéve, ha különbség van a között az összeg között, amit a garanciában részesülő cég fizet a kormány által garantált hitelre és aközött, amit egy összehasonlítható kormánygarancia nélküli kereskedelmi hitel után fizetne. Ebben az esetben az előny az e két összeg különbözete, melyet a díjakban fennálló esetleges különbségekre korrigálni kell;

d) a kormány által nyújtott termékek vagy szolgáltatások vagy az általa történő áruvásárlások nem tekinthetők előny nyújtásának, kivéve, ha az ilyen termék vagy szolgáltatásnyújtás ellenértéke kevesebb mint megfelelő, vagy ha a vásárlás ellenértéke több mint megfelelő. Az ellenérték megfelelőségét a termék vagy szolgáltatásnyújtás, illetve vásárlás országában az érintett termék vagy szolgáltatás adott piaci feltételei szerint kell meghatározni (ideértve az árat, a minőséget, a rendelkezésre állást, a forgalomképes-séget, a szállítást és a vásárlás vagy értékesítés egyéb feltételeit).

15. Cikk

*A kár meghatározása*⁴⁵

15.1. A GATT 1994 VI. Cikkének céljaira a kár meghatározása pozitív bizonyítékra kell hogy épüljön, és magában kell hogy foglalja a

a) támogatott import volumenének és a támogatott importnak a hasonló termék belföldi piaci ára gyakorolt hatásának,⁴⁶ valamint

b) az ilyen importnak az ilyen termékek belföldi előállítóira gyakorolt hatásának

objektív vizsgálatát.

15.2. A támogatott import volumenének tekintetében a vizsgáló hatóságok kötelesek mérlegelni, hogy lényegesen megnövekedett-e a támogatott import akár abszolút értelemben, akár az importáló Tag termeléséhez vagy fogyasztásához képest. Ami a támogatott importnak az árakra gyakorolt hatását illeti, a vizsgáló hatóságok kötelesek mérlegelni, hogy a támogatott import lényegesen leszorította-e az árakat az importáló Tag hasonló termékének árához képest, vagy, hogy az ilyen import hatása másképpen vezetett-e az árak lényeges lenyomásához vagy olyan áremelések megakadályozásához, amelyek egyébként megtörténtek volna. Az ilyen tényezők közül sem egy sem több nem adhat szükségszerűen döntő iránymutatást.

15.3. Amikor valamely terméknek több mint egy országból származó importját egyidejűleg vetik alá a kiegyenlítő vámmal kapcsolatos vizsgálatnak, a vizsgálatot lefolytató hatóságok halmozottan mérhetik fel az ilyen import hatásait, de csak akkor, ha megállapították, hogy

a) az egyes országokból származó import vonatkozásában a támogatás összege meghaladja, a 11. Cikk 9. pontjában meghatározott minimális értéket és az egyes országokból származó import volumene nem elhanyagolható; valamint

b) az import hatásainak halmozott felmérése helyénvaló az importált termékek versenyfeltételei és az importált termékek és a hasonló belföldi termékek közötti versenyfeltételek fényében.

15.4. A támogatott import által a hazai iparágra gyakorolt hatás vizsgálata magában kell hogy foglalja az összes releváns gazdasági tényező és minden olyan mutató értékelését, amely vonatkozik az iparág állapotára, ideértve a

⁴⁵ A jelen Megállapodás szerint a „kár” kifejezés, kivéve, ha másként határozták meg, a belföldi ipar súlyos kárát vagy annak veszélyét vagy az ilyen ipar létrehozásának súlyos hátráltatását jelenti és azt a jelen Cikk rendelkezései szerint kell értelmezni.

⁴⁶ A jelen Megállapodásban a „hasonló termék” (produit similaire) kifejezést úgy kell értelmezni, hogy azt a terméket jelenti, amelyik azonos, azaz hasonló minden vonatkozásban a megfontolás tárgyát képező termékhez, vagy ilyen termék hiányában egy másik terméket, amelyik bár nem minden vonatkozásban hasonló, rendelkezik olyan jellemzőkkel, amelyek nagyban hasonlítanak a megfontolás tárgyát képező termékéhez.

termelés, az értékesítés, a piaci részesedés, a nyereség, a termelékenység, a befektetések megtérülése vagy a kapacitáskihasználtság tényleges vagy potenciális csökkenését; a belföldi árakat befolyásoló tényezőket; a cash flow-ra, készletekre, foglalkoztatásra, bérekre, növekedésre, tőke vagy befektetések megszerzésére vonatkozó képességre és a mezőgazdaság esetében arra vonatkozó tényleges és potenciális negatív hatásokat, hogy megnövekedett-e ezzel a kormányzati támogatási programok terhelése. Ez a felsorolás nem teljes, és e tényezők közül sem egy, sem több nem adhat szükségszerűen döntő iránymutatást.

15.5. Bizonyítani kell, hogy a támogatott import a támogatások hatásai⁴⁷ révén kárt okoz a jelen Megállapodás értelmezése szerint. A támogatott import és a belföldi iparágnak okozott kár közötti okozati összefüggés bizonyítását a hatóságok előtt álló összes releváns bizonyíték vizsgálatára kell építeni. A hatóságok kötelesek megvizsgálni bármely, a támogatott importon kívüli egyéb ismert tényezőt, ami ugyanabban az időpontban kárt okoz a belföldi iparágnak. Az ezen egyéb tényezők által okozott károkat nem lehet a támogatott importnak tulajdonítani. Azok a tényezők, amelyek relevánsak lehetnek ebben a vonatkozásban, egyebek között magukban foglalják a kérdéses termék nem támogatott importjának volumenét és árait, a kereslet szűkülését vagy a fogyasztási szokások változását, a külföldi és belföldi termelők kereskedelemkorlátozó gyakorlatát, illetve a közöttük folyó versenyt, a technológia fejlődését és a belföldi iparág exportteljesítményét, illetve termelékenységet.

15.6. A támogatott import hatását a hasonló termék belföldi előállításához képest kell felmérni, amikor a rendelkezésre álló adatok lehetővé teszik az ilyen termelés elkülönített meghatározását olyan ismérvek alapján, mint a termelési folyamat, a termelők árbevétele és nyeresége. Ha az ilyen termelés ilyen elkülönített beazonosítása nem lehetséges, a támogatott import hatásait azon legszűkebb termékcsoporthoz vagy -skálához kell vizsgálatára kell építeni, amely magában foglalja a hasonló terméket, amire a szükséges információ megadható.

15.7. Az anyagi kár veszélyének megállapítását tényekre és nem pusztán vélelmekre, vádaskodásra vagy távlati lehetőségekre kell alapozni. A körülmények azon változásának, ami olyan helyzetet teremt, amelyben a támogatás kárt okozna, világosan előreláthatónak és közelinek kell lennie. A anyagi kárveszély létének megállapítása során a vizsgálatot lefolytató hatóságoknak figyelembe kell venniük egyebek között olyan tényezőket, mint

- (i) a kérdéses támogatás vagy támogatások jellegét és a belőlük várhatóan felmerülő kereskedelmi kihatásokat;
- (ii) a támogatott import ütemének lényeges növekedését a belföldi piacra, jelezve a lényegesen megnövekedett importálás valószínűségét;

(iii) az exportőrnél elegendő szabad kapacitást vagy annak lényeges növekedését a közeljövőben, jelezve a lényegesen megnövelt támogatott export valószínűségét az importáló Tag piacára, figyelembe véve az egyéb exportpiacok rendelkezésre állását is, amelyek felszívhatják a további addicionális exportot;

(iv) hogy az import olyan áron lép-e be, amelynek lényeges az árleszorító vagy árnyomó hatása a belföldi árakra, és valószínűleg megnövelné a keresletet a további import iránt; valamint

(v) a vizsgálat alatt álló termékből felhalmozott készleteket.

Ezen tényezők egyike sem adhat szükségszerűen döntő iránymutatást önmagában, de az összes figyelembe vett tényező el kell, hogy vezessen ahhoz a következtetéshez, hogy a további támogatott export közeli, és amennyiben védőintézkedést nem hoznak, lényeges kár merülne fel.

15.8. Azokban az esetekben, amikor a támogatott import a kár veszélyével fenyeget, a kiegyenlítő intézkedések alkalmazását különös gonddal kell megfontolni és eldönteni.

16. Cikk

A belföldi iparág meghatározása

16.1. A jelen Megállapodás céljaira a „belföldi iparág” kifejezés, kivéve a 2. pont rendelkezéseit, úgy értelmezendő, hogy az a hasonló termékek belföldi előállítóira mint egészre utal, vagy közülük azokra, akiknek az adott termék előállításából a kollektív termelése az azon termékek belföldi előállításának nagyobb részét alkotja, kivéve amikor az előállítók az exportőrökkel vagy importőrökkel kapcsolatos viszonyban állnak,⁴⁸ vagy maguk is importőrei az állítólagosan támogatott terméknek vagy egy hasonló terméknek más országokból, ilyenkor a „belföldi iparág” kifejezés értelmezhető úgy, hogy az a többi termelőre utal.

16.2. Kivételes körülmények között a Tag felségterülete a kérdéses termelés szempontjából felosztható két vagy több egymással versengő piacra, és az egyes piacokon belüli termelők tekinthetők különálló iparágnak, ha

- a) az ilyen piacon lévő termelők az érintett termékből előállított termelésük egészét vagy majdnem egészét azon a piacon adják el; valamint

⁴⁸ A jelen pont céljaira az előállítók, illetve gyártók akkor tekintendők úgy, hogy kapcsolatos viszonyban állnak az exportőrökkel vagy importőrökkel, ha és amennyiben a) egyikük közvetve vagy közvetlenül ellenőrzése alatt tartja a másikat; vagy b) mindkettőjüket közvetve vagy közvetlenül egy harmadik személy tartja ellenőrzése alatt; vagy c) ők együttesen, közvetve vagy közvetlenül, ellenőrzésük alatt tartanak egy harmadik személyt, feltéve, hogy okkal lehet azt vélelmezni vagy arra gyanakodni, hogy e viszony hatása olyan, hogy az érintett gyártó eltérően viselkedik az ilyen viszonyban nem álló gyártóktól. A jelen pont céljaira egy személy akkor minősül olyan mint ami vagy aki ellenőrzést gyakorol egy másik felett, amikor az előző jogi vagy működési szempontból olyan helyzetben van, hogy a másikat korlátozza vagy irányítsa.

⁴⁷ Amint azt a 2. és 4. pontok lefektetik.

b) az adott piacon a keresletet a kérdéses termékből semmilyen lényeges mértékben nem a felségterület más részein lévő termelők elégítik ki.

Ilyen körülmények között a kár léte megállapítható még akkor is, ha a teljes belföldi iparág nagyobb részét nem éri kár, feltéve, hogy a támogatott import koncentrációja egy ilyen elszigetelt piacra fennáll, valamint továbbá, hogy a támogatott import az ilyen piacon lévő termelés egészének vagy majdnem egészének gyártóinak kárt okoz.

16.3. Amikor a belföldi iparágat úgy értelmezik, mint ami egy bizonyos terület termelőire utal, azaz a 2. pontban meghatározott piacra, a kiegyenlítő vámok csak azon kérdéses termékekre vethetők ki, amelyeket az ilyen területen szántak végső fogyasztásra. Amikor az importáló Tag alkotmányos jogszabályai nem teszik lehetővé a kiegyenlítő vámok kivetését ilyen alapon, az importáló Tag korlátozás nélkül csak akkor vetheti ki a kiegyenlítő vámokat, ha

a) az exportőröknek lehetőséget adtak, hogy leállítsák a támogatott árú exportot az érintett területre vagy más módon adjanak biztosítékokat a 18. Cikk szerint, és ebben a vonatkozásban nem adtak azonnal megfelelő biztosítékokat; valamint

b) az ilyen vámok csak olyan meghatározott termelők termékeire vethetők ki, amelyek az érintett területet látják el.

16.4. Amennyiben két vagy több ország a GATT 1994 XXIV. Cikke 8. a) pontjának rendelkezései alapján olyan szintű integrációt ért el, hogy jellemzően egy egységes piacot képeznek, az integráció teljes területén lévő iparág tekintendő az 1. és 2. pontokban hivatkozott belföldi iparágnak.

16.5. A 15. Cikk 6. pontjának rendelkezései alkalmazandók erre a Cikkre is.

17. Cikk

Ideiglenes intézkedések

17.1. Ideiglenes intézkedések csak akkor alkalmazhatók, ha

a) a 11. Cikk rendelkezései szerint indítottak meg vizsgálatot, erről értesítést tettek közzé, és az érdekelt Tagoknak és érdekelt feleknek elegendő lehetőséget adtak információ benyújtására és az észrevételezésre;

b) előzetes megerősítő ténymegállapítás történt, hogy a támogatás létezik, és hogy a támogatott import kárt okozott a belföldi iparágnak; valamint

c) az érintett hatóságok az ilyen intézkedést szükségesnek találják ahhoz, hogy a kár okozását megakadályozzák a vizsgálat időtartama alatt.

17.2. Az ideiglenes intézkedések ölthetik az ideiglenes kiegyenlítő vámok formáját, melyet a támogatás összegé-

nek ideiglenes kiszámított összegével egyenértékű készpénzlettel vagy óvadékkal kell garantálni.

17.3. Az ideiglenes intézkedés nem alkalmazható a vizsgálat kezdeményezésétől számított 60 napnál előbb.

17.4. Az ideiglenes intézkedések alkalmazását a lehető legrövidebb időszakra kell korlátozni, amely nem haladhatja meg a 4 hónapot.

17.5. A 19. Cikk releváns rendelkezéseit kell követni az ideiglenes intézkedések alkalmazásakor.

18. Cikk

Vállalások

18.1. Az eljárást fel lehet⁴⁹ függeszteni vagy meg lehet szüntetni ideiglenes intézkedések vagy kiegyenlítő vámok kivetése nélkül, kielégítő önkéntes vállalások kézhezvételekor, melyek szerint:

a) az exportőr Tag-kormányának hozzájárul a támogatás eltörléséhez vagy korlátozásához vagy más intézkedéseket foganatosít annak hatásaival kapcsolatban; vagy

b) az exportőr hozzájárul, hogy módosítsa árait oly módon, hogy a vizsgálatot lefolytató hatóságok meggyőződhetnek arról, hogy a támogatás károsító hatásait megszüntették. Az ilyen vállalások szerinti áremelések nem lehetnek magasabbak, mint ami szükséges a támogatás összegének kiegyenlítéséhez. Kívánatos, hogy az áremelés a támogatás összegénél kevesebb legyen, ha az ilyen áremelés elegendő ahhoz, hogy a belföldi iparágat ért kárt megszüntesse.

18.2. Vállalások nem kérhetők és nem fogadhatók el, kivéve, ha az importáló Tag hatóságai előzetesen megerősítő megállapítást tettek a támogatás létéről és az ilyen támogatások által okozott kárról, és az exportőröktől származó vállalások esetén megszerezték az exportőr Tag hozzájárulását.

18.3. A felajánlott vállalásokat nem szükséges elfogadni, ha az importáló Tag hatóságai gyakorlatilag megvalósíthatatlannak tartják elfogadásukat, például, ha a tényleges vagy potenciális exportőrök száma túl nagy vagy más okoknál fogva, ideértve az általános gazdaságpolitikai indokokat. Amennyiben az eset felmerül, és gyakorlatilag megvalósítható, a hatóságok kötelesek az exportőrnek megadni azokat az indokokat, amelyek arra vezették őket, hogy a vállalás elfogadását nem helyénvalónak tekintsék, és amennyiben lehetséges, kötelesek lehetőséget adni az exportőrnek az erre vonatkozó észrevételeinek közlésére.

⁴⁹ A „lehet” kifejezés nem értelmezhető úgy, hogy az lehetővé teszi az eljárás folytatását egyidejűleg a vállalások végrehajtásával, kivéve a 4. pont rendelkezéseit.

18.4. Ha egy vállalat elfogadnak, a támogatás és a kár kivizsgálását ezzel együtt is folytatni kell, ha az exportáló Tag így kívánja, vagy ha az importőr Tag így dönt. Ilyen esetben, ha a támogatás vagy kár tényéről negatív megállapítás születik, a vállalat automatikusan hatályát veszti, kivéve azokban az esetekben, amikor az ilyen ténymegállapítás nagyrészt a vállalat létének tulajdonítható. Ilyen esetekben az érintett hatóságok megkövetelhetik, hogy a vállalat a jelen Megállapodás rendelkezéseivel összhangban álló ésszerű időtartamra tartsák fenn. Abban az esetben, ha a támogatás és a kár létéről megerősítő ténymegállapítás születik, a vállalat a saját feltételeivel és a jelen Megállapodás rendelkezéseivel összhangban fennmarad.

18.5. Az importáló Tag hatóságai javasolhatnak arra vonatkozó vállalatokat, de egyetlen exportőr sem kényszeríthető arra, hogy ilyen vállalatot elfogadjon. Az a tény, hogy kormányok vagy exportőrök nem ajánlanak fel ilyen vállalatokat, vagy nem fogadják el az erre vonatkozó felhívást, semmiképpen sem sértheti az eset elbírálását. A hatóságok azonban szabadon dönthetnek el, hogy a kár veszélye valószínűbb-e, ha a támogatott importálás folytatódik.

18.6. Valamely importáló Tag hatóságai megkövetelhetik bármely kormánytól vagy exportőrtől, amelytől vállalatot fogadtak el, hogy időszakonként olyan információt nyújtson, amely releváns az ilyen vállalat teljesítése szempontjából, és hogy engedélyezze a vonatkozó adatok igazolását. A vállalat megsértése esetén az importáló Tag hatóságai a jelen Megállapodás alapján annak rendelkezéseivel összhangban gyorsított intézkedéseket foganatosíthatnak, amelyek állhatnak az ideiglenes intézkedések azonnali alkalmazásából a rendelkezésre álló legjobb információ felhasználásával. Ilyen esetekben végleges vámoikat lehet kivetni a jelen Megállapodással összhangban a fogyasztásra beléptetett termékekre az ilyen ideiglenes intézkedés alkalmazása előtt nem több mint 90 nappal, de az ilyen visszamenőleges kivetés nem vonatkozhat olyan importra, amit a vállalat megsértése előtt léptettek be.

19. Cikk

A kiegyenlítő vámok kivétele és beszedése

19.1. Amennyiben, miután ésszerű erőfeszítéseket tettek a konzultáció befejezésére, valamely Tag véglegesen megállapítja a támogatás létét és összegét, és azt, hogy a támogatás hatásai folytán a támogatott import kárt okoz, kiegyenlítő vámot vehet ki a jelen Cikk rendelkezései szerint, kivéve, ha a támogatást vagy támogatásokat visszavonják.

19.2. Az a döntés, hogy vajon kivessék-e a kiegyenlítő vámot olyan esetekben, amikor az ilyen kivetés összes követelményei teljesültek, illetve az a döntés, hogy a kivetendő kiegyenlítő vám összege a támogatás teljes összege

legyen-e vagy annál kevesebb, az importáló Tag hatóságaira tartozik. Kívánatos, hogy a kivetés megengedő legyen az összes Tag területén, hogy a vám kevesebb legyen, mint a támogatás teljes összege, ha az alacsonyabb összegű vám elegendő lenne ahhoz, hogy a belföldi iparágat ért kárt megszüntesse, és hogy eljárásokat léptessenek életbe, amelyek lehetővé tennék az illetékes hatóságoknak, hogy megfelelő módon figyelembe vegyék a belföldi érdekelt felek nyilatkozatait,⁵⁰ akiknek az érdekeit a kiegyenlítő vám kivétele hátrányosan érintheti.

19.3. Amikor kiegyenlítő vámot vetnek ki bármely termékre, az ilyen kiegyenlítő vámot minden esetben a megfelelő összegben kell kivetni diszkriminációmentesen az ilyen termék minden olyan forrásból származó importjára, ahol megállapították, hogy az import támogatott és kárt okoz, kivéve az azon forrásokból származó importra, amelyek lemondtak a kérdéses támogatásokról, vagy amelyekről a jelen Megállapodás feltételei szerinti vállalatokat elfogadták. Minden olyan exportőr, amelynek az exportja végleges kiegyenlítő vám hatálya alá esik, de amelyet ténylegesen nem vizsgáltak az együttműködés visszautasításától eltérő okoknál fogva, jogosult gyorsított felülvizsgálatra annak érdekében, hogy a vizsgálatot lefolytató hatóságok azonnali hatállyal megállapíthassák az ezen exportőrré vonatkozó egyedi kiegyenlítő vámtarifát.

19.4. Semmilyen importált termékre nem lehet kiegyenlítő vámot kivetni,⁵¹ amelynek összege meghaladná a létezőként megállapított támogatás összegét, melyet a támogatott és exportált termék egységére vetített támogatás alapján kell számítani.

20. Cikk

Visszamenőleges hatály

20.1. Ideiglenes intézkedéseket és kiegyenlítő vámoikat csak azokra a termékekre lehet kivetni, amelyeket fogyasztásra az után az időpont után léptettek be, amikor a 17. Cikk 1. pontja, illetve a 19. Cikk 1. pontja szerinti döntések hatályba lépnek, függően a jelen Cikkben lefektetett kivételektől.

20.2. Amikor véglegesen megállapítják a kárt (de nem annak veszélyét vagy valamely iparág létrejöttének lényegi hátráltatását), vagy abban az esetben, amikor véglegesen megállapítják a kár veszélyét, amikor is a támogatott import hatása ideiglenes intézkedések hiányában a kár megállapításához vezetett volna, kiegyenlítő vámoikat vissza-

⁵⁰ A jelen pont céljaira a „belföldi érdekelt felek” kifejezés magában foglalja a vizsgálat tárgyát képező importált termék fogyasztóit és ipari felhasználóit is.

⁵¹ A jelen Egyezmény szóhasználata szerint a „kivetés” valamely vám vagy adó definitív vagy végleges törvényes meghatározását vagy beszedését jelenti.

menőlegesen is ki lehet vetni arra az időszakra, amikor ideiglenes intézkedéseket alkalmaztak, ha volt ilyen.

20.3. Ha a végleges kiegyenlítő vám magasabb, mint a készpénzlettel vagy óvadékkal garantált összeg, a különbözetet nem lehet beszedni. Ha a végleges vám kevesebb, mint a készpénzlettel vagy óvadékkal garantált összeg, a többletet vissza kell fizetni, vagy az óvadékot fel kell szabadítani gyorsított módon.

20.4. Kivéve a 2. pont szerinti rendelkezéseket, amikor megállapítják a kár veszélyét vagy a lényeges hátráltatás tényét (de amikor kár még nem merült fel) végleges kiegyenlítő vám csak a kár veszélyének vagy a lényeges hátráltatás tényének megállapításának időpontjától vethető ki, és az ideiglenes intézkedések alkalmazása időszakában tett bármiféle készpénzletet vissza kell téríteni, és az esetleges óvadékot fel kell szabadítani gyorsított módon.

20.5. Amikor a végleges ténymegállapítás negatív, az ideiglenes intézkedések alkalmazásának időszakában tett esetleges készpénzleteket vissza kell téríteni, és az óvadékot fel kell szabadítani gyorsított módon.

20.6. Kritikus körülmények között, ahol a hatóságok azt állapítják meg, hogy az érintett támogatott termékeknél a GATT 1994 és a jelen Megállapodás rendelkezéseivel összhangban nem álló módon fizetett vagy nyújtott támogatásokból előnyt élvező termék viszonylag rövid időn belüli tömeges importja nehezen helyrehozható kárt okoz, és ahol az ilyen importra visszamenőleges hatállyal kiegyenlítő vám kivetését szükségesnek találják annak érdekében, hogy az ilyen kár ismétlődését megakadályozzák, a végleges kiegyenlítő vám kivethető olyan importra, amelyet fogyasztásra az ideiglenes intézkedések alkalmazásának időpontja előtt nem több, mint 90 nappal léptettek be.

21. Cikk

A kiegyenlítő vámok és vállalások időtartama és felülvizsgálata

21.1. A kiegyenlítő vám csak addig maradhat hatályban, ameddig az szükséges a kárt okozó támogatás ellentételezésére.

21.2. A hatóságok kötelesek felülvizsgálni a vám folytatólagos kivetésének szükségességét, ahol indokolt, saját kezdeményezésükre vagy, feltéve, hogy ésszerű időtartam telt el a végleges kiegyenlítő vám kivetése óta, bármely olyan érdekelt Fél kérésére, amely pozitív információt nyújt be alátámasztva a felülvizsgálat szükségességét. Az érdekelt felek jogosultak felkérni a hatóságokat, hogy azok megvizsgálják, hogy a vám folytatólagos kivetése szükséges-e a támogatás kiegyenlítésére, hogy a kár valószínűsíthetően folytatódna-e vagy megismétlődne-e, ha a vámot megszüntetnék vagy megváltoztatnák vagy mindkét intéz-

kedést végrehajtanák. Ha a jelen pont szerinti felülvizsgálat eredményeként a hatóságok azt állapítják meg, hogy a kiegyenlítő vám már nem indokolt, akkor azt azonnali hatállyal meg kell szüntetni.

21.3. Az 1. és 2. pontok rendelkezései mellett bármely végleges kiegyenlítő vámot meg kell szüntetni, kivetésétől számított nem később mint öt évvel (vagy a 2. pont szerinti legutóbbi felülvizsgálat dátumától számított öt évvel abban az esetben, ha az ilyen felülvizsgálat során vizsgálták mind a támogatást, mind a kárt, vagy a jelen pont szerint), kivéve, ha a hatóságok az ilyen időpont előtt kezdeményezett felülvizsgálat során, melyet vagy saját kezdeményezésükre vagy a belföldi iparág által vagy annak nevében tett megfelelően alátámasztott kérelemre folytatnak le az ilyen időpont előtti ésszerű időtartamon belül, hogy a vám lejáratára valószínűsíthetően a támogatás és a kár folytatódásához vagy megismétlődéséhez vezetne.⁵² A vám hatályban maradhat az ilyen felülvizsgálat eredményétől függően.

21.4. A 12. Cikknek a bizonyítékokra és eljárásokra vonatkozó rendelkezései vonatkoznak a jelen Cikk szerint végzett bármely felülvizsgálatra is. Bármilyen ilyen felülvizsgálatot gyorsított módon kell végrehajtani, és azt rendszerint a felülvizsgálat kezdeményezésétől számított 12 hónapon belül be kell fejezni.

21.5. A jelen Cikk rendelkezései *mutatis mutandis* a 18. Cikk szerint elfogadott vállalásokra is vonatkoznak.

22. Cikk

Hirdetmény és a megállapítások magyarázata

22.1. Amikor a hatóságok meggyőződtek arról, hogy elegendő bizonyíték áll rendelkezésre a 11. Cikk szerinti vizsgálat megindításának indoklására, azt a Tagot vagy Tagokat, melynek vagy melyeknek a termékei az ilyen vizsgálat alá esnek, és más érdekelt feleket, amelyekről a vizsgálatot lefolytató hatóságok tudják, hogy érdekeltek, értesíteni kell és hirdetményt kell közzétenni.

22.2. A vizsgálat megindításáról szóló hirdetményben vagy más módon, külön jelentésben⁵³ elegendő információt kell közölni az alábbiakról:

- (i) az exportőr ország vagy országok és az érintett termék neve;
- (ii) a vizsgálat kezdeményezésének időpontja;
- (iii) a vizsgálandó támogatási gyakorlat vagy gyakorlatok leírása;

⁵² Amikor visszamenőleges alapon vetik ki a kiegyenlítő vám összegét, a legutóbbi felmérési eljárásnak azon ténymegállapítása, hogy vámot nem kell kivetni, önmagában nem követeli meg a hatóságoktól, hogy a végleges vámot megszüntessék.

⁵³ Ahol a hatóságok az információt és a magyarázatokat a jelen Cikk szerint külön jelentésben adják meg, kötelesek biztosítani, hogy az ilyen jelentés a nyilvánosság rendelkezésére álljon.

(iv) azon tényezők összegzése, amelyekre a kár vélelmet alapozták;

(v) az a cím, amelyre az érdekelt Tagok és érdekelt felek nyilatkozataikat megküldhetik; valamint

(vi) az érdekelt Tagok és érdekelt felek számára véleményük ismertetésére nyitva álló határidők.

22.3. Hirdetményt kell közzétenni bármely előzetes vagy végleges ténymegállapításról, legyen az megerősítő vagy negatív, bármely, a 18. Cikk szerinti vállalás elfogadásáról szóló döntésről, az ilyen vállalás megszüntetéséről, valamint a végleges kiegyenlítő vám megszüntetéséről. Minden ilyen hirdetményben megfelelő részletességgel ismertetni kell, vagy más módon külön jelentésben rendelkezésre kell bocsátani a vizsgálatot lefolytató hatóságok által lényegesnek tekintett tény-, illetve jogkérdésekkel kapcsolatos megállapításokat és következtetéseket. Minden ilyen hirdetményt és jelentést el kell juttatni ahhoz a Taghoz vagy Tagokhoz, amelynek vagy amelyeknek a termékei az ilyen ténymegállapítás vagy vállalás hatálya alá esnek, és minden olyan érdekelt Félhez, amelyről ismert, hogy az adott ügyben érdekelték.

22.4. Az ideiglenes intézkedések foganatosításáról szóló hirdetményben rögzíteni kell vagy külön jelentésben más képpen rendelkezésre kell bocsátani a támogatás, illetve a kár fennállására vonatkozó előzetes ténymegállapítások megfelelően részletezett magyarázatát, és utalni kell azokra a tény-, illetve jogkérdésekre, amelyek az érvek elfogadásához vagy elutasításához vezettek. Az ilyen hirdetménynek vagy jelentésnek, megfelelő figyelemmel a bizalmas információ védelmének követelményeire, különösen az alábbiakat kell tartalmazniuk:

(i) a szállítók neve vagy ahol ez gyakorlatilag nem megvalósítható, az érintett szállító országok;

(ii) a terméknek vámcélokra elegendő leírása;

(iii) a megállapított támogatás összege és az alap, amelyre hivatkozva a támogatás létezését megállapították;

(iv) a kár megállapításához releváns megfontolások a 15. Cikkben rögzítettek szerint;

(v) a ténymegállapításhoz vezető legfontosabb okok.

22.5. Valamely végleges vám kivetéséről vagy egy vállalás elfogadásáról rendelkező pozitív ténymegállapítás esetében a vizsgálat befejezéséről vagy felfüggesztéséről szóló hirdetménynek vagy egyéb módon rendelkezésre bocsátott külön jelentésnek tartalmaznia kell minden releváns információt a tény- és jogkérdésekről, valamint indokokról, amelyek a végleges intézkedések foganatosításához vagy a vállalás elfogadásához vezettek, megfelelő figyelemmel a bizalmas információ védelmének követelményeire. A hirdetménynek vagy jelentésnek tartalmaznia kell különösen a 4. pontban leírt információt, valamint az érdekelt Tagok, az exportőrök és az importőrök releváns érvei vagy igényei elfogadásának vagy elutasításának az indokait.

22.6. Valamely vállalás elfogadása után a vizsgálat befejezéséről vagy elfogadásáról szóló hirdetménynek vagy a

más módon rendelkezésre bocsátott külön jelentésnek tartalmaznia kell az ilyen vállalás nem bizalmas részeit.

22.7. A jelen Cikk rendelkezései *mutatis mutandis* a 21. Cikk szerinti felülvizsgálatok kezdeményezésére és lezárására, valamint a 20. Cikk szerinti, a visszamenőleges vámok alkalmazására vonatkozó döntésekre is irányadók.

23. Cikk

Bírósági felülvizsgálat

Minden Tag, amelynek a nemzeti törvényei rendelkeznek kiegyenlítő vámintézkedésekről, köteles bírósági, választott-bírósági vagy közigazgatási bíróságokat vagy eljárásokat fenntartani, többek között azzal a céllal, hogy a 21. Cikk értelmezése szerinti végleges ténymegállapításokhoz, illetve ilyen ténymegállapítások felülvizsgálatához kapcsolódó közigazgatási intézkedéseket azonnal felülvizsgálja. Az ilyen bíróságoknak vagy eljárásoknak függetleneknek kell lenniük a kérdéses ténymegállapításért vagy felülvizsgálatért felelős hatóságoktól, és kötelesek minden érdekelt fél számára, amelyek a közigazgatási eljárásban részt vettek, és amelyeket a közigazgatási intézkedések közvetlenül és egyénileg érintettek, hozzáférést biztosítani a felülvizsgálathoz.

VI. Rész

INTÉZMÉNYEK

24. Cikk

A Támogatások és Kiegyenlítő Intézkedések Bizottsága, valamint az alárendelt testületek

24.1. Ezzel létrejön a Támogatások és Kiegyenlítő Intézkedések Bizottsága, mely minden egyes Tag képviselőiből áll. A Bizottság maga választja meg Elnökét, és évente legalább kétszer vagy a jelen Egyezmény releváns rendelkezései szerint ül össze bármely Tag kérésére. A Bizottság a jelen Megállapodás alapján vagy a Tagok által ráruházott feladatokat látja el, és köteles a Tagoknak lehetőséget biztosítani a konzultációra bármely, az Egyezmény működéséhez vagy annak céljai elősegítéséhez kapcsolódó ügyben. A WTO Titkárság látja el a Bizottság titkárságának feladatait.

24.2. A Bizottság szükség szerint állít fel alárendelt testületeket.

24.3. A Bizottság létrehozza az Állandó Szakértői Csoportot, mely öt független személyből áll, akik magasan képzettek a támogatások és kereskedelmi kapcsolatok területén. A szakértőket a Bizottság választja meg és évente egy tagot cserél. Az Állandó Szakértői Csoportot fel lehet

kérni valamely, a 4. Cikk 5. pontjában elrendelt vizsgálóbizottság segítségére. A Bizottság szakértői véleményt is kérhet bármely támogatás létéről, illetve jellegéről.

24.4. Az Állandó Szakértői Csoporttal bármely Tag konzultálhat, és az szakértői véleményt adhat az adott Tag által bevezetni kívánt vagy jelenleg fenntartott támogatás jellegéről. Az ilyen szakértői vélemény bizalmas, és nem hívható fel a 7. Cikk szerinti eljárás során.

24.5. Funkcióik végrehajtása során a Bizottság és annak bármely alárendelt testülete az általa helyénvalónak tekintett bármely forrással konzultálhat és kérhet tőle információt. Mielőtt azonban a Bizottság vagy annak valamely alárendelt testülete ilyen információt kér valamely Tag fennhatóságán belüli forrásból, köteles az érintett Tagot tájékoztatni.

VII. Rész

BEJELENTÉSEK ÉS FELÜGYELET

25. Cikk

Bejelentések

25.1. A Tagok egyetértenek, hogy a GATT 1994 XVI. Cikkének 1. pontja rendelkezéseinek sérelme nélkül a támogatásokról szóló értesítéseiket legkésőbb minden év június 30-ig be kell nyújtaniuk és be kell tartaniuk a 2—6. pontok rendelkezéseit.

25.2. A Tagok kötelesek bármely olyan, a területükön nyújtott vagy fenntartott támogatást az 1. Cikk 1. pontjának meghatározása szerint bejelenteni, amely a 2. Cikk meghatározása szerint egyedinek minősül.

25.3. A jelentések tartalma legyen megfelelően konkrét ahhoz, hogy lehetővé tegye a többi Tag számára, hogy kiértékeljék annak kereskedelmi kihatását, és megértsék a bejelentett támogatási programok működését. Ebben a vonatkozásban és a támogatásokra vonatkozó kérdőív tartalmának és formátumának sérelme nélkül⁵⁴ a Tagok kötelesek biztosítani, hogy a bejelentés az alábbi információt tartalmazza:

(i) a támogatás formája (azaz vissza nem térítendő támogatás, kölcsön, adókedvezmény stb.);

(ii) a támogatás egységenként vagy olyan esetekben, ha ez nem adható meg, a támogatás teljes összege vagy az adott támogatásra az éves költségvetésben allokkált összeg (jelezve ha lehetséges, az előző évi, egységenkénti átlagtámogatást);

(iii) a támogatás gazdaságpolitikai célja vagy céljai;

(iv) a támogatás időtartama és/vagy bármilyen hozzáfűzött más határidő;

(v) statisztikai adatok, amelyek lehetővé teszik a támogatás kereskedelmi kihatásainak felmérését.

25.4. Amennyiben a 3. pont valamely alpontjában kért információt nem adják meg, az erre vonatkozó magyarázatot magában a bejelentésben kell megtenni.

25.5. Ha a támogatást meghatározott termékekre vagy ágazatoknak nyújtják, a bejelentést termék vagy ágazat szerinti bontásban kell megtenni.

25.6. Azok a Tagok, amelyek úgy vélik, hogy területükön nincsenek olyan intézkedések, amelyeket a GATT 1994 XVI. Cikkének 1. pontja és a jelen Megállapodás szerint be kellene jelenteni, kötelesek erről a Titkárságot írásban értesíteni.

25.7. A Tagok elismerik, hogy valamely intézkedés bejelentése nem prejudikál sem annak jogállására a GATT 1994 és a jelen Megállapodás szerint, sem annak a jelen Megállapodás szerinti hatásaira, sem pedig magának az intézkedésnek a jellegére.

25.8. Bármely Tag bármely időben írásban információt kérhet egy más Tag által nyújtott vagy fenntartott bármilyen támogatás jellegéről és mértékéről (ideértve a IV. Részben hivatkozott bármely támogatást is), vagy magyarázatot azokról az indokokról, amelyek alapján egy konkrét intézkedést úgy tekintettek, hogy az nem tartozik a bejelentési kötelezettség hatálya alá.

25.9. Az így felkért Tagok kötelesek az ilyen információt a lehető leggyorsabban és átfogó módon megadni, és kérésre készen kell állniuk arra, hogy további információt adjanak az ezt kérő Tagnak. Megfelelő részletettségű tájékoztatást kell adniuk különösen ahhoz, hogy lehetővé tegye a másik Tag számára, hogy az felmérje, hogy a Tagok megfelelnek-e a jelen Megállapodás feltételeinek. Bármely Tag, amely úgy ítéli meg, hogy az ilyen információt nem adták meg, az ügyet a Bizottság figyelmébe ajánlhatja.

25.10. Bármely Tag, amelyik úgy véli, hogy egy másik Tag által hozott bármilyen intézkedést, amelynek valamely támogatással egyező hatásai vannak, nem jelentettek be a GATT 1994 XVI. Cikkének 1. pontja, illetve a jelen Cikk rendelkezései szerint, az ügyre felhívhatja az ilyen másik Tag figyelmét. Ha a vélelmezett támogatást közvetlenül ez után nem jelentik be, az ilyen Tag maga hívhatja fel a Bizottság figyelmét a kérdéses vélelmezett támogatásra.

25.11. A Tagok késedelem nélkül kötelesek bejelenteni a Bizottságnak minden előzetes vagy végleges, a kiegyenlítő vámokkal kapcsolatban hozott intézkedést. Az ilyen jelentések a Titkárságon más Tagok számára betekintésre rendelkezésre állnak. A Tagok félévente kötelesek benyújtani az előző 6 hónapban hozott bármilyen kiegyenlítő

⁵⁴ A Bizottság létrehoz egy Munkacsoportot, hogy felülvizsgálja a BISSD/95 193—194. oldalán talált kérdőív tartalmát és formátumát.

vámmal kapcsolatos intézkedésről szóló jelentéseket is. A féléves jelentéseket a megállapodás szerinti szabványos formátumban kell benyújtani.

25.12. Minden egyes Tag köteles értesíteni a Bizottságot:

a) arról, hogy melyek a 11. Cikkben hivatkozott vizsgálatok megindítására és lefolytatására illetékes hatóságai; valamint

b) hogy milyen belföldi eljárásai vannak, amelyek az ilyen vizsgálatok megindítására és lefolytatására irányulnak.

26. Cikk

Felügyelet

26.1. A Bizottság a három évente megtartott rendkívüli ülésein megvizsgálja a GATT 1994 XVI. Cikkének 1. pontja és a jelen Megállapodás 25. Cikkének 1. pontja alapján benyújtott új és teljes körű bejelentéseket. A közbeeső években benyújtott bejelentéseket (a naprakésszé tett bejelentéseket) a Bizottság rendes ülésein kell megvizsgálni.

26.2. A Bizottság a 25. Cikk 11. pontja szerint benyújtott jelentéseket a Bizottság egyes rendes ülésein vizsgálja meg.

VIII. Rész

FEJLŐDŐ ORSZÁG TAGOK

27. Cikk

A fejlődő ország Tagoknak nyújtott speciális és megkülönböztetett elbánás

27.1. A Tagok elismerik, hogy a támogatások fontos szerepet játszanak a fejlődő ország Tagok gazdaságfejlesztési programjaiban.

27.2. A 3. Cikk 1. a) pontjában hivatkozott tiltás nem vonatkozik:

a) a VII. Mellékletben hivatkozott fejlődő ország Tagokra;

b) más fejlődő ország Tagokra a WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított nyolcéves időtartamra, függően attól, hogy a 4. pont rendelkezéseit betartják-e.

27.3. A 3. Cikk 1. b) pontjának tiltása nem vonatkozik a fejlődő ország Tagokra a WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított ötéves időtartamra, és nem vonatkozik a legkevésbé fejlett ország Tagokra, ugyanettől az időponttól számított nyolc évig.

27.4. A 2. b) pontban hivatkozott bármely fejlődő ország Tag köteles e nyolc éves időszak alatt exporttámogatásait fokozatosan, lehetőleg progresszív módon megszüntetni.

Azonban egyetlen fejlődő ország Tag sem növelheti exporttámogatásainak szintjét,⁵⁵ és köteles azokat az e pontban elrendelt időszagnál rövidebb idő alatt megszüntetni, amikor az ilyen exporttámogatások alkalmazása nem áll összhangban a Tag fejlődési szükségleteivel. Ha valamely fejlődő ország Tag szükségesnek véli az ilyen támogatásokat a nyolcéves időszakon túl is alkalmazni, köteles az ilyen időszak letelte előtt legkésőbb egy évvel konzultációkat kezdeni a Bizottsággal, amely eldönti, hogy ezen időtartam meghosszabbítása indokolt-e az érintett fejlődő ország Tag releváns gazdasági, pénzügyi és fejlesztési szükségleteinek megvizsgálása után. Ha a Bizottság úgy dönt, hogy a meghosszabbítás indokolt, az érintett fejlődő ország Tag köteles évente konzultációkat folytatni a Bizottsággal, hogy megállapítsák, hogy szükség van-e a támogatások fenntartására. Ha a Bizottság ilyen megállapítást nem tesz, a fejlődő ország Tag köteles még fennálló exporttámogatásait az utolsó engedélyezett időszak végétől számított két éven belül felszámolni.

27.5. Az a fejlődő ország Tag, amely bármely termék tekintetében elérte az export versenyképességet, köteles az ilyen termék(ek)re vonatkozó exporttámogatásait két éves időszak alatt leépíteni. A VII. Mellékletben hivatkozott fejlődő ország Tag esetében azonban, amely egy vagy több termékre export versenyképességet ért el, az ilyen termékekre nyújtott exporttámogatásokat fokozatosan, nyolcéves időszak alatt kell megszüntetni.

27.6. Valamely termék export versenyképessége akkor áll fenn, ha valamely fejlődő ország Tag ezen termékből való exportja a világkereskedelemből legalább 3,25%-os részesedést ért el két egymást követő naptári évben. Az export versenyképesség vagy

a) az export versenyképességet elért fejlődő ország Tag bejelentése alapján, vagy

b) bármely Tag kérésére a Titkárság által végzett számitás alapján áll fenn.

A jelen pont céljaira a termék a harmonizált vámnomenklatúra rendszer fejezetcímeként határozandó meg. A Bizottság e rendelkezés működését a WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított öt évvel felülvizsgálja.

27.7. A 4. Cikk rendelkezései nem vonatkoznak fejlődő ország Tag olyan exporttámogatásaira, amelyek a 2—5. pontok rendelkezéseivel összhangban állnak. Az ilyen esetre releváns rendelkezések a 7. Cikk rendelkezései.

27.8. Nem lehet feltételezni a 6. Cikk 1. pontja szerint, hogy valamely fejlődő ország Tag által nyújtott támogatás a jelen Megállapodás meghatározása szerinti súlyos sérelmet eredményez. Az ilyen súlyos sérelmet, ahol ez alkal-

⁵⁵ A WTO Egyezmény hatálybalépésekor exporttámogatást nem nyújtó fejlődő ország Tagra e pont az 1986-ban nyújtott exporttámogatások szintjének alapján vonatkozik.

mazható a 9. pont feltételei szerint, pozitív bizonyítékokkal kell alátámasztani a 6. Cikk 3—8. pontjainak rendelkezései szerint.

27.9. A 6. Cikk 1. pontjában hivatkozottakon kívüli valamely fejlődő ország Tag által nyújtott vagy fenntartott felróható támogatások tekintetében a 7. Cikk szerint intézkedés nem engedélyezhető és nem foganatosítható, kivéve, ha vámtarifaengedmények vagy a GATT 1994 szerinti más kötelezettségek válnak semmissé, vagy sérülnek az ilyen támogatás eredményeként a megállapítás szerint oly módon, hogy az egy másik Tag hasonló termékének importját a támogatást nyújtó fejlődő ország Tag piacáról kiszorítja, vagy annak bevitelét akadályozza, vagy kivéve, ha az importáló Tag piacán a belföldi iparág kárt szenved.

27.10. Valamely fejlődő ország Tagból származó termék bármilyen kiegyenlítő vámmal kapcsolatos vizsgálatát meg kell szüntetni, amint az érintett hatóságok megállapítják, hogy

a) a kérdéses termékre nyújtott támogatások általános szintje nem haladja meg annak egységenként számított értékének 2%-át; vagy

b) a támogatott import volumene az importáló Tagban a hasonló termék összes importjából kevesebb, mint 4%-ot képvisel, kivéve, ha az olyan fejlődő ország Tagoktól származó import, amelyeknek az összimportból való részesedése kevesebb ugyan 4%-nál, összesen azonban az importáló Tagban a hasonló termék importjából együttesen több mint 9%-kal részesednek.

27.11. A 2. b) pont hatókörén belül azon fejlődő ország Tagoknál, amelyek a WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított nyolcéves időtartam lejártá előtt megszüntették exporttámogatásaikat, valamint a VII. Mellékletben hivatkozott fejlődő ország Tagoknál a 10. a) pontban hivatkozott mérték 3% lesz 2% helyett. Ez a rendelkezés alkalmazandó attól az időponttól, hogy az exporttámogatások megszüntetését bejelentették a Bizottságnak, és mindaddig, ameddig a bejelentést tevő fejlődő ország Tag nem nyújt exporttámogatásokat. Ez a rendelkezés a WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított nyolc év elteltével lejár.

27.12. A 10. és 11. pontok rendelkezései az irányadók a minimum meghatározására a 15. Cikk 3. pontja szerint.

27.13. A III. Rész rendelkezései nem vonatkoznak az adósságok közvetlen elengedésére, a szociális költségek fedezetére nyújtott támogatásokra, bármilyen formát öltsenek is azok, ideértve a kormányzati bevételekről való lemondást és a forrásoknak más transzferét, amikor az ilyen támogatásokat a fejlődő ország Tag privatizációs programján belül, illetve ahhoz közvetlenül kapcsolódva nyújtják, feltéve, hogy mind az ilyen program, mind pedig az érintett támogatások korlátozott időtartamra vonatkoznak és a Bizottságot erről értesítik, és a program az érintett vállalat tényleges privatizációját eredményezi.

27.14. A Bizottság köteles valamely érdekelt fél kérésére a fejlődő ország Tag konkrét exporttámogatási gyakorlatát felülvizsgálni azzal a céllal, hogy megvizsgálja, hogy e gyakorlat összhangban áll-e az ilyen Tag fejlesztési szükségleteivel.

27.15. A Bizottság köteles valamely érdekelt fejlődő ország Tag kérésére felülvizsgálni a konkrét kiegyenlítő intézkedést azzal a céllal, hogy megvizsgálja, hogy összhangban áll-e a 10. és 11. pontok rendelkezéseivel, ahogyan azok a kérdéses fejlődő ország Tagra vonatkoznak.

IX. Rész

ÁTMENETI MEGÁLLAPODÁSOK

28. Cikk

A meglévő programok

28.1. Azon támogatási programokat, amelyeket bármely Tag területén azelőtt vezettek be, hogy az ilyen Tag aláírta volna a WTO Egyezményt, és amelyek nem állnak összhangban a jelen Megállapodás rendelkezéseivel:

a) be kell jelenteni a Bizottságnak nem később, mint 90 nappal azután, hogy az ilyen Tag számára a WTO Egyezmény hatályba lép; valamint

b) összhangba kell hozni a jelen Megállapodás rendelkezéseivel a WTO Egyezménynek az ilyen Tag számára történő hatálybalépésétől számított három éven belül, és addig az időpontig az ilyen támogatási program nem tartozik a II. Rész hatálya alá.

28.2. Egyetlen Tag sem bővítheti bármely ilyen program hatókörét, és nem újíthatja azt meg annak lejáratakor.

29. Cikk

Piacgazdasággá történő átalakulás

29.1. A központilag tervezett gazdaságból a szabad vállalkozásra épülő piacgazdaságra történő áttérés folyamatában lévő Tagok alkalmazhatnak az ilyen átalakuláshoz szükséges programokat és intézkedéseket.

29.2. Az ilyen Tagoknál a 3. Cikk hatókörébe eső és a 3. pont szerint bejelentett támogatási programokat a WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított hét éven belül kell felszámolni vagy a 3. Cikkkel összhangba hozni. Ilyen esetben a 4. Cikk nem alkalmazható. Ezenkívül ugyanezen időszak alatt:

a) a 6. Cikk 1. d) pontjának hatókörébe eső támogatási programok nem felróhatóak a 7. Cikk alapján;

b) más felróható támogatások tekintetében a 27. Cikk 9. pontjának rendelkezéseit kell alkalmazni.

29.3. A 3. Cikk hatókörébe eső támogatási programokat be kell jelenteni a Bizottságnak a WTO Egyezmény hatálybalépése utáni legkorábbi gyakorlatilag megvalósítható időpontban. Az ilyen támogatásokra vonatkozó további bejelentéseket a WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított két évig lehet megtenni.

29.4. Kivételes körülmények között az 1. pontban hivatkozott Tagoknak a Bizottság engedélyezheti a bejelentett programjaiktól és intézkedéseiktől, illetve azok időkeretétől való eltérést, amennyiben az ilyen eltéréseket az átala- kulási folyamat szempontjából szükségesnek tartják.

X. Rész

VITARENDEZÉS

30. Cikk

A GATT 1994 XXII. és XXIII. Cikkeinek rendelkezéseit, amint azt a Vitarendezési Egyetértés kifejti és alkalmazza, kell alkalmazni a jelen Megállapodás alapján felmerülő konzultációkra és viták rendezésére, kivéve, amennyiben azt a jelen Megállapodás kifejezetten más- képpen rendeli el.

XI. Rész

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

31. Cikk

Ideiglenes alkalmazás

A 6. Cikk 1. pontjának és a 8. és 9. Cikknek a rendelkezéseit ötéves időtartamra kell alkalmazni, mely időtartam a WTO Egyezmény hatálybalépésével kezdődik. Ezen idő- szak vége előtt nem később, mint 180 nappal a Bizottság felülvizsgálja ezen rendelkezések működését azzal a céllal, hogy meghatározza, hogy ki kell-e terjeszteni azok alkalmazását akár a jelenlegi szövegezés szerint vagy módosít- tott formában, egy további időszakra.

32. Cikk

Egyéb záró rendelkezések

32.1. Egy másik Tag támogatása ellen konkrét intézke- dést nem lehet hozni, kivéve, ha az összhangban áll a GATT 1994-nek a jelen Megállapodás szerint értelmezett rendelkezéseivel.⁵⁶

⁵⁶ E pont nem célozza a GATT 1994 releváns rendelkezései alapján hozott intézkedések megakadályozását, ha ez helyénvaló.

32.2. A jelen Megállapodás egyetlen rendelkezésével kapcsolatban sem lehet fenntartást kikötni a többi Tag hozzájárulása nélkül.

32.3. A 4. ponttól függően a jelen Megállapodás rendelkezéseit kell alkalmazni azon meglévő intézkedések vizs- gálataira és felülvizsgálataira, amelyeket olyan kérelmek szerint indítottak meg, amelyeket a WTO Egyezménynek az adott Tagra történő hatálybalépésének időpontjában vagy azután kezdeményeztek.

32.4. A 21. Cikk 3. pontjának céljaira a meglévő kiegyenlítő intézkedéseket úgy kell tekinteni, hogy azokat egy olyan időpontban hozták meg, amely nem későbbi, mint a WTO Egyezménynek az adott Tagra nézve történő hatálybalépésé- nek időpontja, kivéve azokat az eseteket, ha valamely Tag hatályos belföldi törvényei ebben az időpontban már tartal- maztak az ebben a pontban említett típusú kikötést.

32.5. Minden Tag köteles megtenni a szükséges általá- nos vagy egyedi jellegű lépéseket annak biztosítására, hogy a WTO Egyezmény számára történő hatálybalépésének dátumánál nem később, a Tag törvényei, jogszabályai és közigazgatási eljárásai összhangban álljanak a jelen Egyez- mény rendelkezéseivel, amint azok az érintett Tagra vonat- koznak.

32.6. Minden Tag köteles tájékoztatni a Bizottságot a jelen Megállapodás szempontjából releváns törvényi, illetve jog- szabályi változásairól, illetve az ilyen törvények és jogszabá- lyok végrehajtásában bekövetkezett változásokról.

32.7. A Bizottság évente vizsgálja felül a jelen Megállá- podás végrehajtását és működését, figyelembe véve annak céljait. A Bizottság évente tájékoztatja az Árukereskedel- mi Tanácsot az ilyen felülvizsgálatok tárgyát képező idő- szakok fejleményeiről.

32.8. A jelen Megállapodás Mellékletei annak szerves részét képezik.

I. Melléklet

a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló Megállapodáshoz

Exporttámogatások Illusztratív Listája

- a) Valamely kormány exportteljesítménytől függő köz- vetlen támogatást nyújt valamely vállalatnak vagy iparág- nak.
- b) Deviza visszatartó programok vagy egyéb hasonló gyakorlat, amely az export kedvezményezésével jár.
- c) Kormányok által a belföldi célú szállítmányoknál kedvezőbb feltételek mellett nyújtott vagy előírt belföldi szállítási és fuvar költségek az exportra kerülő szállítma- nyokra.
- d) Valamely kormány vagy annak valamely szerve, akár közvetlenül, akár kormányutasításon alapuló program ál- tal közvetve, olyan kikötések vagy feltételek mellett látja

részt (és amely lehet ezen eredeti Tagok által elfogadott jogfolytonos kötelezettségvállalás is), vagy ha a Tag a vonatkozó kötelezettségvállalás kamatlábakról szóló rendelkezéseit alkalmazza, akkor az ezen rendelkezéseknek megfelelő exporthitel-gyakorlat nem tekintendő a jelen Megállapodás által tiltott exporttámogatásnak.

l) Minden, a GATT 1994 XVI. Cikke értelmében vett exporttámogatás, amely a költségvetést terheli.

II. Melléklet

a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló

Megállapodáshoz

A termelő folyamat során felhasznált inputokról szóló irányelvek⁶¹

I.

1. A közvetett adók visszatérítési rendszerei lehetővé teszik az exportált termék előállításánál felhasznált inputokra kivetett korábbi, halmozott közvetett adók elengedését vagy halasztását, illetve az alóluk való mentességet (a veszteség miatti szokásos mértékű engedmény mellett). Ehhez hasonlóan a visszatérítési rendszerek is lehetővé teszik az exportált termék előállításánál felhasznált ráfordításokra kivetett importvámok elengedését vagy visszatérítését (a veszteség miatti szokásos mértékű engedmény mellett).

2. A jelen Megállapodás I. Mellékletében foglalt, az Exporttámogatások Illusztratív Listája *h)* és *i)* bekezdése utal a „termelő folyamat során felhasznált input” fogalmára. A *h)* bekezdés értelmében a közvetett adó-visszatérítési rendszerek képezhetnek exporttámogatást, amennyiben a korábbi halmozott közvetett inputadók oly mérvű elengedését, halasztását, illetve az azok alól való mentességet eredményezik, amely meghaladja a termelő folyamatban felhasznált inputokra ténylegesen kivetett adók összegét. Az *i)* bekezdés értelmében a visszatérítési rendszerek is képezhetnek exporttámogatást, amennyiben az importvámok oly mérvű visszatérítését vagy elengedését eredményezik, amely meghaladja a termelő folyamat során felhasznált inputokra ténylegesen kivetett vámok összegét. Mindkét bekezdés kiköti, hogy a termelő folyamat során felhasznált inputokkal kapcsolatos ténymegállapításokban a szokásos veszteség miatti engedményt meg kell adni. Az *i)* bekezdés az importhelyettesítés lehetőségét is megadja, amennyiben az helyénvaló.

⁶¹ A termelő folyamat során felhasznált input olyan input, amely fizikailag beépül a termékbe, a termelési eljárás során felhasznált energia, tüzelőanyag és olaj, valamint katalizátorok, amelyek az exportált termék előállításánál felhasználásra kerülnek.

II.

Amikor valamely kiegyenlítő vámmal kapcsolatos, a jelen Megállapodás szerinti vizsgálat során azt vizsgálják, hogy valamely exportált termék előállítása során felhasználnak-e inputokat, a vizsgálatot végző hatóságnak a következőképpen kell eljárnia:

1. Ha az a gyanú merül fel, hogy a közvetett adók valamely visszatérítési rendszere vagy valamely vám-visszatérítési rendszer támogatást nyújt azáltal, hogy az exportált termék előállításánál felhasznált inputokra kivetett közvetlen adók vagy importvámok visszatérítése vagy elengedése túlzott, a vizsgálatot végző hatóságnak először azt kell megállapítania, hogy az exportáló Tagnak van-e olyan rendszere vagy eljárása, és azt alkalmazza-e, amellyel meghatározható, hogy mely inputokat használnak fel valamely exportált termék előállításánál, és milyen mennyiségben. Ha alkalmaznak ilyen rendszert vagy eljárást, először azt kell a vizsgálatot végző hatóságnak megállapítania, hogy ez a rendszer vagy eljárás mennyiben ésszerű, megfelel-e a kívánt célnak, és általánosan elfogadott kereskedelmi szokásokon alapul-e az exportáló országban. A vizsgálatot végző hatóság szükségesnek tarthatja a 12. Cikk 6. pontja értelmében vett bizonyos gyakorlati vizsgálatok végrehajtását az információ ellenőrzése végett, illetve, hogy nyugtázza a maga számára, hogy az eljárást vagy rendszert hatékonyan alkalmazzák.

2. Ha nincs ilyen rendszer vagy eljárás, vagy ha az ésszerűtlen, illetőleg azt bevezették és ésszerűnek találják, de nem alkalmazzák, illetve nem hatékonyan alkalmazzák, az exportáló Tagnak további vizsgálatot kell végeznie az érintett tényleges inputok alapján, hogy megállapítsa, történt-e túlfizetés. Ha a vizsgálatot végző hatóság szükségesnek tartja, további vizsgálat hajtható végre az 1. ponttal összhangban.

3. A vizsgálatot végző hatóság akkor tekinti úgy, hogy valamely input beépült valamely exportált termékbe, ha az a termelő eljárás során elhasználódik, és fizikailag jelen van az exportált termékben. Valamely inputnak nem kell olyan formában jelen lennie a végtermékben, mint amilyenben a termelési folyamatba bekerült.

4. Az exportált termék előállításánál felhasznált input mennyiségének megállapításakor tekintettel kell lenni a „veszteség miatti szokásos engedmény”-re, és az ilyen veszteséget úgy kell felfogni, mint ami az exportált termék előállításánál felhasználódott. A „veszteség” fogalma azt jelenti, hogy valamely adott input, amelynek a termelő eljárásban nincsen önálló funkciója, nem használódik fel az exportált termék előállításánál (például a hatékonyság hiánya okán), és ugyanazon gyártó nem nyeri vissza, nem használja fel és nem értékesíti.

5. Amikor a vizsgálatot végző hatóság azt határozza meg, hogy a veszteség miatti engedmény mennyiben „szokásos”, figyelembe kell vennie a termelő eljárást, az exportáló ország iparágának átlagos tapasztalatát és egyéb he-

lyénvaló műszaki tényezőket. A vizsgálatot végző hatóságnak tudatában kell lennie, hogy mennyire fontos az a kérdés, hogy az exportáló Tag mennyiben számította ki pontosan a veszteség mennyiségét, amikor ezt a mennyiséget bele szándékozza foglalni az adó- vagy vámvisszatérítésbe.

III. Melléklet

a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló

Megállapodáshoz

A helyettesítő vám-visszatérítési rendszer mint exporttámogatás megállapításának irányelvei

I.

1. A visszatérítési rendszerek lehetővé tehetik valamely más termék előállításánál felhasznált inputokra kivetett importvámok visszafizetését vagy visszatérítését, és ott, ahol ezen utóbbi termék exportjába olyan belső inputok is beépülnek, amelyek minőségükben és jellemzőikben megfelelnek az importált inputoknak. Az I. Melléklet „Exporttámogatások illusztratív listája” i) pontja szerint a helyettesítő vám-visszatérítési rendszerek képezhetnek exporttámogatást, amennyiben az importvámok oly mérvű visszatérítését eredményezik, amely meghaladja az eredetileg importált inputokra kivetett váموkat, amelyre vonatkozóan a visszatérítést igénylik.

II.

Amikor valamely jelen Megállapodás értelmében vett kiegyenlítő vámmal kapcsolatos vizsgálat során valamely visszatérítési rendszert vizsgál, a vizsgálatot végző hatóságnak a következők szerint kell eljárnia:

1. Az Illusztratív Lista i) pontja kiköti, hogy az exportált termék előállításában belső piaci inputtal helyettesíthető az importált termék, amennyiben az mennyiség, minőség és jellemzők tekintetében megfelel a helyettesített importált inputnak. Lényeges, hogy legyen ellenőrző rendszer vagy eljárás, mert ezzel az exportáló Tag kormánya biztosítani és bizonyítani tudja, hogy az input mennyisége, amely után a visszatérítést igénylik, semmilyen formában nem haladja meg a hasonló exportált termékek mennyiségét, és hogy az importvám-visszatérítés nem haladja meg az érintett importált inputokra eredetileg kivetett vámot.

2. Ha felmerül a gyanú, hogy valamely helyettesítő vám-visszatérítési rendszer támogatást jelent, a vizsgálatot végző hatóságnak először azt kell megállapítania, hogy az exportáló Tag kormányának van-e ellenőrző rendszere vagy eljárása, és ezt alkalmazza-e. Ha alkalmaznak ilyen rendszert vagy eljárást, először azt kell a vizsgálatot végző hatóságnak megállapítania, hogy ez a rendszer mennyiben ésszerű, megfelel-e a kívánt célnak, és az általánosan elfogadott kereskedelmi gyakorlaton alapul-e az exportáló országban. Ha vizsgálata során

a vizsgálatot végző hatóság megállapítja, hogy ezen eljárások megfelelőek, és azokat hatékonyan alkalmazzák, akkor azt kell feltételeznie, hogy nincs támogatás. A vizsgálatot végző hatóság szükségesnek tarthatja a 12. Cikk 6. pontja értelmében vett bizonyos gyakorlati vizsgálatok végrehajtását az információ ellenőrzése végett, illetve, hogy nyugtázza a maga számára, hogy az ellenőrző eljárást vagy rendszert hatékonyan alkalmazzák.

3. Ha ilyen ellenőrző eljárás nincsen, vagy ha az ésszerűtlen, vagy ha bevezették és ésszerűnek találják, de nem alkalmazzák, illetve nem alkalmazzák hatékonyan, ebben az esetben létezik támogatás. Ilyen esetben az exportáló Tagnak további, az érintett valóságos tranzakciókon alapuló vizsgálatot kell végeznie, hogy megállapítsa, történt-e túlfizetés. Ha a vizsgálatot végző hatóság szükségesnek tartja, további vizsgálat hajtható végre a 2. ponttal összhangban.

4. Önmagában az, hogy valamely helyettesítő vám-visszatérítési rendelkezés értelmében az exportőrök bizonyos importszállítmányok közül választhatnak, amelyekre visszatérítést igényelhetnek, még nem tekintendő támogatásnak.

5. Az i) pont értelmében túlzott importvám-visszatérítésnek tekintendő, amikor a kormányok a vám-visszatérítési rendszerben visszatérített pénzek után a ténylegesen fizetett vagy fizetendő kamatok mértékéig fizetnek kamatot.

IV. Melléklet

a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló

Megállapodáshoz

Az összes értékben megadott támogatás számítása [A 6. Cikk 1. a) pontja]⁶²

1. A 6. Cikk 1. a) pontjának céljaira a támogatás összegének bármiféle számítását az azt nyújtó kormánynál felmerülő költségekhez viszonyítva kell elvégezni.

2. Kivéve a 3—5. pontokban foglaltakat, annak meghatározásánál, hogy vajon az általános támogatási ráta meghaladja-e a termék értékének 5%-át, a termék értékét úgy kell kiszámítani, mint a kedvezményezett cég⁶³ legutóbbi olyan 12 hónapos időszak során elért árbevételének összege, amelyre értékesítési adatok rendelkezésre állnak, és amely megelőzi a támogatás nyújtásának időszakát.⁶⁴

⁶² A Tagoknak egymás között megállapodásra kell jutniuk, szükség szerint, azokban az ügyekben, amelyeket a jelen Melléklet nem határoz meg, vagy amelyek esetében a 6. Cikk 1. a) pontja céljaira további tisztázásra van szükség.

⁶³ A kedvezményezett cég a támogatást nyújtó Tag felségterületén lévő cég.

⁶⁴ Az adózáshoz kapcsolódó támogatások esetén a támogatás értékét úgy kell számítani, mint a kedvezményezett cég azon adóévben elért árbevételének összegét, amelyben az adóhoz kapcsolódó támogatást megszerezte.

3. Amennyiben a támogatás egy adott termék előállításához vagy értékesítéséhez kötődik, a termék értékét úgy kell számítani, mint a kedvezményezett cég legutóbbi olyan 12 hónapos időszakban azon termékből elért árbevételének összértéke, amelyre értékesítési adatok rendelkezésre állnak, és amely megelőzi a támogatás nyújtásának időszakát.

4. Amennyiben a kedvezményezett cég kezdő vállalkozás, súlyos sérelem fennállásának kell tekinteni, ha a támogatás általános mértéke meghaladja az összes befektetett pénzeszköz 15%-át. A jelen pont céljaira az indulási időszak nem haladhatja meg a termelés első évét.⁶⁵

5. Ahol a kedvezményezett cég inflációs gazdaságú országban van, a termék értékét úgy kell számítani, mint a kedvezményezett cég összes árbevétele (vagy, amennyiben a támogatás kötött, a releváns termékből származó árbevétele) a megelőző naptári évben, melyet a támogatás nyújtásának hónapját megelőző 12 hónap inflációs rátájával kell indexálni.

6. Egy adott évben az általános támogatási ráta meghatározásához a Tag területén a különféle programok alapján és különféle hatóságok által nyújtott támogatásokat összesíteni kell.

7. A WTO Egyezmény hatálybalépésének napját megelőzően nyújtott támogatásokat, melyek hasznát jövőbeni termelésre alakítják, az általános támogatási rátába be kell számítani.

8. A jelen Megállapodás releváns rendelkezései szerint nem felróhatóknak minősülő támogatásokat nem lehet beszámítani a 6. Cikk 1. a) pontjának céljaira a támogatás összegének megállapításába.

V. Melléklet

a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló

Megállapodáshoz

A súlyos sérelemmel kapcsolatos információ kialakításának eljárásai

1. Minden Tag köteles együttműködni a 7. Cikk 4—6. pontjai szerinti eljárás során a valamely vizsgálóbizottság által megvizsgálандó bizonyíték kialakításában. A vitában részt vevő felek és bármely érintett harmadik ország Tag köteles a DSB-t értesíteni, mielőtt a 7. Cikk 4. pontjának rendelkezéseit felhívták, arról a szervezetről, amely ennek a rendelkezésnek a végrehajtásáért felel saját területén belül, és azokról az eljárásokról, amelyeket alkalmazni kell az információkérések kielégítése érdekében.

2. Olyan esetekben, amikor a 7. Cikk 4. pontja alapján a DSB elé utalnak ügyeket, a DSB köteles kérésre eljárást

kezdeményezni, hogy információt szerezzen a támogató Tag kormányától a szükséges mértékben ahhoz, hogy megállapíthassa a támogatás tényét és összegét, a támogatott cégek összes árbevételének értékét, valamint a támogatott termék által okozott hátrányos hatások elemzéséhez szükséges információt.⁶⁶ Ez a folyamat, amennyiben helyénvaló, magában foglalhatja a támogatást nyújtó Tag, illetve a panaszos Tag kormányához kérdések intézését információ összegyűjtése céljából, valamint azért, hogy a vitában részt vevő felek rendelkezésére álló információt tisztázza és részletezze a VII. Részben lefektetett bejelentési eljárások révén.⁶⁷

3. A harmadik piacokra gyakorolt hatások esetén a vitában részes bármelyik fél gyűjthet információt, akár a harmadik ország Tag kormányának feltett kérdéseken keresztül, amely szükséges a hátrányos hatások elemzéséhez, és ami egyébként ésszerűen nem áll rendelkezésre a panasztevő Tagtól vagy a támogatást nyújtó Tagtól. Ezt a követelményt oly módon kell teljesíteni, hogy az ne okozzon ésszerűtlen terhet a harmadik ország Tag számára. Az ilyen Tagtól különösen nem várható el, hogy kifejezetten erre a célra piac- vagy árelemzéseket készítsen. Benyújtandó az az információ, ami már rendelkezésre áll vagy amit az ilyen Tag nehézség nélkül megszerezhet (például a releváns statisztikai szolgálatok által már összegyűjtött legutóbbi statisztikai adatok, amelyeket még nem hoztak nyilvánosságra, az importra, illetve az érintett termékek deklarált értékeire vonatkozó vámadatok stb.). Ha a vitában részes valamelyik fél saját költségére részletes piaci elemzést készített, az ilyen elemzést készítő személy vagy cég feladatát a harmadik ország Tag hatóságainak segítenie kell, és az ilyen személynek vagy cégnek minden olyan információhoz hozzáférést kell biztosítani, amit a kormány rendes körülmények között nem kezel bizalmasként.

4. A DSB képviselőt jelöl ki az információgyűjtési folyamat elősegítésének funkciójára. A képviselő egyedüli célja, hogy biztosítsa a vita utóbb következő gyors multilaterális felülvizsgálatához szükséges információ időbeni összeállítását. A képviselő módokat javasolhat a szükséges információ leghatékonyabb összegyűjtésének módjára, és ösztönözheti a felek közötti együttműködést.

5. A 2—4. pontokban vázolt információgyűjtési folyamatot attól a naptól számítva 60 napon belül be kell fejezni, amikor a 7. Cikk 4. pontja szerint az ügyet a DSB elé utalták. Az e folyamat során megszerzett információt a DSB által a X. Rész rendelkezései szerint létrehozott vizsgálóbizottságnak kell benyújtani. Az ilyen információ egyebek között tartalmazzon adatokat a kérdéses támogatás összegéről (és ahol ez alkalmazható, a támogatott cégek értékesítési árbevételéről) a támogatott termék árairol, a nem támogatott termék árairol, a piac más szállítójának árairol, az érintett piacon a támogatott termék kíná-

⁶⁵ Az indulási helyzet magában foglal olyan eseteket is, ahol termék-fejlesztés vagy a támogatásból részesülő termékek gyártásához a berendezések megépítésére pénzügyi kötelezettségvállalások történtek, még akkor is, ha a termelés még nem kezdődött meg.

⁶⁶ Azokban az esetekben, ahol a súlyos sérelem tényét bizonyítani kell.

⁶⁷ A DSB információgyűjtési folyamata során figyelembe kell venni a jellege folytán bizalmas vagy a folyamatban érintett bármely Tag által bizalmasan nyújtott információ védelmének szükségességét.

latának változásairól, illetve a piaci részesedések változásairól. Tartalmazzon ezenkívül ellenbizonyítékokat, valamint minden olyan kiegészítő információt, amit a vizsgálóbizottság következtetései levonása során relevánsnak talál.

6. Amennyiben a támogatást nyújtó és/vagy a harmadik országbeli Tag nem működnek együtt az információgyűjtési folyamatban, a panasztevő Tag súlyos sérelemre vonatkozó keresetét a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján, a támogatást nyújtó és/vagy a harmadik ország Tag együttműködésének hiányára vonatkozó tényekkel és körülményekkel együtt nyújtja be. Ahol információ nem áll rendelkezésre a támogatást nyújtó és/vagy a harmadik ország Tag együttműködésének hiánya miatt, a bizottság kiegészítheti az adatokat, szükség szerint, az egyébként rendelkezésre álló legjobb információra támaszkodva.

7. Ténymegállapítása során a vizsgálóbizottságnak hátrányos következtetéseket kell levonnia az információgyűjtési folyamatban érintett bármely fél együttműködésének hiányából.

8. Annak eldöntésekor, hogy vajon a rendelkezésre álló legjobb információt használja-e fel, vagy hátrányos következtetéseket vonjon le, a vizsgálóbizottság köteles a DSB a 4. pont szerint kinevezett képviselőjének a tanácsát figyelembe venni az esetleges információkérés ésszerűségére nézve, valamint arra, hogy a felek e kérésekre együttműködően és időben tettek-e erőfeszítéseket.

9. Ebben az információgyűjtési folyamatban semmi sem korlátozza a vizsgálóbizottság azon lehetőségét, hogy további információt keressen, amit lényegesnek talál a vita megfelelő lezárásához, és amelyet a folyamat során megfelelő módon nem kerestek vagy állítottak össze. A vizsgálóbizottság azonban rendszerint ne kérjen további információt az adatok kiegészítésére abban az esetben, ha az információ valamelyik fél pozícióját támasztaná alá, és az információ hiánya az ezen fél részéről az információgyűjtési folyamat során tanúsított együttműködés ésszerűtlen hiányának az eredménye.

VI. Melléklet

a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló

Megállapodáshoz

A 12. Cikk 6. pontja szerint végzett helyszíni vizsgálat eljárásai

1. A vizsgálat megindításakor, az exportáló Tag hatósága és az összes ismert, az ügyben érdekelt céget tájékoztatni kell a helyszíni vizsgálat folytatására irányuló szándékról.

2. Ha kivételes esetekben, a vizsgálóbizottságba nem kormányzati szakértőt is be kívánnak vonni, erről tájékoztatni kell az exportáló Tag vállalatait és hatóságait. Az ilyen nem kormányzati szakértőkre a titkossági követelmények esetén hathatós szankciókat kell alkalmazni.

3. A látogatás időpontjának végleges kitűzése előtt, általános gyakorlatként meg kell szerezni az érintett cég kifejezett hozzájárulását.

4. Az érintett cég hozzájárulásának megszerzését követően, a vizsgálatot végző hatóságoknak azonnal közölniük kell az exportáló Tag hatóságaival a felkeresendő cégek nevét és címét, valamint a látogatás kitűzött időpontját.

5. Az érintett céget a látogatás előtt elegendő idővel értesíteni kell.

6. A kérdőív magyarázatának céljából csak az exportáló cég kérésére tehető látogatás. Ilyen látogatás csak akkor tehető, ha

a) az importáló Tag hatóságai értesítik az érintett Tag képviselőit, és

b) az utóbbiak nem emelnek kifogást a látogatás ellen.

7. Mivel a helyszíni vizsgálat célja a rendelkezésre bocsátott információ ellenőrzése, illetve további részletek megismerése, a vizsgálatot a kérdőívre adott válasz kézhezvétele után kell lebonyolítani, kivéve, ha a vállalat beleegyezik az ettől eltérő idejű látogatásba, és a várható látogatásról a hatóságok az exportáló Tag kormányát is értesítik, és az nem emel kifogást ellene; általános gyakorlatnak kell továbbá lennie annak is, hogy az érintett cégeket a látogatást megelőzően tájékoztatják az ellenőrzendő információ általános jellegéről, és arról, hogy milyen további információt kell biztosítaniuk, bár ez nem zárja ki azt, hogy a helyszínen, az újonnan szerzett információ fényében további részletek kiszolgáltatását kérjék.

8. Az exportáló Tag által feltett, és a helyszíni vizsgálat sikerének szempontjából alapvető kérdésekre és információkérésre, amennyiben lehetséges, a látogatást megelőzően választ kell adni.

VII. Melléklet

a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló

Megállapodáshoz

A 7. Cikk 2. a) pontjában hivatkozott fejlődő ország Tagok

A 27. Cikk 2. a) pontja feltételei szerint a 3. Cikk 1. a) pontja rendelkezéseinek hatálya alá nem tartozó fejlődő ország Tagok az alábbiak:

a) az ENSZ által legkevésbé fejlett országnak tekintett országok, amelyek a WTO Tagjai;

b) az alábbi fejlődő országok mindegyike, amelyek a WTO Tagjai, azon rendelkezések hatálya alá tartozik, amelyek más fejlődő ország Tagokra is vonatkoznak a 27. Cikk 2. a) pontja szerint, attól fogva, amikor a fejenkénti GNP eléri az 1000 \$/év összeget.⁶⁸ Bolívia, Kamerun, Kongó, Elefántcsontpart, Dominikai Köztársaság, Egyiptom, Ghána, Guatemala, Guayana, India, Indonézia, Kenya, Marokkó, Nicaragua, Nigéria, Pakisztán, Fülöp-szigetek, Szenegál, Srí Lanka és Zimbabwe.

⁶⁸ A b) pont szerinti listában fejlődő ország Tagok bevonása a Világbank legutóbbi fejenkénti GNP adataira épül.

MEGÁLLAPODÁSAVÉDŐINTÉZKEDÉSEKRŐL

A Tagok

szem előtt tartva a Tagok általános célját a GATT 1994-re alapozott nemzetközi kereskedelmi rendszer fejlesztésére és erősítésére,

felismerve a GATT 1994 alapelvei tisztázásának és meg erősítésének szükségességét, különösen annak XIX. Cikke (Rendkívüli intézkedések egyes termékek importjánál) vonatkozásában, valamint annak igényét, hogy visszaállítsák a multilaterális ellenőrzést a védőintézkedések felett, és felszámolják az ilyen ellenőrzést megkerülő intézkedéseket,

felismerve a szerkezeti alkalmazkodás fontosságát és annak igényét, hogy a nemzetközi piacokon a versenyt ösztönözzék annak korlátozása helyett, és

felismerve továbbá, hogy e célból egy, minden Tagra vonatkozó, a GATT 1994 alapelvein nyugvó átfogó egyezményre van szükség

a következőkben állapodtak meg:

1. Cikk

Általános rendelkezés

Ez a Megállapodás szabályokat állapít meg a védőintézkedések alkalmazására, ahol védőintézkedéseken azokat kell érteni, amelyeket a GATT 1994 XIX. Cikke tesz lehetővé.

2. Cikk

1. Valamely Tag¹ csak akkor alkalmazhat védőintézkedést valamely termékre, ha ez a Tag az alábbiakban rögzített előírások szerint megállapította, hogy e terméket területére olyan, abszolút mértékben vagy a hazai termeléshez viszonyítottan, megnövekedett mennyiségben és olyan feltételek mellett importálják, amelyek súlyos kárt okoznak a hasonló vagy közvetlenül versenyző termékeket gyártó hazai iparnak vagy azt súlyos károkozással fenyegetik.

2. Védőintézkedéseket az importált termékre kell alkalmazni, függetlenül azok forrásától.

¹ A vámunió védőintézkedést alkalmazhat mint egység, vagy valamely tagállama nevében. Amennyiben a vámunió egységként alkalmaz védőintézkedéseket, a súlyos kár vagy kárveszély jelen Megállapodás szerinti megállapításának összes követelményét azon feltételekre kell alapozni, amelyek a vámunióban, mint egészben fennállnak. Amikor a védőintézkedést valamely tagállam nevében alkalmazzák, a súlyos kár vagy kárveszély megállapításának összes követelményét azon feltételekre kell alapozni, amelyek az adott tagállamban állnak fenn és az intézkedésnek az adott tagállamra kell korlátozódnia. A jelen Megállapodásban semmi sincs, ami előre meghatározná a GATT 1994 XIX. Cikkelye és XXIV. Cikkely 8. pontja közötti kapcsolat értelmezését.

3. Cikk

Vizsgálat

1. Valamely Tag csak az illetékes hatóság által korábban megállapított eljárások szerint lefolytatott és a GATT 1994 X. Cikkével összhangban közzétett vizsgálatot követően alkalmazhat védőintézkedést. E vizsgálatnak tartalmaznia kell ésszerű nyilvános közzétételt minden érdekelt fél részére és nyilvános meghallgatásokat vagy más olyan megfelelő módszereket, amelyek lehetővé teszik az importőröknek, az exportőröknek és más érdekelt feleknek, hogy bizonyítékaikat és véleményüket ismertessék, beleértve annak lehetőségét, hogy más felek álláspontjára válaszolhassanak, és közölhessék véleményüket többek között arról, hogy a védőintézkedés alkalmazása a köz érdekét szolgálná-e. Az illetékes hatóságoknak jelentést kell közzétenniük, rögzítve megállapításait és megindokolt következtetéseiket, amelyekre az összes idevágó tény és törvény alapján jutottak.

2. Bármely olyan információt, amely természeténél fogva bizalmas, vagy amelyet bizalmas alapon nyújtottak ennek indokát bemutatva, az illetékes hatóságoknak így kell kezelniük. Az ilyen információt nem lehet felfedni az azt szolgáltató fél engedélye nélkül. A bizalmas információt szolgáltató feleket fel lehet kérni nem bizalmas összefoglaló nyújtására, vagy — amennyiben e felek jelzik, hogy az ilyen információ nem összefoglalható — azon okok ismeretetésére, amelyek miatt nem készíthető összefoglaló. Mindazonáltal, ha az illetékes hatóságok úgy találják, hogy a bizalmas kezelés iránti kérelem nem indokolt, és ha az érintett fél nem kívánja az információ nyilvánosságra hozatalát, vagy nem kíván felhatalmazást adni annak általánosított vagy összefoglalt formában való felfedéséhez, a hatóságok figyelmen kívül hagyhatják ezeket az információkat, kivéve, ha megfelelő forrásokból kielégítő bizonyosságot szereznek az információ helytállóságáról.

4. Cikk

A súlyos kár vagy kárveszély meghatározása

1. A jelen Megállapodás céljából:

a) „súlyos kár” alatt a hazai ipar helyzetében bekövetkező jelentős általános károsodást kell érteni;

b) „súlyos kárveszély” alatt ténylegesen közeli súlyos kár értendő, a 2. pont előírásaival összhangban. A súlyos kárveszély létezésének megállapítását tényekre kell alapozni és nem csupán állításokra, feltételezésekre vagy távoli lehetőségekre; és

c) a kár vagy kárveszély megállapításánál a „hazai ipar” alatt a Tag területén működő hasonló vagy közvetlenül

versenyző termékeket termelők összessége értendő, vagy azok, akik összesített kibocsátása a hasonló vagy közvetlenül versenyző termékekből ezen termékek teljes hazai termelésében meghatározó részt képvisel.

2. a) A jelen Megállapodás rendelkezései alapján a hazai iparnak a megnövekedett import által okozott kár vagy fenyegető kárveszély megállapításának vizsgálata során, az illetékes hatóságoknak értékelniük kell az összes vonatkozó objektív és számszerűsíthető tény, amelyek hatással vannak az érintett iparágra, különös tekintettel az érintett termék import szintjének és mennyiségének abszolút, illetve relatív növekedésére, a megnövekedett importnak a belföldi piaci részesedésére, az értékesítési szintekben, a gyártásban, a termelékenységben, a kapacitáskihasználtságban, a nyereségben és veszteségben, valamint a foglalkoztatásban bekövetkezett változásokra.

b) Az a) alpont szerinti megállapításokat nem kell megtenni, kivéve, ha a vizsgálat kimutatja objektív bizonyítékok alapján, hogy az érintett termék megnövekedett importja és a károkozás vagy a károkozás veszélye között okozati összefüggés van. Amikor a hazai iparnak okozott kár a megnövekedett importtal egyidőben, de más okból következett be, az ilyen kár nem tulajdonítható a megnövekedett importnak.

c) Az illetékes hatóságoknak a 3. Cikk rendelkezéseivel összhangban, azonnal közzé kell tenniük a vizsgált eset részletes elemzését, valamint bizonyítaniuk kell a vizsgált tények relevanciáját.

5. Cikk

Védőintézkedések alkalmazása

1. A Tagok csak olyan mértékben alkalmazhatnak védőintézkedéseket, amely szükséges a komoly kár elhárításához vagy orvoslásához, illetve az alkalmazkodás elősegítéséhez. Amennyiben mennyiségi korlátozást alkalmaznak, az ilyen intézkedés nem korlátozhatja az import mennyiségét egy olyan, közelmúlt időszak szintje alá, amely a legutolsó három olyan reprezentatív év átlagos importját jelenti, amelyre vonatkozóan statisztikai adatok rendelkezésre állnak, kivéve, ha a károkozás megelőzéséhez és orvoslásához nyilvánvalóan indokolt más szint alkalmazása. A Tagoknak a fenti célok eléréséhez a legalkalmasabb intézkedéseket kell választaniuk.

2. a) Azokban az esetekben, amikor a szállító országok között kvótát osztanak szét, a korlátozást alkalmazó Tag igyekezhessen minden olyan Taggal megállapodni, amelynek lényeges érdeke fűződik az érintett termék szállításához, a kvóta elosztásáról. Olyan esetekben, amikor a fenti módszer gyakorlati szempontból nem alkalmazható, az érintett Tag a kvótát az olyan Tagok között, amelyeknek az adott termék szállításához lényeges érdekük fűződik, arányosan, a korábbi reprezentatív időszak teljes import mennyiségé-

ben vagy értékében képviselt beszállításaik szerint osztja fel, figyelembe véve az adott termék kereskedelmét befolyásoló vagy arra befolyással bíró bármilyen más körülményt.

b) A Tagok eltérhetnek az a) alpont rendelkezéseitől, feltéve, ha a 12. Cikk 3. pontja szerinti konzultációkat a 13. Cikk 1. pontja szerinti Védőintézkedések Bizottsága keretében lefolytatták és a Bizottság számára egyértelműen bizonyítják, hogy

(i) a reprezentatív időszakban a bizonyos Tagoktól származó érintett termék importja aránytalan mértékben növekedett a termék ugyanazon időszak alatti összes import növekedéséhez képest,

(ii) az a) alpont rendelkezéseitől való eltérés okai igazoltak, és

(iii) az ezen eltérés feltételei az érintett termék összes szállítója szempontjából igazságosak.

Bármilyen ilyen intézkedés időtartama nem haladhatja meg a 7. Cikk 1. pontjában meghatározott kezdeti szakasz időtartamát. A fentiekben hivatkozott eltérés nem alkalmazható súlyos kár fenyegetése esetén.

6. Cikk

Ideiglenes védőintézkedések

Kritikus körülmények között, amikor a késedelem nehezen helyrehozható kárt okozna, a Tag ideiglenes védőintézkedést hozhat annak előzetes megállapítása után, hogy egyértelmű bizonyíték van a megnövekedett import által okozott súlyos kárról vagy arról, hogy az súlyos kárral fenyeget. Az ideiglenes intézkedés időtartama nem haladhatja meg a 200 napot, amely időszak alatt a 2—7. és a 12. Cikk idevágó követelményeit teljesíteni kell. Ezen intézkedések vámemelési formáját ölthetik, amelyet azonnal vissza kell téríteni, ha a 4. Cikk 2. pontja szerinti későbbi vizsgálat nem állapítja meg, hogy a megnövekedett import súlyos kárt okozott egy hazai ipárnak vagy súlyos károkozással fenyegette azt. Bármely ideiglenes intézkedés időtartamát a 7. Cikk 1., 2. és 3. pontja szerinti kezdeti időtartam és annak bármely meghosszabbítása részeként kell számba venni.

7. Cikk

Védőintézkedések időtartama és felülvizsgálata

1. Valamely Tag védőintézkedéseket csak az okozott kár elhárításához vagy annak orvoslásához szükséges időszakra alkalmazhat. Az intézkedés időtartama nem haladhatja meg a négy évet, kivéve, ha azt a 2. pont szerint meghosszabbították.

2. Az 1. pontban említett időtartam meghosszabbítható, feltéve, ha az importőr Tag illetékes hatóságai meggyőződ-

tek a 2., 3., 4. és 5. Cikkben leírt eljárásoknak megfelelően arról, hogy a védőintézkedés továbbra is szükséges a súlyos kár megelőzéséhez vagy orvoslásához, és bizonyíték van arra, hogy az iparág alkalmazkodik, és feltéve, ha a 8. és 12. Cikk vonatkozó rendelkezéseit betartják.

3. A védőintézkedések alkalmazásának teljes időtartama, beleértve bármely ideiglenes intézkedés alkalmazásának időtartamát, a kezdeti alkalmazás időszakát és annak bármely meghosszabbítását, nem haladhatja meg a nyolc évet.

4. Az alkalmazkodás elősegítése céljából olyan esetben, ahol a 12. Cikk 1. pontjának rendelkezései szerint bejelentett védőintézkedés hatályának várható időtartama hosszabb mint egy év, az intézkedést az alkalmazó Tagnak fokozatosan, rendszeres időközönként liberalizálnia kell az alkalmazási időszak során. Ha az intézkedés több mint három évig hatályos, az ilyen intézkedést alkalmazó Tag az érvényesség félidejénél nem később köteles felülvizsgálni a helyzetet, és amennyiben szükséges, vissza kell vonnia az intézkedést vagy gyorsítania kell a liberalizálás ütemét. A 2. pont szerint meghosszabbított intézkedés nem lehet korlátozóbb, mint a kezdeti szakasz végén, és folytatni kell liberalizálását.

5. Nem alkalmazható ismételt védőintézkedés olyan termékkel szemben, ami a WTO Egyezmény hatálybalépését követően hozott korábbi védőintézkedés tárgya volt, legalább annyi ideig, ameddig az előző intézkedés érvényben volt, feltéve, hogy a nem-alkalmazás időtartama legalább két év.

6. Az 5. pont rendelkezései mellett, ismételt védőintézkedés alkalmazható 180 napig vagy rövidebb ideig a termék importjával szemben, ha

a) a kérdéses termék importjával szemben alkalmazott védőintézkedés bevezetése óta legalább egy év telt el; és

b) ugyanarra a termékre védőintézkedést két alkalomnál nem többször alkalmaztak az intézkedés bevezetését közvetlenül megelőző öt éves időszakban.

8. Cikk

Az engedmények szintje és egyéb kötelezettségek

1. Azon Tagnak, amelyik védőintézkedést kíván bevezetni vagy az érvényben lévő intézkedés meghosszabbítását tervezni, törekednie kell az engedmények és egyéb kötelezettségek lényegében azonos szinten való megtartására, mint amelyek közte és az intézkedés által érintett exportőr Tagok között a GATT 1994 szerint érvényben vannak, a 12. Cikk 3. pontja rendelkezéseivel összhangban. E cél érdekében az érdekelt Tagok megállapodhatnak bármely megfelelő kereskedelmi kompenzációs módszerben, hogy az intézkedés kereskedelmükre gyakorolt kedvezőtlen hatását kiegyenlítsék.

2. Ha a 12. Cikk 3. pontja szerinti konzultációk során 30 napon belül nem jutnak megegyezésre, az érintett exportőr Tagoknak jogukban áll az intézkedés hatálybalépésének napjától számított 90 napnál nem később, hogy felfüggeszsenek, az írásbeli felfüggesztési bejelentés Árukereskedelmi Tanácshoz való beérkezését követő 30 nap lejárta után, olyan lényegében azonos engedményeket vagy más, a GATT 1994 szerinti kötelezettségeket a velük szemben védőintézkedést alkalmazó Tagokkal szemben, amelyek felfüggesztését az Árukereskedelmi Tanács nem kifogásolja.

3. A 2. pontban hivatkozott felfüggesztési jogot a védőintézkedés hatályának első három évében nem lehet gyakorolni, feltéve, hogy a védőintézkedés az import abszolút mértékű növekedésének következménye volt, és hogy ez az intézkedés megfelel a jelen Megállapodás rendelkezéseinek.

9. Cikk

Fejlődő ország Tagok

1. Védőintézkedés nem alkalmazható a fejlődő ország Tagból származó árukkal szemben egészen addig, amíg az importőr Tagban az érintett termék importjának részesedése nem haladja meg a 3 százalékot, feltéve, hogy a 3 százalékot egyenként meg nem haladó import részesedésű fejlődő ország Tagok együttes részesedése az érintett importált termékből nem haladja meg a 9 százalékot.²

2. A fejlődő ország Tagnak jogában áll a 7. Cikk 3. pontjában meghatározott maximális időszakon túl a védőintézkedés hatályának legfeljebb még két évvel történő meghosszabbítása. A 7. Cikk 5. pontjának rendelkezései mellett a fejlődő ország Tagnak jogában áll ismételt védőintézkedést alkalmazni olyan termék importjával szemben, amely a WTO Egyezmény hatálybalépésének napját követően ilyen intézkedés alá tartozott, a már előzőleg alkalmazott védőintézkedés hatálya időtartamának legfeljebb feléig, feltéve, ha már legalább két év telt el az előző intézkedés megszűnése óta.

10. Cikk

A XIX. Cikk szerinti korábbi intézkedések

1. A GATT 1947 XIX. Cikke alapján védőintézkedéseket alkalmazó Tagoknak a WTO Egyezmény hatálybalépésének napján hatályos védőintézkedéseket meg kell szüntetniük nem később mint nyolc évvel az első alkalmazás napjától számítva, vagy öt évvel a WTO Egyezmény hatálybalépésétől; a két időpont közül a későbbi a figyelembe veendő.

² A 9. Cikkely 1. pontja szerinti intézkedést a Tagnak azonnal be kell jelentenie a Védőintézkedések Bizottságának.

11. Cikk

Bizonyos intézkedések tilalma és megszüntetése

1. a) Egyetlen Tag sem hozhat egyes termékek importjára a GATT 1994 XIX. Cikke szerinti rendkívüli intézkedést, és nem törekedhet ilyenre, kivéve, ha az ilyen intézkedés összhangban van az említett Cikk rendelkezéseivel és azt a jelen Megállapodás szerint alkalmazza.

b) Továbbá, egyetlen Tag sem törekedhet, nem alkalmazhat vagy nem tarthat fenn semmilyen önkéntes exportkorlátozást, piacszabályozó intézkedést vagy az exporttal vagy importtal kapcsolatos bármilyen hasonló intézkedést.^{3,4} Ide tartoznak az egy Tag által hozott intézkedések, valamint a két vagy több Tag közötti egyezmények vagy megállapodások alapján hozott intézkedések. A WTO Egyezmény életbelépésekor hatályos bármely ilyen intézkedést összhangba kell hozni a jelen Megállapodással, vagy meg kell azt szüntetni a 2. pontnak megfelelően.

c) A jelen Megállapodás nem alkalmazható olyan intézkedésekre, amelyeket egy Tag a GATT 1994-nek a XIX. Ciktől eltérő előírásai alapján, az 1. A) Mellékletben felsorolt, a jelen Megállapodáson kívüli Multilaterális Kereskedelmi Egyezmények alapján, vagy a GATT 1994 keretén belül létrejött jegyzőkönyvek, egyezmények és megállapodások alapján igényel, hoz meg vagy tart fenn.

2. Az 1. a) alpontban hivatkozott intézkedések felszámolására az érdekelt Tagok által a WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított 180 napnál nem később a Védőintézkedések Bizottságának benyújtott menetrendek szerint kerül sor. A menetrendeknek rendelkezniük kell az összes alkalmazott, az 1. pontban hivatkozott intézkedés megszüntetéséről vagy a jelen Megállapodás rendelkezéseivel való összhangba hozataláról a WTO Egyezmény hatálybalépésének napjától számított négy évet meg nem haladó időszak alatt, importőr Tagonként⁵ legfeljebb egy olyan meghatározott intézkedést tartalmazva, amelynek hatálya 1999. december 31-én túl nem terjedhet. Bármely ilyen kivételről a közvetlenül érdekelt Tagoknak kell kölcsönösen megegyezniük és azt a Védőintézkedések Bizottságának felülvizsgálatra és jóváhagyásra bejelenteniük a WTO hatálybalépését követő 90 napon belül. A jelen Megállapodás melléklete olyan intézkedést mutat, amelyről megegyezés született, hogy ezen kivétel alá tartozik.

³ A GATT 1994 és a jelen Megállapodás vonatkozó előírásaival összhangban álló védőintézkedésként alkalmazott import kvótát közös megegyezés alapján, az exportőr Tag alkalmazhatja.

⁴ A hasonló intézkedések példái közé tartozik az export önmérséklet, exportár vagy importár követő rendszerek, export vagy import megfigyelés, kötelező import kartellek és diszkrecionális export vagy import engedélyezési rendszerek, amelyek bármelyike védelmet biztosít.

⁵ Az ez alóli egyetlen kivételt, amelyre az Európai Közösségek jogsult, a jelen Megállapodás melléklete tartalmazza.

3. A Tagok nem ösztönzik vagy támogatják állami vagy magánvállalatok általi, az 1. pontban hivatkozott intézkedéseknek megfelelő, nem-kormányzati intézkedések bevezetését vagy fenntartását.

12. Cikk

Bejelentés és konzultáció

1. A Tagnak haladéktalanul be kell jelentenie a Védőintézkedések Bizottságának az alábbiakat:

- a) a súlyos kár vagy károkozás veszélyének és okainak kivizsgálására vonatkozó vizsgálat kezdeményezését;
- b) a megnövekedett import által okozott súlyos kár vagy károkozás veszélyének megállapítását; és
- c) a rendkívüli intézkedés meghozatalát vagy meghosszabbításáról szóló döntést.

2. Az 1. b) és 1. c) alpontok szerinti bejelentések készítésekor a védőintézkedés alkalmazását vagy meghosszabbítását tervező Tagnak a Védőintézkedések Bizottságát el kell látnia minden vonatkozó információval, ami tartalmazza a megnövekedett import által okozott károk vagy kárveszély bizonyítékait, az érintett termék pontos leírását, valamint a javasolt intézkedést, annak bevezetési időpontját, érvényességének idejét és a fokozatos liberalizáció menetrendjét. Abban az esetben, ha az intézkedést meghosszabbítják, csatolni kell az érintett iparág alkalmazkodásáról szóló bizonyítékokat. Az Árukereskedelmi Tanács vagy a Védőintézkedések Bizottsága, amennyiben szükségesnek találja, az intézkedés meghosszabbítását szorgalmazó Tagtól pótlólagos információt kérhet.

3. A védőintézkedés alkalmazását vagy meghosszabbítását szorgalmazó Tag megfelelő lehetőséget kell biztosítson előzetes konzultációra az érintett termékkel jelentős exportérelteltséggel rendelkező Tagok számára, egyebek között a 2. pont szerint nyújtott információk felülvizsgálatára, az intézkedéssel kapcsolatos véleménycserére és egyetértés kialakítására azon módokról, amelyekkel a 8. Cikk 1. pontjában meghatározott célok elérhetők.

4. A Tagnak a 6. Cikkben hivatkozott ideiglenes védőintézkedés bevezetése előtt bejelentést kell tennie a Védőintézkedések Bizottsága részére. A konzultációkat az intézkedés bevezetése után azonnal meg kell kezdeni.

5. A jelen Cikkben hivatkozott konzultációk eredményeiről, valamint a 7. Cikk 4. pontja szerinti féldős felülvizsgálatok eredményeiről, a 8. Cikk 1. pontjában hivatkozott bármilyen kompenzációról és a 8. Cikk 2. pontjában említett engedmények és más kötelezettségek felfüggesztésének szándékáról az érdekelt Tagoknak azonnal bejelentést kell tenniük az Árukereskedelmi Tanács részére.

6. A Tagoknak haladéktalanul be kell jelenteniük a Védőintézkedések Bizottságának a védőintézkedésekhez

kapcsolódó törvényeiket, szabályozásaikat és közigazgatási eljárásaikat, valamint azok bármilyen változásait.

7. A 10. Cikk és a 11. Cikk 1. pontja szerinti, a WTO hatálybalépése napján érvényben lévő intézkedéseket fenntartó Tagoknak be kell jelenteniük a Védőintézkedések Bizottságának ezen intézkedéseket a WTO Egyezmény hatálybalépésének napjától számított 60 napon belül.

8. Bármelyik Tag bejelenthet a Védőintézkedések Bizottságában bármely olyan törvényt, szabályozást, közigazgatási eljárást és bármely olyan intézkedést vagy cselekményt, amellyel a jelen Megállapodás foglalkozik, és amelyet más Tagok, akiktől ezt a jelen Megállapodás megkívánja, nem jelentettek be.

9. Bármely Tag bejelenthet a Védőintézkedések Bizottságában a 11. Cikk 3. pontja szerinti bármilyen nem kormányzati intézkedést.

10. Az Árukereskedelmi Tanácshoz intézett, a jelen Megállapodásban hivatkozott minden bejelentést rendszerint a Védőintézkedések Bizottságán keresztül kell eljuttatni.

11. A jelen Megállapodás bejelentési előírásai nem követelik meg egy Tagtól sem olyan bizalmas információk felfedését, amelyek felfedése akadályozhatja a törvények érvényesítését vagy a közérdekekkel más módon ellentétes, vagy meghatározott, állami vagy magántulajdonú, cégek jogos kereskedelmi érdekeit sértené.

13. Cikk

Felügyelet

1. Az Árukereskedelmi Tanács felügyelete alatt ezennel létrejön a Védőintézkedések Bizottsága, amely bármelyik részvételi szándékát kifejező Tag előtt nyitott. A Bizottság az alábbi funkciókat látja el:

a) figyelemmel kíséri a jelen Megállapodás általános végrehajtását, és éves jelentést készít az Árukereskedelmi Tanács számára az Megállapodás általános alkalmazásáról, és javaslatokat tesz annak továbbfejlesztésére;

b) az érintett Tag kérésére megvizsgálja, hogy a védőintézkedésekkel kapcsolatban teljesültek-e a jelen Megállapodás eljárási rendelkezései, és a megállapításokról szóló jelentést továbbítja az Árukereskedelmi Tanács felé;

c) felkérés esetén segít a Tagoknak a jelen Megállapodás rendelkezései szerinti konzultációk lefolytatásában;

d) megvizsgálja a 10. Cikk és a 11. Cikk 1. pontja szerinti intézkedéseket, figyelemmel kíséri az ilyen intézkedések felszámolását, és szükség szerint jelentést tesz az Árukereskedelmi Tanácsnak;

e) a védőintézkedést alkalmazó Tag felkérésére felülvizsgálja, hogy az engedmények és más kötelezettségek felfüggesztésére vonatkozó javaslatok „lényegében azonosak”-e és szükség szerint jelentést tesz az Árukereskedelmi Tanácsnak;

f) fogadja és felülvizsgálja a jelen Megállapodás szerinti összes bejelentést, és szükség szerint jelentést tesz az Árukereskedelmi Tanácsnak; és

g) az Árukereskedelmi Tanács által meghatározott, a jelen Megállapodással kapcsolatos bármilyen más funkciót ellát.

2. A Bizottság felügyeleti funkciójának elősegítése céljából a Titkárság évente tényszerű jelentést készít a jelen Megállapodás működéséről a bejelentések és más rendelkezésre álló megbízható információk alapján.

14. Cikk

Vitarendezés

A GATT 1994 XXII. és XXIII. Cikkeinek rendelkezéseit kell alkalmazni, ahogyan a jelen Megállapodással kapcsolatban felmerült vitás kérdések rendezésekor és a konzultációk lefolytatásakor azokat a Vitarendezési Egyetértés kifejti és alkalmazza.

Melléklet

a védőintézkedésekről szóló Megállapodáshoz

A 11. Cikk 2. pontjában hivatkozott kivétel

Érintett országok	Termék	Lejárat
EU/Japán	Személygépkocsik, terepjárók, könnyű kereskedelmi járművek, kisteherautók (5 tonnáig) és ugyanezen járművek teljesen szétszerelt formában (CKD készletek)	1999. december 31.

*1. B) Melléklet***ÁLTALÁNOS EGYEZMÉNY SZOLGÁLTATÁSOK KERESKEDELMÉRŐL****TARTALOM**

I. Rész	Hatókör és meghatározás
I. Cikk	Hatókör és meghatározás
II. Rész	Általános kötelezettségek és elvek
II. Cikk	A legnagyobb kedvezmény elve
III. Cikk	Átláthatóság
III. bis Cikk	Bizalmas információk közzététele
IV. Cikk	A fejlődő országok növekvő részvétele
V. Cikk	Gazdasági integráció
V. bis Cikk	Munkaerőpiaci integrációs megállapodások
VI. Cikk	Belföldi szabályozás
VII. Cikk	Elismerés
VIII. Cikk	Monopóliumok és kizárólagos szolgáltatók
IX. Cikk	Üzleti gyakorlatok
X. Cikk	Rendkívüli védőintézkedések
XI. Cikk	Fizetések és átutalások
XII. Cikk	A fizetési mérleg védelmében hozott korlátozások
XIII. Cikk	Kormánybeszerzés
XIV. Cikk	Általános kivételek
XIV. bis Cikk	Biztonsági kivételek
XV. Cikk	Támogatások
III. Rész	Konkrét kötelezettségvállalások
XVI. Cikk	Piacrajutás
XVII. Cikk	Nemzeti elbánás
XVIII. Cikk	További kötelezettségvállalások
IV. Rész	Fokozatos liberalizáció
XIX. Cikk	Tárgyalások egyedi kötelezettségvállalásokról
XX. Cikk	Egyedi kötelezettségek Engedményes Listái
XXI. Cikk	Az Engedményes Listák módosítása
V. Rész	Intézményi rendelkezések
XXII. Cikk	Konzultáció
XXIII. Cikk	Vitarendezés és végrehajtás
XXIV. Cikk	Szolgáltatás-kereskedelmi Tanács
XXV. Cikk	Technikai együttműködés
XXVI. Cikk	Kapcsolatok más nemzetközi szervezetekkel
VI. Rész	Záró rendelkezések
XXVII. Cikk	Előnyök megtagadása
XXVIII. Cikk	Meghatározások
XXIX. Cikk	Mellékletek

MELLÉKLETEK

- Melléklet a II. Cikkben foglalt kivételekről
- Melléklet a szolgáltatást nyújtó természetes személyek mozgásáról az Egyezmény értelmében
- Melléklet a légi szállítási szolgáltatásokról
- Melléklet a pénzügyi szolgáltatásokról
- Második melléklet a pénzügyi szolgáltatásokról
- Melléklet a tengeri szállítási szolgáltatásokra vonatkozó tárgyalásokról
- Melléklet a távközlésről
- Melléklet az alaptávközlési tárgyalásokról

ÁLTALÁNOS EGYEZMÉNY**A SZOLGÁLTATÁSOK KERESKEDELMÉRŐL****A Tagok**

felismervén a szolgáltatás-kereskedelem növekvő jelentőségét a világgazdasági növekedés és fejlődés szempontjából,

azon kívánságtól vezérelve, hogy létrehozzák a szolgáltatás kereskedelmi elvek és szabályok multilaterális kereteit abból a célból, hogy az ilyen kereskedelem átlátható módon bővüljön és fokozatosan liberalizálódjék, mivel ez valamennyi kereskedelmi partner gazdasági növekedését elősegítő és a fejlődő országok fejlesztését támogató eszköz,

ama óhajtól vezettetve, hogy a szolgáltatás kereskedelmének egyre magasabb szintű liberalizálása mielőbb megvalósuljon olyan multilaterális körtárgyalásokon keresztül, amelyek célja minden résztvevő fél érdekeinek előmozdítása a kölcsönös előnyök alapján, valamint a jogok és kötelezettségek átfogó egyensúlyának megteremtése, a nemzeti gazdaságpolitikai célok kellő tiszteletben tartása mellett,

elismervén a Tagok jogait a szabályozásra, illetve új szabályok bevezetésére saját területükön a szolgáltatásnyújtásra vonatkozóan a nemzeti gazdaságpolitikai célok szolgálatában, valamint az egyes országokban, a szolgáltatásszabályozás fejlettségében meglévő különbségeket és a fejlődő országok speciális igényét ezen jogok gyakorlására,

ama óhajtól vezérelve, hogy előmozdítsák a fejlődő országok részvételét a szolgáltatások kereskedelmében, illetve szolgáltatási exportjuk növelését, egyebek mellett eme országok szolgáltatásai hatékonyságának és versenyképességének fokozásán keresztül,

figyelembe véve különösen a legkevésbé fejlett fejlődő országok komoly nehézségeit, és tekintettel speciális gazdasági helyzetükre és fejlesztési, kereskedelmi, valamint pénzügyi szükségleteikre

ezennel a következőkben állapodnak meg:

I. Rész**HATÓKÖR ÉS MEGHATÁROZÁSOK****I. Cikk****Hatókör és meghatározások**

1. A jelen Egyezmény a Tagok azon intézkedéseire vonatkozik, amelyek hatással vannak a szolgáltatások kereskedelmére.

2. A jelen Egyezmény céljából a szolgáltatások kereskedelme olyan szolgáltatásnyújtásként kerül meghatározásra, amely:

- a) egy adott Tag területéről, valamely másik Tag területére;
- b) egy adott Tag területén, valamely másik Tag szolgáltatásfogyasztói számára;
- c) egy adott Tag szolgáltatója által, valamely másik Tag területén lévő üzleti jelenlétén keresztül;
- d) egy adott Tag szolgáltatója által, valamely másik Tag területén természetes személyek jelenlétén keresztül valósul meg.

3. A jelen Egyezmény céljából

a) „a Tagok által hozott intézkedések” a következőket jelentik:

- (i) központi, regionális kormányzati vagy helyhatósági, illetve hatósági intézkedések, valamint
- (ii) a központi, regionális kormányzati vagy helyhatóságok, illetve hatóságok által delegált jogosítványok alapján működő nem-kormányzati testületek intézkedései.

Az Egyezményben vállalt kötelezettségek teljesítése során, minden Tag meghozza a számára lehetséges, szükséges és ésszerű intézkedéseket annak érdekében, hogy területén a regionális kormányzatok, helyhatóságok, illetve hatóságok, valamint a nem-kormányzati testületek szintjén az Egyezmény betartása biztosított legyen;

b) a „szolgáltatások” kifejezés minden érintett szektorra vonatkozik, kivéve a kormányzati tevékenység során nyújtott szolgáltatásokat;

c) a „kormányzati tevékenység során nyújtott szolgáltatások” azokat a szolgáltatásokat jelentik, amelyeket nem üzleti alapon és nem egy vagy több szolgáltatóval versengve nyújtották.

II. Rész

ÁLTALÁNOS KÖTELEZETTSÉGEK ÉS ELVEK

II. Cikk

Legnagyobb kedvezmény elve

1. A jelen Egyezmény által érintett bármely intézkedés tekintetében, minden Tag bármely másik Tag szolgáltatásainak és szolgáltatóinak azonnal és feltétel nélkül köteles biztosítani legalább azt a kedvezményes elbánást, amelyet bármely más Tag hasonló szolgáltatásainak és szolgáltatóinak megad.

2. Bármely Tag fenntarthat az 1. pontban foglaltakkal ellentétes intézkedést, feltéve, ha az adott intézkedést tartalmazza a II. Cikk alóli kivételekre vonatkozó Melléklet és eleget tesz az ott felsorolt feltételeknek.

3. A jelen Egyezmény rendelkezéseit nem lehet úgy értelmezni, hogy azok gátolnak bármely Tagot a szomszédos országoknak megadandó és biztosítandó, helyi szinten

előállított és felhasznált szolgáltatások kereskedelmének elősegítését célzó előnyök nyújtásában, az érintkező határzónák között.

III. Cikk

Átláthatóság

1. Minden Tag köteles azonnal közzétenni, legkésőbb azok életbelépésével egyidőben, kivéve a rendkívüli helyzeteket, mindazon általános alkalmazásra vonatkozó intézkedéseit, amelyek hatással vannak vagy befolyásolják a jelen Egyezmény működését. Szintén kötelesek közzétenni azokat a Tag által aláírt nemzetközi egyezményeket, amelyek hatással vannak vagy befolyásolják a szolgáltatások kereskedelmét.

2. Ahol a közzététel az 1. pontban leírt módon nem vihető véghez, a vonatkozó információkat más úton teszik nyilvánosan hozzáférhetővé.

3. Minden Tag azonnal, de legalább évenként tájékoztatja a Szolgáltatás-kereskedelmi Tanácsot olyan új törvény, szabály, illetve adminisztratív irányelv bevezetéséről, illetve a régiók módosításáról, amelyek jelentősen befolyásolják a jelen Egyezmény konkrét kötelezettségvállalásai-ban érintett szolgáltatás-kereskedelmet.

4. Minden Tag azonnal válaszol bármely más Tag konkrét információra vonatkozó kérésére, az 1. pontban leírt általános alkalmazású intézkedésekkel, illetve nemzetközi egyezményekkel összefüggésben. Minden Tag létrehoz egy vagy több ún. tájékoztató központot azzal a céllal, hogy más Tagok kérésére konkrét információt adjon minden ilyen ügyben, valamint azokban a tárgykörökben, amelyek a 3. pontban a bejelentési kötelezettség hatálya alá esnek. Ezeket a tájékoztató központokat a WTO-t létrehozó Egyezmény (a továbbiakban: WTO Egyezmény) életbelépésétől számított két éven belül kell felállítani. Az egyes fejlődő ország Tagok számára, a tájékoztató központok felállítására vonatkozó rugalmasabb időhatárok megállapításáról megállapodás születhet. A tájékoztató központoknak nem kell a törvények és szabályok letéteményeseiként működniük.

5. Bármely Tag bejelentést tehet a Szolgáltatás-kereskedelmi Tanácsnál valamely másik Tag által hozott intézkedésről, amely — véleménye szerint — befolyásolja az Egyezmény működését.

III. bis Cikk

Bizalmas információk közzététele

A jelen Egyezmény semmilyen formában nem követeli meg a Tagoktól olyan bizalmas információk szolgáltatását, amelyek közzététele akadályozná a törvények betartását, vagy más módon ellenkezne a közérdekkel, illetve hátrányosan érintené az egyes állami vagy magánvállalatok jogos üzleti érdekeit.

IV. Cikk

A fejlődő országok növekvő részvétele

1. A fejlődő országok növekvő részvételét a világkereskedelemben a különböző Tagok által letárgyalt konkrét kötelezettségvállalások segítik elő, a jelen Egyezmény III. és IV. Részének megfelelően. Ezek az alábbiakra vonatkoznak:

a) ezen országok belföldi szolgáltatási kapacitásának, hatékonyságának, illetve versenyképességének erősítésére, egyebek között, üzleti alapon biztosított technológiahozzáférési lehetőségeken keresztül;

b) az elosztási csatornához, valamint az információs hálózatokhoz való kapcsolódási lehetőségek javítására; valamint

c) a piacrajutási lehetőségek liberalizálására azon szektorokban és szolgáltatási módokban, amelyekben ezek az országok exportérdekeltséggel rendelkeznek.

2. A fejlett ország Tagok, és lehetőleg a többi Tag is, a WTO Egyezmény életbelépésétől számított két éven belül ún. tájékoztató állomásokat állítanak fel a fejlődő ország Tagok szolgáltatói számára, a piacokra vonatkozó alábbi információszerzés elősegítésére:

a) a szolgáltatás technikai és kereskedelmi vonatkozásai;

b) bejegyzés, elismerés és a szakképzettség megszerzése; és

c) a szolgáltatási technológiák beszerezhetősége.

3. Az 1. és 2. pontokban felsoroltak megvalósítása során a legkevésbé fejlett fejlődő ország Tagok különleges elősőbbiséget élveznek. Különösen figyelemmel kell lenni azokra a komoly nehézségekre, amelyek a letárgyalt konkrét kötelezettségek vállalása kapcsán a legkevésbé fejlett fejlődő országokban jelentkeznek, tekintettel speciális gazdasági helyzetükre, valamint fejlesztési, kereskedelmi és pénzügyi szükségleteikre.

V. Cikk

Gazdasági integráció

1. A jelen Egyezmény egyetlen Tagot sem gátol abban, hogy részt vegyen olyan egyezményben, illetve ahhoz csatlakozzon, amely az egyezményben részt vevő felek között liberalizálja a szolgáltatások kereskedelmét, feltéve, hogy az adott egyezmény:

a) széles körben lefedi az ágazatokat,¹ és

b) rendelkezik a felek között vagy körében a diszkriminációmentesség megteremtéséről, illetve számottevő disz-

kriminációk megszüntetéséről, a XVII. Cikk értelmében, az a) alpontban szereplő ágazatokban, az alábbi módon:

(i) a meglévő diszkriminatív intézkedések megszüntetésén, és/vagy

(ii) újabb vagy további diszkriminatív intézkedések tiltásán keresztül az egyezmény életbelépésével egyidőben vagy ésszerű időkorlátok között, kivéve azokat az intézkedéseket, amelyeket a XI., XII., XIV. és XIV. Cikk enge-délyeznek.

2. Az 1. b) alpontban szereplő feltételek teljesítésének értékelésénél figyelembe kell venni a jelen Egyezmény kapcsolódását az érintett országok között kialakuló szélesebb gazdasági integrációs folyamatokhoz, illetve a kereskedelem liberalizálásához.

3. a) Abban az esetben, ha fejlődő országok is részesei az 1. pontban hivatkozott típusú egyezményeknek, az 1. pontban és különösen a b) alpontban felsorolt feltételek vonatkozásában, az adott ország fejlettségi szintjével összhangban rugalmasságra számíthatnak, általános és ágazati, illetve al-ágazati szinten egyaránt.

b) Az alább következő 6. pontban foglaltak mellett, amennyiben az 1. pontban hivatkozott típusú egyezménynek csak fejlődő országok a részesei, kedvezőbb elbánás biztosítható azon jogi személyeknek, amelyek ilyen egyezményben részt vevő felek természetes személyeinek tulajdonában vagy ellenőrzése alatt állnak.

4. Bármely, az 1. pontban hivatkozott egyezmény a részt vevő felek közötti kereskedelem előmozdítását célozza és az egyezményen kívüli országok vonatkozásában az egyezményt megelőzően alkalmazott szinthez képest, nem emelheti az egyes szolgáltatás-kereskedelmi ágazatok és alágazatok előtt álló kereskedelmi akadályok szintjét.

5. Amennyiben az 1. pont értelmében létrejövő egyezmény lezárása, bővítése vagy jelentős módosítása kapcsán, valamely Tag az Engedményes Listájában foglalt feltételeknek nem megfelelő módon szándékozik visszavonni, illetve módosítani konkrét kötelezettségeit, legalább 90 nappal előbb be kell jelentenie az ilyen módosítást, illetve visszavonást, és a XXI. Cikk 2., 3. és 4. pontjaiban leírt eljárás lép érvénybe.

6. Bármely másik Tagnak ama szolgáltatója, amely az 1. pontban hivatkozott egyezményben részt vevő fél törvényei alapján jogi személynek minősül, jogosult az ilyen egyezményben biztosított elbánásra, feltéve, hogy jelentős üzleti tevékenységet folytat az ilyen egyezményben részt vevő felek területén.

7. a) Az 1. pontban hivatkozott egyezményekben részt vevő felek kötelesek az egyezményről, annak bővüléséről és jelentős módosulásáról azonnal bejelentést tenni a Szolgáltatás-kereskedelmi Tanácsnál. A Tanács által kért minden releváns információt szintén kötelesek hozzáférhetővé tenni. A Tanács munkacsoportot hozhat létre azzal a feladattal, hogy vizsgálja meg az ilyen egyezményeket, bő-

¹ Ez a feltétel az ágazatok számára, az érintett kereskedelem volumenére és a szolgáltatás nyújtásának módjára értendő. E feltétel teljesítése érdekében az egyezményeknek nem szabad egyetlen szolgáltatási módot sem eleve kizárni.

vülésüket és módosulásukat, illetve készítsen jelentést a Tanács számára a változásoknak a jelen Cikkkel való összeegyeztethetőségéről.

b) Azon Tagok, amelyek az 1. pontban hivatkozott, meghatározott időtartam alatt végrehajtandó egyezmény részesei, rendszeres időközönként kötelesek beszámolni a Szolgáltatás-kereskedelmi Tanácsnak a végrehajtásról. A Tanács, ha úgy ítéli meg, munkacsoportot állíthat fel a beszámoló értékelésére.

c) Az a) és b) alpontban hivatkozott munkacsoportok által készített jelentés alapján a Tanács, ha szükségesnek ítéli, ajánlásokat tehet a feleknek.

8. Az 1. pontban hivatkozott bármely egyezmény felei nem igényelhetnek kompenzációt azon Tagtól, amelynek az ilyen egyezményből kereskedelmi előnye származik.

V. bis Cikk

Munkaerőpiaci integrációs megállapodások

A jelen Egyezmény egyetlen Tagot sem gátol abban, hogy olyan egyezmény részesévé váljon, amely megteremti a munkaerőpiac teljes integrációját² az egyezményben részt vevő felek között, feltéve, hogy az adott egyezmény

a) mentesíti az egyezményben részt vevő felek állampolgárait a letelepedésre és munkavállalási engedélyre vonatkozó követelmények alól;

b) bejelentése a Szolgáltatás-kereskedelmi Tanácsnál megtörtént.

VI. Cikk

Belföldi szabályozás

1. Azokban az ágazatokban, ahol konkrét kötelezettségek vállalására kerül sor, minden Tag köteles biztosítani, hogy a szolgáltatások kereskedelmét érintő általános alkalmazású intézkedések ügykezelése méltányos, tárgyyszerű és elfogulatlan legyen.

2. a) Minden Tag köteles fenntartani vagy a lehető legrövidebb időn belül felállítani olyan bírósági, választottbírói vagy közigazgatási mechanizmust vagy eljárást, amely az érintett szolgáltató kérése alapján rendelkezik a szolgáltatások kereskedelmét érintő adminisztratív döntések megvizsgálásáról, és ha jogos, a megfelelő jogorvoslatról. Amennyiben ezek az eljárások nem függetlenek az adott adminisztratív döntést hozó szervtől, a Tagnak rendelkeznie kell a tárgyilagos és elfogulatlan vizsgálatok biztosításáról.

² Általában az ilyen integráció szabad bejutást biztosít az érintett fél állampolgárainak a felek munkaerőpiacára, tartalmazza továbbá a fizetésre, a foglalkoztatásra és a szociális juttatásokra vonatkozó feltételeket.

b) Az a) alpont rendelkezései nem értelmezhetők oly módon, hogy azok a Tagoktól, alkotmányos rendjükkel és jogrendszerük természetével nem összeegyeztethető bíráskodás vagy eljárások létrehozását követelné meg.

3. Abban az esetben, ha konkrét kötelezettségvállalás által érintett szolgáltatás nyújtása engedélyköteles, a belföldi törvények értelmében hiánytalanak minősülő kérelem benyújtásától számított ésszerű határidőn belül a Tag illetékes hatósága értesíti a kérelmezőt az engedélykérelemre vonatkozó döntésről. A kérelmező kérésére a Tag illetékes hatósága indokolatlan késedelem nélkül felvilágosítást ad a kérelem helyzetéről.

4. Annak érdekében, hogy a minősítési követelményekkel, technikai szabványokkal és az engedélyezési követelményekkel összefüggő intézkedések ne idézzenek elő indokolatlan akadályokat a szolgáltatás-kereskedelemben, a Szolgáltatás-kereskedelmi Tanács, az általa felállítható testületen keresztül, bármilyen szükséges fegyelmet elrendelhet. Ez — egyebek között — azt célozza, hogy az említett követelmények

a) alapját tárgyilagos és átlátható kritériumok képezik, úgy mint hozzáértés és a szolgáltatásnyújtásra való felkészültség;

b) a szolgáltatások minőségének biztosítása kapcsán, ne jelentsenek az indokoltnál nagyobb megterhelést;

c) az engedélyezési eljárás esetében, önmagukban ne korlátozzák a szolgáltatásnyújtást.

5. a) Azokban az ágazatokban, ahol valamely Tag olyan konkrét kötelezettségeket vállalt, amelyek a 4. pont értelmében ezen ágazatokban kidolgozott fegyelem életbeléptetésétől függenek, az adott Tag nem alkalmazhat olyan engedélyezési és minősítési követelményeket, valamint technikai szabványokat, amelyek semmissé teszik vagy csorbítják az ilyen konkrét kötelezettségeket oly módon:

(i) hogy nem felelnek meg a 4. a), b) vagy c) alpontokban leírt kritériumoknak, és

(ii) amit az adott Tagtól ésszerűen az érintett ágazatokra a konkrét kötelezettségvállalás idején nem lehetett elvárni;

b) Annak eldöntésére, hogy valamely Tag összhangban van-e az 5. a) pontban vállalt kötelezettséggel, figyelembe kell venni azokat a Tag által alkalmazott nemzetközi szabványokat, amelyeket illetékes nemzetközi szervezetek³ dolgoztak ki.

6. Azokban az ágazatokban, ahol szakértői szolgáltatások vonatkozásában konkrét kötelezettségvállalások történtek, minden Tag köteles megfelelő eljárásokat létrehozni bármely más Tag szakértői szakmai felkészültségének igazolására.

³ Az „illetékes nemzetközi szervezetek” kifejezés azokra a nemzetközi testületekre vonatkozik, amelyek tagsága nyitva áll legalább a WTO minden Tagjának illetékes szervei előtt.

VII. Cikk

Elismerés

1. A szolgáltatók engedélyezésére vonatkozó szabványok vagy kritériumok teljes vagy részleges teljesítése céljából és az alábbi 3. pontban leírt követelményeknek megfelelően, bármely Tag elismerhet más országban szerzett képzettséget és szakmai tapasztalatot és teljesített követelményeket, illetve az ott szerzett engedélyeket és bizonyítványokat. Az ilyen elismerés, amely harmonizáció útján vagy más módon érhető el, alapulhat az érintett országgal kötött egyezményen vagy megállapodáson, illetve egyoldalúan is megadható.

2. Az a Tag, amely részese az 1. pontban részletezett típusú egyezménynek vagy megállapodásnak, legyen az létező vagy a jövőben létrejövő, köteles megfelelő alkalmat biztosítani a többi érdekelt Tagnak arra, hogy tárgyalásokat folytassanak az adott egyezményhez vagy megállapodáshoz való csatlakozásról vagy hasonló új egyezmény létrehozásáról az adott országgal. Abban az esetben, ha valamely Tag egyoldalúan elismerést biztosít, köteles bármely másik Tagnak megfelelő lehetőséget adni annak bizonyítására, hogy a területén szerzett képzettséget, szakmai tapasztalatokat, bizonyítványokat és engedélyeket, illetve a teljesített követelményeket el lehet ismerni.

3. Egyetlen Tag sem intézheti az elismerés megadását oly módon, hogy az diszkriminációt jelentsen az országok között a szolgáltatókra vonatkozó szabványok alkalmazásában, az engedélyezés és tanúsítás kritériumaiban vagy burkolt korlátozásokat idézzen elő a szolgáltatások kereskedelmében.

4. Minden Tag:

a) a WTO Megállapodás hatálybalépésétől számított 12 hónapon belül tájékoztatja a Szolgáltatás-kereskedelmi Tanácsot az érvényben lévő elismerési intézkedéseiről, és közli, hogy ezek az intézkedések támaszkodnak-e az 1. pontban hivatkozott típusú egyezményekre, illetve megállapodásokra;

b) azonnal, amennyire lehet előre tájékoztatja a Szolgáltatás-kereskedelmi Tanácsot az 1. pontban hivatkozott típusú egyezményre vagy megállapodásra vonatkozó tárgyalások megkezdéséről, annak érdekében, hogy bármely más Tag megfelelő alkalmat kapjon még az érdemi szakasz előtt a tárgyalásokon való részvételi szándékának jelzésére;

c) azonnal értesíti a Szolgáltatás-kereskedelmi Tanácsot új elismerési intézkedések elfogadásáról, illetve meglévő intézkedések jelentős módosításáról, valamint arról, hogy az intézkedések az 1. pontban hivatkozott típusú egyezmények vagy megállapodások alapján születtek-e.

5. Amennyiben indokolt, az elismerésnek multilaterális szinten elfogadott ismérvekre kell támaszkodnia. Indokolt esetekben a Tagok együtt fognak működni az illetékes

kormányközi és nem kormányzati szervezetekkel az elismerésre vonatkozó közös nemzetközi szabványok és kritériumok, valamint az érintett szolgáltatás-kereskedelemre és szakmára vonatkozó közös nemzetközi szabványok kidolgozásában.

VIII. Cikk

Monopóliumok és kizárólagos szolgáltatók

1. Minden Tag köteles biztosítani, hogy területén egyetlen monopol helyzetben lévő szolgáltató se lépjen fel a Tag II. Cikkben és a konkrét kötelezettségvállalásokban foglalt köteleivel ellentétes módon, az érintett piacon a monopol szolgáltatás nyújtása során.

2. Abban az esetben, ha egy monopol szolgáltató közvetlenül vagy leányvállalatán keresztül a monopol jogain kívül eső szolgáltatások nyújtásáért versenyez, amely a Tag konkrét kötelezettségvállalása alá esik, a Tag köteles biztosítani azt, hogy az érintett szolgáltató ne éljen vissza monopolhelyzetével, a vállalt kötelezettségekkel összhangban nem álló módon lépve fel területén.

3. A Szolgáltatás-kereskedelmi Tanács valamely Tag kérésére, amely úgy véli, hogy egy másik Tag szolgáltatásnyújtója az 1. és 2. pontban foglaltaktól eltérő módon jár el, kérheti az ilyen szolgáltatót létrehozó, fenntartó és engedélyező Tagot konkrét információk megadására az érintett tevékenységgel kapcsolatban.

4. Ha a WTO Egyezmény hatálybalépését követően valamely Tag a konkrét kötelezettségvállalásai által érintett szolgáltatás nyújtására monopoljogot biztosít, az adott Tag a tervezett monopoljogok biztosításának megvalósítása előtt nem kevesebb mint három hónappal köteles értesíteni a Szolgáltatás-kereskedelmi Tanácsot és a XXI. Cikk 2., 3. és 4. pontjaiban foglalt rendelkezések kerülnek alkalmazásra.

5. A jelen Cikk rendelkezései azokra a kizárólagos szolgáltatókkal kapcsolatos esetekre is vonatkoznak, amelyekben a Tag formálisan vagy ténylegesen

a) engedélyez vagy létrehoz kis számú szolgáltatót, és

b) lényegesen gátolja a versenyt saját területén ezen szolgáltatók között.

IX. Cikk

Üzleti gyakorlatok

1. A Tagok elismerik, hogy a szolgáltatóknak a VIII. Cikkben kívül eső üzleti gyakorlata korlátozhatja a versenyt, és ezáltal akadályozhatja a szolgáltatások kereskedelmét.

2. Minden Tag, valamelyik másik Tag kérésére, köteles konzultációt kezdeni a célból, hogy az 1. pontban hivatkozott gyakorlatot felszámolják. A megkeresett Tag teljes és méltányos mérlegelés tárgyává teszi a kérést, és nyilvánosan hozzáférhető, nem bizalmas, a kérdéses ügyet érintő információk nyújtása útján tanúsít együttműködést. A belső törvények és a kérelmező Tag által adott, a bizalmasság megtartására vonatkozó garanciák kielégítő voltától függetlenül, a megkeresett Tag más információkat is a kérelmező Tag rendelkezésére bocsát.

X. Cikk

Rendkívüli védőintézkedések

1. A diszkriminációmentességen alapuló rendkívüli védőintézkedésekről multilaterális tárgyalásokra kerül sor. A tárgyalások eredményei legkésőbb a WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított három éven belül életbe lépnek.

2. Az 1. pontban hivatkozott tárgyalási eredmények életbelépését megelőző időszakban, bármelyik Tag, a XXI. Cikk 1. pontjának rendelkezései mellett, értesítheti a Szolgáltatás-kereskedelmi Tanácsot arról a szándékáról, hogy a kötelezettségvállalás életbelépésétől számított egyéves időszakot követően szándékában áll-e módosítani vagy visszavonni valamely konkrét kötelezettségvállalását; feltéve, hogy a Tag megindokolja a Tanácsnak, hogy nem várhat e módosításokkal vagy visszavonásokkal a XXI. Cikk 1. pontjában meghatározott hároméves időszak elteltéig.

3. A 2. pontban foglalt rendelkezés alkalmazhatósága a WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított három év elteltével megszűnik.

XI. Cikk

Fizetések és átutalások

1. A XII. pontban leírt körülmények kivételével, a Tagok nem korlátozzák a konkrét kötelezettségvállalásaikkal kapcsolatos folyó ügyletekkel összefüggő nemzetközi átutalásokat és fizetéseket.

2. A jelen Egyezmény semmilyen módon nem érinti a Nemzetközi Valutaalap tagjainak, a Nemzetközi Valutaalap Alapító Okirata szerinti jogait és kötelezettségeit, ideértve az Alapító Okirattal összhangban lévő átváltási akciókat, feltéve, hogy a Tag nem hoz tőke tranzakciókat korlátozó intézkedéseket az ilyen tranzakciókra vonatkozó konkrét kötelezettségeivel ellentétes módon, kivéve a XII. Cikk esetében vagy az Alap ilyen irányú kérésére.

XII. Cikk

A fizetési mérleg védelmében hozott korlátozások

1. Súlyos fizetési mérleg és külső finanszírozási nehézségek vagy ennek veszélye esetén a Tag hozhat vagy fenntarthat korlátozásokat a konkrét kötelezettségei által érintett szolgáltatás-kereskedelemre, ideértve az ilyen kötelezettségekkel kapcsolatos tranzakciók kifizetéseit vagy átutalásait. Elismert tény, hogy egy Tag gazdasági fejlődése, illetve gazdasági átmenete során jelentkező sajátos fizetési mérleg nehézségek szükségessé tehetik korlátozások alkalmazását, többek között annak biztosítására, hogy fennmaradjon a pénzügyi tartalékok azon szintje, amely a gazdasági fejlődés vagy gazdasági átmenet megvalósításának megfelel.

2. A fenti 1. pontban hivatkozott korlátozások:

- a) nem diszkriminálhatnak a Tagok között;
- b) összhangban kell álljanak a Nemzetközi Valutaalap Alapító Okiratával;
- c) nem okozhatnak szükségtelen károkat valamely másik Tag kereskedelmi, gazdasági és pénzügyi érdekeiben;
- d) nem léphetik túl az 1. pontban leírt körülmények kezeléséhez szükséges mértéket;
- e) átmenetiek kell legyenek és fokozatosan fel kell számolni azokat, amint az 1. pontban leírt helyzet javul.

3. Az ilyen korlátozások által érintett kör meghatározásakor a Tagok prioritást adhatnak azoknak a szolgáltatásoknak, amelyek alapvetően fontosak gazdasági és fejlesztési programjaik szempontjából. Meghatározott szolgáltatási szektor védelmében azonban ilyen korlátozások nem hozhatók vagy tarthatók fenn.

4. Bármely, a jelen Cikk 1. pontjának értelmében hozott vagy fenntartott korlátozást, illetve az ezekben történő bármely változást azonnal jelenteni kell az Általános Tanácsnak.

5. a) A jelen Cikk intézkedéseit alkalmazó Tag köteles azonnal konzultációt kezdeni a Fizetési Mérleg Korlátozások Bizottságában a jelen Cikk alapján hozott korlátozásokról.

b) A Miniszteri Értekezlet időszakos konzultációs eljárásokat⁴ hoz létre azzal a céllal, hogy az érintett Tagok olyan ajánlásokat tehessen, amilyeneket szükségesnek ítélt.

c) Az ilyen konzultációk során felméri az érintett Tag fizetési mérleg helyzetét, valamint a jelen Cikk értelmében hozott vagy fenntartott korlátozásokat, többek között figyelembe véve az alábbi tényezőket:

- (i) a fizetési mérleg, illetve külső finanszírozási nehézségek természetét és fokát,
- (ii) a konzultációba bevont Tag külső gazdasági és kereskedelmi környezetét,

⁴ Ez úgy értendő, hogy az 5. pontban leírt eljárások megegyeznek a GATT 1994 eljárásaival.

(iii) a rendelkezésre álló alternatív korrekciós intézkedéseket.

d) A konzultációk érintik a korlátozások 2. pontnak való megfelelését, különös tekintettel a korlátozások fokozatos felszámolására, összhangban a 2. e) ponttal.

e) Az ilyen jellegű konzultációk során az árfolyamra, monetáris tartalékokra és a fizetési mérlegre vonatkozó, a Nemzetközi Valutaalap által rendelkezésre bocsátott statisztikai és egyéb tényekre vonatkozó minden megállapítást el kell fogadni, és a következtetések alapjául az Alap által, a konzultációba bevont Tag fizetési mérlegéről és külső finanszírozási helyzetéről készített felméréseket kell használni.

6. Amennyiben olyan Tag kívánja a jelen Cikk rendelkezéseit alkalmazni, amely nem tagja a Nemzetközi Valutaalapnak, a Miniszteri Értekezlet felülvizsgálati és más szükséges eljárásokat hoz létre.

XIII. Cikk

Kormánybeszerzés

1. A II., XVI. és XVII. Cikk nem vonatkozik azokra a törvényekre, szabályokra és követelményekre, amelyek a kormányzati célokra vásárolt szolgáltatásokat érintik, amennyiben nincs szó ezek kereskedelmi viszonteladásáról, illetve kereskedelmi értékesítésre szánt szolgáltatások nyújtásáról.

2. A WTO Egyezmény életbelépésétől számított két éven belül a jelen Egyezmény keretében a szolgáltatásokat érintő kormánybeszerzésekkel kapcsolatban multilaterális tárgyalásokat kell tartani.

XIV. Cikk

Általános kivételek

Amennyiben az ilyen jellegű intézkedések megfelelnek ama követelménynek, hogy alkalmazásuk nem jelenti a szolgáltatás-kereskedelem burkolt korlátozását, illetve önkényes és megalapozatlan diszkrimináció eszközt olyan országok között, ahol hasonló feltételek állnak fenn, a jelen Egyezményt nem lehet úgy értelmezni, hogy az gátolja valamely Tagot olyan intézkedések foganatosításában vagy végrehajtásában, amelyek

a) szükségesek a közkereskedelmi védelméhez vagy a közrend⁵ fenntartásához;

b) szükségesek az emberi, állati, növényi élet vagy egészség megővéséhez;

c) szükségesek azon törvények és szabályok betartásának biztosításához, amelyek nem állnak ellentétben a jelen

⁵ A közrenddel összefüggő kivétel csak akkor alkalmazható, ha a társadalom valamely alapértékét valós és komoly veszély fenyegeti.

Egyezmény rendelkezéseivel, ideértve az alábbiakra vonatkozókat:

(i) a félrevezető és csalárd gyakorlat megakadályozása vagy a szolgáltatási szerződések nem-teljesítése hatásának kezelése,

(ii) az egyének személyiségi jogainak biztosítása, ami a személyes adatok feldolgozását és terjesztését illeti, és az egyéni nyilvántartások és számlák titkosságának védelme,

(iii) biztonság;

d) nem állnak összhangban a XVII. Cikkkel, feltéve, hogy az elbánásban jelentkező különbségek a közvetlen adóbehajtás és -kivetés igazságosságának és hatékonyságának⁶ biztosítását szolgálják, más Tagok szolgáltatásaira vagy szolgáltatóira vonatkozóan;

e) nem állnak összhangban a II. Cikkkel, feltéve, hogy az elbánásban jelentkező különbség a kettős adózás elkerülésére vonatkozó egyezmény nyomán vagy más, a Tag számára kötelezettséget jelentő, a kettős adózás elkerülését célzó nemzetközi egyezmény vagy megállapodás eredményeként jött létre.

XIV. bis Cikk

Biztonsági kivételek

A jelen Egyezményben foglaltak nem

a) követelik meg a Tagoktól olyan információk nyújtását, közzétételét, amelyeket alapvető biztonsági érdekekkel ellentétesnek tekintenek; vagy

b) gátolják a Tagokat alapvető biztonsági érdekek védelméhez szükségesnek tekintett intézkedések foganatosításában, amelyek érintik:

(i) katonai létesítmények ellátását biztosító közvetlen vagy közvetett szolgáltatások nyújtását,

⁶ A közvetlen adóbehajtás és -kivetés hatékonyságának és igazságosságának biztosítását célzó intézkedések kiterjednek a Tag által, saját adórendszere alapján hozott intézkedésekre. Ezek:

(i) vonatkoznak külföldi szolgáltatóra, annak figyelembevételével, hogy a külföldiek adókötelezettségeinek meghatározásánál az érintett Tag területén lévő vagy onnan származó tételek adózhatók meg; vagy

(ii) vonatkoznak a külföldiekre, az adóbehajtás vagy -kivetés biztosítására a Tag területén; vagy

(iii) vonatkoznak külföldiekre vagy belföldiekre az adózás elkerülésének, illetve kijátszásának megakadályozására, ideértve a betartást szolgáló intézkedéseket; vagy

(iv) vonatkoznak egy másik Tag területén vagy területéről nyújtott szolgáltatás fogyasztóra, az adóbehajtás és -kivetés biztosítására a Tag területéről származó fogyasztók vonatkozásában; vagy

(v) megkülönböztetik a világszerte megadóztatott cikkekkel foglalkozó szolgáltatót a többi szolgáltatótól, elismervén az adóalapjuk jellegében mutatkozó különbségeket; vagy

(vi) meghatározzák, szét- és felosztják a belföldiek vagy azok, akik egymással részesedési viszonyban álló személyek vagy ugyanazon személy fiókjai között a bevételt, nyereséget, tőke- vagy árfolyamnyereséget, veszteséget, levonást vagy jóváírást, a Tag adóalapjának megőrzése érdekében.

A XIV. d) pontban és a jelen lágjegyzetben hivatkozott adózási feltételeket és fogalmakat az intézkedést hozó Tag belső törvényeiben adózási meghatározások és fogalmak, illetve ezekkel egyenértékű vagy hasonló meghatározások és fogalmak alapján kell meghatározni.

(ii) a hasadó és fuzionáló anyagokat, illetve ezek alapanyagait,

(iii) háború vagy más, a nemzetközi kapcsolatokat érintő vészhelyzetben hozott intézkedéseket; vagy

c) gátolják a Tagokat abban, hogy az Egyesült Nemzetek Alapokmányában megfogalmazott kötelezettségek nyomán lépéseket tegyenek a nemzetközi béke és biztonság fenntartására.

2. A Szolgáltatás-kereskedelmi Tanácsot a lehető legteljesebb mértékben tájékoztatják az 1. b) és c) alpontok szerint hozott döntésekről, illetve azok megszüntetéséről.

XV. Cikk

Támogatások

1. A Tagok elismerik, hogy bizonyos körülmények között a támogatások torzíthatják a szolgáltatások kereskedelmét. A Tagok tárgyalásokba kezdenek az ilyen kereskedelemtorzító hatások elkerüléséhez szükséges multilaterális fegyelem megalkotása érdekében.⁷ A tárgyalások érintik a kiegyenlítő eljárások indokoltságát is. Az ilyen tárgyalások elismerik a támogatások szerepét a fejlődő országok fejlesztési programjaiban, és figyelembe veszik a Tagok, különösen a fejlődő ország Tagok által e területen igényelt rugalmasságot. Az ilyen tárgyalások céljából, a Tagok kölcsönösen tájékoztatják egymást a hazai szolgáltatóiknak nyújtott, a szolgáltatás-kereskedelmet érintő támogatásokról.

2. Bármely Tag, amennyiben úgy ítéli meg, hogy egy másik Tag által nyújtott támogatás hátrányosan érinti, konzultációt kezdeményezhet e tárgyban a szóban forgó Taggal. Ezen kéréseket jóindulatú figyelemmel kezelik.

III. Rész

KONKRÉT KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSOK

XVI. Cikk

Piacrajutás

1. Ami az I. Cikkben meghatározott szolgáltatási módokon keresztül megvalósuló piacrajutást illeti, minden Tag legalább olyan kedvező elbánást biztosít valamely másik Tag szolgáltatásának, illetve szolgáltatójának, mint amelyet az Engedményes Listájában elfogadott és megha-

⁷ A jövőbeli munkaprogram fogja meghatározni, hogy a multilaterális fegyelemre vonatkozó tárgyalások milyen módon és időkeretek között kerüljenek sorra.

tározott kitételek, korlátozások és feltételek szerint nyújtania kell.⁸

2. A piacrajutással kapcsolatos kötelezettségek által érintett ágazatokban, azok az intézkedések, amelyek egy Tag által, sem regionális felosztás alapján sem az adott terület egészét figyelembe véve nem foganatosíthatók, illetve tarthatók fenn, az alábbiak szerint kerülnek meghatározásra, hacsak az Engedményes Listában másképp nem rendelkezik:

a) a szolgáltatók számának korlátozása számbeli kvóták, monopóliumok, kizárólagos szolgáltatók vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján;

b) a szolgáltatási ügyletek és tőke összértékének korlátozása számbeli kvóták vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján;

c) a szolgáltatási tevékenységek teljes számának vagy a szolgáltatások kijelölt számbeli egységekben kifejezett mennyiségének korlátozása kvóták vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján;⁹

d) adott szolgáltatási ágazatban vagy szolgáltató által foglalkoztatható természetes személyek, illetve konkrét szolgáltatás nyújtásához szükséges és közvetlenül kapcsolódó személyek teljes számának korlátozása számbeli kvóták vagy a gazdasági szükségesség vizsgálatára irányuló követelmény útján;

e) a szolgáltatásnyújtást korlátozó, illetve ilyen tevékenységhez jogi személyiséget vagy vegyes vállalatot előíró intézkedések; és

f) a külföldi tőke részvételének korlátozása, a külföldi befektetések teljes értékének meghatározása útján.

XVII. Cikk

Nemzeti elbánás

1. Az Engedményes Listában szereplő és az ott meghatározott feltételek és minősítések alá eső szolgáltatások vonatkozásában, minden Tag valamely másik Tag szolgáltatását, illetve szolgáltatóit, a szolgáltatásnyújtást érintő intézkedésekkel összefüggésben legalább olyan elbánásban részesíti, mint saját hasonló szolgáltatásait vagy szolgáltatóit.¹⁰

⁸ Ha egy Tag az I. Cikkely 2. a) pontjában hivatkozott módon nyújtott szolgáltatás vonatkozásában piacrajutással kapcsolatos kötelezettséget vállal, és ha a szolgáltatás alapvető részét képezi a határon keresztül történő tőkemozgás, a Tag köteles ezáltal az ilyen tőkemozgást lehetővé tenni. Ha egy Tag az I. Cikkely 2. c) pontjában hivatkozott módon nyújtott szolgáltatás vonatkozásában piacrajutással kapcsolatos kötelezettséget vállal, köteles az ezzel összefüggő, területére irányuló tőkeátutalást lehetővé tenni.

⁹ A 2. c) alpont nem terjed ki azokra az intézkedésekre, amelyek korlátozzák a Tagok szolgáltatásnyújtásaival összefüggő inputot.

¹⁰ A jelen Cikkben vállalt konkrét kötelezettségek nem értelmezhetők oly módon, hogy bármely Tagnak kompenzációt kellene nyújtani azokért az eleve meglévő versenyképességbeli hátrányokért, amelyek az érintett szolgáltatás vagy szolgáltató külföldi jellegéből adódnak.

2. Valamely Tag teljesítheti az 1. pontban foglalt követelményeket azért, hogy egy másik Tag szolgáltatásainak és szolgáltatóinak, a saját hasonló szolgáltatásainak és szolgáltatóinak nyújtott elbánással formálisan azonos, illetőleg attól formálisan eltérő elbánást biztosít.

3. A formálisan azonos vagy a formálisan eltérő elbánás kevésbé kedvezőnek minősül, amennyiben módosítja a versenyfeltételeket valamely másik Tag hasonló szolgáltatásaival vagy szolgáltatóival szemben, az adott Tag szolgáltatásainak és szolgáltatóinak javára.

XVIII. Cikk

További kötelezettségek

A Tagok tárgyalhatnak kötelezettségek vállalásáról, a XVI. vagy XVII. Cikkben foglalt Engedményes Listán nem szereplő, szolgáltatás-kereskedelmet érintő intézkedések vonatkozásában, ideértve a képzettséggel, szabványokkal és engedélyezéssel kapcsolatos ügyeket. Az ilyen kötelezettségeket a Tagok szerepeltetik Engedményes Listáikban.

IV. Rész

FOKOZATOS LIBERALIZÁCIÓ

XIX. Cikk

Tárgyalások egyedi kötelezettségvállalásokról

1. A jelen Egyezményben foglalt célokból következően a WTO Egyezmény életbelépésétől számított legkésőbb öt éven belül, és időszakonként ezt követően is, a Tagok egymást követő tárgyalási fordulóba kezdenek az egyre magasabb szintű liberalizáció megvalósítása céljából. Ezek a tárgyalások a különböző intézkedések szolgáltatás-kereskedelmre gyakorolt negatív hatásainak csökkentésére, illetve megszüntetésére irányulnak, ezáltal biztosítva a hatékony piacrajutást. Ez a folyamat minden részt vevő fél érdekeinek kölcsönösen előnyös alapon történő előmozdítására és a jogok, illetve kötelezettségek átfogó egyensúlyának biztosítására irányul.

2. A liberalizációs folyamat megvalósítása során a nemzeti gazdaságpolitikai célok, illetve az egyes Tagok fejlettségi szintje általános értelemben és az egyes ágazatok szintjén kellő figyelemben részesül. Az egyes fejlődő ország Tagok megfelelő rugalmasságot élveznek majd, amely lehetővé teszi kevesebb ágazat megnyitását, kevesebb tranzakció-típus liberalizációját, fejlettségi helyzetüknek megfelelő, fokozatosan bővülő piacrajutást, és amikor a külföldi szolgáltatók számára hozzáférhetővé teszik piacukat, a IV. Cikkben hivatkozott célok elérése érdekében ehhez feltételeket szabhatnak meg.

3. Minden fordulóhoz tárgyalási irányelvek és eljárások készülnek. Az irányelvek elkészítésére a Szolgáltatás-kereskedelmi Tanács felmérést végez a szolgáltatás-kereskedelmről átfogó módon és az ágazatok vonatkozásában a jelen Egyezmény céljainak figyelembevételével, ideértve a IV. Cikk 1. pontjában megfogalmazottakat is. A tárgyalási irányelvek meghatározzák a Tagok által a korábbi tárgyalások óta autonóm módon vállalt liberalizáció kezelésének, illetve a legkevesbé fejlett fejlődő ország Tagok számára a IV. Cikk 3. pontja szerint biztosított különleges elbánásnak a módozatait.

4. A fokozatos liberalizáció folyamatát minden egyes forduló során két-, több- vagy sokoldalú tárgyalásokon mozdítják elő, amelyek a Tagok által a jelen Egyezmény keretében vállalt egyedi kötelezettségvállalások általános szintjének növelését célozzák.

XX. Cikk

Egyedi kötelezettségek Engedményes Listái

1. Minden Tag Engedményes Listában rögzíti a jelen Egyezmény III. Része szerint vállalt egyedi kötelezettségeit. A vállalt kötelezettségek által érintett ágazatokra vonatkozóan, a lista meghatározza:

- a) a piacrajutással összefüggő kikötéseket, korlátozásokat és feltételeket;
- b) a nemzeti elbánásra vonatkozó feltételeket és minősítést;
- c) a további kötelezettségekkel kapcsolatos vállalásokat;
- d) amennyiben indokolt, az ilyen kötelezettségek végrehajtásának időtartamát; és
- e) a kötelezettségek életbelépésének időpontját.

2. A XVI. és XVII. Cikkkel össze nem egyeztethető intézkedéseket a XVI. Cikkhez kapcsolódó oszlopban kell leírni. Ebben az esetben e leírás adja a XVII. Cikkre vonatkozó feltételeket vagy minősítést is.

3. A konkrét Engedményes Listákat a jelen Egyezményhez kell csatolni és azok az Egyezmény szerves részét képezik.

XXI. Cikk

Az Engedményes Listák módosítása

1. a) Valamely Tag (a jelen Cikkben a továbbiakban: módosító Tag) bármikor módosíthat vagy visszavonhat kötelezettségeket Engedményes Listáján, a kötelezettségek életbelépésétől számított három év elteltével, a jelen Cikk rendelkezéseinek megfelelően.

b) A módosító Tagnak a módosítás vagy visszavonás tervezett bevezetése előtt legkésőbb három hónappal be-

jelentést kell tennie a Szolgáltatás-kereskedelmi Tanácsnál a kötelezettségnek a jelen Cikk értelmében történő módosítási vagy visszavonási szándékáról.

2. a) Olyan Tag kérésére, amelynek a jelen Egyezményben meghatározott kedvezményeit érinti (a jelen Cikkben a továbbiakban: érintett Tag) az 1. b) pont alapján bejelentett módosító vagy visszavonási javaslat, a módosító Tag köteles tárgyalásokat folytatni annak érdekében, hogy megegyezzenek a szükséges kompenzációs kiigazításokról. Az ilyen tárgyalások és megállapodások során a szóban forgó Tagok arra kell, hogy törekedjenek, hogy megmaradjon a tárgyalásokat megelőzően vállalt konkrét Engedményes Listákban szereplő kötelezettségeknél a kereskedelmi szempontból nem kevésbé kedvező, kölcsönösen előnyös kötelezettségek általános szintje.

b) A kompenzációs kiigazításokra a legnagyobb kedvezmény elve alapján kerül sor.

3. a) Ha a tárgyalásokra biztosított időszak végéig nem születik megállapodás a módosító Tag, illetve az érintett Tag között, az érintett Tag választott bírósághoz fordulhat. Amennyiben valamely Tag érvényesíteni kívánja kompenzációs jogait, részt kell vennie a választottbíráskodásban.

b) Ha egyik érintett Tag sem kér választottbíráskodást, a módosító Tag szabadon megvalósíthatja a javasolt módosítást, illetőleg visszavonást.

4. a) A módosító Tag addig nem módosíthatja, illetve vonhatja vissza kötelezettségvállalását, amíg a kompenzációs kiigazításokat nem hozta a választottbíráóság megállapításaival összhangba.

b) Ha a módosító Tag végrehajtja a javasolt módosítást vagy visszavonást és az nem felel meg a választottbíráóság megállapításainak, bármely érintett Tag, amely részt vett a választottbíráskodásban, módosíthat vagy visszavonhat lényegében egyenértékű kedvezményeket, a hivatkozott megállapításokkal összhangban. A II. Cikk rendelkezései mellett, az ilyen módosítások vagy visszavonások kizárólag a módosító Tag vonatkozásában valósíthatók meg.

5. A Szolgáltatás-kereskedelmi Tanács eljárásokat hoz létre az Engedményes Listák kiigazítására vagy módosítására. Bármely Tag, amely az Engedményes Listájában szereplő kötelezettségeit a jelen Cikk alapján módosítja vagy visszavonja, köteles az Engedményes Listáját ezen eljárásoknak megfelelően módosítani.

V. Rész

INTÉZMÉNYI RENDELKEZÉSEK

XXII. Cikk

Konzultáció

1. Minden Tag jóindulatú mérlegelés tárgyává teszi bármely másik Tag által az Egyezmény működését érintő

bármely üggyel kapcsolatban felvetett észrevételeket, és ehhez megfelelő konzultációs alkalmat biztosít. Ezekre a konzultációkra a Vitarendezési Egyetértés (DSU) érvényes.

2. A Szolgáltatás-kereskedelmi Tanács vagy a Vitarendezési Testület (DSB) bármely Tag kérésére konzultációt folytathat valamely Taggal vagy Tagokkal olyan ügyekkel összefüggésben, amelyekre nem sikerült kielégítő megoldást találni az 1. pontban leírt konzultáción útján.

3. A jelen vagy a XXIII. Cikk alapján, egyetlen Tag sem hivatkozhat a XVII. Cikkre, egy másik Tag olyan intézkedésével kapcsolatban, amely a közöttük fennálló, a kettős adózás elkerülésével összefüggő nemzetközi egyezmény hatálya alá esik. Tagok közötti nézeteltérés esetén, a tekintetben, hogy egy adott intézkedés ilyen egyezmény hatálya alá tartozik-e, bármelyik Tag az ügyet szabadon a Szolgáltatás-kereskedelmi Tanács elé viheti.¹¹ A Tanács ezt követően választottbíráóság elé utalja az ügyet. A választottbíró döntése végleges és kötelező a Tagok számára.

XXIII. Cikk

Vitarendezés és végrehajtás

1. Amennyiben bármely Tag úgy véli, hogy valamely másik Tag elmulasztja végrehajtani a jelen Egyezmény szerinti kötelezettségeit vagy egyedi vállalásait, igénybe veheti a DSU-t a kölcsönösen kielégítő megoldás elérése céljából.

2. Amennyiben a DSB úgy ítéli meg, hogy a körülmények súlyossága indokolja a cselekvést, engedélyezheti valamely Tag vagy Tagok számára az ilyen kötelezettségek és egyedi vállalások alkalmazásának felfüggesztését egy másik Tag vagy Tagok vonatkozásában, a DSU 22. Cikkével összhangban.

3. Ha valamely Tag úgy ítéli meg, hogy egy másik Tagtól a jelen Egyezmény III. Része szerinti egyedi vállalása alapján megalapozottan elvárt előnyt a jelen Egyezmény rendelkezéseivel nem ellentétes intézkedés alkalmazása hatálytalanítja vagy gyengíti, igénybe veheti a DSU-t. Ha a DSB úgy határoz, hogy a kérdéses intézkedés hatálytalanítja vagy gyengíti az adott előnyt, az érintett Tag felhatalmazást kap a XXI. Cikk 2. pontja alapján kölcsönösen kielégítő kiigazításra, ideértve az intézkedés esetleges módosítását vagy visszavonását. Abban az esetben, ha az érintett Tagok nem jutnak megegyezésre, a DSU 22. Cikke kerül alkalmazásra.

¹¹ Ami azokat a kettős adózás elkerülését célzó egyezményeket illeti, amelyek a WTO Egyezmény életbelépésekor fennálltak, az ilyen ügyeket csak az egyezményben részes mindkét fél egyetértésével lehet a Szolgáltatás-kereskedelmi Tanács elé utalni.

XXIV. Cikk

Szolgáltatás-kereskedelmi Tanács

1. A Szolgáltatás-kereskedelmi Tanács látja el azokat a feladatokat, amelyeket a jelen Egyezmény működtetésének megkönnyítésére és céljainak előmozdítására kijelölnek számára. A feladatok hatékony végrehajtása érdekében a Tanács saját belátása szerint létrehozhat alárendelt testületeket.

2. A Tanács, valamint az alárendelt testületek munkájában, hacsak a Tanács nem határoz másképp, a Tagok képviselői szabadon részt vehetnek.

3. A Tanács Elnökét a Tagok választják.

XXV. Cikk

Technikai együttműködés

1. Azon Tagok szolgáltatói, amelyeknek ilyen jellegű segítségnyújtásra szükségük van, kapcsolatba léphetnek a IV. Cikk 2. pontjában hivatkozott tájékoztató állomásokkal.

2. A fejlődő országok számára történő technikai segítségnyújtásra, a Titkárság által, multilaterális szinten kerül sor és erről a Szolgáltatás-kereskedelmi Tanács dönt.

XXVI. Cikk

Kapcsolatok más nemzetközi szervezetekkel

Az Általános Tanács megfelelő formában intézkedik az Egyesült Nemzetek Szervezetével és szakosított szervezeteivel, valamint más, a szolgáltatásokban érdekelt kormányközi szervezetekkel való konzultációról és együttműködésről.

VI. Rész

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

XXVII. Cikk

Előnyök megtagadása

A jelen Egyezményből adódó előnyöket bármely Tag megtagadhatja:

a) valamely szolgáltatás nyújtására, ha megállapítja, hogy az adott szolgáltatást egy nem-Tag területéről vagy olyan Tag területéről nyújtják, amelyre a megtagadó Tag nem alkalmazza a WTO Egyezményt;

b) tengeri szállítási szolgáltatások esetében, ha megállapítja, hogy az adott szolgáltatást:

(i) olyan hajó felhasználásával nyújtják, amely egy nem-Tag, illetve olyan Tag törvényei alapján került nyilvántartásba, amelyre a megtagadó Tag nem alkalmazza a WTO Egyezményt, és

(ii) olyan személy nyújtja, aki teljesen vagy részben működtetője és/vagy használója egy nem-Tagból, illetve olyan Tagból származó hajónak, amelyre a megtagadó Tag nem alkalmazza a WTO Egyezményt;

c) valamely szolgáltatást nyújtó jogi személy vonatkozásában, amennyiben megállapítja, hogy az nem valamely másik Tag szolgáltatója, illetve olyan Tag szolgáltatója, amelyre a megtagadó Tag nem alkalmazza a WTO Egyezményt.

XXVIII. Cikk

Meghatározások

A jelen Egyezmény céljából

a) az „intézkedés” egy Tag bármely intézkedését jelentheti, törvény, szabályozás, szabály, eljárás, döntés, adminisztratív lépés révén vagy bármilyen más formában;

b) a „szolgáltatás nyújtása” magában foglalja a szolgáltatással összefüggő előállítási, terjesztési, marketing, értékesítési és kiszállítási tevékenységeket;

c) „a Tagok szolgáltatás-kereskedelmet érintő intézkedései” magában foglalják az alábbiakra vonatkozó intézkedéseket:

(i) a szolgáltatás megvásárlása, kifizetése vagy igénybevétele,

(ii) hozzáférési és felhasználási lehetőség a szolgáltatásnyújtással összefüggő azon szolgáltatásokhoz, amelyeket az érintett Tagok igényelnek általános közösségi célokra;

(iii) Tagok állampolgárainak jelenléte, ideértve az üzleti jelenléte is egy másik Tag területén szolgáltatás nyújtása céljából;

d) az „üzleti jelenlét” bármilyen típus üzleti vagy szakmai jelenléte jelent, ideértve azokat, amelyek a Tag területén szolgáltatás nyújtása céljából az alábbi módon keletkeztek:

(i) jogi személy alapítása, megszerzése vagy fenntartása, vagy

(ii) fiók vagy képviseleti iroda létrehozása vagy fenntartása útján;

e) a szolgáltatási „ágazat”

(i) konkrét kötelezettségvállalásra történt hivatkozáskor, az adott szolgáltatás egy vagy több vagy mindegyik alágazatát jelöli, amint az a Tag Engedményes Listájában meghatározásra került,

(ii) egyébként az egész szolgáltatási ágazatot jelenti, ideértve annak összes alágazatát is;

f) „egy másik Tag” szolgáltatása alatt az alábbi módon megvalósuló szolgáltatások értendők:

(i) amelyeket egymásik Tag területén vagy területéről, vagy tengeri szállítás esetén, egy másik Tag törvényei szerint bejegyzett hajóval vagy másik Tag személye által működtetett, illetve teljesen vagy részben használt hajóval nyújtottak, vagy

(ii) üzleti jelenlét, illetve természetes személyek jelenlétén keresztül egy másik Tag szolgáltatója által nyújtott szolgáltatások;

g) a „szolgáltató” a szolgáltatást nyújtó bármely személyt jelenti;¹²

h) a „monopol szolgáltató” alatt azon magán- vagy állami személyek értendők, amelyeket egy Tag területén lévő piacon, mint az adott szolgáltatás kizárólagos nyújtóit formálisan vagy ténylegesen a Tag feljogosít vagy létrehoz;

i) a „szolgáltatást fogyasztó” bármely olyan személyt jelent, aki szolgáltatást kap vagy felhasználja azt;

j) a „személy” természetes vagy jogi személyt jelent;

k) „egy másik Tag természetes személye” olyan természetes személyt jelent, aki a másik Tag vagy bármely más Tag területén lakik, és aki a másik Tag törvényei szerint

(i) a másik Tag állampolgára, vagy

(ii) állandó tartózkodásra jogosult a másik Tag területén, ha a Tagnak

1. nincsenek állampolgárai, vagy
2. a Tag az állandó tartózkodásra jogosultaknak lényegében ugyanazt az elbánást nyújtja, mint amit a saját állampolgárainak nyújt, a szolgáltatás-kereskedelmet érintő intézkedések tekintetében, ahogy azt a WTO Egyezmény elfogadásakor vagy az ahhoz való csatlakozáskor bejelentette, feltéve, hogy egyetlen Tag sem köteles az ilyen állandó tartózkodásra jogosultaknak kedvezőbb elbánást nyújtani, mint amilyent az ilyen másik Tag az ilyen állandó tartózkodásra jogosultaknak nyújt. Az ilyen bejelentésben biztosítékot kell adni arra, hogy az említett állandó tartózkodásra jogosultakra vonatkozóan, saját törvényeivel és szabályozásaival összhangban ugyanolyan felelősséget vállal, mint amilyent az említett másik Tag a saját állampolgáraiért visel;

l) a „jogi személy” olyan szervezetet jelent, amely a hatályos jog szerint megfelelő formában került létrehozásra vagy más módon megszervezésre, függetlenül attól, hogy nyereségérdekelt-e vagy sem, illetve hogy magán- vagy állami tulajdonban van, ideértve a társasági és trösztfor-

mát, valamint a társas vállalkozást, közös vállalkozást, az egyéni vállalkozást és a társulást;

m) „egy másik Tag jogi személye” olyan jogi személyt jelent

(i) amely a másik Tag törvényei szerint került létrehozásra vagy más módon megszervezésre, és az adott Tag vagy bármely másik Tag területén jelentős üzleti tevékenységet folytat, vagy

(ii) üzleti jelenlétén keresztül nyújtott szolgáltatás esetén

1. az adott Tag természetes személyeinek, vagy
2. a másik Tagnak az (i) alpontban meghatározott jogi személyeinek tulajdonában, illetve ellenőrzése alatt áll;

n) a jogi személy

(i) valamely Tag személyeinek „tulajdonában” van, amennyiben az adott Tag személyeinek saját jogú vagyoni érdekeltsége meghaladja az 50%-ot,

(ii) valamely Tag személyei „irányítása” alatt áll, amennyiben ezen személyek rendelkeznek az igazgatók többségének kinevezési jogával, vagy jogilag más módon képesek a tevékenység irányítására,

(iii) „kapcsolt viszonyban” áll egy másik személlyel, amennyiben irányítja azt vagy irányítása alatt van; vagy amikor a szóban forgó személy és a másik személy mindkettőn egy harmadik irányítása alatt állnak;

o) a „közvetlen adók” magukban foglalják az összjövedelemre, az osztókére vagy a jövedelem, illetve a tőke egyes elemeire vonatkozó összes adót, a vagyon, az örökösödési és az ajándékozási adót, beleértve a tulajdon átruházásából adódó nyereségre kivetett adót, a bérék és fizetések teljes összegére kivetett, a vállalatok által fizetendő adót és az értéknövekedési adót.

XXIX. Cikk

Mellékletek

A Mellékletek a jelen Egyezmény szerves részét képezik.

Melléklet

a II. Cikkben foglalt kivételekről

Hatókör

1. A jelen Melléklet meghatározza annak feltételeit, hogy az Egyezmény életbelépésekor milyen feltételekkel tehetők kivételek a II. Cikk 1. pontjában vállalt kötelezettségek alól.

2. A WTO Egyezmény hatálybalépését követően alkalmazott új kivételek kérdését az Egyezmény IX. Cikkének 3. pontja alapján kell rendezni.

¹² Függetlenül attól, hogy az adott szolgáltatást nem közvetlenül egy jogi személy nyújtja, hanem az az üzleti jelenlét más formáin, például fiókon vagy képviseleti irodán keresztül valósul meg, a szolgáltató (vagyis a jogi személy) az ilyen jelenlétén keresztül a jelen Egyezményben a szolgáltatók számára biztosított elbánásban részesül. Az ilyen elbánás kiterjed arra a jelenlétre, amelynek útján a szolgáltatást nyújtják, azonban a szolgáltatónak, a szolgáltatási területen kívül eső részlegeire az elbánás nem vonatkozik.

Felülvizsgálat

3. A Szolgáltatás-kereskedelmi Tanács minden öt évnél hosszabb időszakra engedélyezett kivételt megvizsgál. Az első ilyen vizsgálatra legkésőbb a WTO Egyezmény életbelépését követő öt éven belül sor kerül.

4. A Szolgáltatás-kereskedelmi Tanács a felülvizsgálat során

a) megállapítja, fennállnak-e még azok a körülmények, amelyek indokoltá tették a kivételeket; és

b) meghatározza az esetleges további vizsgálat időpontját.

Megszűnés

5. Valamely Tagoknak, a jelen Egyezmény II. Cikkének 1. pontjában vállalt kötelezettségei alóli, egy adott intézkedést érintő kivételek megszűnnek a kivételben meghatározott időpontban.

6. Elvileg, az ilyen kivételek időtartama nem haladhatja meg a tíz évet. Mindenesetre, ezek a kivételek az elkövetkező liberalizációs fordulók tárgyát fogják képezni.

7. A Tag a Szolgáltatás-kereskedelmi Tanácsnál a kivételi időszak megszűnésekor bejelenti, hogy az összhangban nem álló intézkedést a jelen Egyezmény II. Cikkének 1. pontjával összhangba hozta.

A II. Cikkben foglalt kivételek listája

A II. Cikk 2. pontja alapján tett kivételek egyeztetett listáját a WTO Egyezmény szerződéses példányában ide kell csatolni.

*Melléklet**a szolgáltatást nyújtó természetes személyek mozgásáról az Egyezmény értelmében*

1. A jelen Melléklet olyan természetes személyeket érintő intézkedésekre vonatkozik, akik valamely Tag szolgáltatói, valamint valamely Tag természetes személyei, akik egy Tag valamely szolgáltatójának alkalmazásában állnak szolgáltatások nyújtása végett.

2. Az Egyezmény nem vonatkozik azokra az intézkedésekre, amelyek természetes személyek valamely Tag munkaerőpiacára történő bejutását érintik, sem az állampolgárságra, letelepedésre vagy állandó jellegű foglalkoztatásra vonatkozó intézkedésekre.

3. Az Egyezmény III. és IV. részeivel összhangban, a Tagok megtárgyalhatnak konkrét kötelezettségvállalásokat a különböző kategóriájú, az Egyezmény alapján szol-

gáltatást nyújtó természetes személyek mozgására vonatkozóan. A konkrét kötelezettségvállalások által érintett természetes személyek a kötelezettségvállalásban meghatározott feltételek szerint szolgáltathatnak.

4. Az Egyezmény nem gátolja meg a Tagokat a természetes személyek belépésének vagy területükön való átmeneti tartózkodásának szabályozásában, ideértve azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek a természetes személyek rendezett határátkelésének valamint a területi integritás biztosítására, feltéve, ha ezeket az intézkedéseket nem alkalmazzák oly módon, hogy azok semmissé tegyék vagy csorbítsák valamely Tag konkrét kötelezettségvállalásból származó előnyeit.¹

*Melléklet**a légi szállítási szolgáltatásokról*

1. A jelen Melléklet a menetrendszerű, illetve nem menetrendszerű légi szállítási szolgáltatásokra, valamint a kiegészítő szolgáltatásokra vonatkozik. Megerősítést nyert, hogy a jelen Egyezmény keretében vállalt bármilyen kötelezettség vagy kötelelem nem csökkenti vagy érinti a Tag olyan két- vagy sokoldalú egyezményekben vállalt kötelezettségeit, amelyek a WTO Egyezmény hatálybalépésekor már érvényben voltak.

2. Az Egyezmény, ideértve a vitarendezési eljárásokat is, nem vonatkozik az alábbiakat érintő intézkedésekre, kivéve a jelen Melléklet 3. pontjának rendelkezéseit:

a) a bármilyen módon biztosított forgalmi jogokra; vagy

b) olyan szolgáltatásokra, amelyek közvetlenül kapcsolódnak a forgalmi jogok gyakorlásához.

3. Az Egyezmény vonatkozik az alábbiakat érintő intézkedésekre:

a) repülőgép karbantartási és javítási szolgáltatásokra;

b) légi szállítási szolgáltatások eladására és marketing-jére;

c) a számítógépes helyfoglalási rendszerrel (CRS) összefüggő szolgáltatásokra.

4. Az Egyezmény szerinti vitarendezési eljárásokat csak abban az esetben lehet igénybe venni, ha az érintett Tagok kötelezettségeket és egyedi vállalásokat tettek, és ha a két- és más sokoldalú megállapodásokban vagy egyezségeken szereplő vitarendezési lehetőségeket már kimerítették.

5. A Szolgáltatás-kereskedelmi Tanács időszakonként, de legalább ötévenként áttekinti a légi szállítási szolgáltatások fejlődését és a jelen Melléklet működését azzal a

¹³ Belépési vízum megkövetelése bizonyos Tagok természetes személyeitől és ennek mellőzése más esetekben, még önmagában nem tekinthető a konkrét kötelezettségvállalásból származó előnyök semmissé tételének vagy csorbításának.

céllal, hogy mérlegelje az Egyezmény további alkalmazásának lehetőségét az ágazaton belül.

6. Meghatározások

a) „repülőgép karbantartási és javítási szolgáltatások” olyan tevékenységet jelentenek, amelyek a szolgálatból részben vagy teljesen kivont repülőgépeket érintenek és nem vonatkoznak az ún. járat karbantartásra;

b) a „légi szállítási szolgáltatások értékesítése és marketingje” lehetőséget jelent az érintett légi szállítónak arra, hogy légi szállítási szolgáltatásait szabadon értékesítse és marketingtevékenységet folytasson ezzel összefüggésben, ideértve a piacutatást, hirdetést és terjesztést. Ezek a tevékenységek nem tartalmazzák a légi szállítási szolgáltatás árképzését, sem pedig az alkalmazandó feltételeket;

c) a „számítógépes helyfoglalási rendszerrel (CRS) összefüggő szolgáltatások” olyan számítógépes rendszeren keresztül nyújtott szolgáltatást jelent, amely információkat tartalmaz a szállító menetrendjéről, igénybevételi lehetőségeiről, a díjszabásokról és az erre vonatkozó szabályokról, továbbá amelyen keresztül helyfoglalás, illetve jegyváltás lebonyolítható;

d) a „forgalmi jogok” a menetrend szerinti, illetve nem menetrend szerinti, ellenszolgáltatásért vagy bérben egy Tag területén belül vagy területéről működtetett személy-, áru- vagy postai szállítási szolgáltatásokat jelentik, ideértve a kiszolgálandó pontokat, a működtetendő útvonalakat, a lebonyolítandó forgalom típusát, a biztosítandó kapacitást, a kiszabandó díjakat és az idevágó feltételeket, a légitársaságok kijelölésének kritériumait, beleértve olyan kritériumokat mint a szám, tulajdonjog és ellenőrzés.

Melléklet

a pénzügyi szolgáltatásokról

1. Hatókör és meghatározás

a) A jelen Melléklet a pénzügyi szolgáltatásokat érintő intézkedésekre vonatkozik. A jelen Mellékletben szereplő, a pénzügyi szolgáltatások nyújtására vonatkozó utalások alatt a jelen Egyezmény I. Cikkének 2. pontjában meghatározott szolgáltatás értendő.

b) Az Egyezmény I. Cikk 3. b) alpontja céljából „a kormányzati tevékenység során nyújtott szolgáltatások” az alábbiakat jelenti:

(i) a monetáris és árfolyampolitika végrehajtása során a központi bank vagy monetáris hatóság vagy más állami szerv által kifejtett tevékenység;

(ii) a törvény által szabályozott társadalombiztosítási rendszer vagy állami nyugdíjrendszer részét képező tevékenységek;

(iii) egyéb, állami szervek által a kormányzat megrendelésére, illetve garanciája mellett vagy forrásaiból végzett tevékenységek.

c) Az Egyezmény I. Cikk 3. b) alpontja céljából, ha egy Tag engedélyezi, hogy ezen pont b) (ii) vagy b) (iii) alpontjaiban hivatkozott tevékenységeket a pénzügyi szolgáltatói egy állami szervvel vagy egy pénzügyi szolgáltatóval versengve folytathassák, a „szolgáltatások” magukban foglalják ezeket a tevékenységeket.

d) Az Egyezmény I. Cikk 3. b) alpontja nem vonatkozik a jelen Mellékletben szereplő szolgáltatásokra.

2. Belföldi szabályozás

a) Az Egyezmény más rendelkezései mellett, a Tagok számára nincs akadálya annak, hogy megalapozott okok alapján, ideértve a befektetők, betétesek, kötvénytulajdosok vagy olyan személyek védelmét, akiknek valamely pénzügyi szolgáltató bizalmi kötelezettséggel tartozik, illetve a pénzügyi rendszer integritása és stabilitása érdekében intézkedéseket tegyenek. Amennyiben az ilyen intézkedések nem állnak összhangban az Egyezmény rendelkezéseivel, azokat nem lehet eszközül felhasználni arra, hogy a Tagok megkerüljék az Egyezmény szerinti kötelezettségeik, illetve vállalásaik teljesítését.

b) Az Egyezmény nem értelmezhető oly módon, mint ami megköveteli a Tagoktól az egyéni ügyfelek ügyeivel és számláival kapcsolatos információ vagy az állami szervek birtokában lévő bármilyen bizalmas vagy saját tulajdonú információ közzétételét.

3. Elismerés

a) Valamely Tag elismerheti egy másik ország azon körültekintő intézkedéseit, amelyek megszabják, hogy az adott Tag a pénzügyi szolgáltatásra vonatkozó intézkedéseit miként kell alkalmazni. Az ilyen elismerés, amely harmonizáción keresztül vagy más módon valósítható meg, történhet az érintett országgal kötött egyezmény vagy megállapodás alapján, illetve autonóm módon is megadható.

b) Az a) alpontban hivatkozott, fennálló vagy jövőbeli egyezményben vagy megállapodásban részes Tag, megfelelő alkalmat biztosít más érdekelt Tagoknak arra, hogy tárgyaljanak az ilyen egyezményhez, illetve megállapodáshoz történő csatlakozásukról, illetve hasonlóak létrehozásáról, olyan feltételekkel, hogy az egyenértékű szabályozás, ellenőrzés és a szabályozás megvalósítása és, amennyiben indokolt, az egyezményben, illetve megállapodásban részes felek közötti információ megosztására vonatkozó eljárások biztosítottak legyenek. Amennyiben egy Tag autonóm módon adja meg az elismerést, más Tagoknak is megfelelő lehetőséget biztosít annak bizonyítására, hogy a hivatkozott feltételek adottak.

c) Ha egy Tag mérlegeli egy másik ország körültekintő intézkedéseire vonatkozóan az elismerés megadását, a VII. Cikk 4. b) pontja nem alkalmazható.

4. Vitarendezés

A körültekintő kérdésekkel és más pénzügyi témákkal foglalkozó vizsgáló bizottságoknak megfelelő szakértelemmel kell rendelkezniük a vitában szereplő pénzügyi szolgáltatást illetően.

5. Meghatározások

A jelen Melléklet céljából:

a) Pénzügyi szolgáltatásnak tekinthető bármely pénzügyi természetű szolgáltatás, amelyet egy Tag pénzügyi szolgáltatója nyújt. A pénzügyi szolgáltatások magukban foglalnak minden biztosítási, illetve biztosítással összefüggő szolgáltatást és minden banki és egyéb pénzügyi szolgáltatást (kivéve a biztosítást). A pénzügyi szolgáltatások az alábbi tevékenységekre terjednek ki:

Biztosítási- és biztosítással összefüggő szolgáltatások

(i) közvetlen biztosítás (ideértve az együttes biztosítást):

- A) élet
- B) nem élet;

(ii) viszont- és visszamenőlegesen cedált biztosítás;

(iii) biztosításközvetítés, úgy mint brókerség és ügynökölés;

(iv) kiegészítő biztosítási szolgáltatások, úgy mint szaktanácsadás, biztosításmatematikai szolgáltatások, kockázat felmérési és kárrendezési szolgáltatások;

Banki és egyéb pénzügyi szolgáltatások (a biztosítás kivételével)

(v) lakossági betét- és más visszafizetendő pénzeszközök gyűjtése;

(vi) mindenfajta hitelezés, ideértve a fogyasztási hiteletet, jelzálog hitelt, hitel faktorálást és a kereskedelmi ügyletek finanszírozását;

(vii) pénzügyi lízing;

(viii) minden fizetési és pénzátutalási szolgáltatás, ideértve a hitel-, terhelési és költségkártyákat, utazási csekkeket, banki váltókat;

(ix) garanciák és kötelezettségvállalások;

(x) saját vagy az ügyfél számlájára folytatott kereskedés, ideértve a tőzsdei, a közvetlen eladási vagy egyéb módozatokat, az alábbiak szerint:

- A) pénzügyi instrumentumokat (ideértve a csekkeket, váltókat, letéti jegyeket),
- B) devizaműveleteket,
- C) származékos termékeket, ideértve egyebek mellett a futures és opciós szerződéseket,
- D) árfolyam- és kamatláb instrumentumokat, ideértve olyan termékeket mint a swap és határidős kamatláb- és árfolyam szerződéseket,
- E) átruházható értékpapírokat,
- F) egyéb forgatható instrumentumokat, pénzügyi eszközöket, ideértve a nemes fémeket.

(xi) mindenfajta értékpapír kibocsátásában való részvétellel, ideértve a jegyzési garanciavállalást és kibocsátói tevékenységet (nyilvánosan és zárt körben egyaránt) és az ilyen kibocsátásokkal összefüggő szolgáltatások nyújtását;

(xii) pénzközvetítés;

(xiii) vagyonekezelés, úgy mint készpénz vagy portfólió kezelés, a közös befektetések minden formájának szervezése, nyugdíjalap kezelés, vagyonekezelői és letéti szolgáltatások;

(xiv) pénzügyi eszközök elszámolásával és kiegyenlítésével összefüggő szolgáltatások, ideértve értékpapírokat, származékos termékeket és egyéb forgatható instrumentumokat;

(xv) pénzügyi információk nyújtása és továbbítása és pénzügyi adatfeldolgozás, valamint más pénzügyi szolgáltatók ezzel kapcsolatos szoftverei;

(xvi) tanácsadás, közvetítés és más kiegészítő pénzügyi szolgáltatások az (v)—(xv) alpontban felsorolt tevékenységek vonatkozásában, ideértve hitelreferenciát és -elemzést, a befektetési és portfólió kutatást és tanácsadást, felvásárlással, illetve vállalati szerkezetátalakítással és stratégiával összefüggő tanácsadást.

b) A pénzügyi szolgáltató egy Tag olyan természetes vagy jogi személyét jelenti, amely pénzügyi szolgáltatást kíván nyújtani, a „pénzügyi szolgáltató” kifejezés azonban nem terjed ki az állami szervekre.

c) Az „állami szerv” az alábbiakat jelenti:

(i) Valamely Tag kormányzata, központi bankja, monetáris hatósága vagy olyan szerv, amely a Tag tulajdonában vagy ellenőrzése alatt van és elsősorban kormányzati funkciók vagy kormányzati célú tevékenységek végrehajtásával foglalkozik, nem ideértve azokat a szervezeteket, amelyek kereskedelmi alapon nyújtanak pénzügyi szolgáltatásokat, vagy

(ii) valamely magán szervezet, amikor olyan funkciókat lát el, amelyek a központi bank vagy más monetáris hatóság feladatai lennének.

Második Melléklet

a pénzügyi szolgáltatásokról

1. Az Egyezmény II. Cikke és a II. Cikk alóli kivételekre vonatkozó Melléklet 1. és 2. pontja mellett, valamely Tag a WTO Egyezmény hatálybalépése után négy hónappal kezdődő 60 napos időszak során, a Mellékletben felsorolhatja azokat a pénzügyi szolgáltatásokkal összefüggő intézkedéseket, amelyek nem állnak összhangban az Egyezmény II. Cikkének 1. pontjával.

2. Az Egyezmény XXI. Cikke mellett bármely Tag, a WTO Egyezmény hatálybalépése után négy hónappal kezdődő 60 napos időszak során javíthatja, módosíthatja vagy visszavonhatja az Engedményes Listájában szereplő, a

penzügyi szolgáltatásokra vonatkozó egyedi kötelezettségeinek összességét vagy egy részét.

3. A Szolgáltatás-kereskedelmi Tanács, az 1. és 2. pontok alkalmazása érdekében bármilyen szükséges eljárást elfogadhat.

Melléklet

a tengeri szállítási szolgáltatásokra vonatkozó tárgyalásokról

1. A II. Cikk és a II. Cikkben foglalt kivételekre vonatkozó Melléklet, beleértve azt a követelményt, hogy a Tag felsorolja ebben a Mellékletben azokat a továbbra is fenn tartani kívánt intézkedéseket, amelyek nem hozhatók összhangba a legnagyobb kedvezményes elbánással, a nemzetközi hajózásra, kiegészítő szolgáltatásokra és a kikötői létesítményekhez való hozzáférésére és azok használatára vonatkozóan csak a következő időpontban lép hatályba:

a) a Tengeri Szállítási Szolgáltatásokról folyó tárgyalásokon született Miniszteri Határozat 4. pontjában meghatározott végrehajtás napján, vagy

b) a tárgyalások sikertelensége esetén, az ezen Határozatban előírt, a Tengeri Szállítási Szolgáltatások Tárgyaló-csoport Záró Jelentésének keletének napján.

2. Az 1. pont nem vonatkozik a Tagok Engedményes Listáiban szereplő tengeri szállítási szolgáltatásokra tett egyedi kötelezettségvállalásra.

3. Az 1. pontban hivatkozott tárgyalások lezárása után és az alkalmazási időpont előtt, bármely Tag kompenzáció nyújtása nélkül, a XXI Cikk rendelkezései mellett teljesen vagy részben javíthatja, változtathatja vagy visszavonhatja az ebben a szektorban tett egyedi kötelezettségvállalásait.

Melléklet

a távközlésről

1. Célok

Felismervén a távközlési szolgáltatási ágazat egyedi jellegét és különösen gazdasági tevékenységet folytató önálló ágazatként, illetve más gazdasági tevékenységet folytató támogató eszközként betöltött kettős szerepét, a Tagok megállapodtak az alábbi Mellékletéről, azzal a céllal, hogy az Egyezményben a nyilvános távközlés közvetítő hálózataihoz és szolgáltatásaihoz való hozzáférést, illetve azok használatát érintő intézkedésekre vonatkozó rendelkezések kidolgozásra kerüljenek.

2. Hatókör

a) A jelen Melléklet vonatkozik valamely Tag minden olyan intézkedésére, amely érinti a nyilvános távközlés

közvetítő hálózataihoz és szolgáltatásaihoz való hozzáférést, illetve használatukat.¹

b) A jelen Melléklet nem vonatkozik a rádió- és televízió műsorok kábeles vagy műsorszórás útján történő terjesztésére.

c) A jelen Mellékletben semmi nem értelmezhető oly módon, hogy az

(i) előírja egy Tagnak olyan távközlési közvetítő hálózatok vagy szolgáltatások létrehozásának, kiépítésének, megszerzésének, lízingelésének, működtetésének vagy nyújtásának engedélyezését egymásik Tag szolgáltatójának, amelyekről az Engedményes Listája nem rendelkezik; vagy

(ii) előírja egy Tag számára (vagy a fennhatósága alatt lévő szolgáltatók számára) olyan távközlési közvetítő hálózatok vagy szolgáltatások létrehozását, kiépítését, megszerzését, lízingelését, működtetését vagy nyújtását, amelyek általában a lakosság számára nem biztosítottak.

3. Meghatározások

A jelen Melléklet céljából:

a) A „távközlés” jelek, elektromágneses eszközökkel történő továbbítását és vételét jelenti.

b) A „lakossági távközlés közvetítő szolgáltatása” bármely olyan távközlési szállítási szolgáltatást jelent, amelynek általános biztosítását a nyilvánosság számára valamely Tag formálisan vagy gyakorlatilag megköveteli. Az ilyen szolgáltatások kiterjedhetnek, egyebek mellett, a táviratra, telefonra, telexre és adattovábbításra, ideértve a felhasználói információk valós időben történő továbbítását két vagy több pont között, a felhasználói információ formájának, illetve tartalmának két végpont közötti változtatása nélkül.

c) A „nyilvános távközlési közvetítő hálózat” olyan lakossági távközlési infrastruktúrát jelent, amely lehetővé teszi a távközlést a hálózat meghatározott végpontjai között.

d) A „vállalaton belüli kommunikáció” olyan távközlést jelent, amelyen keresztül az adott vállalat szervezetén belül, a leányvállalataival és ágazati egységeivel, illetőleg a Tag belső törvényeivel és jogszabályaival összhangban, társult vállalkozásaival kommunikál. Ezen célból a „leányvállalatokat”, az „ágazati egységeket” és, ahol alkalmazható, a „társult vállalkozásokat” az egyes Tagok maguk határozzák meg. Jelen Mellékletben a „vállalaton belüli kommunikáció” nem terjed ki olyan kereskedelmi vagy nem kereskedelmi szolgáltatásokra, amelyeket nem leányvállalatnak, ágazati egységnek vagy társult vállalkozásnak minősülő vállalatnak nyújtanak, illetve amelyeket ügyfeleknek vagy potenciális ügyfeleknek kínálnak.

e) A jelen Melléklet pontjaira és alpontjaira történő utalások minden további felosztásra is kiterjednek.

¹⁴ Ez a pont úgy értendő, hogy minden Tag biztosítja a Mellékletben foglalt kötelek alkalmazását, a nyilvános távközlés közvetítő hálózatait és szolgáltatásait nyújtók vonatkozásában, a szükséges intézkedéseken keresztül.

4. Átláthatóság

Az Egyezmény III. Cikkének alkalmazása során minden Tag szavatolja, hogy a nyilvános távközlés közvetítő hálózatához és szolgáltatásokhoz való hozzáférést, illetve használatukat érintő releváns információk nyilvánosan megszerelhetők, ideértve a díjszabásokat és a szolgáltatások más feltételeit is; az ilyen hálózatokhoz, illetve szolgáltatásokhoz való műszaki kapcsolódás specifikációját; a tájékoztatást azokról a területekről, amelyek felelősek az ilyen hozzáféréssel, illetve használattal kapcsolatos szabványok kidolgozásáért és elfogadásáért; a felhasználói állomás, illetve más berendezések csatlakoztatására vonatkozó feltételeket; a bejelentési, nyilvántartási, illetve engedélyezési követelményeket, amennyiben vannak ilyenek.

5. A nyilvános távközlés közvetítő hálózatához és szolgáltatásaihoz való hozzáférés, illetve használatuk

a) Minden Tag biztosítja, hogy egy másik Tag bármely szolgáltatója, ésszerű és diszkriminációmentes feltételekkel, megkapja a nyilvános távközlés közvetítő hálózatát, és szolgáltatásokat illetően a hozzáférési és használati lehetőséget az Engedményes Listában szereplő szolgáltatások nyújtására. Ez a kötelelem, egyebek között, az alábbiakban következő b)–f) alpontok alapján alkalmazandó.²

b) Minden Tag gondoskodik arról, hogy egy másik Tag szolgáltatói megkapják a hozzáférési és használati lehetőséget azokra a lakossági távközlési közvetítő hálózatokra és szolgáltatásokra, amelyeket a Tag határain belül vagy azon keresztül kínálnak, ideértve a magántulajdonú bérelt hálózatokat is, és e célból biztosítja az e) és f) alpontoknak megfelelően, hogy az ilyen szolgáltatók engedélyt kapnak:

(i) felhasználói állomás vagy más berendezés vásárlására vagy bérlésére, amely csatlakozik a hálózathoz és amely szükséges a szolgáltatók számára szolgáltatások biztosítására;

(ii) a bérelt vagy saját tulajdonú magánhálózatok összekötésére nyilvános távközlési közvetítő hálózatokkal és szolgáltatásokkal vagy olyan hálózatokkal, amelyek más szolgáltatók tulajdonában vagy bérletében vannak; és

(iii) a szolgáltatás során a szolgáltató által választott működési protokoll használatára, a nyilvános távközlési közvetítő hálózatok, illetve szolgáltatások biztosítása mellett.

c) Minden Tag gondoskodik arról, hogy valamely másik Tag szolgáltatói használhassák a nyilvános távközlési közvetítő hálózatokat, illetve szolgáltatásokat a határokon belüli, illetve keresztülmenő információ továbbítására, ideértve az ilyen szolgáltatók vállalaton belüli kommuni-

kációját, és a hozzáférési lehetőséget a Tag területén adatbázisokban vagy más, gépileg olvasható formában tárolt információhoz. A Tag bármely olyan új vagy módosító intézkedését, amely jelentősen érinti az említett használatot, be kell jelenteni és arról konzultációt kell folytatni, az Egyezmény vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően.

d) Az előző pontban foglaltak mellett, egy Tag megfelelő intézkedéseket hozhat az üzenetek biztonságának és bizalmasságának szavatolására, azon követelménynek eleget téve, hogy az ilyen intézkedéseket nem alkalmazzák oly módon, hogy azok önkényes vagy megalapozatlan diszkriminációt vagy a szolgáltatás-kereskedelem álcázott korlátozását jelentsék.

e) Minden Tag biztosítja, hogy semmilyen feltétel nem nehezíti a nyilvános távközlési közvetítő hálózatokhoz, illetve szolgáltatásokhoz való hozzáférést, illetve azok használatát, kivéve amelyek szükségesek az alábbiakhoz:

(i) a nyilvános távközlési közvetítő hálózatok és szolgáltatások nyújtóinak lakossági szolgáltatási kötelezettségei védelméhez, különös tekintettel azon képességükre, hogy hálózataikat, illetve szolgáltatásaikat általában a lakosság számára elérhetővé tegyék;

(ii) a nyilvános távközlési közvetítő hálózatok és szolgáltatások műszaki integritásának védelméhez; vagy

(iii) annak biztosításához, hogy valamely másik Tag csak olyan szolgáltatás nyújtására kapjon engedélyt, amely a Tag Engedményes Listájából következik.

f) Feltéve, hogy az e) alpontban leírt kritériumok teljesülnek, a nyilvános távközlési közvetítő hálózatokra és szolgáltatásokra vonatkozó feltételek az alábbiakra terjedhetnek ki:

(i) az ilyen szolgáltatások viszonteladásának, illetve megosztott felhasználásának korlátozására;

(ii) meghatározott műszaki összeköttetés alkalmazásának előírására, ideértve az összeköttetési protokollokat, az ilyen hálózatok és szolgáltatások összekapcsolásának céljából;

(iii) az ilyen szolgáltatások, amennyiben szükséges, együttes működtethetőségére és a 7. a) pontban meghatározott célok megvalósításának ösztönzésére vonatkozó követelmény előírására;

(iv) a hálózattal összeköttetést biztosító felhasználói állomás, illetve más berendezés típusának jóváhagyására, és az ilyen berendezések hálózati csatlakozásával kapcsolatos műszaki követelmények meghatározására;

(v) a bérelt vagy saját tulajdonú bérelt hálózatok, hasonló hálózatokkal, illetve egy másik szolgáltató tulajdonában vagy bérletében lévő hálózattal való összekapcsolásának korlátozására;

(vi) a bejelentésre, nyilvántartásra, engedélyezésre.

g) A jelen fejezet fenti pontjaiban foglaltak mellett, valamely fejlődő ország Tag, fejlettségi szintjének megfelelően, méltányos feltételeket szabhat meg a nyilvános távközlési közvetítő hálózatokhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférésre, illetve ezek használatára vonatkozóan, ezáltal erősítve

¹⁵ A „diszkriminációmentes” kifejezés alatt a legnagyobb kedvezmény elve, illetve a nemzeti elbánás értendő, amint azok az Egyezményben meghatározásra kerültek, továbbá adott ágazatra vonatkoztatott használat esetén a kifejezés olyan „feltételeket jelent, mint amelyeket már hasonló nyilvános távközlési közvetítő hálózatok, illetve szolgáltatások felhasználói hasonló körülmények között élveznek”.

a hazai távközlési infrastruktúrát és szolgáltatási hátteret, valamint bővítve részvételét a távközlési szolgáltatások nemzetközi kereskedelmében. Ezen feltételek meghatározására a Tag Engedményes Listájában kerül sor.

6. Műszaki együttműködés

a) A Tagok elismerik, hogy a szolgáltatás-kereskedelmük bővítéséhez az országokban, különös tekintettel a fejlődő országokra, alapvetően szükséges a hatékony és fejlett távközlési infrastruktúra. E célból a Tagok támogatják és ösztönzik, hogy a fejlett és fejlődő országok nyilvános távközlési szállítási hálózatait és szolgáltatásait nyújtó szolgáltatók és más szervezetek a lehető legnagyobb mértékben vegyenek részt a nemzetközi és regionális szervezetek fejlesztési programjaiban, ideértve a Nemzetközi Távközlési Uniót, az Egyesült Nemzetek Fejlesztési Programját és a Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bankot.

b) A Tagok ösztönzik és támogatják a fejlődő országok közötti együttműködést a távközlés területén, nemzetközi, regionális és szubregionális szinten.

c) A megfelelő nemzetközi szervezetekkel együttműködve, a Tagok, lehetőség szerint, a fejlődő országok számára hozzáférhetővé teszik a távközlési szolgáltatásokra és fejlesztésekre, valamint az információs technológiára vonatkozó információkat, ezáltal segítve a belföldi távközlési szolgáltató ágazat megerősödését.

d) A Tagok különös figyelmet fordítanak azokra a lehetőségekre, amelyekkel a külföldi távközlési szolgáltatókat arra lehetne ösztönözni, hogy támogassák a legkevesbé fejlett fejlődő országok távközlési infrastruktúrájának fejlesztését és távközlési szolgáltatás-kereskedelmük bővítését, technológia átadás, képzés és más tevékenységeken útján.

7. Kapcsolatok más nemzetközi szervezetekkel és egyezményekkel

a) A Tagok elismerik a nemzetközi szabványok jelenlétét, ami a távközlési hálózatok és szolgáltatások glo-

bális kompatibilitását és egymás közötti működtethetőségét illeti, és ezért vállalják az ilyen szabványok kidolgozásának előmozdítását a megfelelő nemzetközi szervezetek tevékenységén révén, ideértve a Nemzetközi Távközlési Uniót, Nemzetközi Szabványügyi Szervezetet.

b) A Tagok elismerik azt a szerepet, amelyet a kormányközi, illetve nem kormányzati szervezetek és egyezmények játszanak a belföldi és globális távközlési szolgáltatások hatékony működtetésének biztosításában, különös tekintettel a Nemzetközi Távközlési Unióra. A Tagok, amennyiben indokolt, megfelelő intézkedéseket tesznek arra, hogy a jelen Melléklet megvalósítása során felmerülő kérdésekről az említett szervezetekkel konzultáljanak.

Melléklet

az alaptávközlési tárgyalásokról

1. A II. Cikk és a II. Cikkben foglalt kivételekre vonatkozó Melléklet, beleértve azt a követelményt, hogy a Tagok ebben a Mellékletben felsorolják azokat a továbbra is fenntartott intézkedéseket, amelyek nincsenek összhangban a legnagyobb kedvezményes elbánással, az alaptávközlés vonatkozásában csak a következő időpontban lép hatályba:

a) az alaptávközléssel kapcsolatos tárgyalásokról szóló Miniszteri Határozat 5. pontja szerint meghatározandó végrehajtási napon; vagy

b) a tárgyalások sikertelensége esetén, az Alaptávközléssel foglalkozó Tárgyaló Csoport záró jelentésének kelte napján, a fenti Határozat szerint.

2. A fenti 1. pont nem vonatkozik az alaptávközléssel összefüggő azon egyedi kötelezettségekre, amelyek a Tag Engedményes Listájában szerepelnek.

1. C) Melléklet**MEGÁLLAPODÁS AZ ELLENÉRTÉK TULAJDONJOGOK KERESKEDELMIVONATKOZÁSÁIRÓL**

	TARTALOM
I. Rész	Általános rendelkezések és alapelvek
II. Rész	A szellemi tulajdonjogok megadásának, terjedelmének és felhasználásának alapkövetelményei
1. Fejezet	Szerzői jogok és kapcsolódó jogok
2. Fejezet	Védjegyek
3. Fejezet	Földrajzi megjelölések
4. Fejezet	Ipari minták
5. Fejezet	Szabadalmak
6. Fejezet	Félvezető áramkörök térbeli elrendezése (topográfiája)
7. Fejezet	Nyilvánosságra nem hozott adatok védelme
8. Fejezet	A versenyellenes gyakorlat ellenőrzése licencia szerződésekből
III. Rész	A szellemi tulajdonjogok érvényesítése
1. Fejezet	Általános kötelezettségek
2. Fejezet	Polgári és közigazgatási eljárás, jogorvoslatok
3. Fejezet	Ideiglenes intézkedések
4. Fejezet	A határforgalommal kapcsolatos különleges követelmények
5. Fejezet	Büntető eljárás
IV. Rész	A szellemi tulajdonjogok megszerzése és fenntartása, a vonatkozó „felek közötti” eljárások
V. Rész	Viták megelőzése és rendezése
VI. Rész	Átmeneti rendelkezések
VII. Rész	Intézményi előírások; záró rendelkezések

MEGÁLLAPODÁS**A SZELLEMI TULAJDONJOGOK KERESKEDELMIVONATKOZÁSÁIRÓL****A Tagok**

attól az óhajuktól vezérelve, hogy csökkentsék a nemzetközi kereskedelem torzulásait és akadályait, figyelembe véve továbbá a szellemi tulajdonjogok hatékony és megfelelő oltalma elősegítésének igényét, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a szellemi tulajdonjogok kikényszerítésének eszközei és az erre szolgáló eljárások ne váljanak a jogszerű kereskedelem akadályává,

elismerve evégből az új szabályok és elvek szükségességét

a) a GATT 1994 és a vonatkozó nemzetközi szellemi tulajdoni egyezmények és konvenciók alapelveinek alkalmazhatóságáról,

b) a kereskedelmi vonatkozású szellemi tulajdonjogok megszerzhetősége, terjedelme és használata megfelelő színvonalának és elveinek előírásait illetően,

c) a kereskedelmi vonatkozású szellemi tulajdonjogok érvényesítését hatékonyan és megfelelő eszközökkel biztosító előírásokat illetően, figyelembe véve a nemzeti jogrendszerek közti különbségeket,

d) a kormányok közti jogviták sokoldalú megelőzését és megoldását hatékony és gyors eljárásokkal lehetővé tevő előírásokat illetően, és

e) a tárgyalások eredményeiben való legteljesebb részvétel irányába ható átmeneti rendelkezéseket illetően,

elismerve a hamisított áruk nemzetközi kereskedelmével foglalkozó sokoldalú elv-, szabály- és büntetési-rendszerről iránti igényt,

elismerve, hogy a szellemi tulajdonjog magánjog,

elismerve a szellemi tulajdon védelem nemzeti rendszereinek alapját képező közérdekű gazdasági célokat, beleértve a fejlesztési és műszaki célokat,

elismerve a legkevésbé fejlett ország Tagoknak a maximális rugalmasságra vonatkozó különleges igényeit hazai jogszabályaik és rendeleteik végrehajtása során annak érdekében, hogy egészséges és életképes műszaki alapot tudjanak létrehozni,

hangsúlyozva a feszültségek csökkentésének jelentőségét, ami elérhető a kereskedelmi vonzatú szellemi tulajdoni viták sokoldalú eljárás útján való megoldására vonatkozó erősebb elkötelezettséggel,

attól az óhajtól vezérelve, hogy egymást kölcsönösen segítő kapcsolatot létesítsenek a WTO és a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO), valamint egyéb érintett nemzetközi szervezetek között

ezzel a következőkben állapodnak meg:

I. Rész**ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK ÉS ALAPELVEK****1. Cikk****A kötelezettségek jellege és hatóköre**

1. A Tagok kötelesek a jelen Megállapodás rendelkezéseinek érvényt szerezni. Feltéve, hogy az így biztosított oltalom nem ellentétes a jelen Megállapodás rendelkezéseivel, a Tagok nemzeti jogukban a jelen Megállapodás szerinti szűkebb körű oltalmat is bevezethetnek, de erre nem kötelesek/kötelezhetők. A Tagok szabadon állapíthatják meg a jelen Megállapodás saját jogrendszerükbe és gyakorlatukba történő bevezetésének megfelelő módszerét.

2. A jelen Megállapodás alkalmazásában a „szellemi tulajdon” alatt a II. rész 1—7. fejezetének tárgyát képező valamennyi szellemi tulajdoni kategória értendő.

3. A Tagoknak a többi Tagok állampolgárai¹ számára a jelen Megállapodás szerinti elbánást kell nyújtaniuk. A vonatkozó szellemi tulajdonjog tekintetében egy másik Tag állampolgára alatt azok a természetes és jogi személyek értendők, akik megfelelnek az oltalom iránti igényrel kapcsolatos követelményeknek a Párizsi Konvenció (1967), a Berni Konvenció (1971), a Római Konvenció és az Integrált Áramkörök Szellemi Tulajdonára vonatkozó Egyezmény szerint, amennyiben a WTO valamennyi Tagja ezeknek az Egyezményeknek, illetve Konvencióknak részese lenne.² Bármely Tagnak, amely élni kíván a Római Konvenció 5. Cikk 3. bekezdésében, vagy a 6. Cikk 2. bekezdésében foglalt lehetőséggel, a Szellemi Tulajdon Kereskedelmi Vonatkozásainak Tanácsát (a TRIPS Tanácsot) az előírt módon értesítenie kell.

2. Cikk

Szellemi Tulajdoni Konvenciók

1. A jelen Megállapodás II., III. és IV. részét illetően a Tagoknak meg kell felelniük a Párizsi Konvenció (1967) 1—12. és 19. Cikkeinek.

2. A jelen Megállapodás I—IV. részeiben foglaltak semmiben sem csorbítják a Tagoknak egymással szemben a Párizsi Konvenció, a Berni Konvenció, a Római Konvenció és az Integrált Áramkörök Szellemi Tulajdonára vonatkozó Egyezmény alapján fennálló kötelezettségeit.

3. Cikk

Nemzeti elbánás

1. Mindegyik Tag a többi Tag állampolgárai számára a saját állampolgárainak nyújtottnál nem kevésbé előnyös elbánást köteles nyújtani a szellemi tulajdon oltalmával³ kapcsolat-

¹ A jelen Megállapodásban az „állampolgárok”-ra történő hivatkozás alatt, a WTO Tagjának önálló vámterülete esetén, olyan természetes és jogi személyek értendők, akik ezen a vámterületen lakóhellyel vagy tényleges és működő ipari vagy kereskedelmi telephellyel rendelkeznek.

² A jelen Megállapodásban a „Párizsi Konvenció” az Ipari Tulajdon Oltalmára létrejött Párizsi Konvencióra utal; „Párizsi Konvenció (1967)” ennek a Konvenciónak az 1967. július 14-i, stockholmi szövegére utal. A „Berni Konvenció” az Irodalmi és Művészeti Alkotások Oltalmáról szóló Berni Konvencióra utal; a „Berni Konvenció (1971)” ennek a Konvenciónak az 1971. július 24-i, párizsi szövegére utal. A „Római Konvenció” az Előadóművészek, a Hangfelvételyártók és Műsorszóró szervezetek oltalmára 1961. október 26-án, Rómában elfogadott nemzetközi Konvencióra utal. Az „Integrált Áramkörök Szellemi Tulajdonjogáról szóló Egyezmény” (IPIC Egyezmény) a Washingtonban, 1989. május 26-án az Integrált Áramkörök Szellemi Tulajdonjogáról elfogadott Egyezményre utal. A „WTO Egyezmény” a WTO-t létrehozó Egyezményre utal.

³ A jelen Megállapodás 3. és 4. Cikkelye vonatkozásában az oltalom magában foglalja a szellemi tulajdonjogok megszerzhetőségét, megszerzését, terjedelmét, fenntartását és kikényszeríthetőségét érintő ügyeket, valamint az olyan ügyeket, amelyek a szellemi tulajdonjogoknak a jelen Egyezménnyel különösen érintett használatát érintik.

ban, azoktól a kivételektől függően, amelyekről a Párizsi Konvenció (1967), a Berni Konvenció (1971), a Római Konvenció és az Integrált Áramkörök Szellemi Tulajdonáról szóló Egyezmény rendelkezik. Bármely Tagnak, amely élni kíván a Berni Konvenció 6. Cikke és a Római Konvenció 16. Cikke 1. b) bekezdése szerinti lehetőséggel, a TRIPS Tanácsot az ott előírt módon értesítenie kell.

2. A Tagok az 1. pontban megengedett kivételekkel a bírósági és államigazgatási eljárásokban — beleértve a levelezési cím megjelölését vagy valamely Tag joghatósága alá eső területen képviselő megbízását — csak annyiban élhetnek, amennyiben ezek a kivételek a jelen Megállapodás rendelkezéseivel összhangban álló jogszabályok és rendeletek értelmében szükségesek, és amennyiben az ilyen gyakorlatot nem úgy folytatják, hogy az alkalmas legyen a kereskedelem rejtett korlátozására.

4. Cikk

Legnagyobb kedvezményes elbánás

A szellemi tulajdon oltalmával kapcsolatban a Tagok bármelyike által bármely más ország állampolgárának biztosított előnyt, kedvezményt, kiváltságot vagy mentességet azonnal és feltétel nélkül meg kell adni valamennyi többi Tag állampolgárainak. Ez alól a kötelezettség alól kivételt képeznek a Tag által nyújtott olyan előnyök, kedvezmények, kiváltságok vagy mentességek,

a) amelyek általános jellegű, jogsegélyszolgáltatásra és a jogok érvényesítésére vonatkozó, nem kifejezetten a szellemi tulajdon oltalmáról szóló nemzetközi megállapodásokból következnek;

b) amelyeket a Berni Konvenció (1971) vagy a Római Konvenció előírásainak megfelelően biztosítanak, amelyek felhatalmazást adnak a nemzeti elbánás helyett egy harmadik ország által nyújtott elbánás alkalmazására;

c) amelyek az előadóművészek, a hangfelvétel gyártók és a műsort sugárzó szervezetek jelen Megállapodásban nem szabályozott jogaira vonatkoznak;

d) amelyek a szellemi tulajdon oltalmára vonatkozó, a WTO Egyezmény hatálybalépését megelőzően hatályba lépett nemzetközi szerződésekből következnek, amennyiben ezekről a szerződésekről értesítik a TRIPS Tanácsot, és ezek nem képeznek önkényes vagy indokolatlan megkülönböztetést más Tagok állampolgáiraival szemben.

5. Cikk

Az oltalom megszerzésére és fenntartására vonatkozó multilaterális egyezmények

A fenti 3. és 4. Cikk szerinti kötelezettségek nem alkalmazhatók a Szellemi Tulajdon Világszervezete keretében a szellemi tulajdonjogok megszerzésére és fenntartására vonatkozó megkötött multilaterális egyezmények szerinti eljárásokra.

6. Cikk

Jogok kimerülése

A jelen Megállapodás szerinti vitarendezés céljára, a fenti 3. és 4. Cikkben foglaltak fenntartásával, a jelen Megállapodásban foglaltak a szellemi tulajdonjogok kimerülésének kérdését nem érintik.

7. Cikk

Célok

A szellemi tulajdonjogok oltalma és érvényesítése járuljon hozzá a műszaki innovációhoz és a technológia átadásához, elterjedéséhez a műszaki ismeretek előállítóinak és felhasználóinak kölcsönös előnyére és a szociális és gazdasági jólétet eredményező módon, a jogok és kötelezettségek egyensúlya mellett.

8. Cikk

Alapelvek

1. A Tagok nemzeti törvényeik és szabályozásuk megalkotásakor és módosításakor a közegészség és a közélet védelméhez szükséges és olyan intézkedéseket alkalmazhatnak, amelyek a társadalmi-gazdasági és műszaki fejlődéshez létfontosságú ágazatokban a közérdeket előmozdítják, feltéve, hogy ezek az intézkedések a jelen Megállapodás rendelkezéseivel összhangban vannak.

2. A szellemi tulajdonjogok jogosultjai megfelelő intézkedéseket tehetnek a jogaikkal való visszaélés vagy olyan gyakorlatok megakadályozására, amelyek indokolatlanul korlátozzák a kereskedelmet, vagy ellentétesen befolyásolják a nemzetközi technológia átadást, feltéve, hogy ezek az intézkedések összhangban vannak a jelen Megállapodás rendelkezéseivel.

II. Rész

**A SZELLEMI TULAJDONJOGOK MEGADÁSÁNAK,
TERJEDELMÉNEK ÉS FELHASZNÁLÁSÁNAK
ALAPKÖVETELMÉNYEI**

1. Fejezet

SZERZŐI JOGOK ÉS KAPCSOLÓDÓ JOGOK

9. Cikk

A Berni Konvencióval való kapcsolat

1. A Tagok betartják a Berni Konvenció (1971) 1—21. Cikkeiben, valamint a Függelékében foglaltakat. A Tagoknak mindazonáltal a jelen Megállapodás alapján nincse-

nek olyan jogaik és kötelezettségeik mint amelyeket rájuk a Berni Konvenció 6 bis Cikke vagy az abból levezetett jogok ruháznak.

2. A szerzői jogi védelem a kifejezésre és nem pedig önmagában az ötletekre, eljárásokra, működési módszerekre vagy matematikai elméletekre vonatkozik.

10. Cikk

Számítógépes programok és adatállományok

1. A számítógépes programok a Berni Konvenció (1971) szerinti irodalmi művekként akár forrás kód akár tárgyi kód formában védettek.

2. Védettek az adatállományok vagy más anyagok akár gép által olvasható akár más formában, amelyek tartalmuk kiválasztása vagy elrendezése folytán szellemi alkotások. Ez a védelem, amely nem terjed ki magára az adatra vagy anyagra, nem károsíthatja a magán az adaton vagy anyagon fennálló semmilyen szerzői jogot.

11. Cikk

Béreteti jogok

A Tagok legalábbis a számítógépes programok és a filmalkotások tekintetében biztosítják azt a jogot a szerzőknek és jogutódaiknak, hogy engedélyezzék vagy megtiltsák a szerzői alkotásaik eredeti vagy másolati példányainak a nagyközönség részére való kereskedelmi bérbeadását. A Tag a filmek tekintetében mentesül ez alól a kötelezettség alól, kivéve, ha az ilyen bérbeadás a szóban forgó művek olyan széles körű másolásához vezetett, ami az illető Tagban a szerzőkre és jogutódaikra ruházott kizárólagos sokszorosítási jog anyagi sérelméhez vezetett. A számítógépes programoknál ez a kötelezettség nem vonatkozik az olyan bérbeadásra, ahol nem maga a program a bérbeadás lényegi tárgya.

12. Cikk

Védelmi idő

Valahányszor egy mű védelmi idejét, ide nem értve a fényképezési műveket és az iparművészeti alkotásokat, nem egy természetes személy életének alapján számítják, a védelmi idő nem lehet kevesebb a jogosított kiadás évének végétől számított ötven évnél, vagy pedig, ilyen jogosított kiadás hiányában, a mű elkészítésétől számított ötven évnél, amit az elkészítés naptári évének végétől kell számítani.

13. Cikk

Korlátozások és kivételek

A kizárólagos jogokra való korlátozásokat és kivételeket a Tagok olyan különleges esetekre szorítják, amelyek nem állnak ellentétben a mű szokásos felhasználásával, és indokolatlanul nem károsítják a jogosult jogos érdekeit.

14. Cikk

Előadóművészek, hangfelvételgyártók és műsorszóró szervezetek védelme

1. A hangfelvételen rögzített előadásuk tekintetében az előadóművészek jogosultak megtiltani a hozzájárulásuk nélküli következő cselekményeket: rögzítetlen előadásuk rögzítését és az ilyen rögzítés sokszorosítását. Az előadóművészek jogosultak megtiltani a hozzájárulásuk nélküli következő cselekményeket is: élő előadásaik sugárzását és a közönséghez közvetítését.

2. A hangfelvételgyártókat megilleti a hangfelvételeik közvetlen vagy közvetett sokszorosítása engedélyezésének vagy megtiltásának joga.

3. A műsorszóró szervezeteket megilleti az a jog, hogy megtiltsák a hozzájárulásuk nélküli következő cselekményeket: a sugárzott műsor rögzítését, a rögzítések sokszorosítását és tovább sugárzását, valamint a televízió műsoraik közönséghez közvetítését. Ahol a Tagok ilyen jogokat nem adnak a műsorszóró szervezeteknek, megadják a lehetőséget a műsorok tartalmára vonatkozóan fennálló szerzői jogok tulajdonosainak arra, hogy összhangban a Berni Konvenció (1971) előírásaival, megakadályozzák a fenti cselekményeket.

4. A 11. Cikknek a számítógépes programokra vonatkozó szabályait megfelelően alkalmazni kell a hangfelvételgyártókra is és a hangfelvételre nézve jogokat bíró másokra is, ahogyan ezt a Tagok joga szabályozza. Abban az esetben, ha az 1994. április 15-én valamely Tagban a hangfelvétel bérleti jogok alanyai javára megfelelő térítés rendszerre van érvényben, ez a rendszer fenntartható, feltéve, hogy a hangfelvételek kereskedelmi bérlete nem vezet az e jogalanyokat megillető kizárólagos sokszorosítási jog súlyos sérelméhez.

5. Az előadóművészeket és a hangfelvételgyártókat a jelen Megállapodás alapján megillető védelem időtartama legalább ötven év, amelyet annak a naptári évnek a végétől kell számítani, amelyben az előadás vagy a rögzítés történt. A fenti 3. pont szerinti védelem időtartama legalább húsz év, amelyet annak a naptári évnek a végétől kell számítani, amelyben a sugárzás történt.

6. A fenti 1—3. pontokkal adott jogok tekintetében bármely Tag rendelkezhet feltételekről, korlátozásokról,

kivételekről és fenntartásokról olyan mértékig, amint ezt a Római Konvenció lehetővé teszi. Mindazonáltal a Berni Konvenció (1971) 18. Cikkének előírásai is megfelelően alkalmazandók az előadóművészek és a hangfelvételgyártók hangfelvételekre vonatkozó jogaira.

2. Fejezet

VÉDJEGYEK

15. Cikk

Az oltalom tárgya

1. A védjegy lehet bármely jel vagy jelek bármely kombinációja, amely alkalmas valamely vállalkozás áruinak vagy szolgáltatásainak más vállalkozás áruitól vagy szolgáltatásaitól való megkülönböztetésre. Az ilyen jel, különösen szó, beleértve a személyneveket, betű, szám, ábrás elem vagy színösszetétel, valamint ezek bármely kombinációja, védjegyként lajstromozható. Amennyiben a jel eleve nem alkalmas a szóban forgó áruk vagy szolgáltatások megkülönböztetésére, a Tagok a lajstromozhatóságot a használat során szerzett megkülönböztethezőséghez köthetik. A lajstromozás előfeltételeként a Tagok megkövetelhetik a jel vizuális érzékelhetőségét.

2. Az 1. pont nem értelmezhető úgy, hogy az bármely Tagot megakadályozna abban, hogy a védjegy lajstromozását más okokból megtagadja, feltéve, hogy azok nem állnak ellentétben a Párizsi Konvenció (1967) rendelkezéseivel.

3. A Tagok a lajstromozás előfeltételeként megkövetelhetik a védjegy használatát. A tényleges védjegyhasználat azonban nem feltétele a lajstromozás iránti kérelem benyújtásának. A bejelentés nem utasítható el pusztán azon okból, hogy a tervezett használat nem kezdődött meg a bejelentés napját követő három év eltelte előtt.

4. Az áru vagy szolgáltatás jellege, amelyen a védjegyet alkalmazzák, semmiképpen sem jelenthet lajstromozási akadályt.

5. A Tagok minden védjegyet a lajstromozás előtt vagy közvetlenül azt követően közzétesznek és megfelelő lehetőséget nyújtanak a védjegy törlésének kérelmezésére. Lehetővé tehetik továbbá, hogy a védjegy lajstromozása ellen felszólamlással éljenek.

16. Cikk

Az oltalom hatálya

1. A lajstromozott védjegy tulajdonosának kizárólagos jogában áll mindenkit megakadályozni abban, hogy engedélye nélkül a kereskedelemben azonos vagy hasonló megjelöléseket használjon olyan árukra vagy szolgáltatásokra,

amelyek azonosak vagy hasonlóak azokhoz az árukhoz vagy szolgáltatásokhoz, amelyek vonatkozásában a védjegy oltalomban részesül, amennyiben az ilyen használat megtevesztésre alkalmas. Azonos jel azonos árukra vagy szolgáltatásokra történő használata esetén a megtevesztésre alkalmasságot vélelmezni kell. A fent említett jogok nem érintik a meglévő korábbi jogokat, és nem befolyásolják a Tagoknak azt a lehetőségét, hogy a használat alapján biztosítsanak jogokat.

2. A szolgáltatásokra a Párizsi Konvenció (1967) 6 bis Cikkét kell megfelelően alkalmazni. Annak megítéléséhez, hogy a védjegy közismert-e, figyelembe kell venni a védjegy ismertségét az adott áruval vagy szolgáltatással szokásosan foglalkozó körben, beleértve az adott Tagban a védjegy reklámozása révén szerzett ismeretséget is.

3. A Párizsi Konvenció (1967) 6 bis Cikkét kell megfelelően alkalmazni olyan árukra vagy szolgáltatásokra is, amelyek nem hasonlóak azokhoz az árukhoz vagy szolgáltatásokhoz, amelyek vonatkozásában a védjegy oltalomban részesül, amennyiben a védjegynek ezen árukkal vagy szolgáltatásokkal kapcsolatos használata az áruk vagy szolgáltatások és a lajstromozott védjegy tulajdonosa közötti kapcsolatra utal, és amennyiben valószínű, hogy a lajstromozott védjegy tulajdonosának érdekeit az ilyen használat sérti.

17. Cikk

Kivételek

A Tagok a védjegyoltalom hatálya alól meghatározott kivételekről rendelkezhetnek mint például a leíró jellegű kifejezések méltányos használata, feltéve, hogy az ilyen kivételek figyelembe veszik a védjegytulajdonos és harmadik felek jogos érdekeit.

18. Cikk

Az oltalom időtartama

A védjegyet első ízben legalább hétéves időtartamra kell lajstromozni. A védjegy lajstromozása korlátlanul megújítható legalább hétéves időtartamokra.

19. Cikk

A használat követelménye

1. Amennyiben a lajstromozás fenntartásához a lajstromozott védjegy használata szükséges, a lajstromozás csak akkor törölhető, ha a védjegyet legalább három évig folyamatosan nem használták, hacsak a védjegytulajdonos nem

indokolja kellően a használat hiányát. A használat elmaradásának jogos indokai közé tartoznak a védjegytulajdonos akaratától függetlenül felmerülő, a védjegy használatát gátló körülmények, például a védjegyoltalommal érintett áruk vagy szolgáltatások importjának korlátozása vagy az azokkal szemben támasztott egyéb állami előírások.

2. A védjegyek a tulajdonos ellenőrzése mellett történő használata harmadik személy által az oltalom fenntartására irányuló védjegyhasználatnak minősül.

20. Cikk

Egyéb követelmények

A védjegy kereskedelmi használata indokolatlanul nem köthető külön követelményhez mint például a más védjeggyel történő használat, különleges formában történő használat, vagy a védjegynek valamely vállalkozás áruinak vagy szolgáltatásainak más vállalkozás áruitól vagy szolgáltatásaitól való megkülönböztető képességét hátrányosan befolyásoló módon történő használat. Ezen rendelkezés nem zárja ki olyan követelmény előírását, hogy az árukat vagy szolgáltatásokat előállító vállalkozást azonosító védjegy a szóban forgó vállalkozás meghatározott áruinak vagy szolgáltatásainak megkülönböztető védjegyével együtt, de nem ahhoz kapcsolva, használják.

21. Cikk

Használati engedély és átruházás

A Tagok meghatározhatják a védjegyre vonatkozó használati engedély és átruházás feltételeit, egyetértve abban, hogy védjegyre kényszerengedély nem adható, és hogy a lajstromozott védjegy tulajdonosa a védjegyhez fűződő jogát átruházhatja azzal az üzletkörrel együtt, amelyhez a védjegy tartozik, vagy anélkül.

3. Fejezet

FÖLDRAJZI MEGJELÖLÉSEK

22. Cikk

A földrajzi megjelölések oltalma

1. A jelen Megállapodás alkalmazásában földrajzi megjelölés valamely Tag területéről, vidékéről vagy helységéből származó olyan termékre vonatkozó megjelölés, amelynek meghatározott minőségét, hírnevét vagy egyéb jellemzőit lényegében a földrajzi eredet határozza meg.

2. A földrajzi megjelölések vonatkozásában a Tagok biztosítják a jogi eszközöket az érdekelt felek számára, hogy megakadályozzák:

a) a termék megjelölésében vagy külső kialakításában olyan eszközök használatát, amelyek az áru földrajzi eredetével kapcsolatban a közönség megtévesztésére alkalmas módon arra mutatnak vagy azt sugallják, hogy a kérdéses termék olyan földrajzi területről származik, ami eltér annak tényleges származási helyétől;

b) a Párizsi Konvenció (1967) 10 bis Cikke értelmében tisztességtelen versenyselekményt képező bármely használatot.

3. A Tagok, ha jogszabályaik megengedik — hivatalból vagy az érdekeltek kérésére — kötelesek megtagadni vagy hatálytalanítani a földrajzi megjelölésből álló vagy azt tartalmazó védjegy lajstromozását a nem az adott területről származó termékekre vonatkozóan, amennyiben a megjelölés használata a védjegyben az adott termékekre és az adott Tagban alkalmas a közönség megtévesztésére a tényleges származási helyet illetően.

4. A 1., és 2. pontok rendelkezéseit kell alkalmazni olyan földrajzi megjelölésre, amely betű szerint valóságosan tünteti fel az áru származási területét, vidékét vagy helységét, mégis hamisan azt a látszatot kelti, mintha az áru más területről származna.

23. Cikk

A földrajzi megjelölések kiegészítő oltalma borok és szeszes italok vonatkozásában

1. Mindegyik Tag köteles az érdekelt felek számára biztosítani a jogi eszközöket, hogy megakadályozzák borokat megjelölő földrajzi megjelölés alkalmazását nem a szóban forgó földrajzi megjelöléssel jelölt helyről származó borokra, illetve szeszes italokat megjelölő földrajzi megjelölés alkalmazását nem a szóban forgó földrajzi megjelöléssel jelölt helyről származó szeszes italokra, még abban az esetben is, ha a termék valóságos eredetét is feltüntetik, vagy ha a földrajzi megjelölést fordításban vagy „fajta”, „típusú”, „-féle”, „utánzat”, illetve hasonló kifejezéssel együtt alkalmazzák.⁴

2. Borokat megjelölő földrajzi megjelölésből álló vagy azt tartalmazó védjegy lajstromozását borokra, illetve szeszes italokat megjelölő földrajzi megjelölésből álló vagy azt tartalmazó védjegy lajstromozását szeszes italokra meg kell tagadni, vagy hatálytalanítani kell, ha a hazai jogszabályok megengedik — hivatalból, vagy az érdekelt kérésére

— a nem az ilyen földrajzi helyről származó borok vagy szeszes italok tekintetében.

3. Borokra vonatkozó homonim földrajzi megjelölések esetében valamennyi megjelölés oltalomban részesül a 22. Cikk 4. pontjában foglaltak fenntartásával. Mindegyik Tag maga határozza meg azokat a gyakorlati feltételeket, amelyek szerint a szóban forgó homonim megjelöléseket egymástól meg kell különböztetni, figyelembe véve, hogy az érintett termelőknek méltányos elbánásban kell részesülniük, és hogy a fogyasztók nem téveszthetők meg.

4. A borokra vonatkozó földrajzi megjelölések oltalmának elősegítésére tárgyalásokat kell kezdeni a TRIPS Tanácsban egy multilaterális rendszer létrehozataláról a rendszerben részt vevő Tagokban oltalmazható, borokra vonatkozó földrajzi megjelölések közlését és lajstromozását illetően.

24. Cikk

Nemzetközi tárgyalások: Kivételek

1. A Tagok megállapodnak, hogy tárgyalásokat kezdenek, amelyek célja a 23. Cikkben említett egyes földrajzi megjelölések oltalmának erősítése. A 4—8. pontokban foglalt rendelkezéseket nem alkalmazhatja az a Tag, amely megtagadja, hogy tárgyalásokat folytasson, illetve bi- vagy multilaterális megállapodásokat kössön. A tárgyalásokkal kapcsolatban a Tagok készek megfontolni ezen rendelkezések folyamatos alkalmazását azokra a konkrét földrajzi megjelölésekre, amelyek használata a tárgyalások tárgyát képezte.

2. A TRIPS Tanács rendszeresen felülvizsgálja a jelen fejezet rendelkezéseinek alkalmazását; az első ilyen felülvizsgálat a WTO Egyezmény hatálybalépését követő két éven belül történik. Minden olyan ügyet, amely a jelen rendelkezések szerinti kötelezettségek teljesítését érinti, a Tanács tudomására kell hozni, amely bármelyik Tag kérelmére bármelyik Taggal vagy Tagokkal tanácskozik azokról az ügyekről, amelyekre vonatkozóan nem sikerült kielégítő megoldást találni az érdekelt Tagok közötti kétoldalú, illetve többoldalú konzultációk révén. A Tanács megtesz minden olyan intézkedést, amely a jelen fejezet érvényesülését megkönnyíti, illetve céljait előmozdítja.

3. A jelen fejezet rendelkezéseinek végrehajtása során a Tagok semmiképpen sem korlátozzák a földrajzi megjelöléseknek a WTO Egyezmény hatálybalépését közvetlenül megelőzően az adott Tagban meglévő oltalmát.

4. A jelen fejezet rendelkezései nem követelik meg a Tagoktól, hogy megakadályozzák azokat az állampolgáraikat és lakosaikat egy másik Tag borokra vagy szeszes italokra vonatkozó valamely földrajzi megjelölésének fo-

⁴ A 42. Cikk első mondata mellett a Tagok ezen kötelezettségek tekintetében rendelkezhetnek adminisztratív eszközökkel történő érvényesítésről.

lyamatos és párhuzamos használatában árukkal és szolgáltatásokkal kapcsolatban, akik a szóban forgó földrajzi megjelölést folyamatosan használták ugyanarra vagy kapcsolódó árukra és szolgáltatásokra az adott Tag területén

- a) legalább tízévig 1994. április 15-ét megelőzően, vagy
- b) jóhiszeműen az említett időpont előtt.

5. Ha jóhiszemű védjegybejelentést tettek, a védjegyet jóhiszeműen lajstromozták vagy a védjegyhez fűződő jogokat jóhiszemű használat révén szerezték meg

a) a jelen rendelkezéseknek az adott Tagban való alkalmazásának a VI. részben meghatározott időpontja előtt, vagy

b) mielőtt a földrajzi megjelölést a származási országban oltalmazták volna,

a jelen Fejezet végrehajtására tett intézkedések nem érintik a védjegy lajstromozhatóságát, a lajstromozás érvényességét, illetve a védjegyhasználati jogot pusztán azon az alapon, hogy a védjegy azonos vagy hasonló a földrajzi megjelöléshez.

6. A jelen fejezetben semmi sem követeli meg, hogy valamely Tagnak alkalmaznia kelljen rendelkezéseit egy másik Tag földrajzi megjelölésével kapcsolatban olyan árukra vagy szolgáltatásokra, amelyek esetében a szóban forgó megjelölés megegyezik az adott Tag területén a köznyelvben az áruk vagy szolgáltatások nevéként szokásosan használt kifejezéssel. A jelen fejezetben semmi sem követeli meg, hogy valamely Tagnak alkalmaznia kelljen rendelkezéseit egy másik Tag földrajzi megjelölésével kapcsolatban olyan borászati termékekre, amelyek esetében a szóban forgó megjelölés megegyezik a WTO Egyezmény hatálybalépésének időpontjában az adott Tag területén létező szőlőfajta szokásos nevével.

7. Bármely Tag kikötheti, hogy a jelen fejezet szerinti védjegyhasználat vagy lajstromozással kapcsolatos kérelmeket a védjegynek a Tagban történt lajstromozásától vagy az oltalom alatt álló megjelöléssel ütköző megjelölésnek az adott Tagban történt ismertté válását követő öt éven belül nyújtásuk be, amennyiben a védjegyet addig a napig közzétették, és ha ez a nap korábbi mint az ütköző megjelölés használata ismertté válásának napja, feltéve, hogy a földrajzi megjelölést nem rosszhiszeműen használták vagy lajstromozták.

8. A jelen Fejezet rendelkezései senkinek sem sérthetik azt a jogát, hogy a kereskedelmi tevékenység során saját nevét vagy üzleti jogelődje nevét használja, kivéve, ha a nevet a közönség megtévesztésére alkalmas módon használják.

9. A jelen Megállapodás nem tartalmaz kötelezettséget olyan földrajzi megjelölések oltalmára, amelyek a származási országban nem állnak oltalom alatt vagy oltalmuk megszűnt, vagy amelyeket az adott országban már nem használnak.

4. Fejezet

IPARI MINTÁK

25. Cikk

Az oltalom feltételei

1. A Tagok oltalomban részesítik az önállóan alkotott, új vagy eredeti ipari mintákat. A Tagok rendelkezhetnek úgy, hogy a minta nem új vagy eredeti, ha nem különbözik lényegesen már ismert mintáktól vagy ismert mintaelemek kombinációjától. A Tagok kiköthetik, hogy az oltalom nem terjed ki az olyan mintára, amely lényegében a termék műszaki megoldásának vagy funkciójának a következménye.

2. Mindegyik Tag köteles biztosítani, hogy a textilminták oltalmi feltételei, különösen a költségek, vizsgálat vagy közzététel tekintetében, ne befolyásolják hátrányosan az oltalom megszerzésének lehetőségét. Ezen kötelezettségnek a Tagok választásuk szerint az ipari minta jog vagy a szerzői jog útján tehetnek eleget.

26. Cikk

Oltalom

1. A mintaoltalom jogosultjának jogában áll másokat megakadályozni abban, hogy engedélye nélkül kereskedelmi célra előállítson, forgalmazzon vagy importáljon olyan mintát megtestesítő terméket, amely az oltalmazott minta utánzata vagy lényegében az utánzata.

2. A Tagok rendelkezhetnek az ipari mintaoltalom hatálya alól meghatározott kivételekről, feltéve, hogy az ilyen kivételek nem ésszerűtlenül ellentétesek az oltalmazott ipari minta szokásos hasznosításával, és nem sértik aránytalanul a mintaoltalom jogosultja jogos érdekeit, figyelembe véve harmadik felek jogos érdekeit is.

3. A mintaoltalom időtartama legalább tíz év.

5. Fejezet

SZABADALMAK

27. Cikk

Szabadalmazható találmány

1. A 2. és 3. pontokban foglalt rendelkezések fenntartásával, a technika bármely területén létrehozott, akár termékre, akár eljárásra vonatkozó bármely találmány szabadalmazható, feltéve, hogy új, feltalálói tevékenységen ala-

pul és iparilag alkalmazható.⁵ A 65. Cikk 4. pontjában, a 70. Cikk 8. pontjában és a jelen Cikk 3. pontjában foglaltak fenntartásával, a szabadalmak engedélyezése és a szabadalmi jogok gyakorlása független a feltalálás helyétől, a műszaki területtől és attól, hogy a terméket importálják vagy belföldön állítják elő.

2. A Tagok kizárhatják a szabadalmi oltalomból azokat a találmányokat, amelyeknek kereskedelmi hasznosítását területükön a közrend vagy a közérkölc megóvása érdekében meg kell akadályozni, beleértve az emberi, állati vagy növényi élet vagy egészség megóvását vagy a környezet komoly károsodásának elkerülését, feltéve, hogy az ilyen kizárás nem pusztán azért történik, mert a hasznosítást belső jogszabályok tiltják.

3. A Tagok emellett kizárhatják a szabadalmi oltalomból:

a) az emberek vagy állatok kezelésére szolgáló diagnosztikai, gyógyászati és sebészeti eljárásokat;

b) azokat a növényeket és állatokat, amelyek nem mikroorganizmusok és a növények vagy állatok előállítására szolgáló, lényegében biológiai eljárásokat, melyek eltérnek a nem-biológiai és mikrobiológiai eljárásoktól. A Tagok biztosítják azonban a növényfajták oltalmát szabadalommal, vagy hatékony *sui generis* rendszerrel vagy ezek bármely kombinációjával. A jelen alpont szerinti rendelkezéseket a WTO Egyezmény hatálybalépését követő négy év elteltével felül kell vizsgálni.

28. Cikk

A szabadalom hatálya

1. A szabadalom az alábbi kizárólagos jogokkal ruhazza fel tulajdonosát:

a) amennyiben a szabadalom tárgya termék, megakadályozhat másokat a szabadalom tárgyának engedélye nélküli gyártásában, használatában, eladásra való felkínálásában, forgalomba hozatalában, vagy ebből a célból történő importálásában;⁶

b) amennyiben a szabadalom tárgya eljárás, megakadályozhat másokat abban, hogy engedélye nélkül használják az adott eljárást, és hogy legalább az adott eljárással közvetlenül előállított terméket használják, eladásra felkínálják, értékesítsék vagy ebből a célból importálják.

2. A szabadalomtulajdonosok jogosultak a szabadalom átruházására, öröklés útján engedélyezésére és hasznosítási szerződések megkötésére is.

⁵ A jelen Cikk alkalmazásában a „feltalálói tevékenység” és „az ipari alkalmazhatóság” fogalmait a Tagok a „nem nyilvánvalóság” és a „hasznosság” fogalmak szinonimájaként értelmezik.

⁶ Ez a jog a jelen Megállapodás szerinti összes többi joghoz hasonlóan, az áruk használata, forgalomba hozatala, importja vagy egyéb terjesztése tekintetében a 6. Cikk szerinti rendelkezések hatálya alá tartozik.

29. Cikk

Követelmények a szabadalom bejelentőjével szemben

1. A Tagok kötelesek megkövetelni, hogy a szabadalmi bejelentés bejelentője a találmányt kellő világossággal és teljességgel tárja fel, hogy szakember azt megvalósíthassa, és megkövetelhetik a bejelentőtől, hogy a találmánynak a feltaláló által a bejelentés benyújtásakor, vagy ha elsőbbséget igényelnek, a találmány elsőbbségének napján ismert legjobb megvalósítási módját közölje.

2. A Tagok megkövetelhetik a találmány bejelentőjétől, hogy adjon tájékoztatást az adott találmánnyal kapcsolatos külföldi szabadalmaztatás iránti kérelmeiről és azok megadásáról.

30. Cikk

Kivételek a jogok hatálya alól

A Tagok rendelkezhetnek a szabadalomról eredő kizárólagos jogok hatálya alól meghatározott kivételekről, feltéve, hogy az ilyen kivételek nem ésszerűtlenül ellentétesek a szabadalom szokásos hasznosításával és nem sértik aránytalanul a szabadalmas jogos érdekeit, figyelembe véve harmadik felek jogos érdekeit is.

31. Cikk

Egyéb hasznosítás a jogosult engedélye nélkül

Ha a Tagok jogszabályai lehetővé teszik a szabadalom tárgyának a jogosult engedélye nélkül történő egyéb hasznosítását,⁷ beleértve a kormány által vagy a kormány által feljogosított harmadik fél által történő hasznosítást is, a következő rendelkezések az irányadók:

a) az ilyen hasznosításra vonatkozó engedélyeket egyedileg kell elbírálni;

b) az ilyen hasznosítás csak akkor engedélyezhető, ha a hasznosítás előtt a javasolt hasznosító megkísérelte, hogy méltányos kereskedelmi feltételek mellett engedélyt szerezzen a jogosulttól, de erre vonatkozó erőfeszítései elfogadható időn belül nem jártak eredménnyel. E követelményhez egyik Tagnak sem kell ragaszkodnia országos szükséghelyzet, egyéb rendkívüli sürgősségi körülmény vagy közhasznú, nem kereskedelmi hasznosítás esetén. Országos szükséghelyzet vagy egyéb rendkívüli sürgősségi körülmény esetén mindazonáltal a jogosultat az ésszerűen lehetséges időn belül értesíteni kell. Közhasznú, nem kereskedelmi hasznosítás esetén, ha az állam vagy a vállalko-

⁷ Az „egyéb hasznosítás” a 30. Cikkben kifejtettektől eltérő hasznosításra utal.

zó szabadalomkutatás nélkül tudja, vagy kézenfekvő okból tudnia kell, hogy a kormány által vagy annak javára érvényes szabadalmat hasznosítanak vagy fognak hasznosítani, a jogosultat azonnal értesíteni kell;

c) az ilyen hasznosítás terjedelmét és időtartamát arra a célra kell korlátozni, amelyre engedélyezték, és a félévetők technológiája esetében csak a közhasznú, nem kereskedelmi hasznosításra vagy az olyan gyakorlat orvoslására, amelyet bírói vagy hatósági eljárás során versenyellenesnek ítélnék;

d) az ilyen hasznosítás nem lehet kizárólagos;

e) az ilyen hasznosítás nem engedményezhető, kivéve a vállalat vagy cégérték azon részével együtt, amelyik a hasznosítás jogát élvezzi;

f) az ilyen hasznosítást elsősorban a hasznosítást engedélyező Tag belső piacának kielégítésére kell engedélyezni;

g) az ilyen hasznosítási engedély — a hasznosításra feljogosított személyek jogos érdekei megfelelő védelmének fenntartásával — megszűnik, ha és amennyiben az engedélyezéshez vezető körülmények megszűnnek és valószínűleg nem merülnek fel újra. Az illetékes hatóság indokolt kérelem esetén felülvizsgálhatja e körülmények további fennállását;

h) a jogosultnak az egyes esetek körülményeitől függően megfelelő díj jár, figyelembe véve az engedély gazdasági értékét;

i) az ilyen hasznosítás engedélyezésével kapcsolatos határozat jogérvényessége az adott Tagban bírói úton vagy egyéb független felső hatóság által felülvizsgálható;

j) az ilyen hasznosítás tekintetében fizetendő díjra vonatkozó bármely határozat az adott Tagban bírói úton vagy egyéb független felső hatóság által felülvizsgálható;

k) a Tagok nem kötelesek alkalmazni a b) és f) pont szerinti feltételeket, amennyiben az ilyen hasznosítást bírói vagy hatósági eljárás során versenyellenesnek ítélt gyakorlat orvoslására engedélyezték. A versenyellenes gyakorlat megszüntetésének szükségessége figyelembe vehető az ilyen esetekben járó díj összegének megállapításakor. Az illetékes hatóságoknak jogában áll az engedély megszüntetésének elutasítása, ha és amennyiben az arra okot adó körülmények feltehetően újból felmerülnek;

l) amennyiben a hasznosítást egy olyan szabadalom („második szabadalom”) hasznosításának lehetővé tételére engedélyezik, amely egy másik szabadalom („első szabadalom”) megsértése nélkül nem hasznosítható, a következő további feltételek érvényesek:

(i) a második szabadalom tárgyát képező találmány számottevő gazdasági jelentőségű műszaki előrelépést jelent az első szabadalom tárgyát képező találmányhoz viszonyítva,

(ii) az első szabadalom jogosultját méltányos feltételek mellett keresztlicencia illeti meg a második szabadalom tárgyát képező találmány hasznosítására,

(iii) az első szabadalomra adott hasznosítási engedély csak a második szabadalom átruházásával együtt ruházható át.

32. Cikk

Megvonás/Megszűnés

A szabadalom megvonásával vagy megszüntetésével kapcsolatos bármely határozat bírói úton történő felülvizsgálására lehetőséget kell biztosítani.

33. Cikk

Oltalmi idő

Az igényelhető oltalmi idő nem érhet véget a bejelentés benyújtásának napjától számított 20 éves időszak lejártáig.⁸

34. Cikk

Eljárási szabadalmak: a bizonyítási teher

1. A 28. Cikk 1. b) pontja szerinti jogosult jogainak megsértésével kapcsolatos polgári eljárások céljaira, amennyiben a szabadalom tárgya eljárás egy termék előállítására, a bírói szervek jogosultak elrendelni, hogy alperes bizonyítsa, hogy egy azonos termék előállítására szolgáló eljárás eltér a szabadalmazott eljárástól. Ennélfogva a Tagok úgy rendelkeznek, hogy — legalább a következő esetek egyikében — bármely azonos terméket, ha azt a szabadalmas engedélye nélkül állították elő, az ellenkező bizonyításának hiányában, úgy kell tekinteni, mintha a szabadalmaztatott eljárással állították volna elő:

a) ha a szabadalmaztatott eljárással előállított termék új;

b) ha nagymértékben valószínűsíthető, hogy az azonos terméket ezzel az eljárással állították elő, és a szabadalom tulajdonosa megfelelő erőfeszítéssel sem tudta megállapítani, hogy milyen eljárást alkalmaztak.

2. Bármely Tag rendelkezhet úgy, hogy az 1. pont szerinti bizonyítás terhe csak abban az esetben szálljon az állítólagos jogsértőre, ha az a) alpontban említett feltétel teljesült, vagy csak ha a b) alpontban említett feltétel teljesült.

3. Az ellenkező bizonyítékok összegyűjtésekor figyelembe kell venni az alperes gyártási és üzleti titkaihoz fűződő jogos érdekeit.

⁸ Oly módon kell értelmezni, hogy azok a Tagok, amelyekben nincs meg az eredeti engedélyezési rendszer, úgy rendelkezhetnek, hogy az oltalmi időt az eredeti engedélyezési rendszerben történt bejelentés napjától számítják.

6. Fejezet

*FÉLVEZETŐ ÁRAMKÖRÖK TÉRBELI
ELRENDEZÉSE (TOPOGRÁFIÁJA)*

35. Cikk

Kapcsolat az IPIC Egyezményvel

A Tagok egyetértenek abban, hogy oltalomban részesítik az integrált áramkörök topográfiáját (a továbbiakban: topográfia) az Integrált Áramkörökre vonatkozó Szellemi Tulajdon Oltalmáról szóló Egyezmény 2—7. Cikkével (a 6. Cikk 3. bekezdését kivéve), 12. Cikkével és a 16. Cikk 3. bekezdésével összhangban, eleget téve emellett az alábbi rendelkezéseknek.

36. Cikk

Az oltalom hatálya

A 37. Cikk 1. pontja szerinti rendelkezések fenntartásával a Tagok jogszerűtlennek tekintik a jogosult⁹ engedélye nélküli alábbi cselekményeket:

- oltalmazott topográfia;
- az oltalmazott topográfiát megtestesítő félvezető áramkör; vagy
- az ilyen félvezető áramkört megtestesítő, a jogosulatlanul reprodukált topográfiát a továbbiakban is tartalmazó termék importálása, forgalomba hozatala és egyéb kereskedelmi célú terjesztése.

37. Cikk

A jogosult engedélyéhez nem kötött cselekmények

1. A 36. Cikktől eltérően egyetlen Tag sem tekinti jogszerűtlennek az ebben a Cikkben említett cselekmények végrehajtását a jogosulatlanul sokszorosított topográfiát megtestesítő félvezető áramkör vagy egy ilyen félvezető áramkört tartalmazó bármely termék tekintetében, ha az ilyen cselekményeket végrehajtó vagy megrendelő személy nem tudta vagy nem kellett tudnia a félvezető áramkör vagy az ilyen félvezető áramkört tartalmazó termék beszerzése közben, hogy az jogosulatlanul sokszorosított topográfiát testesít meg. A Tagok úgy rendelkeznek, hogy az ilyen személy a topográfia jogosulatlan sokszorosításáról történt megfelelő figyelmeztetést követően bármit tehet a raktáron lévő vagy az említett időszak előtt megrendelt készletekkel, de köteles a jogosult számára a méltányos

hasznosítási díjnak megfelelő olyan összeget fizetni, amelyet az ilyen topográfiára vonatkozóan szabadon kialakított hasznosítási engedély szerint kellene fizetni.

2. A 31. Cikk a)—k) pontjában említett feltételeket értelemszerűen kell alkalmazni a topográfiával kapcsolatban nem önként adott hasznosítási engedélyekre, vagy a topográfiának a kormány által vagy javára a jogosult engedélye nélküli hasznosítása esetén.

38. Cikk

Oltalmi idő

1. A lajstromozást az oltalom feltételeként előíró Tagokban a topográfia oltalmi ideje nem érhet véget a lajstromozás iránti bejelentés benyújtási napjától vagy a világon bárhol történő első kereskedelmi hasznosítástól számított 10 év lejártá előtt.

2. Azokban a Tagokban, ahol a lajstromozás nem feltétele az oltalomnak, a topográfia oltalmát a világon bárhol történő első kereskedelmi hasznosítástól számított legalább 10 évre kell biztosítani.

3. Az 1. és 2. pontokban foglaltak mellett a Tag úgy rendelkezhet, hogy az oltalom a topográfia létrehozatala után 15 évvel megszűnik.

7. Fejezet

*NYILVÁNOSSÁGRA NEM HOZOTT ADATOK
VÉDELME*

39. Cikk

1. A tisztességtelen versennyel szembeni hatékony védelemnek a Párizsi Konvenció (1967) 10 bis Cikkében előírt módon történő biztosítása során a Tagok oltalmat biztosítanak a 2. pont szerint nyilvánosságra nem hozott információknak és a 3. pont szerint a kormányok vagy kormányzati szervek rendelkezésére bocsátott adatoknak.

2. A természetes vagy jogi személyeknek lehetőséget kell adni arra, hogy a jogosan ellenőrzésük alá tartozó információknak a tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétes módon,¹⁰ hozzájárulásuk nélkül mások által való megszerzését vagy felhasználását és nyilvánosságra hozat-

⁹ A jelen fejezet szerinti „jogosult” fogalmát az IPIC Egyezmény szerinti „jogtulajdonos” fogalommal azonosan kell értelmezni.

¹⁰ A jelen rendelkezés alkalmazásában „a tisztességes kereskedelmi gyakorlattal ellentétes mód” fogalom legalább az olyan gyakorlatot jelenti mint a szerződésszegés, bizalmas közlés megsértése és szerződésszegésre való rábírás, és tartalmazza a nyilvánosságra nem hozott adatok olyan harmadik felek általi megszerzését, akik tudták vagy zömmel saját hanyagságuk folytán elmulasztották megtudni, hogy a megszerzés magába foglalja az ilyen gyakorlatot is.

talát megakadályozzák mindaddig, amíg az ilyen információ:

— titkos abban az értelemben, hogy mint egységes egész vagy elemei bármely megjelenése és összeállítása általánosan nem ismert, vagy könnyen nem ismerhető meg az olyan körökben mozgó személyek számára, akik rendes körülmények között az említett információval foglalkoznak;

— kereskedelmi értékkel rendelkezik, mivel titkos; és

— titokban tartása érdekében az adatok felett ellenőrzés gyakorlására feljogosított személy a körülményekhez képest ésszerű lépést tett.

3. Amennyiben a Tagok vegyi elemeket hasznosító gyógyszer- vagy mezőgazdasági vegyi termék forgalomba hozatalának jóváhagyásához olyan, még nyilvánosságra nem hozott tesztek vagy más adatok rendelkezésre bocsátását követelik meg, amelyekhez csak számottevő erőfeszítés révén lehet hozzájutni, védeniük kell az ilyen adatokat a tisztességtelen kereskedelmi felhasználással szemben. Emellett a Tagoknak védelmet kell nyújtaniuk az ilyen adatok nyilvánosságra jutásával szemben, kivéve, ha azt a közérdek védelme teszi szükségessé, vagy ha lépéseket tesznek annak biztosítására, hogy az ilyen adatok a tisztességtelen kereskedelmi felhasználással szemben védelemben részesüljenek.

8. Fejezet

A VERSENYELLENES GYAKORLAT ELLENŐRZÉSE LICENCIA SZERZŐDÉSEKBE

40. Cikk

1. A Tagok egyetértenek abban, hogy a szellemi tulajdonjogokkal összefüggő bizonyos versenykorlátozó licenciadási gyakorlat és feltételek károsan befolyásolhatják a kereskedelmet és akadályozhatják a technológia átadását és terjesztését.

2. A jelen Megállapodásban semmi sem akadályozza meg a Tagokat abban, hogy a belső jogszabályaikban meghatározzák azokat a licenciadási gyakorlatokat vagy feltételeket, amelyek bizonyos esetekben visszaélést eredményezhetnek az ipari tulajdonjogokkal szemben, hátrányosan befolyásolva a versenyt a vonatkozó piacokon. A fentiek értelmében a Tag, a jelen Megállapodás egyéb rendelkezéseivel összhangban, olyan megfelelő intézkedésekhez folyamodhat, amelyek megakadályozzák vagy ellenőrzik az ilyen gyakorlatot; ezek az intézkedések kiterjedhetnek például a kizárólagos viszontengedélyezési feltételekre, az érvényességi kifogásokat és a kényszerlicencia-csomagokat megakadályozó feltételekre a szóban forgó Tagok vonatkozó törvényeinek és rendeleteinek tükrében.

3. Kérésre bármely Tagnak konzultációt kell folytatnia bármely más Taggal, amelynek oka van azt hinni, hogy az

ipari tulajdonjog jogosultja — aki azon Tag állampolgára vagy lakosa, amelyhez a konzultáció iránti kérést intézték — olyan gyakorlatot folytat, mely megsérti a kéréssel hozzáforduló Tagnak a jelen fejezet tárgyához kapcsolódó törvényeit és rendeleteit és amely biztosítani akarja az ilyen jogszabályok betartását a törvény szerinti bármely cselekmény és mindkét Tag végső teljes döntési szabadságának megsérülése nélkül. A megkeresett Tag teljes és megértő figyelemmel veszi a megkeresést és megfelelő alkalmat nyújt a kéréssel hozzáforduló Taggal folytatandó konzultációkhoz és együttműködik a nyilvánosan hozzáférhető, nem bizalmas jellegű, az adott kérdésben fontos információ és a Tag számára elérhető egyéb információ nyújtásával a hazai jogszabályok rendelkezéseinek és a hozzáforduló Taggal annak titkossága védelmére vonatkozó kölcsönösen előnyös megállapodás megkötésének függvényében.

4. A Tagnak, amelynek állampolgárait vagy lakosait más Tagban bírósági eljárás alá vonnak a másik Tag jelen fejezet tárgyát képező törvényeinek és rendelkezéseinek állítólagos megsértése miatt, kérésére a másik Tag köteles alkalmat adni a 3. pont feltételei melletti konzultációra.

III. Rész

A SZELLEMI TULAJDONJOGOK ÉRVÉNYESÍTÉSE

1. Fejezet

ÁLTALÁNOS KÖTELEZETTSÉGEK

41. Cikk

1. A Tagok kötelesek biztosítani, hogy a nemzeti jogukban rendelkezésre álljanak azok a jogérvényesítési eszközök, amelyek a jelen Megállapodásban meghatározott, szellemi alkotásokra vonatkozó jogok megsértése esetén hatékony eljárást tesznek lehetővé, ideértve a jogsértések megelőzésére, valamint a további jogsértésektől való elrettentésre szolgáló, megfelelő jogorvoslatokat. Az említett eljárásokat oly módon kell alkalmazni, hogy ne gátolják a törvényes kereskedelmet és biztosítékot nyújtsanak a velük való visszaéléssel szemben.

2. A szellemi tulajdonjogok érvényesítésével kapcsolatos eljárás legyen korrekt és méltányos. Ne legyen indokolatlanul bonyolult vagy költséges; ne legyenek ésszerűtlenül hosszú határidők és indokolatlan késedelmek.

3. Az ügyek érdemében hozott döntéseket lehetőleg írásba kell foglalni és indokolni kell. Legalább az eljárásban részt vevő felek részére késedelem nélkül rendelkezésre kell ezeket bocsátani. Az ügyek érdemében hozott döntések alapjául olyan bizonyítékok szolgáljanak, amelyekre vonatkozóan a feleknek alkalmuk volt nyilatkozni.

4. Az eljárásban részt vevő feleknek lehetőséget kell adni, hogy a határozatot a közigazgatási döntések végső felülvizsgálatára illetékes bíróság felülvizsgálhassa, éspe- dig — a nemzeti jogoknak az ügy fontosságára irányadó bírósági eljárási szabályaitól függően — legalább az ér- demben hozott alapfokú döntés jogi vonatkozásait. Mind- amellett nem kell felülvizsgálati lehetőséget biztosítani bűnügyekben történt felmentés esetére.

5. A Tagok egyetértenek, hogy e rész nem tartalmaz kötelezettségeket egy olyan, különálló jogrendszer létre- hozására a szellemi tulajdonjogok érvényesítése tekintet- ben, amely az általános jogérvényesítési rendszer mellett működne. Úgszintén nem érinti a Tagoknak a jogérvé- nyesítéssel kapcsolatos általános jogait.

Ez a rész nem jelent semmilyen kötelezettséget a tekin- tetben, hogy miként osszák meg az anyagi forrásokat a szellemi tulajdonjogok érvényesítése és az általános jogér- vényesítés között.

2. Fejezet

POLGÁRI ÉS KÖZIGAZGATÁSI ELJÁRÁS, JOGORVOSLATOK

42. Cikk

Korrekt és méltányos eljárás

A Tagok kötelesek biztosítani a jogtulajdonosok¹¹ szá- mára a jelen Megállapodásban foglalt bármely szellemi tulajdonjogok érvényesítését szolgáló polgári bírósági el- járást. Az alpereseknek joguk van arra, hogy kellő időben megfelelő részletezettségű írásos értesítést kapjanak, ide- értve a kereseti kérelem alapját. A feleknek meg kell en- gedni a független jogi képviselőt; az eljárások során ne támazzanak túlzottan terhes követelményeket a kötelező személyes megjelenés vonatkozásában. Minden fél joga- sult legyen az igények megindoklására és a megfelelő bizo- nyítékok előterjesztésére. Az eljárás tartalmazzon szabá- lyokat a bizalmas információk meghatározására és védel- mére, feltéve, hogy ez nem ütközik az érvényes alkotmá- nyos követelményekbe.

43. Cikk

Bizonyítékok

1. A bíróság legyen felhatalmazva arra, hogy — amennyiben az egyik fél általában rendelkezésre álló bizo- nyítékot mutat be igényének alátámasztására és olyan bizo- nyítékot nevez meg az igényének alátámasztására, amely

az ellenfél birtokában van — elrendelje az ilyen bizonyíté- knak az ellenfél általi bemutatását azzal, hogy a bizalmas információk védelmét megfelelő feltételek mellett biztosí- tani kell.

2. Abban az esetben, ha a fél önkényesen és kellő indok nélkül megtagadja az információhoz való hozzáférést vagy egyébként nem szolgáltatja a szükséges információt éssze- rű időn belül, vagy jelentősen akadályozza a jogérvényesi- téssel kapcsolatos eljárást, a Tag feljogosíthatja a bírósá- gokat előzetes és végleges — megerősítő vagy elutasító — határozat meghozatalára rendelkezésére álló információ alapján; ideértve a keresetet, illetőleg a tájékoztatáshoz való jutás megtagadása által hátrányosan érintett fél elő- adását (tényállásait); emellett a feleknek alkalmat kell adni, hogy nyilatkozzanak a tényállásokról és a bizonyíté- kokról.

44. Cikk

Ideiglenes intézkedések

1. A bíróságnak álljon jogában, hogy végzéssel kötelezze a felet valamely jogsértéstől való tartózkodásra, többek közt annak érdekében, hogy meggátolja a vámkezelés után azonnal olyan importárúknak a kereskedelmi csatornába való bejutását a joghatósága területén, amelyek behozatala a szellemi tulajdon megsértését jelentené. A Tagok nem kötelesek ilyen felhatalmazást adni olyan védett tárgyak tekintetében, amelyeket valamely személy azt megelőzően szerzett vagy rendelt meg, mielőtt tudomására jutott — vagy tudomására kellett volna kellő alapon jutnia —, hogy az ilyen tárgyakkal való foglalkozás szellemi tulajdonjog- sértést von maga után.

2. A jelen rész egyéb rendelkezései mellett, és feltéve, hogy a II. résznek a kormányzati vagy kormányok által felhatalmazott harmadik felek általi, a jogtulajdonos en- gedélye nélküli felhasználásra vonatkozó rendelkezéseit betartják, a Tagok jogosultak az ilyen hasznosítással szem- beni jogorvoslatot a 31. Cikk h) alpontja szerinti díjfize- tésre korlátozni. Más esetekben a jelen rész szerinti jogor- voslatok alkalmazandók, vagy ha ezen jogorvoslatok ellen- tétben állnak a Tag törvényeivel, megállapító ítélet vagy megfelelő kártérítés kell, hogy rendelkezésre álljon.

45. Cikk

Kártérítés

1. A bíróságnak álljon jogában, hogy kötelezze a jogsér- tőt, hogy kártérítést fizessen a jogtulajdonosnak, amely nyújtson fedezetet a jogtulajdonos által elszenvedett kárra, amit az okozott, hogy a jogsértő tudatosan vagy oly módon, hogy ésszerű alapon tudnia kellett volna, hogy a jogtulaj- donos szellemi tulajdonhoz fűződő jogát megsértette.

¹¹ A jelen rész alkalmazásában a „jogtulajdonos” kifejezés magában foglalja az ilyen jogok érvényesítésére feljogosított szövetségeket és egye- sületeket is.

2. A bíróságnak álljon jogában, hogy a jogsértőt kötelezze a költségek megfizetésére a jogtulajdonos javára, ideértve a megfelelő ügyvédi költségeket is. Megfelelő esetekben a Tagok feljogosíthatják a bíróságot az elmaradt haszon és/vagy előre megállapított összegű kártérítés megítélésére is, még akkor is, ha a jogsértőnek nem volt tudomása vagy ésszerű oka tudni, hogy jogsértő cselekményt követ el.

46. Cikk

Egyéb jogorvoslatok

A jogsértő cselekményektől való hatékony visszatartás érdekében a bíróságokat fel kell ruházni azzal a joggal, hogy az általuk jogsértőnek minősített árukról minden kártalanítás nélkül a kereskedelmi csatornák mellőzésével rendelkezzenek, mégpedig oly módon, hogy ez semmiféle kárt ne okozzon a tulajdonosnak; vagy ha ez nem ellenkezik az érvényes alkotmányos követelményekkel, az áruk megsemmisítését elrendelni. A bíróságnak úgyszintén álljon jogában a jogsértő áruk előállításában fő szerepet játszó anyagokról kártalanítás nélkül, a kereskedelmi csatornák mellőzésével rendelkezni, éspedig oly módon, hogy további jogsértések kockázatát minimálisra csökkentsék. Az erre irányuló kérelmek elbírálásánál figyelembe kell venni az elkövetett jogsértés súlya és az elrendelt jogorvoslatok közti arányosság szükségességét, továbbá a harmadik felek érdekeit. A hamisított védjeggyel ellátott áruk esetében nem elég a jogtalanul alkalmazott védjegyet eltávolítani és — kivételes esetektől eltekintve — az ilyen árukat a kereskedelmi forgalomba hozatal céljára felszabadítani

47. Cikk

Jog a tájékozáshoz

A Tagok feljogosítják a bíróságot, hogy kötelezze a jogsértőt, hogy adjon tájékoztatást a jogtulajdonosnak a jogsértő termék vagy szolgáltatás előállításában és forgalomba hozatalában részt vevő harmadik személyek kilétéről és forgalomba hozatali csatornáiról — kivéve, ha ez nem állna arányban a jogsértés súlyával.

48. Cikk

Az alperes kártalanítása

1. A bíróságnak álljon jogában, hogy azt a felet, akinek a kérelmére bizonyos intézkedések történtek, de aki a jogérvényesítési eljárással visszaélt, a tévesen eltiltott vagy korlátozott fél javára megfelelő kártérítésre kötelezze a joggal való visszaélés folytán elszenvedett sérelemért. A

bíróság legyen jogosult arra is, hogy a felperest az alperes javára fizetendő költségekben elmarasztalja, ideértve a megfelelő ügyvédi díjat is.

2. A szellemi tulajdonhoz fűződő jogok védelmére, illetve érvényesítésére vonatkozó bármely törvény alkalmazása során a Tagok csak akkor mentesítsék a hatóságokat és tisztségviselőket a kellő jogorvoslati intézkedésekért való felelősségük alól, ha az intézkedések az említett törvények alkalmazása során jóhiszeműen vagy jó szándékkal történtek.

49. Cikk

Közigazgatási eljárások

Amennyiben polgári jogorvoslat rendelhető el az ügy lényegét érintő közigazgatási eljárás eredményeként, az idevonatkozó eljárás lényegében feleljen meg az e fejezetben kifejtett elveknek.

3. Fejezet

IDEIGLENES INTÉZKEDÉSEK

50. Cikk

1. A bíróságoknak legyen felhatalmazása azonnali és hatékony intézkedések elrendelésére:

a) szellemi tulajdonjog megsértése bekövetkezte megelőzése érdekében, különösen pedig annak érdekében, hogy megelőzhető legyen, hogy az ilyen termékek a joghatóságuk területén kereskedelmi forgalomba kerüljenek, ideértve az importált árukat, közvetlenül vámkezelést követően;

b) az állított jogsértésre vonatkozó bizonyítékok megővése érdekében.

2. A bíróságnak álljon jogában ideiglenes intézkedések meghozatala *inaudita altera parte* (a másik fél meghallgatása nélkül) megfelelő esetben, nevezetesen akkor, ha a kérelem helyrehozhatatlan kárt okozna a jogtulajdonosnak vagy, ha bizonyíthatóan fennáll a bizonyíték megsemmisítésének kockázata.

3. A bíróság legyen felhatalmazva arra, hogy a kérelmezőtől (felperestől) megkövetelje az ésszerűen fellelhető bizonyítékok bemutatását, amelyek révén kellő bizonyosságot szerezhet arról, hogy a kérelmező a jogtulajdonos, valamint hogy a jogát megsértik, illetőleg ilyen jogsértés bekövetkezhet; a bíróság továbbá biztosítékot vagy ezzel egyenértékű garanciát követelhet a felperestől, amely alkalmas az alperes védelmére és a visszaélés meggátolására.

4. Amennyiben a bíróság az ideiglenes intézkedést *inaudita altera parte* hozta meg, az érintett feleket kérelem nélkül értesíteni kell erről, legkésőbb közvetlenül

az intézkedés végrehajtása után. Az alperes kérelmére lehetőséget kell adni a felülvizsgálatra, ideértve az alperes meghallgatását, annak eldöntése érdekében, hogy az értesítés megtörténtétől számított ésszerű időn belül el lehessen dönteni az intézkedés módosításának szükségességét, esetleg az intézkedés visszavonását vagy megerősítését.

5. A kérelmezőt (felperest) kötelezni lehet arra, hogy szolgáltatson további tájékoztatást az adott termék azonosítása érdekében az ideiglenes intézkedést végrehajtani hivatott szerv részére.

6. A 4. pont sérelme nélkül az 1. és 2. pont alapján hozott ideiglenes intézkedést az alperes kérelmére hatálytalanítani kell, vagy azok egyébként is hatályukat veszítik, ha az ügyben történő határozathozatalt eredményező eljárás nem indul meg egy bizonyos, ésszerű határidőn belül. Ezt a határidőt az intézkedést elrendelő bírói szerv határozza meg, amennyiben ezt a Tag joga megengedi; ennek hiányában nem lehet hosszabb 20 munkanapnál vagy 31 naptári napnál.

7. Amennyiben az ideiglenes intézkedés visszavonásra kerül vagy hatályát veszti a kérelmező (felperes) cselekménye vagy mulasztása folytán, vagy amennyiben utólag megállapítást nyert, hogy nem történt szellemi tulajdon elleni jogsértés, illetve annak veszélyeztetése, a bíróságnak jogában áll — az alperes kérelmére — a felperest arra kötelezni, hogy alperest kártalanítsa az intézkedés folytán elszenvedett sérelemért.

8. Amennyiben lehetőség van ideiglenes intézkedéseknek közigazgatási eljárás keretében történő elrendelésére, az ilyen eljárásnak a jelen fejezetben foglalt elveknek kell érdemben megfelelnie.

4. Fejezet

A HATÁRFORGALOMMAL KAPCSOLATOS¹² KÜLÖNLEGES KÖVETELMÉNYEK

51. Cikk

A vámhatóság által a belföldi forgalom részére történő felszabadítás felfüggesztése

A Tagok — az alább részletezett rendelkezésekkel összhangban — hozzanak létre olyan eljárásokat,¹³ amelyek segítségével a jogtulajdonos az illetékes szervhez írásos

¹² Ha egy Tag az ugyanazon vámunióhoz tartozó másik Tag vonatkozásában lényegében megszüntette az áruk mozgásának ellenőrzését a közös határon, ez a Tag nem köteles e fejezet rendelkezéseit alkalmazni az adott határon.

¹³ A Tagok egyetértenek, hogy ezeket a rendelkezéseket nem kell alkalmazni az olyan importtermékekre, amelyeket a jogtulajdonos maga vagy a jogtulajdonos engedélyével más egy másik országban hoz forgalomba, illetve az a tranzitárakra sem.

kérelmet nyújthat be, amennyiben alapos indoka van feltelezni, hogy hamis védjeggyel ellátott vagy szerzői jogot bitorló „kalóz” termékek¹⁴ behozatalára kerül sor: az illetékes — közigazgatási vagy bírói — szervhez intézett említett kérelem arra irányul, hogy a vámhatóság függessze fel a termékek szabad forgalomba bocsátásának engedélyezését. A Tagok ilyen kérelem előterjesztését megengedhetik olyan áruk vonatkozásában is, amelyek a szellemi tulajdon jog másfajta megsértését valószínűsítik meg, feltéve, ha eleget tesznek e fejezet követelményeinek. A Tagok a fentieknek megfelelő eljárást bevezetik a területükről kivitt jogsértő termékek exportjának felfüggesztése tárgyában is.

52. Cikk

A kérelem

Az 51. Cikk szerinti intézkedést kezdeményező jogtulajdonos köteles megfelelő bizonyítékot bemutatni, amelyből az illetékes hatóság meggyőződhet arról, hogy a szellemi tulajdonjogának megsértése *prima facie* fennáll, az importáló állam joga értelmében. Köteles az árurol kellően részletes leírást adni, hogy azt a vámhatóság könnyen felismerhesse. Az illetékes hatóság köteles a kérelmezőt ésszerű időn belül értesíteni, hogy elfogadta-e a kérelmet, és hogy a vámszervek milyen időtartamra foganatosítják az intézkedést, amennyiben az illetékes hatóság erre vonatkozóan is döntött.

53. Cikk

Óvadék vagy ennek megfelelő biztosíték

1. Az illetékes hatóságnak jogában áll, hogy megkövetelje a kérelmezőtől olyan óvadék vagy ezzel egyenértékű biztosíték letételét, amely alkalmas az illetékes hatóság és az alperes védelmére és a visszaélés megakadályozására. Az említett óvadéknak, illetve biztosítéknak nem szabad az eljárás igénybevételétől ésszerűtlenül elrettenenie.

2. Amennyiben a vámhatóság az e fejezet alapján beadott kérelem folytán felfüggeszti az ipari mintákat, szabadalmakat, (IC topográfiát) vagy nem nyilvános információt tartalmazó termékeknek a felszabadítását és ez az intézkedés

¹⁴ A jelen Megállapodás alkalmazásában:

— hamisított védjeggyel ellátott áru (termék) minden olyan áru — a csomagolást is beleértve —, amely engedély nélkül visel olyan védjegyet, amely azonos az ilyen termékekre érvényesen bejegyzett védjeggyel, illetőleg amely lényeges vonásaiban nem különböztethető meg az utóbbitól, s ami ennek folytán sérti a védjegy birtokosának jogait az importáló állam joga szerint;

— szerzői jogot bitorló „kalóz” termék az olyan másolat, amely a jogtulajdonos, illetőleg az előállítás országában általa feljogosított személy engedélye nélkül készült, s amelyet közvetlenül vagy közvetve olyan termékből állítottak elő, amelynek sokszorosítása az importáló ország joga szerint szerzői, illetve a kapcsolódó jogok megsértésének minősül.”

nem bíróság vagy más független hatóság határozata alapján történik, és az 55. Cikkben megszabott határidő anélkül telik le, hogy az erre felhatalmazott hatóság ideiglenes intézkedést hozott volna, továbbá, ha az összes behozatali feltétel teljesült, ez esetben a termék tulajdonosa, importőre vagy címzettje jogosult a termék felszabadítását kérni, ha megfelelő összegű óvadékot letesz a jogtulajdonosnak minden jogsértéssel szembeni megvédése érdekében. Az óvadék letétele nem érinti a jogtulajdonos rendelkezésére álló más jogorvoslatokat; viszont az óvadék felszabadítandó, ha a jogtulajdonos a kereseti igényét nem érvényesíti megfelelő időn belül.

54. Cikk

Értesítés a felfüggesztésről

Az importőrt és a kérelmezőt haladéktalanul értesíteni kell az árunak az 51. Cikk szerinti felszabadításának felfüggesztéséről.

55. Cikk

A felfüggesztés időtartama

Ha a vámhatóság legkésőbb 10 munkanapon belül attól számítva, hogy a kérelmező értesítést kapott a felfüggesztésről, nem kap értesítést arról, hogy az alperesen kívüli fél érdemi döntésre irányuló eljárást kezdeményezett az ügyben, avagy, ha a hatáskörrel bíró hatóság meghosszabbította a felfüggesztést, az árut fel kell szabadítani, feltéve, hogy az összes többi behozatali, illetve kiviteli feltétel teljesült. Indokolt esetben ezt a határidőt további tíz munkanappal meg lehet hosszabbítani.

Ha érdemi döntésre irányuló eljárást kezdeményeztek az ügyben, az alperes kérelmére felülvizsgálatnak van helye, ideértve az alperes meghallgatásának jogát. Ennek során eldöntendő, hogy ezeket az intézkedéseket megfelelő időn belül módosítani, visszavonni vagy helybenhagyni kell-e. Az előző rendelkezést nem érintve: ha az áruk felszabadításának felfüggesztése vagy annak meghosszabbítása ideiglenes bírói intézkedés alapján történt, az 50. Cikk 6. pontja alkalmazandó.

56. Cikk

Az importőr és az áru tulajdonosának a kártalanítása

Az illetékes hatóság legyen jogosult a kérelmezőt arra kötelezni, hogy fizessen megfelelő kártérítést az importőrnek, a címzettnek és az áru tulajdonosának az őket az áru jogellenes visszatartása, illetve az 55. Cikk alapján felszabadított áruk visszatartása miatt ért kárért.

57. Cikk

Jog a megtekintésre és tájékoztatásra

A bizalmas adatok (titkosság) védelmének sérelme nélkül, a Tagok jogosítsák fel az illetékes hatóságokat arra, hogy a jogtulajdonosnak megfelelő lehetőséget nyújtsanak a vámhatóság által visszatartott áru megtekintésére, hogy módjában legyen az igényét megalapozni. Az illetékes hatóság az importőrnek is biztosítson ugyanilyen lehetőséget az áru megtekintésére. Ha az ügyben pozitív ténymegállapítás történt, a Tagok ez esetre feljogosíthatják az illetékes hatóságokat, hogy a jogtulajdonossal közöljék a feladó, az importőr, az áru címzettjének nevét és címét és a szóban forgó áru mennyiségét.

58. Cikk

Eljárás hivatalból

Azokban az esetekben, amikor a Tagok az illetékes hatóságnak előírják, hogy saját kezdeményezésük alapján járjanak el és függesszék fel az olyan áruk felszabadítását, amelyek tekintetében *prima facie* bizonyítékuk van a szellemi tulajdonjog megsértésére:

a) az illetékes hatóság bármikor tájékoztatást kérhet a jogtulajdonostól bármely tényről, amely elősegítheti a hatósági jog gyakorlását;

b) az importőrt és a jogtulajdonost haladéktalanul értesíteni kell a felfüggesztésről. Ha az importőr fellebbezéssel élt a felfüggesztés ellen az illetékes hatóságok előtt, ez esetben a felfüggesztésre *mutatis mutandis* az 55. Cikkben részletezett feltételek érvényesek;

c) a Tagok csak akkor kell az állami hatóságokat és a köztisztviselőket mentesítsék a megfelelő jogorvoslati intézkedésekért való felelősség alól, ha az eljárás megindítása vagy annak szándéka jóhiszeműen történt.

59. Cikk

Egyéb jogorvoslatok

A jogtulajdonos számára nyitva álló egyéb jogi lépések sérelme nélkül, valamint az alperesnek a bírósági felülvizsgálathoz való jogát fenntartva, az illetékes hatóságnak jogában áll a jogsértő áru megsemmisítését vagy egyéb intézkedést elrendelni a 46. Cikkben kifejtett elveknek megfelelően. Hamis védjeggyel ellátott áruk esetében a hatóságok nem engedélyezhetik a jogsértő áru változatlan állapotban történő re-exportálását, és nem vehetik alá azokat másféle vámeljárásnak; erre csupán rendkívüli esetben van mód.

60. Cikk

Minimális behozatal

A Tagok kizárhatják a fenti rendelkezések alkalmazását az utasforgalomban, az utasok személyes poggyászában behozott kis mennyiségű, nem kereskedelmi áruk, illetve kis mennyiségű küldemények tekintetében.

5. Fejezet

BÜNTETŐELJÁRÁS

61. Cikk

A Tagok alkossanak büntetőeljárési és büntetési jogszabályokat, és pedig minimálisan a szándékos védjegyhamisítás és a kereskedelmi nagyságrendű (üzletszerű) szerzői jogi kalózkodás esetére. Az alkalmazandó eszközök között szerepeljen a szabadságvesztés és az elrettentéshez (viszszatartáshoz) elegendő összegű pénzbüntetés; ezek legyenek összhangban a hasonló súlyú bűncselekményekkel kapcsolatban alkalmazott büntetéssel. Adott esetben a szankciók között szerepeljen a jogsértést megvalósító termék lefoglalása, elkobzása és megsemmisítése; ugyanez vonatkozzék a bűncselekmény elkövetésénél döntő szerepet játszott anyagokra, eszközökre. A Tagok a szellemi tulajdonjogok megsértésének egyéb eseteire is létrehozhatnak büntetőeljárési és büntetési szabályokat, különösen, ha a bűncselekményt szándékosan és kereskedelmi méretekben (üzletszerűen) követik el.

IV. Rész

A SZELLEMI TULAJDONJOGOK MEGSZERZÉSE ÉS FENNTARTÁSA, A VONATKOZÓ „FELEK KÖZÖTTI” ELJÁRÁSOK

62. Cikk

1. A II. rész 2—6. fejezetében említett szellemi tulajdonjog megszerzésének és fenntartásának feltételként a Tagok előírhatnak bizonyos ésszerű eljárásokat és alakíságot. Ezeknek összhangban kell állniuk a jelen Megállapodás rendelkezéseivel.

2. Ha a szellemi tulajdonjog megszerzése a jog engedélyezéséhez, illetve lajstromozásához van kötve, a Tagok gondoskodjanak arról, hogy az ilyen engedélyezési, illetve lajstromozási eljárásra — a jogszerzéshez fűzött érdemi feltételek teljesítése esetén — ésszerű időn belül sor kerüljön, nehogy az oltalmi idő indokolatlanul lerövidüljön.

3. A Párizsi Konvenció (1967) 4. Cikke *mutatis mutandis* alkalmazandó a szolgáltatási védjegyekre is.

4. A szellemi tulajdonjogok megszerzésére és fenntartására vonatkozó eljárások tekintetében, valamint — ahol a Tag joga megenged ilyen eljárást — a közigazgatási úton történő visszavonásra és a felek közti eljárási cselekményekre (például felszólamlás, visszavonás és törlés) is alkalmazandók a 41. Cikk 2. és 3. pontjában kifejtett általános elvek.

5. A fenti 4. pontban említett eljárások során hozott közigazgatási véghatározatokkal szemben biztosítani kell a bírósági vagy kvázi-bírósági felülvizsgálat lehetőségét. Nem kötelező azonban a felülvizsgálatot megengedni a sikertelen felszólamlás, illetve közigazgatási visszavonás esetére, amennyiben az ilyen eljárások jogalapja tekintetében fennáll az érvénytelenítési eljárás lehetősége.

V. Rész

VITÁK MEGELŐZÉSE ÉS RENDEZÉSE

63. Cikk

Áttekinthetőség

1. A jelen Megállapodás tárgyában bármely Tag által hatályba léptetett törvényeket és rendeleteket, jogerős bírósági határozatokat és általánosan alkalmazandó hatósági döntéseket (a szellemi tulajdonjogok elérhetőségéről, hatályáról, megszerzéséről, érvényesítéséről és az azokkal való visszaélés megakadályozásáról) nyilvánosságra kell hozni, vagy ha a nyilvánosságra hozatal nem a köz számára hozzáférhető módon történt, nemzeti nyelven, oly módon, hogy a kormányok és a jogosultak számára az azokkal való megismerkedés lehetőségét megteremtsék. A jelen Megállapodással összefüggő azon megállapodásokat, amelyek bármely Tag kormánya, kormányzati szerve és bármely más Tag kormánya vagy kormányzati szerve között hatályban vannak, szintén nyilvánosságra kell hozni.

2. A Tagoknak értesíteniük kell az 1. pontban említett törvényekről és rendeletekről a TRIPS Tanácsot annak érdekében, hogy segítséget nyújtsanak e Tanácsnak a jelen Megállapodás működésének felülvizsgálatában. A Tanácsnak meg kell kísérelnie, hogy a lehető legkisebbre csökkentse az e kötelesség végrehajtásából a Tagokra eső terhet, és elhatározhatja, hogy eláll annak követelésétől, hogy az ilyen törvényekről és rendeletekről a Tanácsot közvetlenül értesíteni kelljen, ha a Szellemi Tulajdon Világszervezetével az ilyen törvényeket és rendeleteket magába foglaló gyűjtemény létrehozásáról folytatott tárgyalások sikeresek. A Tanács ezzel összefüggésben megvizsgálja a jelen Megállapodás szerinti kötelezettségek alapján a Párizsi

Konvenció (1967) 6 ter Cikkében előírt értesítésekre vonatkozóan szükséges cselekményeket.

3. Bármely Tag kész arra, hogy a másik Tag írásos megkeresésének eleget téve megadja az 1. pont szerinti tájékoztatást. A Tag, amely okkal hiszi azt, hogy konkrét bírói döntés vagy hatósági határozat vagy kétoldalú, a szellemi tulajdonjogokat érintő egyezmény érinti a jelen Megállapodás szerinti jogait, írásban kérheti azt is, hogy hozzáférhessen az ilyen konkrét bírói döntések, hatósági határozatok vagy kétoldalú egyezmények részleteihez, vagy azokról tájékozódhasson.

4. A fenti 1—3. pontok egyike sem követelheti meg a Tagoktól, hogy hozzanak nyilvánosságra bizalmas információt, ha ez a jogok érvényesítését akadályozná vagy egyébként ellentétes a közérdekkel, vagy állami vagy magántulajdonú vállalatok jogos üzleti érdekeit sértené.

64. Cikk

Viták rendezése

1. A GATT 1994 XXII. és XXIII. Cikkének rendelkezéseit, ahogyan azt a Vitarendezési Egyetértés kifejti és alkalmazza, kell alkalmazni a jelen Megállapodás szerinti konzultációkra és viták rendezésére, hacsak az alábbiak kifejezetten másképpen nem rendelkeznek.

2. A GATT 1994 XXIII. 1. b) és XXIII. 1. c) alpontjait nem kell alkalmazni a jelen Megállapodás szerinti viták rendezésére a WTO Egyezmény hatálybalépésétől számított 5 évig.

3. A 2. pontban említett időszak alatt a TRIPS Tanács megvizsgálja a jelen Megállapodás vonatkozásában a GATT 1994 XXIII. 1. b) és 1. c) alpontjai szerinti kifogások hatókörét és körülményeit, és benyújtja ajánlásait a Miniszteri Konferenciának jóváhagyás végett. A Miniszteri Konferencia az ilyen ajánlások jóváhagyásával vagy a 2. pontban említett időszak kiterjesztésével kapcsolatban csak konszenzussal hozhat bármely határozatot, és a jóváhagyott ajánlások a többi Tag vonatkozásában további formális jóváhagyási folyamat nélkül lépnek hatályba.

VI. Rész

ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK

65. Cikk

Átmeneti rendelkezések

1. Az alábbi 2., 3. és 4. pontoktól függően, egyetlen Tag sem köteles a jelen Megállapodás rendelkezéseit alkalmazni a WTO Egyezmény hatálybalépését követő egyéves általános határidő lejárta előtt.

2. Bármely fejlődő ország Tag jogosult a fenti 1. pontban meghatározott, a jelen Megállapodás rendelkezései alkalmazásának időpontját további négyéves időszakra elhalasztani, kivéve az I. rész 3., 4. és 5. Cikkeinek rendelkezéseit.

3. Bármely más Tag, ahol a központilag tervezett gazdaságból a piacgazdaságra, szabad vállalkozásra való áttérés folyamatban van, és amely szellemi tulajdoni rendszerének strukturális reformját hajtja végre, és szellemi tulajdonjogának kidolgozása és végrehajtása során különleges nehézségekkel kell megküzdenie, szintén élvezheti az Megállapodás alkalmazására a fenti 2. pontban meghatározott halasztott határidőt.

4. Amennyiben egy fejlődő ország Tag a jelen Megállapodásnál fogva köteles a termékek szabadalmi oltalmát olyan műszaki területekre kiterjeszteni, amelyek az ilyen Tag területén a jelen Megállapodás fenti 2. pontja szerinti általános alkalmazási időpontjában ebben a formában nem oltalmazhatók, a jelen Megállapodás II. része 5. fejezetének a termékoltalomra vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazását ezekre a műszaki területekre további öt évvel elhalaszthatja.

5. Bármely Tag, amely él a fenti 1., 2., 3. vagy 4. pont szerinti átmeneti idővel, köteles biztosítani, hogy nemzeti törvényeiben, jogszabályaiban és gyakorlatában az ezen időszakban eszközölt bármely módosítás ne eredményezze a jelen Megállapodás rendelkezéseivel való összhang csökkenését.

66. Cikk

A legkevésbé fejlett ország Tagok

1. Különleges szükségleteikre és követelményeikre, gazdasági, pénzügyi és közigazgatási korlátaikra, valamint életképes műszaki alapjaik megteremtéséhez szükséges rugalmasságra való igényükre tekintettel, a legkevésbé fejlett ország Tagok nem kötelesek a jelen Megállapodás rendelkezéseit — a 3., 4. és 5. Cikkeket kivéve — a 65. Cikk 1. pontjában meghatározott időponttól számított 10 évnél korábban alkalmazni. A TRIPS Tanács — a legkevésbé fejlett ország Tag indokolt kérelmére — ezt az időszakot meghosszabbíthatja.

2. A fejlett ország Tagoknak ösztönző intézkedésekről kell gondoskodniuk, amelyek előmozdítják és ösztönzik a területükön lévő vállalatokat és intézményeket a legkevésbé fejlett ország Tagok részére történő technológia átadására, annak érdekében, hogy képessé tegyék azokat egészséges és életképes műszaki alapjuk kialakítására.

67. Cikk

Technikai együttműködés

A jelen Megállapodás végrehajtásának megkönnyítése érdekében a fejlett ország Tagok kötelesek, kérelemre és kölcsönösen megállapított feltételek szerint, technikai és pénzügyi együttműködést nyújtani a fejlődő és a legkevésbé fejlett ország Tagok számára. Az ilyen együttműködésnek ki kell terjednie a szellemi tulajdonjogok oltalmára és érvényesítésére vonatkozó hazai jogszabályok előkészítésére, az ilyen jogokkal való visszaélés megelőzésére, valamint az ilyen ügyekkel foglalkozó nemzeti hivatalok és ügynökségek létrehozásának és megerősítésének támogatására, beleértve a személyzet képzését.

VII. Rész

*INTÉZMÉNYI ELŐÍRÁSOK**ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK*

68. Cikk

*A Szellemi Tulajdon
Kereskedelmi Vonatkozásai Tanácsa*

A TRIPS Tanács figyelemmel kíséri a jelen Megállapodás működését, különösen azt, hogy a Tagok eleget tesznek-e az abból származó kötelezettségeknek, valamint lehetővé teszi a Tagok számára, hogy konzultáljanak a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozású kérdéseiről. Ellátja mindazokat a feladatokat, amelyeket a Tagok ráruháznak, és különösen megad minden segítséget a vitarendezési eljárásokkal kapcsolatban. Feladatai ellátása során a TRIPS Tanács belátása szerint bárkivel konzultálhat, és bármilyen forrásból információkat szerezhet. A Szellemi Tulajdon Világszervezetével konzultálva a Tanács az első ülésétől számított egy éven belül megfelelő előkészületeket tesz az említett Szervezet testületeivel való együttműködés kialakítására.

69. Cikk

Nemzetközi együttműködés

A Tagok megállapodnak, hogy együttműködnek egymással azzal a céllal, hogy megakadályozzák a szellemi tulajdonjogokat sértő termékek nemzetközi kereskedelmét. Ebből a célból nemzeti hatóságaiknál kapcsolattartó helyeket hoznak létre, amelyekről egymást tájékoztatják, és készek információcserét folytatni a bitorlással előállított termékek kereskedelméről. Különösen elősegítik a

vámhatóságok közötti információcserét és együttműködnek a hamis védjeggyel ellátott áruk és szerzői jogok bitorlásával előállított termékek kereskedelmére vonatkozóan.

70. Cikk

Az oltalom jelenlegi tárgyai

1. A jelen Megállapodás nem keletkeztet kötelezettségeket olyan cselekményekre vonatkozóan, amelyek a Megállapodásnak az adott Tag által történő alkalmazása kezdő időpontja előtt történtek.

2. Amennyiben a jelen Megállapodás másként nem rendelkezik, a Megállapodás kötelezettségeket keletkeztet azokra a tárgyakra nézve, amelyek a Megállapodásnak az adott Tag által történő alkalmazása időpontjában léteznek és amelyeket az adott Tag az említett időpontban oltalomban részesít, vagy amelyek kielégítik vagy a későbbiek során ki fogják elégíteni a jelen Megállapodás szerinti oltalmazhatósági feltételeket. A jelen pont, valamint a 3. és 4. pontok tekintetében a meglévő művekre vonatkozó szerzői jogi kötelezettségeket kizárólag a Berni Konvenció (1971) 18. Cikke alapján kell megállapítani, a hangfelvételek előállítóinak és előadóinak a meglévő hangfelvételekhez fűződő jogaira vonatkozó kötelezettségeket pedig kizárólag a Berni Konvenció (1971) 18. Cikke alapján, amint az a jelen Megállapodás 14. Cikk 6. pontja értelmében alkalmazandó.

3. Nem áll fenn kötelezettség az oltalom újra érvénybe helyezésére olyan tárgyakra vonatkozóan, amelyek a jelen Megállapodásnak az adott Tag által történő alkalmazása kezdő időpontjában már közkinccsé váltak.

4. Meghatározott oltalmi tárgyakra vonatkozó bármely olyan cselekményt illetően, amely a jelen Megállapodással összhangban álló jogszabályok értelmében jogsértővé válik és amely a WTO Egyezménynek az adott Tag általi elfogadásának időpontja előtt megkezdődött, vagy amelyre vonatkozóan jelentős beruházást eszközöltek, bármely Tag rendelkezhet a jogosultnak biztosított jogorvoslatok korlátozásáról és az ilyen cselekményeknek a Megállapodásnak az adott Tagban való hatálybalépése után történő további végzését illetően. Ilyen esetekben azonban a Tag köteles rendelkezni arról, hogy a jogosult legalább igazságos ellenszolgáltatást kapjon.

5. A Tagok nem kötelesek alkalmazni a 11. Cikk és a 14. Cikk 4. pontja rendelkezéseit olyan eredeti példányokra vagy másolatokra, amelyeket a jelen Megállapodásnak az adott Tagban való hatálybalépését megelőzően vásároltak.

6. A Tagoknak nem kell alkalmazniuk a 31. Cikk vagy a 27. Cikk 1. pontjában foglalt követelményeket, miszerint a szabadalmi jogokkal a technika területére vonatkozóan

megkülönböztetés nélkül élni lehet, azokat a jogosult engedélye nélkül használni lehet, amennyiben a használatra a kormány adott engedélyt, mielőtt a jelen Megállapodás ismertté vált volna.

7. Azon szellemi tulajdonjogokra vonatkozóan, amelyek esetében az oltalom feltétele a lajstromozás, lehetőség nyílik a jelen Megállapodásnak az adott Tag által történő alkalmazása kezdő időpontjában függőben lévő oltalmi bejelentéseknek a módosítására a jelen Megállapodás szerinti fokozott oltalom igénylésével. Az ilyen módosítások új anyagot nem tartalmazhatnak.

8. Amennyiben a WTO Egyezmény hatálybalépése időpontjában valamelyik Tag nem biztosítja a 27. Cikk szerinti kötelezettségeknek megfelelő oltalmat gyógyszerek és mezőgazdasági vegyi termékek számára, az adott Tagnak:

a) a VI. rész rendelkezései mellett, a WTO Egyezmény hatálybalépése időpontjától kezdődően gondoskodnia kell olyan eszközökről, amelyek lehetővé teszik ilyen találmányokra vonatkozó szabadalmi bejelentések benyújtását;

b) a jelen Megállapodás hatálybalépésétől kezdődően az említett bejelentésekre úgy kell alkalmaznia a jelen Megállapodásban meghatározott oltalmazhatósági feltételeket, mintha azokat az adott Tagban történő bejelentési időpontban, illetve elsőbbség igénylése esetén az elsőbbség időpontjában is alkalmazták volna; valamint

c) a jelen Megállapodásnak megfelelően, a szabadalom megadásától kezdődően és a jelen Megállapodás 33. Cikkében meghatározott bejelentési időponttól számított oltalmi idő fennmaradó részére szabadalmi oltalmat kell biztosítani azon bejelentések számára, amelyek kielégítik a b) pontban említett oltalmazhatósági feltételeket.

9. Ha egy termék valamely Tagban a 8. a) pont szerinti szabadalmi bejelentés tárgyát képezi, a VI. rész rendelkezései mellett kizárólagos forgalmazási jogokat kell biztosítani öt éves időtartamra az adott Tagban a forgalomba hozatali engedély megszerzését követően, vagy, ha ez rövidebb, amíg az adott Tagban a szabadalmi oltalmat engedélyezik vagy a bejelentést elutasítják, feltéve, hogy a szóban forgó termékre a szabadalmi bejelentést a WTO Egyezmény hatálybalépése után egy másik Tagban benyújtották és arra szabadalmat adtak, illetve a forgalomba hozatali engedélyt megszerezték.

71. Cikk

Felülvizsgálat és módosítás

1. A TRIPS Tanács a 65. Cikk 2. pontjában említett átmeneti időszak eltelte után felülvizsgálja a jelen Megál-

lapodás végrehajtását. A végrehajtás során szerzett tapasztalatokat figyelembe véve a Tanács ettől az időponttól számítva kétévenként megismétli a felülvizsgálatot. A Tanács olyan fejlemények figyelembevételével is végezhet felülvizsgálatot, amelyek indokolják a jelen Megállapodás módosítását vagy változtatását.

2. Olyan módosításokat, amelyek csupán más multilaterális egyezmények keretében elért és hatályban lévő, és az ilyen egyezmények keretében a WTO valamennyi Tagja által elfogadott, magasabb szintű szellemi tulajdonjog oltalomhoz való igazodást célozzák, a TRIPS Tanács egyhangú javaslata alapján a Miniszteri Konferencia elé lehet terjeszteni intézkedés végett a WTO Egyezmény X. Cikk 6. pontjának megfelelően.

72. Cikk

Fenntartások

A jelen Megállapodás egyik rendelkezésével szemben sem lehet fenntartással élni a többi Tag hozzájárulása nélkül.

73. Cikk

Nemzetbiztonsági kivételek

A jelen Megállapodásban semmi sem értelmezhető úgy, hogy az

a) bármely Tagtól olyan információ szolgáltatását kívánná meg, amelynek nyilvánosságra hozatalát alapvető biztonsági érdekeivel ellentétesnek tartja; vagy

b) bármely Tagot megakadályozna az általa alapvető biztonsági érdekei miatt szükségesnek tartott bármely intézkedés megtételében

(i) a hasadó anyagok, illetve azon anyagok vonatkozásában, amelyekből a hasadó anyagokat nyerik;

(ii) a fegyverek, lőszeres és hadfelszerelések kereskedelme, valamint más áruk és anyagok ilyen jellegű kereskedelme vonatkozásában, amelyek közvetlenül vagy közvetve katonai létesítmények ellátását szolgálják;

(iii) háború idején vagy más, a nemzetközi kapcsolatokban fellépő szükséghelyzet esetén; vagy

c) bármely Tagot megakadályozna az Egyesült Nemzeteknek a nemzetközi béke és biztonság fenntartásáról szóló Alapokmánya szerinti kötelezettségei teljesítését szolgáló bármely intézkedés megtételében.

2. Melléklet**AVITARENDEZÉSSZABÁLYAIRÓLÉSELJÁRÁSAINRÓLSZÓLÓEGYETÉRTÉS**

A Tagok ezennel az alábbiakban állapodnak meg:

*1. Cikk**Hatókör és alkalmazás*

1. A jelen Egyetértés szabályait és eljárásait kell alkalmazni az Egyetértés 1. Függelékben felsorolt egyezmények konzultációs és vitarendezési szabályai és eljárásai szerint folytatott viták esetén (a továbbiakban: idetartozó egyezmények). A jelen Egyetértés szabályait és eljárásait kell alkalmazni a Tagok közötti, a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó Egyezmény (a továbbiakban a jelen Egyetértésben: WTO Egyezmény), illetve a jelen Egyetértés rendelkezései szerinti jogokkal és kötelezettségeikkel kapcsolatos konzultációkra és viták rendezésére is, elkövetően vagy a más idetartozó egyezményekkel együtt.

2. A jelen Egyetértés szabályait és eljárásait az olyan különleges vagy kiegészítő vitarendezési szabályok vagy eljárások függvényében kell alkalmazni, amelyeket a jelen Egyetértéshez csatolt 2. Függelékben felsorolt, idetartozó egyezmények tartalmaznak. Amennyiben különbség van a jelen Egyetértés szerinti szabályok és eljárások, illetve a 2. Függelékben lefektetett különleges vagy kiegészítő szabályok és eljárások között, a 2. Függelékben foglalt különleges vagy kiegészítő szabályok és eljárások az irányadók. Olyan vitákban, amelyekre több mint egy idetartozó egyezmény szabályai és eljárásai vonatkoznak, ha ellentét áll fenn az ilyen felülvizsgálat alatt álló egyezmények különleges vagy kiegészítő szabályai és eljárásai között, és amennyiben a vitában részt vevő felek nem tudnak megállapodni a szabályokról és eljárásokról a vizsgálóbizottság létrehozásától számított 20 napon belül, a Vitarendezési Testület — melyről az 2. Cikk 1. pontja rendelkezik (a jelen Egyetértésben a továbbiakban: DSB) — Elnöke a vitákban részt vevő felekkel konzultálva határozza meg a követendő szabályokat és eljárásokat a bármely Tag által benyújtott kérelemtől számított 10 napon belül. Az Elnökre az az elv az irányadó, hogy ahol csak lehetséges, a különleges vagy kiegészítő szabályokat és eljárásokat kell használni, és a jelen Egyetértésben lefektetett szabályokat és eljárásokat olyan mértékig kell alkalmazni, ami szükséges a konfliktusok elkerüléséhez.

*2. Cikk**Eljárás*

1. Ezennel létrejön a Vitarendezési Testület, hogy ezeket a szabályokat és eljárásokat érvényesítse, valamint, kivéve, ha valamely idetartozó egyezmény erről

másként rendelkezik, az idetartozó egyezmények konzultációs és vitarendezési rendelkezéseit is. Eszerint a DSB-nek felhatalmazása van vizsgálóbizottságok létrehozására, a vizsgálóbizottság, illetve a fellebbezési Testület jelentéseinek elfogadására, a határozatok és ajánlások végrehajtásának figyelemmel kísérésére, illetve az idetartozó egyezmények szerinti engedmények és egyéb kötelezettségek felfüggesztésének jóváhagyására. Az olyan idetartozó egyezményből adódó vitákat illetően, amely Többoldalú Kereskedelmi Egyezmény, a Tag kifejezés csak azokra a Tagokra utal, amelyek aláírói a releváns Többoldalú Kereskedelmi Egyezménynek. Amennyiben a DSB intéz egy ilyen Többoldalú Kereskedelmi Egyezmény szerinti vitarendezési eljárást, csak az ebben az Egyezményben részt vevő Tagok vehetnek részt a DSB-nek az adott vitával kapcsolatos döntésében vagy tevékenységében.

2. A DSB köteles a vonatkozó idetartozó egyezmények előírásait érintő vitákban bekövetkező bármilyen fejleményről tájékoztatni a WTO illetékes Tanácsait és Bizottságait.

3. A DSB a jelen Egyetértésben meghatározott időhatáron belül szükség szerinti gyakorisággal ülésezve végzi tevékenységét.

4. Ahol a jelen Egyetértés szabályai és eljárása a DSB számára döntéshozatalt írnak elő, azt konszenzussal kell meghozni.¹

*3. Cikk**Általános rendelkezések*

1. A Tagok megerősítik, hogy betartják a GATT 1947 XXII. és XXIII. Cikke szerinti, ez idáig alkalmazott vitakezelés elveit, szabályait és eljárásait azoknak a jelen Egyetértésben rögzített finomításával és módosításaival együtt.

2. A WTO vitarendezési rendszere központi elemet képez a multilaterális kereskedelmi rendszer biztonságának és kiszámíthatóságának biztosításában. A Tagok elismerik, hogy az az idetartozó egyezmények Tagjai jogainak és kötelezettségeinek védelmét szolgálja, és az egyezmények rendelkezéseit tisztázza a nemzetközi közjog értelmezésének szokásos szabályai szerint. A DSB ajánlásai és határozatai az idetartozó egyezményekben lefektetett jo-

¹ A Vitarendezési Testület döntése akkor tekintendő konszenzussal meghozottnak valamely elúttalt ügyben, ha a DSB döntéshozó ülésén egyetlen Tag sem tesz hivatalos ellenvetést a javasolt döntéssel szemben.

gokhoz és kötelezettségekhez sem hozzá nem tehetnek, sem el nem vehetnek azokból.

3. Rendkívül fontos az olyan helyzetek azonnali megoldása, amelyekben valamely Tag úgy ítéli meg, hogy az idetartozó egyezményekből közvetlenül vagy közvetve adódó előnyeit egy másik Tag intézkedései csökkentik, a WTO hatékony működése és a Tagok jogai és kötelezettségei közötti megfelelő egyensúly fenntartása szempontjából.

4. A DSB ajánlásai és határozatai arra irányulnak, hogy a problémára a jelen Egyetértésben és más idetartozó egyezményekben rögzített jogoknak és kötelezettségeknek megfelelő kielégítő megoldást találjon.

5. Az idetartozó egyezmények konzultációs és vitarendezési szabályai és eljárásai szerint hivatalosan felvetett problémák minden megoldásának, beleértve a választott-bírói döntéseket is, összhangban kell állniuk ezen egyezményekkel, és sem az egyezményekből bármely Tag számára adódó előnyöket nem semmisíthetik meg, illetve nem csökkenthetik, sem nem gátolhatják ezen egyezmények bármely céljának elérését.

6. Az idetartozó egyezmények konzultációs és vitarendezési szabályai és eljárásai szerint hivatalosan felvetett problémák kölcsönösen elfogadott megoldását a DSB-nek és az érintett Tanácsoknak és Bizottságoknak be kell jelenteni, ahol erre vonatkozóan bármely Tag bármely témát felvethet.

7. Valamely eljárás megindítása előtt a Tagnak meg kell ítélnie, hogy vajon az ezen eljárások szerinti kezdeményezés gyümölcsöző lesz-e. A vitarendezési mechanizmus célja, hogy a vitákra pozitív megoldást biztosítson. Egyértelműen a vitában részt vevő felek számára kölcsönösen elfogadható és az idetartozó egyezményekkel összhangban álló megoldásokat kell előnyben részesíteni. Kölcsönösen elfogadható megoldás hiányában a vitarendezési mechanizmus célja rendszerint, hogy biztosítsa az érintett intézkedések visszavonását, amennyiben úgy találják, hogy ezek nem állnak összhangban bármely idetartozó egyezményrendelkezéseivel. A kompenzációs rendelkezéshez csak akkor lehet fordulni, ha az intézkedés azonnali visszavonása gyakorlatilag megvalósíthatatlan, illetve ideiglenes intézkedésként, az idetartozó egyezménnyel összhangban nem álló intézkedés visszavonásáig. A jelen Egyetértés a vitarendezési eljárást felhívó Tag számára végső lehetőségként az idetartozó egyezmények szerinti engedmények vagy más kötelezettségek diszkriminatív módon történő felfüggesztését teszi lehetővé a másik Taggal szemben, függően attól, hogy a DSB az ilyen intézkedést jóváhagyja-e.

8. Azokat az eseteket, amikor valamely idetartozó egyezmény alapján vállalt kötelezettség megsértése fennáll, azt előny hatálytalanítása vagy gyengítése prima facie esetének kell tekinteni. Ez azt jelenti, hogy rendszerint fennáll az a vélelem, hogy a szabályok megsértésének hát-

rányos kihatása van az olyan Tagokra, akik az érintett idetartozó egyezménynek részes felei, és ilyen esetekben annak a Tagnak kell megdöntenie a vélelmet, amely ellen a panaszt tették.

9. A jelen Egyetértés rendelkezései nem sértik a Tagok azon jogát, hogy az idetartozó egyezmények rendelkezéseinek hivatalos értelmezését keressék a WTO Egyezmény vagy egy olyan idetartozó egyezmény döntéshozatala révén, amely Többoldalú Kereskedelmi Egyezmény.

10. A Tagok egyetértenek, hogy a békéltetésre vonatkozó kéréseket, illetve a vitarendezési eljárások alkalmazását nem lehet peres eljárásnak szánni, vagy annak tekinteni, és amennyiben vita merül fel, minden Tag jóhiszeműen vesz részt az ilyen eljárásokban annak érdekében, hogy a vitát feloldják. A Tagok abban is egyetértenek, hogy a különálló ügyekben tett panaszokat és ellenpanaszokat nem lehet összekötni.

11. A jelen Egyetértést csak a WTO Egyezmény hatálybalépésekor vagy azt követően, az idetartozó egyezmények konzultációs rendelkezései szerint benyújtott új konzultációs kérések tekintetében lehet alkalmazni. Azon vitáknál, amelyeknél a konzultáció iránti kérést a GATT 1947 vagy az idetartozó egyezmények bármilyen más jogelőd egyezménye alapján nyújtották be még a WTO Egyezmény hatálybalépése előtt, a WTO Egyezmény hatálybalépését közvetlenül megelőzően érvényes releváns vitarendezési eljárásokat és szabályokat kell a továbbiakban is alkalmazni.²

12. A 11. pont rendelkezései mellett, ha valamely fejlődő ország Tag nyújt be panaszt valamely idetartozó egyezmény alapján egy fejlett ország Tag ellen, a panasztevő fél jogosult a jelen Egyetértés 4., 5., 6. és 12. Cikkeiben foglalt rendelkezések alternatívájaként az 1966. április 5-i Határozat (BISD 14S/18) megfelelő rendelkezéseit meghivatkozni, kivéve, amikor a vizsgálóbizottság úgy ítéli meg, hogy az említett Határozat 7. pontjában elrendelt időkeret nem elegendő jelentésének elkészítéséhez, és a panasztevő fél egyetértésével ezt az időkeretet meghosszabbíthatja. Amennyiben különbség van a 4., 5., 6. és 12. Cikk szabályai és eljárásai, illetve a Határozat megfelelő szabályai és eljárásai között, az utóbbi az irányadó.

4. Cikk

Konzultációk

1. A Tagok megerősítik elhatározásukat, hogy erősítik és fejlesztik a Tagok által alkalmazott konzultációk és eljárások hatékonyságát.

2. Minden Tag vállalja, hogy jóindulatúan veszi figyelembe a valamely más Tag által az előző Tag területén

² Ezt a pontot kell alkalmazni azokra a vitákra is, amelyeknél a bizottsági jelentést nem fogadták el, vagy nem hajtották végre teljes mértékben.

hozott, a bármely idetartozó egyezmény működését befolyásoló intézkedéssel kapcsolatos kifogásait, és erre tekintettel megfelelő konzultációs lehetőséget biztosít.³

3. Ha valamely idetartozó egyezmény alapján konzultációk iránti kérést nyújtanak be, az a Tag, amelyhez a kérést intézik, köteles, kivéve ha erről kölcsönösen másképpen állapodnak meg, a kérésre annak kézhezvételétől számított 10 napon belül válaszolni, és a konzultációkat a kérés kézhezvételétől számított nem több mint 30 napon belül jóhiszeműen megkezdeni azzal a céllal, hogy kölcsönösen kielégítő megoldást találjanak. Amennyiben a Tag a kérés kézhezvételétől számított 10 napon belül nem válaszol, vagy a kérés kézhezvételétől számított 30 napon vagy más kölcsönösen egyeztetett időtartamon belül nem kezdi meg a konzultációkat, akkor a konzultációk megtartását kérő Tag közvetlenül kérheti vizsgálóbizottság felállítását.

4. A konzultációt kérő Tag köteles minden ilyen konzultáció iránti kérést a DSB-nek, illetve a releváns Tanácsoknak és Bizottságoknak bejelenteni. Minden konzultáció iránti kérést írásban kell benyújtani, együtt a kérés indokaival, ideértve a kérdéses intézkedések meghatározását és a panasz jogalapjának jelzését.

5. Az idetartozó egyezmény rendelkezései szerinti konzultációk során, mielőtt a jelen Egyetértés alapján további intézkedésekhez fordulnának, a Tagoknak meg kell kísérelniük az ügy kielégítő rendezését.

6. A konzultációk bizalmasak és nem sérthetik a Tagok jogait a további eljárások során.

7. Ha a konzultációk során a vitát a konzultáció iránti kérés kézhezvételétől számított 60 napon belül nem sikerül rendezni, a panasztevő fél kérheti vizsgálóbizottság felállítását. A panasztevő fél a 60 napos időszak alatt is kérheti a vizsgálóbizottság felállítását, ha a konzultáló felek közösen úgy ítélik meg, hogy a konzultációkban a vitát nem sikerül rendezni.

8. Sürgősség esetén, ideértve a romlandó árut érintő ügyeket is, a Tagok kötelesek a konzultációkat a kérés kézhezvételétől számított nem több mint 10 napon belül megkezdeni. Ha konzultációk során a vitát a kérés kézhezvételétől számított 20 nap alatt nem sikerült rendezni, a panasztevő fél kérheti vizsgálóbizottság felállítását.

9. Sürgősség esetén, ideértve a romlandó árut érintő ügyeket, a vitában részt vevő felek, vizsgálóbizottságok és a Fellebbezési Testület minden erőfeszítést köteles megtenni annak érdekében, hogy az eljárást a lehető legnagyobb mértékben felgyorsítsák.

³ Amennyiben a Tag területén belüli regionális kormányzatok vagy helyhatóságok vagy más hatóságok által hozott intézkedések tekintetében bármely másik idetartozó egyezmény rendelkezései a jelen pont rendelkezéseitől eltérő rendelkezéseket tartalmaznak, az ilyen másik idetartozó egyezmény rendelkezései az irányadók.

10. A konzultációk során a Tagoknak külön figyelemmel kell lenniük a fejlődő ország Tagok sajátos problémáira és érdekeire.

11. Amennyiben a konzultáló Tagok közé nem tartozó valamely Tag úgy véli, hogy a GATT 1994 XXII. Cikke 1. pontja, a GATS XXII. Cikk 1. pontja, vagy más idetartozó egyezmény megfelelő rendelkezései⁴ szerint tartott konzultációkhoz lényeges kereskedelmi érdeke fűződik, az ilyen Tag értesítheti a konzultáló Tagokat és a DSB-t arról a kívánságáról, hogy részt vehessen a konzultációban az említett Cikk szerinti konzultáció iránti kérés közreadásának napjától számított 10 napon belül. Az ilyen Tagot be kell vonni a konzultációkba, feltéve, hogy az a Tag, amelyhez a konzultáció iránti kérést címezték, egyetért, hogy a lényeges érdekre vonatkozó igény megalapozott. Ebben az esetben erről tájékoztatniuk kell a DSB-t. Ha a konzultációba irányuló bevonásra való kérést nem fogadják el, a kérelmező Tag szabadon döntheti el, hogy kér-e konzultációt a GATT 1994 XXII. Cikke 1. pontja, vagy XXIII. Cikke 1. pontja, vagy a GATS XXII. Cikk 1. pontja vagy XXIII. Cikk 1. pontja, vagy a többi idetartozó egyezmény megfelelő rendelkezései szerint.

5. Cikk

Jószolgálat, békeltetés és közvetítés

1. A jószolgálat, a békeltetés és a közvetítés olyan eljárások, amelyeket önkéntesen vállalnak, ha a vitában résztvevő felek ehhez hozzájárulnak.

2. A jószolgálati, békeltetési és közvetítő eljárások, különösen a vitában részt vevő felek által az eljárás során elfoglalt álláspontok, bizalmasan kezelendők és nem sérthetik egyik fél jogait sem az e rendelkezések szerinti további eljárásokban.

3. A vitában részt vevő bármely fél bármikor kérhet jószolgálatot, békeltetést vagy közvetítést. Ezek bármikor megkezdődhetnek és bármikor megszüntethetők. Amint a jószolgálati, békeltetési vagy közvetítési eljárásokat megszüntették, a panaszos fél kérheti vizsgálóbizottság felállítását.

⁴ Az idetartozó egyezmények megfelelő konzultációs rendelkezései az alábbiakban kerülnek felsorolásra: Mezőgazdasági Egyezmény, 19. Cikk; A Növény és Állategészségügyi Intézkedések Alkalmazásáról szóló Egyezmény, 11. Cikk 1. pont; Textil és Ruházati Egyezmény, 8. Cikk 4. pont; Egyezmény a Kereskedelem Technikai Akadályairól, 14. Cikk 1. pont; Egyezmény a Kereskedelmi vonzatú Befektetési Intézkedésekről, 8. Cikk; A GATT 1994 VI. Cikkének végrehajtásáról szóló Egyezmény, 17. Cikk 2. pont; A GATT 1994 VII. Cikkének végrehajtásáról szóló Egyezmény, 19. Cikk 2. pont; Az Előzetes Áruvizsgálatról szóló Egyezmény, 7. Cikk; A Származási Szabályokról szóló Egyezmény, 7. Cikk; Az Importengedélyezési Eljárásokról szóló Egyezmény, 6. Cikk; A Támogatásokról és Kiegyenlítő Intézkedésekről szóló Egyezmény, 30. Cikk; A Védőintézkedésekről szóló Egyezmény, 14. Cikk; Egyezmény a Szellemi Tulajdonjogok Kereskedelmi Vonzatairól, 64.1. Cikk; valamint bármilyen, a Többoldalú Kereskedelmi Egyezményekben foglalt megfelelő konzultációs rendelkezések, amint azokat az egyes Egyezmények illetékes testületei meghatározták és arról a DSB-t értesítették.

4. Amikor a konzultáció iránti kérés kézhezvételétől számított 60 napon belül jószolgálati, békéltető vagy közvetítő eljárást kezdenek meg, a panasztevő félnek legalább a konzultáció iránti kérés kézhezvételétől számított 60 napos időtartamot kell hagynia, mielőtt kérheti vizsgálóbizottság felállítását. A panasztevő fél kérheti vizsgálóbizottság felállítását e 60 napos időszakon belül is, ha a vitában részt vevő felek együttesen úgy vélik, hogy a jószolgálati, békéltető vagy közvetítő eljárás nem tudja a vitát feloldani.

5. Ha a vitában részt vevő felek egyetértnek, a jószolgálati, békéltető vagy közvetítő eljárás folytatódhat, miközben a vizsgálóbizottsági eljárás folyamatban van.

6. A Vezérigazgató hivatalos minőségében felajánlhatja jószolgálati, békéltető vagy közvetítő tevékenységét azzal a céllal, hogy segítséget nyújtson a Tagoknak a vita rendezésében.

6. Cikk

Vizsgálóbizottságok létrehozása

1. Ha a panasztevő fél így kéri, vizsgálóbizottságot kell felállítani legkésőbb azon a DSB ülésen, amely azt az ülést követi, amelynek napirendjén először megjelent a kérés, kivéve, ha ezen az ülésen a DSB konszenzussal úgy dönt, hogy nem hoz létre vizsgálóbizottságot.⁵

2. A vizsgálóbizottság felállítására vonatkozó kérést írásban kell benyújtani. Ebben jelezni kell, hogy tartottak-e konzultációkat, meg kell határozni az érintett konkrét intézkedéseket, és rövid összefoglalást kell adni a panasz jogalapjáról, elegendő részletességgel ahhoz, hogy a problémát világosan bemutassák. Abban az esetben, ha a kérelmező nem a szokásos feladatmegjelöléssel kéri a vizsgálóbizottság létrehozását, az írásos kérelemben közölni kell a speciális feladatmeghatározás javasolt szövegét.

7. Cikk

A vizsgálóbizottságok feladatmeghatározása

1. A vizsgálóbizottságok feladatmeghatározása a következő, kivéve, ha a vitában részt vevő felek másképpen állapodnak meg a vizsgálóbizottság létrehozásától számított 20 napon belül:

„[A vitában résztvevő felek által hivatkozott idetartozó egyezmény(ek) megnevezése] releváns rendelkezéseinek fényében megvizsgálja a (fél neve) által a ... dokumentumban a DSB elé utalt ügyet és olyan ténymegállapításokat tenni,

⁵ Ha a panasztevő fél így kéri, a DSB ülést ezzel a céllal a kéréstől számított 15 napon belül össze kell hívni, feltéve, hogy erről legalább az ülést megelőzően 10 nappal értesítést adnak.

amelyek segítik a DSB-t ajánlásainak megtételében vagy az azon egyezmény(ek)ben lehetővé tett határozatok meghozatalában.”

2. A vizsgálóbizottságok kötelesek megvizsgálni a vitában részt vevő felek által hivatkozott bármely idetartozó egyezményben vagy egyezményekben lévő releváns rendelkezéseket.

3. Valamely vizsgálóbizottság felállításakor a DSB felhatalmazhatja annak Elnökét, hogy a vitákban részt vevő felekkel konzultálva állítsa össze a bizottság feladatmeghatározását az 1. pont rendelkezéseinek függvényében. Az így összeállított feladatmeghatározást meg kell küldeni minden Tagnak. Ha nem a szokásos feladatmeghatározásban állapodnak meg, bármely Tag élhet ezzel kapcsolatban felvetéssel a DSB-nél.

8. Cikk

A vizsgálóbizottságok összetétele

1. A vizsgálóbizottságok magasan képzett kormányzati és/vagy nem-kormányzati személyekből állnak, ideértve olyanokat, akik szolgáltak már vizsgálóbizottságban, vagy képviseltek ügyet előtte, képviseltek valamely Tagot vagy a GATT 1947 valamely szerződő felét, vagy képviselőként szolgáltak bármilyen idetartozó egyezmény, vagy annak jogelőd egyezménye Tanácsában és Bizottságában, vagy a Titkárságon, oktattak nemzetközi kereskedelmi jogot vagy politikát, vagy publikáltak ezen témakörökben, vagy szolgáltak mint valamely Tag vezető kereskedelem-politikai tisztségviselője.

2. A vizsgálóbizottságok tagjait úgy kell kiválasztani, hogy biztosítani lehessen a tagok függetlenségét, megfelelően sokrétű háttérrel és a tapasztalatok széles skáláját.

3. Azon Tagok állampolgárai, amelyeknek a kormányai⁶ részt vesznek a vitában vagy abban harmadik felek a 10. Cikk 2. pontjának definíciója szerint, nem szolgálhatnak az adott vitával foglalkozó vizsgálóbizottságban, kivéve, ha a vitában részt vevő felek másképpen állapodnak meg.

4. Annak érdekében, hogy segítséget nyújtson a vizsgálóbizottsági tagok kiválasztásában, a Titkárság összeállítja egy, az 1. pontban vázolt képesítésekkel rendelkező kormányzati és nem-kormányzati személyek indikatív listáját, amelyről a vizsgálóbizottsági tagok szükség szerint kiválaszthatók. Ez a lista magában foglalja az 1984. november 30-i nem-kormányzati vizsgálóbizottsági tagok listáját (BISD 31S/9), valamint más, az idetartozó egyezmények bármelyike alapján összeállított névsorokat és indikatív listákat, és megtartja a WTO Egyezmény hatálybalépésé-

⁶ Abban az esetben, amikor vámuniók vagy közös piacok valamely vita részt vevő felei, ez a rendelkezés a vámunió vagy közös piac minden tagországnak állampolgárára vonatkozik.

nek idején e névsorokban vagy indikatív listákon szereplő személyek neveit. A Tagok időről időre javasolhatják kormányzati vagy nem-kormányzati személyek neveit az indikatív listára történő felvétel céljából, releváns információt adva a nemzetközi kereskedelemre, illetve az idetartozó egyezmények ágazataira vagy tárgyára vonatkozó tudásukról; ezeket a neveket a DSB jóváhagyásával fel kell venni a listára. A lista minden személynél megjelöli az illető ágazatokra vagy az idetartozó egyezmények tárgyára vonatkozó tapasztalatainak vagy szakértelmének konkrét területeit.

5. A vizsgálóbizottságok három tagból állnak, kivéve, ha a vitában részt vevő felek öt vizsgálóbizottsági tagból álló vizsgálóbizottságban állapodnak meg, a vizsgálóbizottság felállításától számított 10 napon belül. A Tagokat késedelem nélkül tájékoztatni kell a vizsgálóbizottság összetételéről.

6. A Titkárság tesz javaslatot a vitában részt vevő feleknek a vizsgálóbizottságba történő jelölésekre. A vitában részt vevő felek nem hozhatnak fel ellenvetést a jelölésekkel szemben, kivéve, ha erre kényszerítő okuk van.

7. Ha a vizsgálóbizottsági tagok tekintetében nem jön létre megállapodás a vizsgálóbizottság felállításától számított 20 napon belül, bármelyik fél kérésére a Vezérigazgató a DSB Elnökével, valamint a releváns Tanács vagy Bizottság Elnökével konzultálva határozza meg a vizsgálóbizottság összetételét olyan tagok kijelölésével, akiket a Vezérigazgató a legmegfelelőbbnek tart a vitában meghívott idetartozó egyezmény vagy egyezmények esetleges releváns, különleges vagy kiegészítő szabályai vagy eljárásai szerint, a vitákban részt vevő felekkel folytatott konzultáció után. A DSB Elnöke köteles tájékoztatni a Tagokat az így kialakított vizsgálóbizottság összetételéről attól az időponttól számított nem később mint 10 napon belül, hogy az Elnök ilyen kérést kap.

8. A Tagok általános szabályként vállalják, hogy engedélyezik tisztségviselőik számára a vizsgálóbizottsági tagságot.

9. A vizsgálóbizottsági tagok egyéni minőségükben és nem mint kormányképviselők vagy bármely szervezet képviselői teljesítik szolgálatukat. A Tagok éppen ezért nem adhatnak nekik utasításokat és nem kísérelhetik meg, hogy őket mint egyéneket befolyásolják a vizsgálóbizottság előtt lévő ügyvel kapcsolatban.

10. Amikor a vita egy fejlődő ország Tag és egy fejlett ország Tag között áll fenn, a vizsgálóbizottságba, ha a fejlődő ország Tag ezt kéri, legalább egy tagot egy fejlődő ország Tagból kell beválasztani.

11. A vizsgálóbizottsági tagok költségeit, ideértve az utazási költségeket és a napidíjat, a WTO költségvetéséből kell fedezni az Általános Tanács által elfogadott kritériumok szerint, a Költségvetési, Pénzügyi és Adminisztratív Bizottság ajánlásai alapján.

9. Cikk

Több panaszos esetén követendő eljárás

1. Amikor több mint egy Tag kéri vizsgálóbizottság felállítását ugyanazon ügyben, egyetlen vizsgálóbizottság állítható fel, hogy ezeket a panaszokat megvizsgálja, figyelembe véve az összes érintett Tag jogait. Amikor csak lehetséges, egyetlen vizsgálóbizottságot kell felállítani az ilyen panaszok kivizsgálására.

2. Az egyetlen vizsgálóbizottság köteles vizsgálódásait úgy megszervezni és ténymegállapításait a DSB-nek úgy bemutatni, hogy a vitában részt vevő felek azon jogai, amelyeket élvezhettek volna, ha külön-külön vizsgálóbizottságok vizsgálták volna a panaszokat, semmilyen módon se sérüljenek. Ha a vitában részt vevő felek egyike így kéri, a vizsgálóbizottság köteles külön jelentéseket benyújtani a kérdéses vitáról. Az egyes panasztevők által benyújtott írásos előterjesztéseket a többi panasztevőnek is rendelkezésére kell bocsátani, és minden egyes panasztevő jogosult, hogy jelen legyen, amikor a többi panasztevő bármelyike nézeteit a vizsgálóbizottság előtt ismerteti.

3. Ha egynél több vizsgálóbizottságot hoznak létre az ugyanazon ügyre vonatkozó panaszok megvizsgálásához, a lehető legnagyobb mértékig ugyanazon tagokat kell megválasztani az egyes különálló vizsgálóbizottságokba, és az ilyen viták során a vizsgálóbizottsági eljárások ütemezését össze kell hangolni.

10. Cikk

Harmadik felek

1. A vitában részt vevő felek és a kérdéses idetartozó egyezményben részt vevő más Tagok érdekeit teljeskörűen figyelembe kell venni a vizsgálóbizottsági eljárás során.

2. Bármely olyan Tag, amelynek lényeges érdeke fűződik a vizsgálóbizottság előtt lévő üggyhöz, és amelyik érdekeltiségről a DSB-t értesítette (a továbbiakban a jelen Egyetértésben: harmadik fél) lehetőséget kell hogy kapjon, hogy a vizsgálóbizottság meghallgassa, illetve, hogy a vizsgálóbizottságnak írásos előterjesztéseket nyújtson be. Ezeket az előterjesztéseket a vitában részt vevő feleknek is át kell adni, és azokat a vizsgálóbizottság jelentésében tükrözni kell.

3. A harmadik felek a vitában részt vevő felek előterjesztéseit a vizsgálóbizottság első üléseire megkapják.

4. Ha egy harmadik fél úgy véli, hogy valamely intézkedés, amely már vizsgálóbizottsági eljárás tárgya, a neki bármilyen idetartozó egyezmény alapján járó előnyöket megsemmisíti vagy gyengíti, az ilyen Tag a jelen Egyetértés szerinti rendes vitarendezési eljáráshoz fordulhat. Az ilyen vitát, hacsak lehetséges, az eredeti vizsgálóbizottság elé kell utalni.

11. Cikk

A vizsgálóbizottságok funkciója

A vizsgálóbizottságok funkciója, hogy segítséget nyújtson a DSB-nek a jelen Egyetértés, illetve az idetartozó egyezmények szerinti feladatainak ellátásában. Ennek megfelelően a vizsgálóbizottságnak tárgyilagosan fel kell mérnie az előtte lévő ügyet, ideértve a tényállás objektív megállapítását, valamint a releváns idetartozó egyezmények alkalmazhatóságát, illetve az azokkal való összhangot, és olyan további ténymegállapításokat kell tennie, amely segítséget nyújt a DSB-nek az idetartozó egyezményekben elrendelt ajánlásai vagy határozatai meghozatalában. A vizsgálóbizottságoknak rendszeresen kell a vitában résztvevő felekkel konzultálniuk, és elegendő lehetőséget kell nekik adniuk, hogy kölcsönösen kielégítő megoldást alakítsanak ki.

12. Cikk

A vizsgálóbizottsági eljárások

1. A vizsgálóbizottságok a 3. Függelékben lefektetett munkarendet követik, kivéve, ha a vizsgálóbizottság a vitában részt vevő felekkel történt konzultáció után másképp dönt.

2. A vizsgálóbizottsági eljárásoknak megfelelően rugalmasaknak kell lenniük ahhoz, hogy biztosíthassák a vizsgálóbizottsági jelentések magas színvonalát anélkül, hogy a vizsgálóbizottsági eljárást szükségtelenül késleltetnék.

3. A vitában részt vevő felekkel folytatott konzultáció után a vizsgálóbizottsági tagok, amint ez gyakorlatilag megvalósítható, és ahol csak lehetséges, attól számított egy héten belül, hogy megállapodás született a vizsgálóbizottság összetételéről, illetve annak feladatmeghatározásáról, rögzítik a vizsgálóbizottsági eljárás időrendjét, figyelembe véve a 4. Cikk 9. pontjának rendelkezéseit, amennyiben azok relevánsak.

4. A vizsgálóbizottsági eljárás időrendjének meghatározásánál a vizsgálóbizottság elegendő időt ad a vitában részt vevő feleknek, hogy előterjesztéseiket elkészíthessék.

5. A vizsgálóbizottságoknak pontos határidőket kell szabniuk a felek által benyújtandó írásos előterjesztésekre, és a feleknek ezeket a határidőket tiszteletben kell tartaniuk.

6. A vitában részt vevő egyes felek írásos előterjesztéseiket a Titkárságon helyezik letétbe abból a célból, hogy az azonnal továbbítsa azokat a vizsgálóbizottságnak, illetve a vitában részt vevő másik félnek vagy feleknek. A panasztevő félnek a válaszadó fél első előterjesztése előtt kell benyújtania saját első előterjesztését, kivéve, ha a

vizsgálóbizottság a 3. pontban hivatkozott időrend rögzítése során úgy dönt a vitában részt vevő felekkel folytatott konzultáció után, hogy a felek első előterjesztéseiket egyidejűleg nyújtják be. Ha az első előterjesztések letétbe helyezésének egymást követően kell történnie, a vizsgálóbizottság szigorú határidőt állapít meg a válaszadó fél előterjesztésének benyújtására. Minden ezután következő írásos előterjesztést egyidejűleg kell benyújtani.

7. Ha a vitában részt vevő felek nem tudtak kölcsönösen kielégítő megoldást kialakítani, a vizsgálóbizottság írásos jelentés formájában nyújtja be ténymegállapításait a DSB-nek. Ilyen esetekben a vizsgálóbizottság jelentése közli a tényállást, a releváns rendelkezések alkalmazhatóságát, valamint az általa beterjesztett ténymegállapítások és ajánlások alapvető indokait. Amikor a vitában részt vevő felek az ügy rendezésére megoldást találtak, a vizsgálóbizottság jelentése az eset rövid leírására és annak bejelentésére szorítkozik, hogy megoldást találtak.

8. Az eljárások hatékonyabbá tételének érdekében az az időszak, melynek során a vizsgálóbizottság elvégzi vizsgálódásait, attól az időponttól, amikor a vizsgálóbizottság összetételében és feladatkörében megállapításában egyetértés születik, a zárójelentésnek a vitában részt vevő feleknek történő kibocsátásáig általános szabályként nem haladhatja meg a 6 hónapot. Sürgős esetekben, ideértve a romlandó árukra vonatkozókat, a vizsgálóbizottság igyekszik jelentését a vitában részt vevő feleknek 3 hónapon belül kibocsátani.

9. Amikor a vizsgálóbizottság úgy véli, hogy nem tudja jelentését 6 hónapon belül vagy sürgősségi esetekben 3 hónapon belül kibocsátani, köteles erről a DSB-t írásban tájékoztatni, a késedelem indokaival, valamint annak az időszaknak a becslésével együtt, amelyen belül kiadja jelentését. A vizsgálóbizottság felállításától a jelentésnek a Tagoknak történő kiküldéséig eltelt időszak egyetlen esetben sem haladhatja meg a 9 hónapot.

10. A valamely fejlődő ország Tag által hozott intézkedéssel kapcsolatos konzultációk során a felek megállapodhatnak, hogy a 4. Cikk 7. és 8. pontjaiban lefektetett időtartamokat meghosszabbítják. Ha a releváns időtartam elteltével a konzultáló felek nem tudnak megállapodni a konzultációk lezárásában, a DSB Elnöke dönti el a felekkel való konzultáció után, hogy a releváns időtartamot meghosszabbítsa-e, és ha igen, mennyivel. Ezenkívül valamely fejlődő ország Tag elleni panasz vizsgálatakor a vizsgálóbizottságnak elegendő időt kell adnia a fejlődő ország Tagnak, hogy érvelését előkészítse és bemutassa. A 20. Cikk 1. pontjának és a 21. Cikk 4. pontjának rendelkezéseit a jelen pont szerinti semmilyen cselekmény sem befolyásolja.

11. Ahol a felek egyike vagy közülük többen fejlődő ország Tagok, a vizsgálóbizottság jelentésében kifejezetten ismertetni kell, hogy milyen formában vették figyelem-

be az idetartozó egyezmények részét képező, a fejlődő ország Tagoknak megkülönböztetett és kedvezményesebb elbánást nyújtó releváns rendelkezéseket, amelyeket a fejlődő ország Tag a vitarendezési eljárás során felvetett.

12. A vizsgálóbizottság a panasztevő Tag kérésére bármikor, 12 hónapot meg nem haladó időtartamra felfüggesztheti munkáját. Ilyen felfüggesztés esetén a jelen Cikk 8. és 9. pontjaiban, a 20. Cikk 1. pontjában, valamint a 21. Cikk 4. pontjában lefektetett határidőket annyi idővel kell meghosszabbítani, amennyire a munkát felfüggesztették. Ha a bizottság munkáját több mint 12 hónapra függesztették fel, a vizsgálóbizottság felállítására vonatkozó felhatalmazás hatályát veszti.

13. Cikk

Az információkérés joga

1. Minden vizsgálóbizottság jogosult információt és technikai tanácsot kérni bármely, általa helyénvalónak ítélt egyéntől vagy testülettől. Azonban mielőtt valamely Tag fennhatósága alá tartozó bármely egyéntől vagy testülettől ilyen információt vagy tanácsot kérne, a vizsgálóbizottság köteles az adott Tag hatóságait tájékoztatni. A Tagnak azonnal és teljeskörűen kell válaszolnia a vizsgálóbizottság ilyen információra vonatkozó bármely kérésére, ahogyan azt a vizsgálóbizottság szükségesnek és helyénvalónak tartja. Az átadott bizalmas információt a Tag fennhatósága alá tartozó információt nyújtó egyén, testület vagy hatóságok hivatalos felhatalmazása nélkül nem lehet kiszolgáltatni.

2. A vizsgálóbizottságok bármely releváns forrásból kérhetnek információt, és konzultálhatnak szakértőkkel, hogy az ügy bizonyos vonatkozásaival kapcsolatban megismerjék a véleményüket. A vitában részt vevő valamely fél által felvetett tudományos vagy más technikai üggyel kapcsolatos ténykérdés tekintetében a vizsgálóbizottság kérheti egy szakértői felülvizsgáló csoport írásos tanácsadói jelentését. Az ilyen csoport létrehozására és annak eljárásaira vonatkozó szabályokat a 4. Függelék tartalmazza.

14. Cikk

Bizalmas kezelés

1. A vizsgálóbizottság mérlegeléseai bizalmasak.
2. A vizsgálóbizottság jelentéseit a vitában részt vevő felek jelenléte nélkül az átadott információ és az állásfoglalások fényében kell elkészíteni.
3. A vizsgálóbizottsági jelentésben az egyes tagok véleménye névtelenül jelenik meg.

15. Cikk

Időközi felülvizsgálati szakasz

1. Az egymással szembenálló előterjesztések és szóbeli érvelések figyelembevételét követően a vizsgálóbizottság átadja jelentéstervezetének leíró (tényekre és érvekre vonatkozó) részét a feleknek megvitatásra. A vizsgálóbizottság által megállapított időn belül a felek írásban adják át megjegyzéseiket.

2. A felek megjegyzéseinek beérkezési határidejét követően a vizsgálóbizottság a leíró és a bizottság megállapításait és következtetéseit egyaránt tartalmazó időközi jelentést készít a felek részére. A vizsgálóbizottság által megállapított határidőn belül bármely fél írásos kérést nyújthat be a vizsgálóbizottságnak, hogy még a zárójelentés Tagoknak való megküldése előtt vizsgálja felül az időközi jelentés meghatározott szempontjait. Bármely fél kérésére a vizsgálóbizottság további ülést tart a felekkel az írásos megjegyzésekben felvetett témákról. Ha a megjegyzések megtételére szánt időszak alatt nem érkezik egyik féltől sem észrevétel, az időközi jelentést kell a vizsgálóbizottság zárójelentésének tekinteni, és azonnal továbbítani a Tagoknak.

3. A vizsgálóbizottsági zárójelentés megállapításainak magukban kell foglalniuk az időközi felülvizsgálati szakaszban felvetett érvek tárgyalását is. Az időközi felülvizsgálati szakaszt a 12. Cikk 8. pontjában meghatározott időszak alatt kell lefolytatni.

16. Cikk

A vizsgálóbizottság jelentéseinek elfogadása

1. Annak érdekében, hogy elegendő idő álljon a Tagok rendelkezésére a vizsgálóbizottsági jelentések mérlegelésére, a DSB a jelentéseket a Tagoknak történő szétküldés dátumát követő húsz napig nem tűzi ki elfogadásra.

2. Azok a Tagok, amelyeknek kifogásai vannak a vizsgálóbizottsági jelentésekkel szemben, írásos magyarázatot adnak kifogásaikról a vizsgálóbizottsági jelentést mérlegelő DSB ülés előtt legalább tíz nappal, melyet a DSB továbbít.

3. A vitában részt vevő felek jogosultak, hogy részt vegyenek a DSB ülésén a vizsgálóbizottsági jelentés mérlegelésében és véleményük teljes egészében rögzítésre kerüljön.

4. A vizsgálóbizottsági jelentést a Tagoknak történő átadástól számított hatvan napon belül tartott DSB ülésen⁷ el kell fogadni, kivéve ha a vitában résztvevő bármelyik

⁷ Ha DSB ülés összehívása nincs kitűzve ezen időszak alatt olyan időpontban, ami megfelel a 16. Cikk 1. és 4. pontjában foglalt kívánalmainak, ebből a célból DSB ülést kell tartani.

fél hivatalosan bejelenti a DSB-nek fellebbezésre vonatkozó döntését, vagy ha a DSB konszenzussal úgy dönt, hogy nem fogadja el a jelentést.

17. Cikk

Fellebbezési felülvizsgálat

Állandó Fellebbezési Testület

1. A DSB állandó Fellebbezési Testületet hoz létre. A Fellebbezési Testület hallgatja meg a bizottságban tárgyalt esetekkel kapcsolatos fellebbezéseket. A Testület hét tagú, akik közül bármely ügyön hárman dolgoznak. A Fellebbezési Testületben szolgáló személyek cserélődnek. E cserélődést a Fellebbezési Testület munkarendje határozza meg.

2. A DSB a Fellebbezési Testületben szolgáló személyeket négy éves időtartamra nevezi ki, és minden ilyen személy még egyszer újra kinevezhető. Mindazonáltal a jelen Egyetértés hatálybalépését közvetlenül követően kinevezett hét személy közül kisorsolt háromnak a mandátuma két év után lejár. A megüresedő helyeket az üresedések sorrendjében töltik be. Ha valakit olyan személy helyére jelölnek, aki nem töltötte ki a szolgálati idejét, elődje idejének végéig marad hivatalban.

3. A Fellebbezési Testületet elismert szaktektentívelyekből áll, akik jogi, nemzetközi kereskedelmi és általában az idetartozó egyezmények témakörében szakértelmüket bizonyították. Az ilyen tagok nem állhatnak kapcsolatban egyetlen kormánnyal sem. A Fellebbezési Testület-i tagság a WTO tagságot széleskörűen reprezentálja. A Fellebbezési Testületben szolgáló minden személynek bármikor azonnal elérhetőnek kell lennie, és lépést kell tartania a WTO vitarendezési és egyéb idetartozó tevékenységével. Nem vehet részt olyan vita mérlegelésében, amely közvetlen vagy közvetett érdekütközést eredményezne.

4. A vizsgálóbizottság jelentése ellen csak a vitában részt vevő felek fellebbezhetnek, harmadik felek nem. Olyan harmadik felek, amelyek a 10. Cikk 2 pontja alapján lényeges érdekeltségüket bejelentették a DSB-nél valamely ügyben, írásos előterjesztést tehetnek, és meghallgatási lehetőséget kaphatnak a Fellebbezési Testülettől.

5. Általános szabályként a vitában részt vevő bármely fél fellebbezési szándékának hivatalos bejelentésétől a Fellebbezési Testület határozata kiadásának időpontjáig tartó eljárás nem haladhatja meg a hatvan napot. A Fellebbezési Testületnek munkarendje kialakításánál, amennyiben szükséges, figyelembe kell vennie a 4. Cikk 9 pontjában foglaltakat. Ha a Fellebbezési Testület úgy ítéli meg, hogy hatvan napon belül nem tudja elkészíteni jelentését, írásban tájékoztatja a DSB-t a késedelem okairól, a várható időszak közlésével együtt, amelyen belül elkészíti a jelentést. Az eljárás semmiképp sem haladhatja meg a kilencven napot.

6. A fellebbezés csak a vizsgálóbizottsági jelentés jogi kérdéseire és a vizsgálóbizottság által kidolgozott jogértelmezésre korlátozódik.

7. A Fellebbezési Testületet a kívánsága szerinti megfelelő ügyintézési és jogi támogatás illeti meg.

8. A Fellebbezési Testületben szolgáló személyek költségeit, beleértve az utazási és megélhetési költségeket is, a WTO költségvetéséből kell fedezni, a WTO Általános Tanácsa által elfogadott kritériumok szerint, a Költségvetési, Pénzügyi és Adminisztratív Bizottság ajánlásai alapján.

Fellebbezési felülvizsgálati eljárás

9. A Fellebbezési Testület munkarendje a DSB Elnökével és a Vezérigazgatóval való konzultáció alapján alakul, melyet tájékoztatásul a Tagok megkapnak.

10. A Fellebbezési Testület eljárása bizalmas. A Fellebbezési Testület jelentései a vitában részt vevő felek távollétében és az átadott információk és állásfoglalások fényében készülnek.

11. A Fellebbezési Testület jelentésében az ott szolgáló egyének véleményei névtelenül jelennek meg.

12. A Fellebbezési Testület a fellebbezési eljárás folyamán a 6. ponttal összhangban felvetett minden egyes üggyel foglalkozik.

13. A Fellebbezési Testület fenntarthatja, módosíthatja és visszavonhatja a vizsgálóbizottság jogi megállapításait és következtetéseit.

A Fellebbezési Testület jelentésének elfogadása

14. A Fellebbezési Testület jelentését a DSB fogadja el; azt a vitában részt vevő feleknek feltétel nélkül el kell fogadniuk, kivéve, ha a DSB konszenzussal a Tagoknak történt megküldést követő harminc napon belül úgy dönt, hogy nem fogadja el.⁸ Ez az elfogadási eljárás nem befolyásolja a Tagok jogát, hogy a Fellebbezési Testület jelentésével kapcsolatos véleményüket kifejezzék.

18. Cikk

Kommunikáció a vizsgálóbizottsággal vagy a Fellebbezési Testülettel

1. A vizsgálóbizottsággal vagy Fellebbezési Testülettel *ex parte* nem lehet kommunikálni a vizsgálóbizottság vagy a Fellebbezési Testület által vizsgált ügyekben.

⁸ Amennyiben a DSB ülését nem tűzik ki ez alatt az idő alatt, e célból össze kell hívni a DSB ülését.

2. A vizsgálóbizottsághoz vagy Fellebbezési Testülethez benyújtott írásos előterjesztések bizalmasan kezelendők, de hozzáférhetővé kell tenni azokat a vitában részt vevő felek számára. A jelen Egyetértés alapján semmi nem akadályozza a vitában részt vevő egyik felet sem, hogy saját helyzetével kapcsolatos álláspontját a nyilvánosság elé tárja. A Tagoknak a másik Tagnak a vizsgálóbizottsághoz vagy Fellebbezési Testülethez benyújtott bizalmasan kezelendőként megjelölt információit bizalmasan kell kezelniük. A vitában részt vevő bármely félnek — egy Tag felkérésére — az írásos előterjesztésében lévő információkról olyan nem-bizalmas összefoglalót kell készítenie, amely a nyilvánosság elé tárható.

19. Cikk

A vizsgálóbizottság és a Fellebbezési Testület ajánlásai

1. Ha a vizsgálóbizottság vagy a Fellebbezési Testület arra a következtetésre jut, hogy egy intézkedés nem felel meg valamely idetartozó egyezménynek, ajánlja, hogy az érintett Tag⁹ hozza összhangba intézkedéseit az adott egyezménnyel.¹⁰ Az ajánlásain túl, a vizsgálóbizottság, illetve a Fellebbezési Testület javaslatokat tehet a Tagnak az ajánlások megvalósítására.

2. A fenti 3. Cikk 2. pontja szerint a vizsgálóbizottság és a Fellebbezési Testület megállapításaiban és ajánlásaiban az idetartozó egyezményekben lefektetett jogokhoz és kötelezettségekhez nem adhat hozzá, és nem vehet el belőlük.

20. Cikk

DSB döntések határideje

Kivéve, ha a vitában részt vevő felek másképp állapodnak meg, általános szabályként, a vizsgálóbizottság felállítása és a között az időpont közötti időszak, amelynek során a DSB úgy ítéli meg, hogy a vizsgálóbizottság vagy a Fellebbezési Testület jelentését elfogadja, nem lehet hosszabb kilenc hónapnál, ha a jelentést nem fellebbezik meg, vagy tizenként hónapnál, ha fellebbezésre kerül sor. Amennyiben akár a vizsgálóbizottság, akár a Fellebbezési Testület a 12. Cikk 9. pontja vagy a 17. Cikk 5. pontja értelmében kiterjeszti a jelentés benyújtásának határidejét, ez a többlet idő a fenti időtartamhoz hozzáadódik.

⁹ Az „érintett Tag” a vita azon résztvevője, amelyre a bizottság vagy a Fellebbezési Testület ajánlásai vonatkoznak.

¹⁰ Az ajánlásokra vonatkozóan olyan esetekben, ahol nem merül fel a GATT 1994 és más idetartozó egyezmények megsértése, lásd a 26. Cikket.

21. Cikk

Az ajánlások és határozatok végrehajtásának felügyelete

1. A minden Tag számára előnyös, hatékony vitarendezés biztosítása érdekében alapvető a DSB ajánlásainak vagy határozatainak azonnali betartása.

2. Különös figyelmet kell fordítani a vitarendezési eljárás során hozott intézkedések esetében a fejlődő országok Tagok érdekeit érintő ügyekre.

3. A vizsgálóbizottság vagy Fellebbezési Testület jelentésének elfogadásától számított harminc napon belül¹¹ megtartott DSB ülésen az érintett Tag köteles tájékoztatást adni a DSB ajánlásainak és határozatainak végrehajtására vonatkozó szándékáról. Ha a gyakorlatban nem lehetséges az ajánlások és határozatok azonnali alkalmazása, az érintett Tag ésszerű időtartamot kap ennek megtételére.

Az ésszerű időtartam:

a) az érintett Tag által javasolt időtartam, feltéve, hogy azt a DSB jóváhagyja; vagy ilyen jóváhagyás hiányában

b) a vitában részt vevő felek között az ajánlások és határozatok elfogadását követő legfeljebb 45 napon belül kialakított kölcsönös megállapodás szerinti időtartam; vagy ilyen megállapodás hiányában

c) az ajánlások és határozatok elfogadását követő 90 napon belül kötelező választottbírói eljárás során meghatározott időtartam.¹² Az ilyen választottbírói eljárás során a választottbíró¹³ számára útmutatásként szolgál, hogy a vizsgálóbizottság vagy Fellebbezési Testület ajánlásainak alkalmazására az ésszerű időtartam nem haladhatja meg a vizsgálóbizottság vagy Fellebbezési Testület jelentésének elfogadásától számított 15 hónapot. Mindazonáltal ez az idő lehet rövidebb vagy hosszabb, a körülményektől függően.

4. Kivéve, ha a vizsgálóbizottság vagy a Fellebbezési Testület a 12. Cikk 9. pontja vagy 17. Cikk 5. pontja szerint kiterjeszti a jelentés elkészítésének határidejét, a vizsgálóbizottság DSB által történő felállítása időpontjától az ésszerű időszak meghatározásáig terjedő idő nem haladhatja meg a 15 hónapot, hacsak a vitában részt vevő felek másképpen nem állapodnak meg. Ha akár a vizsgálóbizottság, akár a Fellebbezési Testület a jelentés elkészítési idejét kiterjeszti, ezt a többlet időt hozzá kell adni a 15 hónapos időszakhoz, azzal a feltétellel, hogy hacsak a vitában részt vevő felek nem egyeznek meg abban, hogy kivételes

¹¹ Ha ez alatt az időszak alatt nem hívják össze a DSB ülését, e célból DSB ülést kell tartani.

¹² Ha a felek nem tudnak megállapodni a választottbíróban, az ügynek a választottbírói eljárásra utalásától számított tíz napon belül a választottbíró a Főigazgató a felekkel való konzultáció után tíz napon belül kijelöli.

¹³ A „választottbíró” kifejezés utalhat akár személyre, akár testületre.

körülmények állnak fenn, az összidő nem haladhatja meg a 18 hónapot.

5. Ha az ajánlások és határozatok betartására tett intézkedések létre vagy az idetartozó egyezményekkel való összhangjára vonatkozóan véleménykülönbség van, az ilyen vitákat e vitarendezési eljárások igénybevétele útján kell eldönteni, beleértve, ahol ez lehetséges, az eredeti vizsgálóbizottság igénybevitelét. A vizsgálóbizottság az ügy hozzáutalása után kilencven napon belül közreadja jelentését. Ha a vizsgálóbizottság úgy ítéli meg, hogy ezen az időn belül nem tudja elkészíteni jelentését, írásban tájékoztatja a DSB-t a késés okairól, annak a várható időszaknak a megjelölésével, amelyen belül beterjeszti a jelentését.

6. A DSB felügyeli az elfogadott ajánlások vagy határozatok végrehajtását. Az ajánlások vagy határozatok végrehajtásának kérdését bármely Tag felvetheti a DSB előtt bármikor annak elfogadását követően. Hacsak a DSB nem dönt másképpen, az ajánlások vagy határozatok végrehajtásának kérdését a DSB ülésének napirendjére kell tűzni a 3. pontban leírt ésszerű időtartam meghatározását követő hat hónapon belül, és mindaddig a DSB napirendjén kell tartani, amíg megoldás nem születik az ügyben. Az érintett Tag az ilyen DSB ülések előtt legalább tíz nappal írásban helyzetjelentést készít az ajánlások vagy határozatok végrehajtásában mutatott előrehaladásról.

7. Ha fejlődő ország Tag által felvetett ügyről van szó, a DSB ítéli meg, hogy milyen további intézkedésre van szüksége a körülményeknek megfelelően.

8. Ha az esetet fejlődő ország Tag terjeszti be, annak megítélésében, hogy milyen megfelelő intézkedésre lehet még szükség, a DSB figyelembe veszi nemcsak a panaszolt intézkedésnek a kereskedelmi forgalomra, de az érintett fejlődő ország Tagok egész gazdaságára gyakorolt hatását is.

22. Cikk

Kompenzáció és engedmények felfüggesztése

1. A kompenzáció és engedmények vagy más kötelezettségek felfüggesztése ideiglenes intézkedések, amelyeket akkor lehet igénybe venni, ha az ajánlásokat és határozatokat ésszerű időtartamon belül nem hajtják végre. Mindazonáltal sem a kompenzáció, sem az engedmények vagy más kötelezettségek felfüggesztése nem részesíthető előnyben az intézkedésnek az idetartozó egyezményekkel való összhangba hozatalát kívánó ajánlás teljes végrehajtásával szemben. A kompenzáció önkéntes, és ha megadják, összhangban kell lennie az idetartozó egyezményekkel.

2. Ha az érintett Tag az idetartozó egyezményekkel össze nem egyeztethetőnek talált intézkedését nem tudja

megfeleltetni, vagy a 21. Cikk 3. pontjában meghatározott ésszerű időszakon belül azt az ajánlásokkal és határozatokkal másképpen összhangba hozni, az ilyen Tagnak, kívánságra, az ésszerű időszak lejártánál nem később tárgyalásokat kell kezdenie bármely féllel a vitarendezési eljárás szerint, kölcsönösen elfogadható kompenzáció kialakításának céljából. Ha kielégítő kompenzációról az ésszerű időszak lejártától számított 20 napon belül nem sikerül megállapodni, bármely, a vitarendezési eljárást igénybe vevő fél felhatalmazást kérhet a DSB-től, hogy az érintett Taggal szemben felfüggeszse az idetartozó egyezmények szerinti engedmények vagy más kötelezettségek alkalmazását.

3. Annak megítélésében, hogy milyen engedmények és más kötelezettségek kerüljenek felfüggesztésre, a panaszos fél az alábbi elveket és eljárásokat köteles alkalmazni:

a) általános elv az, hogy a panaszos fél először ugyanabban a szektor(ok)ban függeszse fel az engedményeket vagy más kötelezettségeket, amelyben a vizsgálóbizottság vagy a Fellebbezési Testület a szerződészegést, vagy az előnyök hatálytalanítását vagy gyengítését megállapította;

b) amennyiben az adott fél úgy ítéli meg, hogy az engedmények vagy más kötelezettségek felfüggesztése ugyanazon szektor(ok) vonatkozásában nem alkalmazható vagy nem hatékony, ugyanazon egyezmény más szektorában is törekedhet engedmények vagy egyéb kötelezettségek felfüggesztésére;

c) amennyiben az adott fél úgy ítéli meg, hogy az engedmények vagy más kötelezettségek felfüggesztése nem alkalmazható, vagy nem hatékony ugyanazon egyezmény más szektoraiban, és a körülmények kellően komolyak, törekedhet egyéb idetartozó egyezményekben foglalt engedmények és más kötelezettségek felfüggesztésére;

d) a fenti elvek alkalmazásánál az adott félnek figyelembe kell vennie az alábbiakat:

(i) a kereskedelmet abban a szektorban vagy azon egyezmény szerint, amelynél a vizsgálóbizottság vagy a Fellebbezési Testület szerződészegést vagy egyéb előny hatálytalanítást vagy gyengítést állapított meg, valamint az ilyen kereskedelem fontosságát a fél számára,

(ii) az előnyök hatálytalanításával vagy gyengítésével kapcsolatos szélesebb körű gazdasági tényezőket és az engedmények vagy más kötelezettségek felfüggesztésének szélesebb gazdasági következményeit;

e) amennyiben az adott fél úgy határoz, hogy felhatalmazást kér a fenti b) vagy c) alpont értelmében az engedmények vagy más kötelezettségek felfüggesztésére, kérelmében ki kell fejtenie ennek okait; ugyanakkor, amikor kérését a DSB-hez továbbítja, azt továbbítania kell a megfelelő Tanácsokhoz, és — a b) alpont alatti kérés esetében — a megfelelő ágazati testületekhez is;

f) e pont céljára az „ágazat” jelentése

(i) áruk vonatkozásában az összes áru,

(ii) szolgáltatások vonatkozásában: valamely fő ágazat a jelenleg érvényes „Szolgáltatások ágazati besorolása”-ban szereplő meghatározás szerint,¹⁴

(iii) a kereskedelmi vonatkozású szellemi tulajdonjogok esetén a TRIPS Egyezmény II. Rész 1., 2., 3., 4., 5., 6. vagy 7. fejezeteiben leírt szellemi tulajdonjogok minden egyes kategóriája, vagy a III. vagy IV. Rész alapján vállalt kötelezettségek;

g) e pont céljára az „egyezmény” jelentése:

(i) áruk vonatkozásában a WTO Egyezmény 1. A) Mellékletében felsorolt egyezmények együttesen, valamint a Többoldalú Kereskedelmi Megállapodások, amennyiben az érintett, vitában részt vevő felek ezen megállapodásoknak részesei,

(ii) szolgáltatások vonatkozásában a GATS,

(iii) a szellemi tulajdonjogok vonatkozásában a TRIPS Megállapodás.

4. Az engedmények vagy más kötelezettségek felfüggesztési mértékének, amelyre a DSB felhatalmazást ad, azonosnak kell lennie az előnyök hatálytalanításának vagy gyengítésének mértékével.

5. A Vitarendezési Testület nem ad felhatalmazást engedmények vagy más kötelezettségek felfüggesztésére, ha egy idetartozó egyezmény az ilyen felfüggesztést tiltja.

6. A fenti 2. pontban leírtak esetén a DSB kívánságra felhatalmazást ad az engedmények vagy más kötelezettségek felfüggesztésére az ésszerű időtartam lejáratától számított 30 napon belül, kivéve, ha a DSB konszenzussal a kérést elutasító döntést hoz. Mindazonáltal, ha az érintett Tag ellenzi a javasolt felfüggesztés mértékét, vagy nehezményezi, hogy a fenti 3. pontban leírt elveket és eljárásokat nem követték, a fenti 3. b) vagy c) alpont szerint, az engedmények vagy más kötelezettségek visszavonására felhatalmazást kérő panaszos fél esetében az ügyet választottbíróság elé kell utalni. Az ilyen választottbírósági eljárást az eredeti vizsgálóbizottság folytatja le, ha tagjai rendelkezésre állnak, vagy olyan választottbíró,¹⁵ akit a Vezérigazgató nevez ki. Az eljárást az ésszerű időtartam lejáratától számított 60 napon belül kell lefolytatni. A választottbírósági eljárás ideje alatt engedmények vagy más kötelezettségek nem függeszthetők fel.

7. A fenti 6. pont értelmében tevékenykedő választottbíró¹⁶ nem vizsgálja a felfüggesztendő engedményeket vagy más kötelezettségeket, de eldönti, hogy vajon az ilyen felfüggesztés mértéke azonos-e az előnyök hatálytalanításának vagy gyengítésének mértékével. A választottbíró

ugyancsak dönthet, hogy az engedmények vagy más kötelezettségek javasolt felfüggesztése megengedett-e az idetartozó egyezmény szerint. Mindazonáltal, ha egy ügy, amelyet választottbíróság elé utaltak, magában foglalja azt a panaszt, hogy a fenti 3. pont szerinti elveket és eljárásokat nem követték, a választottbíró ezt a panaszt is megvizsgálja. Abban az esetben, ha a választottbíró úgy határoz, hogy az elveket és eljárásokat nem tartották be, a panaszos félnek azokat a fenti 3. pontnak megfelelően kell alkalmaznia. A felek véglegesként kötelesek elfogadni a választottbíró döntését, és az érintett felek nem kérhetnek második választottbírósági eljárást. A DSB-t a választottbíró azonnal tájékoztatja döntéséről. A DSB kérésre felhatalmazást ad az engedmények vagy más kötelezettségek felfüggesztésére, amennyiben a kérés megfelel a választottbírói döntésnek, kivéve, ha a DSB konszenzussal úgy dönt, hogy visszautasítja a kérést.

8. Az engedmények vagy más kötelezettségek felfüggesztése ideiglenes, és csak addig alkalmazandó, amíg, az idetartozó egyezményeknek nem megfelelő intézkedéseket megszüntetnek, vagy ha az a Tag, amelynek alkalmaznia kell az ajánlásokat és határozatokat, megoldást nem talál az előnyök hatálytalanítására vagy gyengítésére vonatkozóan, illetve amíg kölcsönösen kielégítő megoldást nem érnek el. A fenti 21. Cikk 6. pontjának megfelelően a DSB folyamatosan megfigyelés alatt tartja az elfogadott ajánlások vagy határozatok végrehajtását, beleértve azokat az eseteket is, amikor kompenzációra vagy engedmények vagy más kötelezettségek felfüggesztésére került sor, de az intézkedésnek az idetartozó egyezményekkel való összhangba hozatalát előírányzó ajánlásokat nem hajtották végre.

9. Az idetartozó egyezmények vitarendezési rendelkezései meghivatkozhatók olyan intézkedések tekintetében, amelyek érintik azok betartását a Tag területén működő regionális vagy helyi kormányzatok vagy hatóságok által. Ha a DSB úgy dönt, hogy egy idetartozó egyezmény rendelkezését nem vették figyelembe, a felelős Tagnak olyan rendelkezésére álló ésszerű intézkedéseket kell tennie, amely biztosítja a rendelkezés betartását. Az idetartozó egyezmények és a jelen Egyetértés kompenzációra és az engedmények vagy más kötelezettségek felfüggesztésére vonatkozó rendelkezései olyan esetekben kerülnek alkalmazásra, amikor nem lehetséges a hivatkozott rendelkezések betartása.¹⁷

¹⁴ Az MTN.GNS/W/120 sz. dokumentumban 11 szektort különböztetnek meg.

¹⁵ A „választottbíró” kifejezés személyre és testületre is vonatkozik.

¹⁶ A „választottbíró” kifejezés személyre és testületre is vonatkozik, vagy az eredeti bizottsági tagokra, amennyiben ők választottbírói minőségben járnak el.

¹⁷ Ha az idetartozó egyezmény rendelkezései a Tag területén működő regionális kormányzatok, helyhatóságok vagy más hatóságok által hozott intézkedések esetén e pont rendelkezéseitől eltérő rendelkezéseket tartalmaznak, az idetartozó egyezmény rendelkezései az irányadók.

23. Cikk

A multilaterális rendszer megerősítése

1. Ha a Tagok az idetartozó egyezményekből adódó kötelezettségek megsértésére, vagy az azokból adódó előnyök másféle hatálytalanítására vagy gyengítésére, illetve az idetartozó egyezmények valamely célja elérésének akadályozására jogorvoslatot keresnek, a jelen Egyetértés szabályaihoz és eljárásaihoz folyamodnak, és azokat magukra nézve kötelezőnek ismerik el.

2. Ezekben az esetekben a Tagok

a) nem tehetnek egyezmény megsértésére, előnyök hatálytalanítására vagy gyengítésére, illetve az idetartozó egyezmények bármely célja elérésének akadályozására vonatkozóan ténymegállapítást, kivéve, ha a jelen Egyetértés szabályai és eljárásai szerinti vitarendezési eljáráshoz fordulnak. Az ilyen ténymegállapításokat csak a vizsgálóbizottság, illetve a Fellebbezési Testület DSB által elfogadott jelentésében szereplő tényekkel, illetve a jelen Egyetértés szerint meghozott választottbíróági döntéssel összhangban tehetik meg;

b) a jelen Egyetértés 21. Cikkében foglalt eljárásokat követik az ajánlások és határozatok végrehajtásához az érintett Tag számára biztosított ésszerű időtartam meghatározásánál; valamint

c) a jelen Egyetértés 22. Cikkében foglalt eljárást követik az engedmények vagy más kötelezettségek felfüggesztési mértékének meghatározásánál, és felhatalmazást szereznek a DSB-től, összhangban ezen eljárásokkal, mielőtt az idetartozó egyezmények szerinti engedményeket vagy más kötelezettségeket felfüggesztenek, válaszul az ajánlások és határozatok ésszerű időtartamon belüli végrehajtásának érintett Tag által történő elmulasztására.

24. Cikk

A legkevésbé fejlett fejlődő ország Tagokra vonatkozó különleges eljárások

1. A legkevésbé fejlett fejlődő ország Tagra vonatkozóan a vita okainak és a vitarendezési eljárásnak a meghatározásának minden szakaszában különös figyelmet kell szentelni a legkevésbé fejlett fejlődő ország Tagok különleges helyzetének. Ebben a vonatkozásban a Tagoknak a legkevésbé fejlett fejlődő ország Tagokat érintő ügyek felvetésénél ezen eljárás keretében megfelelő önmérsékletet kell tanúsítaniuk. Amennyiben egy legkevésbé fejlett fejlődő ország Tag intézkedése előnyök hatálytalanítását vagy gyengítését eredményezi, a panaszos feleknek kellő önmérsékletet kell tanúsítaniuk a kompenzáció kérésnél vagy az ezen eljárás értelmében az engedmények vagy más kötelezettségek felfüggesztésére vonatkozó felhatalmazás megszerzésénél.

2. A legkevésbé fejlett fejlődő ország Tagot érintő olyan vitarendezési esetekben, amikor a konzultációk során nem találnak kielégítő megoldást, a Vezérigazgató vagy a DSB Elnöke a legkevésbé fejlett fejlődő ország Tag kérésére jószolgálati, békéltetési és közvetítési ajánlatot tesz abból a célból, hogy a feleknek a vita rendezésében segítséget nyújtson, még a vizsgálóbizottság felállítására vonatkozó kérés beérkezése előtt. A Vezérigazgató vagy a DSB Elnöke a fenti segítségnyújtás során bármely — általa szükségesnek tartott — forrással konzultálhat.

25. Cikk

Választottbíróóság

1. A WTO-n belüli gyors választottbíráskodás a vitarendezés egyik alternatívájaként mindkét fél által világosan meghatározott ügyekben megkönnyítheti bizonyos viták megoldását.

2. Hacsak a jelen Egyetértés erről másképpen nem rendelkezik, választottbíróósághoz csak a felek közötti kölcsönös megegyezés esetén lehet fordulni, amikor a felek megegyeznek a követendő eljárásban. A választottbíróóság igénybevételeire vonatkozó megállapodásokról jóval a választottbíróági eljárás tényleges megkezdése előtt az összes Tagot értesíteni kell.

3. Más Tagok csak akkor vehetnek részt választottbíróági eljárásban, ha abba a választottbíróósághoz folyamodó felek beleegyeznek. Az eljárásban részt vevő felek megegyeznek abban, hogy a választottbíróóság határozatát magukra nézve kötelezőnek ismerik el. A választottbíróóság határozatáról a DSB-t és az érintett egyezmények Tanácsát vagy Bizottságát értesíteni kell, ahol a Tagok bármilyen kérdést felvethetnek a tárgyra vonatkozóan.

4. A jelen Egyetértés 21. és 22. Cikkét *mutatis mutandis* kell alkalmazni a választottbíróósági határozatokra.

26. Cikk

1. A GATT 1994 XXIII. Cikk 1. b) pontjában leírt típusú egyezmény megsértését nem érintő panaszok

Ahol a GATT 1994 XXIII. Cikk 1. b) pontjának rendelkezései alkalmazhatók egy idetartozó egyezményre, a vizsgálóbizottság vagy a Fellebbezési Testület csak akkor hozhat határozatokat és ajánlásokat, ha a vitában részt vevő valamelyik fél úgy ítéli meg, hogy az érintett idetartozó egyezményből közvetlenül vagy közvetve adódó előnyei hatálytalanodnak vagy gyengülnek, vagy ha ezen Egyezmény céljainak elérése akadályba ütközik egy Tag valamely intézkedésének alkalmazása miatt, akár ütközik ez ezzel az Egyezménnyel, akár nem. Ahol és olyan mértékig, amilyen

mértékben azt a fél úgy ítéli meg, és a vizsgálóbizottság vagy Fellebbezési Testület úgy dönt, hogy az ügy olyan intézkedésre vonatkozik, amely nincs ellentétben az ide tartozó egyezmény olyan előírásaival, amelyre a GATT 1994 XXIII. 1. b) pontja alkalmazható, a jelen Egyetértés szerinti eljárást kell alkalmazni, az alábbiak szerint:

a) a panaszos félnek részletes igazolást kell bemutatnia, amely alátámasztja az olyan intézkedés elleni panaszt, amely nem ütközik az érintett idetartozó egyezményrel;

b) ha megállapítják, hogy az intézkedés hatálytalanítja vagy gyengíti a szóban forgó idetartozó egyezményből adódó előnyöket, vagy akadályozza céljainak elérését annak megsértése nélkül, nem kötelező az intézkedés visszavonása. Mindazonáltal ilyen esetekben a vizsgálóbizottság vagy a Fellebbezési Testület az érintett Tagnak kölcsönösen kielégítő kiigazítás foganatosítását ajánlhatja;

c) a 21. Cikk rendelkezéseitől függetlenül, a 21. Cikk 3. pontjában leírtak szerinti választottbíróság bármelyik fél kérésére foglalkozhat a hatálytalanított vagy gyengített előnyök mértékének meghatározásával, és módokat javasolhat a kölcsönösen kielégítő kiigazítás elérésére; ezek a javaslatok a felek számára nem kötelezőek;

d) a 22. Cikk 1. pontja rendelkezéseitől függetlenül a kompenzáció a vita végleges rendezéseként része lehet a kölcsönösen kielégítő kiigazításnak.

2. A GATT 1994 XXIII. Cikk 1.c) pontja szerinti típusú panaszok

Ahol a GATT 1994 XXIII. Cikk 1. c) pontjának rendelkezései alkalmazhatók egy idetartozó egyezménynél, vizsgálóbizottság csak akkor hozhat határozatokat és ajánlásokat, ha egy fél úgy ítéli meg, hogy az érintett idetartozó egyezményből közvetlenül vagy közvetve adódó előnyei hatálytalanodnak vagy gyengülnek, vagy ha ezen Egyezmény céljainak elérése akadályba ütközik egy olyan helyzetnek a következtében, amelyre vonatkozóan a GATT XXIII. Cikk 1. a) és b) pontjainak rendelkezései nem alkalmazhatók. Ahol és olyan mértékig, amilyen mértékben egy ilyen fél úgy ítéli meg, és a vizsgálóbizottság úgy dönt, hogy az ügy e pont alá tartozik, a jelen Egyetértés előírásait csak addig a pontig kell alkalmazni az eljárás során, amíg a vizsgálóbizottság jelentése körözésre került a Tagok között. Az 1989. április 12-i Határozat (BISD 36S/61-67) szerinti vitarendezési szabályokat és eljárásokat kell alkalmazni az ajánlások és határozatok elfogadásának mérlegelésére, felügyeletére és végrehajtására. Az alábbiakat kell továbbá alkalmazni:

a) a panaszos félnek részletes igazolást kell bemutatnia, amely alátámasztja az e pont alatti ügyekre vonatkozó érvanyagot;

b) az e pont alá tartozó ügyekre vonatkozó esetekben, ha egy vizsgálóbizottság megállapítja, hogy az esetek e

pont alá nem tartozó vitarendezési ügyeket is tartalmaznak, a vizsgálóbizottság jelentést ad közre az ilyen ügyekről és külön jelentést az e pont alá tartozó ügyekről is.

27. Cikk

A Titkárság feladatai

1. A Titkárság felelős a bizottságok támogatásáért, különösen a tárgyaló ügyek jogi, történeti és eljárási aspektusaira vonatkozóan, és a titkársági és technikai támogatásért.

2. Miközben a Titkárság kérésre segítséget nyújt a Tagoknak a vitarendezésre vonatkozóan, a fejlődő ország Tagok esetében szükség lehet kiegészítő jogi tanácsra és segítségre is a vitarendezés kapcsán. Ezért a Titkárság szakképzett jogi tanácsadót bocsát rendelkezésre a WTO Technikai Együttműködési Szolgálatától, minden ezt kérő fejlődő ország Tag számára. Ez a szakértő oly módon segíti a fejlődő ország Tagot, hogy a Titkárság folyamatos pártatlansága biztosítva legyen.

3. A Titkárság speciális szakértői tanfolyamokat tart az érdeklődő Tagoknak a vitarendezési eljárásokról és gyakorlatról, hogy lehetővé tegye a Tagok szakértői számára a jobb tájékozódást ebben a vonatkozásban.

1. Függelék

a vitarendezés szabályairól és eljárásairól szóló Egyetértéshez

Az Egyetértés alá tartozó egyezmények

- A) A Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó Egyezmény
- B) Multilaterális Kereskedelmi Egyezmények
  - 1. A) Melléklet Multilaterális Egyezmények az áruk kereskedelméről
  - 1. B) Melléklet Általános Egyezmény a szolgáltatások kereskedelméről
  - 1. C) Melléklet Megállapodás a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól
  - 2. Melléklet Egyetértés a vitarendezési szabályokról és eljárásokról
- C) Többoldalú Kereskedelmi Megállapodások
  - 4. Melléklet Megállapodás a polgári légi járművek kereskedelméről
  - Megállapodás a kormánybeszerzésekről
  - Nemzetközi Tejtermék Megállapodás
  - Nemzetközi Marhahús Megállapodás

A jelen Egyetértés alkalmazhatósága a Többoldalú Kereskedelmi Megállapodásokra az egyes megállapodások feleinek elfogadó határozatától függ, az Egyetértés egyes megállapodásokra vonatkozó alkalmazási feltételeinek lefektetésével, beleértve a 2. Függelékbe való felvételre vonatkozó speciális vagy kiegészítő szabályokat vagy eljárásokat is úgy, ahogy azt a DSB-nek bejelentették.

2. Függelék
a vitarendezés szabályairól és eljárásairól szóló
Egyetértéshez

**Az idetartozó egyezmények
speciális és kiegészítő szabályai és eljárásai**

Egyezmény	Szabályok és eljárások
Megállapodás az állat- és növényegészségügyi intézkedések alkalmazásáról	11.2.
Textil és Ruházati Megállapodás	2.14., 2.21., 4.4., 5.2., 5.4., 5.6., 6.9., 6.10., 6.11., 8.1—8.12.
Megállapodás a kereskedelem technikai akadályairól	14.2—14.4., 2. Melléklet
Megállapodás a GATT 1994 VI. Cikkének végrehajtásáról	17.4—17.7.
Megállapodás a GATT 1994 VII. Cikkének végrehajtásáról	19.3—19.5., II.2. f), 3. Melléklet
Megállapodás a támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről	4.2—4.12., 6.6., 7.2—7.10., 8.5., 35. l.ábjegyzet, 24.4., 27.7., V. Melléklet
Általános Egyezmény a szolgáltatások kereskedelméről	XXII:3, XXIII:3
Melléklet a Pénzügyi Szolgáltatásokról	4.
Melléklet a Légi Szállítási Szolgáltatásokról	4.
Határozat a GATS egyes vitarendezési eljárásairól	1—5.

Az e Függelékben szereplő szabályok és eljárások listája azokat a rendelkezéseket foglalja magában, amelyekre vonatkozóan csupán a rendelkezés egy része érvényes ebben az összefüggésben.

Bármely, a Többoldalú Kereskedelmi Megállapodásokban lefektetett különleges vagy kiegészítő szabályok vagy eljárások az egyes egyezmények illetékes testületeinek meghatározása, valamint a DSB-nek küldött értesítés szerint.

3. Függelék
a vitarendezés szabályairól és eljárásairól szóló
Egyetértéshez

Munkarend

1. Eljárása során a vizsgálóbizottság köteles a jelen Egyetértés megfelelő rendelkezéseit követni. E mellett az alábbi munkarendet alkalmazza.

2. A vizsgálóbizottság zárt ülésen ülészik. A vitában részt vevő vagy más érdekelt felek csak akkor lehetnek jelen az ülésen, ha a vizsgálóbizottság őket maga elé idézi.

3. A vizsgálóbizottság tanácskozásai és a hozzá benyújtott dokumentumok bizalmasan kezelendők. Ezen Egyetértés szerint semmi sem akadályozhatja meg a vitában részt vevő bármely felet, hogy a saját helyzetéről szóló álláspontját nyilvánosságra hozza. A Tagok a másik Tag által a vizsgálóbizottsághoz benyújtott információt, amelyet e Tag bizalmasnak jelöl, bizalmasan kezelik. A vitában részt vevő bármely fél, amely a vizsgálóbizottságnak írásos előterjesztése bizalmas változatát nyújtja be, bármely Tag kérésére köteles az előterjesztésben szereplő információ nem-bizalmas összefoglalóját is elkészíteni, amely nyilvánosságra hozható.

4. A vizsgálóbizottság — a felekkel tartott — első érdemi ülése előtt, a vita mindkét résztvevőjének írásos előterjesztést kell a vizsgálóbizottságnak átadnia, amelyben közlik az esetre vonatkozó tényeket és érveiket.

5. A felekkel tartott első érdemi ülésen a vizsgálóbizottság felkéri a panasztevő felet, hogy adja elő az esetet. A későbbiekben, de még ugyanezen az ülésen felkérlik azt a felet, amellyel szemben a panaszt emelték, hogy adja elő szempontjait.

6. Az összes harmadik felet, amely bejelentette a vitában való érdekelttségét a DSB-nél, írásban hívják meg, hogy a vizsgálóbizottság első érdemi ülésén e célból fenntartott időben adják elő nézeteiket. E harmadik felek mindegyike jelen lehet az ülés teljes ideje alatt.

7. Hivatalos ellenérvelésre a vizsgálóbizottság második érdemi ülésén kerül sor. A bepanaszolt fél jogosult elsőként felszólalni, őt követi a panaszos fél. Mindkét félnek az ülést megelőzően írásban kell a ellenérveit a vizsgálóbizottságnak benyújtania.

8. A bizottság bármikor feltehet kérdéseket a feleknek és felvilágosítást kérhet tőlük akár az ülés folyamán, akár írásban.

9. A vitában részt vevő feleknek és bármelyik — a jelen Egyetértés 10. Cikke szerint a szempontjainak előadására meghívott — harmadik félnek szóban elmondott állásfoglalását írásban is a vizsgálóbizottság rendelkezésére kell bocsátani.

10. A teljes átláthatóság érdekében, a fenti 5. és 9. pontokban leírt, benyújtás, ellenérvelés és előterjesztés mindkét fél jelenlétében történik. Ezen túlmenően, a felek minden írásos előterjesztését, beleértve a jelentés leíró részéhez fűzött megjegyzéseket és a vizsgálóbizottság által feltett kérdésekre adott válaszokat is, a másik fél vagy felek rendelkezésére kell bocsátani.

11. Bármely, az adott vizsgálóbizottságra jellemző, kiegészítő eljárások.

12. A vizsgálóbizottsági munka javasolt időbeosztása:
- a) A felek első írásos előterjesztésének beérkezése:
1. a panaszos féltől:	3—6 hét
2. a bepanaszolt féltől:	2—3 hét
- b) A felekkel sorra kerülő első érdemi ülés napja, ideje és helye; harmadik féllel tartott ülés
- c) A felek írásos ellenérveinek beérkezése
- d) A felekkel sorra kerülő második érdemi ülés napja, ideje és helye
- e) A felek részére készülő jelentés leíró részének benyújtása
- f) A felek a jelentés leíró részéhez fűzött megjegyzéseinek beérkezése
- g) Az időközi jelentés — beleértve a megállapításokat és következtetéseket is — átnyújtása a feleknek
- h) Határidő a fél számára a jelentés részlete(i) áttekintésének kérésére
- i) A vizsgálóbizottsági felülvizsgálat időszaka, beleértve a felekkel történő lehetséges kiegészítő megbeszélést is
- j) A végleges jelentés átnyújtása a vita résztvevőinek
- k) A végleges jelentés kiadása a Tagoknak

A fenti időrend előre nem látható fejlemények fényében változhat. Szükség esetén a felekkel további megbeszélések is kitűzhetők.

4. Függelék

a vitarendezés szabályairól és eljárásairól szóló Egyetértéshez

Szakértői felülvizsgálati csoportok

Az alábbi szabályokat és eljárásokat kell alkalmazni a 13. Cikk 2. pontjának rendelkezései alapján létrehozott szakértői felülvizsgálati csoportok alakításánál:

1. A szakértői felülvizsgálati csoportok a vizsgálóbizottság hatáskörébe tartoznak. Feladatkörüket és részletes munkarendjüket a vizsgálóbizottság határozza meg, és a bizottságnak jelentenek.

2. A szakértői felülvizsgálati csoportokban való részvétel a szóban forgó kérdésben szakmailag ranggal és tapasztalattal bíró személyekre korlátozódik.

3. A vitában részt vevő felek állampolgárai nem szolgálhatnak a szakértői felülvizsgálati csoportban a vitában részt vevő felek közös megállapodása nélkül, kivéve az olyan rendkívüli körülményeket, amikor a bizottság úgy ítéli meg, hogy a speciális tudományos szakértelem másfépp nem biztosítható. A vitában részt vevő felek kormánytisztviselői nem szolgálhatnak a szakértői felülvizsgálati csoportban. A szakértői felülvizsgálati csoportok tagjai csak személyes minőségükben járnak el, kormány vagy valamely szervezet képviselőjében nem. Kormányok vagy szervezetek ennél fogva nem adhatnak nekik utasítást szakértői felülvizsgálati csoport elé tartozó ügyekben.

4. A szakértői felülvizsgálati csoportok konzultálhatnak és információt és technikai tanácsot kérhetnek bármilyen forrásból, amit indokoltnak látnak. Mielőtt a szakértői felülvizsgálati csoport valamely Tag fennhatósága alá tartozó forrásból kíván ilyen információhoz vagy tanácshoz jutni, tájékoztatnia kell erről az illető Tag kormányát. A szakértői felülvizsgálati csoportnak az általa szükségesnek és megfelelőnek ítélt információ kérésére a Tagoknak azonnali és teljes körű választ kell adniuk.

5. A vitában részt vevő felek a szakértői felülvizsgálati csoportnak adott összes releváns információhoz hozzájuthatnak, kivéve, ha az bizalmas természetű. A szakértői felülvizsgálati csoportoknak adott bizalmas természetű információ az információt adó kormány, szervezet vagy személy hivatalos hozzájárulása nélkül nem adható ki. Ha a szakértői felülvizsgálati csoporttól ilyen jellegű információra van igény, de az információ kiadására a szakértői felülvizsgálati csoportnak nincs felhatalmazása, az információt adó kormánynak, szervezetnek vagy személynek nem-bizalmas összefoglalót kell készítenie erről az információról.

6. A szakértői felülvizsgálati csoport jelentéstervezetét átadja a vitában részt vevő feleknek észrevételezésre, és azokat végleges jelentésében, amelyet a vizsgálóbizottságnak való beterjesztéskor a vitában részt vevő feleknek is átad, megfelelő módon figyelembe veszi. A szakértői felülvizsgálati csoport végleges jelentésének csak tanácsadó szerepe van.

3. Melléklet**KERESKEDELEMPOLITIKAFELÜLVIZSGÁLATMECHANIZMUS**

A Tagok ezennel az alábbiakban állapodnak meg:

A) Célkitűzések

(i) A Kereskedelempolitikai felülvizsgálati Mechanizmus (TPRM) célja az ahhoz való hozzájárulás, hogy a Tagok pontosabban betartsák a Multilaterális Kereskedelmi Megállapodásokban, és ahol alkalmazásra kerülnek a Többoldalú Kereskedelmi Megállapodásokban lefektetett szabályokat, fegyelmeket és kötelezettségeket, és ennélfogva az ahhoz való hozzájárulás, hogy a multilaterális kereskedelmi rendszer, a Tagok kereskedelempolitikája és gyakorlata nagyobb átláthatóságának és nagyobb fokú megértésének elérése révén, zavartalanabban működjön. Ennek megfelelően a felülvizsgálati mechanizmus lehetővé teszi az egyes Tagok kereskedelempolitikái és gyakorlatai teljes körének, valamint azoknak a multilaterális kereskedelmi rendszer működésére gyakorolt hatásának rendszeres együttes felmérését és értékelését. Nem célja azonban alapul szolgálni a Megállapodások szerinti konkrét kötelezettségek érvényesítéséhez vagy a vitarendezési eljárásokhoz, vagy ahhoz, hogy a Tagok számára új politikai kötelezettségek vállalását írják elő.

(ii) A felülvizsgálati mechanizmus szerinti áttekintés, a releváns mértékig, az érintett Tag szélesebb értelemben vett gazdasági és fejlesztési szükségleteinek, politikáinak és céljainak tükrében, külső környezetének figyelembevételével folyik. Mindazonáltal a felülvizsgálati mechanizmus feladata annak megvizsgálása, hogy a Tag kereskedelempolitikája és gyakorlata hogyan hat a multilaterális kereskedelmi rendszerre.

B) Hazai átláthatóság

A Tagok elismerik, hogy mind a Tagok gazdaságai, mind a multilaterális kereskedelmi rendszer számára nagy értékkel bír a kereskedelempolitikai ügyekben való kormányzati döntéshozatal hazai átláthatósága, és egyetértenek abban, hogy saját rendszerükön belül ösztönzik és támogatják a nagyobb átláthatóságot, elismerve, hogy a hazai átláthatóság megvalósításának önkéntes alapon kell történnie, figyelembe véve minden egyes Tag politikai és jogrendszerét.

C) A felülvizsgálat eljárásai

(i) Ezennel felállításra kerül a Kereskedelempolitikai felülvizsgálati Testület (a továbbiakban: TPRB) a kereskedelempolitikai felülvizsgálatok elvégzésére.

(ii) Minden Tag kereskedelempolitikája és gyakorlata időszakonként ismétlődő felülvizsgálat tárgya. A felülvizsgálatok gyakoriságának megállapításakor a megha-

tározó tényező a Tagoknak a multilaterális kereskedelmi rendszer működésére gyakorolt hatása lesz, amit egy közelmúltbeli reprezentatív időszakban a világkereskedelemből való részesedésük alapján határoznak meg. Az így azonosított első négy kereskedelmi szereplő (az Európai Közösséget egynek számolva) kétévenként lesz felülvizsgálat tárgya. A következő tizenhat négyévenként kerül felülvizsgálatra. A többi Tag hatévente kerül sorra, kivéve a legkevésbé fejlett fejlődő ország Tagokat, melyek esetében hosszabb időszak is kiköthető. Egyetértés van arról, hogy az egynél több Tagra érvényes, közös külső politikával rendelkező gazdasági szereplők felülvizsgálata kiterjed a kereskedelmet érintő politika valamennyi elemére, beleértve az egyes Tagok vonatkozó politikáit és gyakorlatait. Kivételes esetben, ha valamely Tag kereskedelempolitikájában vagy gyakorlatában olyan változás következik be, amely kereskedelmi partnereire is jelentős hatást gyakorolhat, a TPRB, konzultációk után, felkérheti az érintett Tagot soron következő felülvizsgálatának előre hozására.

(iii) A TPRB ülésein folyó vitákra az A) pontban meghatározott célok az irányadók. Ezen viták középpontjában annak a Tagnak a kereskedelempolitikája és gyakorlata áll, amely a felülvizsgálati mechanizmus keretében lefolytatott áttekintés tárgya.

(iv) A TPRB a felülvizsgálatok lefolytatására alaptervet dolgoz ki. Megvitathatja és tudomásul veheti a Tagok új fejleményekről tett jelentéseit. A TPRB, a közvetlenül érintett Tagokkal konzultálva, minden évre felülvizsgálati menetrendet dolgoz ki. Konzultálva a felülvizsgálat alatt álló Taggal vagy Tagokkal, az Elnök vitavezetőket választhat ki, akik a TPRB-ben személyes minőségükben vezetik be a vitát.

(v) A TPRB a következő dokumentációkra alapozza munkáját:

— teljes körű jelentés, amelyre a D) pont hivatkozik és amelyet a felülvizsgálat alatt álló Tag vagy Tagok adnak be,

— jelentés, amelyet a Titkárság fogalmaz meg saját felelősségére, a számára hozzáférhető, valamint az érintett Tag vagy Tagok által rendelkezésére bocsátott információk alapján. A Titkárságnak törekednie kell arra, hogy az érintett Taggal vagy Tagokkal tisztázza az azok kereskedelempolitikájával és gyakorlatával kapcsolatos kérdéseket.

(vi) A felülvizsgálat alatt álló Tag és a Titkárság jelentését, a TPRB vonatkozó ülésének jegyzőkönyvével együtt, a felülvizsgálat befejeztével haladéktalanul nyilvánosságra hozzák.

(vii) E dokumentumokat eljuttatják a Miniszteri Értekezlethez, amely tudomásul veszi azokat.

D) Jelentéstétel

A lehető legteljesebb átláthatóság elérése érdekében minden egyes Tag rendszeresen jelent a TPRB-nek. A teljes körű jelentések — megegyezés szerinti formátumban, amiről a TPRB dönt — bemutatják az érintett Tag vagy Tagok által folytatott kereskedelempolitikát és gyakorlatot. E formátum kezdetben az 1989. július 19-i Döntés szerinti Ország tanulmányok Vázlatos Formátumán alapul (BISD 36S/406—409), szükség szerint módosítva, hogy a jelentések tartalma kiterjedjen a kereskedelempolitikának az 1. Mellékletben megtalálható Multilaterális Kereskedelmi Megállapodásokban, és — ahol alkalmazásra kerül — a Többoldalú Kereskedelmi Megállapodásokban foglalt minden vonatkozására. Ezt a formátumot a TPRB a tapasztalatok fényében átdolgozhatja. A felülvizsgálatok között a Tagok rövid jelentésekben számolnak be a kereskedelempolitikájukban bekövetkezett jelentős változásokról; évenként friss statisztikai információkat szolgáltatnak az egyeztetett formátumnak megfelelően. Különös figyelmet fordítanak a legkevésbé fejlett fejlődő ország Tagok számára jelentéseik összeállításánál adódó nehézségekre. A Titkárság, kérésre, technikai segítséget tesz hozzáférhetővé a fejlődő ország Tagok és különösen a legkevésbé fejlett fejlődő ország Tagok számára. A jelentésben foglalt információkat a lehető legteljesebb mértékben összhangba kell hozni a Multilaterális Kereskedelmi Megállapodások, és — ahol alkalmazásra kerülnek — a Többoldalú Kereskedelmi Megállapodások rendelkezései alapján tett bejelentésekkel.

*4. Melléklet***TÖBBOLDALÚ KERESKEDELMIEGÁLLAPODÁSOK***Megállapodás a polgári légi járművek kereskedelméről*

A Megállapodás a polgári légi járművek kereskedelméről, mely kelt Genfben, 1979. április 12-én (BISD 26S/162), utólagos módosításai, javításai vagy változtatásai szerint.

Megállapodás a kormánybeszerzésekről

A Megállapodás a kormánybeszerzésekről, mely kelt Marrakesh-ben, 1994. április 15-én.

Nemzetközi Tejtermék Megállapodás

A Nemzetközi Tejtermék Megállapodás, mely kelt Marrakesh-ben, 1994. április 15-én.

Nemzetközi Marhahús Megállapodás

A Nemzetközi Marhahús Megállapodás, mely kelt Marrakesh-ben, 1994. április 15-én.”

E) Kapcsolat a GATT 1994 fizetési mérleg rendelkezéseivel és a GATS-szal

A Tagok elismerik, hogy azon kormányok számára, amelyek a GATT 1994 fizetési mérleg rendelkezései vagy a GATS alapján is teljes konzultációra kötelezettek, szükséges a terhek minimalizálása. E célból a TPRB Elnöke, az érintett Taggal vagy Tagokkal és a Fizetési Mérleg Korlátozások Bizottságának Elnökével konzultálva, olyan adminisztratív megoldást dolgoz ki, amely összhangba hozza a kereskedelempolitikai felülvizsgálatok rendes ütemét a fizetési mérleg konzultációk menetrendjével, de amely a kereskedelempolitikai felülvizsgálatot 12 hónapnál hosszabb idővel nem halasztja el.

F) A mechanizmus értékelése

A TPRB, nem később mint öt évvel a WTO Egyezmény hatálybalépése után, értékelést készít a TPRM működéséről. Az értékelés eredményét a Miniszteri Értekezlet elé terjesztik. Ezt követően a TPRB az általa meghatározott időközönként, illetve a Miniszteri Értekezlet kérésének megfelelően, értékelheti a TPRM-et.

G) A nemzetközi kereskedelmi környezet fejleményeinek áttekintése

A TPRB évenként áttekintést készít a nemzetközi kereskedelmi környezetnek a multilaterális kereskedelmi rendszerre ható fejleményeiről. Az áttekintést segíti a Vezérigazgató éves jelentése, amely leírja a WTO főbb tevékenységeit és kiemeli a kereskedelmi rendszert befolyásoló, jelentős politikai kérdéseket.

3. § Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az Egyezményben foglaltak végrehajtását rendeletben meghatározza.

4. § Felhatalmazást kap az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszter, hogy rendeletben meghatározza az Egyezmény 1. A) számú mellékletében szereplő, a GATT Marrakesh-i Jegyzőkönyvének 1. pontjában említett engedményes listák megtekintésének rendjét.

5. § (1) Ez a törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1995. január 1-jétől kell alkalmazni.

(2) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a vámjogról, a vámeljárásról, valamint a vámgazgatásról szóló 1995. évi C. törvény a következők szerint módosul:

a) A törvény 15. §-a kiegészül az alábbi c) ponttal:

(15. § Amennyiben nemzetgazdasági érdekből átmeneti jelleggel a vámárura)

„c) az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszter és a pénzügyminiszter által, a földművelésügyi miniszterrel egyetértésben hozott együttes rendelet alapján mezőgazdasági piacvédelmi vámpótlék”

(vethető ki, ezekre a 125. §-ban foglaltak az irányadók.)

b) A törvény 212. §-a kiegészül az alábbi (5) bekezdéssel:

„(5) Felhatalmazást kap az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszter, valamint a pénzügyminiszter, hogy a földművelésügyi miniszterrel egyetértésben együttes rendeletben szabályozza az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény (GATT) keretében kialakított, a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó Marrakesh-i Egyezmény Mezőgazdasági Megállapodásának 5. Cikke szerinti speciális piacvédelmi vámpótlék kivetését.”

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Gál Zoltán s. k.,
az Országgyűlés elnöke

1998. évi X. törvény

a „Gyalogsági aknák alkalmazásának, felhalmozásának, gyártásának és átadásának betiltásáról, illetőleg megsemmisítéséről” szóló Egyezmény megerősítéséről és kihirdetéséről*

1. § Az Országgyűlés

a) e törvénnyel megerősíti a „Gyalogsági aknák alkalmazásának, felhalmozásának, gyártásának és átadásának betiltásáról, illetőleg megsemmisítéséről” szóló, Oslóban, 1997. szeptember 18-án elfogadott Egyezményt;

b) egyetért azzal, hogy a Magyar Köztársaság az Egyezmény 1. Cikke 1. bekezdésében foglalt rendelkezéseket a megerősítő okirat letétbe helyezésének napjától ideiglenes jelleggel alkalmazza.

2. § Az Egyezmény szövegének hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„Egyezmény a gyalogsági aknák alkalmazásának, felhalmozásának, gyártásának és átadásának betiltásáról, valamint megsemmisítésükről

PREAMBULUM

A Résztes Államok

azzal az eltökélt szándékkal, hogy véget vessenek a gyalogsági aknák által okozott szenvedésnek és baleseteknek, mely aknák hetente emberek százait — főleg ártatlan és védtelen polgári személyeket, különösen gyermekeket — pusztítják el, illetve csonkítják meg, akadályozzák a gazdasági fejlődést és újjáépítést, gátolják a menekültek és az országon belül otthonaikból elűzött személyek visszatelepítését, és évekkel telepítésük után is más súlyos következményeket okoznak,

szükségesnek tartva, hogy minden tőlük telhető megtegyenek, hogy hatékony és összehangolt formában hozzájáruljanak a szerte a világban telepített gyalogsági aknák eltávolításához és megsemmisítésük biztosításához,

azzal az óhajjal, hogy minden tőlük telhető módon segítsék az aknák áldozatainak ápolását és rehabilitációját, beleértve társadalmi és gazdasági visszailleszkedésüket,

elismerve, hogy a gyalogsági aknák teljes betiltása egyben fontos bizalomerosztó intézkedés volna,

üdvözölve a mértéktelen sérülést okozóknak vagy megkülönböztetés nélkül hatónak tekinthető egyes hagyományos fegyverek alkalmazásának betiltásáról, illetve korlátozásáról szóló Egyezményhez csatolt, az aknák, a meglepő aknák és más eszközök betiltásáról, illetve korlátozásáról szóló, 1996. május 3-án módosított jegyzőkönyv elfogadását, és felszólítva minden Államot, amely eddig azt nem tette meg, hogy mihamarabb erősítse meg ezt a jegyzőkönyvet,

üdvözölve az ENSZ Közgyűlésének 1996. december 10-i, 51/45 S jelzetű határozatát, mely sürgeti, hogy valamennyi Állam aktívan törekedjék egy, a gyalogsági aknák alkalmazásának, felhalmozásának és átadásának betiltását célzó, hatékony, jogilag kötelező érvényű nemzetközi megállapodásra,

üdvözölve továbbá azokat, a gyalogsági aknák alkalmazásának, felhalmozásának, gyártásának és átadásának megtiltására, korlátozására, illetve felfüggesztésére irányuló, az elmúlt években akár egyoldalúan, akár többoldalúan tett intézkedéseket,

kiemelve a társadalmi lelkiismeret szerepét az emberiesség elveinek előmozdításában, amint azt a gyalogsági aknák teljes betiltása iránti követelés tanúsítja, és elismerve a Nemzetközi Vöröskereszt és a Vörös Félhold Társaság, a „Nemzetközi Kampány a Gyalogsági Aknák Betiltá-

* A törvényt az Országgyűlés az 1998. február 24-i ülésnapján fogadta el.

sáért” nevű mozgalom és szerte a világon számos más nem-kormányzati szervezet ilyen irányú erőfeszítéseit,

emlékeztetve az 1996. október 5-i Ottawai Nyilatkozatra és az 1997. június 27-i Brüsszeli Nyilatkozatra, melyek sürgetik, hogy a nemzetközi közösség tárgyalások révén hozzon létre egy, a gyalogsági aknák alkalmazását, felhalmozását, gyártását és átadását megtiltó, jogilag kötelező érvényű nemzetközi megállapodást,

hangsúlyozva annak kívánatosságát, hogy valamennyi Államot megnyerjenek arra, hogy csatlakozzék ehhez az Egyezményhez, és azzal az eltökélt szándékkal, hogy minden illetékes fórumon — többek között az ENSZ-ben, a Leszerelési Értekezleten, a regionális szervezetekben és csoportokban, továbbá a mértéktelen sérülést okozóknak vagy megkülönböztetés nélkül hatónak tekinthető egyes hagyományos fegyverek alkalmazásának betiltásáról, illetve korlátozásáról szóló egyezmény felülvizsgálati konferenciáin — erélyesen szorgalmazzák annak egyetemességét,

kiindulva a nemzetközi humanitárius jognak abból az elvből, hogy egy fegyveres konfliktusban részt vevő feleknek a hadviselés módszereinek vagy eszközeinek megválasztásához való joga nem korlátlan, abból az elvből, amely megtiltja fegyveres konfliktusokban olyan jellegű fegyverek, lövedékek, valamint harci anyagok és módszerek alkalmazását, melyek túlzó sérülést vagy szükségtelen szenvedést okoznak, valamint abból az elvből, hogy különbséget kell tenni polgári személyek és harcolók között a következőkben állapodtak meg:

1. Cikk

Általános kötelezettségek

1. Mindegyik Részes Állam kötelezi magát arra, hogy soha, semmilyen körülmények között

- a) nem használ gyalogsági aknát;
- b) nem fejleszt ki, nem állít elő, nem szerez be más módon, nem halmoz fel, nem tart meg, és nem ad át senkinek, sem közvetlenül sem közvetve, gyalogsági aknákat;
- c) senkit nem segít abban, senkit nem bátorít, illetve semmilyen módon nem ösztönöz arra, hogy bármilyen, ennek az Egyezménynek az értelmében a Részes Államok számára tiltott tevékenységet folytasson.

2. Mindegyik Részes Állam kötelezi magát arra, hogy a jelen Egyezmény rendelkezéseinek megfelelően minden gyalogsági aknát megsemmisít, illetve biztosítja azok megsemmisítését.

2. Cikk

Meghatározások

1. *Gyalogsági akna*: olyan aknát jelent, mely úgy van tervezve, hogy felrobbanjon ember jelenlététől, közelségétől vagy érintésétől, és amely egy vagy több személy harc-képtelenné tételét, sérülését vagy halálos sérülését okozza. Azok az aknák, melyek rendeltetésük szerint egy jármű,

nem pedig egy személy jelenlététől, közelségétől vagy érintésétől robbannak fel, és amelyek felszedésgátló biztosítással vannak felszerelve, azáltal, hogy rendelkeznek ilyen berendezéssel, nem minősülnek gyalogsági aknáknak.

2. *Akna*: olyan harci eszközt jelent, amely telepíthető a földfelszín alá, a földfelszínre, annak vagy más felületnek a közelébe, és az a funkciója, hogy felrobbanjon az emberek vagy járművek jelenlététől, közelségétől vagy a velük való érintkezéstől.

3. *Felszedésgátló biztosítás*: olyan, az akna védelmét biztosító szerkezetet jelent, mely része annak, azzal összekötésben van, hozzá van rögzítve, vagy az akna alatt van elhelyezve, és amely működésbe lép, ha megkísérlik, hogy belenyúljanak az aknába, vagy más módon szándékosan megbolygassák azt.

4. *Átadás*: a gyalogsági aknák egy nemzeti területre történő fizikai bevitele, illetve az onnan való fizikai kivételük mellett magában foglalja az aknákra vonatkozó tulajdon és a felettük való ellenőrzés jogának átadását, de nem foglalja magában a telepített gyalogsági aknákat tartalmazó terület átadását.

5. *Aknásított körzet*: olyan körzetet jelent, mely az aknák jelenléte, vagy feltételezett jelenléte miatt veszélyesnek számít.

3. Cikk

Kivételek

1. Az 1. Cikk alatt felsorolt általános kötelezettségek ellenére, a gyalogsági aknáknak aknafelderítési, aknamen-tesítési vagy aknamegsemmisítési technikák fejlesztése és az ezekre való kiképzés céljából való megtartása vagy átadása megengedett. Az ilyenfajta aknák száma nem szabad hogy meghaladja a fent említett célokhoz feltétlenül szükséges minimális mennyiséget.

2. A gyalogsági aknák megsemmisítés céljából való átadása megengedett.

4. Cikk

Felhalmozott gyalogsági aknák megsemmisítése

A 3. Cikkben szereplő eseteket kivéve valamennyi Részes Állam kötelezettséget vállal arra, hogy megsemmisíti az összes tulajdonában vagy birtokában lévő, fennhatósága, vagy ellenőrzése alatt álló felhalmozott gyalogsági aknát, illetve biztosítja azok megsemmisítését, amint ez lehetséges, de legkésőbb ennek az Egyezménynek az adott Részes Állam számára történő hatálybalépésétől számított négy éven belül.

5. Cikk

A gyalogsági aknák megsemmisítése aknásított körzetekben

1. Mindegyik Részes Állam kötelezi magát arra, hogy a fennhatósága, vagy ellenőrzése alatt álló aknásított körze-

tekben levő összes gyalogsági aknát megsemmisíti vagy megsemmisítteti, amint ez lehetséges, de legkésőbb ennek az Egyezménynek az adott Résztes Állam számára történő hatálybalépésétől számított tíz éven belül.

2. Mindegyik Résztes Állam minden erejével arra törekszik, hogy azonosítsa az összes fennhatósága, vagy ellenőrzése alatt levő olyan területet, melyekről tudott, vagy gyanítható, hogy telepített gyalogsági aknákat tartalmaznak, és a lehető leghamarabb biztosítja, hogy a fennhatósága, illetve ellenőrzése alatt álló aknásított körzetekben minden gyalogsági aknát oldalsó kerületi jelöléssel lát el, megfigyelés alatt tart, és kerítéssel vagy más eszközzel véd annak érdekében, hogy — az ott található valamennyi gyalogsági akna megsemmisítéséig — biztosítsa a polgári személyek hatékony távol tartását. A megjelölés minimálisan meg kell hogy feleljen a mértéktelen sérülést okozóknak vagy megkülönböztetés nélkül hatónak tekinthető egyes hagyományos fegyverek alkalmazásának betiltásáról, illetve korlátozásáról szóló egyezményhez csatolt, az aknák, meglepő aknák és más eszközök alkalmazásának betiltásáról, illetve korlátozásáról szóló, 1996. május 3-án módosított jegyzőkönyvben szereplő követelményeknek.

3. Amennyiben valamely Résztes Állam úgy véli, hogy nem lesz képes valamennyi gyalogsági akna megsemmisítésére vagy megsemmisíttetésére az első bekezdésben megjelölt határidőn belül, kérelemmel fordulhat a Résztes Államok Üléséhez, vagy egy Felülvizsgálati Konferenciához annak érdekében, hogy az ilyen gyalogsági aknák megsemmisítésének befejezésére vonatkozó határidőt legfeljebb tízéves időszakra hosszabbítsák meg.

4. Minden kérelemnek tartalmaznia kell:

- a) a javasolt meghosszabbítás időtartamát;
- b) a javasolt meghosszabbítás részletes indoklását, beleértve:
  - (i) a nemzeti aknamentesítési programok keretében végzett munka előkészítését és helyzetét,
  - (ii) a Résztes Állam számára az összes gyalogsági akna megsemmisítéséhez rendelkezésre álló pénzügyi és műszaki eszközöket, és
  - (iii) azokat a körülményeket, melyek a Résztes Államot akadályozzák abban, hogy az aknásított körzetekben található összes gyalogsági aknát megsemmisítse;
- c) a meghosszabbítás humanitárius, szociális, gazdasági és környezeti következményeit; és
- d) minden más információt, mely fontossággal bír a javasolt meghosszabbítás iránti kérelem szempontjából.

5. A Résztes Államok Ülése, illetve a Felülvizsgálati Konferencia — a negyedik bekezdésben foglalt szempontokat figyelembe véve — mérlegeli a kérelmet, és a jelen lévő és szavazó Résztes Államok szavazati többségével eldönti, helyt ad-e a hosszabbítás iránti kérelemnek.

6. Az ilyen meghosszabbítás új kérelem benyújtása esetén — a jelen Cikk harmadik, negyedik és ötödik bekezdésével összhangban — megújítható. További haladék kérelmezése esetében a Résztes Állam megfelelő kiegészítő információt szolgáltat arról, hogy jelen Cikk értelmében mit vállalt az előző meghosszabbítási időszakban.

6. Cikk

Nemzetközi együttműködés és segítségnyújtás

1. A jelen Egyezmény által előírt kötelezettségek teljesítése során mindegyik Résztes Állam jogosult arra, hogy — ahol ez megvalósítható — a lehetséges mértékben más Résztes Államtól kérjen és kapjon segítséget.

2. Mindegyik Résztes Állam kötelezi magát arra, hogy megkönnyíti a berendezések, anyagok és a jelen Egyezmény végrehajtására vonatkozó tudományos és műszaki információk lehető legteljesebb cseréjét, ugyanakkor jogosult arra, hogy részt vegyen az ilyen jellegű cserékben. A Résztes Államok nem korlátozzák indokolatlan mértékben az aknamentesítő berendezések és az ezekhez kapcsolódó műszaki információk humanitárius célból történő kiszolgáltatását.

3. Mindegyik Résztes Állam, melynek módjában áll, segítséget nyújt az aknák áldozatainak ápolásához és rehabilitációjához és társadalmi és gazdasági visszailleszkedéséhez, valamint az aknákkal kapcsolatos felvilágosító programokhoz. Ilyen segítséget többek között az ENSZ rendszerén keresztül, a nemzetközi, regionális vagy nemzeti szervezeteken vagy intézményeken keresztül, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságán keresztül, a nemzeti Vöröskereszt és Vörös Félhold Társaságokon és Nemzetközi Szövetségükön keresztül, nem-kormányzati szervezetek közreműködésével vagy kétoldalú kapcsolatok keretében lehet nyújtani.

4. Mindegyik Résztes Állam, melynek módjában áll, segítséget nyújt az aknamentesítéshez és az ehhez kapcsolódó tevékenységekhez. Ilyen segítséget többek között az ENSZ rendszerén keresztül, a nemzetközi és regionális szervezeteken vagy intézményeken keresztül, a nem-kormányzati szervezeteken vagy intézmények közreműködésével vagy kétoldalú kapcsolatok keretében lehet nyújtani, továbbá az ENSZ önkéntes, aknamentesítést támogató pénzügyi alapjához vagy más, az aknamentesítéssel foglalkozó regionális alapokhoz való anyagi hozzájárulás révén.

5. Mindegyik Résztes Állam, melynek módjában áll, segítséget nyújt a felhalmozott gyalogsági aknák megsemmisítéséhez.

6. Mindegyik Résztes Állam kötelezi magát arra, hogy az ENSZ keretében létrehozott aknamentesítéssel foglalkozó adatbank számára információt szolgáltat, különösen olyat, amely az aknamentesítés különböző eszközeire és technológiáira vonatkozik, valamint továbbítja annak az aknamentesítéssel foglalkozó szakértők, szakértői irodák, illetve az aknamentesítési ügyekben illetékes nemzeti szervezetek listáit.

7. A Résztes Államok kérhetik az ENSZ-et, a regionális szervezeteket, más Résztes Államot vagy más illetékes kormányközi vagy nem-kormányzati fórumokat, hogy segítsék hatóságaikat egy nemzeti aknamentesítési program kidolgozásában, mely többek között meghatározná:

- a) a gyalogsági aknák problémájának kiterjedését és mértékét;
- b) a program végrehajtásához szükséges pénzügyi, műszaki és emberi erőforrásokat;

c) azt, hogy becslés szerint hány évre van szükség az érintett Résztes Állam fennhatósága vagy ellenőrzése alatt lévő aknásított körzetekben található összes gyalogsági akna megsemmisítéséhez;

d) az aknák okozta sérülések, illetve halálesetek gyakoriságának csökkentése érdekében kifejtett felvilágosító tevékenységet;

e) az aknák áldozatainak nyújtandó segítséget;

f) az érintett Résztes Állam kormánya és a program végrehajtásában közreműködni készülő illetékes kormányzati szervek, kormányközi vagy nem-kormányzati szervezetek közötti kapcsolatot.

8. Mindegyik Résztes Állam, mely a jelen Cikk rendelkezéseinek értelmében segítséget nyújt, és kap, együttműködik annak érdekében, hogy biztosítsa a közösen elhatározott segítségnyújtási programok maradéktalan és gyors végrehajtását.

7. Cikk

Átláthatósági intézkedések

1. Mindegyik Résztes Állam a lehető legrövidebb időn belül, de mindenestre legkésőbb a jelen Egyezménynek az adott Résztes Állam számára történő hatálybalépésétől számított 180 napon belül, jelentést tesz az ENSZ főtitkárának:

a) a 9. Cikkben említett nemzeti végrehajtási intézkedésekről;

b) a tulajdonában vagy birtokában lévő, fennhatósága vagy ellenőrzése alatt lévő felhalmozott gyalogsági aknák összességéről, beleértve a felhalmozott gyalogsági aknák típus szerinti felosztását, mennyiségét és, amennyiben lehetséges, minden egyes gyalogsági akna típus sorozatszámait;

c) a lehetséges mértékben minden olyan, a fennhatósága, illetve ellenőrzése alatt levő aknásított körzet elhelyezkedéséről, amelyek gyalogsági aknákat tartalmaznak, illetve gyanítható, hogy tartalmaznak, beleértve a lehető legtöbb részletet a minden egyes aknásított körzetben fellelhető valamennyi típusú gyalogsági akna típusát és mennyiségét illetően, valamint a telepítés időpontjáról;

d) minden olyan gyalogsági akna típusáról, mennyiségéről és, amennyiben lehetséges, sorozatszámairól, amelyet az aknafelderítési, aknafelszedési és aknamegsemmisítési eljárások fejlesztése és az ezekre az eljárásokra való kiképzés céljából tartottak meg vagy adtak át, vagy amelyeket megsemmisítés céljából adtak át, továbbá azokról az intézményekről, melyeket valamely Résztes Állam, a 3. Cikkkel összhangban, a gyalogsági aknák megtartására vagy átadására felhatalmazott;

e) a gyalogsági aknákat előállító létesítmények átalakítására, illetve leállítására irányuló programok állásáról;

f) a gyalogsági aknák 4. és 5. Cikkben foglaltakkal összhangban történő megsemmisítésére irányuló programok állásáról, beleértve a megsemmisítésben alkalmazásra kerülő módszerekre vonatkozó részleteket, valamennyi megsemmisítési helyszín elhelyezkedéséről és a betartandó alkalmazható biztonsági és környezeti előírásokról;

g) valamennyi olyan gyalogsági akna típusáról és mennyiségéről, melyet a jelen Egyezménynek az adott Ré-

sztes Állam számára történő hatálybalépését követően semmisítettek meg, beleértve a 4., illetve az 5. Cikkkel összhangban megsemmisített valamennyi típusú gyalogsági akna mennyiség szerinti felbontását, és lehetőség szerint — a 4. Cikkkel összhangban történt megsemmisítés esetében — minden egyes gyalogsági akna típus sorozatszámait;

h) egy Résztes Állam által gyártott, vagy jelenleg valamely Résztes Állam birtokában lévő gyalogsági aknák minden egyes típusának műszaki jellemzőiről, amilyen mértékben ezek ismeretesek, megadva, ahol ez nem ütközik különösebb akadályba, az információk olyan kategóriáit, amelyek megkönnyíthetik a gyalogsági aknák azonosítását és eltávolítását; minimális esetben ez az információ magában foglalja a méreteket, a gyújtószerkezetet, a robbanóanyag-tartalmat, a fémtartalmat, színes fényképeket és egyéb olyan információkat, melyek megkönnyíthetik az aknák eltávolítását; és

i) azokról az intézkedésekről, melyeket annak érdekében tettek, hogy haladéktalanul és hatékonyan figyelmeztessék a lakosságot az 5. Cikk 2. bekezdésében megjelölt valamennyi területet illetően.

2. A jelen Cikkkel összhangban szolgáltatott információt a Résztes Államok évente, az előző naptári évre kiterjedően, korszerűsítik, és legkésőbb minden év április 30-áig továbbítják az ENSZ főtitkárának.

3. Az ENSZ főtitkára az összes ilyen jelentést továbbítja a Résztes Államoknak.

8. Cikk

A kötelezettségteljesítés megkönnyítése és tisztázása

1. A Résztes Államok megállapodnak abban, hogy konzultálnak és együttműködnek egymással a jelen Egyezmény rendelkezéseinek végrehajtását illetően, és az együttműködés szellemében együtt munkálkodnak azon, hogy megkönnyítsék a Résztes Államok számára a jelen Egyezmény értelmében rájuk háruló kötelezettségek teljesítését.

2. Amennyiben egy vagy több Résztes Állam a jelen Egyezmény rendelkezéseinek egy másik Résztes Állam részéről történő betartásával kapcsolatos kérdéseket óhajt tisztázni, és kíván megoldani, az adott ügygel kapcsolatban az ENSZ főtitkárán keresztül Tisztázási Kérelemmel fordulhat a szóban forgó Résztes Államhoz. Az ilyen kérelemhez csatolni kell az összes megfelelő információt. Mindegyik Résztes Állam tartózkodik a megalapozatlan Tisztázási Kérelemtől, úgyelve, nehogy visszaélés történjék. Az a Résztes Állam, amely Tisztázási Kérelmet kap, az ENSZ főtitkárán keresztül 28 napon belül eljuttatja a kérelmet benyújtó Résztes Államhoz az összes olyan információt, mely segít az adott kérdés tisztázásában.

3. Amennyiben a kérelmet benyújtó Résztes Állam nem kap választ az ENSZ főtitkárán keresztül a megadott időtartamon belül, illetve, ha a Tisztázási Kérelemre adott választ nem tartja kielégítőnek, az ügyet az ENSZ főtitkárán keresztül a Résztes Államok soron következő Ülése elé viheti. Az ENSZ főtitkára a beadványt — a Tisztázási

Kérelemhez tartozó összes megfelelő információ kíséretében — továbbítja a Részes Államoknak. Az összes ilyen információt átadják a kérelemmel megkeresett Részes Államnak, amelynek joga van válaszadásra.

4. A Részes Államok bármilyen ülésének összehívásáig az érintett Részes Államok bármelyike kérheti az ENSZ főtitkárát, hogy járjon közbe a kért tisztázás megkönnyítése érdekében.

5. A kérelmet benyújtó Részes Állam javasolhatja az ENSZ főtitkárán keresztül a Részes Államok Rendkívüli Ülésének összehívását a kérdés megvitatására. Ezt követően az ENSZ főtitkára ezt a javaslatot és az érintett Részes Államok által benyújtott összes információt továbbítja valamennyi Részes Államnak, azzal a kéréssel, hogy jelezzék, támogatják-e a Részes Államok Rendkívüli Ülésének összehívását az ügy megvitatására. Abban az esetben, ha az ilyen irányú megkeresést követő 14 napon belül a Részes Államoknak legalább egyharmada támogatja egy ilyen Rendkívüli Ülés összehívását, az ENSZ főtitkára további 14 napon belül összehívja a Részes Államok Rendkívüli Ülését. Az ilyen Ülés a Részes Államok többségének képviseltetése esetén határozatképes.

6. A Részes Államok Ülése, illetve, adott esetben, a Részes Államok Rendkívüli Ülése, figyelembe véve az érintett Részes Államok által benyújtott összes információt, először eldönti, tovább vizsgálja-e az ügyet. A Részes Államok Ülése, illetve a Részes Államok Rendkívüli Ülése minden erővel arra törekszik, hogy konszenzussal hozzon határozatot. Amennyiben minden ilyen irányú erőfeszítés ellenére nem jön létre megállapodás, az ülésen jelen lévő és szavazó Részes Államok többségének egyetértésével születik meg ez a döntés.

7. Valamennyi Részes Állam maradéktalanul együttműködik a Részes Államok Ülésével, illetve a Részes Államok Rendkívüli Ülésével a kérdés áttekintésében, beleértve a 8. bekezdéssel összhangban felhatalmazott bármilyen tényfeltáró missziót.

8. Amennyiben további tisztázás szükségeltetik, a Részes Államok Ülése, illetve a Részes Államok Rendkívüli Ülése a jelen lévő és szavazó Részes Államok többségének egyetértésével tényfeltáró misszióra ad felhatalmazást és dönt annak jogköréről. A kérelemmel megkeresett Részes Állam bármikor tényfeltáró missziót hívhat meg saját területére. Ez esetben a Részes Államok Ülésének, illetve a Részes Államok Rendkívüli Ülésének felhatalmazó határozata nélkül hajtják végre a missziót. A misszió — mely legfeljebb kilenc, a 8. és a 9. bekezdéssel összhangban kijelölt és jóváhagyott szakértőből áll — a helyszínen gyűjthet további információt, illetve más, a kérelemmel megkeresett Részes Állam fennhatósága vagy ellenőrzése alatt álló olyan helyeken, melyek közvetlenül kapcsolódnak az állítólagos kötelezettségteljesítési üggyhöz.

9. Az ENSZ főtitkára listát állít össze a Részes Államok által rendelkezésre bocsátott elismert szakértőkről, nevük, nemzetiségük és egyéb fontos adataik feltüntetésével, azt időnként korszerűsíti és átadja valamennyi Részes Államnak. Az ezen a listán szereplő bármely szakértő úgy tekintendő mint akit minden tényfeltáró misszióra kijelöltek, kivéve, ha valamely Részes Állam írásban kifogást emel a

személye ellen. Elutasítás esetében a szakértő nem vesz részt tényfeltáró missziókban a kifogást emelő Részes Állam területén, illetve bármilyen más, annak fennhatósága, illetve ellenőrzése alatt álló helyeken, amennyiben az elutasítás a szakértőnek az ilyen missziókba való kinevezése előtt lett bejelentve.

10. A Részes Államok Ülésétől, illetve a Részes Államok Rendkívüli Ülésétől érkező kérelem kézhezvételét követően az ENSZ főtitkára, a kérelemmel megkeresett Részes Állammal folytatott konzultációk után, kijelöli a misszió tagjait, beleértve annak vezetőjét. A tényfeltáró missziót kérelmező Részes Államok állampolgárai, illetve a tényfeltáró misszió által közvetlenül érintett országok állampolgárai nem nevezhetők ki a misszióba. A tényfeltáró misszió tagjai az ENSZ 1946. február 13-án elfogadott „Kiváltságokról és Mentességekről szóló Egyezmény”-ének VI. Cikke szerinti kiváltságokat és mentességeket élvezik.

11. A tényfeltáró misszió tagjai, érkezésüket legalább 72 órával előre jelezve, a legkorábban lehetséges időpontban a kérelemmel megkeresett Részes Állam területére érkeznek. A kérelemmel megkeresett Részes Állam megteszi a szükséges adminisztratív intézkedéseket a misszió fogadására, szállítására és elszállásolására, és felelős a misszió biztonságának maximális mértékű biztosításáért, amíg az az ellenőrzése alatt lévő területen tartózkodik.

12. A kérelemmel megkeresett Részes Állam szuverenitásának sérelme nélkül a tényfeltáró misszió a kérelemmel megkeresett Részes Állam területére beviheti a szükséges berendezéseket, melyeket kizárólag az állítólagos kötelezettségteljesítési kérdéssel kapcsolatos információ gyűjtésére használ. Megérkezése előtt a misszió tájékoztatja a kérelemmel megkeresett Részes Államot azokat a berendezéseket illetően, amelyeket ténymegállapító missziója során alkalmazni szándékozik.

13. A kérelemmel megkeresett Részes Állam minden erőfeszítéssel igyekszik biztosítani, hogy a tényfeltáró misszió alkalma legyen minden olyan érintett személlyel beszélni, akik az állítólagos kötelezettségteljesítési üggyel kapcsolatban információval szolgálhatnak.

14. A kérelemmel megkeresett Részes Állam a tényfeltáró misszió számára hozzáférést biztosít minden olyan, az ellenőrzése alatt lévő területhez és létesítményhez, ahol feltételezhetően beszerezhetőek a kötelezettségteljesítési ügy szempontjából releváns tények. Mindez azon megállapodások betartásával történik, melyeket a kérelemmel megkeresett Részes Állam szükségesnek ítél:

a) a szenzitív berendezések, információk és területek védelméhez;

b) a Részes Állam esetleges alkotmányos kötelezettségeinek védelméhez, melyek tulajdonjogok, kutatás és lefoglalás, vagy más alkotmányos jogok tekintetében állhatnak fenn; és

c) a tényfeltáró misszió tagjainak fizikai védelméhez és biztonságához.

Abban az esetben, ha a kérelemmel megkeresett Részes Állam ilyen feltételeket szab, minden ésszerű erőfeszítést megtesz annak érdekében, hogy alternatív megoldások révén demonstrálja a jelen Egyezmény részéről való betartását.

15. A tényfeltáró misszió legfeljebb 14 napig maradhat az érintett Résztes Állam területén és legfeljebb 7 napig egy adott helyszínen, kivéve, ha ettől eltérő megállapodás született.

16. Minden bizalmasan rendelkezésre bocsátott információ, amely nem kapcsolatos a tényfeltáró misszió vizsgálódásának tárgyával, bizalmasan kezelendő.

17. A tényfeltáró misszió az ENSZ főtitkárán keresztül tesz jelentést a Résztes Államok Ülésének vagy a Résztes Államok Rendkívüli Ülésének vizsgálódásainak eredményeiről.

18. A Résztes Államok Ülése, illetve a Résztes Államok Rendkívüli Ülése minden odavágó információt figyelembe vesz, beleértve a tényfeltáró misszió által benyújtott jelentést, és kérheti a kérelemmel megkeresett Résztes Államot, hogy meghatározott időn belül tegyen intézkedéseket a kötelezettségeljesítési ügy rendezésére. A kérelemmel megkeresett Résztes Állam beszámol mindazon intézkedésekről, melyeket erre a kérelemre válaszul tett.

19. A Résztes Államok Ülése, illetve a Résztes Államok Rendkívüli Ülése módokat és eszközöket javasolhat az érintett Résztes Államoknak a megfontolás alatt álló ügy további tisztázására vagy megoldására, beleértve megfelelő eljárások elindítását a nemzetközi joggal összhangban. Olyan körülmények esetén, amikor a szóban forgó problémáról úgy ítélik meg, hogy az a kérelemmel megkeresett Résztes Állam akaratán kívül álló körülményeknek tulajdonítható, a Résztes Államok Ülése vagy a Résztes Államok Rendkívüli Ülése megfelelő intézkedéseket ajánlhat, beleértve a 6. Cikkben említett közös intézkedések alkalmazását.

20. A Résztes Államok Ülése, illetve a Résztes Államok Rendkívüli Ülése minden erejével arra törekszik, hogy a 18. és 19. bekezdésben említett határozatait konszenzus révén, egyébként pedig a jelen lévő és szavazó Résztes Államok kétharmados többségének egyetértésével hozza meg.

9. Cikk

Nemzeti végrehajtási intézkedések

Mindegyik Résztes Állam megtesz minden megfelelő jogi, adminisztratív és egyéb intézkedést, beleértve a büntető szankciók alkalmazását, annak érdekében, hogy megakadályozzon és elfojtson minden, ennek az Egyezménynek az értelmében a Résztes Államok számára tiltott tevékenységet, akár fennhatósága vagy ellenőrzése alatt álló személyek részéről, akár fennhatósága vagy ellenőrzése alatt álló területen kezdeményezték azt.

10. Cikk

Viták rendezése

1. A Résztes Államok konzultálnak és együttműködnek egymással a jelen Egyezmény alkalmazásának vagy értelmezésének tekintetében esetleg felmerülő bármilyen vita

eldöntése érdekében. Mindegyik Résztes Állam a Résztes Államok Ülése elé vihet bármilyen ilyen jellegű vitát.

2. A Résztes Államok Ülése bármilyen, általa megfelelőnek ítélt eszközzel hozzájárulhat a vita rendezéséhez, beleértve azt, hogy felajánlja közbenjárását, felszólítja a vitában résztes Államokat, hogy kezdjék el az általuk kiválasztott rendezési eljárást, és minden közösen elhatározott eljárás esetében határidőt ajánljon.

3. Ez a Cikk nem csorbítja a jelen Egyezménynek a kötelezettségeljesítés megkönnyítéséről és tisztázásáról szóló rendelkezéseit.

11. Cikk

A Résztes Államok találkozói

1. A Résztes Államok rendszeres találkozókat tartanak, abból a célból, hogy megvitassanak minden, a jelen Egyezmény alkalmazásával, illetve végrehajtásával kapcsolatos kérdést, beleértve:

- a) a jelen Egyezmény működését és státusát;
- b) a jelen Egyezmény rendelkezései értelmében benyújtott jelentésekből fakadó kérdéseket;
- c) a 6. Cikkkel összhangban folytatott nemzetközi együttműködést és segítségnyújtást;
- d) a gyalogsági aknáknak felszedésére szolgáló technológiák fejlesztését;
- e) a Résztes Államoknak a 8. Cikk értelmében tett beadványait; és
- f) az 5. Cikkben foglaltak értelmében, a Résztes Államok beadványaira vonatkozó döntéseket.

2. A Résztes Államok Első Ülését az ENSZ főtitkára hívja össze, a jelen Egyezmény hatálybalépésétől számított egy éven belül. A további Üléseket az ENSZ főtitkára, az első Felülvizsgálati Konferenciáig évente hívja össze.

3. A 8. Cikkben kifejtett feltételek mellett az ENSZ főtitkára hívja össze az Résztes Államok Rendkívüli Ülését.

4. Azok az Államok, melyek nem részesei a jelen Egyezménynek, valamint az Egyesült Nemzetek Szervezete, más illetékes nemzetközi szervezetek, illetve intézmények, regionális szervezetek, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága és érintett nem-kormányzati szervezetek szintén meghívhatók ezekre az Ülésekre, melyeken az elfogadott ügyrendi szabályokkal összhangban, megfigyelői minőségben vesznek részt.

12. Cikk

Felülvizsgálati konferenciák

1. Öt évvel a jelen Egyezmény hatálybalépése után az ENSZ főtitkára egy Felülvizsgálati Konferenciát hív össze. Az ENSZ főtitkára, egy vagy több Résztes Állam ilyen irányú kérése esetén további Felülvizsgálati Konferenciákat hív össze, azzal a feltétellel, hogy a Felülvizsgálati Konferenciák öt évnél rövidebb időszakoként egyetlen esetben sem tarthatók meg.

2. A Felülvizsgálati Konferencia célja:

a) a jelen Egyezmény működésének és helyzetének áttekintése;

b) annak mérlegelése, van-e szükség, és ha igen, milyen időközönként, a Részes Államok 11. Cikk 2. bekezdésében említett további Üléseire;

c) az 5. Cikkben foglaltaknak megfelelően, a Részes Államok beadványaival kapcsolatos döntések meghozatala; és

d) záró beszámolójában — szükség esetén — a jelen Egyezmény végrehajtásával kapcsolatos következtetések elfogadása.

3. Azok az Államok, melyek nem részesei a jelen Egyezménynek, valamint az Egyesült Nemzetek Szervezete, más illetékes nemzetközi szervezetek, illetve intézmények, regionális szervezetek, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága és érintett nem-kormányzati szervezetek szintén meghívhatók az egyes Felülvizsgálati Konferenciákra, melyeken az elfogadott ügyrendi szabályokkal összhangban, megfigyelői minőségben vesznek részt.

13. Cikk

Módosítások

1. Jelen Egyezmény hatálybalépését követően bármikor, bármely Részes Állam javasolhat módosításokat a jelen Egyezményben. Minden módosítási javaslatot továbbítanak a Letéteményeshez, aki azt eljuttatja valamennyi Részes Államhoz, és kikéri véleményüket azt illetően, vajon összehívjanak-e egy Módosítási Konferenciát a javaslat megvitatására. Amennyiben a Részes Államok többsége, legkésőbb 30 nappal a javaslat szétküldése után, értesíti a Letéteményest, hogy támogatja a javaslat további megfontolását, a Letéteményes egy Módosítási Konferenciát hív össze, melyre az összes Részes Államot meghívják.

2. Azok az Államok, melyek nem részesei a jelen Egyezménynek, valamint az Egyesült Nemzetek Szervezete, más illetékes nemzetközi szervezetek, illetve intézmények, regionális szervezetek, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága és érintett nem-kormányzati szervezetek szintén meghívhatók az egyes Módosítási Konferenciákra, melyeken az elfogadott ügyrendi szabályokkal összhangban, megfigyelői minőségben vesznek részt.

3. A Módosítási Konferenciára közvetlenül a Részes Államok Ülése vagy egy Felülvizsgálati Konferencia után kerül sor, kivéve, ha a Részes Államok többsége kéri, hogy előbb tartsák meg.

4. A jelen Egyezmény bármilyen módosításához az szükséges, hogy azt a Módosítási Konferencián jelen lévő és szavazó Részes Államoknak kétharmados többsége elfogadja. A Letéteményes minden, a fenti módon elfogadott módosításról értesíti a Részes Államokat.

5. Jelen Egyezmény valamely módosítása azt követően lép hatályba a jelen Egyezmény valamennyi olyan Részes

Állama számára, mely elfogadja a szóban forgó módosítást, hogy a Részes Államok többsége a Letéteményesnél letétbe helyezte az elfogadásról szóló okiratot. Ezt követően minden további Részes Állam számára abban az időpontban lép hatályba, amikor az letétbe helyezi saját elfogadási okiratát.

14. Cikk

Költségek

1. A Részes Államok Ülései, a Részes Államok Rendkívüli Ülései, a Felülvizsgálati Konferenciák és a Módosítási Konferenciák költségeit — az ENSZ megfelelően módosított befizetési rendszerével összhangban — a Részes Államok és az ezeken az Üléseken részt vevő, a jelen Egyezményben nem részes Államok viselik.

2. A 7. és 8. Cikkben foglaltak során az ENSZ főtitkára részéről keletkezett költségeket és minden tényfeltáró misszió költségeit — az ENSZ megfelelően módosított befizetési rendszerével összhangban — a Részes Államok viselik.

15. Cikk

Aláírás

Ez az Egyezmény — mely Norvégiában, Oslóban, 1997. szeptember 18-án készült — minden Állam számára nyitva áll aláírásra Kanadában, Ottawában, 1997. december 3-tól 1997. december 4-ig, valamint az Egyesült Nemzetek Szervezetének New York-i központjában 1997. december 5-től hatálybalépéséig.

16. Cikk

Megerősítés, elfogadás, jóváhagyás, illetve csatlakozás

1. Jelen Egyezményhez az aláírók megerősítése, elfogadása, illetve jóváhagyása szükséges.

2. Minden Állam, mely nem írta alá az Egyezményt, csatlakozhat az Egyezményhez.

3. A megerősítésről, elfogadásról, jóváhagyásról, illetve csatlakozásról szóló okiratok a Letéteményesnél kerülnek letétbe helyezésre.

17. Cikk

Hatálybalépés

1. Ez a megállapodás a megerősítésről, elfogadásról, jóváhagyásról, illetve csatlakozásról szóló 40. okirat letétbe helyezésének hónapjától számított hatodik hónap első napján lép hatályba.

2. Minden olyan Állam vonatkozásában, mely megerősítésről, elfogadásról, jóváhagyásról, illetve csatlakozásról szóló okiratát a megerősítésről, elfogadásról, jóváhagyásról, illetve csatlakozásról szóló 40. okirat letétbe helyezésének időpontja után helyezi letétbe, ez a megállapodás a szóban forgó Állam megerősítéséről, elfogadásról, jóváhagyásról, illetve csatlakozásról szóló okirata letétbe helyezésének időpontjától számított hatodik hónap első napján lép hatályba.

18. Cikk

Ideiglenes alkalmazás

Az Egyezmény megerősítése, elfogadása, jóváhagyása, illetve az ahhoz történő csatlakozás időpontjában bármely Állam kijelentheti, hogy az Egyezmény hatálybalépéséig ideiglenes jelleggel alkalmazni fogja a jelen Egyezmény 1. Cikkének 1. bekezdésében foglaltakat.

19. Cikk

Fenntartások

A jelen Egyezmény Cikkei fenntartások nélkül alkalmazandók.

20. Cikk

Időtartam és felmondás

1. A jelen megállapodás korlátlan időtartamú.
2. Nemzeti szuverenitásának gyakorlásában minden Részes Állam jogosult a jelen Egyezmény felmondására. Az ilyen felmondásról előzetesen értesíti valamennyi Részes Államot, a Letéteményest és az ENSZ Biztonsági Tanácsát. Az ilyen felmondásról szóló okirat tartalmazza a felmondás részletes indoklását.
3. Az ilyen felmondás csak a felmondásról szóló okiratnak a Letéteményes által való kézhezvételétől számított hat hónap eltelte után lép hatályba. Ha azonban ezen hat hónapos időszak lejártá után a felmondó Részes Állam fegyveres konfliktusban áll, a felmondás csakis a fegyveres konfliktus befejezését követően lép hatályba.
4. Jelen Egyezménynek valamely Részes Állam részéről történő felmondása semmilyen módon nem érinti az Államok azon kötelességét, hogy a nemzetközi jog vonatkozó előírásai értelmében vállalt kötelezettségeiknek a továbbiakban is eleget tegyenek.

21. Cikk

Letéteményes

A jelen Egyezmény letéteményeseként ezennel az ENSZ főtitkárát jelöljük meg.

22. Cikk

Hiteles szövegek

A jelen Egyezmény eredeti példánya — melyre nézve az arab, kínai, angol, francia, orosz és spanyol nyelvű szövegek egyformán hitelesek — az ENSZ főtitkáránál kerülnek letétbe helyezésre.”

3. § (1) A törvény — a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel — a kihirdetés napján lép hatályba.

(2) A törvény 2. §-a az Egyezmény 17. és 18. Cikkében meghatározott időpontokban lép hatályba.

(3) A (2) bekezdés szerinti hatálybalépésről szóló közleményt a külügyminiszter a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Göncz Árpád s. k.,
a Köztársaság elnöke

Dr. Gál Zoltán s. k.,
az Országgyűlés elnöke

A Kormány rendeletei

A Kormány 43/1998. (III. 7.) Korm. rendelete

az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény (GATT) keretében kialakított, a Kereskedelmi Világszervezet létrehozó Marrakesh-i Egyezmény és mellékletei kihirdetéséről szóló 1998. évi IX. törvény végrehajtásáról

Az 1998. évi IX. törvény 3. §-ában kapott felhatalmazás alapján a Kormány az alábbiakat rendeli el:

1. §

Az áruk, szolgáltatások és anyagi értéket képviselő jogok behozatalánál alkalmazható piacvédelmi intézkedésekről szóló 113/1990. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) preambuluma helyébe a következő rendelkezés lép:

„A Kormány az áruk, szolgáltatások és anyagi értéket képviselő jogok (a továbbiakban: áruk) behozatalánál alkalmazható piacvédelmi intézkedésekről — figyelemmel a Magyar Köztársaságnak a Kereskedelmi Világszervezethez (WTO) történt csatlakozással vállalt kötelezettségeire is — a külkereskedelemlről szóló 1974. évi III. törvény 29. §-ában kapott felhatalmazás alapján az alábbiakat rendeli el:”

2. §

Az R. 2. §-a a következőkre módosul:

„2. § (1) Az 1. §-ban említett jelentős károkozás vagy azzal fenyegetés esetén az ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi miniszter — annak megelőzése vagy kiküszöbölése céljából — az illetékes miniszterek, az érdekelt országos gazdasági kamarák, továbbá a termelők és a fogyasztók érdekképviselői szervei véleményének kikérésével legfeljebb négyévi időtartamra, amely további legfeljebb négy évre meghosszabbítható:

a) behozatali kontingenst állapíthat meg;

b) a pénzügyminiszterrel és a Gazdasági Versenyhivatal elnökével egyetértésben vámpótlékot állapíthat meg, figyelemmel a Magyar Köztársaság nemzetközi kötelezettségeire is;

c) a behozatalra kerülő áru mennyiségére és/vagy árára vonatkozó kötelezettségvállalást kezdeményezheti az exportőrnel;

d) egyéb, a kárt megelőző vagy orvosolható intézkedést (importengedélyek visszavonása, módosítása, engedélyezési kötelezettség alá vonás) hozhat (a továbbiakban együtt: piacvédelmi intézkedések).

(2) A piacvédelmi intézkedés időtartamát a jelentős károsodás megelőzéséhez vagy kiküszöböléséhez és a hazai ipar strukturális alkalmazkodásához szükséges időtartamra kell korlátozni.

(3) A piacvédelmi intézkedés időtartama akkor hosszabbítható meg, ha az szükséges a jelentős károsodás megelőzéséhez vagy kiküszöböléséhez és bizonyítékok támasztják alá, hogy a hazai ipar strukturális alkalmazkodása folyamatban van.

(4) A meghosszabbítások elrendelése az eredeti piacvédelmi intézkedés elrendelésével azonos módon történik. A meghosszabbított piacvédelmi intézkedés hatása nem lehet korlátozóbb annál, mint amilyen az eredeti intézkedés a lejáratakor volt.

(5) Ha a piacvédelmi intézkedés egy évnél tovább tart, azt rendszeres időközönként, beleértve a meghosszabbítás időszakát, folyamatosan enyhíteni kell.”

3. §

(1) Az R. a következő 4/A. §-sal egészül ki:

„4/A. § (1) Ez a rendelet az 1998. évi IX. törvénnyel kihirdetett Textil és Ruházati Megállapodás alá eső termékek közül a Megállapodás 2. Cikke szerint, a GATT-ba integrált textil és ruházati termékekre terjed ki, amelyeket a jelen rendelet melléklete sorol fel.

(2) A Textil és Ruházati Megállapodásban szereplő egyéb termékekre az említett Megállapodás 6. Cikkének szabályai szerint vethetők ki átmeneti védintézkedések.”

(2) Az R. az e rendelet *melléklete* szerinti melléklettel egészül ki.

4. §

(1) A dömpingellenes és az értékkiegyenlítő vámokra vonatkozó szabályokról szóló 69/1994. (V. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) preambuluma a következők szerint módosul:

„Figyelembe véve a Magyar Köztársaságnak a Kereskedelmi Világszervezethez (WTO) való csatlakozása szerinti jogait és kötelezettségeit, a külkereskedelemtől szóló 1974. évi III. törvény 20. §-ának és a vámjogról, a vámeljárásról, valamint a vámigazgatásról szóló 1975. évi C. törvény 15. §-ának felhatalmazása alapján a Kormány a következőket rendeli el:”

(2) A Korm. rendelet 25. §-a (1) bekezdésének utolsó mondata a következők szerint módosul:

„Az ideiglenes intézkedés a lehető legrövidebb időre, legfeljebb négy hónapra vagy — dömpingvizsgálat esetében — az érintett kereskedelem jelentős részét képviselő exportőrök kérése alapján legfeljebb hat hónapra hozható.”

5. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályukat veszti az alábbi jogszabályok:

a) 6/1980. (III. 1.) MT rendelet az importengedélyezési eljárásról szóló, Genfben, 1979. április 12-én kelt Megállapodás kihirdetéséről;

b) 35/1980. (IX. 1.) MT rendelet a Genfben, 1979. április 12-én kelt Nemzetközi Marhahús Egyezmény kihirdetéséről;

c) 36/1980. (IX. 3.) MT rendelet a Genfben, 1979. április 12-én kelt Nemzetközi Tejtermék Egyezmény kihirdetéséről;

d) 37/1980. (IX. 18.) MT rendelet a kereskedelem technikai akadályairól szóló, Genfben, 1979. április 12-én kelt Egyezmény kihirdetéséről;

e) 57/1980. (XII. 27.) MT rendelet a Genfben, 1979. április 12-én kelt „Egyezmény az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény VII. Cikkének végrehajtására” és a Genfben, 1979. november 1. napján kelt „Jegyzőkönyv az Általános Vámtarifa és Kereskedelmi Egyezmény VII. Cikkének végrehajtásáról szóló Egyezményhez” kihirdetéséről.

Horn Gyula s. k.,
miniszterelnök

Melléklet a 43/1998. (III. 7.) Korm. rendelethez

„Melléklet a 113/1990. (XII. 23.) Korm. rendelethez

KN Vámtarifaszám	KN Vámtarifaszám	KN Vámtarifaszám	KN Vámtarifaszám
5006.00.10.01	5113.00.00.00	5208.43.00.99	5402.49.10.00
5006.00.10.99	5208.11.10.01	5208.49.00.01	5402.49.91.00
5006.00.90.99	5208.11.10.99	5208.49.00.99	5402.49.99.00
5007.10.00.00	5208.11.90.01	5208.51.00.01	5402.51.00.01
5007.20.11.00	5208.11.90.99	5208.51.00.99	5402.51.00.99
5007.20.19.00	5208.12.11.00	5208.52.10.00	5402.52.00.00
5007.20.21.01	5208.12.13.00	5208.52.90.00	5402.59.10.00
5007.20.21.99	5208.12.15.00	5208.53.00.01	5402.59.90.00
5007.20.31.01	5208.12.19.00	5208.53.00.99	5402.61.00.01
5007.20.31.99	5208.12.91.00	5208.59.00.99	5402.61.00.99
5007.20.39.99	5208.12.93.00	5306.10.11.00	5402.62.00.00
5007.20.41.01	5208.12.95.00	5306.10.19.00	5402.69.10.00
5007.20.41.99	5208.12.99.00	5306.10.31.00	5402.69.90.00
5007.20.51.01	5208.13.00.01	5306.10.39.00	5403.10.00.00
5007.20.51.99	5208.13.00.99	5306.10.50.00	5403.20.10.00
5007.20.59.01	5208.19.00.01	5306.10.90.00	5403.20.90.00
5007.20.59.99	5208.19.00.99	5306.20.11.00	5403.31.00.00
5007.20.61.01	5208.21.10.01	5306.20.19.00	5403.32.00.00
5007.20.61.99	5208.21.10.99	5306.20.90.00	5403.33.10.00
5007.20.71.01	5208.21.90.01	5307.10.10.00	5403.33.90.00
5007.20.71.99	5208.21.90.99	5307.10.90.00	5403.41.00.00
5007.90.10.01	5208.22.11.00	5307.20.00.00	5403.42.00.00
5007.90.10.99	5208.22.13.00	5308.20.10.00	5403.49.00.00
5007.90.30.01	5208.22.15.00	5308.20.90.00	5406.10.00.00
5007.90.50.01	5208.22.19.00	5308.90.11.01	5406.20.00.00
5007.90.50.99	5208.22.91.00	5308.90.11.02	5408.10.00.00
5007.90.90.01	5208.22.93.00	5308.90.13.01	5408.21.00.00
5007.90.90.99	5208.22.95.00	5308.90.13.02	5408.22.10.00
5111.11.11.00	5208.22.99.00	5308.90.19.01	5408.22.90.00
5111.11.19.00	5208.23.00.01	5308.90.90.00	5408.23.10.00
5111.11.91.00	5208.29.00.01	5310.10.10.00	5408.23.90.00
5111.11.99.00	5208.29.00.99	5310.10.90.00	5408.24.00.00
5111.19.11.00	5208.31.00.01	5310.90.00.00	5408.31.00.00
5111.19.19.00	5208.31.00.99	5401.20.10.00	5408.32.00.00
5111.19.31.00	5208.32.11.00	5401.20.90.00	5408.33.00.00
5111.19.39.00	5208.32.13.00	5402.10.00.00	5408.34.00.00
5111.19.91.00	5208.32.15.00	5402.10.90.01	5502.00.10.00
5111.19.99.00	5208.32.19.00	5402.10.90.99	5502.00.40.00
5111.20.00.00	5208.32.91.00	5402.20.00.00	5502.00.80.00
5111.30.10.00	5208.32.93.00	5402.31.00.01	5503.10.11.00
5111.30.30.00	5208.32.95.00	5402.31.00.99	5503.10.19.00
5111.30.90.00	5208.32.99.00	5402.32.00.01	5503.10.90.00
5111.90.10.00	5208.33.00.01	5402.32.00.99	5503.20.00.00
5111.90.91.00	5208.33.00.99	5402.33.00.00	5503.30.00.00
5111.90.93.00	5208.39.00.01	5402.39.10.00	5503.40.00.00
5111.90.99.00	5208.39.00.99	5402.39.90.00	5503.90.10.00
5112.90.10.00	5208.41.00.01	5402.41.00.01	5503.90.90.00
5112.90.91.00	5208.41.00.99	5402.41.00.99	5507.00.00.00
5112.90.93.00	5208.42.00.00	5402.42.00.00	5510.11.00.00
5112.90.99.00	5208.43.00.01	5402.43.00.00	5604.10.00.00

KN Vámtarifaszám	KN Vámtarifaszám	KN Vámtarifaszám	KN Vámtarifaszám
5604.20.00.01	5801.31.00.02	5905.00.10.02	6305.10.10.01
5604.20.00.02	5801.31.00.03	5905.00.10.05	6305.10.10.02
5604.20.00.99	5801.31.00.99	5905.00.10.07	6305.10.10.99
5604.90.00.00	5801.33.00.99	5905.00.10.08	6305.10.90.01
5605.00.00.01	5803.10.00.00	5905.00.10.99	6305.10.90.99
5605.00.00.02	5803.90.10.01	5905.00.90.01	6305.20.00.01
5605.00.00.99	5803.90.10.99	5905.00.90.02	6305.20.00.99
5608.11.11.01	5803.90.30.00	5905.00.90.05	6305.32.11.00
5608.11.11.99	5803.90.50.00	5905.00.90.07	6305.32.81.00
5608.11.19.01	5803.90.90.01	5905.00.90.08	6305.32.89.00
5608.11.19.99	5803.90.90.02	5905.00.90.99	6305.32.90.00
5608.11.91.01	5803.90.90.03	5908.00.00.00	6305.33.10.00
5608.11.91.99	5803.90.90.99	5909.00.10.00	6305.33.91.00
5608.11.99.01	5806.10.00.01	5909.00.90.00	6305.33.99.00
5608.11.99.99	5806.10.00.99	6111.10.90.01	6305.39.00.01
5608.19.11.01	5806.20.00.01	6111.10.90.99	6305.39.00.02
5608.19.11.99	5806.20.00.99	6116.10.20.00	6305.39.00.99
5608.19.19.01	5806.31.10.01	6116.10.80.00	6305.90.00.01
5608.19.19.99	5806.31.10.99	6116.91.00.00	6305.90.00.99
5608.19.31.01	5806.31.90.01	6116.92.00.00	6309.00.00.99
5608.19.31.99	5806.31.90.99	6116.93.00.00	6406.10.19.00
5608.19.39.01	5806.32.10.01	6116.99.00.00	6406.10.90.99
5608.19.39.99	5806.32.10.99	6209.10.00.01	6406.99.10.00
5608.19.91.01	5806.32.90.01	6209.10.00.99	6406.99.30.02
5608.19.91.99	5806.32.90.99	6209.20.00.01	6406.99.50.02
5608.19.99.01	5806.39.00.01	6209.20.00.99	6406.99.80.02
5608.19.99.99	5806.39.00.99	6209.30.00.01	6406.99.80.99
5608.90.00.01	5806.40.00.01	6209.30.00.99	6601.10.00.00
5608.90.00.99	5806.40.00.99	6209.90.00.01	6601.91.00.00
5801.21.00.01	5809.00.00.00	6209.90.00.99	6601.99.11.00
5801.21.00.02	5901.10.00.00	6216.00.00.00	6601.99.19.00
5801.21.00.99	5901.90.00.00	6217.10.00.00	6601.99.90.00
5801.31.00.01	5905.00.10.01	6217.90.00.00	9612.10.20.00''

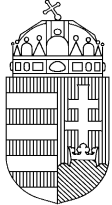
Helyesbítés: A Magyar Közlöny 1997. évi 115. számában kihirdetett, a Magyar Köztársaság 1998. évi költségvetéséről szóló 1997. évi CXLVI. törvény 59. §-a (7) bekezdésének felvezető szövege, illetve e bekezdésben a Kt. 118. §-ának (8) bekezdése helyesen a következő:

»(7) A Kt. 118. §-a a következő **(10)** bekezdéssel egészül ki:

„**(10)** A minőségi munkavégzésért járó keresetkiegészítés fedezetét...”«

(Kézirathiba)

A MAGYAR HIVATALOS KÖZLÖNYKIADÓ megjelenteti a

TÖRVÉNYEK ÉS RENDELETEK HIVATALOSGYŰJTEMÉNYE 1997

című hatkötetes jogszabálygyűjteményt.

A kiadványt az Igazságügyi Minisztérium és a Miniszterelnöki Hivatal a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan név- és tárgymutatóval, kiegészítő jegyzetekkel, függelékekkel, valamint változásmutatóval látta el.

A jogszabálygyűjtemény I., II., III., IV., V. és VI. kötetének ára: **42 000 Ft + áfa.**

A kötetekre szóló megrendelést a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) kérjük eljuttatni.

Fax: 266-5099

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük a

TÖRVÉNYEK ÉS RENDELETEK HIVATALOSGYŰJTEMÉNYE 1997

című hatkötetes kiadványt ..... példányban.

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házsám: .....

Az ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül átutaljuk a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára.

Keltezés:.....

.....
cégszerű aláírás

FELHÍVÁS

Ingyen, teljesen díjtalanul adja Önnek a Hivatalos Hatályos Joganyagot CD lemezen a Magyar Hivatalos Közlönykiadó

Telefon: 117-9999

KÖZLEMÉNY

150 évvel ezelőtt jelent meg az első hivatalos Magyar Közlöny. Erre emlékezve a Magyar Hivatalos Közlönykiadó értesíti tisztelt előfizetőit, hogy 1998 januárjában minden közlöny-előfizetéssel rendelkező ügyfele részére ajándékként megküldi a **CD-JOGÁSZ** hatályos jogszabálygyűjtemény példányát. Ezáltal az előfizetők birtokába kerül az **EGYEDÜLIHIVATALOSHATÁLYOSJOGANYAG**. Az előfizető megismerheti a **CD-JOGÁSZ** előnyeit, használatát, és eldöntheti, hogy megrendeli-e a folyamatos hatályosítást, illetve karbantartást.

A CD lemezen megtalálhatók a *Magyar Köztársaság jogszabályainak mindenkori hatályos szövege mellett* azok Magyar Közlöny-beli *alapszövege*, a *köztes szövegváltozatok* mindegyike, a *bírósági határozatok* és egy folyamatosan karbantartott *iratmintatár*.

1998 folyamán várható az APEH rendeletekkel, a vámtarifák folyamatosan frissített jegyzékével és statisztikai jelzőszámrendszerek gyűjteményével való kiegészítés.

A **CD-JOGÁSZ** program biztosítja a *megbízható, egyszerű és gyors keresést*, a szövegek és kiegészítő információik szabad megjelenítését és nyomtatását, a szövegek vágólapos átemelését WINDOWS rendszerű szövegkezelőkbe. Keresni lehet évszám(tól—ig), sorszám(tól—ig), kibocsátó(k), szövegtípus(ok), megjelenés helye, hatályossági szempontok szerint tetszőlegesen kombinálva ezeket a teljes szöveges (bármely szóra vagy szórészletre) kereséssel. Minden jogszabályhoz tartalmi fa (rajzos, működő tartalomjegyzék), kapcsolati fa (a módosító vagy kapcsolódó jogszabályok működő jegyzéke), információs lap és változatlista tartozik. A **CD-JOGÁSZ** lehetőséget kínál saját megjegyzések, könyvjelzők elhelyezésére és a szövegek különböző pontjai közti ugrások felépítésére.

A **CD-JOGÁSZ** hatályos jogszabálygyűjtemény használatához pontosan arra van szükség, ami bármely WINDOWS program használatához szükséges. Természetesen szükség van CD meghajtóra és lehetőség szerint egy jobb minőségű nyomtatóra.

A **CD-JOGÁSZ** nem csak egy CD lemez adatállományokkal és kereső programmal, hanem teljes körű szolgáltatás. Kézikönyv, beépített segítség és forrádrót szolgáltatás tartozik közvetlenül a vásárlói csomaghoz. Lehetőség van felhasználói és rendszergazda oktatásra, és

a CD-JOGÁSZ éves előfizetője lehetőséget kap a Magyar Hivatalos Közlönykiadó — kábel — on line rendszerének kedvezményes használatára.

A jubileumi CD-JOGÁSZ akció keretében tett megrendelések esetén csak a csökkentett frissítési díj kerül számlázásra, az úgynevezett rendszerbe lépési díj pedig elmarad.

Magyar Hivatalos Közlönykiadó

Tisztelt Előfizető!

Tájékoztatjuk, hogy a kiadónk terjesztésében levő lapokra szóló előfizetését folyamatosnak tekintjük. Csak akkor kell változást bejelentenie az 1998. évre vonatkozó előfizetésére, ha példányszámot, esetleg a címlistát módosítja, vagy új lapra szeretne előfizetni (pontos szállítási név-és utcacím-megjelöléssel).

Azesetleges módosítástszíveskedjen levélben vagy faxon megküldeni.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a lapszállításról kizárólag az előfizetési díj beérkezését követően intézkedünk. Fontos, hogy az előfizetési díjakat a megadott 10300002-20377199-70213285 sz. számlára utalják, illetve a kiadó által kiküldött készpénzátutalási megbízáson fizessék be.

Készpénzes befizetés kizárólag a Közlönyboltban (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.) lehetséges.

**(Levélcím:
Magyar Hivatalos Közlönykiadó
1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. Fax:
118-6668.)**

Az 1998. évi lapárak

Magyar Közlöny	33 264 Ft/év
Az Alkotmánybíróság Határozatai	7 056 Ft/év
Belügyi Közlöny	9 072 Ft/év
Cégek Közlöny	34 944 Ft/év
Határozatok Tára	8 400 Ft/év
Igazságügyi Közlöny	5 712 Ft/év
Ipari és Kereskedelmi Közlöny	9 072 Ft/év
Környezetvédelmi és Építésügyi Értesítő	5 376 Ft/év
Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Értesítő	8 400 Ft/év
Külgazdasági Értesítő	7 728 Ft/év
Magyar Közigazgatás	3 360 Ft/év
Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Értesítő	6 384 Ft/év
Munkaügyi Közlöny	6 048 Ft/év
Művelődési Közlöny	8 400 Ft/év
Nemzeti Kulturális Alap Hírlevele	1 680 Ft/év
Népjóléti Közlöny	8 736 Ft/év
Önkormányzatok Közlönye	2 352 Ft/év
Pénzügyi Közlöny	10 752 Ft/év
Pénzügyi Szemle	7 728 Ft/év
Sport Értesítő	1 680 Ft/év
Statisztikai Közlöny	5 040 Ft/év
Turisztikai Értesítő	4 368 Ft/év
Ügyészségi Közlöny	2 352 Ft/év
Vízügyi Értesítő	4 704 Ft/év
Bányászati Közlöny	1 680 Ft/év
Légügyi Közlemények	672 Ft/év
Élet és Tudomány	4 032 Ft/év
Ludové Noviny	804 Ft/év
Neue Zeitung	1 680 Ft/év
Természet Világa	1 680 Ft/év
Valóság	2 352 Ft/év

Az árak a 12%-os áfát is tartalmazzák.

A **Házi Jogtanácsadó** című lapot kiadja a Házi Jogtanácsadó Könyv- és Lapkiadó Kft. (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.). Éves előfizetési díja 1500 Ft áfával. Előfizetésben megrendelhető: a szerkesztőségben, a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címen (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62., Pf. 357.) vagy faxon: 118-6668, a hírlapkézbesítőknél, vidéken a postahivatalokban, Budapesten a Magyar Posta Rt. HI kerületi ügyfélszolgálati irodáiban, valamint a Hírlapelőfizetési Irodában (1089 Budapest, Orczy tér 1., tel.: 303-3441).

A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Kiss Elemér. A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1-3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: Nyéki József vezérigazgató.

Szerkesztőségi iroda: Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon/Fax: 266-5096.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál, 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 118-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: Tel./fax: 117-9999, 266-9290/245, 246 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó 1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában.

Éves előfizetési díj: 33 264 Ft. Egy példány ára: 70 Ft 16 oldal terjedelemig, utána + 8 oldalanként + 35 Ft.

A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407